

සූත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

දෙවිය වන ග්‍රන්ථය

බුද්ධ වංස පාලි චරියාපිටක පාලි

බුද්දක නිකාය

15, 16, ග්‍රන්ථ

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

විසින් සකස් කරනලදුව

ශ්‍රී ලංකා ජනරජය මගින් ප්‍රකාශිත යි.

බු: ව: 2520

ක්‍රි: ව: 1977

THIRTY-SECOND BOOK IN

THE SUTTANTA-PITAKA
KHUDDAKA-NIKĀYA
BUDDHA-VAMSA-PĀLI
&
CHARIYĀ-PITAKA-PĀLI

(15 and 16 Books of Khuddakanikāya)

WITH THE SINHALESE TRANSLATION

BY

THE EDITING COMMITTEE

PUBLISHED

UNDER THE PATRONAGE

OF

THE REPUBLIC OF SRI LANKA

B. E. 2520

C. E. 1977

සුත්‍රාන්තපිටකෙ

බුද්දකනිකායො

බුද්ධවංසපාලි

චරිතාපිටකපාලි

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

බුද්දකනිකාය

බුද්ධවංශ පාලි

හා

චරිතාපිටක පාලි

“තථාගතපපචෙදිකො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවචො විරොචති,
නො පටිච්ඡන්තො.”

“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරන ලද ධර්මය
හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුණේ නො ම බබලයි.”

(අභිතුනකරනිකාය, නිකතිපාත - භරණ්ඩුවගහ, 9 පූත්‍රය)

ප වු න CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය	ix
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය...	xi
සංඥාපනය	xiii
සංකේත නිරූපණය	xxi
ශුද්ධාශුද්ධ දූෂිතය	xxiii
පාළි හෝඬිය	xxvii
බුද්ධචංස විසයසූචි	xxix
චරියාපිටක විසයසූචි	xxi
බුද්ධචංස- පෙළ හා පරිවර්තනය	2- 247
චරියාපිටක- පෙළ හා පරිවර්තනය	250- 327
බුද්ධචංස- ගාථාදීපාදසූචි	329- 340
බුද්ධචංස- සංඝඝෞතාමානුකකමනිකා	341- 344
චරියාපිටක- ගාථාදීපාද සූචි	345- 349
චරියාපිටක- සංඝඝෞතාමානුකකමනිකා	351- 352
විසෙස පදනුකකමනිකා	353- 358

සංස්කාරක නිවේදනය

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි අටතිස් (38) උන ග්‍රන්ථය වූයේ බුද්ධවංශපාළි හා වරියාපිටකපාළි යන පොත් දෙක යැ. බුද්ධක නිකායානතර්ගත ග්‍රන්ථයන් කෙරෙහි අවසාන ග්‍රන්ථය වශයෙන් සලකන මේ දෙපොත ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වූ හෙයින් මුද්‍රණයෙහි දී එක් මැ ග්‍රන්ථාගයක් ලෙස මුද්‍රණය කැරවීම මැනැවැයි ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ සමමතය විය. එහෙයින් මෙය බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි අටතිස් වැන්න ලෙස සලකනු ලැබේ.

ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ සිංහලභාෂායෙන් පරිවර්තන කොට තැබීම අපෙක්ෂා කළ ලඪකා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනය පරිදි ‘බුද්ධවංසපාළිය’ අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපීඨයේ මහාවායභිවරයකු වන බලපිටියේ රාජකීය පණ්ඩිත විසුද්ධාලොක නායකසථවිරයන් වහන්සේ විසින් ද, “වරියාපිටකපාළිය” බෙන්තර පණ්ඩිතරත්න පරිවේණාධිපති ව සිටි බෙන්තර ශ්‍රී මධ්‍යලාභිධාන අනුනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ විසින් ද මහත් පරිශ්‍රමයෙකින් විවිධ පිටපත් හා සංස්කරණ බොහෝ ගණනක පාඨ සංසාදන කොට සිංහල පරිවර්තනය ද සපයා බෞද්ධමණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කොට තිබිණ.

මේ දෙපොතෙහි සිංහල පරිවර්තනය බෞද්ධමණ්ඩලයේ සැලැස්ම අනුව සම්පාදනය නොවූ බව පෙනීගිය හෙයින් උත්තරීතර සංස්කාරක මණ්ඩලය විසින් එය නැවත පරිවර්තන කිරීමට සමඟන විය. එහෙයින් යථෝක්ත මහතෙරවරුන්ගේ ශෝධිතපාඨ ඇසුරු කොට ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයෙහි නියුක්ත වූ රාජකීය පණ්ඩිත කර්මමිපිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ හා අප ද විසින් මේ සිංහල පරිවර්තනය සම්පාදනය කරන ලද වෙයි. මුද්‍රණ අවසානවට පැමිණ වර්තමාන ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ මහතෙරවරුන්ගේ සාහාය්‍යය හෙතු කොටගෙන ශෝධන සංස්කරණ කායභියන් මැනැවින් කළ හැකි විය.

තවද කර්මමිපිටිගොඩ සුමනසාර පණ්ඩිත සථවිරයන් විසින් බුද්ධවංස-පාළිය හා එහි අටුවාව ද අලලා ලියන ලද විවාර පූර්ව සංඥපනය බුද්ධවංස-කථාව ඉගෙනගනු රිසියනට බොහෝ සෙයින් ඵලදයක වනු ඇත. බුද්ධ වංසපාළිය පශ්චාත්කාලීන කෘතියකැයි කියන අතරා වූ විවාරකෘත්‍යුෂ්ඨ භික්ෂුවාලන්නට මේ සංඥපනයෙන් යත්න දරා තිබේ. වරියාපිටක සංඥපන කරනලද්දේ අප විසිනි.

ත්‍රිපිටක මුද්‍රණ කටයුතු ඉක්මනින් නිමිහම් කරවැලීම සඳහා අග්‍රාමාත්‍යවර සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක උත්තමාව නිරතුරු දක්වන ආගමික හැඟීමෙන් යුක්ත වූ අනුග්‍රහය ද, වඩිමාන සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ ගරු අමාත්‍ය තැන්පත්, ටී. බී. තෙන්නකෝන් මැතිතුමාණන් අත් හැම කායභියකට වඩා මේ සඳහා දක්වන ඉමහත් උද්‍යෝගය ද, සංස්කෘතික නිලධාරී පින්වතුන්ගේ සහයෝගය මෙන් ම සහකාර සංස්කෘතික අධ්‍යක්ෂ සෝමපාල ජයවර්ධන මහතාණන් සාධකීය විවේකය ද නිසරු කොට මේ සඳහා දක්වන ක්‍රියාශීලී භාවය ද අතිශයයින් පිහිටවන බව කියමිහ.

දෙව්වල කිසර මුද්‍රණාලයාධිපතිතුමා හා එම කායභියමණ්ඩලය ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය සඳහා දක්වන උනන්දුව මෙන් ම ත්‍රිපිටක කායභියලය පිහිටි කොළඹ මහානායක වාරිකාරාමයේ භාරකාර ඒ. ඇම්. ආර්. සමරසිංහ මහතාගෙන් ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයට දවරයෙහි ලැබෙන සහයෝගය ද අනුසමරණීය වේ.

අතිපරිශුද්ධ පයභාජනී ධර්මීය ව්‍යාජන කරවැලීමෙහි යන්න දරන හැම සුදිහු ධර්මදනමය කුශලබලයෙන් සුබභාගී වෙන්ව'යි ආශංසනය කරමිහ.

මේවගට, ශාසනෝදයකාරී

ලබුගම ලඬකානඤ්ඤ සථවිර

ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සමපාදක,

15 පෙබරවාරි $\frac{2520}{1977}$

මොල්ලිගොඩ

ප්‍රවචනාදය පිරිවෙන්හි දී යැ.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

අග්‍රග්‍රන්ථ: පණ්ඩිත බ්‍රහ්මචාරියාණං ආනන්දමහත්මයාණං මහානායක මහා සංචාරකයාණාං වහන්සේ.

සහායක:

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපියාණෙනි (භික්ෂු විඤ්චිඤ්ඤාණෙනි) අධිපති ත්‍රිපිටකවාග්ගිකරාජායතී, කෝදගොඩ ශ්‍රී ඥානාලොක දක්ෂිණ ලංකායෙනි ප්‍රධාන සංඝනායක සංචාරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ, ප්‍රච්චනොදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානායතී, ත්‍රිපිටක වාග්ගිකර, රාජකීය පණ්ඩිත ලබ්‍රහ්ම ශ්‍රී ලංකානන්ද-කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රිධර්ම මහා සංඝසභායෙනි අනුනායක සංචාරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

ශාඤ්ඤාපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ සිරි පඤ්ඤාලොක - ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රිධර්ම මහාසංඝසභායෙනි අනුනායක සංචාරයන් වහන්සේ.

ශාඤ්ඤාපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, වෙඩරුවේ සිරි අනොමදස්සි බටහිර දිශායෙනි ප්‍රධාන සංඝනායක සංචාරයන් වහන්සේ.

භිභුලේ - මාකඩවර විහාරාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත, කරහමපිටිගොඩ සිරි සුමනසාර සංචාරයන් වහන්සේ.

කොළඹ, නිශ්චිත්තස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරදන පඤ්ඤාලංකාර නායක සංචාරයන් වහන්සේ.

ලෙඛකාධිකාරී:

කොළඹ, බෞද්ධාලොක මාවතෙහි බෞද්ධාලොක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරගමුවේ සිරි ධර්මපාල - කොළඹ පළාතේ ප්‍රධාන සංඝනායක සංචාරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

බුද්ධචංසය

අප තථාගත සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේ කලියුගවතියෙන් දෙදහස් පන්සිය තෙළෙස් (2513) වැන්නෙහි වෙසභමස පුරපසළොස්වක් පොහෝදින දඹදිව මධ්‍යදෙශයෙහි නිල්දලාහෝතෙර ගයායෙහි ඇසතු-බෝරුක්මුල්හි කුසනණඇතිරියෙහි වැඩහිඳ සවාසනා සකලක්ලෙශයන් ප්‍රතිණ කොට චතුස්සත්‍යාධිගමයෙන් සමාන්තසමොධියට පැමිණ සත්සති ගෙවා සභමපතී මහබඹහු විසින් ආරාධිත වූ ඇසළමස පුරපසළොස්වක් පොහෝදි බරණැස ඉසිපතන නම් මිගදයෙහි දී ‘අකුසුකොණ්ඩකුසුක’ ආදී පස්වග මහණුනට දම්සක් පවත්වා නිකිමිනියැ අවවිසේනී දවස් අනාත්ලෙක්ෂණ සූත්‍රදෙශනායෙන් ඔබ හැම අර්හත්වයෙහි පිහිටුවා ‘එහිතික්ෂු’ පැවිදි දී සසුන් පිහිටුවා, විමුක්තිය සොයා තමන් වහන්සේ කරා පැමිණි බරණැස් සිටුදරු ‘යස’ කුලපුත්‍රයා හා ඔබගේ යහළු සිවුපනයේ දෙනා රහත්පෙලෙහි සිටුවා ‘එහිතික්ෂු’ පැවිදි දී ඉසිපතන මුවළැවහි පළමු වස් වැස / පවරා හිල්මසැ අවපැළවිය දවස් සැටදෙනා වහන්සේ ධම්ප්‍රචාරයෙහි යවා තමන් වහන්සේ උරුවෙල්දනව වැඩ තෙමසක් වැඩහිඳ දුරතු පුරපසළොස්වක් දවස් උරුවෙලකාශාප ප්‍රමුඛ දහසක් ජට්ටයන් ‘ආදික්තපරියාය සූත්‍රදෙශනායෙන්’ අඳ්වත්තියට පමුණුවා ‘එහිතික්ෂු’ පැවිදි දී නවම්මස අවපැළවිය දවස් එහැම පිරිවරා පළමු බිම්සර රජුට දුන් ප්‍රතිඥා පිණිස රජගහනුවර වැඩ සසුන්හි පහන් වැ සෝවන්තපෙලෙහි පිහිටි බිම්සර මහරජහු විසින් කරවා පුදකරනලද වෙළුවන මහවෙහෙරෙහි දෙමසක් වාස කොට පියාණන් සුදෙවුන් මහරජුන් එවූ දූතපිරිසෙහි නායක කාළදසී තෙරණුවන් මැදිමිනියැ පුරපසළොස්වක් දවස් කළ ආරාධනායෙන් විසිදහසක් මහණගණා පිරිවර කොටගෙන බක් අවපැළවිය දවස් රජගහනුවරින් පිටත් වූ දෙසෙක් මුළුල්ලේ සැටයොදුන් මග ගෙවා වෙසක් පුරපසළොස්වක් දවස් කිඹුල්-වත්පුරයට පිවිස ඥාතිසමාගමයෙහි රුවන්සක්මනැ යමාහෙපෙළහර පෑ අවසථායෙහි දම්සෙනෙව් සැරියුත් මහරහත්තෙරණුවන්ගේ ඇරැයුමින් බුද්ධචංසදෙශනා කළහ.

චතුරාසකියාකල්පලක්ෂයක් මුළුල්ලෙහි ඒ ඒ අවසථායෙහි සමාන්ත-සමොධි සමධිගම කළ දිපභිකර තථාගතයන් වහන්සේ පටන් කොට අප ගෞතම තථාගතයන් වහන්සේ තාක් පස්විසි බුදු කෙනකුත් වහන්සේගේ ප්‍රවේණි විහාරකථාව ‘බුද්ධචංස’ නම් වෙයි. බුද්ධචංස

දෙශනා වූකලී සැදහැනියනට ප්‍රීතිප්‍රාමෝදය දනවන, ශෝකශල්‍යය
 උදුරාලන, දිව්‍යමානුෂාදී සර්වසම්පත් ලාභයට කරුණු වූ දෙශනායෙකි.
 ජාත්‍යාදී මද නිර්මදනය කරන්නා වූ අනුගතයන් සංසාරබන්ධනයෙන්
 මුදලත්නා වූ හැම දුක් ක්ෂය කරන්නා වූ මාරියෙකි. ශ්‍රාවකයන්ගේ සිත්
 බුදුබැවිනි නතු කරන්නා වූ උතුම් දහමෙකි. අසා පරණ නොවන අසත්
 අසත් මැ සැදහැබැති වඩවන පුනපුනා ඇසීමට ලොල් කරවන රමණීය
 ධර්මකථායෙකි. එහෙයින් මැ ධර්මව්‍යාධ්‍යාන කළ ආචාර්යවරු සැකෙවින්
 හෝ බුද්ධචංසය ද දක්වාලූහ. ජාතකට්ඨකථා නිදනයෙහි ලා බුද්ධචංසය
 සපුරා දක්වනලද්දේ යැ. මයුරපාදපිරිවෙන්හිමි 'බුද්ධපුත්‍ර' තෙරණුවෝ
 පූජාවලියෙහි ද 'ධර්මසෙන' තෙරණුවෝ සඤ්ඤාමරත්නාවලියෙහි ද
 දෙවරකඛිත ජයබාහු ධර්මකීර්ති තෙරණුවෝ සඤ්ඤාමාලධිකාරයෙහි ද
 ධම්මදික්ඛාචරිය විමලකිත්ති තෙරණුවෝ සඤ්ඤාමරත්නාකරයෙහි ද
 බුද්ධචංසය ඇරැඳූහ. සීලවංස ධම්මකිත්ති මාහිමියෝ සුවිසිව්වරණය
 ගෙන පාළිපද්‍යානිබන්ධයක් කළහ.

අප බුදුන් අතීතයෙහි 'සුමෙධ' නම් තවුසක් වැ දිවතුරු බුදුන් හමුයෙහි
 බුදුබව පිණිස නියතවිවරණ ලබාගෙන සාරාසැකිකප්පුවහසක් මුළුල්ලෙහි
 සුවිසි බුදු කෙනකුන්ගෙන් විවරණ ලබමින් සමන්සිපැරුම් පුරා සමෝධායිට
 පැමිණි අයුරු බුද්ධචංසයෙහි දක්වනලද්දේ යැ. මෙහි පරිච්ඡද පසෙකි:
 රතනවඤ්චන කණ්ඩ යැ, සුමෙධකථා යැ, බුද්ධචංස යැ, බුද්ධපකිණිණික
 කණ්ඩ යැ, ධාතුභාජනීයකථා යැ යන පස යි.

රතනවඤ්චන කණ්ඩ යැ බුද්ධචංසදෙසනායෙහි නිදනකථාව යැ.
 සුමෙධකථායෙන් බුද්ධචංසය ආරම්භ වෙයි. දිවතුරු බුදුන් හමුයෙහි අප
 මහබෝසතාණන් වහන්සේ බුදුබවට නියතවිවරණ ලද අයුරු එහි විහාර
 වෙයි. ඉක්බිති සුවිසි බුදුන්ගේ ප්‍රවේණිකථාවත් ඒ ඒ බුදුන් හමුයෙහි
 බෝසතුන් විවරණ ලද අයුරුත් අවසන්හි අප ගෞතම බුදුන්ගේ
 වංසකථාවත් දැක්වෙන පරිච්ඡදය 'බුද්ධචංස' නමින් වෙසෙසා හැඳින්වෙයි.
 එහි ලා එක් එක් බුදුන්ගේ ප්‍රවේණිකථාව වෙන වෙන මැ දක්වනලදී.
 එහැම වංසකථා මැ ආකෘතියෙන් එක් බදු වෙයි. ඒ ඒ බුදුන්ගේ උපන්
 කල්පයැ නාම යැ ගෝත්‍ර යැ ජාති යැ නගර යැ පිතෘ යැ මාතෘ යැ
 බොධි යැ දම්සක්පැවැත්ම යැ දභිසමය යැ ශ්‍රාවකසන්තිපාත යැ
 අග්‍රශ්‍රාවක යැ උපසංචයක් යැ අග්‍රශ්‍රාවිකා යැ පරිවාරභික්ෂු යැ රක්ෂී යැ
 ශරීරප්‍රමාණ යැ බොධිසත්තාධිකාර යැ විවරණ යැ ප්‍රධන්වීර්‍ය යැ
 ආයුෂ යැ පරිනිර්වාණ යැ යන දෙවිසි කරුණු ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ යි.
 මෙ කරුණු දක්වන ලද්දේ බුදුවරුන්ගේ මනුෂ්‍යභාවය ප්‍රකට කරනු

සඳහා යැ. ඉදින් ජාතනගරය මවුපිය ආදිහු නො දක්වනලද්දහු වී නම් මොහුට උපන් තැනෙක් පියෙක් මවක් නො පැනෙයි. මෙතෙම දිව්‍ය-බ්‍රහ්මග්‍රන්ථමාරයක්පාදින් කෙරෙහි අන්‍යාතරයෙකැයි සිතමි. දෙවියනට ද මෙබඳු ආශ්වයා නො වූ පෙළහර ඇතැයි සිතන්නාහු බුද්ධච්චනය ඇසියයුතු කොට නො සිතන්නාහ, එයින් අභිසමය නො වෙයි. අභිසමය නැතිවත් මැබුදොත්පාදය නිරක්‍ෂික වන්නේ යැ. ශාසනය අනෙයාසාණික වන්නේ යි.

“යසස යදි නෙව ජාතනගරං න පිතා, න මාතා පඤ්ඤයෙය්‍ය, ඉමසස පන නෙව ජාතනගරං, න පිතා න මාතා පඤ්ඤයති, දෙවො වා සකෙකා වා යකෙකා වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා එස මඤ්ඤ දෙවනාමි රිදිසං පටිහාරියං අනවජරියනති මඤ්ඤමානා න සොතබ්බං මඤ්ඤයායුං තතො අභිසමයො න භවෙය්‍ය, අසති අභිසමයෙ නිරක්‍ෂකො බුද්ධුප්පාදෙ භවෙය්‍ය, අතිශ්‍යාණිකං සාසනං, තස්මා සබ්බබුද්ධානං ජාතනගරාදිකො පරිවෙජ්දෙ දසෙසතබ්බො”* යනු බුද්ධචංස අටස්කථා යි.

බුද්ධපති-ණ්ණක කණ්ඩයෙහි ගථා අටළොස් සංඛිතීකාරක මහන-රුන් විසින් තබනලද හිගමනගාථා යි. ධාතුභාජනීයකථා ගාථා තෙළ-සෙකින් සමන්විත වෙයි. බුදුරදුන් පිරිනිවීමෙන් පසු උන් වහන්සේගේ ශාරීරධාතු හා පාරිභෝගිකධාතු ලොකයෙහි ව්‍යාප්ත වූ සැටි එහි දක්වන ලද්දේ යැ. ධාතුභාජනීයකථා ගැන කිසිසඳහනෙක් බුද්ධචංස අටුවායෙහි නැත. මේ පරිවෙජ්දය ප්‍රථමසංඛිතීයෙන් පසු කලෙක බුද්ධචංසයෙහි සංඛ්‍යානික බව “පාණිනං අනුකම්පාය ආහු පොරාණිකා තද” යන පරිවෙජ්දවසාන සඳහනින් පෙනෙයි. ‘පොරාණ’ ‘පොරාණික’ ශබ්ද අටස්කථායෙහි හෙළවුවා ඇඳුරන් සඳහා යොදනලද්දේ යැ. “පොරාණාති අටස්කථාවරියා”¹ යනු සාරස්ථිපති විනයටිකා යි, එයින් හෙළවුවා ඇඳුරන් ගන්නේ යැ. එයින් බුද්ධචංසධාතුභාජනීයකථාව හෙළවුවා ඇඳුරන් විසින් සංඛ්‍යානික යැ යි සිතිය හැක්කේ. දීපනිකාය ‘මහාපරිනිබ්බාන’ සූත්‍රයෙහි ද ශාරීරධාතූන් බෙදූ අයුරු සඳහන් වෙයි. එය බුද්ධචංසධාතුභාජනීයකථා හා සැසැලෙයි. මහාපරිනිබ්බාන සූත්‍රයෙහි ගද්‍යයෙන් කියූ දෑ බුද්ධචංසයෙහි පද්‍යයට නැගී ඇත.

* බුද්ධචංසය ඉංග්‍රීසි භාෂාවට නැගූ අයි. සී. හේන්රි මැනිනිය මේ වාක්‍යකණ්ඩය වරදවාගෙන දෙවියන් යැක උපද්‍රවන හෙයින් ජාතනගරාදිය සඳහන් කරන ලද යි බුද්ධචංස හැදින්වීමෙහි දක්වා ඇත. B. V. - PTS xii P. G.

1. සාරස්ථිපති-මජ්ඣිම, 202 පිටුව

“ව්‍යාපාරික සමා දත්තා” යන ගාථාව දෙතන්හි මැනො වෙනස් වැසිටි. මහාපරිනිබ්බාන සූත්‍රයෙහි සඳහන් නැති පාරිභෝගික ධාතු පිහිටි තැන් ද බුද්ධිමය ධාතුභාජනීය කථායෙහි දක්නා ලැබේ. බුදුරජුන්ගේ පාත්‍රය, සැරයටිය, සිවුර, හඳුනා, පසතුරුණ, ඩබරාව, කාබහන, දිය සඵව, උණරොම ධාතුව, කසාවත, (බෝසතුන්ගේ) හිස්වෙළුම, නිසිදනය, ඇතිරිය, අරණිය (ගිනිගානාදණ්ඩ) පෙරහන කරකැත්ත, හිදිගුළාව, හා සෙසු උරිකර පිහිටි තැන් වෙන වෙන දක්වන ලද්දේ යි.

බුදුවරු කරුණු අටෙකින් අසමාන වෙති: ආයුෂ යැ රැරි ප්‍රමාණ යැ කුල යැ ප්‍රධන්වියඨි කළ කාලපරිච්ඡේද යැ රසභී යැ අභිනිෂ්ක්‍රමණ යාන යැ බොධිවාක්ෂ යැ පයඨිඛකප්‍රමාණ යැ යන අට යි.

හැම බුදුවරුන් පිළිබඳ කරුණු සතරක් නො වෙනස් වැ පවතියි. සියලු බුදුවරුන්ගේ බොධිපයඨිඛකය එක් මැ තන්හි වෙයි. දම්සක් පැවැත්ම ඉසිපතන මිගදයෙහි යැ, දෙවොරොහණය සංකස්ස නගරදොරයෙහි යැ, ජෙනවනයෙහි ගන්ධකුටිය එක් මැ තන්හි වේ.

හැම බුදු කෙනකුන්ට මැ සාධාරණ ධර්මා සමතිසෙකි:

1. පශ්චිමභට්ඨ බොධිසත්තයන් සිහිනුවණින් යුතු වැ මවුකුසින් බිහිවීම
2. මවුකුස පලක් බැඳ පිටත බලාසිටීම,
3. බෝසත් මවු සිටිපියෙහි සිට බෝසතුන් බිහිකිරීම,
4. අරනෙහි දී මවුකුසින් බිහිවීම,
5. උපන් කෙණෙහි උතුරුදිගට සන් පියවරක් ගොස් සිහනාද කිරීම,
6. සතර පෙරනිමිති දකැ පුත්තුමරු උපන්ද මහබිනික්මන,
7. පැවිදි වැ යටත් පිරිසෙයින් සන්දිනක් හෝ ප්‍රධන්වියඨි කිරීම,
8. බුදු වන දවස් කිරිපිඩු වැළඳීම,
9. තණ ඇතිරියෙහි වැඩහිඳ සඵඤ්ඤාඤානාධිගමය,
10. බුද්ධිකය සඳහා ආනාපානසති කමටහන් වැඩීම,
11. මරුන් බිඳැලීම,
12. බොධිපයඨිඛකයෙහි දී මැ ත්‍රිවිද්‍යාදි ගුණ ප්‍රතිලාභය,
13. සත්සති ගෙවීම,
14. මහබඹහුගේ අයදමින් දහම් දෙසීම,
15. ඉසිපතන මිගදයෙහි දී මැ දම්සක් පැවැත්වීම,
16. නවම් පුරපසළොස්වක්හි මැ ප්‍රථම ප්‍රාතිමොක්ෂ දෙශනාව,
17. දෙවරම් වෙහෙර තන්හි මැ නිබ්බවාසය,
18. සැවැත්පුරදෙර යමාමහපෙළහර දැක්වීම,

19. තව්තිසායෙහි අභිධම්මදෙශනාව,
20. සකස්පුරයෙහි දෙවලොවන් බැසීම,
21. නිරතුරු ඵලසමාපතනයට සමවැදීම,
22. ධ්‍යාන දෙක්හි වෛතෙයජනයා බැලීම,
23. කරුණක් නැති කල්හි මැ ශික්ෂා පැනැවීම
24. අනේකත්වයෙහි නිමිති කොට ජාතකදෙශනාව,
25. ඥාතිසමාගමෙහි බුද්ධිවංස දෙශනාව,
26. ආගන්තුක භික්ෂූන් හා පිළිසඳර කිරීම,
27. ආරාධනායෙන් වස් වැස, දයකයන් නො පිළිවිස නො යෑම,
28. දවස්පතා පඤ්චබුද්ධිකාන්තය නොකඩ කොට කිරීම,
29. පරිනිවෘත්ත දිනයෙහි මාංසරසභොජනය,
30. සුවිසි කෙළසුවහස් සමවත් සමවැද පිරිනිවීම, යන මෙ කරුණු යි.

‘අනුරුඳ්‍ර’ තෙරණුවන් ද උපාලි තෙරණුවන් ද යන මේ දෙදෙන බුදුරජුන් කිඹුල්වත් පුරයට පිවිසි කල්හි රැස්වූ ඥාතිසමාගමයෙහි දී පැවිදි වූවන් සෙයින් බුද්ධිවංසයෙහි පෙනෙයි. මෙය බන්ධකපාළිය හා ද අනේකථා හා ද නො සැසැදෙයි, විමසාගන්නැ’යි අනේකථාවාය්‍ය බුද්ධදත්ත තෙරණුවෝ කියති.

බුද්ධිවංශයෙහි උක්තයා යැ නන්දමාතෘ යැයි උපාසිකාවෝ දෙදෙනෙකි. ඔහු දෙදෙන අග්‍රඋපසථායිකා ද වෙති. අභිගුණකර එතදග්‍රහපාළියෙහි නන්දමාතෘ උක්තයා එක් මැ උපාසිකාවකි. ඕ එහි ධ්‍යායි උපාසිකාවන් අතුරෙහි අග්‍ර වූ යැ.

බුද්ධිවංශයෙහි, ‘වික්ක’ ගෘහපති හා ‘හත්ථාලවක’ හා මෙ දෙදෙන අග්‍රඋපසථායක වෙති. අභිගුණකර එතදග්‍රහපාළියෙහි ‘වික්ක’ ගෘහපති ධම්මකපික උපාසකයන් අතුරෙහි අග්‍ර වෙයි. ‘හත්ථාලවක’ සතර සභිග්‍රහවස්තුයෙන් ජනසභිග්‍රහ කරන උපාසකයන් අතුරෙහි අග්‍ර වේ.

දිසභාණකයෝ බුද්ධිවංස, වරියාපිටක, අපද්‍රුත යන මේ ග්‍රන්ථ බුද්ධකනිකායෙන් බැහැර කෙරෙති. මජ්ඣිමනිකායෙහි එ තුන ද බුද්ධකනිකායෙහි අනන්තරායක යැයි කියති.* මජ්ඣිමනිකායෙහි වූවාහු සැරියුන් මහරහතුන් වහන්සේගේ අකැවැසි පරපුරෙහි වූ තෙරවරු වෙති. ‘බුද්ධිවංස’ ‘වරියාපිටක’ දෙශනා සැරියුන් තෙරණුවන්ගේ ආරාධනයෙන්

* බුද්ධිවංස අවශ්‍යකරා - හෙවිලු 44 8වූ.

කරනලද්ද වෙයි. මේ දෙයනා වාචනාමාගියෙහි පවත්වා ගෙන ආවාහු ද සැරියුත් තෙරණුවන්ගේ අතැවැසි පරපුරෙහි තෙරවරු යැ. සැරියුත් තෙරණුවන් පටන් කොට හඳුපි යැ තිසස යැ කොසියපුතන යැ සිග්ගව යැ මොග්ගලිපුතන යැ සුදත්ත යැ ධම්මක යැ දසක යැ සොණක යැ රෙවත යැ යන ඇදුරු පරපුර විසින් තෘතීයසඛිගිති කාලය දක්වා ද ඉන්පසු උන්වහන්සේගේ ශිෂ්‍යානුශිෂ්‍ය පරපුර විසින් ද පවත්වා ගෙනඑන ලද්දේ යැ. “තෙසංයෙව සිසුනානුසිසෙය්හි එවං තාච ආචරියපරම්පරාය යාවජ්ජකාලා ආභතො”ති චෙදිතංඛො” යන අද්විතීය සදහනින් පෙනෙනුයේ අතීතපා-කාලය තෙක් ආවායසීපරම්පරාව අඛණ්ඩ වැ පැවැති බව යි. බුද්ධාංසය ඉංග්‍රීසියට නගා එබඳුලත්තයේ පාලිපොත් (PTS) මුද්‍රණයෙහි පළ කරවූ අයි. බී. හෝනර් මැතිනිය එයට විමර්ශනාත්මක පෙරවදනක් සපයමින් කරුණු සහිත වැ එහි පෞරාණිකත්වය තරකොට ඇත.

කර්මමයවිගෝඛ සුමනසාර සංවිත

වරියාපිටක:

බුදුකතිකාය (කුදුගත්සභිය) ට අයත් පසළොස් ග්‍රන්ථයන් කෙරෙහි අවසාන ග්‍රන්ථය ‘වරියාපිටක පාළි’ යයි. කවර අරුතෙකින් ‘වරියාපිටක’ නම් වී යැ යත්: අතින් ජාතීන්හි තථාගත වූ ශාස්ත්‍රාන් වහන්සේගේ ඒ ඒ වරියාවන්හි අනුභාව මහතිය ප්‍රකාශ කරන පය්‍යාජ්ඣි දෙයනාව නුයි ‘වරියාපිටක’ නම් විය. ඒ එසේ මැ ය: මෙහි ‘පිටක’ ශබ්දය පය්‍යාජ්ඣිය-දෙයනා පාළිය යන අර්ථ ඇත්තේ යැ, “මා පිටකසම්පදානො” යනාදි තැන්හි මෙනි. නොහෙත් මේ පය්‍යාජ්ඣිය හෙවත් දෙයනාව පූර්වජාතින්හි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ බොධිසත්ව වයභාව ප්‍රකාශ කිරීමට පාත්‍ර වී නුයි හෝ ‘වරියා පිටක’ නම් විය. “අප පුරිසො, දාගච්ඡය්‍ය, කුද්දලපිටකං ආදය” යනාදියෙහි මෙනි.

තෙල වරියාපිටකපාළිය විනයසුත්තාභිධම්ම යන තුන්පිටකයෙහි සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි බැස ගෙන යිටි. එහි දු දිසාගමාදි පඤ්ච ආගමයන් කෙරෙහි බුදුකාගම සංඛ්‍යාත කුදුගත් සභියෙහි ඇතුළු වේ. සුත්තගෙය්‍යාදි නව වැදෑරුම් ශාස්ත්‍රාංගයන් අතුරෙහි ගාථාංගයෙහි ලා ගැනෙයි. සුවාසු දහසක් ධර්මස්කන්ධයන් කෙරෙහි කතිපය ස්කන්ධ කෙනෙකි. වරියා පිටකය වර්ගයෙන් ‘අකිත්තිවග්ග, හත්ථිගාග වග්ග, යුධඤ්ජයවග්ග’ යි වර්ග

* සුමනල විලාසිනි - නිදහස්කථා

තුනෙක සංගෘහිත යි. බෝසත් සිරිත් වශයෙන් අකිත්ති වරියෙහි වරියා දසයෙක් ද, හත්තෘග වරියෙහි දසයෙක් ද සුධිඤ්ජය වරියෙහි පසළොස්සෙක් දැයි පන්තිස් වරියා කෙනෙක් වෙත්.

බුද්ධවංස සංඥප්තයෙහි කී පරිදි සැරියුත් මහරහතුන් වහන්සේගේ අයදමින් බුද්ධවංස දෙනනාව කළ කල්හි ශ්‍රාවකපාරමිඤ්ඤයෙහි සිට බුදුගුණ මෙනෙහි කළ දම්සෙනෙව් මහ තෙරණුවෝ ඒ අභිනිහාර සමාද්ධිය සඳහා කවර කවර ජාතියෙක කිසෙයින් පාරමි ධර්මයන් පිරුණේක් දැයි පුළුවන්හ. එසේද බුදුහු ඒ රුවන්සක්මනෙහි මැ වැඩහිඳ ඒ සා දිර්ඝකාලයෙහි අනන්ත-ජාතීන්හි පැවැති බොධිවයඨාව තබා මේ මහාහඳුකල්පයෙහි දුනාදි පාරමිතාවන්ගේ පරමොත්කර්මයට පැමිණි අකිරිති පණ්ඩිත වරියාදි පන්තිස් ජාති දක්වමින් වරියාපිටක නම් වූ බුද්ධාපදන ධර්මපරියාය වදළ-සේක. ඇතැම් ආචාර්ය කෙනෙක් දෙවැනි දෙවයන් වහන්සේ රුවන්-සක්මනින් බැස නිශ්‍රොධාරාමයෙහි පනවනලද බුද්ධාසනවරයෙහි වැඩහිඳ දෙසු සේකැයි කියත්.

සමා සමබ්බාසන සාධක වූ පාරමිතාවන් පිළිබඳ ප්‍රතිභිකකථායෙහි පාරමිනම් කවර යත්: තණ්හා මාන දිට්ඨිත් විසින් අනුපහන වූ කරුණා උපාය කොශලාඤ්ඤා දෙකින් පරිගෘහිත වූ දුනාදි ගුණයෝ පාරමි නම් වෙති.

එබඳු දුනාදි ගුණ ඇතියෙන් මහබෝසත්හු ‘පරම’ යයි කියනු ලැබෙති, ඒ පරමයන්ගේ ක්‍රියාව හෝ පරමයන්ගේ භාවය යනාදි අරුතින් ‘පාරමි’ යයි කියනු ලැබේ.

පාරමිතා කෙනෙක යත්: දුන- සීල- නෙකඛම්ම- පඤ්ඤ- විරිය- බන්ධි- සච්ච- අධිට්ඨාන- මෙත්තා- උකෙඛා යයි පාරමි දසයෙකි.

අවිශේෂයෙන් සියලු මැ පාරමිතාවෝ අන්‍යයනට අනුග්‍රහ කිරීම ලක්ෂණ කොට ඇතියහ, අන්‍යයනට උපකාර කිරීම පාරමිතාවන්ගේ කාර්‍යය වෙයි. හිතෙනම් භාවය හෝ බුද්ධත්වය වැටහීම කොට ඇත්තාහ. මහාකරුණාව හෝ කරුණා-උපාය කොශලාඤ්ඤා ආසන්න කාරණ කොට ඇත්තාහු වෙත්.

අභිනිහාරය පාරමිතාවනට ප්‍රත්‍යය වෙයි. අභිනිහාර සමාද්ධිය සඳහා ‘මිනිසත්ඛව, මනුෂ්‍යත්වයෙහිද සිට පුරුෂභාව සංඛ්‍යාත ලිංගසම්පත්තිය, උපනිශ්‍රය සංඛ්‍යාත හෙතුසම්පත්තිය, ජීවමාන ශාස්තෘවරයකු හමුවීම, පැවිදිබව, අභිඤ්ඤා ගුණසම්පත්තිය, බුදුනට ජීවිතපරිත්‍යාගයෙන් කරන අධික සන්කාරය කත්තුකම්‍යතා කුසලවිෂ්ඤය, යන අෂ්ටධර්මයන්ගේ සමවධානයෙන් අභිනිහාරය සිදු වේ.

තෘෂ්ණාදි කෙලෙසුන් විසින් සිත කිලිටිවීම පාරමිතාවනට සංකිලෙස වෙයි. තෘෂ්ණාදීන් අනුපහතභාවය පාරමිතාවනට වොදන යි. එසේම සියලු මැ සංකිලෙසයෝ සියලු මැ අකුශලධර්මයෝ අවිශේෂයෙන් පාරමිතාවනට ප්‍රතිපක්ෂයෝ යි. ඉතා සැකෙවින් දනසීලාදි ධර්මයන් සකසා සම්පාදනය කිරීම පාරමිතාවන්ගේ ප්‍රතිපත්ති වෙයි.

යළි විභාග වශයෙන් දසපාරමිතා යැ, දසඋපපාරමිතා යැ, දසපරමඤ්චාරමිතා යැ යි සමතිස් පාරමිතා කෙනෙක් වෙති. එහි දනසීලාදි ගුණයන් සඳහා බාහිර වස්තුපරිත්‍යාගය පාරමිතා නම, ශාරීරාවයව පරිත්‍යාගය උපපාරමිතා නම, ජීවිතපරිත්‍යාගය පරමඤ්චාරමිතා නම වේ.

තවද එකී සමතිස් පාරමිතාවෝ දනාදි දසපාරමිතායෙහි සංග්‍රහ වෙති. ඒ දසය ද දන, ශීල, බ්‍රහ්මචරි, චිරිය, ක්‍ෂාන්ත, පඤ්ඤා යන මොවුන්ගේ වශයෙන් සවැදූරුම් වෙයි.

සමායක් සමෙකාධිය උදෙසා දනාදි පුණ්‍යසමභාරය අනවශේෂ කොට කිරීම ය, ආදර බහුමානයෙන් සකසා කිරීම ය, නිරතුරු යෙදීමෙන් සත්‍යක්‍රියාව ය යන මේ පාරමිතා සම්පාදනයෙහි උපාය වේ.

පාරමිතා සම්පූර්ණවීම සඳහා යටත්පිරිසෙයින් සාරාසංඛ්‍යාකල්පලක්ෂයක් ද, මධ්‍යම වශයෙන් අවාසංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂයක් ද, උපරිම පරිවේෂදයෙන් සොළොස් අසංඛ්‍යා කල්පලක්ෂයක් ද, කාල පරිවේෂදය වෙයි. මේ හෙදය ප්‍රඥා ශ්‍රද්ධා විශ්වාස අධික බෝසතුන්ගේ වශයෙනි. කළ අභිනිහාර ඇති බෝසත්නට සොළොස් අනුසස් කෙනෙක් දක්වනලද වෙති. තවද සමායක් සම්බුද්ධභාවය දෙතිස් මහාපුරුෂලක්ෂණ අසූ අනු ව්‍යාඤ්ඤා ව්‍යාමප්‍රභා කෙතුමාලාලඛකාන රූපකායසම්පත්තිය දසබල චතුර්වේ-සාරද්‍යා පඨ අසාධාරණඤාදි ධර්මකායසම්පත්තිය බුදුකෙනකුනුදු විසින් කියා නො නිම වියැහැකි ගුණසම්පත් පාරමිතාඵල යි.

මෙසේ බුද්ධත්වය සඳහා පැරුම්දම් පිරු අයුරු වදුළු වරියාපිටක දෙශනාව සැදූහැකි සත්පුරුෂයනට ගිවිත් අවසන් කොට ඇති ලොවි-ලොවුතුරු සුව ඵලවන ධර්මපරියායයෙකි. මෙහි දැක්වූ වරියා පිළිබඳ විස්තරකථා ජාතක දෙශනායෙන් දතයුත්තේ යි.

ලබ්‍රහ්ම ලඛකානඤ්ඤා සංවිත.

15 පෙබරවාරි 2520
1977
ප්‍රච්චන්දය පිරිවෙන,
මොල්ලිගොඩ - වාද්දුව.

සංකේත නිරූපණය

- සිමු. සිංහලාසාර මුද්‍රිත බුද්ධචංසය, චරියාපිටක පාළි
මජ්ඣ. බුරුම රට ඡන්දසංඛ්‍යායනා මුද්‍රිත ග්‍රන්ථ
සා. සාම (නාය) අසාර මුද්‍රිත ග්‍රන්ථ
නා. නාගරාසාර මුද්‍රිත ග්‍රන්ථ,
PTS. Pali Text Society Buddhavanse - Chariyapitaka
මව්. මධුරස්ථිලාසිනි - බුද්ධචංසවං කථා
ප. පරමස්ථිපනි - චරියාපිටකවං කථා
පු. අට්ඨකථාගත පුරාණපාඨාන්තර
මනුප. මහනුවර පත්තිරූප්පුවට අයත් පුස්තකාල පොත්

ශුද්ධා'ශුද්ධ දශීනස

පිටුව	පෙළ	අශුද්ධ	ශුද්ධ
4	20	සබ්බරතනානිමිතං	සබ්බරතනානිමිතං
14	5	දිබ්බකචුතං	දිබ්බවකචුතං
23	13	දිසො දසං	දිසොදිසං
31	24	අනාසුච	අනාසුච
36	13	පිගච්ඡා	පිසච්ඡා
39	4	පැනුණහ	පැනුණහ
40	3	විතතං	විතථං
50	අධොලිපි 1	හභථ	හායථ
62	22	උකකුලසිසද්ද	උකකුලසිසද්දං
63	10	දෙවින්	දෙවියන්
73	11	අධිෂයන	අධිෂයාන
75	19	සම්ම සම්බුද්ධ	සම්මා සම්බුද්ධ
107	14	අතුරුදහන් වූහ	අතුරුදහන් විය
114	10	බුද්ධඤ්ඤාං ව	බුද්ධඤ්ඤාං ව
118	19	පසා	පදසා
,,	20	පධන	පධාන
121	23	අතුරුදහන් වූහ	අතුරුදහන් විය
134	18	පුනබ්බ සුමිකෙත	පුනබ්බසුමිකෙතා
142	12	අධිට්ඨාහිං	අධිට්ඨාහිං
144	18	ඔපකෙතහි	ඔපකෙතෙහි
161	28	සුනාඤ්ඤා නම්	සුනාඤ්ඤා නම්
162	4	විවිකොලි	විවිකොලි
163	9	ශාස්තෘන්	ශාස්තෘන්
174	19	බුහමිත වො ව	බුහමිතෙවො ව
,,	21	චුසා'වෙ වා ව	චුසා වෙව
180	18	විරජ්ජසා ම	විරජ්ජසාම
183	9	චුස්ඨ	චුස්ඨ
187	4	සහ මැද	සහ මැද

පිටුව	පෙළ	අශුද්ධ	ශුද්ධ
191	1	පුනබ්බසුමිසස යැ	පුනබ්බසුමිසස යැ
223	11	බු හු ද	බුහු ද
224	3	සඤ්චිඛිතං	සඤ්චිඛිතං
232	4	සාවකො	සසාවකො
,,	9	සෙත්ථාරාමලිකි	සෙත්ථාරාමලිකි
238	6	ජප්පහා	ජප්පහා
245	13	පිහිටියාහ	පිහිටියේ යැ

වර්ගාපිටක පාළි

ශුද්ධා'ශුද්ධ දශ්කය

පිටුව	පෙළ	අශුද්ධ	ශුද්ධ
251	2	සමාස් සමා සම්බුද්ධ	සමාස් සම්බුද්ධ
254	15	ජාතකො	ජාතකො
255	18	සියලු ගරිරය ද	සිය ගරිරය ද
260	4	වාචෙය්	යාචෙය්
264	1	චචනකාලො	චචනකාලො
,,	19	සාභවං	සභාවං
266	14	පබ්බාපෙසුං	පබ්බාපෙසුං
268	15	ස ස්සන්ති	ප ස්සන්ති
270	4	පබ්බත	පබ්බතං
274	3	මකකපා ව	මකකපො ව
,,	7	දිසවාන පුරිතං	දිසවා න පුරිතං
,,	16	තිණ දතවෙ	තිණං දතවෙ
276 අධොළිපි 9		යජසං	මජ්ඣං
278	5	පරිබා'යඤ්ඤා	පරිබාය'ඤ්ඤා
279	15	දුක	දුක
282	6	චිත්තානුචිත්තතෙතො	චිත්තානුචිත්තතෙතො
,,	8	ජාරිකං	ජාරිකං
288	22	රුරුරාජ වරියං	රුරුමිගරාජ වරියං
293	18	අලිනසත්ත	අලිනසත්ත
296	1	සපාගරන්තං	සපාගරන්තං
310	11	සත්ත හං	සත්තාහං
318	14	කිරියං	කිරියං
323	18	බුරුණුස්	බරණුස්
324	1	ජවලිකං	ජවලිකං
,,	3	අප ර	අපරෙ
326	1	සමෙධි	සමොධි
,,	2	සච්ච වානුරක්ඛිය	සච්චවානුරක්ඛිය

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū ඍ e ඞ o

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඞ ṅa
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤ ṇa
ට ta	ඨ tha	ඩ da	ඬ dha	ණ na
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya ර ra ල la ව va ස sa හ ha ළ ḷa ෙ ṃ

ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ ke	කො ko
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khe	ඛො kho
ග ga	ගා gā	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gū	ගෙ ge	ගො go

CONJUNCT - CONSONANTS

කක ka	කඤ කඤ ṅa	ත් ra	මඵ mpha
කඛ kha	ඡණ ඡණ ṇa	දද da	මඞ mba
කය ka	ඤච ඤච ca	දධ dda	මභ mba
චි kri	ඤජ, ඤ ඡa	ද් dr	මම ma
චක kva	ඤජ, ඤ ඡa	ද්ව, ද් dv	මභ mba
චා kha	ඤඣ ඤඣ jha	ධධ dhva	යය, යා ya
චඛ khva	චච චච ta	නන nta	යා ya
ගග ga	චධ, ච ඨtha	නි nth	ලල la
ගඝ gha	චධ dda	නි nda	ලා la
ඞඞ ṅa	චධ dda	නි ndha	ලභ lha
ග් gr	ඡණ ඡණ ṇa	නන nna	චභ wha
ඞඞ kha	ඡච ඡච ta	නන nha	සස ssa
ඞඞ ṅa	ඡධ ඡධ tha	පප ppa	සම sma
ඞඞ ṅha	ඡධ, ඞ nda	පප ppha	සව sva
චච ca	නන nta	බබ bba	හහ hma
චඡ cha	නන tha	බබ bha	හහ hva
ජජ ja	නන tva	භබ bra	ලභ lha
ඡඡ jha		මඵ mpa	

ඞ ā ඞ ī ඞ ī ඞ ū ඞ ū ඞ e ඞ o

බුද්ධවංස - විසයසූචි

රතන චක්කමන කණේවා	2	-	19
සුමේධ කථා	20	-	53
1 දීපඛාර බුද්ධවංසො	54	-	59
2 කොණ්ඩඤ්ඤ බුද්ධවංසො	60	-	67
3 මඩගල	,,	,,	68	-	75
4 සුමන	,,	,,	76	-	83
5 රෙවත	,,	,,	84	-	91
6 සොභිත	,,	,,	92	-	99
7 අනොමදසී	,,	,,	100	-	107
8 පදුම	,,	,,	108	-	113
9 නාරද	,,	,,	114	-	121
10 පදුමුත්තර	,,	,,	122	-	129
11 සුමේධ	,,	,,	130	-	137
12 සුජාත	,,	,,	138	-	145
13 පියදසී	,,	,,	146	-	151
14 අකුදසී	,,	,,	152	-	157
15 ධම්මදසී	,,	,,	158	-	163
16 පිඤ්ඤා	,,	,,	164	-	169
17 නිසස	,,	,,	170	-	177
18 චුසස	,,	,,	178	-	183
19 විපසසී	,,	,,	184	-	191
20 සිඛි	,,	,,	192	-	199
21 වෙසසහු	,,	,,	200	-	207
22 නකුසජ්ඣ	,,	,,	208	-	215
23 කොණ්ඩගමන	,,	,,	216	-	223
24 කසසප	,,	,,	224	-	233
25 ගොතම	,,	,,	234	-	239
බුද්ධපති ණ්ණක කණේවා	240	-	243
ධාතුහාරජනිය කථා	244	-	247

වර්ගානුකූල - විස්තර

1. දැන පැවැත්ම	250 - 277
1 අකිකි වර්ගය	250 - 253
2 සඳු වර්ගය	252 - 253
3 කුරුමුම වර්ගය	254 -
4 මහාසූරසූර වර්ගය	254 - 257
5 මහාගෝවිඳු වර්ගය	256 - 257
6 නිමිරාජ වර්ගය	258 - 259
7 වතුකුමාර වර්ගය	258 - 259
8 සිමිරාජ වර්ගය	260 - 263
9 වෙසසනකර වර්ගය	262 - 273
10 සසපභූමික වර්ගය	274 - 277

අකිකිවග්ගය පස්වග්ග

2. සිල පැවැත්ම	278 - 297
1 මාතූපොසක වර්ගය	278 - 279
2 භූරිදකක ,,	280 - 281
3 වලංකායනාග ,,	282 - 283
4 වුලංකායනාග ,,	282 - 285
5 මහිසරාජ ,,	284 - 287
6 රුරුමිගරාජ ,,	286 - 289
7 මාතකික ,,	290 - 291
8 ධම්මදෙවපුත්ත ,,	290 - 293
9 අලිනසුත්ත ,,	292 - 295
10 සඳුපාල ,,	294 - 297

හස්තනාගවග්ගය දුතිග්ග

3. නෙකබමම පැවැත්ම	298 - 307
1 සුධස්ස වර්ගය	298 - 299
2 සොමනස්ස ,,	298 - 303
3 අසොසර ,,	302 - 305
4 හිස ,,	304 - 305
5 සොණපභූමික ,,	306 - 307

වර්ගානුකූල විෂයසූචි

4. අධ්‍යාපන පාරමිතා	308	-	311
6 තෙමිස පණ්ඩිත වරියං	308	-	311
5. සව්වපාරමිතා	312	-	313
7 කපිරාජ වරියං	312	-	321
8 සව්වපණ්ඩිත ,,	312	-	313
9 වට්ටපොතක ,,	312	-	315
10 මච්ඡරාජ ,,	314	-	317
11 කණ්ණදීපායන ,,	316	-	319
12 සුතසොම ,,	320	-	321
6. මෙඛකා පාරමිතා	322	-	323
13 සුවණ්ණසාම වරියං	322	-	323
14 එකරාජ ,,	322	-	323
7. උපෙක්ඛා පාරමිතා	324	-	325
15 මහාලොමහංස වරියං	324	-	325
උද්දනං	324	-	327

සුභානන්දපීඨයේ බුදුදහ නිකායේ

බුද්ධ චංසපාලී

සුභනුබුද්ධිවතෙ බුද්දකනිකායෙ

බුද්ධවංසපාලි

නමො තසස භගවතො අරහතො
සමමාසමබුද්ධසස

රතනවලිකමනකණ්ඩා

1. බ්‍රහ්මා ව ලොකාධිපති සහමපති¹
කතඤ්ඤි අනාධිවරං අයාවථ
සනංගිධ සත්තා අපපරජකඛජාතිකා²
දෙසෙහි ධම්මං අනුකම්මිමං පජා.
2. සමපනනවිජජාවරණස්ස තාදිනො
ජුතිකිරස්සන්ධිමලෙහධාරිනො
තථාගතස්සපටිපුත්තලස්ස
උප්පජ්ඣ කාරුඤ්ඤානා සබ්බසන්තෙ.
3. න හෙතෙ ජානන්ති සදෙවමානුසා
බුද්ධො අයං කිදිසකො නරුක්කමො
ඉද්ධිබලං පඤ්ඤාබලඤ්ච කිදිසං
බුද්ධිබලං ලොකභිතස්ස කිදිසං.
4. න හෙතෙ ජානන්ති සදෙවමානුසා
බුද්ධො අයං ඊදිසකො නරුක්කමො
ඉද්ධිබලං පඤ්ඤාබලඤ්ච ඊදිසං³
බුද්ධිබලං ලොකභිතස්ස ඊදිසං³
5. හන්දහං දස්සයිස්සාමි - බුද්ධිබලං අනුත්තරං⁴
වසම්මං මාපයිස්සාමි - නභෙ රත්නමණ්ඩිතං⁵

1. සහමපති, මජ්ඣිම, 101

2. සත්තාපපරජකඛජාතිකා - මජ්ඣිම, 101

3. ඊදිසං - මජ්ඣිම, 101

4. බුද්ධිබලෙනුත්තරං - මජ්ඣිම, 101.

5. සබ්බරත්නමණ්ඩිතං - මජ්ඣිම, 101

සමුදායනීය ජීවිතයේ කුසලාන සහිතව

බුද්ධිමත් භාවය

ඒ භාග්‍යවත් වූ අර්භත් සමාසක් සම්බුද්ධ ජාණන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා!

රත්නවංශිකුමාර කාණ්ඩය

1. සත්කලොකයට අධිපති වූ සහම්පති නම් බ්‍රහ්ම තෙමේ මුදුනෙහි
කළ ඇඳිලිපුට ඇති ව - 'මේ සත්ලොවැ නුවණැස්ති උල්ප වූ කෙලෙස්-
රජස් ඇති සත්කයෝ ඇත්තාහ. ඔවුනට සිව්සස්දහම් දෙසනු මැනවැ
මේ සත්කප්‍රජාවට අනුකම්පා කළ මැනවැ' යි අනුත්තර වූ සච්ඡයන්
වහන්සේට ආයාචන කෙළේ ය.

2. පරිපූර්ණ වූ අශ්ටවිද්‍යා පසළොස්වරණ ධර්ම ඇති (ඉන්ධ්‍ය-
නිච්ඡාදියෙහි) තාදී වූ ගරිකාන්ති හෝ ප්‍රඥප්‍රදීප ධරණය වූ උත්තම-
ගරිකාරී වූ අප්‍රජප්‍රද්ගල වූ තපාගනයන් වහන්සේට සියලු සත්ක
නිකායෙහි කරුණැව උපත.

3. තෙල (වාගේ යැති ආදී) සදෙවමනුෂ්‍යයෝ 'නරොත්තම වූ මේ
සච්ඡයන් වහන්සේ කෙබඳු වූවාහු ද, ලොවට හිත වූ සච්ඡයන්ගේ
සාද්ධිබලයන් ප්‍රඥබලයන් කෙබඳු වී ද, බුද්ධිබලය කෙබඳු වී ද' යි
හෙයෙකින් නො දනිත් ද.

4. තෙල දෙවියන් සහිත මනුෂ්‍යයෝ 'නරොත්තම වූ මේ සච්ඡයෝ
මේ බඳු වූවාහු යැ, ලොවට හිත වූ සච්ඡයන්ගේ සාද්ධිබලයන්
ප්‍රඥබලයන් මේ බඳු විය. බුද්ධිබලය මේ බඳු වී' යයි යම් හෙයෙකින්
නො දන්නාහු ද,

5. එහෙයින් මම අනුත්තර වූ බුද්ධ අනුභාවය දක්වමි. අහස්හි
ලක්කුමණි ආදී රත්නයන් දලඬිකාන වූ වඩිකුමණයක් මවාලමි. (සිතු
සේක උකල්හි)

6. භූමා මහාරාජිකා තචනිංසා
යාමා ච දෙවා තුසිතා ච තිමිතා
පරනිමිතා යෙපි ච බ්‍රහ්මකායිකා
ආනන්දිකා විපුලමකංසු සොසං.
7. භිෂාසිකා ච පයථි සදෙවකා
පුඬු ච ලොකනන්දිකා අසංවුතා
තමො ච තිබ්බො විහතො තද අහු
දිසවාන අචෙජරකං පාටිහිරං.
8. සදෙවගන්ධබ්බමනුසාරකබ්බෙස
ආහා උළාරා විපුලා අජායත
ඉමස්මිං ලොකෙ පරස්මිංඤ්චාගයස්මිං¹
අධො'පි උඬං තිරියඤ්ච විස්තං.
9. සන්තුන්නමො අනඨිවරො විනායකො
සත්ථා අහු ඵෙවමනුසසපුජිතො
මහානුභාවො සත්තපුඤ්ඤලකබ්බෙසො
දසෙසසි අචෙජරකං පාටිහිරං.
10. සො යාවිතො දෙවවරෙන චක්ඛුමා
අත්ථං සමෙක්ඛිත්තද නරුත්තමො
චබ්බමං තත්ථ මාපඨි ලොකනායකො
සුනිට්ඨිතං සබ්බරතනානිමිතං.
11. ඉඬි ච ආදෙසන නුසාසනී
තිපාටිහිරෙ හගවා චස්සි අහු
චබ්බමං මාපඨි ලොකනායකො
සුනිට්ඨිතං සබ්බරතනානිමිතං.
12. දසසහස්සි ලොකධාතුයා සිනෙරුපබ්බතුත්තමෙ
ථමෙහ'ව දසෙසසි පටිපාටියා චබ්බමෙ රතනාමයෙ
13. දසසහස්සි අතික්කමම චබ්බමං මාපඨි ජිනො
සබ්බසොචණ්ණමයා³ පසෙස චබ්බමෙ රතනාමයෙ

1. පරස්මිංඤ්චාගයෙ-මව්, වුහයෙ-සයා

2. තත්ථ ඉති-මජ්ඣ. තස්සි

3. සබ්බසොචණ්ණමයා-මජ්ඣ.

6. (ප්‍රාසාද පථික වන වාක්ෂාදියෙහි සිටි) බුමාටු දෙවියෝ ද සිව්මහරජයෙහි දෙවියෝ ද තවතිසායෙහි දෙවියෝ ද යාම දෙවියෝ ද කුෂිත දෙවියෝ ද නිර්මාණරතී නම් දෙවිලොවැ දෙවියෝ ද පරනිර්මිත-වශවර්තී නම් දෙවියෝ ද සොළොස් බ්‍රහ්මල වැසි දෙවියෝ ද සතුටු සිත් ඇත්තාහු මහත් වූ ඔල්වරසන් නැගූහ.

(බුදුහු ඔදනක්සුණුසමවත් සමච්ඡදසදහසක් සක්වළ ආලෝක වේව'යි ඉටුහ. එකෙණෙහි)

7. දෙවිලෝක සහිත වූ පෘථිවිය ද අසංචාත වූ බොහෝ ලෝකාන්තරිකයෝ ද අවහාෂිත වූහ. එකල්හි සනාකකාරය ද නැයුණේ වී. ඒ අසිරිමත් පෙළහර දෑක දෙවමනුෂ්‍යයෝ සතුටු වූහ.

8. දෙව ගදඹ මිනිස් රකුස් යන මොවුන් සහිත මේ මිනිස් ලොව ද අන් දෙවලෝ ද යන උභයලෝකයෙහි ද යට (අභිවිය ආදි නරකයන්හි) ද උඩ (අප්පාකාගයෙහි) ද සරස (දසදහසක් සක්වළ) ද පැතිර පැවති මහත් වූ අප්‍රමාණ වූ ආලෝකයෙක් උපන.

9. ශීලාදිගුණයෙන් සියලු සත්ත්වයන් කෙරෙහි උතුම් වූ තමන් වහන්සේට වඩා උසස් කෙනෙක් නැති. සත්ත්වයන් හික්වෙන්නා වූ ගායානන් වහන්සේ දෙවිමිනිසුන් විසින් පුදනලද වූහ. මහත් අනුභාව ඇති සියපින්ලකුණෙන් යුත් සච්ඡයන් වහන්සේ ආශ්වයා වූ පෙළහරක් දක්වූ සේක.

10. එකල්හි (පෙළහර අවසන්හි) මිනිසුන් අතර උතුම් වූ පසැස් ඇති ලෝනාහිමී වූ ඒ බුදුරජහු සහම්පති නම් මහබඹුහු විසින් අයදනා ලද්දහු දෙවිමිනිසුන්ට වන වැඩ සලකා එහි මනාව නිමියා වූ සියලු රුවනින් නිමවනලද සක්කෙක් මැවූහ.

11. බුදුහු සාද්ධි - ආදේශනා - අනුශාසනී යන තුන් පෙළහරෙහි (පස් අයුරෙකින්) වසී වූහ. ලෝකනායක වූ බුදුහු මනාව නිමියා වූ සචරුවන්-මුවා සක්මනක් මැවූහ.

12. දසදහසක් සක්වළෙහි උතුම් වූ මහාමෙරුපථිකයන් රුවන් සක්මන්හි වැඟ සෙයින් පිළිවෙළින් දැක්වූහ.

13. පස්මරුන් දිනු බුදුහු දසදහසක් සක්වළ ඉක්මවා සක්කෙ මැවූහ. රුවන්මුවා සක්කෙහි දෙපස සථිසාවණිමයභූමි විය.

14. තුලාසඛ්ඛාටානුවග්ගා සොව ණණ්ථලකස්තා
වෙදිකා සබ්බසොව ණණ්¹ දුහතො පසෙසු නිමිතිකා
15. මණ්ඩුකතා වාලුකාකි ණණ්² නිමිතිකා රතනාමයං
භොසෙති දිසා සබ්බා සතරංඝී'ව උග්ගතො.
16. තස්මිං වංකවනෙ ධීරො දමණ්ණංසවරලකිණො
විරොවමානො සමුද්ධො වංකමෙ වංකමී ජිනො.
17. දිබ්බං මජුරවං පුප්ථං පද්මං පාරිවුත්තකං³
වංකවනෙ ඔකිරන්ති සබ්බෙ දෙවා සමි'ගතා.
18. පසානති තං දෙවසඛ්ඛා දසසහසී පමොදිතා
තමසාමානා නිපතන්ති තුට්ඨහට්ඨා පමෙ.දිතා.
19. තාවතීංසා ව යාමා ව තුසිතා වා'පි දෙවතා
නිම්මානරතීනො දෙවා යෙ දෙවා වසවත්තීනො
උදග්ගවිත්තා සුමනා පසානති ලොකනායකං.
20. සදෙවගන්ධබ්බමනුසාරකඛ්ඛා
නානා පුප්ථං ණණ් අථවා'පි රකඛ්ඛා
පසානති තං ලොකහිතානුකම්පකං
නභෙ'ව අවුග්ගතවතුමණ්ඩලං.
21. ආභසාරා සුභකි ණණ්
වෙහප්ථලා අකතිට්ඨා ව දෙවතා
සුසුඛි සුකකවස්වසනා⁴
තිට්ඨන්ති පඤ්ඤිකතා.
22. මුඤ්ඤාති පුප්ථං පන⁵ පඤ්ඤවණ්ණිකං
මජුරවං වතුනවු ණණ්මිසිතිං
හමෙති වෙලානි ව අමරෙ තද
අහො ජිනො ලොකහිතානුකම්පකො.
23. තුට්ඨසථා ව කෙතු ව ධජො යුපො ව පාණිනං
පරායනො පතිට්ඨා⁶ ව දිපො ව දිපදුක්කමො⁷

1. සබ්බා සොවණ්ණ-සිමු

2. වාලුකාකිණ්ණ-මජ්ඣං, මව්

3. පාරිවුත්තකං-මජ්ඣං

4. සුසුඛිසුකකවසනා-පු

5. පුප්ථානි වා-පු

6. පතිට්ඨා-සිමු

7. දිපදුක්කමො-මජ්ඣං, සිමු

14. යටකි මහමෙර වැඩ මත ඊට අනුරූප වූ තුලාභභූත මතයෙහි රත්පෝරු අතුරුනලදයැ. දෙපසැ මවනලද වෙදිකාව සම්පාදනය වී.

15. මිනිසුන්වැල්ලෙන් ගැවැසුණු මවනලද රුවන්මුවා සක්මන උදහිරු මෙන් සියලු දික් හොබවයි.

16. ධීර වූ දෙතිස්මහපුරිස්ලකුණින් යුත් පස්මරුන් දිනු සම්බුදුහු ඒ සක්මනෙහි බබළමින් සක්මන් කළහ.

17. එහි රැස් වූ සියලු දෙවියෝ දෙවිලොවැ හටගත් මදරාලේ ද පියුම් ද පරසතුමල් ද සක්මනෙහි විසුරුවති.

18. දසදහසක් සක්වළ දෙවසමුහයෝ සතුටු සිත් ඇත්තාහු උන් වහන්සේ දක්නාහ. සතුටු වූවාහු තුටුපහටු වූවාහු වදිමින් රස් වෙති.

19. තච්ඡිසාවෙහි දෙවියෝ ද යාමයෙහි දෙවියෝ ද තවත් තුමිතයෙහි දෙවියෝ ද නිර්මාණරතියෙහි දෙවියෝ ද පරනිර්මිතවසවර්ති දෙවියෝ ද ඔදවැඩිසිත් ඇත්තාහු සතුටු වූවාහු ලොකනායකයන් බලති.

20. දෙවි ගඳබ මිනිස් යක් යන මොවුන් සහිත නා ගුරුළු යන මොහු ද තවත් රතුයෝ ද සත්ලොවට හිතානුකම්පා ඇති උන් වහන්සේ අහස්හි උදු වූ සඳ සෙයින් දකිති.

21. ආභස්සර බඹු ද සුභකිණ්ණ බඹු ද වෙහළුල බඹු ද අකනිටා බඹු ද ඉතා පිරිසුදු සුදුවත් හැඳ පෙරෙවියාහු මුදුනෙහි ඇඳිලි බැඳ සිටිත්.

22. තවද ආශ්වයායෙකි, ජිනරාජයන් වහන්සේ සත්ලොවට හිතානුකම්පා ඇතිසේකැ'යි (ඒ පෙළහර දක්වන කල්හි) සදුන්සුණු මුසු පස්පැ දිස්නා මදරාමල් ද විසුරුවති. අහස්හි දිවසළ ද බබවත්.

23. නුඹ වහන්සේ ලෝසත්නට ශාසනා වූවහ. කෙසෙලි වැන්නහ. ධවජයක් වැන්නහ. යාගසාමෙහයක් වැන්නහ. පිළිසරණයහ. ප්‍රතිජ්ඣා වූවහ. ප්‍රදීපයක් වැන්නහ. දෙපා ඇතියනට උතුම් වූවහ' යි.

24. දසසහසසීලොකධාතුයා දෙවනායො මහිඳ්ධිකා
පටිවාරෙඤා නමසසනති තුට්ඨහට්ඨා පමොදිනා.
25. දෙවනා දෙවකඤ්ඤා ව පසනනා තුට්ඨමානසා
පඤ්චවණණිකපුපෙඨහි පූජයනති නරාසහං.

 26. පසනනති තං දෙවසඛකා පසනනා තුට්ඨමානසා
පඤ්චවණණිකපුපෙඨහි පූජයනති නරාසහං.
 27. අහො අවුරියං ලොකෙ අබහුතං ලොමහංසනං
න මෙදිසං භුතපුබ්බං අවෙජරං ලොමහංසනං.
 28. සකං සකං හි¹ භවතෙ නිසීදිඤ්ඤාන දෙවනා
හසනති තා² මහාගසිතං දිසවානවෙජරකං නහෙ.
 29. ආකාසට්ඨා ව භුමිට්ඨා තිණපක්ඛවාසිනො³
කත ඤාදි නමසසනති තුට්ඨහට්ඨා පමොදිනා.
 30. යෙ'පි දිසායුකා නාගා පුඤ්ඤවනො මහිඳ්ධිකා
පමොදිනා නමසසනති පූජයනති නරුක්ඛමං.
 31. සඛගිතියො පවනෙතනති අමබ්බර අනිල ඤාසෙ
වමෙනඳ්ධානි වාදෙන් දිසවානවෙජරකං නහෙ.
 32. සඛබ්බා ව පණවා වෙච අපො දෙණ්ඩිමා⁴ බහු
අනුලිකඛසමිං වජ්ජනති⁵ දිසවානවෙජරකං නහෙ.
 33. අබහුතො වත නො අජජ උපපජ්ඣී ලොමහංසනො
ධ්වං අසුඛිඳ්ධිං⁶ ලභාම බණො නො පටිපාදිතො.
 34. බුද්ධො'ති තෙසං සුඤ්ඤාන පිති උපපජ්ඣී තාවදෙ
බුද්ධො බුද්ධො'ති කථයනනා තිට්ඨනති පඤාදි කතා.
 35. හිංකාරං සාධුකාරඤ්ඤි⁷ උක්ඛුට්ඨිං සමපසාදනං⁸
පජා ව විවිධා ගගනෙ වනෙතනති⁹ පඤාදිකතා.

1. සකසකමහි-මජ්ඣ. සකං සකමහි-සිමු. මව්.

2. හසනති-සිමු

3. තිණපිට්ඨතිවාසනො-සිමු

4. ධිණ්ඩිමා-මජ්ඣ.

5. වජ්ජනති-මජ්ඣ.

6. ධුමපසිද්ධිං-මජ්ඣ.

7. හිඬකාරා, සාධුකාරා ව-මජ්ඣ.

8. උක්ඛුට්ඨිසමපහංසනං-මජ්ඣ.

9. පවාකා විවිධා ගගනෙ වක්ඛනති-පු

24. දසදහස්ලෝකාහි මහත් සාද්ධි ඇති දෙවියෝ තුටුපහවු වුවාහු ප්‍රමුදිත වුවාහු පිරිවරා සිට නමස්කාර කෙරෙති.

25. දෙවියෝ ද දෙවහනෝ ද ප්‍රසන්න වුවාහු සතුටුසිත් ඇත්තාහු පස්වනක් මලින් නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ බුදුන් පූජති.

26. දිව්‍යසමූහයෝ ප්‍රසන්න වුවාහු සතුටුසිත් ඇත්තාහු ඒ නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ බුදුන් දකිති. පස්වනක් මලින් පූජා කෙරෙත්.

27. අහෝ! ලොකයෙහි ආශ්ච්‍යයී නියා යැ අද්භූත නියා යැ ලොමුදහනසුලු යැ. මා විසින් මෙබඳු ලොමුදහන ආශ්ච්‍යයී වූ අද්භූතයෙක් නුදුටුවීරු යයි.

28. දෙවියෝ තමන් තමන්ගේ විමන්හි හිඳ අහස්හි ආශ්ච්‍යයී (පෙළහර) දැක මහසිතායෙන් සෙති.

29. අහස්විමන්වැසි වූ ද බුමාටුවිමන්වැසි වූ ද ධල්ආදි තණරුක්-මුදුන්වැසි වූ ද මංවැසි වූ ද දෙවියෝ සතුටු වුවාහු තුටුපහවු වුවාහු බද්දලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

30. බොහෝ ආයුෂ ඇති පින්වත් වූ මහත් සාද්ධි ඇති යම් නාග කෙනෙක් ටෙන් නම් (ඔහු ද) සතුටුසිත් ඇත්තාහු නරොත්තම බුදුරදුන් වදිත් පුදත්.

31. (දෙවියෝ) අහස්හි ආශ්ච්‍යයී (පෙළහර) දැක පවන්මහැ-අහස්හි දෙවනළුහි පවත්වති, දිව්‍යබෙර වයත්.

32. (දෙවියෝ) අහස්හි ආශ්ච්‍යයී දැක සක් ද පණ්‍යබෙර ද යළි බොහෝ මිහිභුබෙර ද අහස්හි වාදනය කෙරෙත්.

33. එකාන්තයෙන් අද අද්භූත වූ ලොමහණියෙක් උපන්නේ නො! අවශ්‍යයෙන් අවිසිඳිය ලබමහ. අප විසින් බුද්ධාත්පාද ඝණය ලබන ලද.

34. 'බුද්ධ' යන වදන් අයා එකෙණෙහි ඒ දේවියනට (පස්වණක්) ප්‍රීති උපන. ඔහු 'බුද්ධ බුද්ධ' යි කියමින් මුදුනෙහි ඇඳිලි බැඳ සිටිති.

35. දෙවාදි විවිධ ප්‍රජාවෝ අහස්හි බද්දලි වැ සිට හිංකාර නාදය ද සාධුකාර නාදය ද ඔල්වරහඬ ද ප්‍රසන්නාකාරය ද පවත්වති.

36. ගායනානි සෙලෙනානි ව වාදයනානි ව
භූජානි පොඨෙනානි¹ ව නාට්‍යයනානි ව
මුඤ්ඤානානි පුප්ථං පන පඤ්චවණ්ණිකං.
මඤ්ජරවං වඤ්ඤානුණ්ණමිසිතං.
37. යථා තුයහං මහාවීර පාදෙසු වක්කලකඛණං
ධජච්ඡිරපතාකා² වඩ්ඪමානඛතුසාවිතං.
38. රූපෙ සීලසමාධිමහි පඤ්ඤාය ව අසාදිසො
විමුක්තියා අසමසමො ධම්මවක්කප්පවත්තනො
39. දසනාගබ්බං කායෙ තුයහං පාකතීකං බ්බං
ඉද්ධිබලෙන අසමො ධම්මවක්කප්පවත්තනො.
40. එවං සබ්බඉණොපෙතං සබ්බඛග්ගසමුපාගතං
මහාමුනිං කාරුණිකං ලොකනාථං නමස්සථ.
41. අභිවාදනං ථොටනඤ්ච වඤ්ඤානඤ්ච පසංයනං
නමස්සනඤ්ච පූජඤ්ච සබ්බං අරහසි තුවං.
42. යෙ කෙවි ලොකෙ වඤ්ඤෙය්‍යා
වඤ්ඤං අරහනානි යෙ
සබ්බසෙට්ඨො මහාවීර
සදිසො තෙ න විජ්ජති.
43. සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤා සමාධිජ්ඣානකොවිදො
ගීජ්ඣතුටෙ ධිතොයෙව පසසති ලොකනායකං.
44. සුචුල්ලං සාලරාජං ව³ වඤ්ඤං ගගනෙ යථා
මජ්ඣානිකෙ'ව⁴ සුරියං ඔලොකෙති නරාසහං.
45. ජලනතා දිපරුක්ඛං ව තරුණසුරියං'ව⁵ උග්ගතං
බාහමප්පහානුරඤ්ජිතං ධීරං පසසති නායකං.
46. පඤ්ඤානං භික්ඛුසනානං කතකිථානතාදිනං
බිණ්ණසවානං විමලානං බණ්ණෙත සනතිපාතධි.

1. පොඨෙනානි-මජ්ඣ.

2. පටාකා-මජ්ඣ.

3. සුචුල්ලසාලරාජං-මව්.

4. මජ්ඣනිකෙව-මජ්ඣ.

5. සුරියං'ව-මජ්ඣ.

36. බුදුගුණ ගයති සිරුසත් පවත්වති වාදනය කෙරෙති, අපොළති, නටවති, (තුමුත් නටති) යළි පස්වණක් මල් වගුරුවති, සදුන් සුණු මුසු වූ මදුරා මල් ද වගුරුවත්.

37. මහාවීරයන් වහන්ස, යම්සේ නුඹ වහන්සේ ගේ පාසහලෙහි සර්වාකාරයෙන් පරිච්ඡේද වූ චක්‍රලක්ෂණ බබළා ද එසෙයින් ධර්මයෙන් වජ්‍රයෙන් පතාකායෙන් වර්ධමානයෙන් හා අභිකුශයෙන් ද (ඒ වක්‍ර ලක්ෂණය අලංකාර වී.)

38. රූපකාය සමපන්නියෙහි ද ශීලයෙහි ද සමාධියෙහි ද ලොකොත්තරප්‍රඥයෙහි ද අනුපම වූවහ ඵලවිමුක්තියෙහි ද දම්සක් පැවැතුමි ද අසම වූ අතිත බුදුවරයන් හා සම වූවහ.

39. සදත්කුලයෙහි වූ දස ඇත් කෙනකුත් ගේ බලය නුඹ වහන්සේ ගේ කයෙහි පියවි බලය වෙයි. (ඒකුරුවණාදී) සංඤ්ඤාබලයෙන් අසමසමයහ. දම්සක් පැවැතුමි දෙශනාඥනයෙහි ද අසමයහ.

40. යම්සෙයින් සියලු ලොව ලොවුතුරා ගුණයෙන් යුක්ත වූ සියලු ගුණාංගයෙන් සම්පූර්ණ වූ මොවුන් වූ කාරුණික වූ ලොක සාමීන් නමස්කාර කරවූ.

41. අභිවාදනයට ද (නො හමුයෙහි කරන) සකුකියට ද ප්‍රණාමයට ද (හමුයෙහි කරන) ප්‍රශංසාවට ද ඇදිලි බැඳීමට ද (මල්ගඳ විලෙවුන් ආදියෙන්) පිදීමට ද යන සියලු සත්කාර විශෙෂයට නුඹ වහන්සේ නිසි වූවහ.

42. මහාවීරයන් වහන්ස, ලොවැ යම් කෙනෙක් වතුනිය වූවාහු ද යම් කෙනෙක් වතුනාවට නිසි වූවාහු ද නුඹ වහන්සේ ඒ සියල්ලන් කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ වූවහු යැ. නුඹ වහන්සේට සම වූයෙක් නැති.

43. මහාප්‍රාඥ වූ වික්‍රාසමාධියෙහි හා ප්‍රථමධ්‍යානාදියෙහි ගිපුණ වූ භාරිපුත්‍ර සඨවීරයන් වහන්සේ ගිපුකුළු පට්ටෙහි සිටියාහු මැ (රුවන් සක්මන්හි සක්මන් කරන) ලොකනායක වූ සච්ඡයන් වහන්සේ දුටුවාහ.

44. නරශ්‍රේෂ්ඨ වූ සච්ඡයන් වහන්සේ සුපිපි සල්ලකක් මෙන් ද, අහසෙහි (කරු පිරිවරන ලද) පුන්සඳු සෙයින් ද, බබළන මධ්‍යාහ්න සුයායා සෙයින් ද දුටුවාහ.

45. දිලියෙන ව්‍යාමප්‍රභායෙන් හත්පයින් රැඳුණු ධීර වූ ලොකනායකයන් වහන්සේ (නැඟු පහන් ඇති) දිලියෙන පහන් රූකක් සෙයින් ද ලදයට පැමිණි ළහිරු මඬක් සෙයින් ද දුටුවාහ.

46. සිවසස්හි සිවමහින් කොට නිමැ වූ කිස ඇති ලාභාලාභාදියෙහි තෘදි වූ මහනැණිත් ක්ෂය කළ ආසුච ඇති විගත වූ රාශාදි මල ඇති පන්සියක් හික්මුන් ඇසිල්ලෙකින් රැස් කරවූහ.

47. ලොකප්පසාදනං¹ නාම පාවිහිරං නිදසාධි
අමෙත'පි තත්ථ ගමිසසාම² වන්දිසසාම මයං ජිනං.
48. එථ සබ්බෙ සමාගනතො පුච්ඡිසසාම මයං ජිනං
කභිං විගොද්ධිසසාම පසස්සිකා ලොකනායකං.
49. සාධුති තෙ පටිසස්සුකා නිපකා සංවුතින්ද්‍රියා
පත්තවිචරමාදය තරමානා උපාගමුං³.
50. බිණ්ණසවෙහි විමලෙහි දතෙහි උත්තමෙ දමෙ
සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤා ඉද්ධියා උපසඬාමී.
51. තෙහි හිකඛුහි පරිවුතො සාරිපුත්තො මහාගණි.
ජලනතො දෙවො ගගනෙ'ව⁴ ඉද්ධියා උපසඬාමී.
52. උකකාසිතඤ්ඤා බිජිතං⁵ අප්පකුපෙකඛිකං පුබ්බතා
සගාරවා සප්පතිසා සමුද්ධං උපසඬාමුං.
53. උපසඬාමීකා පසස්සනි සයමුං ලොකනායකං
නභෙ අච්ඡුග්ගතං ධීරං චන්දං'ව ගගනෙ යථා.
54. ජලනතං දිපරුකඛං'ව විජ්ජං'ව⁶ ගගනෙ යථා
මජ්ඣිමනිකෙ'ව සුරියං පසස්සනි ලොකනායකං.
55. පඤ්ඤාහිකඛුසතා සබ්බෙ පසස්සනි ලොකනායකං
රහදමිච්චි විපසන්නං සලිලං සුච්ඡලං පදුමං යථා⁷.
56. අඤ්ජලිං පග්ගහෙකාන තුට්ඨගුට්ඨා⁸ පමොදිතා
නමස්සමානා නිපතනති සත්ථුතො චක්කලකඛණ්.
57. සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤා කොරණ්ඩසමසාදියො
සමාධිජ්ඣානකුසලා චන්දනි⁹ ලොකනායකං.

1. ලොකප්පසාදනං-පු

2. ගතනාන-මජ්ඣං

3. මුපාගමුං-මවි.

4. උප්පතනා, දෙවො'ව ගගනෙ-මජ්ඣං

5. බිජිතඤ්ච-සායං

6. අප්පකුපෙකඛිකං-මජ්ඣං

7. විජ්ජව-සුමු

8. සුච්ඡලං පදුමං යථා-මජ්ඣං, සුමු, පු.

9. හට්ඨගුට්ඨා-මවි.

10. චන්දනෙ-මජ්ඣං

47. බුදුහු ලොකවිවරණ නම් වූ ආතිහායකයක් දක්වූහ. ඇපිදු එහි යමහ. ඇපි ජිතපක්ඛමාර වූ සථිඥයන් වහන්සේ වදිමහ.

48. එනු මැන ඇපි හැමදෙනමෝ රැස් වැ සිට ජිතපක්ඛමාර වූ බුදුරදුන් විවාරමහ. ලොකනායකයන් වහන්සේ දැක කාචික්ඛා දුරු කරමහ.

49. නිපකපුඤ ඇති සංවර කළ ඉදුරන් ඇති ඒ හික්ෂුහු මැනැවැ යි පිළිවදන් දි පාසිවුරු ගෙන යුහු වැ තෙරුන් කරා එළඹියාහු යැ.

50. උත්තම දම සඛ්ඛාන අර්හත්තය නිවිති කොට සිටින හා සිතින් හා දමුණු විගතලෙ වූ ඒ ක්ෂිණාසුවයන් සමග මහාප්‍රාඤ වූ සැරියුන් මහතෙරණුවෝ සාද්ධියෙන් බුදුන් දෙන එළඹියහ.

51. මහන් වූ ගණ ඇති ශාරිපුත්‍ර සංවරයන් වහන්සේ ඒ හික්ෂුන් විසින් පිරිවරන ලද්දහු අහස්හි දිලියෙන දෙවියකු සෙයින් සාද්ධියෙන් බුදුරදුන් කරු එළඹියහ.

52. ඒ හික්ෂුහු උකැසිහඬ ද කිවිසිහඬ ද නො කොට සුවිමල ධුතගුණ ඇත්තාහු බුද්ධ ගෞරවයෙන් සගෞරව වූවාහු නිවචානති ඇත්තාහු සම්මාසම්බුදුන් කරා එළඹියාහ.

53. එළැඹී ගුවන්තෙලෙහි උදයට පැමිණි වන්ද්‍යා සෙයින් සවයමගු වූ ලොකනායක වූ අහස්හි පැන නැඟී සිටි ධිර වූ සථිඥයන් වහන්සේ දක්නාහ.

54. දිලියෙන පහන්රුකක් සෙයින් ද ගුවන්තෙලෙහි විදුලිය සෙයින් ද මධ්‍යාහ්නයෙහි සුයායා සෙයින් ද ලොකනායකයන් වහන්සේ දුටුවාහ.

55. සියලු පන්සියක් හික්ෂුහු පහන්දිය ඇති සුපිපි පිසුම ඇති විලක් සෙයින් ලොකනායකයන් වහන්සේ දුටුවාහ.

56. (සැරියුන් තෙරුන් ප්‍රමුඛ ඒ හික්ෂුහු) මුදුනෙහි ඇඳිලි බැඳගෙන තුටුපහටු වූවාහු ප්‍රමුදිත වූවාහු නමස්කාර කෙරෙමින් ශාක්‍යාන් වහන්සේ ගේ චක්‍රලක්ෂණ ඇති පාද සම්පයෙහි වැඳ වැටුණාහ.

57. මහනුවණැති වූ කටුකරඬු මල් සුදුසු පැහැ ඇති වූ විත්තසමාධි-යෙහි හා ප්‍රථමධ්‍යානාදියෙහි ජෙක වූ ශාරිපුත්‍ර සංවරයන් වහන්සේ ලොකනායක වූ සථිඥයන් වහන්සේ වැන්දහ.

58. ගජජිනා¹ කාලංචසො² ව නිලුසුලසලසාදිසො
ඉද්ධිබලෙන³ අසමො මොග්ගප්පානො මහිද්ධිකො.
59. මහාකසසාපා⁴ පි ව ථෙරො උත්තත්තකතනසන්ධිභො
බුතගුණෙ අග්ගතිකබ්බන්තො ථොමිතො සත්ථු වණණිතො.
60. දිබ්බකබුතා සො ආග්ගා අනුරුද්ධො මහාභණ්ඩ
ඤ්ඤාතිසෙට්ඨො භගවතො අවිදුරො⁵ ව තිට්ඨති.
61. ආපතතිඅනාපතතිසා සතෙකිව්ජාය³ කොවිදෙ
විනයෙ අග්ගතිකබ්බන්තො උපාලි සත්ථු වණණිතො.
62. පුබ්බමතිපුණ්ණපට්ටිද්ධො කට්ඨකානං පට්ටරො ගණි
ඉසි මන්තානිසා පුත්තො පුණ්ණානාමා⁶ ති විසුසුතො.
63. එතෙසං විතමඤ්ඤාය ඔපමමකුසලො මුනි
කඛ්ඛිට්ඨජෙදො මහාවීරො කප්පසි අත්තනො ගුණං.
64. වත්තාරො තෙ අසංඛේධියා කොට්ඨෙසං න ඤායති
සත්තකායො ව ආකාසො වකකවාළා ව නත්තකා
බුද්ධඤ්ඤාණං අසුමේයාං න සකකා එතෙ විජානිතුං.
65. කිං එතං අවජරියං ලොකෙ යං මෙ ඉද්ධිවිකුසිකතං
අඤ්ඤා බහු අවජරියා අඛ්ඤා ලොමහංසනා.
66. යද්ද්වං තුසිතෙ කායෙ සනතුසිතො නාමහං තද
දසසහසසි සමාගමම යාවන්ති පඤ්ඤි මමං.
67. කාලො⁷ යං තෙ⁴ මහාවීර උපපජ්ජමාතුකුච්ඡියං
සදෙවකං තාරයන්තො බුද්ධසසු අමතං පදං.

1. ගජජිනො-සිමු

2. ඉද්ධිවිජය-මව්.

3. සතිකිට්ඨාය-පු

4. කාලො බො තෙ - මජ්ඣං,

කාලො දෙව - සිමු,

කාලො කෙ - පු.

58. ගර්ජනා කරන කාළමෙසයක් බඳු වූ නිලොත්පල සදාශ ප්‍රභා ඇති සාද්ධිබලයෙන් අසම වූ මහත් සාද්ධි ඇති මොද්ගලාන සංවරයන් වහන්සේ සඵඤ්ජන වහන්සේ වැන්න.

59. රත්රන් බඳු සිව්පැහැ ඇති, ධ්‍රැවශුණයෙහි අගතැන්හි තබන ලද, ශාක්‍යාන් වහන්සේ විසින් සතුති කරන ලද වණ්ණා කරන ලද මහසුප් මහතෙරුණුවෝ ද සඵඤ්ජන වහන්සේ වැන්න.

60. යම් කෙනෙක් දිවැස් ඇතියන් අතුරින් අග්‍ර වූ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඥාතිශ්‍රේෂ්ඨ වූ නම් ඒ මහත් ගණ ඇති අනුරුඬ සංවරයන් වහන්සේ නුදුරෙහි මැ සිටියාහ.

61. ප්‍රතිකම් සහිත වූ ද රහිත වූ ද, ආපනතිඅනාපනතියෙහි ඡේක වූ, විනයෙහි අගතැන්හි තබන ලද, ශාක්‍යාන් විසින් වණ්ණා කරන ලද උපාලි තෙරණුවෝ (නුදුරෙහි මැ සිටියාහ.)

62. ප්‍රතිවෙධ කළ සුක්ඛම වූ නිපුණ වූ අක්ඛි ඇති, ධම් කථිකයන් අතුරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ගණ ඇති සාමි වූ, මනානි නම් බැවිණියගේ පුත්‍ර වූ 'පුණ්ණ' නමැති ප්‍රතිභ වූ තෙරණුවෝ ද (නුදුරෙහි සිටියාහ.)

63. මොවුන්ගේ සිත් දැන උපමායෙහි දක්ෂ වූ සැක සිදුනා වූ මහත් වියා ඇති සඵඤ්ජන වහන්සේ තමන් වහන්සේගේ ගුණ ප්‍රකාශ කළහ.

64. යම් කෙනෙකුන්ගේ අත්‍යය නො පැනේ නම් මොහු සතර දෙන සංකප්පානසං (ගණනට) නො හැකි වෙති: සත්ක සමුහය ද අකාශය ද චක්‍රවාටයෝ ද අනන්තයෝ යැ බුද්ධිඤ්ජන ප්‍රමාණ කළ නො හැක්කේ යැ. මොහු දැනගන්නට නො හැක්කාහ.

65. මාගේ සාද්ධි විකුච්ඡය යන යමෙක් ඇද්ද තෙල ලොවැ කවර නම් ආශ්‍රයියෙක් ද? අද්භූත වූ ලොමුදහ ගන්වන අතර වූ අශ්‍රයියෝ බොහෝ වෙති.

66. යම් කලෙකැ මම් තුෂිත දිව්‍යනිකායයෙහි සන්තුෂිත නම් දෙව් වූයෙමි ද එකල්හි දසදහසක් සක්වළැ දෙවියෝ රැස් වැ මා කරා පැමිණ බද්දිලි වැ අයදිත්:

67. මහාචර්යාණෙනි, මේ මුඛට බුදුවන්නට කලි. මව්කුසැ පිළිසිදගනු මැනැවැ. දෙවියන් සහිත ලෝකය තරණය කෙරෙමින් අමාතපදය අවබෝධ කළ මැනැවැ' යි.

68. තුසිතා කායා චච්ඡාන යද් ඔක්කමි¹ කුච්ඡයං.
දසසහසසීලොකධාතු කමසිසු ධරණි තද.
69. යද්'හං මාතුකුච්ඡිතො සමපජානො'ව නික්කමි.
සාධුකාරං පවනෙන්නති² දසසහසසී පකමපථ³.
70. ඔක්කන්නති⁴ මෙ සමො නත්ති ජාතිතො අභිනික්කමෙ
සමොධියං අහං සෙට්ඨො ධම්මවක්කප්පවත්තනො.
71. අහො අවජරියං ලොකෙ බුද්ධානං ගුණමහත්තා
දසසහසසීලොකධාතු ජප්පකාරං පකමපථ
ඔහාසො ව මහා ආසි අවජරං ලොමහංසනං.
72. භගවා ව තමහි සමයෙ ලොකජෙට්ඨො නරාසහො
සදෙවකං දසසයනො ඉද්ධියා වධ්ධමි ජිනො.
73. වධ්ධමෙ වධ්ධමනො'ව කපේසි ලොකනායකො
අත්තරා න ගිවනෙති වතුහසෙ වධ්ධමෙ යථා⁵.
74. සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤ සමාධිජානකොවිදෙ
පඤ්ඤය පාරමිප්පනො⁶ පුච්ඡති ලොකනායකං.
75. කිදිසො කෙ මහාවීර අභිනිහාරො නරාසහ
කමහි කාලෙ තයා ධිර පජිතා බොධිමුත්තමා.
76. දනං සීලං ව නෙක්කමමං පඤ්ඤවීරියං ව කිදිසං
බ්බන්ධසම්මධිට්ඨානං මෙතතුපෙක්ඛා ව කිදිසා.

1. ඔක්කමි-සිමු.

2. පවනෙන්නති-මජ්ඣං.

3. පකමපථ-මච්ඡි.

4. ඔක්කන්නති-මජ්ඣං.

5. තද-සිමු.

6. පාරමිප්පනො'පි, සිමු.

68. යම් කලෙක තුළින දිව්‍යනිකායෙන් ව්‍යුහ වැ මව් කුසැ පිවිසියෙම් ද එකල්හි දශසහශ්‍රිලෙ කඩාතු ධරණිය කමසා විය.

69. යම් කලෙක මව් සිහි ඇති වැ මැ මව්කුසින් නික්මියෙම් ද එකල්හි දශසහශ්‍රිලාභධාතුව සාධුකාර පවත්වමින් කමසා විය.

70. ගර්භාවක්‍රාන්තියෙහි ද මව්කුසින් බිහිවීමෙහි ද මා හා සමයෙක් නැති. සංකොධියෙහි දමසක්පැවැත්මෙහි මව් ශ්‍රෙණියෙමි.

71. ලොවැ ඔුුවරයන්ගේ ගුණමහත් බව අහො ආශ්‍රයයි යැ. දසදහසක් සක්වළැ මාපොලොව පව්දුකාරයෙකින් සැලුණේ යැ හෙත් වූ අවහාසයෙක් ද ආශ්‍රයයි යෙක් ද ලොමහණියෙක් ද විය.

72. එසමයෙහි ලොකජ්‍යෙෂ්ඨ වූ නරශ්‍රෙණ්‍ය වූ ජිතපක්ඛාර වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද දෙවියන් සහිත ලොකයාට පෙළහර දක්වමින් සාධ්‍යයන් සක්මන් කළහ.

73. ලොකතායක වූ ශාඝ්‍යාන් වහන්සේ සක්මන්හි සක්මන් කරන්නාහු මැ (මිහිරි දහම් කථා) වදළහ. (පැළ-පැළුන් සක්වළ මුට්ටිට හිමි කොට ඇති සක්මන්හි) සතර රියන් සක්මනෙකහි සෙසින් අතුරෙහි නො නවත්නාහ.

74. මහාප්‍රාඥ වූ වික්‍රාමසාධියෙහි හා පුච්චධ්‍යාපාදියෙහි ඡේක වූ ශ්‍රාවකපාරමිඤ්ඤයෙහි පාරයට පැමිණි ශාටිපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ලොකතායක වූ භාග්‍යවතුන් පුළුවන්:

75. මහ වීරයන් වහන්ස, නරශ්‍රෙණ්‍යයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ ගේ අග්නිභාරය කිබදු යැ? ධීරයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ විසින් කවර කලෙකැ උක්‍රම බොධිය ප්‍රාප්තා කරන ලද ද?

76. (මුඛ වහන්සේ ගේ) දනය ද භිලය ද තෛජ්‍යත්‍රයය ද ප්‍රඥාව ද වියයි ද කිබදු යැ? ක්ෂාන්තිය ද සත්‍යය ද අධිෂ්ඨානය ද මොක්‍රිය ද උපෙක්ෂාව ද කිබදු යැ?

77. දසපාරමී තයා ධිර කිදිසා¹ ලොකනායක
කථං උපපාරමී පුණ්ණිකා පරමන්තපාරමී කථං.
78. තස පුට්ඨා විශාකාසී² කරවිකමධුරං ගිරො³
භිබ්බාපයනො හදයං භාසයනො සදෙවකං.
79. අතීතවුඛානං ජිනානං දෙසිතං
තිකිලිනං⁴ බුද්ධපරමපරාගතං
පුබ්බනිවාසානුගතං ස බුද්ධියා
පකාසයි ලොකහිතං සදෙවකෙ.
80. පිතිපාමොජ්ජජනනං සොකසප්පලවිනොදනං
සබ්බසම්පන්නිපට්ඨාහං විත්තකාමා පුණොථ⁵ මෙ
81. මදන්මදනං සොකනුදං සංසාරපරිමොචනං⁶
සබ්බදුක්ඛකයං මග්ගං සකකචං පටිපජ්ජා⁷ති.

රතනවඩකමනකණ්ඩො නිට්ඨිතො.

1. කිදිසි - මජ්ඣං
2. විශාකාසී - සීලී
3. කරවිකමධුරගිරො - මජ්ඣං
4. නිකිලිනං (මජ්ඣං)

5. පුනාථ - මජ්ඣං,
6. සංසාරමොචනං - සීලී
සංසාරසම්බන්ධකමං - පු

77. ධීර වූ ලොකනායකයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ විසින් කෙබඳු දසපාරමී පුරන ලද ද? කෙසේ දස උපපාරමී පුරන ලද ද? කෙසේ දස පරමකුපාරමී පුරන ලද ද? යි.

78. ඒ සැරිපුත් තෙරුන් විසින් පුළුවන් ලද කුර්ච්ඡකවිල්ලනට බඳු මිහිරි වදන් ඇති සච්ඡයන් වහන්සේ (කෙලෙසින් තැවුණවුන්ගේ) ළය නිවමින් සදෙවක ලොකයා තුටු කෙරෙමින් ප්‍රකාශ කළාහු යැ.

79. ජිතපක්ඛමාර වූ අතීත බුදුවරයන් විසින් දෙශිත වූ උත්-වහන්සේගේ චරිතය වූ සම්බුදු පරපුරෙන් පැවැත ආවා වූ ලොවට හිත වූ බුද්ධිවංශය පෙරවිසූ කඳපිළිවෙළ දන්නා නුවණින් දෙවියන් සහිත ලොකයාට ප්‍රකාශ කළ සේක.

80. ප්‍රීතිප්‍රමොදය උපදනා වූ ශොකශල්‍යය දුරු කරන්නා වූ සම්පූර්ණ ලාභයට කරුණු වූ මා කියන බුද්ධිවංශ දෙශනාව සිත්හි ලා අසවු.

81. ජාත්‍යාදී මදනිමිදනය කරන්නා වූ ශොකය දුරු කරන්නා වූ සංසාරබන්ධනයෙන් මුදලත්තා වූ ජාත්‍යාදී හැම දුක් ක්ෂය කරන්නා වූ මාර්ගය වූ බුද්ධිවංශදෙශනාව සකසා අසවු.

නොහොත් ප්‍රීතිප්‍රමොදය උපදනා ශොකශල්‍යය දුරු කරන, සියලු සම්පත් ප්‍රතිලාභයට කරුණු වූ බුද්ධිවංශදෙශනාව අයා.

මදනිමිදනය කරන ශොකය දුරුලන සසර බැඳුමින් මුදුලන සියලු දුක් ක්ෂය කරන බුද්ධිභාව සංකීර්ණ මාර්ගයට බසිවු” යයි.

රත්නවංශමුණි කාණ්ඩය නිමි.

සුමේධ කථා

1. කපො ව සතසහසෝච චතුරෝ ව අසඩ්ධියෙ
අමරං නාම නගරං දසසතොයාං මනොරමං.
2. දසති සද්දෙහි අවිචිතං අතනපානසමායුතං
හත්ථිසංග්ගං අසුසංග්ගං හෙරිසඬිරථානි ව්ඤ්ඤාදර්ශනං
බාදර්ශනං පිට්ඨං වෙච්ඡා අතනපානෙන සොසිතං.
3. නගරං සබ්බසමපන්නං සබ්බකලෙප්පාගතං
සත්තරත්තසමපන්නං නානාජනසමාකුලං
සම්මුඛං දෙවනගරංච ආවාසං පුඤ්ඤකම්මනං.
4. නගරෙ අමරවතියා සුමේධො නාම බ්‍රාහ්මණො
අනෙකකොට්ඨිවයො පහුතධනධිකාදිවා.
5. අජායකො මහාධරො තිස්සො වෙදනපාරගු
ලකුණො ඉතිහාසෙ ච සධ්මෙහි පාරමිං ගතො.
6. රහොගතො නිසීදිතො එවං විනෙහසනං තද්
දුකෙබ්බො පුනඤ්ඤවා නාම සරිරස්ස ච හෙදනං
(සමොභමරණං දුකෙබ්බං ජරාය අභිමුද්දනං.)*
7. ජාතිධමො ජරාධමො ව්‍යාධිධමො ච'හං සද්
අජරං අමරං ඛෙමං පරියෙසිස්සාමි තිබ්බුතිං.
8. යනුනුතිමං පුතිකායං නානා කුණපපුරිතං
ජබ්බස්සිකාන ගවෙස්සාං අනපෙකො² අනාඤ්ඤො.
9. අඤ්ඤා හෙතිති සො මග්ගො න සො සකකා න හෙතුයෙ
පරියෙසිස්සාමි තං මග්ගං භවතො පරිමුතනියා.
10. යථා'පි දුකෙබ්බං විජ්ජතො සුභං නාම'පි විජ්ජති
එවං භවෙ විජ්ජමානො විභවො'පි ඉවජ්ජනකො.

1. හෙරිසඬිරථාන ව-අසා

* ආර්ථධර්මදො, සමොභමවිනොදනියා, අර්ධකථාය, දිසසතෙ.

2. අනපෙකො-මජ්ඣ.

සුමේධ කථා

1. සාරාසැකි කප්පුවහස් මතුයෙහි දකුම්කලු මනහර වූ අමර නම් තුවරෙක් වී.

2. ආහාරපානයෙන් යුක්ත වූ ඇතුන්ගේ කුඤ්චනාදය අසුන්ගේ හේසාරවය බෙර සක් රිය හඬින් ද (විණා ගීත සම්මතාල ශබ්දයෙන් ද) කව පොව ආදී වූ ආහාරපාන පිළිබඳ ශබ්දයෙන් සොෂා කරන ලද දස වැදෑරුම් ශබ්දයෙන් නො වෙන් වූ,

3. සියලු නගරාභිගයෙන් සම්පූර්ණ වූ සියලු කර්මාන්තයෙන් යුක්ත වූ සත්රුවනින් සමෘද්ධ වූ නානා ජනයා විසින් ගැවැසිගත් එනුවර සමෘද්ධ වූ (ආලකමන්ද) දෙවනුවර සෙයින් පින්කම් කළ ජනයන්ට ආවාස වී.

4-5. ඒ අමරවතී නගරයෙහි රැස්කළ නොයෙක් කෙළ ගණන් බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇති වෙද හදුරන්නා වූ වෙද මන්ත්‍ර ධරන්නා වූ ත්‍රිවේදයාගේ පරතෙරට ගිය ලක්ෂණ ශාස්ත්‍රයෙහි ද ඉතිහාසයෙහි ද ස්වකීය බ්‍රාහ්මණධර්මයෙහි ද පරතෙරට ගිය සුමේධ නම් බ්‍රාහ්මණයෙක් වී.

6. එකල්හි සුමේධපණ්ඩිත නම් වූ මම් එකලා වැ හිඳ මෙසේ සිතීම්: පුනර්භවය නම් දුකෙකි, ශරීරහෙදන සංඛ්‍යාත මරණය ද දුකෙකි.

7. ඒ සුමේධපණ්ඩිත සමයෙහි මම ඉපදීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙම් ජරාව ස්වභාව කොට ඇත්තෙම් ව්‍යාධිය ස්වභාව කොට ඇත්තෙම් වෙමි. එහෙයින් ජරා රහිත වූ මරණ රහිත වූ නිර්භය වූ නිර්වාණය සොයන්නෙමි.

8. නානා කුණපයෙන් පිරුණු මේ කුණු කය හැර දමා නිරාලය වූයෙම් අර්ථී නො වූයෙම් යන්නෙමි නම් යෙහෙකැ යි.

9. (යම් මාර්ගයෙකින් නිවනට යෙමි ද) ඒ මහ අවශ්‍යයෙන් ඇත, වන්නේ යැ, ඒ මහ හේතු නො වන්නට නො හැකි වෙයි! හවයෙන් මිදීම පිණිස ඒ මහ සොයන්නෙමි.

10. යම්සේ දුක ඇති කල්හි සුවයෙකුදු ඇද්ද එසෙයින් හවය ඇති කල්හි විභවයෙකුදු කැමැති වියයුතු යැ.

11. යථා'පි උණෙත විජජනෙත අපරං විජජති සිතලං.
එවං තිව්ධස්සි විජජනෙත නිබ්බානං ඉච්ඡිතබ්බකං.
12. යථා'පි පාපෙ විජජනෙත කල්‍යාණමපි විජජති
එවමෙව ජාති විජජනෙත අජාතිච්ඡිතබ්බකා¹
13. යථා ගුරුගතො පුරිසො තළාකං දිස්වාන පුරිතං
න ගවෙසති තං තළාකං න දෙසො තළාකස්ස සො.
14. එවං කිලෙසමලධොවං² විජජනෙත අමතත්තලෙ
න ගවෙසති තං තළාකං න දෙසො අමතත්තලෙ.
15. යථා අරිහි පරිරුද්ධො විජජනෙත ගමනාපථෙ³
න පලායති සො පුරිසො න දෙසො අඤ්ඤාස්ස සො.
16. එවං කිලෙසපරිරුද්ධො විජජමානෙ සිවෙ පථෙ
න ගවෙසති තං මග්ගං න දෙසො සිවමඤ්ඤාසෙ.
17. යථා'පි බ්‍යාධිනො පුරිසො විජජමානෙ තිකිච්ඡකෙ
න තිකිච්ඡාපෙති තං ව්‍යාධිං න සො දෙසො තිකිච්ඡකෙ.
18. එවං කිලෙසව්‍යාධිහි දුක්ඛිනො පරිපිළිනො⁴
න ගවෙසති තං ආචරියං න සො දෙසො⁵ විනායකෙ.
19. යථා'පි කුණපං පුරිසො කණ්ණං බද්ධං ජිගුච්ඡය
මොචයිත්වාන ගවෙජ්ජය සුඛි සෙරි සයං වසී.
20. තථෙ'විමං පුත්තිකායං නානා කුණපසඤ්චයං⁶
ජඩ්ඛයිත්වාන⁷ ගවෙජ්ජයං අනපෙබ්බො⁸ අනඤ්ඤො.
21. යථා උච්චාරයානමති⁹ කර්මං නරනාරිසො
ජඩ්ඛයිත්වාන⁷ ගවෙජ්ජයං අනපෙබ්බො අනඤ්ඤො.

1. අජාතිච්ඡිතබ්බකං - 1 සිමු

2. කිලෙසමලධොවං - ධ. අ. සිමු, කිලෙසමලධොවං - මජ්ඣ.

3. ගමනෙ පථෙ - සිමු, අසා

4. පතිපිළිනො - මව්.

5. න දෙසො සො - සිමු, මජ්ඣ.

6. නානා කුණපසුරිතං - පු.

7. ජඩ්ඛයිත්වා - සිමු.

8. අනපෙබ්බො - සිමු, මජ්ඣ., අසා.

9. උච්චාරයානමති - පු

11. යම්සේ උප්පය ඇති කල්හි අන්‍ය ගිතලයෙකුද ඇද්ද එසෙයින් (රාගාදි) තුන් ගිහි ඇති කල්හි හිවනෙක් කැමැති වියයුතු යැ.

12. යම්සේ පාපය ඇති කල්හි කුශලයෙකුද ඇද්ද, එසෙයින් ජාතිය ඇති කල්හි නො ඉපැද්මකුද කැමැති වියයුතු යැ.

13. යම්සේ මල වැකුණු මිනිසෙක් දිය පිරුණු තඩාගයක් දැක ඒ තඩාගය නො සොයා ද ඒ තඩාගයාගේ දෙසෙයක් නො වේ.

14. එසෙයින් කෙලෙස්මල දෙවීමෙහි පොහොසත් අමාවිල ඇති කල්හි ඒ අමාවිල නො සොයා නම් අමාන සඬ්ඛ්‍යාත තඩාගයාගේ දෙසෙක් නො වේ.

15. යම්සේ සතුරන් විසින් අවුරන ලද්දෙක් ගමනට නිසි මහ ඇති කල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ නො පලායේ නම් ඒ මාර්ගයාගේ දෙසෙක් නො වේ.

16. එසෙයින් කෙලෙසුන් විසින් භාත්පසින් අවුරන ලද්දේ නිවන් මහ ඇති කල්හි ඒ මහ නො සොයා නම් ඒ නිර්වාණමාර්ගයාගේ දෙසෙක් නො වේ.

17. යම්සේ හටගත් ව්‍යාධි ඇති මිනිසෙක් පිළියම් කරන වෙදකු ඇති කල්හි ඒ ව්‍යාධියට පිළියම් නො කරවා නම් ඒ වෛද්‍යයාගේ දෙසෙක් නො වේ.

18. එසෙයින් ක්ලෙශ නමැති ව්‍යාධිත් විසින් දුකට පැමිණියේ භාත්පසින් පෙලෙන ලද්දේ ඒ මෝක්ෂාවාය්‍යයා නො සොයා නම් ඒ විනෝදා වූ ආවාය්‍යයාගේ දෙසෙක් නො වේ.

19. යම්සේ මිනිසෙක් ගෙලෙහි බඳ කුණපය පුගුප්පා කොට හැර-පියා සුඛිත වූයේ ස්වෛරී වූයේ ස්වයංචිති වූයේ නික්ම යේ ද,

20. එසෙයින් ම අනෙකවිධ කුණපයන් රැස් වූ මේ කුණුකය හැරපියා අපෙක්ෂා රහිතයෙම අනර්ථී වූයෙම යන්නෙමි.

21. යම්සේ ස්ත්‍රීපුරුෂයෝ ඔවස් කිළියෙහි කර්ස (මල) ය අපෙක්ෂා රහිත වූවාහු අනර්ථීක වූවාහු හැරපියා යෙද්ද,

22. එවමෙවා'හං ඉමං කායං නානා කුණපපුරිතං
ජඩධිසිකාන ගජ්ජස්ස චච්චං කතවා යථා කුට්ඨං.
23. යථා'පි ජජ්ජරං නාවං පලුග්ගං උදකගාහිනි.¹
සාමී ජඩධිකි² ගව්ජනති දනපෙබා අනාඤ්ඤා.
24. එවමෙවාහං ඉමං කායං නවජ්ජද්දං ධ්‍රැවස්සවං
ජඩධිසිකාන ගජ්ජස්ස ජිනනනාවං'ව සාමිකා.
25. යථා'පි පුරිසො වොරෙහි ගව්ජනෙතා හණ්ඛමාදිය
හණ්ඛචෛද්දහයං දියවා ජඩධිසිකාන ගජ්ජති.
26. එවමෙවමයං කායො මහාවොරසමො විය
පහායිමං ගමිස්සාමී කුසලචෛද්දනා භයා.
27. එවා'හං විනාසිකාන නෙකකොට්ඨිකං ධනං
නාථානාථානං දතාන හිමවනාමුපාගමී.
28. හිමවනකස්ස අවිදුරෙ³ ධම්මකො නාම පබ්බතො
අස්සමො සුකතො මස්සං පණ්ණසාලා සුමාපිකා.
29. වඩ්ඤාමං තත්ථ මාපෙසි පඤ්ඤාදෙයවිචජ්ඣිතං
අට්ඨගුණසමුපෙතං අභිඤ්ඤාබලමාගරි.
30. සාවකං පජ්ඣිං තත්ථ නවදෙයමුපාගතං
වාකචිරං නිවාසෙසිං ද්වාදසගුණමුපාගතං.⁴
31. අට්ඨදෙයසමාකිණ්ණිං පජ්ඣිං පණ්ණසාලකං
උපාගමී රුකබ්බුලං ගුණදසහුපාගතං.⁵
32. වාපිතං රොපිතං ධඤ්ඤාං පජ්ඣිං නිරවසෙසතො
අනෙකගුණසම්පන්නං පවතතථලමාදිසිං.
33. තත්ථ පධානං⁶ පද්ධිං නිසජ්ජධානවඩ්ඤාමෙ
අභිභානනරමිහි සත්තාගෙ අභිඤ්ඤාබලමපාපුණිං.⁷

1. පලුග්ගං උදකගාහිනි. - මජ්ඣං, පලුග්ගං උදකගාහිනි. - ඩ.

2. ජඩධිකි - මජ්ඣං, මව්.

3. හිමවනකසංචිදුරෙ - මජ්ඣං.

4. ද්වාදසගුණපාගතං - ඩවු.

5. ගුණ දසමුපාගතං - ඩවු, ගුණෙහි දසහුපාගතං - අසා.

6. තත්ථපධානං - මජ්ඣං.

7. අභිඤ්ඤා බලපාපුණිං - මජ්ඣං.

22. එසෙයින් මම නන් වැදෑරුම් කුණපයෙන් පිරුණු මේ කය (ස්ත්‍රීපුරුෂයන්) සිරුරුකිස කොට (හැරපියා) යන කුටිය සෙයින් හැරපියා යන්නෙමි.

23. යම්සේ නැවහිමියෝ දූදුරු වූ දිය වැහෙන බිඳුණු නැව අපේක්ෂා රහිත වූවාහු අතර්ථී වූවාහු හැරපියා යෙද්ද,

24. එසෙයින් මම නව සිදුරු ඇති නිරතුරු මල වැගිරෙන මේ කය නැවහිමියන් දිරාගිය නැවක් මෙන් හැරපියා යන්නෙමි.

25. යම්සේ මිනිසෙක් රත්නාදි භාණ්ඩ ගෙන සොරුන් සමග යනුයේ භාණ්ඩ අසිඳු ගැනීමෙන් වන බිය දැක හැරපියා යෙන් ද,

26. එසෙයින් මැ මේ කය මහසොරකු වැන්න. කුසල්දහම් වොලොගන්නා බියෙන් මේ කය හැරපියා යන්නෙමි.

27. මම් මෙසේ සිතා නොයෙක් කෙළඟණන් ධනය නාථානාථයනට දී හිමවන කරා එළැඹියෙමි.

28. හිමවනට නුදුරු තැන ධම්මක නම් පර්වතයෙක් වෙයි. (එහි) මට අසපුයෙක් මොනොවට මවන ලද. පන්සලෙකුදු මොනොවට මවන ලදි.

29. ඒ අසපුයෙහි පස්වැදෑරුම් (සක්මන) දෙසින් තොර වූ සක්මනක් මැවී. නොහොත් පඤ්චනිවරණ දෙෂයෙන් තොර වූ (පරිභූද්ධතාදි) අප්ථ ගුණයෙන් යුක්ත වූ අභිඤාබලය ලැබීමි.

30. එහි දී නව දෙසෙකින් යුක්ත වූ (ඇඳි) සථව හැරපිමි. දෙළොස් අනුසසෙකින් යුක්ත වූ වැහැරි සිවුරු හැන්දෙමි.

31. අටදෙසෙකින් ගැවැසිගත් පන්සල හැරපිමි. දසගුණයෙකින් යුක්ත වූ රුක්ඵුලට එළැඹියෙමි.

32. වපුට නිපන් රොපණය කොට නිපන් ධාන්‍යය නිරවශෙෂයෙන් හළිමි. නොයෙක් ගුණයෙන් යුක්ත වූ, තුවටුයෙන් ගිලිහී වැටුණු එල වැළඳිමි.

33. ඒ අසපුයෙහි හිඳිම සිටීම සක්මනින් ප්‍රධන්- වීර්යය කෙළෙමි. සතියක් ඇතුළත අභිඤාබලයට පැමිණියෙමි.

34. එවං මෙ සිද්ධිසත්තස්ස වසිභූතස්ස සාසනෙ
දීපචක්ඛරො නාම ජිනො උප්පජ්ඣී ලොකනායකො.
35. උප්පජ්ජනෙන ව ජායනෙන බුජ්ඣනෙන ධම්මදෙසනෙ
වතුරො නිවේනෙන නාද්දසං කුමාරත්ථසප්පජිතො.
36. පට්ටඤ්ඤාසම්පයෙ නිමිත්තෙත්වා තථාගතං
තස්ස ආගමනං මග්ගං සොධෙත්වා තුට්ඨමානසා.
37. අභං තෙන සමයෙන නික්ඛම්ථවා සක්කස්මා
ධුතතෙතා වාකචිරාති ගජ්ජාමි අබ්බරෙ තද්.
38. වේදජාතං ජනං දිස්වා තුට්ඨහට්ඨං පමොදිතං
ඕරොහිත්වාන ගගනා මානුසෙ පුච්ඡං තාවදෙ.
39. තුට්ඨහට්ඨො පමුදිතො “වේදජාතො මහාජනො
කස්ස සොධියති මග්ගො අඤ්ජසං වටුමායනං.
40. තෙ මෙ පුට්ඨා බ්‍යාකරිංසු¹ බුද්ධො ලොකෙ අනුක්ඛරො
දීපචක්ඛරො නාම ජිනො උප්පජ්ඣී ලොකනායකො.
තස්ස සොධියතෙ මග්ගො² අඤ්ජසං වටුමායනං.
41. බුද්ධො’ති මම සුත්වාන පිති උප්පජ්ඣී තාවදෙ
‘බුද්ධො බුද්ධො’ති කථයනො සොමනස්සං පවෙදයි.
42. තත්ථ ධ්වං විචින්නසීං තුට්ඨො සංවිග්ගමානසො
ඉධ ඛිජාති රොපිස්සං බණ්ණො ථෙව මා උප්පවගා.
43. යදි බුද්ධස්ස සොධෙථ එකොකාසං දද්ධං මෙ
අහමි සොධයිස්සාමි අඤ්ජසං වටුමායනං.
44. අදංසු තෙ මමොකාසං සොධෙතුං අඤ්ජසං තද්
‘බුද්ධො බුද්ධො’ති විනෙතනො මග්ගං සොධෙමහං තද්.

1. වියාකාසුං - සිලු, වියාකාසුං - මජ්ඣ.

2. සොධියති පරො - පු., සොධියති මග්ගො - සිලු, මජ්ඣ.

34. මෙසෙසින් තාපසශාසනයෙහි වගි වූ මා අභිඤ්ඤා සිද්ධියට පැමිණි කල්හි ලොකනායක වූ දීපභිකර නම් ජිනපඤ්ඤාමාරයන් වහන්සේ උපන්සේක.

35. (ඔබ) පිළිසිදගන්නා කල්හි ද මව්කුසින් නික්මෙන කල්හි ද බුදු වන කල්හි ද අමසක් පවත්වන කල්හි ද (මම) ධ්‍යානරතියෙහි ඇලුනෙමි සතර තැන්හි දෙතිස් පෙරන්මිනි නො දිටිමි.

36. පසල් දනවියෙහි ජනයෝ තථාගතයන් පවරා තුටුසින් ඇත්තාහු ඔබ වඩනා මහ ශුද්ධ කෙරෙති.

37. එකල්හි මම සිය අසපුයෙන් නික්ම එදවස් වැහැරි සලමින් අහස්හි යෙමි.

38. හටගත් සොම්නස් ඇති තුටුපහවූ වූ ප්‍රමුදිත වූ ජනයා දැක එකෙකෙහි අහසින් බැස මිනිසුන් විවාළෙමි.

39. තුටුපහවූ වූ ප්‍රමුදිත වූ හටගත් සොම්නස් ඇති මහාජන තෙමේ (මාර්ගය ශුද්ධ කෙරෙයි. නොප විසින්) අඤ්ඤා වටුම අයන සඬ්ඛ්‍යාත වූ මාර්ගය කවරක්හට ශුද්ධ කරනු ලැබේ ද?

40. මාවිසින් සුඵලස්සනා ලද ඔහු මෙසේ පැවැසූහ: ලොවැ අනුත්තර වූ සමාසක්සම්බුද්ධ වූ ලොකනායක වූ දීපභිකර නම් ජිනපඤ්ඤාමාර වූ බුදුහු උපන්හ, ඔබට අඤ්ඤා වටුම අයන සඬ්ඛ්‍යාත මාර්ගය ශුද්ධ කරනු ලැබේ යයි.

41. 'බුද්ධ' යනු අසා එකෙකෙහි මට ප්‍රීති උපන. 'බුද්ධො බුද්ධො' යි කියමින් සොම්නස් වින්දෙමි.

42. එහි සිට සතුටු වූයෙමි ප්‍රීතියෙන් විස්මිත සිත් ඇතියෙමි මෙසේ සිතීමි: මේ දීපභිකර ජින්කෙතහි කුසල්බිජුවට රොපණය කරන්නෙමි. ක්ෂණසම්පත් නහමක් ඉක්මැ යේවයි.

43. ඉදින් බුදුනට මහ ශුද්ධ කරවූ නම් මට එක් අවකාශයක් ලැබ මම ද වටුම අයන සඬ්ඛ්‍යාත මාර්ගය ශුද්ධ කරන්නෙමි.

44. එකල්හි ඔහු මට මහ ශුද්ධ කරනු සඳහා එක් පෙදෙසක් දුන්හ. එකල්හි මම 'බුද්ධො බුද්ධො' යි සිතමින් මහ ශුද්ධ කෙරෙමි.

45. අනිඨිතෙ මමොකායෙ දිපඤ්ඤා භොමුනි
වතුහි සතසහසෙසහි ජළඤ්ඤාහි තාදිහි
බිණාසවෙහි විමලෙහි පටිපජ්ජි අඤ්ඤාං ඡිනො.
46. පච්චුග්ගමනා වත්තතති වජ්ජනති භෙරියො ඛු
ආමොදිතා නරමරු සාධුකාරං පට්ඨන්ත්වා.
47. දෙවා මනුසො පසාදනති මනුසාපි ව දෙවතා
උභො'පි තෙ පඤ්ඤාලිකා දත්තයනති තථාගතං.
48. දෙවා දිබ්බෙහි තුරියෙහි මනුසා මානුසෙහි¹ ව
උභො'පි තෙ වජ්ජයනතා අත්තයනති තථාගතං.
49. දිබ්බං මජ්ඣමං පුජ්ජං පදුමං පාරිච්ඡිකතං
දියො දිසං ඔකිරන්ති ආකාසනහග්ගො මරු.
50. වමපකං සලලං නිපං නාගපුත්තාගකෙතකං
දියො දසං උකඛිපන්ති භූමිතලකො නරා.
51. කෙසෙ මුඤ්ඤිකහං තත්ථ වාකවීරඤ්ඤා වලලකං
කලලෙ පඤ්ඤිකො අවකුජ්ජො නිපජ්ජහං.
52. අකකමිකාන මං බුද්ධා සහ සියෙසහි ගච්ඡතු
මා නං කලලෙ අකකමිකො හිතාය මෙ භවිසාති.
53. පඨවියං² නිපත්තසා එවං මෙ ආසි වෙතසො
ඉච්ඡමානො අහං අජ්ජ කිලෙසෙ කාමපෙය මම.
54. කිං මෙ අඤ්ඤාතවෙසෙන ධම්මං සච්ඡිකතෙනිධ
සබ්බඤ්ඤාතං පාපුණිකා බුද්ධා භෙසං සදෙවකෙ.
55. කිං මෙ එකෙන තිශ්ඨන්ත පුරිසෙන ථාමදස්සිනා
සබ්බඤ්ඤාතං පාපුණිකා සත්තාරෙසං සදෙවකෙ.
56. ඉමිනා මෙ අධිකාරෙන කතෙන පුරිසුත්තමෙ
සබ්බඤ්ඤාතං පාපුණිකා³ තාලෙම් ජනනං ඛු.

1. මානුසකෙහි - සිමු.

2. පඨවියං - මජ්ඣං, පුද්ගලියං - පු.

3. පාපුණිකා - මහි.

45. මාගේ මාර්ග කොට්ඨාශය කොට නො ගිම් කල්හි මහාමුනි වූ පස්මරුන් දිනු දීඛකාර සර්වඥයන් වහන්සේ පඩිහිඳ වූ තාදී ගුණ ඇති පහවූ රාහාදී මල ඇති සාරලක්ෂයක් රහතුන් සමග මහට පිළිපත් සේක.

46. සතුටු වූ දෙවමනුෂ්‍යයෝ පෙරගමන් කෙරෙහි, බොහෝ බෙර වයනි, සාධුකාර පවත්වති.

47. දෙවියෝ මිනිසුන් දකිති, මනුෂ්‍යයෝත් දෙවියන් දකිති, ඒ දෙවි මිනිස් දෙපස මැ ඇඳිලි බැඳ තවාගතයන් පසුපස්හි යෙති.

48. දෙවියෝ දිව්‍යතුර්යයෙන් ද මනුෂ්‍යයෝ මානුෂක තුර්යයෙන් ද ඒ දෙපක්ෂයෙහි වූවෝ වාදනය කෙරෙමින් තවාගතයන් පසුපස්හි යෙති.

49. ආකාශ සඬබ්‍යාන නහස්හි නොහොත් අහස්හි ද දෙවිලොවහි ද වූ දෙවියෝ දිව මඳාරා මල් ද පියුම් ද පරසතු මල් ද ඒ ඒ දෙසින් විසුරුවත්.

50. පොළෝ තෙලෙහි වූ මනුෂ්‍යයෝ සපුමල් ද සරල (ගොර) කුසුම් ද කොළොම්මල් ද නා- දෙඹ- වැටකේ මල් ද ඒ ඒ දෙසින් නහත්.

51. මම එහි හිසකෙස් මුදු වැහැරී ද සම්කඩ ද කලල්මත වතුරුවා අධොමුඛ වැ හොත්මි.

52. බුදුහු මා ඇක්මගෙන ජනාවැසියන් සමග වඩනාසේක්වා, නහමක් කලල්හි ඇක්මෙන්වා, ඒ මට බොහෝ කලක් හිත පිණිස වන්නේ යැ.

53. පාට්ටියෙහි හොත් මට මෙබඳු වූ චිත්ත පරිවිතර්කයක් වී: මම අද කැමැති වූයෙම් නම් මාගේ රාහාදී කෙලෙසුන් දවන්නෙමි.

54. මෙ අත්බැවිහි අප්‍රකට වෙශයෙන් දහම් පසක් කිරීමෙන් මට කවර ප්‍රයෝජන ද සර්වඥතාඥනයට පැමිණ දෙවියන් සහිත ලොවැ බුදු වන්නෙමි.

55. තමාගේ බල දක්නා වූ පිරිමිනියක් වැ එකලා වැ තරණය කිරීමෙන් මට කවර ප්‍රයෝජන ද? සර්වඥතාඥනයට පැමිණ දෙවියන් සහිත ලොවැසියන් තරණය කරවන්නෙමි.

56. පුරුපොත්තම වූ බුදුන් කෙරෙහි කරන ලද මාගේ මේ අධික සත්කාරයෙන් සර්වඥතාඥනයට පැමිණ බොහෝ ජන සමූහයා (සසිරිත්) තරවමි.

57. සංසාරසොතං ඡිද්ධිකා විද්ධිංසෙකා තයො භවෙ
ධම්මනාවං සමාරුයහ සන්තාරෙසං සදෙවකෙ.
58. මුත්තස්සන්තං ලිඛ්ඛස්මප්පකි හෙතු සත්ථාරදස්සනං
පබ්බජ්ජාගුණස්මප්පකි අධිකාරො ව ඡන්දනා
අට්ඨධම්මසාමාධානා අභිනිභාරො සල්ලස්සකි.
59. දිපඛ්ඛාරො ලොකවිදු ආහුතිතං පටිග්ගහො
උසස්සිසකෙ මං යත්තාන ඉදං වචනම්බුචි.
60. පසසථ ඉමං තාපසං ජට්ඨිලං උග්ගතාපනං
අපට්ඨමාසො ඉතා කප්පො බුද්ධො ලොකෙ භවිස්සකි.
61. අහු¹ කප්පිලස්සා රමො තිස්සමිත්තා තථාගතො
පධානං පදනිත්තා කත්වා දුක්ඛාරකාරිකං*.
62. අජපාලරුක්ඛමූලස්මි² තිස්සිද්ධිකා තථාගතො*
තත්ථ පායාසමග්ගස්ස³ තෙරඤ්ජරාමුපෙතිති
63. තෙරඤ්ජරාය තිරමිති පායාසං ආදය⁴ සො ජිනො
පටිසත්තවරමග්ගෙන බොධිමුද්ධං හි එහිති.
64. තතො පදකම්මං කත්වා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො⁵
අස්සඤ්ඤාමූලමිති බුද්ධස්සති මහායසො.
65. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්දොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
66. අනාසවා චිත්තරාගා⁵ සන්තප්පිත්තා සමාහිතා
කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා.
67. ආනන්දො නාමුපට්ඨානො උපට්ඨස්සති තං ජිනං
බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා.
68. අනාසවා චිත්තරාගා⁵ සන්තප්පිත්තා සමාහිතා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සඤ්ඤා⁶ති පුට්ඨවති.

1. අථ - සිමු.

* පාදලයමිදං සිහසුන්ධර මුද්දිත පොත්තක න දිසස්සෙ.

2. පායසමග්ගස්ස - සිමු, පසාසං පග්ගස්ස - ස්වා.

3. භායසං අද - සිමු, පායසං - අදි - මජ්ඣ, ස්වා.

4. නරුක්කරො - සිමු, අනුත්තරං - ස්වා.

5. චිත්තමො - සිමු.

57. සංසාර නමැති ශ්‍රෝතස සිදු වියා තුන් හවය නසා දහම් නැවට නැහී දෙවියන් සහිත ලොකයා තරවන්නෙමි.

58. මිනිසත්ඛව යැ ලිඛිතසම්පත් යැ (අර්හත්වයට) භෙතුසම්පන්න බව යැ දිවමත් බුදුන් දැකීම යැ පැවිද්ද යැ අප්පසමාපන්නි සඛ්ඛාන ගුණසම්පත් යැ ජීවිතපරිත්‍යාග සඛ්ඛාන අධිකාරී යැ (බුදුකුරුදහම්හි කළ) කුශලච්ඡන්ද ඇති බව යැ යන අට දහමුත් උක්චිත හෙතු කොට ගෙන,

59. දක්ෂිණෙය හෙයින් දන් පිළිගන්නා වූ දීපඬුකර සර්වඥයන් වහන්සේ මා හිස්දෙර වැඩිවට මෙවදන් වදාළහ.

60. ජටාධර වූ උග්‍ර වූ තපස් ඇති මේ තවුරුණු බලවූ. මෙයින් අප්‍රමේය කල්පයෙහි ලොවැ බුදු වෙයි.

61. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙම කපිල නම් සිත්කලු වූ පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වීර්යය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

62. තථාගත තෙම අප්පල් නම් රුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලා ගංතෙරට එළැඹෙයි.

63. ඒ ජීවපක්‍ෂාචාර තෙම නිල්දලා හෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තම මාර්ගයෙන් ඇසැතුබෝරුක වෙත එළැඹෙයි.

64. ඉක්බිති ඒ අනුත්තර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට මහායසස් ඇතියේ ඇසැතුරුක්පුල්හි හිඳ බුදුවන්නේ යැ.

65. මොවුන්ගේ ජනික මව් නොමෝ මායා නම් වන්නී යැ ජනක පිය තෙමේ ශුද්ධාදන නම් වන්නේ යැ මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යැ.

66. අනාසුච වූ චිත්තරාග ඇති සන්ත්‍රාත් සිත් ඇති එකඟ වූ සිත් ඇති කොලිත යැ උපනිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රශාලික වන්නාහ.

67. අනන්‍ය නම් උපස්ථායකයෙක් ඒ ජීවපක්‍ෂාචාරයනට උවචාත් කෙරෙයි, බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශාලිකා වන්නාහ.

68. ඔවුහු අනාසුච වූවාහු චිත්තරාග වූවාහු සන්ත්‍රාත් සිත් ඇත්තාහු සමාහිත වූවාහු වෙති. ඒ හඟවන්නුගේ බොධිය 'ඇසැතු' යයි කියනු ලැබේ.

69. විතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙසසනතුපට්ඨකා
උතරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙසසනතුපට්ඨකා.
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසිසසීතො.
70. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙසීතො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධඛිඤ්ඤාපරා අයං.
71. උකකුට්ඨසඤ්ඤා වතොනරී¹ අපේඨාටෙනති හසතති ව
කතඤ්ඤි නමස්සග්ගති දසසහසසී සදෙවකා.
72. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස විරජකිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
73. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං විරජකිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙකු.න උතරන්ති මහානදිං.
74. එවමෙව මයං සබ්බෙ යදිමුඤ්ඤාමිමං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
75. දීපචක්කරා ලොකදීප ආහුතීනං පටිග්ගහො
මම කමමං පකිත්තෙකා දකඛිණං පදමුද්ධරි.
76. යෙ තත්ථාසුං ජිනපුත්තා පදකඛිණකංසු මං
දෙවා මනුස්සා අසුරා ව අභිවාදෙකාන පකකමු.
77. දස්සනං මෙ අතිකකතෙන සසබ්බෙ ලොකනායකෙ
සයනා වුට්ඨතීකාන පලලචක්කමාහුදිං තද.
78. සුබ්බෙන සුඛිතො හොමි පාමොජ්ජන පමොදිතො
පිතියා ව අභිසංනෙතා පලලචක්කං ආහුදිං තද.
79. පලලචක්කන නිසීදිකා එවං විතොසහං තද
වසීහුතො අහං කාමානෙ අභිඤ්ඤාපාරමිං ගතො.
80. සහසස්සමස් ලොකෙහි ඉසයො නත්ති මෙ සමා
අසමො ඉද්ධිධමෙසු අලහිං ඊදිසං සුඛං.
81. පලලචක්කාහුජනෙ මස්සං දසසහස්සාධිවැසිතො
මහානාදං පවත්තෙසුං ධුටං බුද්ධො හවිසසී.

1. උකකුට්ඨ සද්ද - සිවු.

69. චිත්ත යැ හස්තාලවක යැ යන මොහු අග උච්ච වෙති, උත්තරා යැ නන්දමාතා යැ යන මොහු අග උච්ච වෙත්.

70. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අසා මේ බුද්ධිනිජාඩිකුර-
යෙකැ'යි දෙවමනුෂ්‍යයෝ සතුටු වූවාහු-

71. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දසදහසක් සක්වළ
දෙවියන් සහිත ලෝවැසියෝ කළ ඇදිලි ඇත්තාහු නමස්කාර කෙරෙත්.

72. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත
කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

73. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛ නිර්ඝ්‍රය
වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙද්ද.

74. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම්
අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වම්හ.

75. පූජා පිළිගන්නා වූ දීපඩකර නම් බුදුහු මාගේ කර්මය ප්‍රකාශ
කොට දක්නු පිය නැහැහ.

76. එහි යම් බුද්ධිපුත්‍ර කෙනෙක් වූවාහු ද සිහු මා පැදකුණු කළාහු යැ
දෙවියෝ ද මිනිස්සු ද අසුරයෝ ද මා අභිවාදන කොට නික්ම ගියහු යැ.

77. සඩ්දසා සහිත වූ ලොකසාමීන් මාගේ දර්ශනය ඉක්ම වූ කල්හි
ශයනයෙන් නැගී සිට එකල්හි පලක් බැඳ හුන්මි.

78. එකල්හි කායික චෛතසික සුඛයෙන් සුඛිතයෙම් වෙමි,
ප්‍රාමොද්‍යයෙන් ප්‍රමුදිතයෙමි, ප්‍රීතියෙන් පැතුරුණෙම් පලක් බැඳ හුන්මි.

79. එකල්හි මම පලගින් හිඳ මෙසේ සිතීමි: 'මම ධ්‍යානයෙහි වශී
වූයෙමි, පඤ්චාභිඤ්ජයෙහි පරතෙරට ගියෙමි.

80. දශසහශ්‍රීලොකධාතුයෙහි මා හා සම වූ සෘණිහු නැනැ'යි
(පඤ්චවිධ) සාද්ධිධර්මයන්හි අවල වූයෙම් මෙබඳු වූ සොමනස් ලදිමි.

81. මාගේ පලග බැඳීමෙහි ලා දශසහශ්‍රීලොකධාතු වැසි (මහාබ්‍රහ්ම)
යෝ 'තෙපි ඒකාන්තයෙන් බුදු වව'යි මහානාද පැවැත්වූහ.

82. යා පුබ්බෙ බොධිසත්තානං උලලඛකචරමාභුජෙ
නිමිත්තානි පදිසසනති තානි අජ්ජ පදිසසරෙ,
83. සීතං වාපගතං හොති උණ්ණකඤ්ච උපසමුත්ති
තානි අජ්ජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
84. දසසහසසී ලොකධාතු නිසසද්දා හොති නිරාකුලා
තානි අජ්ජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
85. මහාවාතා න වායන්ති න සන්දන්ති සචන්තිසො
තානි අජ්ජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
86. ඵලජා දකජා පුප්ඵා සබ්බෙ පුප්ඵන්ති තාවදෙ
තෙපජ්ජ පුප්ඵිතා සබ්බෙ ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
87. ලතා වා යදි වා රුක්ඛා ඵලහාරා හොන්ති තාවදෙ
තෙපජ්ජ ඵලිතා සබ්බෙ ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
88. ආකාසවධා ව භූමිවධා රතනා ජොතන්ති තාවදෙ
තෙපජ්ජ රතනා ජොතන්ති ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
89. මානුසකා ව දිබ්බා ව තුරියා වජ්ජන්ති තාවදෙ
තෙපජ්ජහො අභිරචන්ති ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
90. විවිත්තපුප්ඵා ගගනා අභිවසසන්ති තාවදෙ
තෙපි අජ්ජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
91. මහාසමුද්දො ආභුජති දසසහසසී පකම්පති
තෙපජ්ජහො අභිරචන්ති ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.

82. පෙර බෝසතුන්ගේ උතුම් පලග බැඳුමෙහි යම් නිමිති කෙනෙක් පැතුණාහු ද අද ඒ නිමිතිහු දක්නා ලැබෙත්.

83. (පෙර බෝසතුන් කලා) සිහිල් බව පහවැ ගියේ වන, උණුසුම ද සන්තිණ, දැන් ඒ නිමිත්තු දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

84. (පෙර බෝසතුන් කෙරෙහි) දසැහසක් සක්වල නිශ්ශබ්ද වූවා නිරාකූල වී ඒ පෙරනිමිත්තු අද දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

85. (පෙර බෝසතුන් කලා) මහපවත්නු නො හැමුහ, නදිහු නො ගැළැහ. අද ඒ පෙරනිමිත්තු දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

86. ගොඩ උපදනාවූ ද දියෙහි උපදනා වූ ද හැම මල්හු එකෙණෙහි පිපුණාහ. දැනු ද ඒ හැම කුසුමයෝ පිපුණාහ. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

87. ලියහු ද රුක්හු ද එකෙණෙහි පලබර වූහ. දැනු ද ඒ හැම ලිය රුක්හු හටගත් එල ඇති වූහ. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

88. අහස්ගත වූ ද භූමිගත වූ ද (මුතු මැණික් අට) රැඳින්හු එකෙණෙහි බැබළුවහ. දැනු ඒ රැඳින්හු බබළති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

89. මිනිසුන් අයත් වූ ද දෙවියන් අයත් වූ ද (ආත්ත-විත්තාදි) තුර්යයෝ එකෙණෙහි වාදනය වූහ. දැනු ඒ උභය තුර්යයයෝ මැනැවින් නාද වෙති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

90. විසිතුරු පැහැති සුවඳ කුසුම්හු එකෙණෙහි අහසින් වටහ, දැනු ඒ පෙරනිමිත්තු දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

91. (පෙර බෝසතුන් කලා) මහමුහුද හැකිළිණ, දසැහස් ලෝඨා යැලිණ, දැනු ඒ මුහුද ලොකධාතු යන දෙක අතිශයින් නාද කෙරෙහි. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

92. නිරයෙහි දසසහසරී¹ අභි භික්ෂුනී තාවදේ
තෙපජ්ජ නිබ්බුතා අග්ගි ධූවං බුද්ධො භවිසසි.
93. විමලො හොති සුරියො සබ්බො² දිසානති තාරකා
තෙ'පි අජ්ජ පදිසානති ධූවං බුද්ධො භවිසසි.
94. අනොවච්චොන උද්ධං මහියා උබ්බිජ්ඣි තාවදේ
තමපජ්ජබ්බිජ්ජනෙ මහියා ධූවං බුද්ධො භවිසසි.
95. තාරාගණා විරොචනති නකබ්බතා ගගනමණ්ඩලේ
විසාබ්බො වජ්ජිමයුතො ධූවං බුද්ධො භවිසසි.
96. බ්ලාසයා දර්ශයා නික්ඛමනති සකාසයා
තෙපජ්ජ ආසයා ඡුද්ධා ධූවං බුද්ධො භවිසසි.
97. න හොති අරති සත්තානං සන්තුද්ධා හොති තාවදේ
තෙපජ්ජ සබ්බෙ සන්තුද්ධා ධූවං බුද්ධො භවිසසි.
98. රොගො තද්වසංචිතති ජිගජ්ජා ච විනයසති
තාති අජ්ජ පදිසානති ධූවං බුද්ධො භවිසසි.
99. රාගො තද්වසංචිතති දොසො මොහො විනයසති
තෙ' පජ්ජ විගතා සබ්බෙ ධූවං බුද්ධො භවිසසි.
100. භයං තද්වසංචිතති අජ්ජපෙතං පදිසානති
තෙන ලිංඛනා ජානාම ධූවං බුද්ධො භවිසසි.
101. රජොත්තංගසති උද්ධං අජ්ජපෙතං පදිසානති
තෙන ලිංඛනා ජානාම ධූවං බුද්ධො භවිසසි.
102. අනිච්ඡාගොධො පකකමති දිබ්බගොධො පවායති
සොපජ්ජ වායති ගොධො ධූවං බුද්ධො භවිසසි.

1. නිරයෙහි දසසහසරිය - මජ්ඣිම, අසා.

නිරයෙහි දසසහසරිය - මජ්ඣිම.

2. සබ්බෙ - සූර්ය.

92. දස දහසක් ලොධාහි නිරවලා එකෙණෙහි ගිනි නිවිණ, දැනුණු ගිනි නිවිණියේ වන, (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවු යැ.

93. හිරු නිර්මල විය. හැම නකත්තරු පෙනුණාහ. දැනුණු එ පෙර නිමිත්ත දක්නා ලැබෙත්. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවු යැ.

94. නො වට කල්හි මැ එකෙණෙහි මැ පොළොවින් දිය පැන නැගිණි. දැනුණු එ දිය පොළොවින් පැන නැගෙයි. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවු යැ.

95. තාරකා සලිහයෝ ද නකත්තරු ද සියලු ගගනමණ්ඩලය ද සලු හා සමග යෙදුණු විසානකත ද බබළති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවු යැ.

96. බිලයෙහි ගෝනාසත්තු ද ගුහායෙහි ගෝනා සත්තු ද සාධක ආසයසානයෙන් නික්මුණාහ. දැනුණු ඔහු ආසයෙන් නික්මුණාහ. (එහෙයින් තෙපි) එකාන්තයෙන් බුදු වන්නාවු යැ.

97. එකෙණෙහි සත්තට උකටලි නො වී යැ. (හැම සත්තු) සතුටු වූහ. දැනුණු එ සියල්ලෝ සතුටු වූවාහ. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවු යැ.

98. ඒ පෙර බෝසතුන් කල රොගයෝ සත්තූන්හ, සාගිනි ද නැසිණ. දැනුණු ඒ පෙරනිමිත්තු දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින් තෙපි) එකාන්තයෙන් බුදු වන්නාවු යැ.

99. එකල්හි කාමරාගය තුනි (පරිසුට්ඨාන රහිත) විය. ද්වේෂය ද මොහය ද නැසිණ. දැනුණු එ සියල්ලෝ පහවගියාහ. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවු යැ.

100. ඒ පෙර බෝසතුන් දවස (සත්තට) බියෙක් නො වී. දැනුණු තෙල බිය රහිත බව දක්නා ලැබෙයි. ඇපි එ ලකුණෙන් දනුම්හ, (තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවු යැ.

101. (පෙර බෝසතුන් කල) රජස් උඩට නොනැගිණ. දැනුණු තෙල නිමිති දක්නා ලැබෙයි. ඇපි එලකුණෙන් දනුම්හ, (තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවු යැ.

102. (පෙර බෝසතුන් කල) අනිටුගඳ පහවගියේ යැ. දිවසුවඳ හැමී යැ දැනුණු එ දිවසුවඳ හමයි. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවු යැ.

103. සබ්බෙ දෙවා පදිසසානති යපසිතා අරුපිනො
තෙ'පජ්ජ සබ්බෙ දිසසානති ධූවං බුද්ධා භවිසසයි.
104. යාවතා නිරයා නාම සබ්බෙ දිසසානති තාවදෙ
තෙ'පජ්ජ සබ්බෙ දිසසානති ධූවං බුද්ධා භවිසසයි.
105. කුඬ්ඛා කවාටා සෙලා වු න භොතතාවරණං¹ තද
ආකාසභුතා තෙ' පජ්ජ ධූවං බුද්ධා භවිසසයි.
106. චුනි ව උපපතති ව බණ්ණ තසමි² න විජ්ජති
තානි අජ්ජ පදිසසානති ධූවං බුද්ධා භවිසසයි.
107. දළභං පග්ගණිත විට්ඨං මා නිවත්ති² අභිකකම
මයමෙපතං පජානාම ධූවං බුද්ධා භවිසසයිති.
108. බුද්ධිසස වචනං සුතා දසසහසසීන දුග්ගං
තුට්ඨගුට්ඨා³ පමුදිතො ඵලං විනෙතසහං තද.
109. අදොච්ඡාදවචනා බුද්ධා අමොසවචනා ජිනා
විතථං නත්ති බුද්ධානං ධූවං බුද්ධො භවාමහං.
110. යථා බිත්තං නහෙ ලෙඩ්ඬු ධූවං පතති භූමියං
තථෙ'ව බුද්ධසෙට්ඨානං වචනං ධූවසසානං
විතථං නත්ති බුද්ධානං ධූවං බුද්ධො භවාමහං.
111. යථා'පි සබ්බසත්තානං මරණං ධූවසසානං
තථෙ'ව බුද්ධසෙට්ඨානං වචනං ධූවසසානං
විතථං නත්ති බුද්ධානං ධූවං බුද්ධො භවාමහං.
112. යථා රතතිකකියෙ පතෙත සුරියසුග්ගමනං ධූවං
තථෙ'ව බුද්ධසෙට්ඨානං වචනං ධූවසසානං
විතථං නත්ති බුද්ධානං ධූවං බුද්ධො භවාමහං.

1. භොතතාවරණං - සිමු.

2. මා නිවත්ති - මජ්ඣ.

3. හට්ඨතුට්ඨා - සිමු.

103. (පෙර බෝසතුන් කලා) දරුනල වැසි දෙවියන් තබා හැම දෙවියෝ පැණුනාහ. දැනු ඵ හැම දෙවියෝ පැනෙති (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

104. යම් පමණ තිරයෝ නම් වෙත් ද ඵ හැම එකෙණෙහි පැනුණහ. දැනු ඵ හැම නරකයෝ දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින්) තෙපි නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

105. ඒ පෙර බෝසතුන් කල්හි පවුරු ද දෙර කවුළු ද පච්ඡින ද ආවරණ නො විය. දැනු ඔහු තිරාවරණ වෙති. (එහෙයින්) තෙපි නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

106. එකෙණෙහි මරණ ද ඉපැත්ම ද නො වී. දැන් ඒ පෙර නිමිත්තු දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

107. වියංගිය දඬි කොට ගත්ව, නහමක් නවත්ව, පෙරට යව, ඇසිදු තෙල කරුණු දනුම්හ. (තෙපි) නියතයෙන් බුදුවන්නවු යැ.

108. දිවකරු බුදුන්ගේ ද දසදහසක් සක්වළ දෙවියන්ගේ ද යන දෙපක්ෂයෙහි වදන් අසා එකල්හි මම හටු පහටු වූයෙමි සතුටු සිත් ඇත්තෙමි මෙසේ සිතීමි.

109. බුදුවරයෝ එකානත වචන ඇත්තාහ. ජින වූ සච්ඡයෝ නො සිස් වචන ඇත්තාහ. බුදුවරයන්ගේ අතථා බසෙක් නැති, මම එකානතයෙන් බුදු වෙමි.

110. යම්සේ අහස්හි දමන ලද කැටක් එකානතයෙන් බිම වැටේ ද එසෙයින් මැ බුද්ධිශ්‍රේෂ්ඨයන්ගේ වචනය එකානතයෙන් වනසුදු ද ශාශ්වත ද වෙයි. බුදුවරයන්ගේ අතථා බසෙක් නැති. නියතයෙන් මම බුදු වෙමි.

111. යම්සේ සියලු සත්තට මරණය එකානත ශාශ්වත ද එසෙයින් මැ බුද්ධිශ්‍රේෂ්ඨයන්ගේ බස ද එකානත ශාශ්වත වෙයි. බුදුවරයන්ගේ අතථා බසෙක් නැති. නියතයෙන් මම බුදු වෙමි.

112. යම්සේ රෑ ගෙවීම පැමිණි කල්හි නිරු උදව්ම එකානත වේ ද එසෙයින් මැ බුදුවරයන්ගේ වචනය එකානත ශාශ්වත වෙයි, බුදුවරයන් අතථා බසෙක් නැති. නියතයෙන් මම බුදු වෙමි.

113. යථා නිසබ්බකසයනස්ස සීහස්ස නදනං ධූවං
තථෙව බුද්ධසෙට්ඨානං චචනං ධූවසස්සතං
චිතතං නත්ති බුද්ධානං ධූවං බුද්ධො භවාමහං.
114. යථා ආපනතසත්තානං භාරමොරොපනං ධූවං
තථෙව බුද්ධසෙට්ඨානං චචනං ධූවසස්සතං
චිතතං නත්ති බුද්ධානං ධූවං බුද්ධො භවාමහං.
115. භන්දු බුද්ධකරෙ ධම්මෙ විජිනාමි ඉතො චිතො
උද්ධං අධො දසදිසා යාවතා ධම්මධාතුයා,
116. විචිතතො නද දකඛි¹ පයමං දුනපාරමිං
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි අනුචිත්තං මහාපථං.
117. ඉමං තුං පයමං තාව දලහං කතො සමාදිය
දුනපාරමිතං ගව්ඡ යදි බොධං පනතුමිච්ඡයි.
118. යථා'පි කුමො සමුපුණ්ණො යස්ස කස්සච අධොකතො
වමනෙ උදකං ගිසෙසසං න තත්ති පරිරක්ඛති
119. තථෙව යාවකෙ දිසවා භිනම්බකකථාමඡකිමෙ
දුතී දුනං ගිසෙසසං කුමො විය අධොකතො
120. න හෙ තෙ එත්තකායෙව බුද්ධධම්මා භවිස්සරෙ
අකෙසු'පි විචිතස්සාමි යෙ ධම්මා බොධපාවතා
121. විචිතතො නද දකඛි¹ දුතියං සීලපාරමිං
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනියෙවිතං.
122. ඉමං තුං දුතියං තාව දලහං කතො සමාදිය
සීලපාරමිතං ගව්ඡ යදි බොධං පනතුමිච්ඡයි.
123. යථාපි වමරි වාලං² කිසුචි³ පතිලග්ගිතං
උපෙති මරණං තත්ති න විකොපෙති වාලධිං.
124. තථෙව තුං චතුස්ස භුමිස්ස සීලානි පරිපුරය
පරිරක්ඛ සබ්බද සීලං වමරි විය, වාලධිං.

1. නදකඛි - සිග්ග, මජ්ඣ.

2. වාලං - සිග්ග.

3. කිසුචි - මජ්ඣ.

113. මෙසේ ශයනයෙන් නික්මුණු සිංහයාගේ නාද කිරීම එකානත වේ ද එසෙයින් මැ බුද්ධිග්‍රෙෂයන්ගේ වචනය එකානත ශාශ්වත වෙයි. බුද්ධිවරයන්ගේ අත්‍යවශ්‍ය බසෙක් නැති. භියනයෙන් මම බුදු වෙමි.

114. යම්සේ ආපනතසතක (ගැබ්නි) යන්ගේ ප්‍රසූතිය එකානත වේ ද එසෙයින් මැ බුද්ධිග්‍රෙෂයන්ගේ වචනය එකානත ශාශ්වත වෙයි. බුද්ධිවරයන්ගේ අත්‍යවශ්‍ය බසෙක් නැති. (එයින්) මම භියනයෙන් බුදු වෙමි.

115. උඩ දෙව්පලාට යැ යට මිනිස්පලාට යැ දශදිශායෙහි යැ යන ධර්මානුච්ඡිට කොට ඔබ්බෙනෙබ් බුද්ධිකරු දහම් සොයමි නට මැනැවි.

116. එකල්හි (බුද්ධිකරු දහම) විමසනුයෙට මහර්ථි වූ පූර්ව බොධිසත්තා විසින් ඇසුරු කළ (සමොධියට) මොටාහි වූ පළමු වන ද්‍යාපාරමිතාව දිට්ඨි.

117. ඉදින් තෙපි සමොධියට පැමිණෙන්නට රිසියවූ නම් පළමු කොට මේ ද්‍යාපාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ද්‍යාපාරමිතාව පූරණය කරව. හෙවත් දනයාගේ පරතෙරට යව.

118. යම්සේ (දිය කිරි ඇ) යම් කිසිවකින් පරිපූරණ වූ කුමනයෙක් යටිහුරු කරන ලද්දේ දිය නිරවශෙය කොට වගුරුවා ද, එහි නො රැඳේ ද,

119. එසෙයින් මැ හිනොනකාසට්ඨොම වූ යාවකයන් දක යටිහුරු කළ කළයක් සෙයින් නිරවශෙය කොට දන් දෙව.

120. යම් හෙයෙකින් තෙල බුද්ධිකරු දහමු මෙතෙක් මැ නො චන්තාහු ද එසෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකරු චන්තාහු ද ඒ අනෙකුදු බුද්ධිකරු දහම් සොයන්නෙමි.

121. එකල්හි සොයන්නෙම මහර්ථි වූ පූර්ව බොධිසත්තයන් විසින් භාවිත බහුලිකාත වූ දෙවැනි ශීලපාරමිතාව දිට්ඨි.

122. ඉදින් තෙපි සමොධියට පැමිණෙන්නට රිසියවූ නම් දෙ වැනි වූ මේ ශීලපාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ශීලපාරමිතාව පූරණය කරව. හෙවත් ශීලයාගේ පරතෙරට යව.

123. යම්සේ සෙමෙරමුව තෙමේ වලක් කිසිවෙක්හි ලැගුණේ වාලධිය නො සිඳි ද එහි මැ මරණයට පැමිණේ ද-

124. එ සෙයින් මැ තෙපි (ප්‍රාතිමොක්ෂ සංවරාදි සිව් බිම්හි සිල් පුරව, සෙමෙරමුව වාලධිය සෙයින් හැම කල්හි ශීලය රක්ෂා කරව.

125. න ගෙනෙ එත්තකායෙව් බුද්ධධම්මා හවිස්සරෙ අකෙසුපි විවිතිස්සාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
126. විවිතනෙතා තද දකඛිං තතිං තෙකඛමුපාරම් පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
127. ඉමං තිං තතිං තාව දලහං කතවා සමාදිය තෙකඛමුපාරම්¹ ගව්ඡ යදි බොධිං පනතුම්චස්සි.
128. යථා අත්ථසරෙ පුරිසො චිරවුඤ්ඤා දුඛදිනො න තත්ථ රාගං අභිජනෙති මුතතිං යෙව් ගවෙසති.
129. තථෙව් තිං සබ්බහවෙ පස්ස අත්ථසරෙ 'විය තෙකඛමුපාරම්බො හොති හවතො පරිමුතතියා.
130. න ගෙනෙ එත්තකායෙව්, බුද්ධධම්මා හවිස්සරෙ අකෙසුපි විවිතිස්සාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
131. විවිතනෙතා තද දකඛිං චතුත්ථං පඤ්ඤාපාරම් පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
132. ඉමං තිං චතුත්ථං තාව දලහං කතවා සමාදිය පඤ්ඤාපාරම්තං² ගව්ඡ යදි බොධිං පනතුම්චස්සි.
133. යථා'ව්³ හිතඤ්ඤා හිතඛනෙතා හිතමුක්ඛඤ්ඤාමෙ කුලානි න විවිජ්ජනෙතා එවං ලහති යාපනං.
134. තථෙව් තිං සබ්බකාලං පරිපුච්ඡනෙතා බුධං ජනං පඤ්ඤාපාරම්තං² ගතවා සම්බොධිං පාපුණ්ස්සසි.
135. න ගෙනෙ එත්තකායෙව් බුද්ධධම්මා හවිස්සරෙ අකෙසුපි විවිතිස්සාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
136. විවිතනෙතා තද දකඛිං පඤ්ඤාමිං විරිය පාරම්⁴ පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.

1. තෙකඛමුපාරම්තං - සාරාමස්ස.

3. යථාති - මව්.

2. පඤ්ඤාය පාරම් - මව්.

4. විරිය පාරම් - මස්ස.

125. යම් ගෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නො වන්-
වන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය උග්‍රකුරු වන්නාහු ද
ඒ අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

126. එකල්හි සොයන්නෙම් මහර්මි වූ පෙර බෝසතුන් විසින් භාවිත
බහුලිකෘත වූ තුන් වැනි නෛෂ්ක්‍රමය පාරමිතාව දිට්මි.

127. ඉදින් තෙපි සංඛොධියට පැමිණෙන්නට රිසියවූ නම් තුන්වැනි
වූ මේ නෛෂ්ක්‍රමය පාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ශීලපාරමිතාව
පුරණය කරව හෙවත් නෛෂ්ක්‍රමයයාගේ පරතෙරට යව.

128. යම්සේ බන්ධනාගාරයෙහි බොහෝ කල් විසූ දුකින් පීඩිත වූ
පුරුෂයෙක් එහි ඇඳුම් නූපදවා ද මිදීම මැ සොයා ද-

129. එසෙයින් මැ තෙපි කාමාදි සියලු භවයන් බන්ධනාගාරයන්
සෙයින් දක්ව, භවයෙන් මිදීම සඳහා නෛෂ්ක්‍රමයයට අභිමුඛ වව.

130. යම් ගෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නොවන්නා-
හු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය උග්‍රකුරු වන්නාහු ද ඒ අනෙ-
කුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

131. විමසනුයෙම් මහර්මි වූ පූර්ව බොධිසත්තකයන් විසින් භාවිත
බහුලිකෘත වූ ප්‍රඥපාරමිතාව දිට්මි.

132. ඉදින් තෙපි සංඛොධියට පැමිණෙන්නට රිසියවූ නම් සතර
වැනි වූ මේ ප්‍රඥවිතාව දැඩිකොට සමාදන් වැ ප්‍රඥපාරමිතාව පුරව.

133. යම්සේ මහණ පිටුසිභා යනුයේ හිතොත්තංසට මධ්‍යම
වූ කුලයන් නො හරහා මෙසේ යැපෙන පමණ අහර ලබා ද,

134. එසෙයින් මැ තෙපි හැම කල්හි පණ්ඩිත ජනයා පුළුවන්හු
ප්‍රඥ පාරමිතාවට පැමිණ යමාක් සංඛොධියට පැමිණෙනවු යැ.

135. යම් ගෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නො
වන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය උග්‍රකුරු වන්නාහු ද ඒ
අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

136. එකල්හි විමසනුයෙම් පෙර මහර්මි වූ බොධිසත්තකයන් විසින්
ආදරයෙන් සෙවුනා ලද නිරතුරු සෙවුනා ලද පස් වැනි වූ වියම් පාරමිතාව
දිට්මි.

137. ඉමං කං පඤ්චමං තාව දලහං කතවා සමාදිය
විරිය පාරමිතං ගවස් යදි බොධං පතතුමිවජ්ඣි.
138. යථා'පි සිහො මිගරාජා ගිසජ්ජඛානවඛකමෙ
අලිතවිරියො හොති පග්ගතිතමනො තද

 139. තථෙව කං¹ සබ්බභවෙ පග්ගණන විරියං දලහං
විරියපාරමිතං ගතවා සමොධං පාපුණ්සසි.
 140. න හෙතෙ ඵත්තකායෙව බුද්ධධම්මා හවිසසරෙ
අඤ්ඤාපි විවිතිසසාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
 141. විවිතනො තද දක්ඛං ඡද්ධමං ඛන්තිපාරමි.
පුබ්බකෙති මහෙසීති ආසෙවිතනිසෙවිතං.
 142. ඉමං කං ඡද්ධමං තාව දලහං කතවා සමාදිය
තත් අදෙවජ්ඣවනසො² සමොධං පාපුණ්සසි.
 143. යථා'පි පඨවී³ නාම සුච්ඡෙ අසුච්ඡෙ ව
සබ්බං සහති ගිකෙඛපං න කරොති පටිසං දයං⁴
 144. තථෙව තුමි සබ්බසං සමමානාවමානකකමා⁵
ඛන්තිපාරමිතං ගතවා සමොධං පාපුණ්සසි.
 145. න හෙතෙ ඵත්තකායෙව බුද්ධධම්මා හවිසසරෙ
අඤ්ඤාපි විවිතිසසාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
 146. විවිතනො තද දක්ඛං සත්තමං සත්වපාරමි.
පුබ්බකෙති මහෙසීති ආසෙවිතනිසෙවිතං.
 147. ඉමං කං සත්තමං තාව දලහං කතවා සමාදිය
තත් අදෙවජ්ඣවනො සමොධං පාපුණ්සසි.

1. කමසි - සිඳු

2. අදෙවජ්ඣවනසො - මජ්ඣ.

3. පඨවී - මජ්ඣ.

4. කයා - සු.

5. සමමානාවමානකකමො - මව් සබ්බභවෙ සමමානාවමාන කකමො - සු.

137. ඉදින් තෙපි සමෙකාධියට පැමිණෙන්නට රිසියවු නම් පස් වැනි වූ මේ වියඝිපාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ වියඝිපාරමිතාව සම්පූර්ණ කරව.

138. යම්සේ සිංහමාගරාජතෙමේ හිදිම්-සිටිම්-සක්ථන්හි නො පසු-බස්නා වියඝි ඇත්තේ දැඩි කොට ගන්නා ලද සිත් ඇත්තේ වේ ද.

139. එසෙයින් මැ තෙපි (උපනුපත්) හැම හවයෙහි වියඝිය දැඩි කොට ගත්ව, වියඝි පාරමිතාවට පැමිණ සමාසක් සමෙකාධියට පැමිණෙන්නවු යැ.

140. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නො වන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරු වන්නාහු නම් ඒ අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

141. එකල්හි විමසනුයෙම් මහර්ෂි වූ පූර්ව බොධිසත්තයන් විසින් භාවිත බහුලිකෘත වූ ස වැනි ක්ෂාන්තිපාරමිතාව දිට්ඨි.

142. තෙපි මේ සවැනි ක්ෂාන්තිපාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ගෙන ඒ ක්ෂාන්තියෙහි එකානන සිත් ඇත්තියහු සමාසක් සමෙකාධියට පැමිණෙන්නවු යැ.

143. යම්සේ පාටිචිය නම් බහාලන ලද සඳුන් ආදි පච්ත්‍රය ද කුණපාදි අපච්ත්‍රය ද යන සියල්ල ඉවසා ද (ඒ සුවි අසුවි නික්මේපයෙන්) කොප ස්තේහ නො කෙරේ ද.

144. එ සෙයින් මැ තෙපිද සියල්ලන්ගේ බුහුමන් අවමන් ඉවසනුවහු ක්ෂාන්තිපාරමිතාවට පැමිණ සමාසක් සමෙකාධියට පැමිණෙන්නවු යැ.

145. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නො වන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරු වන්නාහු නම් ඒ අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

146. එකල්හි විමසනුයෙම් මහර්ෂි වූ පූර්ව බොධිසත්තයන් විසින් භාවිත බහුලිකෘත වූ සත් වැනි සත්‍යපාරමිතාව දිට්ඨි.

147. තෙපි මේ සත් වැනි සත්‍යපාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ගෙන ඒ සත්‍යපාරමිතායෙහි අතථ්‍යවචන රහිත වුවහු සමාසක් සමෙකාධියට පැමිණෙන්නවු යැ.

148. යථා'පි ඔසධි නාම තුලාභුතා සදෙවකෙ
සමයෙ උතුටියෙසු¹ වා නෙවොක්කමති² විටිනො.
149. තථෙ'ව කිංචි සචෙදසු මා ඔක්කමි හි³ විටිනො
සචපාරමිතං ගනනා සමෙබ්බං පාපුණ්ණසි.
150. න හෙතෙ එත්තකායෙව බුද්ධධම්මා හවිසුරෙ
අඤ්ඤා'පි විවිතිසාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
151. විචිතනො නද දකඛිං අට්ඨමං අධිට්ඨානපාරමිං
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනියෙවිතං.
152. ඉමං කං අට්ඨමං තාව දලහං කකා සමාදිය
තත්තං අවලො හුතා සමෙබ්බං පාපුණ්ණසි.
153. යථා'පි පබ්බතො සෙලො අවලො සුප්පතිට්ඨිතො
න කම්පති භුසවානෙහි සකට්ඨානෙ'ව කිට්ඨති.
154. තථෙ'ව කිංචි අධිට්ඨානෙ සබ්බද අවලො හවි
අධිට්ඨානපාරමිං⁴ ගනනා සමෙබ්බං පාපුණ්ණසි.
155. න හෙතෙ එත්තකායෙව බුද්ධධම්මා හවිසුරෙ
අඤ්ඤා'පි විවිතිසාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
156. විචිතනො නද දකඛිං නවමං මෙත්තාපාරමිං
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනියෙවිතං.
157. ඉමං කං නවමං තාව දලහං කකා සමාදිය
මෙත්තාය අසමො හොති යදි බොධිං පතතුම්චසි.
158. යථා'පි උදකං නාම කල්යාණෙ පඨපක ජනෙ
සමං ඵරති සිත්තෙ පවාහෙති රජොමලං.⁵

1. උතුට්ඨෙව - පු.

2. න වොක්කමති - සිවු, මජ්ඣං, සායා, න ඔක්කමති - අසා.

3. නාතික්කමති - සිවු, මා වොක්කමති - මජ්ඣං, මා වොක්කමති - මඩි.
මා වොක්කමසි - සායා

4. අධිට්ඨාන පාරමිතං - සිවු, මජ්ඣං.

5. රජං මලං - පු.

148. යමිසේ ඔසයිකාරකා නම් සදෙවක ලොකයාහට තුලා සදාශ වුවා වැසි කල්හිදු හිමත් ගිමත් කල්හිදු ගමන විටියෙන් ඉවත් වැ නො යේ ද නොහොත් සදෙවකලොකයාහට ප්‍රාණාරක්ෂායෙහි ප්‍රමාණ වූ සිඟුරු මිරිස් ආදිය ඵලදන සමයෙහි තත් තත් රොගොපශම විධියෙන් නො ඉක්මැ පවතී ද,

149. එසෙයින් තෙපිදු සත්‍යයෙහි විටියෙන් නො ඉක්මව. සත්‍ය පාරමිතාවට පැමිණ සමාක් සබ්බොධියට පැමිණෙන්නාවු යැ.

150. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරුදහම්හු මෙතෙක්මැ නොවන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරු වන්නාහු නම් ඒ අනෙකුදු බුදුකුරුදහම් සොයන්නෙමි.

151. එකල්හි විමසනුයෙම මහර්ෂි වූ පූර්ව බොධිසත්තයන් විසින් භාවිත බහුලිකාන වූ අටවැනි අධිෂ්ඨානපාරමිතාව දිට්ඨි.

152. තෙපි මේ අට වැනි පාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ගෙන ඒ අධිෂ්ඨානපාරමිතායෙහි නිඤ්ච වැ සිට සමාක් සබ්බොධියට පැමිණෙන්න වූ යැ.

153. යමිසේ ශෛලපර්වතයෙක් අවල වූයේ එහෙයින් මැ මොනො- වට පිහිටියේ සැබ පවතින් නො සැලේ ද තමා සිටිතැන්හි මැ සිටි ද.

154. එසෙයින් මැ තෙපි අධිෂ්ඨානයෙහි හැම කල්හි නිශ්චල වව. අධිෂ්ඨානපාරමිතාවට පැමිණ සමාක් සබ්බොධියට පැමිණෙන්නාවු යැ.

155. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නොවන්නා හු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරුවන්නාහු නම් ඒ අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

156. එකල්හි විමසනුයෙම මහර්ෂි වූ පූර්ව බොධිසත්තයන් විසින් භාවිත බහුලිකාන වූ නව වැනි මෛත්‍රිපාරමිතාව දිට්ඨි.

157. තෙපි මේ නව වැනි මෛත්‍රි පාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ගෙන ඉදින් සමාක් සබ්බොධියට පැමිණෙනු රිසියවූ නම් මෛත්‍රිභාවනා- යෙහි අසම වව.

158. යමිසේ ජලය නම් කලායාණ වූ ද පාපක වූ ද ජනයන් සිහිල් ගුණයෙන් සම වැ ස්පර්ශ කෙරේ ද රජස්මල ආදිය පවිත්‍ර කෙරේ ද-

159. තපේ'ව කුමසි තිතාතිතෙ¹ සමං මෙතතාය භාවය
මෙතතාපාරමිතං ගනතවා සමෙබ්බාධං පාපුණ්සසසි.
160. න භෙතෙ ඵත්තකායෙව බුද්ධධර්මා භවිස්සරෙ
අඤ්ඤා'පි විවිතිස්සාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.

 161. විවිතාමනා තද දකඛිං දසමං උපෙක්ඛාපාරමි.
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
 162. ඉමං කං දසමං තාව දලහං කතවා සමාදිය
තුලාභුතො දලො හුතවා සමෙබ්බාධං පාපුණ්සසසි.
 163. යථා'පි පඨවි² නාම නිකඛිතං අසුචිං සුචිං
උපෙක්ඛාති උපොපෙතෙ කොපානුනායවජ්ජනා.
 164. තපේ'ව කුමසි සුබදුකෙබ්බ තුලාභුතො සද භව
උපෙක්ඛාපාරමිං ගනතවා සමෙබ්බාධං පාපුණ්සසසි.
 165. ඵත්තකායෙ'ව තෙ ලොකෙ යෙ ධම්මා බොධිපාවනා
තතුද්ධං නත්ති අඤ්ඤානු දලහං තත්ති පතිට්ඨහ.
 166. ඉමෙ ධම්මෙ සමුසතො සභාවසරසලකඛණා.³
ධම්මතෙජෙන වසුධා දසසහස්සි පකම්පථ.
 167. චලති රවති පඨවි⁴ උචජ්ජයතනං ව පිළිතං.⁵
තෙලයතෙන යථා වක්කං ජවං කම්පති මෙදිති.
 168. යාවතා පරිසා⁶ ආසී බුද්ධස්ස පරිවෙසනෙ
පවෙධමානා සා තත්ති මුච්ඡිතා සෙති භුමියං.
 169. සටානොකසහස්සාති කුමහිනඤ්ච සතා බහු
සඤ්චුණ්ණා මට්ඨිතා තත්ති අඤ්ඤාමඤ්ඤං පසට්ඨිතා.⁷
 170. උබ්බිග්ගා තසිතා හිතා භතතා බ්‍යාධිතමානසා
මහාජනා සමාගමම දීපබ්‍යාසරමුපාගමුං.

1. කං තිතාතිතෙ - සා - මජ්ඣං, කං අතිතතිතෙ - දිගු, මව්.
2. පථවි - මජ්ඣං.
3. සභාව සරසලකඛණ - සා, මජ්ඣං, මව්.
4. චලති රවති පථවි - මජ්ඣං, චලති රවති පුදුරි, - මව්.
5. ඉච්ඡයතනං ව පිළිතං - පු,
6. සා තද පරිසා - පු
7. අඤ්ඤාමඤ්ඤපසට්ඨිතා - අසා.

159. එසෙයින් මැ තෙපිදු හිතාහිතයන් කෙරෙහි මෙතනාභාවනාව යම් කොට වඩව. මෙත්‍රිපාරමිතාවට පැමිණ සමාක් සමොධියට පැමිණෙන්නාවු යැ.

160. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරුදහම්හු මෙතෙක් මැ නොවන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරුවන්නාහු නම් ඒ අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

161. එකල්හි විමසනුයෙම් මහර්මි වූ පූර්ව බොධිසත්තයන් විසින් භාවිත බහුලිකාත වූ දසවැනි උපෙක්ෂාපාරමිතාව දිට්මි.

162. තෙපි මේ දස වැනි පාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ගෙන කුලා (කරාදිය) සදාශ වූවහු දැඩි වැ සිට සමාක් සමොධියට පැමිණෙන්නාවු යැ.

163. යම්සේ පෘථිවිය නම් බහාලනලද අපචිත්‍රය ද පචිත්‍රය ද යන මෙදෙක කොප් ය අනුනය යන දෙකින් තොරවැ උපෙක්ෂා කෙරේ ද-

164. එසෙයින් මැ තෙපිදු හැමකල්හි සුඛදුඛයෙහි කුලා සදාශ වව. උපෙක්ෂාපාරමිතාවට පැමිණ සමොධියට පැමිණෙන්නාවු යැ.

165. ලොකයෙහි යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරුවන්නාහු නම් ඔහු මෙතෙක් මැ යි. ඒ දශපාමිරන් හැර මත්තෙහි අන්‍ය බුද්ධිකාරක-ධර්මයෙක් නැති. එහි දැඩියේ සිටුව.

166. මේ පාරමිධර්මයන් ස්වභාව සංඛ්‍යාත සරසලක්ෂණ හෙයින් සමමග්නිය කරන්නාහුගේ දහම් තෙදින් දසදහසක් සක්වළ පෘථිවිය කමපා වූ යැ.

167. මහපොළොව පෙළනලද උක්යතක් සෙයින් සැලිණ, ගුගුළා ය. මෙදිනි තොමෝ තෙලියතෙක සකස් සෙයින් කමපා වූ ය.

168. දිපඛකර බුද්ධරුත් (වළඳවන) දන්හල්හි යම් පමණ පිරිස් කෙනෙක් වූවාහු ද, ඔහු කමපා වෙමින් මුසපත් වැ එතැන්හි බිමැ වැනිඳගත්හ.

169. නේසුවහස් ගණන් කළ ද බොහෝ සියගණන් සැළ ද එකිනෙක ගැටුණාහු ඇලැළ පුණ්විසුණු වැ ගියහ.

170. තැනිතත් සිතැති (එහෙයින්) තැවුණු බියපත් වූ මානවු පිඩිත සිත් ඇති මහාජනයෝ රැස්වැගෙන දිපඛකර බුද්ධන් කරා එළැඹියාහ..

171. කිං හවිසසති ලොකස්ස කල්‍යාණමථ පාපකං
සබ්බො උපද්දන්තො ලොකො තං විනොදෙහි වක්ඛම.
172. තෙසං තද සඤ්ඤපෙසි දිපඞ්කරො මහාමුනි
විසුසන්තා හොථ මා හාථ¹ ඉමස්මිං පඨවිකම්පනෙ.
173. යමහං අජ්ජ ඛ්‍යාකාසිං බුද්ධො ලොකෙ හවිසසති
එසො සමමසති ධම්මං පුබ්බකං ජිනසෙවිතං.
174. තස්ස සමමසන්තො ධම්මං බුද්ධගුමිං අසෙසන්තො
තෙතා'යං කම්මිතා පඨවී² දසසහසසි සදෙවකෙ.
175. බුද්ධස්ස වචනං සුඤ්ඤා මනො නිබ්බාසී තාවදෙ
සබ්බෙ මං උපසඞ්කමම පුතාපි අභිවාදස්සං³
176. සමාදිසිත්වා බුද්ධගුණං දලිතං කත්වාන මානසං
දිපඞ්කරං⁴ නමස්සිත්වා ආසනා උට්ඨතිං තද.
177. දිබ්බං මානුසකං පුප්ඵං දෙවා මානුසකා උහො
සමොකිරන්ති පුප්ඵෙහි වුට්ඨහන්තස්ස ආසනා.
178. වෙදයන්ති ච තෙ සොඤ්ඤිං දෙවා මානුසකා. උහො
මහන්තං පඤ්ඤං තුයහං තං ලහසස්ස යථිච්ඡිතං.
179. සබ්බිනියො විචජ්ජන්තු සොකො රොගො⁴ විනස්සතු
මා තෙ හවක්කන්තරායො⁵ ඵ්ඤ්ඤා බ්‍රහ්මානුකමං.
180. යථා'පි සමයෙ පතෙත පුප්ඵානි පුප්ඵිනොදුමා
තථෙව කිං බුද්ධවීර බුද්ධඤ්ඤානෙත පුප්ඵසි.
181. යථා යෙ කෙවි සම්බුද්ධා පුරස්සං දසපාරමී
තථෙව කිං මහාවීර පුරස්සං දසපාරමී.

1. හභථ - මජ්ඣං.

2. පථවි - මජ්ඣං, පුද්ගලි - සිමු.

3. පුතාපි මං අභිවාදස්සං - සිමු, මව්, පුතාපි අභිවාදස්සං - මජ්ඣං, සත්තං.

4. සබ්බරොගො - සිමු.

5. හවක්කන්තරායා - මජ්ඣං.

171. කීමැ (වහන්ස,) ලොවට කල්‍යාණයෙක් හෝ යළි පාපයෙක් හෝ වන්නේද, හැම ලෝවැසි තෙමේ උපදුන විය. පසැස් වූ භාග්‍ය-වතුන් වහන්ස, ඒ දුරුකළ මැනව.

172. එකල්හි මහාමුනි වූ දිපඛකර සච්ඡයන් වහන්සේ මේ පාරිථි කම්පනයෙහි (තෙපි) විඤ්ඤා වඩු, නහමක් බියපත් වව'යි ඒ ජනයනට මෙසේ හඟවායු සේක:

173. 'මේ තෙමේ මතු ලොවැ බුදු වේ' යයි මම අද යමක්හට ප්‍රකාශ කෙළෙමි ද, ඒ සුමේධ තවුස් පෙර බුදුවරයන් බෝදන් කලා සෙවුනා ලද පැරුම් දම් සමමග්න කෙරෙයි.

174. බුදුබවට කාරණ වූ පැරුම්දම් නිරවසෙස්නෙන් සිමියනා ඔහුට එකරුණෙන් දෙවිලෝ සහිත දසදහසක් සක්වළු මේ පාරිථිය කම්පා වී යයි.

175. බුදුරුන්ගේ බස් අසා එ කෙණෙහි (ඔවුන්ගේ) සිත හිච්ණ. යළිදු ඔහු සියල්ලෝ මා වෙත පැමිණ මට අභිවාදන කළාහුය.

176. එකල්හි සිත තරකොට බුදුගුණ (-පැරුම්දම්) සමාදන් ව දිවතුරු බුදුරුන් වැද හුනස්නෙන් නැගී සිටියෙමි.

177. දෙවියෝ ද මනුෂ්‍යයෝ ද යන දෙපක්ෂය (මදුරාදි) දිවමල් ද මිනිස්ලොවැ මල් ද ගෙන ආසනයෙන් නැගීසිටුනා මා මතුයෙහි මල් වගුරුවායුහ.

178. ඒ දෙවිමිනිස් යන දෙ පක්ෂය 'තොප විසින් මහත් වූ තනතුරක් පතන ලද, ඒ තනතුර රිසි සේ ලබව'යි සංකීර්තන ප්‍රකාශ කළාහු ය.

179. සියලු උවදුරු දුරු වැ සෙන් වේවා ශෝක රොග නැසියේවා තොපට අත්තරායෙක් නහම් වේවා, උතුම් වූ සමාක්සම්බොධිය වහා අවබෝධ කරව'යි.

180. යම්සේ ඒ ඒ ගස මල් ගන්නා කාලය පැමිණි කල්හි මල් හට ගන්නා වාක්ෂයෝ විකසිත වෙත් ද, මහාවිරයන් වහන්ස, එසෙයින් තෙපි දු බුද්ධඤ්ඤායෙන් ප්‍රබෝධ වෙව.

181. යම්සේ යම් කිසි බුදු කෙනෙක් දසපැරුම් පිරුවාහු ද, මහාවිරයන් වහන්ස, එසෙයින්ම තෙපිදු දසපැරුම් පුරව.

182. යථා යෙ කෙවි සමබ්බද්ධා බොධිමණ්ඩලි බුද්ධකරෙ
තථෙවි කං මහාවීර බුද්ධසසු ජිනබොධියං.
183. යථා යෙ කෙවි සමබ්බද්ධා ධම්මවකකං පවත්තයුං
තථෙවි කං මහාවීර ධම්මවකකං පවත්තය.
184. පුණ්ණමාසෙ යථා චන්ද්‍ර පරිපුද්ධා විරොචති
තථෙවි කං පුණ්ණමනො විරොච දසසහස්සියං.
185. රාහුමුක්ඛො යථා සුරියො තාපෙන අභිරොචති¹
තථෙවි ලොකා මුක්ඛිකා විරොච සිරියා තුවං.
186. යථා යා කාචි නදියො ඔසරනති මහොදධිං
එවං සද්දෙවකා ලොකා ඔසරනතු² තවනතිකෙ.
187. තෙහි ථුතප්පසඤ්ඤා³ සො දසධම්මෙ සමාදිය
තෙ ධම්මෙ පරිපුරෙතො පවතං පාවිසි⁴ තදති.

සුමේධකතා නිවේදන.

1. අභිරොචති - මජ්ඣ.
2. ඔසරනති - සිමු.
3. ථුතප්පසඤ්ඤා - සිමු.
4. පාවිසි - මජ්ඣ.

182. යම්සේ යම් කිසි සම්බුදු කෙනෙක් බෝමඩ වැඩහිඳ (සච්ඡා-
තාඥනය) අවබෝධ කළාහු ද, මහාවීරයන් වහන්ස, එසෙයින් තෙපිදු
බුද්ධබෝධියෙන් නොහොත් සච්ඡා බෝධිමුලයෙහි (සිව්සස්) අවබෝධ
කළ මැනවි.

183. යම්සේ යම්කිසි සම්බුදු කෙනෙක් දම්සක් පැවැත්වූවාහු ද, මහා
වීරයන් වහන්ස, එසෙයින් තෙපි දු දම්සක් පවත්වාලුව මැනවි.

184. යම්සේ පණ්ණරසිපොහොයෙහි (උපද්වාපගලයෙන්) පරිශුද්ධ වූ
සඳු බබළාද එසෙයින් තෙපි දු පිරිපුන් මනදෙළ ඇතියහු දසදහසක් සක්වළු
බැබළුණ මැනවි.

185. යම්සේ රාහු ග්‍රහයා කෙරෙන් මිදුණු හිරු තෙදින් දිලියේ ද
එසෙයින්ම තෙපි දු ලෝ දහම් හා අලිප්ත වැ බුදුසිරිත් බබළනු මැනවි.

186. යම්සේ යම් කිසි නදී කෙනෙක් (වෙන් නම් ඔහු) මහසයුර කරා
ගලාබසින් ද, එසෙයින් දෙවියන් සහිත ලෝවැසියෝ නොප සමීපයට
එළැඹෙත්වා.

187. ඒ දෙවියන් විසින් සකුතප්‍රශංසා වූ ඒ සුමෙධ තවුස්හු දස පැරුම්
දම් සමාදන් වැ ගෙන එකල්හි ඒ පැරුම්දම් පුරුමින් ධම්මක පච්ඡයෙහි
මහවනයට පිවිසියාහ'යි.

සුමෙධකථා නිමි.

1. දීපඛකර බුද්ධචංසො

1. තද නෙ භොජයිතොන සසඛසං ලොකනායකං
උපගඤ්ජුං සරණං තස්ස¹ දීපඛකරස්ස සඤ්ජනො.
2. සරණාගමනෙ කඤ්චි නිවෙසෙති² තථාගතො
කඤ්චි පඤ්ඤාසු සිලෙසු සිලෙ දසවිධෙ පරං.
3. කස්සචි දෙති සාමඤ්ඤං චතුරො ඵලමුත්තමෙ
කස්සචි අසමෙ ධම්මෙ දෙති සො පටිසම්භිදු.
4. කස්සචි චරසමාපත්තියො අට්ඨ දෙති නරාසභො
නියෙසා කස්සචි විජජායො ජලභිඤ්ඤා පටෙවජති.
5. තෙන යොගෙන ජනකායං ඔවදි සො මහාමුත්ති
තෙන විජාරිකං ආසි ලොකනාරාමස්ස සාසනං.
6. මහාහත්ථසහකඛ්ඤො³ දීපඛකරසනාමකො⁴.
බහු ජනෙ තාරයති පරිමොචෙති දුග්ගතිං.
7. බොධනෙය්‍යං ජනං දිස්වා සතසහස්සෙපි යොජනෙ
බණෙන උපගන්ත්වාන බොධෙති තං මහාමුත්ති.
8. පඨමාභිසමයෙ බුද්ධො කොට්ඨසතබ්බොධි
දුතියාභිසමයෙ නාමො නවුත්තිකොට්ඨබ්බොධි.
9. යද ව දෙවහවනම් බුද්ධො ධම්මමදෙසයි
නවුත්තිකොට්ඨසසානං තතියාභිසමයො අහු.
10. සන්තිපාකා තයො ආපුං දීපඛකරස්ස සඤ්ජනො
කොට්ඨසතසහසානං පඨමො ආසි සමාගමො.

1. තස්ස-පු

2. නිවෙසෙයි-මජ්ඣං, නිවාසෙයි-සුමු.

3. මහාහත්ථ උපහකඛ්ඤො-මව්

4. දීපඛකරස්ස නාමකො-මජ්ඣං.

1. දීපඛකර බුද්ධවංශය

1. එකල්හි ඒ රභගම් වැසියෝ සඛ්ඛයා සහිත වූ ලොකනායකයන් වහන්සේ වළඳවා ඒ දිවකුරු බුදුන් සරණ කොට ගියාහු ය.

2. තථාගතයන් වහන්සේ කිසිවක්හු සරණාගමනයෙහි ද, කිසිවක්හු පත්සිල්හි ද, සමහරුන් දඟවිධ ශීලයෙහි ද, පිහිටුවූහ.

3. ඒ දිවකුරු බුදුහු කිසිවක්හට සතර ශ්‍රාවණය සඛ්ඛයාන මාර්ගය ද, උතුම් වූ සතර ආයුඵලය ද දුන්හ, කිසිවක්හට අසම වූ සිව්දිළිසැඟියා දහම් දුන්හ.

4. නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ සඵඥයන් වහන්සේ කිසිවක්හට උතුම්වූ අටසව්වන් දුන්හ. කිසිවක්හට ත්‍රිවිද්‍යා ද ඡබ්භිඤ්ඤාවන් ද දුන්හ.

5. ඒ මහාමුනි වූ සඵඥයන් වහන්සේ ඒ නයින් ජනසමූහයාට අවවාද කළහ. ඒ අවවාදයෙන් ලොකනාටයන් වහන්සේගේ ශාසනය පතළේ වී.

6. මහත් වූ (සිංහසඳාග වූ පිරිපුන්) හනු ඇති වෘෂභසඳාග වූ (සමවෘත්ත මනොඥ) ස්කන්ධ ඇති දීපඛකර නම් වූ සඵඥයන් වහන්සේ (බුද්ධ වෛතනය වූ) බොහෝ ජනයන් (සසරින්) නැරඳුවූහ. දුගතයෙන් මුදුණු.

7. මහාමුනි වූ සඵඥයන් වහන්සේ සියදහස්යොදුන්හි පවා සිටි සත්‍යාවබෝධයට නිසි වූ ප්‍රජාව දැක ඇසිල්ලෙකින් සමීපයට එළැඹ ඒ ප්‍රජාවට සත්‍යාවබෝධය කැරඳුවූහ.

8. දීපඛකර බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රථමධර්මාභිසමයෙහි කෙළ-සියක් සත්තට සත්‍යාවබෝධය කැරඳුවූහ. ලොකස්වාමී වූ බුදුහු ආර්ථික ධර්මාභිසමයෙහි (නාරදකුටයෙහිදී) අනුකෙළක් සත්තට සත්‍යාවබෝධය කැරඳුවූහ.

9. නවද යම් කලෙක බුදුහු දෙවනවනයෙහි වැඩසිට දහම් දෙසුසේක් ද, (එකල්හි) අනුකෙළදහසක් සත්තට තුන්වැනි ධර්මාභිසමය වී.

10. දීපඛකර ශාසනාන් වහන්සේට තුන් ශ්‍රාවකසංක්‍රාන්තයෙක් වී, කෙළසියදහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථම සමාගමය වී.

11. පුන නාරදකුටිමහි පච්චෙකගතෙ ජිනෙ
විණාසවා විතමලා සමිංසු සතකොටියො.
12. යමහි කාලෙ මහාවිරො සුදස්සනසිද්ධවටියෙ
නවුතිකොටිසහසෙසහි පටාරෙසි¹ මහාමුත්ති.

 13. [අහං තෙන සමයෙන ජමිලො උග්ගතාපනො
අත්තලිකකමහි වරණෙ පඤ්ඤාභිඤ්ඤාසු පාරගු.*]
 14. දසවසසහසසාතං ධම්මාභිසමයො අහු
එකදවනනං අභිසමයා ගණනානො අසඬිබියො.
 15. විජාරිකං බාහුජඤ්ඤං ඉදං චිතං අහු තද
දීපඛ්ඤාසු හගවතො සාසනං සුච්චොධිතං.
 16. වක්කාරිසත්තසහසසාති ඡළභිඤ්ඤා මහිද්ධිකා
දීපඛ්ඤාරං ලොකවිදුං පටිචාරෙණති සබ්බදු.
 17. යෙ කෙච්චි තෙන සමයෙන ජහනති මාත්‍රසං හවං
අප්පත්තමානසා සෙධා ගරහිතා ව² හවතති තෙ.
 18. සුපුපචිතං පාවචනං අරහතෙහි තාදිහි
විණාසවෙහි විමලෙහි උපසොහති සබ්බදු³
 19. නගරං රත්තවතී නාම සුදෙවො නාම බන්ධියො
සුමෙධා නාම ජාතිකා දීපඛ්ඤාරසු සත්ත්වනො.
 20. දසවසසහසසාති අගාරමජ්ඣ සො⁴ වසී
හංසා කොඤ්ඤා මයුරා ව තයො පාසාදමුත්තමා.
 21. තිණි සත්තසහාති නාරියො සමලඛකතා
පදුමා නාම සා නාරි උසහකකතො නාම අත්‍රපො.
 22. නිමිත්තෙ වතුරො දිසවා හත්ථියානෙන නිකමි
අත්තනදසමාසාති පධානං පදහි ජිනො.

1. පටිචාරෙසි-සිමු.

2. ගරහිතා-ම ජ සං.

3. උපසොහති සදෙවකෙ-පු.

4. අගාරං අස්සකියො-සිමු.-මජ්ඣං,
අගාරං අස්සකියො ජිනො-සත්තං

* “අයං ගාරා අස්සාලිනියා ධම්මපඬිගණි-අඬි කපානිදනවණ්ණනාය දීපඛ්ඤා බුද්ධිවංසෙ ලිඛිතා ඉමසමි. පුන බුද්ධිවංසෙ නත්ථිනාවො යෙව පනස්සා සුක්කතරො. කසමාති වෙ? හෙවං සුමෙධා-කපාසු කථිතා හි. (අඬි කපා)

11. යළි ජිතපඤ්චාර වූ සඵඤ්ජන් වහන්සේ නාරදකුටයෙහි විවෙක සඳහා වැඩි කල්හි විගත වූ (රාගාදී) මල ඇති සියකෙළක් රහත්වූ රැස්වූහ.

12. මහාවීර වූ සඵඤ්ජන් වහන්සේ යම් කලෙක්හි සුද්ධිනකුටයෙහි විසූ සේක් ද, (එකල්හි) මහාමුනි වූ බුදුහු අනුකෙළඳහසක් (හික්ෂුන්) සමග පවාරණය කළ සේක.

13. [මම එ සමයෙහි දළමඩුලු ඇති උග්‍ර වූ තපස් ඇති අහස්හි හැසිරෙන සුලු පඤ්චාභිඤ්චන්හි තෙරපත් තවුස් වීම්.]

14. දස-විසිදහසුන්ගේ ද ධර්මාභිසමය විය. එක්-දෙ-(තුන්) දෙන කුන්ගේ අභිසමය ගණන් විසින් නො ගිණිය හැක්ක.

15. එකල්හි දීපඛාර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ශාසනය (එ බුදුන් විසින්) මොනොවට විශොධිත වූයේ මහත්තයට පැමිණියේ බොහෝ දෙවමනුෂ්‍යයන් විසින් නෙය්‍යාණිකත්වයෙන් දන්තා ලද්දේ (අධිශීල ශික්ෂාදියෙන්) සමාඛ වූයේ (සමානි සමාධි ආදියෙන්) වැඩුණේ ද වී.

16. ෂඩ්භිඤ්ච වූ මහත් සාද්ධි ඇති සාරලක්ෂයක් ක්ෂිණාසුච හික්ෂුහු හැම කල්හි දීපඛාර බුදුන් පිරිවරා වෙසෙත්,

17. එසමයෙහි යම් කිසි කෙනෙක් නොපත් අර්හතය ඇති වැ ශෛක්ෂ වූවාහු මිනිස් බව පියත් ද, ඔහු ගර්හිත වූවාහු මැ වෙත්.

18. (අභිඤ්ඤ කුසුමයෙන්) සුපිපි ප්‍රච්චනශාසනය ලෝදහමහි තාදී වූ වූ ක්ෂිණාසුච වූ විගත රාගාදී මල ඇති රහතුන් විසින් හැම කල්හි සොහිත වී.

19. දීපඛාර ශාසානන් වහන්සේ ගේ ජාතනගරය රථෙවති නම් විය, ක්ෂත්‍රිය වූ සුදෙව නම් රජ පිතෘවිය. මවු නොමෝ සුමෙධා නම් වූ.

20. ඒ බුදුහු දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. හංසා යැ කෙංඤ්චා යැ මයුරා යැ යි උත්තම වූ තුන් ප්‍රාසාදයෝ වූහ.

21. මොනොවට සැරැසුණු තුන් ලක්ෂයක් පරිවාර ස්ත්‍රීහු වූහ, පද්මා නම් ප්‍රසිද්ධ ස්ත්‍රී අගබ්‍රිසෝ වූ උසහකකිනි නම් කුමාර පුත්‍ර වී.

22. ජින වූ දීපඛාර බුදුහු සතර පෙර නිමිති දක ඇත් යානයෙන් අභිනිෂ්ත්‍රමණය කළහ. අනුන වූ දසමසක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වීර්‍යය කළහ.

23. පධානචාරං චරිත්තාන අබුජ්ඣි මානසං¹ මුති
බ්‍රහමුතා යාවිතො සනෙතා දීපඛකරො මහාමුති.
24. චක්ඛි චක්ඛං² මහාවීරො නන්දරාමෙ සිරිසරෙ³
භිසිනෙතා සිරිසමුලභි අකා තිස්සමද්දනං.
25. සුමඛගලො ච තිස්සො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
සාගතො නාමුප්පට්ඨාකො දීපඛකරස්ස සන්ත්තො.
26. නන්ද චෙව සුනන්ද ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස හගවතො පිප්පලිති පවුච්චති.
27. තපුස්ස හලලිකා⁴ නාම අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා
සිරිමා සොණා උපලඝිකා දීපඛකරස්ස සන්ත්තො.
28. අසීති හත්ථුබ්බෙබ්බො දීපඛකරො මහාමුති
*සොහති දීපරුක්ඛො'ව සාලරාජා'ව චුලලිතො.
29. සතවස්සසහස්සාති⁵ ආයු⁶ තස්ස මහෙසිනො
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
30. ජොතඤ්ඤාන සද්ධමමං සන්තාරෙත්වා මහාජනං⁷
ජලිත්වා අග්ගිකබ්බෙත්වා'ව ගිබ්බුතො සො සසාවකො.
31. සා ච ඉද්ධි සො ච යසො තාති ච පාදෙසු චක්කරතනාති
සබ්බං සමන්තරහිතං නනු රිත්තා සබ්බසබ්බාරාති.
32. දීපඛකරො ජිනො සත්ථා නන්දරාමමහි නිබ්බුතො
තත්ථෙව තස්ස ජිනද්‍රුපො ජත්තිංසුබ්බෙබ්බයොජනොති.

දීපඛකරබුද්ධවංසො පඨමො.

1. මානසා-සායා

2. චක්ඛවකෙකා-සායා

3. සිරිධරෙ-සිමු, වසි ජිනො-සායා

4. තපසුහලලිකා-සිමු

* "පහාතිදාවති තස්ස සමන්තා දසයොජනෙ"-සායාමා
ථොත්තකෙ ඉදමපි ආර්ථං දීපසති.

5. සතසහස්ස වසෙති-සිමු-මජ්ඣං, මව්

6. ආයු-සිමු.

7. සන්තාරෙත්වා සදෙවකං-සු

23-24. ඒ මුනිහු ප්‍රධානවිසය කොට අභිත්ථලය අවබෝධ කළහ. මහාවීර වූ දීපඛාර මහාමුනිහු මහබලපු විසින් අයදනා ලද්දහු ලක්ෂ්මී වාස වූ නන්දාරාමයෙහි ධර්මස්ස පැවැත්වූහ. මහර රුක්මුල්ලීහි වැඩහිඳ තිස්සික මර්දනය කළහ.

25. දීපඛාර ශාක්‍ය්‍යාන් වහන්සේට සුමිඤ්ජ යැ තිස්ස යැ යන අග්‍ර ශ්‍රාවකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. සාගත නම් තෙර උපස්ථායක වී.

26. නන්ද යැ සුනන්ද යැ යි අග්‍රශ්‍රාවිකා දෙදෙනෙක් වූහ, ඒ භාග්‍යවත් හුගේ බොධිය පළොල් යයි කියනු ලැබේ.

27. දීපඛාර ශාක්‍ය්‍යාන් වහන්සේට නපුස්ස යැ හලලික යැ යන නම් ඇති අග්‍ර-උපස්ථායකයෝ වූහ. සිරිමා යැ ටසාණා යැ (යන උපාසිකාවෝ) උපස්ථායිකා වූහ.

28. මහාමුනි වූ දීපඛාර සච්ඡයන් වහන්සේ අසුරියන් උස ඇති සේක් (නැහැ) පහන්රුකක් සෙයින් ද පිපුණු සල්රුකක් සෙයින් ද හොබනා සේක.

29. ඒ මහර්ෂි සච්ඡයන් වහන්සේට හවුරුදු සියදහසක් ආයු විය. එතෙක් හවුරුදු වැඩ සිටි ඒ බුදුහු බොහෝ ජනසමූහයා (සසර කතරින්) එතෙර කැරැවූහ.

30. සඤ්චර්මය බබුළුවා මහාජනයා තරණය කරවා ශ්‍රාවකයන් සහිත වූ ඒ සච්ඡයන් වහන්සේ ගිනිකඳක් සෙයින් දිලියෙමින් සිට පිරිනිව් සේක.

31. ඒ අනුභාවසම්පත් ද ඒ පරිවාරයඟස් ද පා සභුළුවන්හි වූ ඒ සක්රුවන් ලකුණු ද යන සියල්ල අතුරුදහන් වී. සියලු සංස්කාරධර්මයෝ තුළු වුවාහු නො වෙද්ද. (සියලු සංඛිතයෝ අනිත්‍ය වූහ'යි සේ යි.)

32. පස්මරුන් දිනු දීපඛාර ශාක්‍ය්‍යාන් වහන්සේ නන්දාරාමයෙහි පිරිනිව්සේක. එහි මැ උන්වහන්සේ ගේ සච්ඡදාතූ ස්තූපය සකස් යොදනු උස්වූයේ වී යයි.

පළමුවන දීපංකර බුද්ධිවංශ නිමි.

2. කොණ්ඩඤ්ඤ බුද්ධචංසො

1. දීපඛකරස්ස අපරෙත කොණ්ඩඤ්ඤ නාම නායකො
අනන්තතෙජො අමිතයසො අපමෙයො දුරාසදො
2. ධරණුපමො¹ ඛමනෙන සිලෙන සාගරුපමො
සමාධිනා මෙරුපමො² ඤාණෙන ගගනුපමො.
3. ඉන්ද්‍රියබලබොජ්ඣර්මය - මහසංවූපසකාසනං
පකාසෙසි සද බුද්ධො නිත්‍යය සබ්බපාණිනං.
4. ධම්මවක්කං පවතෙතෙන³ කොණ්ඩඤ්ඤ ලොකනායකො
කොට්ඨසත්ථසහසානං පඨමාභිසමයො අහු.
5. තතො පරමෙ දෙසෙනෙත නරමරුනං සමාගමො
නචුතිකොට්ඨසත්ථසානං දුත්ඨාභිසමයො අහු.
6. තිජ්ජියෙ අභිමද්දතො යද ධම්මමදෙසයි
අසිතිකොට්ඨසත්ථසානං ධම්මාභිසමයො⁴ අහු.
7. සන්තිපාතා තයො ආසුං කොණ්ඩඤ්ඤස්ස මහෙසිනො
බිණ්ණසවානං විමලානං සන්තචිත්තාන තාදිනං.
8. කොට්ඨසත්ථසහසානං පඨමො ආසි සමාගමො
දුත්ඨො කොට්ඨසත්ථසානං තතියො නචුතිකොට්ඨනං.
9. අහං තෙන සමයෙන විජිතචී නාම ඛත්ථයො
සමුද්දං අනතමනෙත⁵ ඉසසරියං⁶ වාතයාමහං.
10. කොට්ඨසත්ථසහසානං විමලානං මහෙසිනං
සහ ලොකග්ගනාථෙන පරමනෙතන තප්පධිං.

1. ධරණුපමො යො- සිමු, සා.

2. මෙරුපමො- මජ්ඣං, සා.

3. ධම්මවක්කපවතෙතෙන- මව්.

4. තතියාභිසමයො- මජ්ඣං, සා.

5. සමුද්දං අනතමනෙත- සා.

6. ඉසසරියං- සිමු.

2. කොණ්ඩඤ්ඤ බුද්ධචංගය

1. දිපඤ්ඤ සච්ඤයන් වහන්සේට මෑත්භාගයෙහි අපරිමිත ලොක ධාතූයෙහි පතළ ශීලගුණතෙජස් ඇති අනන්ත වූ පරිවාර හා ගුණකීර්ති ඇති ගුණගණපරිමාණ විසින් අප්‍රමේය වූ අනභිභවනිය වූ කොණ්ඩඤ්ඤ නම් සච්ඤයන් වහන්සේ පහළ වූ සේක.

2. ඒ බුදුහු ක්ෂාණ්ටයෙන් පාච්චිය හා සම වූහ, ශීලසංවරයෙන් සාගරය හා සම වූහ. සමාධියෙන් මෙරුපථනය හා සමවූහ. (අනන්ත වූ) ඥානයෙන් ගගනුපම වූහ

3. ඒ බුදුහු හැම කල්හි සියලු සත්තට හිත පිණිස ඉන්ද්‍රිය බල බොධ්‍යාභිග මාර්ග සත්‍යප්‍රකාශක වූ (සත්තතිංස බොධිපක්ඛිය) ධර්මය ප්‍රකාශ කළහ.

4. කොණ්ඩඤ්ඤ නම් ලොකත්‍යායකයන් වහන්සේ දම්සක් පවත්වන කල්හි කෙළසියදහසක් සත්තට ධර්මාභිසමය වී,

5. එයින් අපරභාගයෙහි දු දෙවිමිනිසුන් ගේ (මහාමඛල) සමාගමයෙහි අනුකෙළදහසක් සත්තට ද්විතියධර්මාභිසමය විය.

6. යම් කලෙක (යමාමහපෙළහර පෑ) තිස්සියන් අභිමර්දනය කෙරෙමින් දහම් දෙසු සේක් ද, (එකල්හි අසුකෙළදහසක් සත්තට (තුන්වැනි) ධර්මාභිසමය වී.

7. මහර්ෂී වූ කොණ්ඩඤ්ඤ සර්වඤයන් වහන්සේට විගතරාගාදි මල ඇති සන්ත්‍රන් සිත් ඇති ලාභාලාභාදියෙහි තාදී වූ ක්ෂිණාස්ත්‍රවයන් සම්බන්ධ වූ ශ්‍රාවකසන්නිපාත තුනක් වූහ.

8. කෙළසියදහසක් රහතුන්ගේ ප්‍රථම සන්නිපාතය ද, කෙළදහසක්හු ගේ දෙවන සන්නිපාතය ද අනුකෙළක් රහතුන්ගේ තුන්වන සන්නිපාතය ද වී.

9. මම එසමයෙහි විජිතාවී නම් සක්විතිරජ වීමි. මම සක්වළගල හිමි කොට ඇති මහසයුර ඇතුළු කොට ආධිපත්‍යය පැවැත්වීමි.

10. ලොකාග්‍රනාථ වූ සර්වඤයන් වහන්සේ සමග මහර්ෂී වූ කෙළසියදහසක් රහතුන් වහන්සේ මධුර වූ ආහාරයෙන් සන්තර්ජණය කෙළෙමි.

11. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාමි කොණ්ඩකුඤ්ඤ ලොකනායකො
අපරිමෙය්‍යො ඉතො¹ කප්පෙ බුද්ධො ලොකෙ භවිස්සති.
12. අහු කපිලවනයා රමමා නිකඛිට්ඨා නථාගතො
පධානං පදනිඨාන කඨා දුක්කරකාරිකං.
13. අපපාලරුක්ඛමුලස්මිං නිසිදිට්ඨා නථාගතො
තඨ පායාසමග්ගයහ නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
14. නෙරඤ්ජරාය තිරමිති පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියක්ඛවරමග්ගෙන බොධිමුලමිති ඵහිති.
15. තතො පදකඛිණං කඨා බොධිමණ්ඩං අනුග්ගරො
අස්සස්වරුක්ඛමුලමිති බුද්ධස්සති මහායසො.
16. ඉමස්ස ජනිකා මාකා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
17. කොලිතො උපතියෙසා ව අග්ගා භෙස්සනති සාවිකා
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
18. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා භෙස්සනති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සඤ්ඤා'ති පවුච්චති.
19. විතෙතා ව භස්වාලවතො අග්ගාභෙස්සනතුපට්ඨකා
උතතරා නන්දමාතා ව² අග්ගා භෙස්සනතුපට්ඨිකා.
ආයු වස්සස්තං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
20. ඉදං සුඨාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධච්ඡිකුරො අයං.
21. උකකුට්ඨිසද්දා විතෙතනති අපෙඨාටෙතති භස්සනති ව
කතඤ්ජලී නමස්සනති දසසහස්සි සදෙවකා.
22. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣිස්සාම සාසනං
අනාගතමිති අභිධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

1. අපරිමෙය්‍යතො-මජ්ඣ.

2. නන්දමාතා ව උතතරා-මජ්ඣ.

11. ලොකනායක වූ ඒ කොණ්ඩකුඤ්ඤ බුදුරජාණන් වහන්සේ ද මෙයින් අපරිමෙය කල්පයෙහි (මේ තෙමේ) ලොවැ බුදු වන්නේ යයි මට විවරණ දුන් සේක.

12. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙම කපිල නම් මූ මනරම් නුවරින් නික්ම ප්‍රධන් වීය්‍ය වඩා දූෂකරක්‍රියා කොට-

13. තථාගත වූ බෝසත් අප්පල් නම් රුක්මුලා හිද එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන හිල්දලා ගංතෙරට එළැඹෙන්නේ ය-

14. ඒ ජිතපක්‍ඛමාරයෝ හිල්දලා ගංතෙර හිද පායාසය වළඳා (දෙවන්) සැරඳු උතුම් මහින් බොධිමූලයට පැමිණෙන්නාහ.

15. ඉක්බිති අනුත්තර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැකුණු කොට මහායශස් ඇතියේ ඇසතු රුක්මුලා හිද බුදුවන්නේ යැ.

16. මොවුන්ගේ ජනිත මවු තොමෝ මායා නම් වන්නී ය, පිය තෙමේ සුද්ධොදන නම් වන්නේ ය. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ ය-

17. කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ, ආනන්ද නම් උපසථායක තෙමේ ඒ බුදුන්ට උපසථාන කරන්නේ ය-

18. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන අග්‍රශ්‍රාවිකාවෝ වන්නාහ, ඒ භාග්‍යවත්හු ගේ බොධිය අස්සත්ථ යයි කියනු ලැබේ-

19. චිත්ත යැ හත්ථාළවක යැ යන දෙදෙන අග්‍ර-උපස්ථායක වන්නාහ, උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අග්‍ර-උපස්ථායිකා වන්නාහ, ඒ ගෞතම යශස්විත්ට හවුරුදු සියයක් ආයු වන්නේ යයි.

20. අසම් වූ ඒ කොණ්ඩකුඤ්ඤ මහර්මින්ගේ මේ වදන් අසා දෙවමනුෂ්‍යයෝ මේ තෙමේ බුද්ධභිජාඨකුරයෙකැ'යි සතුටු වූවාහු.-

21. ඔල්වරසන් පැවැත්වූහ, අත්පොළසන් දුන්හ, සිතහසුනාහ: දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත වූවාහු කළ ඇඳිලි ඇති ව නමස්කාර කළහ.

22. ඉදින් මේ ලොකනාථයන් වහන්සේගේ ශාසනය වරදමෝ නම්, අනාගතකාලයෙහි මොවුන් වහන්සේ හමු වන්නම්හ-

23. යථා මනුස්සා නදිං නරතතා පටිතිත්ථං චිරජ්ඣිය
හෙට්ඨා තිසෙඨ ගහෙසාන උත්තරතති මහානදිං.
24. එව්වෙව් මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමිමං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමුද්ධා ඉමං.

 25. *තස්සාහං වචනං සුත්වා භියොං විත්තං පසාදයිං
තමෙව් අත්ථං සාධෙතොං මහාරජ්ජං ජිනෙ අදං
මහාරජ්ජං චජිත්වාන පබ්බජිං තස්ස සන්තිකෙ.
 26. සුත්තන්තං විනයඤ්ඤා'පි නවබ්බං සත්ථාසාසනං
සබ්බං පරියාපුරිත්වාන සොහයිං ජිනසාසනං.
 27. තත්ථසමත්තො විහරතොං කිසජ්ජධානවඤ්ඤමෙ
අභිඤ්ඤාපාරමිං¹ ගන්ත්වා බුහමලොකමගච්ඡං.
 28. නගරං රමෙවති නාම සුනන්දො නාම ඛක්ඛයො
සුජාතා නාම ජතිකා කොණ්ඩකුඤ්ඤස්ස මහෙසිනො.
 29. දසවස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣං යො වසි
සුචි සුරුචි සුහො ව නයො පාසාදමුත්තමා²
 30. තිණි සතසහස්සාති නාරියො සමලඤ්ඤා
රුච්චෙචි නාම නාරි විජිතසෙනො නාම අත්තරො.
 31. නිමිත්තෙ චතුරො දිස්වා රථයානෙන නික්ඛමි
අත්තනදසමාසාති පධානං පදහි ජිනො.
 32. බුහමුනා යාවිනො සතොං කොණ්ඩකුඤ්ඤ දිපදුත්තමො³
චත්ති චක්කං මහාවිරො දෙව්වානං නගරුත්තමෙ.
 33. හදෙසු වෙව් සුහදෙසු ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
අත්තරුදොධා නාමුප්පධානො කොණ්ඩකුඤ්ඤස්ස මහෙසිනො.

1. අභිඤ්ඤාසු පාරමි-මට්ඨි.

2. පාසාදවරමුත්තමා-සිමු.

3. දිපදුත්තමො-මජ්ඣ.

23. යම්සේ නදියක් තරණය කරන චක්‍රණයෝ හමුයෙහි වූ තොට වැරදූ යට කොටෙහි ලා ගෙන මහානදිය තරණය කෙරෙත් ද-

24. එසෙයින් මැ ඇපි හැම දෙනමෝ මේ කොණ්ඩකාඤ්ඤ නම් බුදුන්හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් වහන්සේ හමු වන්නටහැකි.

25. මම ඒ බුදුන් ගේ බස් අසා අතිශයින් සිත පැහැදවීම, එ මැ බුද්ධකාරකාණීය වූ දතපාරමිතාව සිද්ධ කරනුයෙමි (පුරනුයෙමි) සක්විති-රජය බුදුන් වියයෙහි පිදුයෙමි. මහාරාජාය පරිත්‍යාග කොට ඔබ සම්ප-යෙහි පැවිදි වීම.

26. සුත්‍රාන්තපිටකය ද විනයපිටකය ද යළි සියලු නවාඩු ගැස්තා-ගාසනය ද ප්‍රගුණ කොට (ලොකික වූ ආගමාධිගමයෙන්) බුදුසසුන-හෙබැවීම.

27. මම ඒ බුදුසස්තෙහි හිඳිම සිටිම සක්මනෙහි ස්මානි-අවිප්‍රවාස-වැ වසනුයෙමි පඤ්චාභිඤ්ඤයෙහි පරතෙරට පැමිණ (පිළිසඳ විසින්) බල ලොවට ගියෙමි.

28. කොණ්ඩකාඤ්ඤ නම් මහර්ජිත් ගේ නගරය රම්බෙති නම් විය, සුනන්ද නම් ක්ෂත්‍රිය බෙමේ පියා විය, මව තොමෝ සුජාතා නම් වූ ය.

29. ඒ බුදුහු දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. (ඔබට) සුව යැ සුරුව යැ සුභ යැ යන උතුම් වූ තුන් ප්‍රාසාද කෙනෙක් වූහ.

30. මොනොවට සැරසුණු පරිවාරස්ත්‍රිහු තුන්ලක්ෂයක් වූහ, රුවිදෙවි නම් අගබියොවක් වූ ය, පුත්‍ර තෙමේ විජිතසෙන නම් වී,

31. සතර පෙරනිමිති දැක ඒ ජිතපඤ්චාරයෝ රජයානායෙකින් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කළහ, පිරිපුන් දසමසක් ප්‍රධන් වියාය කළහ.

32. මහත් වූ වියාය ඇති කොණ්ඩකාඤ්ඤ නම් සම්මාසම්බුදුහු මහබඹුහු විසින් අයදනාලභු දෙවියන්ගේ නගරවරයෙහි දී දමසක් පැවැත්වූහ,

33. කොණ්ඩකාඤ්ඤ නම් බුදුනට හද ද සුහද ද යන අග්‍රශාවකයෝ වූහ. අනුරුද්ධ නම් (කෙර කෙනෙක්) උපස්ථායක වූහ.

34. තිස්සා ච උපතිස්සා ච අග්ගෙසු අග්ගසාවිකා
සාලකල්යාණිකො බොධි කොණඛඤ්ඤස්ස මගෙහිනො.
35. සොණො ච උපසොණො ච අග්ගෙසු අග්ගපථකා
නඤ්ඤ චෙව සිරිමා ච අග්ගෙසු අග්ගපථසිකා.
36. සො අඨකාසිති හස්සාති අභිචුග්ගතො මහාචුති
සොහති¹ උප්පාඨාච සුරියො මජ්ඣන්තිකෙ² යථා.
37. වසසත්තසත්තස්සාති ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
38. ඛිණ්ණසචෙති විමලෙති විවික්කා ආසි මෙදිති
යථාහි ගගනං උප්පුහි ඵලං සො උපසොහථං.
39. තෙපි නාගා අප්පමෙය්‍යා අසංඛොගා දුරාසද්
විජ්ජපාතංව දසෙය්‍යතා හිබ්බුතා තෙ මොයසා.
40. සා ච අකුලියා ජිනස්ස ඉඤ්ඤාණපරිභාවිතො ච සමාධි
සබ්බං සමනකරහිතං නත්තු රික්කා සබ්බසබ්බාරා'ති.
41. කොණඛඤ්ඤ පචරො බුද්ධො වඤ්ඤාමෙති හිබ්බුතො
තඤ්ඤ චෙතිසො වික්කො සත්තයොජනමුසසිතො'ති.

කොණඛඤ්ඤ බුද්ධවංසො දුතියො.

1. සොහතෙ-මජ්ඣ.

2. මජ්ඣන්තිකෙ-මජ්ඣ.

34. කොණ්ඩඤ්ඤ නම් බුදුන්ට තිස්සා ද උපතිස්සා ද යන අග්‍රග්‍රා-
විකෘතෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ඥාතූණ නම් බොධිවෘක්ෂයෙක් වී යැ.

35. සොණ ද උපසොණ ද යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායක වූහ.
නන්ද ද සිට්ඨා ද යන දෙදෙන අග්‍ර උපස්ථායිකා වූහ.

36. අටඅසුරියනක් උස්වූ ඒ මහාමුනිහු වන්ද්‍රයා සෙයින් ද මධ්‍යා-
හ්නසමයෙහි සුයතියා සෙයින් ද මහාබික්ඛි:

37. එකල්හි හවුරුදු ලක්ෂයක් ආයු පැවතයි. එතාක් කල් වැඩ-
සිටිමින් ඒ බුදුහු බොහෝ ජන සමූහයා (සසරසයුරින්) තරණය කළහ.

38. පෘථිවි තොමෝ පහවූ රාගාදී මල ඇති රහතුන් කරණ කොට
විචිත්‍ර වූ යැ. තාරකාවන්ගෙන් ගුවන්තලය යම්යෝ මොබ් නම් එසෙයින්
උන් වහන්සේ ගෞරවන වූහ.

39. ගුණපමණ විසින් නො මිනිය හැකි ලෝදමින් නො කැළැ-
ඹෙන මෙරමා විසින් අභිභවනය නො කට හැකි වූ මහායශස් ඇති ඒ
ක්ෂිණාසුරියෝ ද විදුලිය හෙළිමක් මෙන් දක්වා පිරිනිවියහ.

40. බුදුන්ගේ ඒ අතුල්‍ය වූ සෘද්ධිය ද ඥානසෙන් පරිභාවිත
(වඩනාලද) වූ සමාධිය ද යන සියල්ල අතුරුදහන් විය. හැම සංස්කා-
රයෝ සිස් වූවාහු නො,

41. උත්තම වූ කොණ්ඩඤ්ඤ නම් බුදුහු වන්ද්‍රරාමයෙහිදී පිරිනිවියහ.
එහි මැ විසිතුරු සැයෙක් සත් යොදුන් උස් කොට බඳවන ලද්දේ යි.

දෙවැනි වූ කොණ්ඩඤ්ඤ බුද්ධවංශ යි.

3. මඩගල බුද්ධවංසො

1. කොණ්ඩසූරිය අපරෙත මඩගලො නාම නායකො,
තම ලොකෙ නිහන්ධාන, ධම්මකක'මභිධාරයි.¹
2. අතුලා'සි² පභා තස්ස, පිනෙහ'කෙසුභි උතතරි,
වතු සුරියපහං³ හ ගඛා දස සහසසි විරොචති.⁴
3. සො'පි බුද්ධා පකාසෙසි, වතුරො සච්චරුතතමෙ⁵
තෙ තෙ සච්ච රසං පිකා, විනොදෙනති මහාතමං.
4. පකාන බොධි'මතුලං, පයමෙ ධම්මදෙසනෙ,
කොට්ඨසතසහසානං, පයමො'භිසමයො⁶ අනු.
5. සුරිඤ්ඤෙවහවනෙ බුද්ධා ධම්මදෙසසි,⁷
නවකොට්ඨසසානං,⁸ දුතියා'භිසමයො අනු.
6. යද සුනන්තෙ වකතවතති, සම්බුද්ධං උපසඬකම්,
තද අහති සම්බුද්ධා, ධම්මහෙරිං වරුතතමං.⁹
7. සුනන්තසා'නුවරා ජනතා, තද'සු නවුතිකොටියො,
සබ්බො'පි තෙනිරවසෙසා, අහෙසුං ඵභිතිකඛ්ඛා.
8. සන්තිපාතා තයො ආසුං, මඩගලස්ස මහෙසිනො,
කොට්ඨසත සහසානං, පයමො ආසි සමාගමො.
9. දුතියො කොට්ඨසසානං, තතියො නවුති කොටිනං,
බිණ්ණසවානං විමලානං, තද ආසි සමාගමො.

-
1. ධම්මකකමභිධාරයි - බහුසු.
ධම්මකකං අභිධාරයි - සිමු.
 2. අතුලාසි - සිමු.
 3. වතුසුරියපහං - මජ්ඣං.
 4. විරොචයිති - සිමු.
 5. වතුසච්ච වරුතතමෙ - සිමු.
වතතාරො සච්චවරුතතමෙ - සු.
 6. ධම්මභිසමයො - මජ්ඣං.
 7. ධම්ම අදෙසසි - මනුප, යද බුද්ධාපකාසසි -
 8. තදකොට්ඨ සහසානං - මජ්ඣං මනුප,
 9. වරුතතමො මනුප.

3. මඩගල බුද්ධචංශය

1. කොණ්ඩඤ්ඤ නම් සම්මාසම්බුද්ධාට මෑත භාගයෙහි මඩගල නම් බුදුහු ලොව අවිදුඅඝුර නසා දහම් නැමති දඩ්වැටපහන දරූහ.

2. අන් බුදුවරුන් කෙරෙන් අධිකව ඒ මඩගල බුදුන්ගේ අසදෘශ වූ ප්‍රභාසෙක් විය. සඳහිරු කැලුම් නසා දසදහසක් සක්වළ බැබළුවී.

3. ඒ බුදුහු ද ඉතා උතුම් සතර සත්‍යයන් ප්‍රකාශ කළ සේක. දිව්‍යමනුෂ්‍යාදි ඒ ඒ සත්ත්වයෝ සත්‍යාර්ථය පානය කොට අවිද්‍යාන්ධකාරය දුරු කෙරෙති.

4. අතුල වූ සම්බෝධියට පැමිණ කළ ප්‍රථම ධර්මදෙශනායෙහි දී කෙළලක්ෂයක් සත්ත්වයන්ට ප්‍රථමාභිසමය වී යැ.

5. සඵඤ්ඤාත් වහන්සේ ශක්‍රභවනයෙහි දී දහම් දෙසූසේක. නව-කෙළදහසක් ප්‍රාණීන්ට දෙවැනි වූ ධර්මාභිසමය වී යැ.

6. යම් කලෙක සුනන්ද නම් සක්විතිරජ සම්බුදුන් කරා එළඹීමේ ද එකල්හි සම්බුදු වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උතුම් වූ දහම්බේරය පහළාහ.

7. එකල්හි සුනන්ද සක්විතින්ට පරිවාරජනනාව අනුදහසක් විය. එ භාමදෙන නිරවශෙෂ වැ එහිහික්ෂු වූහ.

8. මඩගල සම්මාසම්බුද්ධාට ශ්‍රාවකසන්නිපාතයෝ තිදෙනෙක් වූහ, කෙළලක්ෂයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථම සන්නිපාතය විය,

9. ද්විතීය සන්නිපාතය කෙළදහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ද තෘතීය සන්නිපාතය අනුකාරියක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ද ඔ ඒ එකල්හි පහවූ රාගදිටල ඇති රහතුන්ගේ සමාගමය වී යැ.

10. අහං තෙන සමයෙන සුරුචි නාම බ්‍රාහ්මණො,
අජ්ඣායකො මනනධරො තිණණං වෙදන පාරගු.
11. තමහං උපසඛකමම, සරණං ගතඤාන සක්ඛනො,
සබ්බෙද්ධිපමුඛං සඛිකං ගතමාලෙන පුජයි.
සුජෙතො ගතමාලෙන ගවපානෙන තප්පයි.
12. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි මඬගලො දිපදුක්ඛමො
අපට්ඨෙමයො ඉතො¹ කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
13. අහු කපිලංගයා රමමා හික්ඛමිතො තථාගතො
පධානං පදහිතො කතො දුක්ඛරුකාරිකං.²
14. අජපාලරුක්ඛද්වලසමිං හිසිදිතො තථාගතො
තස්ස පායාසමග්ගයහ තෙරඤ්ජරමුපෙහිති.
15. තෙරඤ්ජරායං තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියක්ඛවරමග්ගෙන බොධිමූලහි ජහිති.
16. තතො පදකඛිණං කතො බොධිමණ්ඩං අනුක්ඛරො
අස්සස්සරුක්ඛද්වලමහි බුජ්ඣස්සති මහායමො.
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සත් ගොතමො.
18. කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
19. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො, අස්සස්සො'ති පවුච්ඡති.
20. විනෙතා ව හස්සාල වකො අග්ගා හෙස්සන්තු' පට්ඨකා
උත්තරා නන්ද මාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස, ගොතමස්ස යස්සස්සිතො.
21. ඉදං සුත්වාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධි බිජ්ඣකුරො අයං.

1. අපට්ඨෙමයාතො - මජ්ඣං.

2. දුක්ඛරුකාරිකං - PTS

10. එසවයෙහි මම පුරුච්ඡි නම් බ්‍රාහ්මණ වැ මන්ත්‍ර හදරවනුයෙම් මන්ත්‍ර ධරනුයෙම් ත්‍රිවේදයෙහි පාරප්‍රාප්ත වූයෙම් වීම්.

11. මම ඒ මඩගල බුදුන් කරා එළඹූ බුදුන් සරණ ගොස් බුදුපා-
මොක් මහසභන ගඳිත් ලිට් පිදුයෙමි. ගඳිත් මලින් පුද ගවසාන
භොජනයෙන් සැතැපිමි.

12. ද්විපදෙන්තම වූ ඒ මඩගල බුදුහු ද මෙයින් අප්‍රමෙය වූ
කල්පයෙහි මේ තෙම බුදු වන්නේ යයි මා ප්‍රකාශ කළහ.

13. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙම කපිල නම් වූ සිත්කලු
පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියඝිය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

14. තථාගත තෙම අප්පල් නම් රුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු
පිළිගෙන කිල්දලා භෝතෙරට එළඹෙයි,

15. ඒ ජිතපක්‍ඛමාර තෙම කිල්දලාභෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා
(දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමාර්ගයෙන් ඇසතු බෝරුක වෙත
එළඹෙයි.

16. ඉක්බිති ඒ අනුත්තර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට
ගොයගස් ඇතියේ ඇසැතුරුක්මුල්හි හිඳ බුදුවන්නේ යැ.

17. මොවුන්ගේ ජනිකමව් තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ ජනක
පිය තෙමේ ශුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙමේ ගෞතම නම්
වන්නේ යි.

18. කොලිත ද උපනිස්ස ද යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවක වන්නාහ,
ආනන්ද නම් උපසායකයෙක් ඒ ජිතපක්‍ඛමාරයන්ට උපසායන
කෙරෙයි,

19. බෙමා ද උප්පලට්ඨණ්ණ ද යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවකා වන්නාහ,
ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

20. විත්ත යැ හත්ථාලවක යැ යන මොහු අග උවටු වෙති.
උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන මොහු අගඋවට වෙත්, යගස් ඇති
ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි,

21. අසම වූ මහර්හිත්ගේ මෙවදන් අසා ‘මේ තෙම බුද්ධබිජාඛි-
කුරයෙකැ’යි දෙවිමිනිස්සු සතුටු වූවාහු-

22. උක්කුඳ්ඪි සද්දං වතෙනනති අපෙඨාටෙන¹ හසනති ව කතඤ්ඤි නමස්සනති දස්සසහසසී සදෙවකා.
23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣස්සාම සාසනං අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

 24. යථා මනුස්සා නදිං කරනනා පටිකිත්ථං විරජ්ඣය ශොඨා තිසෙව ගගෙකාන උත්තර'නති² මහානදිං.
 25. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
 26. තස්සා'පි වචනං සුකා භියොසා විහතං පසාදධිං උත්තරිං³ වාමධිඨාසිං දස පාරමි පූරියා.
 27. තද පිති³ මනුබුහතොසා සමොධිවර පතති යා බුද්ධො දකාන මං ගෙහං පබ්බජිං⁴ තස්ස ස'නතිකෙ.
 28. සුත්තනතං විනායඤ්ඤා'පි නවධං ස'නාසාසනං සබ්බං පරියාපුණිකාන⁵ සොහසිං⁶ ජිනසාසනං.
 29. තත්පමනො විහරනො බ්‍රහ්මං භාවෙකි⁷ භාවනං අභිඤ්ඤා පාරමිං ගතවා බ්‍රහ්මලොකමගච්ඡන්⁸.
 30. නගරං උත්තරං නාම⁹ උත්තරො නාම ඛතති යො, උත්තරා නාම ජනිකා මඛලස්ස මහෙසිනො.
 31. නව වස්සසහසානි අගාර මජ්ඣ සො වසී යසවා පුට්ඨා සිට්ඨා' කයො පාසාදමුක්ඛාමා.
 32. සමතිංස සහස්සානි' නාරියො සමලඬකතා යසවති නාම නාරි සිට්ඨො නාම අනුජො.

1. අපෙඨානෙතති - මජ්ඣ.

2. උත්තරි - මනුප.

3. තදපි - මනුප.

4. පබ්බජි - මනුප.

5. පරියාපුණිකා - මජ්ඣ.

6. සොහති - මනුප.

7. භාවෙකි - මනුප, මජ්ඣ.

8. බ්‍රහ්මලොක අගච්ඡන් - මනුප.

9. උත්තරං නාම නගරං මජ්ඣ, මනුප.

10. වත්තමධිඨාසිං - සා.

22. ඔල්වරසන් පවත්වති, දපොළති, සිනහසෙති. දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැසියෝ කළ ඇදිලි ඇත්තෑහු නමස්කාර කෙරෙත්.

23. ඉදින් මේ ලොකනාටයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නෑහු ප්‍රතිමුඛිර්ථය වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

25. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වම්හ යි.

26. මම ඒ බුදුන්ගේ බස් අසා අතිශයින් සිත පැහැදවිමි. දසපාරමීන් පුරුන පිණිස මත්තෙහි ප්‍රනය (පාරමි) අධිජය න කෙළෙමි.

27. එකල්හි උතුම් වූ බුද්ධිකයට පැමිණෙනු පිණිස ප්‍රීති වර්ධනය කෙරෙමින් මාගේ ගෘහය බුදුන් කෙරෙහි දුදුලත් වහන්සේ වෙත පැදි විමි.

28. සුත්‍රාන්තපිටකය ද චිත්තපිටකය ද යළි සියලු නවංඤ්ජනාසංඝායනය ද ප්‍රගුණ කොට (ලොකික වූ ආගමාධිගමයෙන) බුදුසදුන හෙබැවිමි.

29. මම ඒ බුදුසසුන්හි අප්‍රමාද වැ වාසය කරන්නෙමි බ්‍රහ්මචාරිණාවනා වඩා අභික්ඛාපාරයට ගොස් බබ්ලොවට ගියෙමි.

30. මඬල නම් මහර්ෂීන්ගේ නගරය උත්තර නම් විය උත්තර නම් ක්ෂත්‍රිය තෙමේ පියා විය, මව් තොමෝ උත්තරා නම් වූ යැ.

31. ඒ බුදුහු දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. (ඔබට) යසවත් යැ ගුවමත් යැ ශ්‍රිමත් යැ යි උතුම් වූ තුන් ප්‍රාසාද කෙතෙක් වූහ.

32. මොනොවට සැරැසුණු පටිවාරස්ත්‍රිහු තිස් දහසක් වූහ. යසවති නම් අගබිසෝවක් වූ යැ. පුත්‍ර තෙමේ සිවල නම් වී.

33. නිවිතො වතුරො දිස්වා අසු යානො නිකම්භි,
අනුනකං අට්ඨමාසං¹ පධානං පද්ධි ජිනො.
34. ඔහමුතා යාවිතො සංගො මහලො ලොකනායකො²
වත්ති වකකං මහාචරො වනෙ සිරි වරුහනමෙ.
35. සුදෙවො ධර්මසෙනො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා,
පාලිතො නාළිපට්ඨානො මහලස්ස මහෙසිනො.
36. සිව්ලා³ ව අසොකා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා,
බොධි තස්ස හගවතො නාගරුකෙකානි වුවති.
37. නජෙ ටේව ටිසාබො⁴ ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා,
අනුලා ටේව සුත්තා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
38. අට්ඨාසිති රතනානි අභිග්ගතො මහාමුනි,
තතො නිද්ධාවන්ති⁵ රංසි අනෙකසත්තසහසසියො.
39. නළුතිවස්සසහසානි⁶ ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
40. යථා'පි සාගරෙ උමි න සකකා තා ගණතුයෙ,
තථො'ව සාවකා තස්ස න සකකා තෙ ගණතුයෙ.
41. යාව අට්ඨාසි' සමමුද්ධො මහලො ලොකනායකො,
න තස්ස සාසනෙ අත්ථි සංකිලෙසි⁷ මරණං තද.
42. ධම්මකකා⁸ ධාරස්සිතාන සත්තාරෙත්වා මහාජනං,
ජලිත්වා¹⁰ ධුමකෙතුව නිබ්බුතො සො මහායයො.¹¹
43. සඤ්චාරානං සතාවතං දස්සස්සිතා සදෙවකෙ,
ජලිත්වා අග්ගිකබ්බෙත්වා'ව සුරියො අත්ථංගතො යථා.
44. උය්‍යානෙ වෙස්සරෙ¹² නාම බුද්ධො නිබ්බාසි මහලො,
තත්ථො'ව තස්ස ජිනචූපො තිංස යොජනමුග්ගතො'ති.

මහල බුද්ධචංසො තතියො.

1. අනුගතට්ඨමාසානි - චේතස.
චේතස අට්ඨමාසානි - මජ්ඣිම, සායා.

2. මහලො නාම නායකො - ම, මජ්ඣිම.

3. සිලා - චේතස.

4. විසාබො - චේතස.

5. නිද්ධාවති - මජ්.

6. නළුතිවස්සසහසානි - චේතස.

7. යාවදට්ඨාසි - සීල.

8. සකිලෙස - මජ්ඣිම.

9. ධර්මොකකං - මජ්ඣිම, සායා, සීල.

10. පාලෙත්වා - සීල.

11. සසාවකො - සීල.

12. වස්සරො - ම, යෙවත්තො-වැලි.

යෙවත්තො - චේතස.

33. සතර පෙරනිමිති දෑක ඒ ජිනපක්ඛාරයෝ දඬවයානසෙකින් අභිනිස්ත්‍රමණය කළහ. පිරිපුන් අටමයක් ප්‍රධනාවයායීය කළහ.

34. මහත් වූ වියා ඇති ඔබ්බෙහි නම් සම්මාසම්බුදුහු මහබඬුහු විසින් අයදනා ලදහු උතුම් වූ ඡ්‍රිවනසෙති දි දමියක් පැවැත්වූහ.

35. හෙර්මිවු ඔබ්බෙහි නම් දුන්නට සුදෙව යැ ධර්මසෙන යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවක වූහ. පාලිත නම් තෙර කෙනෙක් උපසායක වූහ.

36. සිව්ලා යැ අනොකා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවකා වූහ. ඒ භාග්‍ය-වතුන් ගේ බොධිය නාගවාක්ෂයෙකැ'යි කියනු ලැබේ.

37. නඤ්ඤා යැ විශාඛ යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවකා වූහ. අනුලා යැ සුතනා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවකා වූහ.

38. ඒ මහාමුනිහු අටඅසූරියන් උස් වූහ. ඒ දුන්න තෙරෙන් නොයෙක් සුවහස් ගණන් රක්ෂිත නික්මෙන්.

39. එකල්හි අනුදහසක් පවුරුදු ආයු පැනෙයි ඒ තාක් කල් සිටිමින් ඒ දුන්න බොහෝ දනසමූහය (සසරින්) තරණය කළහ.

40. යම්යේ සාගරයෙහි තරඬයෝ ගණනට නො හැක්කාහු ද එයෙයින් මැ උන්වහනායේ හේ ශ්‍රාවකයෝ ගණනට නො හැක්කාහ.

41. ලොකනායක වූ මඩගල නම් සම්මා සම්බුදුහු යම්තාක් සිටියාහු ද එකල්හි ඔබ්බේ සස්තෙහි සාක්ලෙගමාණයෙක් නැති.

42. මහායගස් ඇති ඒ සම්ම සම්බුදුහු දහම් නැමැති දුටුමැටපහන ධරා මහදනා සසරින් තරණය කරවා දුටුකෙළෙල්ලක් යෙයින් දිලිසි පිරිනිවිසහ.

43. සංස්කාරයන්ගේ සම්භාවය දෙවියන් සහිත ලෝවැසියාට දක්වා ගිනිකඳක් පෙයින් දිලිසි අසාධනසුයායීය පෙයින්—

44. වෙසුර නම් උයන්හි දී ඔබ්බෙහි දුන්න පිරිනිවිසහ. එහි මැ (බඳවනලැ) ඒ දුන්නගේ යතුපය තිස් යොදුනක් උස් වූයේ යි.

තුන්වැනි වූ මඩගල බුද්ධවංශ යි.

4. සුමන බුද්ධවංසෝ

1. මඬහලසා අපරේන සුමනෝ නාම නායකො
සබ්බධම්මෙහි අසමො සබ්බසත්තාන' මුක්තමො.
2. සෝ'පි තද අමතහෙරි¹ ආනි² මෙඛලෙ උරෙ,
ධම්මසංඝිසමායුක්තං නවඛං ජිනසාසනං.
3. නිජ්ජිනිකා³ කිලෙසෙ සෝ⁴ පඤ්ඤා සමොධි' මුක්තමො.
මාපෙසි නගරං සක්ඛා⁵ සංඛම්මපුරවරුක්කමො.⁶
4. නිරතතරං අකුට්ඨං උජු⁷ විජුල වික්කමං.
මාපෙසි සො මහාවීරිං සතිපට්ඨානවරුක්කමං.
5. එලෙ වත්තාරි සාමකෙඤ්ඤ වතසෙසා පටිසම්භිද
ජලභිඤ්ඤාධි සමාපත්ති පසාරෙසි තස්ස විජියං.
6. යෙ අපමනා අබ්බො හිරි විරියෙහු' පාගතා
තෙ තෙ ඉමෙ ගුණවරෙ ආදියන්ති යථා සුඛං.
7. එවමෙනෙත යොගෙන උඤ්ඤිතො මහාජනං
බොධෙසි පඨමං සක්ඛා කොට්ඨසතසහසෙසියො.
8. යමහි කාලෙ මහාවීරො ඔවදි⁸ තිස්සියෙ ගණෙ
කොට්ඨ සහසාභිසම්මංසු⁹ දුතියෙ ධම්මදෙසනො.
9. යද දෙවා මනුසා ච සමනා එකමානසා
නිරොධ පඤ්ඤං පුජිංසු සංසයඤ්ඤා'පි මානසං.¹⁰
10. තද්'පි ධම්මදෙසනො¹¹ නිරොධ පරිදීපනො¹²
නවුති කොට්ඨ සහසානං තතිසා'භිසමයො¹³ දහු.

-
1. තදඅමතහෙරි - සො - මජ්ඣ.
 2. ආනි - මජ්ඣං ආහරි ලෙහෙ,
 3. නිජ්ජිනිකා - මනුස, විජිනිකා - සිමු,
ජිනිකාන - PTS.
 4. කිලෙසෙහි - සු.
 5. තස්ස - සිමු.
 6. ධම්මපුරවරුක්කමො - සිමු.

7. උජු - ලෙහෙ, ම, PTS.
8. ඔවදති - සිමු.
9. කොට්ඨසතසහසානං අභිසම්මංසු - ලෙහෙ.
10. මානසො - මවි.
11. ධම්මං දෙසෙනෙත - මවි.
12. පරිදීපනං - මවි.
13. ධම්මාභිසමයො - මවි.

4. සුමන බුද්ධවංශය

1. මඤ්ච නම් සමමාසම්බුද්ධත්ව මැනභාගයෙහි (ශීලාදී) සියලු දහමහි අසම වූ හැම සත්තට උතුම් වූ සුමන නම් බුදුහු (ලොව පහළ වූහ.)

2. එකල්හි ඒ සමමාසම්බුදුහු ද මෙබල නම් පුරයෙහි දී සිව්සස් දහම් නැමැති සක් හඬින් යුත් නවාසයශායාශාසන සංඛ්‍යාත අමා බෙරය පහළහ.

3. ඒ සුමන බුදුහු කෙලෙසුන් දිනා උතුම් වූ සම්බොධියට පැමිණ පුරවරයන් කෙරෙහි උත්තම වූ සංඝම් සංඛ්‍යාත නිර්වාණ නගරය මැවූ සේක.

4. ඒ බුදුහු (කුශලජවනායාගේ සංවරණයට අනතුරුව උපදනාහෙයින්) නිරතුරු වූ කුටිලභාවකර දෙසයන්ගේ විරහයෙන් අකුටිල වූ අකුටිල හෙයින් මැ සාප්පු වූ අයම් විතරින් (ලෝකික ලෝකොත්තර සතිපට්ඨාන වශයෙන්) දිගුපුළුල් වූ සතිපට්ඨාන සංඛ්‍යාත උතුම් වූ මහාවිටිය මැවූසේක.

5. ඒ සතිපට්ඨානවිටියෙහි සතර ශ්‍රාමණාඵල යැ සතර ප්‍රතිසංවිද්ධම් යැ පඩිහිඳු යැ අස්වසමාපනති යැ යන මේ දහම් නමැති රුවන් අවුණු විදුහුසේක.

6. යම් කෙනෙක් අප්‍රමත වූවාහු පඤ්ච වෙතොබිල රහිත වූවාහු ලජ්ජා වියඹ් දෙකින් යුක්ත වූවාහු චෙන් ද ඔවුහු යථොක්ත වූ ඒ උතුම් ගුණරුවන් සිත් සේ ලබන්නාහ.

7. මෙසේ ඒ ශායායන් වහන්සේ මේ ක්‍රමයෙන් මහාජනායා නභාසිටු-වනසේක් පළමු කොට (ප්‍රථමාග්‍රහමයෙහි) කෙළසියදහසක් සහකයන් ධර්මාවබෝධය කරවූ සේක.

8. මහාවීර වූ සුමන බුදුහු යම් කලෙක තීර්ථකගණයාගට අවවාද කළසේක් ද ඒ දෙවන ධර්මදෙශනයෙහි කෙළදහසක් ප්‍රාණිහු ධර්මාභිසමය කළාහු යැ.

9. යම් කලෙක දෙවියෝ ද මනුෂ්‍යයෝ ද සමග්‍ර වැ එක්සිත් වූවාහු නිරොධ ප්‍රශ්නයක් සිත්හි උපන් සැකයක් විවාළාහු ද-

10. එකල්හිදී නිරොධය ප්‍රකාශ කරන්නා වූ දහම් දෙසුමෙහි නවකෙළදහසක් සත්තට ධර්මාභිසමය වී.

11. සනතිපාතා තයො ආසුං සුමනස්ස මහෙසින්තො
විණාසවානං විමලානං සත්ත විකතාන තාදිනං.
12. වසං වුත්ථස්ස භගවතො අභිසුට්ඨො¹ පචාරණේ
කොට්ඨසත්තභසෙසති පචාරෙසි තථාගතො.

 13. තතො පරං සනතිපාතෙ විමලෙ කඤ්ඤන පබ්බතෙ
නවුතිකොට්ඨසත්තස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
 14. යද්ද සකෙකා දෙවරාජා බුද්ධදස්සන්තු'පාගම්
අසීතිකොට්ඨසත්තස්සානං තතියො ආසි සමාගමො.
 15. අහං තෙන සමයෙන නාගරාජා මදහිධිකො
අතුලො නාම නාමෙන උස්සන්නකුසලසඤ්චයො.²
 16. තද්'හං නාගභවනා නිකම්භිකා ස ඤාතිති
නාගානං දිබ්බතුරියෙහි සසඛ්ඤං ජිනමුපට්ඨතිං.
 17. කොට්ඨසත්ත සත්තස්සානං අත්තපානෙන තප්පධිං³
පචෙචකං⁴ දුස්සයුගං දක්වා සරණං තං උපාගම්.
 18. සොපි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි සුමනො ලොක නායනො
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
 19. අහු කපිලවහයා රමමා නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදහිකාන කතා දුක්කරකාරිකං.
 20. අජපාලරුක්ඛමූලඝම් නිසීදිකා තථාගතො
තත්ථ පායාසමග්ගයහ නෙරඤ්ජර මුපෙහිති.
 21. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියන්නවරමනෙන බොධිමූලමහි එහිති.
 22. තතො පදකඛිණං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සත්ථ රුක්ඛමූලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.

1. අභිසංසුට්ඨො - සා.

2. උස්සන්නකුසලපච්චයො - සිමු.
උපපන්නකුසල සඤ්චයො සා.

3. තප්පධි - ධුසු, වැමු.

4. සචෙචකං - මුදු, PTS.

11. මහර්මී වූ සුමන සච්ඡයන් වහන්සේට විගත රාගාදී මල ඇති සන්ත්‍රාත් සිත් ඇති ලාභාලාභාදියෙහි තාදි වූ ක්ෂිණාසුචයන් සම්බන්ධ වූ ශ්‍රාවකසංනිපාත තුනක් වූහ.

12. වස් වැස නිම වූ භාග්‍යවතුනු විසිනු පචාරණය ඇස්වූ කල්හි තථාගතයන් වහන්සේ කෙළසුචහසක් ශ්‍රාවකයන් හා සමග පචාරණය කළසේක.

13. එයින් මෑතභාගයෙහි නිවීම වූ කාක්ඛනපටිතයෙහි අනුකෙළ-දහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ දෙවැනි සමාගමය වී යැ.

14. යම් කලෙක සක්දෙවරප චූද්‍යන් දක්මට පැමිණියේ ද එකල්හි අසු කෙළදහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ තුන් වැනි සමාගමය වී යැ,

15. එසමයෙහි මම් උත්සන්න වූ කුගල සඤ්ඤා ඇතියෙම් නමින් අතුල නම් වූ මහත් සාද්ධි ඇති නාගරාජ වීම්.

16. එකල්හි සිය නෑයන් හා සමග නාගභවනයෙන් නික්ම නාගයන්ගේ දිව්‍යතුය්‍යයෙන් යුතු වැසගුන් සහිත ජිනපඤ්ඤාමාරයන්ට උපසංඛාත කෙළෙමි.

17. කෙළසුචහසක් භික්ෂූන් ආහාරපානයෙන් සැතැපීම්. වෙන වෙන වසුඤ්ඤාක් පුදු උන් වහන්සේ සරණ කොට පැමිණියෙමි.

18. ඒ සුමන නම් සච්ඡයන් වහන්සේ ද මෙයින් අප්‍රමේය වූ කල්පයෙහි මේ තෙමේ බුදු වන්නේ යයි මා ප්‍රකාශ කළසේක.

19. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙමේ රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්විය්‍ය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

20. තථාගත තෙම අපපල් නම් නුගරුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලා හෝතෙරට එළැඹෙයි.

21. ඒ ජිනපඤ්ඤාමාර තෙම නිල්දලා හෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමාරියෙන් ඇසැතු බෝරුක වෙත එළැඹෙයි.

22. ඉක්බිති ඒ අනුත්තර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැදැතුණු කොට මහායශස් ඇතියේ ඇසැතු රුක්මුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යැ.

23. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති
පිතා සුද්දොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
24. කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගාහෙස්සනති සාවකා
ආනන්දො නාමු¹ පටඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
25. බෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා හෙස්සනති සාවකා
බොධි තස්ස හගවතො අස්සකො² ති පවුච්ඡති.
26. විතො ච හස්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සනතු³ පටඨකා
උතතරා නන්දමාතා ච අග්ගා හෙස්සනතු⁴ පට්ඨිකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
27. ඉදං සුක්කාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධ ඛිජ්ඣකුරො අයං.
28. උකකුට්ඨි සඤ්ඤං වතෙතනති අපෙඨාටෙනති හසනති ච
කතඤ්ඤාලි නමස්සනති දස සහස්සි සදෙවකා.
29. යදි⁵ මස්ස ලොක නාථස්ස වීරජක්ඛිස්සාම යාසනං
අනාගතමහි අඬානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
30. යථා මනුස්සා නදිං තරතතා පටිතිත්ථං වීරජක්ඛිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙක්කාන උතතරානති මහානදිං.
31. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි⁶ මං ජිනං
අනාගතමහි අඬානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
32. තස්සා⁷ පි වචනං සුක්කා භියොගා විතතං පසාදයි.
උතතරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමි පූරියා.
33. මෙබලං නාම¹ නගරං සුදකො නාම බන්ධියො
සිරිමා නාම ජනිකා සුමනස්ස මහෙසිනො.
34. නව වස්ස සහස්සානි අගාරමජ්ඣං සො වසි²
චන්දො සුවඤ්ඤං වටංසො ච නයො පාසාදමුත්තමා.

1. නගරං මෙබලං නාම - මජ්ඣං.

2. අගාරං අජ්ඣං සො වසි - මජ්ඣං.

23. මොවුන්ගේ ජනිත මච්ඡානොමෝ මායා නම් වන්නී යැ ජනක පිය තෙමේ ශුද්ධාදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.

24. කොලිත ද උපතිස්ස ද යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාමක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසඨායකයෙක් ඒ ජීවපක්‍ෂමාරයනට උපසඨාන කෙරෙයි.

25. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාමිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇඳැතු යැ යි කියනුලැබේ.

26. චිත්ත යැ හක්‍ෂාලවක යැ යන මොහු අග උච්ච වෙති. උත්තරා යැ නන්දමානා යැ යන මොහු අග උච්ච වෙත්. යශ් අෆ්ති ඒ ගෞතම බුද්ධනට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

27. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අසා ‘මේ තෙම බුද්ධාභිකුරයෙකැ’ යි දෙවිමිනිස්සු සතුටු වූවාහු.

28. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ කළ ඇඳිලි ඇත්තාහු නමස්කාර කෙරෙත්.

29. ඉදින් මේ ලොකනාථයන් ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

30. යමසේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරනාහු ප්‍රතිමුඛ කීර්ථය වැරද යට තොටැහිගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

31. එසෙයින් මැ අපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුද්ධන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ යි.

32. මම ඒ බුද්ධන්ගේ බස් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැදවිමි. දසපාරමිත් පුරන පිණිස මත්තෙහි චුතය අධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

33. සුමන මහර්ෂීන් ගේ නගරය මෙබල නම් විය, සුදක්‍ෂන නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පියා විය, මව් කොමෝ සිරිමා නම් වූ යැ.

34. ඒ බුද්ධ නවදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. (බබට) වන්ද යැ සුවන්ද යැ වටංස යැ යි උතුම් වූ තුන් ප්‍රාසාද කෙනෙක් දූහ.

35. තෙ සඤ්ඤාසංඝානි¹ නාරියො සමලඤ්ඤා,
වටංසිකා² නාම නාරි අනුපමො නාම අනුපමො.
36. නිමිත්තෙ චතුරො දිස්වා හස්සියානෙන නික්ඛම්
අනුනදසමාසානි පධානං පදහි ජිනො.
37. බුහුනා යාවිනො සතො සුමනො ලොක නායකො
වතති වක්ඛං මහාවිරො මෙබ්බෙ පුරමුත්තමෙ.³
38. සරණො භාවිතතො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
උදෙතො නාමු'පට්ඨාකො සුමනස්ස මහෙසිනො.
39. සොණා ච උපසොණා ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
සො'පි බුද්ධො අමිතයයො නාගමුලෙ අබුජ්ඣට්.
40. වරුණො ච සරණො ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
වාලා ච උපවාලා ච අහෙසුං අග්ගපට්ඨිකා.
41. උච්චත්තනෙන⁴ යො බුද්ධො නවුත්තරස්සමුත්තනො
කඤ්ඤානෙසිය සංකායො දස සහසසි විරොචති.⁵
42. නවුත්ති වස්ස සහසසානි ආයුථිජ්ඣති තාවදෙ
තාවතා නිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
43. තාරණියෙ තාරෙඤ්ඤා බොධනියෙ ච බොධසී
පරිනිබ්බාසි සම්බුද්ධො උච්චරාජා'ව අසුමි.⁶
44. තෙ'පි ධිණ්ණාසවා හිත්ඤ්ඤා යො ච බුද්ධො අසාදියො
අතුලං පහං දසසධිඤ්ඤා නිබ්බුතා තෙ මහායසා.
45. කඤ්ඤා කුණං අතුලියං තානි වා'තුලියානි රතනානි
සබ්බං සමනතරහිතං නත්ථ රිත්තා සබ්බසබ්බාරා.
46. සුමනො යසධරො බුද්ධො අභ්ගාරාමෙහි නිබ්බුතො
තඤ්ඤා'ව තස්ස ජිනපුට්ඨො චතුරොජන මුත්තතො'ති.

සුමන බුද්ධචංසො චතුරො.

1. තෙසඤ්ඤා සහසසානි - මජ්ඣ.

2. වටංසකි - සිමු, සායා, වටංසකා - මව්,
වලං සිකි - PTS

3. පුරවරුත්තමෙ - සිමු, මව්, සායා.

4. උච්චත්තන - සිමු.

5. විරොචට් - සිමු.

6. අසුමි - සිමු.

35. මොනොවට සැරසුණු පරිවාර ස්ත්‍රීහු තෙසැටහසක් වූහ. වටංසිකා නම් අගමෙහෙසියක් වූ යැ. පුත්‍ර පෙම අනුපම නම් වී.

36. ඒ ජිනපක්ඛමාරයෝ සතර පෙරනිමිති දැක ඇත්යානයෙකින් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කළහ. පිරිපුන් දසමසක් ප්‍රධන්වියා කළහ.

37. මහත් වූ වියඞිය ඇති සුමන නම් සංමාසංබුද්ධ මහබඬුහු උසින් අයදනා ලඟු උතුම් වූ මෙබල නම් පුරයෙහි දී දමසක් පැවැත්වූහ.

38. සුමන මහර්ජිතට සරණ යැ භාවිතාත්ම යැ යන දෙදෙන අග්‍ර ශ්‍රාවක වූහ. උදෙන නම් තෙර කෙනෙක් උපසංඝයක වූහ.

39. සොණා යැ උපසොණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වූහ. අප්‍රමාණ වූ යශස් ඇති ඒ බුදුහුදු නාගවාක්පවුලයෙහි බුද්ධිකයට පැමිණියහ.

40. වරුණ යැ සරණ යැ යන දෙදෙන අග උච්ච වූහ. වාලා යැ උපවාලා යැ යන දෙදෙන අග උච්ච වූහ.

41. උසින් ඒ බුදුහු අනු රියනක් උස් වූවාහු රන් ඇඟයක් සෙයින් දසදහසක් සක්වළ බැබැළූහ.

42. එකල්හි අනුදහසක් හවුරුදු ආයු පැනෙයි. උන් වහන්සේ ඒතාක් කල් මාරදමින් බොහෝ ජනසමූහයා (සසින්) තැරවූහ.

43. තරවනු කිසියන් තරණය කරවා බොධනියයනට ධර්මාවබෝධ කළහ. සම්බුදුහු අඤ්ඤාට ගිය වන්ද්‍යා සෙයින් පිරිනිවියහ.

44. මහායශස් ඇති ඒ ක්ෂිණාසුච භික්ෂුහු ද අසදංග වූ ඒ බුදුහු ද අප්‍රමාණ වූ ප්‍රභා දක්වා පිරිනිවියහ.

45. ඒ ඥානය ද අතුලා වී යැ ඒ රතනයෝ ද අතුලා වූහ. එහැම අතුරුදහන් වී. හැම සංඝකාරයෝ රික්තයෝ නු?

46. යශස්ධර වූ සුමන බුදුහු අඛාරාමයෙහි පිරිනිවියහ. එහි මැ උන් වහන්සේගේ ජිනපූජ්‍ය සිව්වයොදුනක් උස් කොට බඳනා ලද යයි.

සතරවැනි සුමන බුද්ධිවංශ යි.

5. රෙවත බුද්ධවංසො

1. සුමනස්ස අපරෙත රෙවතො නාම නායකො
අනුපමො අසද්දිසො අතුලො උත්තමො ජිනො.
2. යො'පි ධම්මං පකාසෙසි බ්‍රහ්මිනා අභියාචිතො
බන්ධුධාතුවච්ඡානං අස්සවත්තං හවා'හවෙ.
3. තස්සා'භිසමයා තිණි අහෙසුං ධම්මදෙසනෙ
ගණනාය න චත්තබ්බො පඨමා'භිසමයො අහු.
4. යද් අරිඤ්ඤං රාජං විනෙසි රෙවතො මුනි
තද් කොට්ඨසහස්සානං¹ දුතියා'භිසමයො අහු.
5. සත්තා'හං පටිසල්ලානා වුට්ඨනිත්වා නරාසහො
කොට්ඨසතං නරමරුනං² විනෙසි උත්තමෙ ඵලෙ.
6. සන්තිපාතා තයො ආසුං රෙවතස්ස මහෙසිතො
බිණ්ණසවානං විමල-නං සුචිත්තානං' තාදිනං.³
7. අතික්කත්තා ගණනපථං⁴ පඨමං යෙ සමාගතා
කොට්ඨසතසහස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
8. යො'පි⁵ පඤ්ඤාය අසමො තස්ස චක්කානුවත්තකො
සො තද් ව්‍යාධිතො ආසි පත්තො ජීවිතසංසයං.
9. තස්ස ගිලානපුච්ඡාය⁶ යෙ තද් උපගතා මුනි
කොට්ඨසතසහස්සා⁷ අරහත්තො තතියො ආසි සමාගමො.
10. අහං තෙන සමයෙන අතිදෙවො නාම බ්‍රාහ්මණො
උපගන්ත්වා රෙවතං බුද්ධං සරණං තස්ස ගව්ඡහං.
11. තස්ස සීලං සමාධිං⁸ පඤ්ඤාගුණමනුක්කමං⁹
ථොමසිත්වා යථාරාමං උත්තරිය'මද්දස'හං.
12. යො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි රෙවතො ලොකනායකො
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො' හවිස්සති.

1. කොට්ඨසතසහස්සානං - සිවු.

2. නරමරු. - මජ්ඣ.

3. සුචිත්තානං තාදිනං - බසු, සිවු, PTS.

4. අතික්කත්තගණනපථං - බසු, මැවු, PTS.

5. යොසො - මජ්ඣ., මැවු, PTS.

6. ගිලානි - මව්.

7. කොට්ඨසතසහස්සා. - මජ්ඣ.,
කොට්ඨසතසහස්සානං - ස්‍යා

8. ගුණවරුත්තමං - සිවු.

9. සමුද්ධෙ - සිවු.

5. රෙවත බුද්ධවංශය

1. සුමන නම් බුදුරජාන් මැන භාගයෙහි ලොවට නායක වූ අනුපම වූ අසදාශ වූ අතුලා වූ උත්තම වූ රෙවත නම් ජිනපක්ෂමාර වූ සච්ඡ කෙනෙක් පහළ දිව්.

2. ඔබ ද මහ බඹු වසින් අයදනා ලදහු සක්කධාතුන් විභාග කරන (වාද්ධි භානි ආදී) භවාභවයන් ප්‍රභාණය කරන දහම් ප්‍රකාශ කළහ.

3. උන් වහන්සේගේ දහම් දෙසුමිනි තුන් අභිසමය කෙනෙක් වූහ. ප්‍රථමාභිසමය ගණනින් නො කියයුතු වෙයි.

4. යම් කලෙක රෙවත මුනිහු අවිඤ්චා නම් රජ විනයනය කළාහු ද එකල්හි කෙළ දහසක් ප්‍රාණින්ට ද්විතියාභිසමය වී.

5. නරග්‍රෙණ වූ බුදුහු සතියක් මුළුල්ලෙහි සමවත් සුවයෙන් වැඩ සිට ඉන් නැගී දෙවිමිනිසුන් කෙළසියක් අභ්‍යුච්ඡයෙහි විනයනය කළහ.

6. මහර්ෂි වූ රෙවත නම් බුදුන්ට විගත වූ රාගාදි මල ඇති මොනොවට කෙලෙසුන් කෙරෙන් චිදුණු ලාභාලාභාදියෙහි තාදී වූ ක්ෂිණාසුවයන් සමින්නි වූ ශ්‍රාවකසන්නිපාත තුනෙක් වී.

7. යම් කෙනෙක් පළමුවට රැස්වුහු නම් ඔහු ගණනපටය ඉක්මණියාහ. කෙළ සුවදහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ද්විතිය සමාගමය වී.

8. ඒ රෙවත බුදුරජාන්ට අනුව දමසක් පවත්වන්නා වූ ප්‍රඥයෙන් (ශ්‍රාවකාත්තරයන් හා) අසම වූ යම් වරුණ නම් අරසවු කෙනෙක් වූහු ද එකල්හි උන් වහන්සේ රොගී වූවාහු ජීවිත සංගයට පැමිණියාහු වූහ.

9. එකල්හි උන් වහන්සේගේ ගිලන් බව පුළුවුස්නට යම් මුනි කෙනෙක් එළැඹියාහු ද ඒ කෙළසුවහස් රහතුන්ගේ තුන් වැනි සමාගමය වී.

10. එසමයෙහි මම් අතිදෙව නම් බ්‍රාහ්මණ දුයෙම් රෙවත නම් බුදුන් කරා එළැඹ උන් වහන්සේ ගේ සරණයට ගියෙම්.

11. මම් උන් වහන්සේගේ නිරුත්තර වූ ශීලය ද සමාධිය ද ප්‍රඥාශුණය ද යථාශක්තින් පොමනය කොට උතුරුසළුව පිදිමි.

12. ලොකනායක වූ ඒ රෙවත බුදුහු ද 'මේ තෙමේ මෙයින් අප්‍රමේය කල්‍යාණයෙහි බුදු වන්නේ යයි මා ප්‍රකාශ කළසේක.

13. අහු කපිලවනයා රමමා හික්කම්භා තථාගතො
පධානං පදබිඤ්ඤා කතා දුක්ඛාරකාරිකං.
14. අප්පාලරුක්ඛමුලස්මිං හික්කම්භා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගයං තෙරඤ්ඤරමුපෙතිති.
15. තෙරඤ්ඤරාය තිරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමිහි එතිති.
16. තනො පදකම්මං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසුත්තරුක්ඛමුලමිහි බුද්ධස්සති මහායසො.
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
18. කොලිතො උපතියෙසා ච අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
ආනන්දො නාමු' පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
19. බෙමා උප්පලව ඡායා ච අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අසුත්තරා'ති පවුට්ඨිති.
20. විතෙතා ච හත්ථාලවකො අග්ගා භෙස්සන්තා' පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා භෙස්සන්තා' පට්ඨිකා
ආයු වස්සස්සං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
21. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිකා නරමරු බුද්ධචිත්තකුරො අයං.
22. උක්ඛවසිසද්දං වතෙතන්ති අප්පොට්ඨන්ති භස්සන්ති ච
කතඤ්ඤාලි නමස්සන්ති දස්සහස්සී සදෙවකා.
23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස වීරජක්ඛිස්සාම සාසනං
අනාගතමිහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං වීරජක්ඛි
ගෙට්ඨා නිත්ථෙ ගභෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
25. එව'ලෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං
අනාගතමිහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං.

13. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙම කපිල නම් වූ සිත්කළු පුරයෙන් තික්ම ප්‍රධන්වියභිය වඩා දුෂ්කරත්‍රියා කොට -

14. තථාගත තෙම අජපල් නම් රුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දලා හෝ තෙරට එළැඹෙයි.

15. ඒ ජිතපඤ්චාර තෙම නිල්දලා හෝතෙර හිඳ කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උක්තමාභියෙන් ඇසැතු බෝරුක වෙත එළැඹෙයි.

16. ඉක්බිති ඒ අනුත්තර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට මහායශස් ඇතියේ ඇසැතු රුක්මුල්හි හිඳ බුදුවන්නේ යි.

17. මොවුන්ගේ ජනිත මව තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ. පිය තෙමේ ශුඛොත නම්. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.

18. කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙන අගසවු වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් ඒ ජිතපඤ්චාර බුදුන්ට උපසායන කරන්නාහ.

19. බෙමා යැ උපලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාචිකා වන්නාහ. ඒ භාගාවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

20. චිත්ත යැ හත්ථාළවක යැ යන දෙදෙන අග උවටු වන්නාහ. උක්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අග උවට වන්නාහ. යශස්වී වූ ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වන්නේ යි.

21. අසම වූ මහර්ෂින්ගේ මෙවදන් අසා දෙව්මිනිස්සු 'මේ බුද්ධි-බිජාභිකුරයෙකැ' යි සතුටු වූවාහු-

22. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිතහසෙති. දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ කළ ඇඳිලි ඇත්තැහු නමස්කාර කෙරෙත්.

23. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත-කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛනිර්ථය වැරැද්ද යට තොටැහි ගෙන මහගඟ උක්තරණය කෙරෙත් ද,

25. එසෙයින් මැ ඇපි හැමදෙනමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

26. තස්සා'පි වචනං සුක්ඛා භියොගා'විත්තං පසාදසිං
උත්තරිං වත්ත'මධිට්ඨාසිං දසපාරමිපුරියා.
27. තද'පි මං¹ බුද්ධධම්මං සරික්ඛා අනුමුභසිං
ආභරිස්සමි තං ධම්මං යං මයහං² අභිපක්ඛිතං.
28. නගරං සුධක්ඛවත්තං³ නාම විපුලො නාම ඛත්තියො
විපුලා නාම ජනිකා රෙවතස්ස මහෙසිනො.
29. ජබ්බස්සසහස්සානි⁴ අගාරමඤ්ඤා සො වසී
සුදස්සනො ව රත්තනඤ්ඤි⁵ ආවෙලො⁶ ව විභුසිතො
පුක්ඛකම්මාභිනිබ්බත්තා නයො ජාසාද මුත්තමා.
30. තෙත්තිංස සහස්සානි⁷ නාරියො සමලචකත්තා
සුදස්සනා නාම දෙවී වරුණො නාම අත්‍රපො.
31. නිමිත්තෙත වතුරො දිස්වා රථයානෙන නිසක්ඛි
අනුනස්සත්තමාසානි පධානං පදභී ජිනො.
32. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සනෙතා රෙවතො ලොක නායකො
වත්ති වක්කං මහාවීරො වරුණා රාමෙ සිරිසරෙ.⁸
33. වරුණො බ්‍රහ්මදෙවො ව අහෙසුං අග්ග සාවකා
සමනවො නාමුපට්ඨාකො රෙවතස්ස මහෙසිනො.
34. හද්ද වෙච සුහද්ද ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
සො'පි බුද්ධො අසමසමො නායමුලෙ අබුජ්ඣථ.
35. පදුමො කුඤ්ඤරො වෙච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
සිරිමා වෙච යසවතී අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
36. උච්චත්තනෙන⁹ සො බුද්ධො අසිති හත්ථ මුග්ගතො
ඔහාසෙති දිසා සබ්බා ඉඤ්ඤෙතුව උග්ගතො.

1. තං - මජ්ඣ.

2. මයං - මනුප.

3. සුධම්මකං - සිමු, සුධක්ඛකං. PTS, සා.

4. ජ ව වස්සසහස්සානි - මජ්ඣ.

5. සුදස්සනෙ , රත්තනඤ්ඤි - මජ්ඣ.

6. අවෙලො - සිමු.

7. තෙත්තිංස ව සහස්ස නි - මජ්ඣ.

8. සිරිසරෙ - සිමු.

"වත්තවත්තො, මහාවීරො, වරුණාරාමෙ වසී ජිනො" - සා.

9. උච්චත්තෙන - සිමු.

26. මම ඒ බුදුහුදුගේ වදන් අසා අනිගමින් සිත පැහැදවීම. දස-පාරමීන් පුරන පිණිස මත්තෙහි වුනාධිස්ථාන කෙළෙමි.

27. එකල්හිදු මම 'යමක් මා විසින් ප්‍රාක්ෂිතා කරනලද නම් ඒ බුද්ධිකය ගනිමැ'යි මේ බුද්ධිකාරකධර්මය සිහි කොට වැඩිමි.

28. මහර්ෂි වූ රෙවත බුදුන්ගේ නගරය සුධක්කාවතී නම. විපුල නම් ක්ෂත්‍රිය කෙම පියා විය, මව් තොමෝ විපුලා නම් වූ යැ.

29. ඒ බුදුහු හවුරුදු සඳහසක් මුළුල්ලෙහි ගිහිගෙයි විසූහ. සරසන ලද සුදඹන යැ රතනග්ගි යැ ආවෙළ යැ යි පින්කමින් නිපන් උතුම වූ ප්‍රාසාදත්‍රයෙක් වී.

30. මොනොවට සැරසුණු තෙතිස්දහසක් පරිවාරස්ත්‍රිහු වූහ. අග මෙහෙයි තොමෝ සුදසානා නමු. පුත්‍ර කෙමේ වරුණ නම් වී.

31. ඒ ජිනපක්කමාරයෝ සතර පෙරනිමිති දැක රථයානයෙන් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කළහ. අනුත සප්තමාසයක් ප්‍රධන්වියතිය කළහ.

32. මහත් වූ වියතිය ඇති රෙවත නම් ලොකනාථයන් වහන්සේ මහබඹුහු විසින් අයදනා ලදහු ශ්‍රීතිවාස වූ වරුණරාමයෙහි දී දමසක් පැවැත්වූහ.

33. මහර්ෂි වූ රෙවත බුදුන්ට වරුණ යැ බ්‍රහ්මදෙව යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවක වූහ. සමභව නම් තෙර කෙනෙක් උපසථායක වූහ.

34. හද්‍රා යැ සුහද්‍රා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවිකා වූහ. අසමසම වූ ඒ බුදුහු ද නාගවාක්ෂමුලයෙහි දී අධිගම කළහ.

35. පදුම යැ කුසුමර යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසථායක වූහ. සිරිමා යැ යසවතී යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසථායිකා වූහ.

36. ඒ බුදුහු උසින් අසූ රියනක් නැගී සිටියාහු ඉන්ද්‍රකෙතුට්ඨ (දෙව්දුන්නක්) සෙයින් හැම දිශා බැබළවූහ.

37. තස්ස සර්වතර්තිකතො පභා මාලා අනුනතරා
දිවා වා යදිවා රතනිං සමනතා ඵරති¹ යොජනං.²
38. සට්ඨිවස්සසහසානි ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො යො තාමෙසි ජනනං බහුං.
39. දසසංඝාතා බුද්ධබලං අමතං ලොකෙ පකාසයං
තිබ්බාසි අනුපාදනො යථ'ගග්'පාදනසංඝයා.
40. යො ච කායො රතනනිභො යො ච ධම්මො අසාදියො
සබ්බං සමනතරහිතං නනු රිතතා සබ්බසංඝාරා.
41. රෙවතො යසධරො බුද්ධො නිබ්බුතො යො මහාමුනි³
ධාතුච්ඡාරිකං ආසී තෙසු තෙසු පදෙසතො'ති.

රෙවත බුද්ධවංසයා පඤ්චමො.

1. ඵරි - සිමු.

2. තස්ස දෙභාගිතිබ්බතනං පභාජාලමනුනතරං
දිවා චේව තද රතනිං, නිව්චං ඵරති යොජනං"
ධාතුයො මම සබ්බාසි, විකිරනතුති යො ජිනො,
අධිට්ඨාසි මහා විරො, සබ්බ සත්තානු කම්පකො"
මහාසාරෙ පනුයානො, මහතො නගරස්ස යොජනෙ
සුඤ්ඤානර යාමෙහි, පරිනිබ්බාසි රෙවතො" - බුද්ධ.

3. මහාමුනි - මජ්ඣ.

37. ඔබගේ සිරුරෙහි නිපන් නිරුක්කර වූ ප්‍රභාමාලාව රැසිදු දවහල්හිදු හාත්පසැ යොදනක් මුළුල්ලෙහි පක්ෂ්‍ය.

38. එකල්හි සැටදහසක් හවුරුදු ආයු පැනෙයි. ඒ බුදුහු ඒ තාක්කල් සිටුනාහු බොහෝ ජනසමූහයා සසරින් තැරවූහ.

39. බුද්ධබලය දක්වා ලොවැ අමාත්‍යය ප්‍රකාශ කරන්නාහු ඉස්සන්කම්-යෙන් අග්නිය සෙයින් උපාදන රහිත වූවාහු පිරිනිවියහ.

40. රුවන් සුදුසු ඒ බුදුසිරුර ද නිරූපම වූ එ දහම ද යන සියල්ල අතුරුදහන් වී. හැම සංස්කාරයෝ ටික්කයෝ නු?

41. මහාමුනි වූ යශස්ඨර වූ ඒ රෙවත නම් සමමා සමබුදුහු පිරිනිවියහ. ඒ ඒ ප්‍රදේශයෙහි ධාතු පැතුරුණේ දිය.

පස්වැනි වූ රෙවත බුද්ධිවංශ යි.

6. සෞභිත බුද්ධවංසෝ

1. රෙවතසා අපරෙන සෞභිතෝ නාම නායකෝ
සමාභිතෝ සත්තචිත්තෝ අසමෝ අසාචිද්දුක්ඛලෝ.
2. සෝ ජිනෝ සකගෙහමහි මානසං විජිවට්ඨි¹
පඤ්ඤාන කෙවලං බොධිං ධම්මචක්කං පවත්තයි².
3. යාව හෙට්ඨා අවිචිනෝ හවග්ගාවා³ පි උද්ධතෝ³
එක්ඤ්ඤරෙ එකපරිසා අහොසි ධම්මදෙසනෝ.
4. තාය පරිසාය සමබුද්ධො ධම්මචක්කං පවත්තයි
ගණනාය න වත්තබ්බො පඨමා⁴ හිසමයො අහු.
5. තතො පරමසි දෙසෙනෝ⁴ මරුනං ව⁵ සමාගමේ
නවුතිකොට්ඨසහසානං දුතියා⁵ හිසමයො අහු.
6. පුනාපරං රාජඋනෝ ජයසෙනෝ නාම ඛනිකියො
ආරාමං රොපයිඤ්ඤාන බුද්ධ නියාදයි තද.
7. තස්ස යාගං පකිත්තෙනෝ ධම්මං දෙසෙසි වක්ඛුමා
තද කොට්ඨසහසානං තතියා⁵ හිසමයො අහු.
8. සන්තිපාතා තයො ආසුං සෞභිතසා මහෙසිනෝ
බිණ්ණසවානං විමලානං සත්තචිත්තාන⁶ තදිනං.
9. උග්ගතො නාම සෝ රාජා දනං දෙති නරුක්කමේ
තමහි දනෙ සමාගඤ්ජුං අරහන්සා සත්තකොට්ඨයො.
10. පුනාපරං පුරගණෝ⁶ දෙති දනං නරුක්කමේ
තද නවුතිකොට්ඨං දුතියො ආසි සමාගමෝ.

1. විනිවක්කයි, PTS¹, මජ්ඣං, සායා

2. වක්කපාවක්කයි - සිමු

3. යාව උද්ධං අවිචිනෝ හවග්ගාවාසිහෙට්ඨතො PTS.

4. දෙසෙනෝ - මව්,

5. නරමරුනං සිමු, සායා

6. පුරගණෝ - සායා.

6. සෞභිත බුද්ධවංශය

1. රෙවත නම් බුදුන්ට ඉක්බිති සමාහිත වූ සන්ත්තන්සින් ඇති අසම වූ ප්‍රතිපුද්ගලයන් නැති සෞභිත නම් බුදුහු ලොවැ පහළවූහ.

2. ඒ ජීනපඤ්චමාර වූ බුදුහු සිය භවනයෙහි දී (සතියක් තුළ පාඨග්ජන) සිත (බුද්ධකයට) පරිවර්තනය කළහ. සච්ඡායාදායකයට පැමිණ දම්සක් පැවැත්වූසේක.

3. ඒ ධර්මවක්‍රදේශනායෙහි යටින් අවිච්ඡිත පටන් කොට උඩින් භවාග්‍රය දක්වා මෙදැතුර එක් පිරිසෙක් වී.

4. එපිරිස් මැද සම්බුදුහු දම්සක් පැවැත්වූහ. ගණනින් නො කියහැකි (සඬ්ඛ්‍යාපථානික්‍රාන්ත) වූ ප්‍රථමධර්මාභිසමය වී.

5. එයින් මෑතභාගයෙහි (නවතිසාභවනයෙහි) දෙවියන්ගේ සමාගම-යෙහි අභිධර්මදේශනාව කරන කල්හි (දෙසුම් කෙළවර) නවකෙළදහසක් දෙවියනට ද්විතීයධර්මාභිසමය වී.

6. නැවැත රාජපුත්‍ර වූ ජයසෙන නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම (සුඤ්ජර නම්) ආරාමයක් කරවා එකල්හි බුදුනට පිදී.

7. වක්ඡුර්මත් වූ බුදුහු එරජකුමරුගේ දූතය කීර්තනය කෙරෙමින් දහම් දෙසූහ. එකල්හි කෙළදහසක් සත්තට තුන් වැනි ධර්මාභිසමය වී.

8. මහර්මී වූ සෞභිත බුදුන්ට විගතමල වූ සන්ත්තන්සින් ඇති තාදිගුණ ඇති ක්ෂිණාස්‍රටයන්ගේ තුන් ග්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් වී.

9. උග්ගත නම් වූ ඒ රජ නරොත්තම වූ බුදුන් කෙරෙහි දන් දින. එකල්හි ඒ දූතයෙහි කෙළසියක් රහත්හු රැස්වූහ.

10. යළි පුරගණ්‍යා නරොත්තම වූ බුදුනට දන් දින. එකල්හි අනුකෙළක් ප්‍රාණින්ට ද්විතීය ධර්මාභිසමය වී.

11. දෙවලොකෙ වසිත්වාන යද් ඔරොහතී ජිනො
තද් අසිතිකොටිනං තතියො ආසි සමාගමො.
12. අහං තෙන සමයෙන සුජාතො නාම බ්‍රාහ්මණො
තද් සසාවකං බුද්ධං අත්තපානෙන තප්පමි.

 13. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි¹ සොහිතො ලොකනායකො
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
 14. අහු කපිලවනයා රග්ගා නිකඛිත්වා තථාගතො
පධානං පද්ධිත්වාන කත්වා දුක්කරකාරිකං.
 15. අප්පාලරුක්ඛමූලස්මිං නිසිදිත්වා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගස්ස තෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
 16. තෙරඤ්ජරාය තිරමගි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමූලමගි එතිති.
 17. තතො පද්ධතී-ණං කත්වා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසසත්ථරුක්ඛමූලමගි බුද්ධස්සති මහායසො.
 18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති,
පිතා සුද්ධොදනො නාම, අයං හෙස්සති ගොතමො.
 19. කොලිතො උපතිස්සො ව, අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා,
ආනඤ්ඤා නාමු' පට්ඨානො, උපට්ඨස්සති නං ජිනං.
 20. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව, අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා,
බොධි තස්ස භගවතො, අසසන්තො'ති පට්ඨව්වති.
 21. විතො ව හත්ථාලවතො, අග්ගා හෙස්සන්තු' පට්ඨකා,
උත්තරා නඤ්ජමානා ව, අග්ගා හෙස්සන්තු' පට්ඨිකා,
ආයු වස්ස සතං තස්ස, ගොතමස්ස යසස්සිනො.
 22. ඉදං සුත්වාන වචනං අසමස්ස මහෙස්සිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජඤ්ඤා අයං.

1. ව්‍යාකාසි - මව්.

11. යථ කලකැ පස්මාරුත් දිනු බුදුහු දෙවලොවහි වැස අවතීණ වුහු ද එකල්හි අසුකෙළක් ප්‍රාණිත්තං තාතිය ධර්මාභිසමය වී.
12. එසමයෙහි මම් පුජාත නම් බ්‍රාහ්මණ වීම්. එකල්හි සභුන් සහිත බුදුන් ආහාරපාන්යෙන් සැතැපීම්.
13. ලොකනායක වූ ඒ සොහිත නම් සම්මාසම්බුදුහු ද, 'මේ තෙමේ මෙයින් අප්‍රමෙය වූ කල්පයෙහි බුදු වන්නේ' ය'යි මට විවරණ දුන්නේය.
14. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙමේ රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියඝීය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -
15. තථාගත තෙමේ අප්පල් නම් නුගරුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට එළැඹෙයි.
16. ඒ ජිතපඤ්චමාරයෝ නිල්දලා හෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පළියෙළ කළ උත්තම මාභියෙන් ඇසැතුවෝරැක මත එළැඹෙයි.
17. ඉක්බිති ඒ මහායශ් ඇති අනුත්තර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතූ රුක්මුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යැ.
18. මොවුන්ගේ ජනිත මව මායා නම් වන්නී යැ පිය තෙම ගුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.
19. කොළිත යැ උපනිස්ස යැ යන දෙදෙනා අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනතු නම් උපසංඝායකයෙක් ඒ ජිතපඤ්චමාර බුදුන්ට උපසංඝාත කෙරෙයි.
20. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණො යැ යන දෙදෙනා අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය 'ඇසැතූ' යයි කියනුලැබේ.
21. චිත්ත යැ හත්ථාලවක යැ යන මොහු අගඋච්ච වන්නාහ. උත්තරා යැ නතුමාතා යැ යන මොහු අග උච්ච වන්නාහ. යශස්වී වූ ඒ ගෞතම බුදුන්ට වම් සියයෙක් ආයු මෙයි.
22. අසට වූ මහර්මින්ගේ මෙවදන් අසා 'මේ තෙම බුද්ධබිභාසිකුර-යෙකැ'යි දෙවිමිනිස්සු සතුටු වූවාහු.

23. උක්කුට්ඨිසඤ්ඤාං වත්තනන්ති අපෙඨාටෙනති හසන්ති ච කතඤ්ඤි නමස්සන්ති දස සහසසි සදෙවකා.
24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස වීරජක්ඛිස්සාම සාසනං අනාගතමහි අභානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

 25. යථා මනුස්සා නදිං කරන්තා පටිතිස්සං වීරජක්ඛි ය හෙට්ඨා තිස්සං ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
 26. එව'ලෙව මයං සබ්බෙ යදිමුඤ්ඤාමි' මං ජිනං අනාගතමහි අභානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
 27. තස්සා'පි වචනං සුත්වා හට්ඨා සංවිග්ගමානස්සො තමෙවස්මනුපාත්තියා උග්ගං ධිතිමකාසහං.
 28. සුධම්මං නාම නගරං සුධම්මො නාම ඛන්තියො සුධම්මො නාම ජනිකා සොභිතස්ස මහෙසින්තො.
 29. නවවස්සසහසානි . අගාරමජ්ඣස්සො වසී කුමුදෙ කලිරො¹ පදුමො තයො පාසාදමුත්තමා.
 30. සත්තති සහසානි² නාරියො සමලඬ්ඤාතා මඛිලා³ නාම සා නාරී සීහො නාමා'සි අත්තපො.
 31. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා පාසාදෙනා'හි ගිකම්භි සත්තා'හං පඨානචාරං වරිත්වා පුරිසුත්තමො බුජ්ඣමානො ච සො බුද්ධො නාගමුලෙ අබුජ්ඣං.
 32. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සන්තො සොභිතො ලොකනායකො වති වක්කං මහාවීරො සුධම්මයානමුත්තමෙ.
 33. අසමො ච සුනෙත්තො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා අනෙතො⁴ නාමු පට්ඨාකො සොභිතස්ස මහෙසින්තො නකුලා ච සුජාතා ච අහෙසුං අග්ගසාවකා.

1. නාළිනො - මජ්ඣං.

2. සත්තතිංස සහසානි - මජ්ඣං,
තිවත්තාරි සහසානි - සායා,
ජසත්තති සහසානි - සිමු.

3. මඛිලා - මජ්ඣං, මඛිලා - සායා.

* ගාරදෙධා'යං , මජ්ඣං, සායාම පොසකෙසු, න වීජජති

4. වත්තවකෙකා - සායා

5. අනුමො - සිමු

23. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලොකයා බඳුදිලි වැ නම්ස්කාර කෙරෙයි.

24. ඉදින් ඇපි මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

25. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛතිර්ථය වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

26. ඵසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ'යි.

27. මම් ඒ බුදුනුදුගේ බස් අසා තුටු වූයෙම් සංචේතයට පත් සිත් ඇතියෙම් එ මැ අසීයට පැමිණෙනු පිණිස දාසිවියිය කෙළෙමි.

28. මහර්ෂි වූ සොහිත නම් බුදුන්ගේ නගරය සුධර්මනම, පිය වූ ක්ෂත්‍රිය තෙම සුධර්ම නම, මව් තොමෝ සුධර්මා නමු.

29. ඒ සොහිත නම් බුදුහු නවදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට කුමුද යැ කලීර යැ පදුම යැ යි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

30. මොනොවට සැරසුණු පරිවාරස්ත්‍රිහු සැත්තැදහසක් වූහ. ඒ මබ්ලා නම් ස්ත්‍රිය අගමෙහෙයි වූ. පුත්‍ර තෙම සිහ නම් වී.

31. පුරුෂොත්තම වූ සොහිත බෝසත් සතර පෙරනිමිති දක පහයෙන් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කෙළේ යැ. ප්‍රධානචාරය සතියෙකි. ඒ බුදුහු සත්‍යාවබෝධ කරන්නාහු නාගචෛත්සමුලයෙහි බුදු වූහ.

32. මහත් වූ වියතිය ඇති සොහිත නම් සම්මාසම්බුදුහු බඹුහු විසින් අයදනාලභු උතුම් වූ සුධර්ම නම් උයන්හි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

33. මහර්ෂි වූ සොහිත බුදුනට අසම යැ සුනෙන්ත යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වූහ. අනොම නම් තෙර කෙනෙක් උපසංඛයක වූහ. නකුලා යැ සුජාතා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වූහ.

34. රමෙථා වෙච සුදකො ව අහසුං අගගුපඨකා
නකුලා වෙච චික්ඛා ව අහසුං අගගුපඨිකා.
35. අඨ්ඨපඤ්ඤාස රතනං අච්චුග්ගතො මහාමුනි
ඔහාසෙති දිසා සබ්බා සතරංසි'ව උග්ගතො.
36. යථා සුපුල්ලං පචනං නානා ගඤ්ඤිති ධුමිතං
තථෙ'ව තස්ස පාවචනං සිලගඤ්ඤිති ධුමිතං.
37. යථාපි සාගරො නාම දස්සනෙන අතපපියො
තථෙ'ව තස්ස පාවචනං සවණෙන අතපපියං.
38. නවුනිවසසහසානි ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
39. ඔවාදං අනුසිට්ඨිඤ්ඤා දඤ්ඤාන සෙසකෙ ජනෙ
හුතාසනොව තාපෙඤ්ඤා නිබ්බුතො සො ස සාවකො.
40. සො ව බුද්ධො අසමසමො තෙ'ව' සාවකා බලපැනතා
සබ්බං සමනතරහිතං නනු රික්ඛා සබ්බසබ්බාරා.
41. සොභිතො වරසමබුද්ධො සිහාරාමමහි නිබ්බුතො
ධාතු විජාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසනො'ති.

සොභිත බුද්ධිවංසො ඡවෙයා.

34. රම්ම යැ සුදත්ත යැ යන දෙදෙන අගථවටු වූහ. නකුලා යැ චිත්තා යැ යන දෙදෙන අගථවට වූහ.

35. අටපනස්ථියන් උස්වූ සොහිත මහමුනිහු උද වූ දිවයුරු සෙයින් හැම දික් බැබළුවූහ.

36. යම්සේ සුප්පි මහවනය නොයෙක් සුවදින් සුවඳ කරන ලද ද එසෙයින් මැ උන් වහන්සේගේ සස්ත සිල්සුද්දින් සුවඳ කරනලද.

37. යම්සේ සාගරය නම් දඹිනයෙන් අනෘප්තිජනක වේ ද, එසෙයින් මැ ඔබගේ සස්ත ශ්‍රවණයෙන් අනෘප්තිජනක වී.

38. එකල්හි අනුදහසක් හවුරුද්දට ආයු විය. එතෙක් කල් වැඩසිටි ඒ බුදුහු බොහෝ ජනතාව සසරකතරින් එතෙර කරවූහ.

39. ඒ බුදුහු සෙසු ජනයන්ට අවවාද අනුශාසනා කොට ගින්නක් සෙයින් තෙද ගන්වා ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිවියාහ.

40. අසමසම වූ ඒ බුදුහු ද බලප්‍රාප්ත වූ ඒ ශ්‍රාවකයෝ ද යන එ හැම අතුරුදහන් වූහ. හැම සංස්කාරයෝ තුළු වූවාහු නොද?

41. සොහිත නම් වූ උතුම් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ සිංහාරාමයෙහි පිරිනිවිසේක. ඒ ඒ පෞද්ග්ලි උන් වහන්සේගේ ධාතුහු විසුරුණහ.

සවැනි සොහිත බුද්ධවංශ යි.

7. අනොමදසසි බුද්ධවංසො

1. සොභිතස්ස අපරෙත සමුද්ධො දිපදුක්ඛමො
අනොමදසසි අමිතයසො තෙජසසි¹ දුරතික්ඛමො.
2. සො ඡේතො ඛන්ධනං සබ්බං විද්ධංසෙතො තයො භවෙ
අනිවන්ති ගමනං මග්ගං දෙසෙසි දෙවමානුසෙ.
3. සාගරො'ව අසංඛිධාහො² පබ්බතො'ව දුරාසදෙ
ආකාසො'ව අනන්තො සො සාලරාජාව ඵුලලිතො.
4. දස්සනෙන'පි තං බුද්ධං තොසිතං හොතැති පාණිනො
ව්‍යාභරතං ගිරං සුන්ධා අමතං පාපුණ්ණති තෙ.
5. ධම්මාභිසමයො තස්ස ඉද්ධො ජිනො තද අහු
කොට්ඨනාති අභිසම්භු පඨමෙ ධම්මදෙසනෙ.
6. තතො පරමෙ සමයෙ³ වස්සනෙත ධම්මවුට්ඨියො
අසිතිකොටියො අභිසම්භු දුතියෙ ධම්මදෙසනෙ.
7. තතො පරමෙ වස්සනෙත තප්පයනෙත ව පාණිනං
අට්ඨසක්ඛතිකොටීනං තතියා'භිසමයො අහු.
8. සන්තප්පාතා තයො ආසුං තස්සාපි ව මහෙසීනො
අභිකුසු ඛලප්පකතානං පුප්ඵිතානං විමුක්ඛියා.
9. අට්ඨසත්භ්‍යසානං සන්තප්පාතො'තද අහු
පභිනමදෙමාහානං සත්තචිත්තාන⁴ තාදිනං.
10. සත්තසත්භ්‍යසානං දුතියො ආසි සමාගදො
අනඛණ්ණානං විරජානං උප්පත්තාන තාදිනං.

1. තෙජසි - සිවු, සා.

2. අසංඛිධාහො - මඩි.

3. තතො පරං, අභිසමයෙ - මජ්ඣං, සා.

තතො පරමෙ, අභිසමයෙ - සිවු.

4. සත්තචිත්තානං - ම.

7. අනොමදස්සී බුද්ධචංගය

1. සොහිතනම් බුදුන්ට මැතභාගයෙහි අපමණ වූ යසපිරිවර ඇති ශීලසමාධිප්‍රඥතෙජස් ඇති, කිසිවක්හු විසින් ඉක්මවිය නොහැකි ද්විප-දෙන්තම වූ අනොමදස්සී නම් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ ලොව පහළ වූ සේක.

2. ඒ බුදුහු සියලු සංයෝජනයන් සිඳි තුන් හවය වනයා දෙවිමිනිසුන්ට නිවනට යන ආයාස අප්ථාභිගිකමාභිය දෙසූහ.

3. ඒ අනොමදස්සී බුදුහු මහසදුර සෙයින් නො කළභාලියහැකි වූහ. පච්ඡාසනාදි සෙයින් නො ගැටියහැකි වූහ. ආකාශය සෙයින් අනන්තයහ. සුපිපි සල්ලකක් සෙයින් සොහමාන වූහ.

4. ප්‍රාණිහු ඒ බුදුන් දඹනගෙන මැ සතුටු වෙති. ඔව්හු දෙශනා කරන දහම් අසා නිවණට පැමිණෙති.

5. එකල්හි ඔබගේ ධර්මාභිසමය සමාද්ධි වූයේ බොහෝ ජනයාට හිත විසින් පරිපූර්ණ වී. ප්‍රථමධර්මදෙශනායෙහි කෙළසියක් සත්ත්වයෝ ධර්මාභිසමය කළහ.

6. එයින් මැතභාගයෙහි දෙවැනි ධර්මදෙශනායෙහි(බුද්ධමහාමෙඝය) දහම්වැසි වස්තා කල්හි අසූකෙළක් සත්ත්වයෝ ධර්මාභිසමය කළහ.

7. එයින් මැතභාගයෙහිද (දහම්වැසිදහර) වස්තා කල්හි (දහම්-අමාවැස්සෙන්) සත්ත්වයන් පිනවන කල්හි අටසැත්තැකෙළක් ප්‍රාණීන්ට තෘතීයධර්මාභිසමය වී.

8. මහර්ෂි වූ ඒ අනොමදස්සී බුදුන්ට ද ඡායාදි බලයට පැමිණි අරහත්ඵලවිමුක්තියෙන් සුදුෂ්ඨිත (ශෝභාවට පැමිණි) වූ ශ්‍රාවකයන්ගේ සන්නිපාත තුනෙක් වී.

9. එකල්හි ප්‍රතිණ වූ මදමොහ ඇති ශාන්ත වූ සිත් ඇති තාදී ගුණ ඇති අට ලක්ෂයක් රහතුන්ගේ ප්‍රථම සන්නිපාතය වී.

10. කෙලෙස් අභිගණ රහිත වූ විග්‍රහ වූ කෙලෙස්රජස් ඇති උපශාන්ත වූ තාදීගුණ ඇති සත් ලක්ෂයක් රහතුන්ගේ දෙවැනි සන්නිපාතය වී.

11. ඡන්ධං සත්භ්‍යසානං තතියො ආසි සමාගමො
අභිඤ්ඤාබලපක්කානං¹ ගිබ්බුතං තපස්සිනං.
12. අහං තෙන සමයෙන යකෙඛා ආසිං මහිඳ්ධිකො
තෙකානං යකකොට්ඨනං වසවතඤ්චිතිස්සරො.²
13. තද්වි තං බුද්ධවරං උපගන්තො මහෙසිනං
අනුතපානෙන තපෙසසිං සසඤ්ඤා ලොකනායකං.
14. සො'පි මං තද ව්‍යාකාසිං³ විසුද්ධතයනො මුත්ති
අපරිමෙයො ඉතො කපෙස අයං බුද්ධො⁴ භවිස්සති.
15. අනු කපිලවහයා රමමා නික්ඛමිතො තථාගතො
පධානං පද්ධිතො කතො දුක්ඛාරකාරිකං.
16. අජපාලරුක්ඛමුලස්මිං ගිසිදිතො තථාගතො
තත් පායාසමග්ගයා තෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
17. තෙරඤ්ජරාය තීරමගි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියක්ඛවරමග්ගෙන බොධිමුලමගි එතිති
18. තතො පදකම්මං කතො බොධිමග්ගං අනුක්ඛරො
අසක්ඛරුක්ඛමුලමගි බුද්ධස්සති මහායසො.
19. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
20. කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
21. ඛෙමා උපුලවණ්ණො ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අසක්ඛො'ති පවුරිති.

1. බලපක්කානං - මව්.

2. වසවතඤ්චිති - සිමු, මජ්ඣ. සං.

3. ව්‍යාකාසිං - සිමු.

4. සමබ්බො - සිමු.

11. ඔබගේ අතට පැමිණි ක්ලෙශපරිනිවෘත්තයෙන් පිරිනිවි ආයාසමාරි සම්බන්ධතා තපස් ඇති සලක්ෂයක් ක්ෂණිකව වන්නේ තුන් වැනි ශ්‍රාවකසන්නිපාතය වේ.

12. එසමයෙහි මම නොයෙක් කෙළඟනන් යක්ෂයන් වසයෙහි පවත්වන මහෙච්චර වූ මහත් සාද්ධි ඇති යක්ෂසෙනාධිපති වීම්.

13. එකල්හි ද මහර්ෂි වූ ඒ උත්තම සම්බුද්ධයන් කරා එළැඹ සතුන් සහිත ලොකනායකයන් වගන්සේ ආහාරපානයෙන් සන්තර්ජනය කෙළෙමි.

14. එකල්හි ඒ විශුද්ධ වූ ඇස් ඇති බුදුහු 'මෙයින් අප්‍රමේය වූ කල්පයෙහි මේ තෙමේ බුදු වන්නේ ය'යි මට විවරණ දුන්හ.

15. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙමේ රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්විශ්ව්‍ය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -

16. තථාගත තෙම අප්පල් නම් නුගරක්ෂිල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දලාභෝතෙරට එළැඹෙයි.

17. ඒ ජිතපඤ්චමාර තෙම නිල්දලාභෝතෙර හිඳ කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමංග්ගයෙන් ඇසැතු බෝරුක වෙත එළැඹෙයි.

18. ඉක්බිති ඒ අනුත්තර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට මහායසස් ඇතියේ ඇසැතු බෝරුක්ෂිල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යැ.

19. මොවුන්ගේ ජනිකම්ම කොමෝ මායා නම් වන්නී යැ. පිතෘ තෙම ගුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

20. කොලිත යැ උපනිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනඤ්ඤා නම් උපසංඛායකයෙක් ඒ පස්මරුන් දිනු බුදුන්ට උපසංඛාත කරන්නේ යි.

21. බෙමා යැ උප්පලව ණණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

22. විතො ව හත්ථාලවතො අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා
උතතරා නාදුමානා ව අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා.
ආයු වසසතං තසස ගොතමසස යසසිනො.
23. ඉදං සුඤ්ඤා වචනං අසමසස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබ්ජඤ්ඤා රො අයං.
24. උතකුට්ඨිසද්දං විතොනති අපෙඨාටෙනති හසනති ව
කතඤ්ඤි නමසසනති දසසහසසි සදෙවකා.
25. යදි'මසස ලොකනාථසස වීරජකිසසාම සාසනං
අනාගතභි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
26. යථා මනුසසා නදිං තරතතා පටිතිත්ථං වීරජකිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙඤ්ඤා උතතරනති මහානදි.
27. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
28. තසසා'පි වචනං සුඤ්ඤා හට්ඨො සංවිග්ගමානසො
උතතරිං වත මධ්වසාසිං දස පාරමිසුරියා.
29. නගරං වතුච්ඡි¹ නාම යසවා නාම ධනතියො
මාතා යසොධරා නාම අනොමදසසිසස සන්තිනො.
30. දස වසසසහසසාති අගාරමජ්ඣසො වසී
සිරි උපසිරිසිරිවධෙඤ්ඤා තයො පාසාද මුග්ගමා.
31. තෙවිසතිසහසසාති නාරියො සමලබ්භතා
සිරිමා නාම නාරි ව උපවානො² නාම අනුපො.
32. නිමිත්ත වතුරො දිසවා සිව්කායා'භිතිකඤ්ඤි
අනුනදසමාසාති පධානං පදභි ජිනො.
33. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සතො අනොමදසසි මහාමුනි
වතතිවකකං මහාවීරො උයානෙ සො සුදසසනො.

1. බන්ධුමනි ධම්මපදඅභ්ගසාවක 53.

2. උපවාරණො - මව්.

22. චිත්ත යැ හස්තාලවක යැ යන දෙදෙන අගඋවටු චිත්තාහ. උත්තරා යැ නන්දමාතා යැ යන දෙදෙන අගඋවට චිත්තාහ. යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

23. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් ආයා 'මේ තෙම බුද්ධාභිකුරු-යෙකැ'යි දෙවිමිනිස්සු සතුටු වූවාහු-

24. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝචුස්සෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

25. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත-කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

26. යම්සේ මිනිස්සු ගංගෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛතිර්ථය වැඳූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද -

27. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ තම අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ'යි.

28. මම ඒ බුදුන්ගේ බස් ආයා තුෂ්ට වූයෙමි සංවෙගයට පැමිණි සිතැත්තෙමි දසපාරමීන් දුරන පිණිස මත්තෙහි චුතය අභිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

29. අනොමදස්සි බුදුන්ගේ නගරය වන්දුවකි නම් වි යැ යසවත් නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පියා විය. මව් තොමෝ යශෝධරා නමු.

30. උන් වහන්සේ දසදහසක් හවුරුදු හිඟිගෙයි විසූහ. සිරි යැ උපසිරි යැ සිරිවක්ඛ යැ යි උතුම් ප්‍රාසාද තුනෙක් වී.

31. මොනොවට සරසනලද තෙව්සිදහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. සිරිමා නම් අගමෙහෙසියක් වූ යැ. පුත්‍ර තෙම උපවාන නම් වී.

32. පස්මරුන් දිනූ බුදුහු සතර පෙරනිමිති දක සිව්ගෙයෙකින් මහබිණික්මන් කළහ. පුරා දසමසක් ප්‍රධන්වියඞ් කළහ.

33. ඒ මහත්වියඞ් ඇති අනොමදස්සි නම් බුදුහු මහබඹහු විසින් අයදනාලැහු සුදඹන නම් උයන්හි දි දම්යක් පැවැත්වූහ.

34. නිසහො¹ව අනොමො²ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
වරුණො නාමු³ පට්ඨකො අනොමදසසි සත්ථුනො.
35. සුඤ්ඤි³ව සුමනා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස⁴ හගවනො අප්පුනො⁴ති පට්ඨති.
36. නන්දිවෙඩ්ඨා සිරිවෙඩ්ඨා අහෙසුං අග්ග⁴පට්ඨකා
උසලා වෙව පදුමා ව අහෙසුං අග්ග⁴පට්ඨකා.
37. අට්ඨපඤ්ඤා රතනං අවුග්ගතො මහාමුනි
පභාතිද්ධාවති තස්ස සතරංසි⁴ව උග්ගතො.
38. වස්සසතසහසාති ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවකා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහු.
39. සුප්පජිතං පාවචනං අරහතෙති තදිති
විතරාගෙහි විමලෙහි සොභිතං ජිනසාසනං.
40. සො ව සත්ථා අමිතයසො යුගාති තානි⁴ අතුලියාති
සබ්බං සමනතරගිතං නනු රික්ඛා සබ්බසංඛාරා.
41. අනොමදසසි ජිනො සත්ථා ධම්මොරාමෙහි නිබ්බුතො
තස්සෙ⁴ව තස්ස ජිනපුපො උබ්බෙධො පඤ්ඤා⁴විසති⁴ති.

අනොමදසසි බුද්ධවංසො

සත්ථුනො.

1. නිසකො - මනුප,
2. අසොකො - සිමු,
3. සුන්දරා-ධම්මපදවට්ඨක 53.
4. සිංහ - සිමු.

34. අනෝමදස්සී නම් බුදුන්ට නිසභ යැ අනෝම යැ යන දෙදෙන අගසවු වූහ. වරුණ නම් තෙර කෙනෙක් අග උවටු වූහ.

35. සුඤ්චරි යැ සුමනා යැ යන අග්‍රග්‍රාචිකා දෙන්නක් වූහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය අර්ඡන (කුඹුක්) යයි කියනුලැබෙයි.

36. නන්දවඩ්ඪ යැ සිරිවඩ්ඪ යැ යන දෙදෙන අග්‍රාපසායක වූහ. උත්පලා යැ පද්මා 'යැ යි අග්‍රාපසායිකා දෙදෙනෙක් වූහ.

37. ඒ සම්මාසම්බුදුහු අටපනස්රියන් උස වූවහ, උදවු සුයඝියා සෙයින් උන් වහන්සේගේ කැලුම් නික්ම යෙයි.

38. එකල්හි හවුරුදු ලක්ෂයක් ආයු පැනෙයි. ඒ අනෝමදස්සී බුදුහු එතෙක් සිටුනාහු බොහෝ ජනසමූහයා තරණය කරවූහ.

39. පහවූ රාග ඇති විගත රාගාදි මල ඇති තාදිගුණ ඇති රහතුන් කරණ කොට ගෙන සුපුෂ්පිත ප්‍රචචිත ඇති බුදුසස්න බැබළී.

40. අප්‍රමාණ යසස් ඇති ඒ ශාඤ්ඤානු ද ඒ අතුලා වූ ශ්‍රාවකසුගලයෝ ද යන සියල්ල අතුරුදහන් වූහ. හැම සංස්කාරයෝ සිස් වූවාහු නො?

41. පස්මරුන් දිනු අනෝමදස්සී බුදුහු ධර්මාරාමයෙහි පිරිනිවියහ. එහි මැ ඒ බුදුන්ගේ ස්තුපය පස්විසියොත්තෙක් උස් වූයේ යි.

සත් වැනි අනෝමදස්සී බුද්ධවංශ යි.

8. පද්‍රම බුද්ධවංසො

1. අනොම දස්සිස්ස අපරෙත සමුද්ධො දිපද්‍රතමො
පද්‍රමො නාම නාමෙන අසමො අපට්ඨුග්ගලො
2. තස්සා'පි අසමං සීලං සමාධි'පි අනන්තකො
අසංකෙශ්‍යං ඤාණවරං විමුක්ති ව අනුපමා.
3. තස්සා'පි අනුලතෙජස්ස ධම්මවක්කප්පවත්තනෙ
අභිසමයා තයො ආසුං මහාතමපවාහනා.
4. පඨමාභිසමයෙ බුද්ධො කොට්ඨතමබොධසී
දුතියාභිසමයෙ ධරො නවුතීකොට්ඨබොධසී.
5. යද ව පද්‍රමො බුද්ධො ඔවදී සකම'ප්‍රජං
තද අසීතිකොටිනං තතියා'භිසමයො අනු.
6. සන්තිපාතා තයො ආසුං පද්‍රමස්ස මහෙසීනො,
කොට්ඨතසහස්සානං පඨමො ආසී සමාගමො.
7. කඨින'ආරසමයෙ උප්පනෙන කඨින'විවරෙ
ධම්මසෙනාපත'ආය² භික්ඛු සිබ්බිංසු විවරං.³
8. තද නෙ විමලා භික්ඛු ජලභිඤ්ඤ මහිඤ්ඤා
තීණි සතසහස්සාති සමීංසු අපරාජිතා.
9. පුනාපරං සො නරාසහො⁴ පවනෙ වාසං උපාගතො⁵
තද සමාගමො ආසී ද්විතීයං සතසහස්සානං⁶.
10. අහං තෙන සමයෙන සීහො ආසී මිගාධිගු⁷
පච්චෙකමනුමුහුත්තං පවනෙ අද්දසං ජිනං⁸.
11. වජ්ඣකා සිරසා පාදෙ කඤ්ඤා තං පදකම්ණං
තික්කත්තුං අභිනාදිකා. සත්තාහං ජිනප්‍රපට්ඨති.⁹
12. සත්තාහං වරසමාපත්තියා උට්ඨතිකා තථාගතො
මනසා විත්තසීකාන කොට්ඨික්ඛු සමානසී.

1. කඨින - මජ්ඣං.

2. ධම්මසෙනාපතිආය - මජ්ඣං.

3. විවරෙ - මව්.

4. නරඋසහො - ස්‍යා.

5. උපාගමි - මජ්ඣං, ස්‍යා. PTS.

6. සතසහස්සිනං - මජ්ඣං.

7. මිගාධිගු - ස්‍යා.

8. විචෙකමනුමුහුත්තං පවනෙ වාසං

9. ජිනප්‍රපට්ඨති - මජ්ඣං, මව්. උපාගතං - සිමු.

8. පදුම බුද්ධවංශය

1. ඒ අනොමදස්සි බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි නමින් ‘පදුම’ නම් වූ අසම වූ අප්‍රතිප්‍රද්ගල වූ ද්විපදෙන්නම සටබුදු කෙනෙක් වූහ.

2. ඒ බුදුන්ගේ ද ශීලය අසම යැ සමාධිය ද අනන්ත යැ උතුම් වූ (අසාධාරණ) ඥානය ද අප්‍රමේය යැ අර්හත්ඵලවිමුක්තිය ද අනුපම වේ.

3. අතුල්‍ය වූ තෙජස් ඇති ඒ පදුම බුදුන්ගේ ද දම්සක් පැවැත්මෙහි මහත් වූ මොහණ්‍රූ ව්‍යාසන අභිසම්මයයෝ තිදෙනෙක් වූහ.

4. ධීර වූ සටබුදුහු ප්‍රථමාභිසම්මයයෙහි කෙළසියක් සත්තට සත්‍යාවබෝධය කළහ. ද්විතීයාභිසම්මයයෙහි අනුකෙළක් සත්තට සත්‍යාවබෝධය කළහ.

5. යම් කලෙක පදුම බුදුහු සංකීය පුතණුවන්ට ඔවා දුන්නේක් ද එකල්හි අසුකෙළක් සත්තට තෘතීයාභිසම්මය වී.

6. මහර්ෂි වූ පදුම බුදුන්ට තුන් ශ්‍රාවක සන්තීපාත කෙනෙක් වූහ. කෙළසුවහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථම සමාගමය වී.

7. කෙළින්සිවුරු (කඨින) අතුරන සමයෙහි කෙළින්සිවුරක් උපන් කල්හි දම්සෙනෙවි සාල තෙරුන් පිණිස මහණහු සිවුර මැසූහ.

8. එකල්හි ඒ විගත රාගාදි මල ඇති ඡෛත්‍ය ඇති මහත් සාද්ධි ඇති අපරාජිත වූ තුන් ලක්ෂයක් මහණහු රැස්වූහ.

9. යළි මෑතභාගයෙහි ඒ නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ බුදුහු මහවනයෙහි වාසයට පැමිණියහ. එකල්හි දෙලක්ෂයක් රහතුන්ගේ සමාගමය වී.

10. එසමයෙහි මම් මාගාධිපති සිංහරාජයෙක් වූයෙමි. මහවෙනෙහි නිරොධසමාපත්තියට සම්මන් බුදුන් දුටුයෙමි.

11. (උන් වහන්සේගේ) පාසහළ මුදුනින් වැඳ ඒ බුදුන් පැදකුණු කොට තුන් යලක් සිංහනාද කොට සතියක් මුළුල්ලෙහි උවටැන් කෙළෙමි.

12. තථාගතයන් වහන්සේ සන්දින උතුම් සම්මතින් නැගී (මෙහි පැමිණෙත්වසි) සිතින් සිතා කොටියක් හික්මුන් රැස්කළහ.

13. තදපි සො මහාවීරො තෙසං මජ්ඣේඛ වියාකරී
අපරිමේයො ඉතො කප්ප අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අහු කපිලවනයා රමො නිකම්භිකා තථාගතො
පට්ඨානං පදනිකාන කකා දුක්ඛාරකාරිකං.
15. අජපාලරුක්ඛවූලස්මිං නිසිදිකා තථාගතො
තත්ථ පායාසමග්ගස්ස තෙරඤ්ජරමුපෙහිති.
16. තෙරඤ්ජරාය තිරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති.
17. නතො පදකඛිණං කකා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසාප්ථරුක්ඛවූලමහි බුද්ධස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
19. කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙස්සනතු සාවකා
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
20. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සනතු සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අසාප්ථොති පට්ටවති.
21. විතෙතා ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සනතු පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙස්සනතු පට්ඨකා
ආශු වස්ස සතං තස්ස ගොතමස්ස ය සසසිතො.
22. ඉදං සුකාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජඞ්කුරො අයං.
23. උසකුට්ඨිසද්දං විතෙතනි අපෙඨාඨෙති හසනි ව
කතඤ්ජලි නමස්සනි දසසහස්සි සද්දෙවකා.
24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
25. යථා මත්තස්සා නදිං තරතතා පටිතිත්ථං විරජ්ඣිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙකාන උත්තරනි මහානදිං.
26. එම'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

13. එකල්හිදු ඒ මහත්වියා ඇති සම්බුදුහු ඒ හික්මුන් මධ්‍යයෙහි 'මේ තෙමේ මෙයින් අප්‍රමෙය වූ කල්පයෙහි බුදු වන්නේ යැ'යි ප්‍රකාශ කළසේක.

14. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙමේ රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියාය වඩා දුෂ්කරත්‍රියා කොට -

15. තථාගත තෙම අප්පල් නම් නුගරුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාභෝතෙරට එළැඹෙයි.

16. ඒ පස්මරුන් දිනු මහසත් නිල්දලාභෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමාභියෙන් ඇසැතුවෝරුක් වෙත එළැඹෙයි.

17. ඉක්බිති ඒ මහායසස් ඇති අනුත්තර වූ මහසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුවෝරුක්මුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යැ.

18. මොවුන්ගේ ජනිකමච තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ' පිතෘ තෙම ශුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

19. කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපස්ථායක තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපස්ථාන කරන්නාහ.

20. බෙමා යැ උත්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ බුදුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනුලැබෙයි.

21. චිත්ත යැ හස්සාවක යැ යන දෙදෙන අගඋච්ච වන්නාහ උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අගඋච්ච වන්නාහ. යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

22. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අසා 'මේ තෙම බුද්ධාභිකුරයෙකැ'යි දෙව්මිනිස්සු සතුටු වූවාහු -

23. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

24. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත-කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

25. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛතිර්ථය වැඳූ යටු තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද -

26. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ'යි.

27. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤා භිග්ගො චිත්තං පසාදිං
උත්තරිං වතමධිව්සාසිං දස්සෙමි පුරියා.
28. වමසකං නාම නගරං අසමො නාම ධනනිකො
අසමා නාම ජනිකා පදුමස්ස මහෙසිනො.

 29. දසවස්සසහස්සාති අගාරමථ්ථංසො වසී
උත්තරවසුයසුත්තරා¹. තයො පාසාදමුත්තමා.
 30. තෙතනිංස සතසහස්සාති නාරියො සමලඛිතා
උත්තරා නාම සා නාරි රමෙමා නාමා'සි අත්තරො.
 31. හිමිකෙත වතුරො දිස්වා රථයානෙන නික්ඛමී
අනුනඤ්ඤාමාසානි² පධානං පදගී ජිනො.
 32. චුහමුතා යාවිතො සතො පදුමො ලොකනායකො
වතති වකකං මොව්වො ධනස්සප්පයානමුත්තමෙ.
 33. සාලො ව උපසාලො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
වරුණො නාමු'පට්ඨාකො පදුමස්ස මහෙසිනො.
 34. රාධා වෙ'ව සුරාධා'ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස හගවතො මහාසොණො'ති චුච්චති.
 35. භිග්ගො වෙව අසමො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
රුචි ව නඤ්ඤාමා ව අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා.
 36. අට්ඨපඤ්ඤාසරතනං අචුට්ඨතො මහාමුති
පහා නිඤ්ඤාමා තස්ස අසමා සබ්බතො දිස්වා.
 37. වජ්ජපහා සුරියපහා රතනං-මණිපහා³
සබ්බා'පි තා හතා හො'නති පඤ්ඤා ජිනපඤ්ඤාමං.
 38. වස්සසතසහස්සාති ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා නිඤ්ඤාමානො සො තාරෙසි ජතනං ඛුං.
 39. පරිපක්ඛමානසෙ සතෙත බොධි ඤ්ඤා අසෙසතො
සෙස'කෙසෙ⁴ අනුසාසිතො නිඤ්ඤාමා සො සසාවකො.
 40. උරගොව තචං පිණ්ණං වද්ධං⁵ පක්ඛං'ව පාදපො
ජනිතො සබ්බසබ්බාතො නිඤ්ඤාමා සො යථා සිඛි.
 41. පදුමො ජිනවරො සඤ්ඤා ධම්මාරාමමහි නිඤ්ඤාමා
ධාතුච්ඡාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසතො.

පදුමබුද්ධචංසො අට්ඨමො.

-
1. නඤ්ඤා වසු යසුත්තරා - මජ්ඣිම, නඤ්ඤා වසු යසුත්තරා - සායා.
 2. අනුනඤ්ඤාමාසානි - මජ්ඣිම, අනුනඤ්ඤාමාසානි - සිම, PTS.
 3. රතනං - සිම.
 4. සෙසකෙ - සිම, මජ්ඣිම.
 5. වුද්ධං සිම, PTS

27. මම් ඒ බුදුනුදුගේ බස් අසා තුළුට වූයෙම් සංවේගයට පැමිණි සිතැත්තෙම් දසපාරමීන් පුරුන පිණිස මත්තෙහි ඉනය අධිප්ථාන කෙළෙමි.

28. මහර්ෂි වූ පද්ම බුදුන්ට වම්පක නම් නගරය විය අසම නම් ක්පත්‍රිය තෙම පිතෘ විය මව් තොමෝ අසලා නම් වූ.

29. උන් වහන්සේ දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. උත්තර යැ වසුත්තර යැ යසුත්තර යැ යි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

30. මොනොවට සරසනලද තෙව්ගිදහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. ඒ මෙහෙසි තොමෝ උත්තරා නම් වූ. පුත්‍ර තෙම රම්‍ය නම් වී.

31. පස්මරුන් දිනු බුදුහු සතර පෙරනිමිති දැක රථයානායෙකින් මහබිනික්මන් කළහ. පුරා අට සෙක් ප්‍රධන්වියා කළහ.

32. මහත්වියා ඇති පද්ම නම් බුදුහු මහබිඳුහු විසින් අයදනාලදහු උතුම් වූ ධනඤ්ජය නම් උයන්හි දි දම්සක් පැවැත්වූහ.

33. පද්ම බුදුන්ට සාල යැ උපසාල යැ යි අගසවු දෙදෙනෙක් වූහ. වරුණ නම් තෙර කෙනෙක් උපසායක වූහ.

34. රාධා යැ සුරාධා යැ යි අග්‍රශ්‍රාවිකා දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය 'මහාසොණ' යැ යි කියනු ලැබෙයි.

35. හියා යැ අසම යැ යි අගඋච්චවෝ දෙදෙනෙක් වූහ. රුවි යැ නඤ්ජරාමා යැ යි අගඋච්ච දෙනමක් වූහ.

36. ඒ පද්ම බුදුහු අටපනස්වියන් උස් වූහ. උන් වහන්සේගේ ෧෨ වූ කැලුම් හැම දෙස නික්මයෙයි.

37. සදකැල්ම හිරුකැල්ම රුවන්ගිහි මිණිකැල්ම යන එහැම කැලුම්හු උතුම් වූ බුදුන්ගේ කැලුම් පැමිණ නවුවානු වෙති.

38. එකල්හි හවුරුදු ලක්ෂයක් ආයු පැනෙයි, උන් වහන්සේ එතාක් සිටුනාහු බොහෝ ජනසමූහයා තරණය කරවූහ.

39. පැසුණු ඉඳුරන් ඇති සත්ත්‍වයන් නි:ශෙෂයෙන් අවබෝධ කරවා සෙස්සනට අනුශාසනා කොට ශ්‍රාවකයන් සහිත උන්වහන්සේ පිරිනිවියහ.

40. සර්පයෙක් දිරු සැව සෙයින් වෘක්ෂයෙක් පුරාණපත්‍රයක් සෙයින් හැම සංස්කාරයන් හැරපියා ඒ බුදුහු ගින්නක් සෙයින් පිරිනිවියහ.

41. ජිනවර වූ පද්ම බුදුහු ධර්මාරාමයෙහි පිරිනිවියහ. ඒ ඒ පෙදෙස්හි ධාතුහු පතළහ.

අටවැනි වූ පද්ම බුද්ධවංශ යි.

9. නාරද බුද්ධවංසො

1. පද්මසා අපරෙත සමබුද්ධා දිපද්වන්තමො
නාරදෙ නාම නාමෙන අසමො අප්පටිපුග්ගලො.
2. සො බුද්ධා චක්කවත්තිසා ඡෙට්ඨො ද්විතධරසො
ආමුක්ඛමාලාහරණො¹ උය්‍යානං උපසඬ්ඛමි.
3. තස්සා'සි² රුකෙකා යසවිපුලො අභිරුපො බ්‍රහ්‍ම සුචි
තමජ්ඣපාඨා උපනිසිදි මහාසොණසා හෙට්ඨතො,
4. තස්ස ඤාණවරුප්පජ්ජි අනන්තං චජිරුපමං
තෙන චිච්ඡි සඬ්ඛාරෙ උක්ඛාජ්ජම'වකුජ්ජකං.
5. තස්ස සබ්බ කිලෙසානි අසෙසමභිවාහධි
පාපුණි කෙවලං බොධිං බුද්ධඤාණො ච චුද්දස.
6. පාපුණිත්ථාන සබ්බොධිං ධම්මචක්කං පවත්තධි
කොට්ඨසතසසානං පඨමාභිසමයො අහු.
7. මහාදෙණං නාගරාජං විනයනෙතා මහාමුනි
පාටිහෙරං තදකාසි දසසයනෙතා සද්දෙවකෙ.
8. තද දෙවමනුසානං තමභි ධම්මප්පකාසනෙ
නචුතිකොට්ඨසතසානි තරිංසු සබ්බසංසයං.
9. යමභි කාලෙ මහාවීරො ඔවදි සකමනුජං
අසීතිකොට්ඨසතසානං තතියා'භිසමයො අහු.
10. සන්තිපාතා තයො ආසුං නාරදසා මහෙසිනො
කොට්ඨසතසසානං පඨමො ආසි සමාගමො
11. යද් බුද්ධා බුද්ධගුණං සන්දනං පකාසධි
නචුතිකොට්ඨසතසානි සමිංසු විමලා තද.

1. ආමුක්ඛමාලාහරණො - සිමු. PTS
ආමුක්ඛමලාහරණො - සා.ප.

2. තත්ථාසි - සිමු.
තත්ථාසි - මනුප.

9. නාරද බුද්ධචංගය

1. පද්ම බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි නමින් නාරද නම් වූ අසම වූ අප්‍රතිපුද්ගල වූ ආවර්තකම් සම්බුදු කෙනෙක් වූහ.

2. සක්විතිරජහට ජ්‍යෙෂ්ඨ ධාරසපුත්‍ර වූ ඒ බුදුහු පලන් මල්බරණ ඇත්තාහු උයනට එළඹියහ.

3. එහි විපූල වූ යසස් ඇති මනහර වූ මහත් වූ පවිත්‍ර වූ වෘක්ෂයෙක් වී. එතැනට පැමිණ ඒ මහමුරුත*රුක්මුල්ලි හුන්න.

4. එහි දී අප්‍රමෙය වූ වජ්‍රොපම (සියුම්) වූ උතුම් ක්‍රවණ පහළ වී. එ තැණින් සංස්කාර ධර්මයන්ගේ උදයව්‍යය. (විදග්‍රහයෙන්) විමසූහ.

5. එහි දී හැම කෙලෙසුන් නිරවශෙෂ කොට ප්‍රභාණය කළහ, පරිපූර්ණආර්භන්මාගිඥානය ලදහ, තුද්ධ බුදුනුවණ ද ලදහ.

6. සම්බෝධියට පැමිණ දම්සක් පැවැත්වූහ. කෙළලක්ෂයක් සත්තට ප්‍රථමාභිසම්මය වී.

7. එකල්හි මහමුනිහු මහාද්‍රෝණ නම් නාරජ දමනය කෙරෙමින් දෙවියන් සහිත ලොකයාට පැනෙමින් පෙළහර පෑහ.

8. එකල්හි එ ධර්මෙසුන්හි දෙවිමිනිසුන් අතුරින් අනුකෙළදහසක් ප්‍රාණිහු හැම සංගය ඉක්ම ගියහ.

9. මහත්වියඬ ඇති බුදුහු යම් කලෙක සිය පුතණුවන්ට ඔවා දුන්හු ද, එකල්හි අසුකෙළ දහසක් සත්තට තෘතියාභිසම්මය වී.

10. මහර්ෂි වූ නාරද බුදුන්ට තුන් ශ්‍රාවක සංකප්පාත කෙරෙක් වූහ. කොටිලක්ෂයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථම සමාගම්මය වී.

11. යම් කලෙක බුදුහු නිදන සහිත කොට බුදුගුණ ප්‍රකාශ කළසේක් ද එකල්හි අනුකෙළදහසක් රහත්හු රැස්වූහ.

* 'සුචමුරුත'යි, සද්ධර්මතනාකරයෙහි එයි.

12. යද වෙරොචනො නාගො දුතං දදති සත්ත්වනො
තද සමිංසු ජිනපුත්තා අසිතිසතසහසසියො¹.
13. අභං තෙන සමයෙන ජට්ඨො උග්ගතාපනො,
අනනලික්ඛවරො ආසිං පඤ්චාභිඤ්ඤාසු පාරගු.

 14. තද් ප'භං² අසමසමං සසඛසං සපරිජ්ජනං
අනනපානෙන තපොපතා වතුනෙනා'භිසුජයිං.
 15. සො'පි මං බුද්ධො³ ව්‍යාකාසි, නාරදෙ ලොක නායකො
අපරිමෙයො ඉතො කපෙප අයං බුද්ධො භවිස්සති,
 16. අහු කපිලවංශා රමමා නික්ඛමිතා තථාගතො
පධානං පදභිතාන කතා දුක්ඛකාරකාරිකං.
 17. අපපාලරුක්ඛමුලසමි නිසිදිතා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගො තෙරඤ්ඤරමුපෙතිති.
 18. තෙරඤ්ඤරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එතිති.
 19. තතො පදකඛිණං කතා බොධිමණ්ඩං අනුක්ඛරො
අස්සත්ථරුක්ඛමුලමහි බුජ්ජිස්සති මහායසො.
 20. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
 21. කොට්ඨො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙස්සනති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
 22. බෙමා උප්පලවණ්ණා ච අග්ගා හෙස්සනති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සත්ථා'ති පවුච්චති.
 23. විතො ච හත්ථාලවතො අග්ගා හෙස්සනතු'පට්ඨකා
උත්තරානන්දමාතා ච අග්ගා හෙස්සනතු'පට්ඨකා
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස සසසිනො.

1. අසිතිසතසහසසියො - සා.

2. තදපාභං - මජ්ඣං, සා, සිමු; මතුප.

3. සම්බුද්ධො - සිමු.

12. යම් කලෙක වෙණුවන නට නාග තෙම දන් දුන්නේ ද එකල්හි අසුරක්ෂයක් ශ්‍රාවකයෝ රැස්වූහ.

13. එකල්හි මට උග්‍රතපස් ඇති ජලිල වූයෙහි පක්‍ෂාභිඤ්ඤාවන් පරතෙරට පැමිණියෙහි අහස්හි සරනුයෙහි වීම්.

14. එකල්හිද මම සතුන් සහිත වූ පරිජනායා (උපාසක ජනයා) සහිත වූ අසමසම වූ බුදුන් අභාරපානසෙන් සතළොස් සඳුනෙත දිදීම්.

15. ලොකනායක වූ ඒ නාරද බුදුහු ද 'මේ තෙම මෙයින් අප්‍රමෙය වූ කල්පයෙහි බුදු වන්නේ යැ' යි මට විවරණ දුන්සේක.

16. එකල්හි තරාගත වූ මේ තෙමේ රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් හික්ම ප්‍රධන්විධාය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

17. තරාගත තෙම අජපල් නම් නුගරක්වුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්ලාභෝතෙරට එළැඹෙයි.

18. ඒ පස්මරුන් දිනු බුදුහු නිල්දලා ජෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමාභියෙන් ඇසැතුබෝරුක් වෙත එළැඹෙයි.

19. ඉක්බිති ඒ මහායසස් ඇති අනුතර වූ මහසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුබෝරුක්වුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යි.

20. මොවුන්ගේ ජනිකවච නොමෝ මායා නම් වන්නියැ පිතෘ තෙම ශ්‍රීදායන නම් වන්නේ යැ, මේ මෙම ගොෂම නම් වන්නේ යි.

21. කොලිත යැ උපතියා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපසායන කරන්නාහ.

22. බෙවා යැ උත්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ඒ බුදුන් ගේ බොධිය 'ඇසැතු' යයි කියනු ලැබෙයි.

23. වික්ක යැ හන්දාලික යැ යන දෙදෙන අග්‍රභව වන්නාහ, උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අග්‍රභව වන්නාහ, යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුසියායෙක් ආයු වෙයි.

24. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනෝ
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිබිජ්ඣකුරෝ අයං.
25. උක්ඛුට්ඨිසද්දං වතෙතන්ති අපථාටෙතති හස්තති ච
කතඤ්ඤි නමස්සන්ති දසසහසසී සදෙවකා.
26. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස චිරජක්ඛිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අභිධානෙ හෙස්සාම සමුත්තා ඉමං.
27. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිනිත්ථං චිරජක්ඛිය
හෙට්ඨා කිංසු ගහෙතාන උත්තරන්ති මහානදිං.
28. එමලෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අභිධානෙ හෙස්සාම සමුත්තා ඉමං.
29. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤා භීය්සා භාවෙතී' මානසං
අබ්බධ්නිං වතං උග්ගං දසපාරමිපූරියා.
30. නගරං ධක්ඛෙවති නාම සුදෙවො නාම ඛන්තියො
අනොමා නාම ජනිකා නාරදස්ස මහෙසීනෝ.
31. නවවස්සසහස්සානි අගාරමජ්ඣිකොසා වසී
ජිනො විජිතො විජිතා'භිරාමො² තයො පාසාද මුත්තමා.
32. නිව්ඤ්ඤාසහස්සානි නාරියො සමලබ්භතා
විජිතසොනා.³ නාම නාරි නන්දුත්තරො නාම අනුජො.
33. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා ප සා⁴ ගමනෙන නික්ඛමී
සත්තාහං පබ්බතවරියං⁵. අවරී ලොකනායකො.

1. භාෂෙත්ව - සිමු, මජ්ඣං, ස්‍යා, භාෂෙත්වා. PTS.

2. ජිනො විජිතාභිරාමො - මජ්ඣං, ස්‍යා.

3. ජිනා විජිතා භූරිමා - සිමු.

4. ජිතසොනා - සිමු.

4. පාසාද - සිමු.

5. පබ්බතවාරං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

24. අසම වූ මහර්ෂින්ගේ මෙවදන් අසා 'මේ තෙම බුද්ධාභිකූරයෙකු යි දෙවමිනිස්සු සතුටු වූවාහු-

25. ඔල්වරයන් පවත්වනි, අපොළනි, සිතාහසෙනි, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ බද්දිලි වූ නමස්කාර කෙරෙත්.

26. දුදින් මේ ලොකනාථයන් ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත-කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

27. යමසේ මිනිස්සු ගංගෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛතිර්ථය වැරදි යටු තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

28. එසෙයින් මැඟුපි සියල්ලමෝ දුදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ'යි.

29. මම ඒ දුදුරුදුගේ බස් අසා මත්තෙහි සිත් වඩා දස පාරමිත් පුරන පිණිය උග්‍ර වූ චූතය අධිඝ්‍රාන කෙළෙමි.

30. මහර්ෂි වූ නාරද බුදුන්ගේ නගරය ධනාවතී නම, සුදෙව නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පිතෘ විය, මව් තොමෝ අනොමා නම් වූ.

31. උන් වහන්සේ නවැහසක් හවුරු, ශිභිගෙයි විසූහ, ඔබට ජින යැ විජින යැ විජිතාභිරාම යැ යි උතුම් වූ තුන්පහයෙක් වී.

32. මොනොටට සරහනලද තෙසාලිස් දහසක් පිරිවර ස්ත්‍රීහු වූහ, මෙහෙයි තොමෝ විජිතසෙනා නමු, පුත්‍ර තම නැණැත්තර නම් වී.

33. ලොකනායක වූ නාරද මුනිහු සතරපෙරනිමිති දෑක පියගමනින් මහබිනික්මන් කළහ, සතියක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වියයි කළහ.

34. භුගුණා යාචිතා සන්නා නාරදෙ ලොකනායකො
වනි වකකං මහාවිරො ධනඤ්ඤායානා මුත්තමෙ.
35. හද්දසාලො ජිකම්මෙතො අහෙසුං අග්ගසාවකා
වාසෙට්ඨො නාමු'ප්‍රධානො නාරදස්ස මහෙට්ඨො.
36. උග්ගරා එගුනි වෙ'ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි සස්ස හගවංතා මහාසොනො'ති වුච්චති.
37. උග්ගරිකෙදු ව වසහො ව අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා
ඉන්ද්‍රවරි ව උන්දි ව¹ අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
38. අට්ඨාසීතිරත්තනාති අච්චුග්ගතො මහාමුනි
කඤ්ඤාගසියසංකායො දසසහස්සි විරොචති².
39. තස්ස ව්‍යාමප්පහා කායා නිද්ධාවති දිසොදිසං
තිරත්තරං දිවාරත්තිං යොජනං ඵරතෙ තදු³.
40. න කෙවි තෙන සමයෙන සමන්තා යොජනෙ ජනා
උක්කා පදිපෙ උජ්ජාලෙනි⁴ බුද්ධරංසෙන ඕක්ඛො.
41. නමුත්තිවස්සාහස්සාති අයු විජ්ජති තාවද
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජතතං බහු.
42. යථා උචුහි ගගනං විවික්ඛං උපසොහති
තථෙ'ව සාසනං තස්ස අරහතෙහි සොහති.
43. සංසාරයොතං තරණාය සෙසකෙ පටිපත්තකෙ
ධම්මට්ඨකං දළහං කඤ්ඤා නිබ්බුතො යො නරාසහො.
44. සො'පි බුද්ධා අසමසමො තෙ'පි ධිණාසවා අතුලතෙජා
සබ්බං සමන්තරහිතං නනු රිත්තා සබ්බසංඝාරා.
45. නාරදෙ ජිනවසහො නිබ්බුතො සුදස්සනෙ පුරෙ
තතො'ව ජිනපුට්ඨාරා වායොජන'මුග්ගතො'ති.

නාරද බුද්ධචංසො නවමො.

1. ඉන්ද්‍රවරි ව වන්ධි ව - මජ්ඣ., ඉන්ද්‍රවරි ව ගන්ධි ව - සා.

2. විරොචං - සිමු.

3. දිසා - සිමු. සද - සා, මජ්ඣ.

4. උජ්ජලෙනි - PTS.

34. මහත්වියා ඇති ලොකනායක වූ නාරදමුනිඳුහු මහබඹු විසින් අයදනාලඳුහු උතුම් වූ ධනඤ්ජය නම් උයනෙහි දමසක් පැවැත්වූහ.

35. මහරජ වූ නාරදමුනිඳුනට හඳුසාල යැ ජිනවිත්‍ර යැ යි අගසුවු දෙනමක් වූහ. වාසෙට්ඨ නම් තෙර කෙනෙක් උපසායක වූහ.

36. උත්තරා යැ එග්ගුනි යැ යි අග්‍රගාභිකා දෙනමක් වූහ. ඒ භාග්‍ය-වතුන්ගේ බොධිය මහාසොණ (මහමුරු) යැ යි කියනුලැබෙයි.

37. උග්ගරිඤ්ඤ යැ වසහ යැ යි අගඋවවුවෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ඉන්ද්‍රවරියැ උන්දි යැ යි අගඋවව දෙදෙනෙක් වූහ.

38. අට අසුරියන් උස්වූ සම්බුදුහු රත්අග්‍රයක් සෙයින් දසදහසක් සක්වළ බැබළු වූහ.

39. එකල්හි උන් වහන්සේගේ සිරුරින් නික්මුණු ව්‍යාමප්‍රභාව දියානුදියාවන්හි යොදුනක් මුළුල්ලෙහි දිවිය නිරතුරු පැතිරයි.

40. එසමයෙහි භාන්පසැ යොදුනෙක්හි බුදුරැසින් වතළ කිසි ජන කෙනෙක් පහන් නො දල්වත්.

41. එකල්හි අනුදහසක් හවුරුදු ආයු පැවැතයි. උන් වහන්සේ ඒකාක් කල් සිටුනාහු බොහෝ ජනසමූහයා (සසරානරින්) තරණය කරවූහ.

42. යම්සේ ගුවන්තලය තාරකාවන් කරණකොට ගෙන හොබනේ ද, එසෙයින් මැ උන් වහන්සේගේ සස්න රහතුන් කරණ කොට ගෙන හොබේ.

43. නරොත්තම වූ ඒ බුදුහු සෙසු ප්‍රතිපත්තයන් සංසාරශ්‍රෝතස තරණය කරණ විශිෂ්ට දහම්භෙය දැඩි කොට පිරිනිවිසහ.

44. අසමසම් වූ ඒ බුදුහු ද අතුල්‍ය වූ පොජ්ජ ඇති ඒ ක්ෂිණාසුවයෝ ද යන එහැම අතුරුදහන් වූහ, හැම සිතරහු සිස්සුවාහු නො ද?

45. ජිනාත්තම වූ නාරදමුනිඳු සුදග්ග පුරයෙහි පිරිනිවිසහ. එහි මැ උතුම් වූ ජිනස්තූපය සිව්‍යොත්තෙක් උස් වූයේ යි.

නවවැනි නාරද බුද්ධිවංශ යි.

10. පද්මිකර බුද්ධිවංසෝ

1. නාරදස්ස අපරෙන සමබුද්ධො දීපද්වන්තමො¹
පද්මිකරො නාම ජිනො අකොඛොහො² සාගරූපමො.
2. මණ්ඩකප්පො'ව සො ආසි යමහි බුද්ධො³ අජායථ.
උස්සන්නකුසලා ජනතා තමහි කප්පො⁴ අජායථ.
3. පද්මිකරස්ස හගවතො පයමෙ ධම්මදෙසනෙ
කොට්ඨසහස්සානං ධම්මාභිසමයො අහු.
4. තතො පරඨි වස්සානෙක තප්පයනෙක ව පාඨිනො
සන්නතිංසසහස්සානං දුතියා'භිසමයො අහු.
5. යමහි කාලෙ මහාවිරො ආනන්දං උපසඬන්ති
පිතුසන්තිකම්පාගග්ගවා අහනි⁵ අමතදුන්දුහිං.
6. ආහතෙ⁶ අමතහෙරිමහි' වස්සානෙක ධම්මචුට්ඨියා⁷
පඤ්ඤාසහස්සානං තතියා'භිසමයො අහු.
7. ඔවාදකො විඤ්ඤාපකො තාරකො සබ්බපාඨිනං
දෙසන්තාකුසලො බුද්ධො තාරෙසි ජනනං බහුං.
8. සන්තිපාතා තයො ආසුං පද්මිකරස්ස සන්ධිතො
කොට්ඨසහස්සානං පයමො ආසි සමාගමො.
9. යද් බුද්ධො අසමසමො වසී වෙහාරපබ්බතෙ
නවුතිකොට්ඨසහස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
10. පුත්ත වාරිකං පක්කානෙක ගාමනිගමරට්ඨතො
අසිතිකොට්ඨසහස්සානං තතියො ආසි සමාගමො.
11. අහං තෙන සමයෙන ජට්ටො නාම රට්ඨිකො
සමබුද්ධිපත්තිං සඤ්ඤා සහන්තං දුස්සම'දස්'හං.

1. දීපද්වන්තමො - සිමු.

2. අක්කොඛො - මව්. PTS.

3. බුද්ධො - සිමු.

4. කාලෙ - සිමු.

5. අහනි - මජ්ඣ.

6. අහතෙ - සිමු.

7. ධම්මචුට්ඨියා - සිමු අමතදුන්දුහිං - PTS.

8. චුට්ඨියො - සිමු.

10. පදුමුතතර බුද්ධවංශය

1. නාරද නම් සමාසම්බුද්ධාට මෑතභාගයෙහි අකමාස වූ සාගරයට බඳු උපමා ඇති පියුමතුරා නම් ද්වීපදෙන්නම සමාසම්බුද්ධු (ලොවැ පහළ වූහ.)
2. යම් කපෙක පියුමතුරා සමාසම්බුද්ධු උපන්සේක් ද, හේ මණ්ඩක-ලය බඳු වී යැ. එකපිහි උත්සන්න වූ කුසල් ඇති ජනසමූහය උපත.
3. පියුමතුරා බුද්ධත්තේ ප්‍රථමධර්මදෙශනායෙහි කෙළලක්ෂයක් ප්‍රාණින්ට ධර්මාභිසමය විය.
4. එයින් මෑතභාගයෙහිදු ප්‍රාණින් පිණවන වර්ෂාසූහ්‍රයේ අතරයෙහි සත්තිස් ලක්ෂයක් ප්‍රාණින්ට ද්විතියාභිසමය වී.
5. යම් කලෙක මහත්වීර්‍ය ඇති බුද්ධු ආනන්ද නම් වූ පියමහරජුන් කරා එළඹීමෙන් ද, එකල්හි පියරජුන් කරා පැමිණ අමා බෙර පහළහ.
6. අමාබෙර පහළ කල්හි දහට්ටුවැසි වස්තා කල්හි පනස්ලක්ෂයක් ප්‍රාණින්ට තෘතියාභිසමය වී.
7. හැම සත්තට සරණගීලාදීන් අවවාද කරන සිව්වස් අවබෝධ කරන චතුරොස තරණය කරවන දෙශනායෙහි නිපුණ වූ බුද්ධු බොහෝ ජනසමූහයා සසරකතීන් තරණය කරවූසේක.
8. පියුමතුරා බුද්ධත්ත තුන් ශ්‍රාවකසන්තිපාත කෙනෙක් වූහ. කෙළලක්ෂයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථමසමාගමය වී.
9. යම් කලෙකැ අසම්සම වූ බුද්ධු වෙහාරපච්ඡනයෙහි වස්වුසුසේක් ද එකල්හි අනුභයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ද්විතිය සමාගමය වී.
10. නැවත වාරිකායෙහි නික්මුණු කල්හි ගම්භයම්ගම්දනවියෙන් නික්ම පැවිදි වූ අසු කෙළඳහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ තෘතිය සමාගමය වී.
11. එසමයෙහි මම් ජට්ට නම් මහරැටි වූයෙම් බුද්ධාමොක්සගතට සිවුරැ සහිත උතුම් දතක් දිනිමි.

12. සො'පි මං බුද්ධො¹ විරාකාපි සඛකමජ්ඣනිසිද්ධි
සත්ථසභාසං ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
13. අනු කපිලවනයා රමමා නිකම්භිකා තථාගතො
පට්ඨානං පදුනිකාන කතවා දුකකරකාරිකං.

 14. අප්පාරුකබ්බුලසමිං නිසිද්ධිකා තථාගතො
තත්ථ පායාසමග්ගෙහ තෙරඤ්ජරවුපෙතිති.
 15. තෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදාය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එතිති.
 16. තංතො පදනුචිතං කතවා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසාසාරුකබ්බුලමහි බුද්ධිස්සති මහායසො.
 17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
 18. කොලිකා උපතිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපබ්බිස්සති තං ජිනං.
 19. බෙමා උසුලුමණ්ණො ච අග්ගාහෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අසාසොති පවුට්ඨිති.
 20. විතෙතා ච හත්ථාලුකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උකතරා නන්දමාතා ච අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වසස්සන්තං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිතො.
 21. ඉදං සුකාන්ත වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා තරමජු බුද්ධිබ්ජඞ්ඤාතො අයං.
 22. උකකුට්ඨියදං විතෙතන්ති අප්පාටෙත්ති හස්සන්ති ච
කතඤ්ජලි නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.

1. කද - සිඛු.

12. ඒ පියුමතුරා සච්ඡයන් වහන්සේ ද සහමැද වැඩහිඳ මේ තෙම මෙයින් ලක්ෂයක් වන කල්පයෙහි බුදු වන්නේ යැ'යි මට විවරණ දුන්නේය.

13. එකල්හි තරාගත වූ මේ තෙමේ රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියඝීය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට--

14. තරාගත තෙම අප්පල් නම් නුගරුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට එළැඹෙයි.

15. ඒ පස්මරුන් දනු බුදුහු නිල්දලාහෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උක්කමමාථියෙන් ඇසැතුබෝරුක් වෙත එළැඹෙයි.

16. ඉක්බිති ඒ මහායසස් ඇති අනුක්‍රාම වූ මහසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුබෝරුක් මුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යි.

17. මොවුන්ගේ ජනිතමව් නොමෝ මායා නම් වන්නී යැ. පිතෘ තෙම ශුඤ්ඤාන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

18. කෝට්ඨික යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාමක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසඨායක තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපසඨාන කරන්නාහ.

19. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාමිකාවන්නාහ. ඒ බුදුන්ගේ බොධිය 'ඇසැතු' යයි කියනු ලැබෙයි.

20. වික්ක යැ හත්ථාලවක යැ යන දෙදෙන අග උච්ච වන්නාහ, උක්කරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අග උච්ච වන්නාහ. යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදුසියයෙක් ආයු වෙයි.

21. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අසා 'මේ තෙම බුද්ධාචාර්යෙකැ' යි දෙවිමිනිස්ස සතුටු වූවාහු--

22. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිතහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

23. යදි'මසස ලොකනාථස්ස විරජකියසාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං විරජකිය
හෙට්ඨා තිකේ ගහෙකාන උක්කරන්ති මහානදිං.

 25. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
 26. තස්සා'පි වචනං සුත්වා උක්කරිං වත්ඨධිට්ඨතිං
අකාසි'මුග්ගං දලහධිතිං දසපාරමිපූරියා.
 27. ව්‍යාභතා¹ තිත්ථියා සබ්බෙ විමනා දුමමනා තදු
න තෙසං කෙවි පරිවරන්ති රට්ඨන්තො නිවුජ්ජන්ති තෙ.
 28. සබ්බෙ තත්ථි සමාගහන්තා උපගක්ඛං² බුද්ධසන්තිකෙ
කුචං නාටො මහාවීර සරණං හොති වක්ඛුමි³.
 29. අනුකම්පකො කාරුණිකො හිතෙසි සබ්බපාණිනං
සම්පන්නෙ තිත්ථියෙ සබ්බෙ පක්ඛසීලෙ පතිට්ඨති.
 30. එවං ගිරාකුලං ආසි සුඤ්ඤකං තිත්ථියෙහි තං
විචික්ඛං අරහන්තෙහි වසිභුතෙහි තදිති.
 31. නගරං භංගවතිනාම⁴ ආනන්දො නාම ඛන්තියො
සුජාතා භාම ජනිකා පදුමිකරස්ස මහෙසින්තො.
 32. දස⁵වස්සසහස්සානි අගාරමජ්ඣකියො වසි
නරවාහන්තො යසො වසවක්ඛි තයො පාසාදමුක්ඛමා.
 33. තිවන්තාරිසසහස්සානි නාරියො සමලඛකතා
වසුද්දන්තා නාම නාරී උක්කරො නාම අත්‍රපො.
 34. ගිමිකෙත වතුරො දිසවා පාසාදෙනා'භිතිකම්භි
සත්තාහං පධානවාරං අවරි පුරිසුක්කමො.

1. ව්‍යාභතා - මජ්ඣ.

2. උපගක්ඛං - සිමු, PTS.

3. වක්ඛුමා - සිමු.

4. හෙමවති - සිමු.

5. නවං - මනුස, .

23. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛනිථ්ථය වැරදූ යට තොටැති ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද,

25. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ'යි.

26. මම ඒ බුදුනුදුගේ බය අසා මන්තෙහි චුතය අධිඝ්‍රාන කෙළෙමි, දස පාරමිත් පුරන පිණිස උග්‍ර වූ දෘඪවියථිය කෙළෙමි.

27. එකල්හි හැම තීර්ථකයෝ නසනලද මානදම් ඇත්තාහු විරූපසිත් ඇත්තාහු නො සතුටු සිත් ඇති වූහ, ඔවුනට කිසි නෙතෙක් සත්කාරාදි පිරියම් නො කෙරෙති, ඔවුන් සිය රටින් තොරත්.

28. ඔහු හැම දෙන රැස් වැ ඒ බුදුන් උදන එළැඹියාහ. පසැස්ඇති මහාචර්යන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ ශාසනා දූවහ, සරණ වුව මැනැවැ'යි (සරණ ගියහ.)

29. හැම සත්තට අනුකම්පා ඇති කාරුණික වූ හිතෙහි වූ සඵඥයන් වහන්සේ පැමිණි හැම තීර්ථකයන් පන්සිල්හි පිහිටි වූහ.

30. මෙසේ ඒ බුදුන්ගේ සස්න තීර්ථකයන් විසින් අනාකුල වූයේ සිස් වූයේ විය, වලි බවට පැමිණි තාදිගුණ ඇති රහතුන් විසින් අනිශයින් විසිතුරු වී.

31. මහර්ෂි වූ පියුමතුරා බුදුන්ගේ නගරය භංසවතී නම, ආනන්ද නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පිතෘ වී යැ, මව් තොමෝ සුජාතා නම් වූ.

32. උන් වහන්සේ දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට නරවාහන යැ යස යැ වසවකති යැ යි උතුම් තුන්පහයෙක් වී.

33. මොනවට සරහනලද පරිවාරස්ත්‍රිහු තෙසාළිස්දහසක් වූහ, මෙහෙයි තොමෝ වසුදකතා නම් වූ, පුත්‍ර තෙම උත්තර නම් වී.

34. පුරුෂොක්තම වූ පියුමතුරා බුදුහු සතර පෙර තිමිති දක ප්‍රාසදය හා සමග මහනිකික්මන් කළහ, සතියක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වියථි කළහ.

35. බුහුත්තා යාවිතො සනෙතා පදුමුත්තරො විනායකො¹
වතති වකකං මහාවිරො මිටිලයානාමුත්තමො.
36. දෙවලො ව සුජාතො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සුමතො නාමුපට්ඨාකො පදුමුත්තරස්ස සන්ථුතො².
37. අමිතා අසමා වෙව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස හගවතො සලලො'ති පවුච්ඡති.
38. චිතිණ්ණො වෙව තිස්සො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
හන්ථා වෙව විචිත්තා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
39. අට්ඨපඤ්ඤාසරනනං³ අවුත්තොතා මහාමුනි
කඤ්ඤානග්ගිය⁴ සංකාසො චතතිංසවරලක්කිණො.
40. කුඨ්ඨා කවාටා භිතති ව රුක්ඛා නගසිලුවයා
න තස්සාවරණං අත්ථි සමත්තා දොදසයොජනෙ.
41. වස්සසතසහසානි ආයු විජජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
42. සත්තාරෙතා බහුජනං ජිජිකා සංඛ්ඛසංසයං
ජලිකා අග්ගිකකාන්ධා'ව නිබ්බුතො සො සසාවකො.
43. පදුමුත්තරො ජිනො බුද්ධො නන්දරාමමිනි නිබ්බුතො
තත්ථි'ව තස්ස⁵ ථූපවරො දොදසුබ්බධ යොජනො'ති..

පදුමුත්තරබුද්ධිවංසො දසමො.

1. පදුමුත්තරනායකො - මනුප,

2. මහෙසිනො - මව්. PTS.

3. අට්ඨපඤ්ඤාසං - මජ්ඣ.

4. කඤ්ඤානග්ගිය - සිමු.

5. තත්ථෙවස්ස - මජ්ඣ.

35. මහත්වියා ඇති පසුමුතර සවිඥාන වහන්සේ මහබඬු විසින් අයදනාලඳු උතුම් වූ චේට්ලා නම් උයන්හි දී දාවසක් පැවැත්වූහ.

36. ශාසනා වූ පියුමතුරා බුදුන්ට දෙවල යැ පූජාන යැ යි අගසවු දෙනමක් වූහ, සුමන නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් වූහ.

37. අමිතා යැ අසමා යැ යි අග්‍රගාමිකා දෙනමක් වූහ, ඒ භාග්‍ය වතුන්ගේ බොධිය 'සලල' යයි කියනු ලැබෙයි.

38. විචිණ්ණ යැ තිසා යැ යන දෙදෙන අගඋවටු වූහ. හකා යැ විවිකා යැ යන දෙදෙන අගඋවට වූහ.

39. අටපනස්සරියන් උස් වූ මහමුනිහු උතුම් වූ දෙතිස්මහපුරිස්ලකුණු ඇතියාහු කසුන්ඇඟයක් බඳු වූහ.

40. ඒ පියුමතුරා බුදුන්ට භාණ්ඩයැ දෙළොස් යොදුන් තැන්හි කොඔවරපවුරු යැ කවුළු යැ බිත්ති යැ රැක් යැ ගල්පවු යැ යන මොහු ආවරණ නැති.

41. එකල්හි සියදහසක් හවුරුදු ආයු වී, එතෙක් වැඩසිටි ඒ බුදුහු බොහෝ ජනසමූහයා සසරකතරින් තැරැ වූහ.

42. බොහෝ ජනයා සසරින් තරවා සියලු සැක සිදු ගිනිකඳු සෙයින් දිලිහි ග්‍රාවකයන් සහිත වූ ඒ පියුමතුරා බුදුහු පිරිනිවිසේක.

43. පස්මරුන් දිනු පියුමතුරා බුදුහු නතුරාමයෙහි පිරිනිවිසහ, එහි මැ උන් වහන්සේගේ උතුම් ස්තුපය දෙළොස්යොදුන් උස්කොට බඳවනලදී.

දස වැනි පසුමුත්තර බුද්ධිමංගලයි.

11. සුමේධ බුද්ධවංසෝ

1. පදුමුත්තරස්ස අපරෙන සුමේධො නාම නායකො
දුරාසදො උග්ගතෙජො සබ්බලොකුක්කමො¹ මුනි.
2. පසන්නතෙකෙසා සුමුඛො බ්‍රහ්ම උජ්ජ පතාපවා
හිතෙසි සබ්බසත්තානං බහු මොවෙසි බන්ධනා.
3. යද් බුද්ධා පාපුණ්ණිකා කෙවලං බොධිමුක්කමං
සුදස්සනමහි නගරෙ ධම්මවක්කං පවත්තෙයි,
4. තස්සාහිසමයා තීණි අහෙසුං ධම්මදෙසනෙ
කොට්ඨසහස්සානං පඨමා'හිසමයො අහු.
5. පුනාපරං කුමහකණ්ණං යසංඝො සො දමධි පිනො
නවුති කොට්ඨසහස්සානං දුතියාහි සමයො අහු.
6. පුනාපරං අමිත්තයො චතුසච්චං පකාසධි
අසීති කොට්ඨසහස්සානං තතියා'හිසමයො අහු.
7. සන්තිපාතා තයො ආසුං සුමේධස්ස මහෙසින්තො
බිණ්ණාසවානං විමලානං සත්තවිත්තාන'තදිනං².
8. සුදස්සනං නගරවරං උපගඤ්ඡි ජිනො යද්
තද් බිණ්ණාසවා හික්ඛු සමිංසු සතකොට්ඨයො.
9. පුනාපරං දෙවකුට්ඨෙ හික්ඛුනං කඨිනස්සතෙ
තද් නවුති කොට්ඨං දුතියො ආසි සමාගමො.
10. පුනාපරං දස්බලො යද් වරති වාරිකං
තද් අසීතිකොට්ඨං තතියො ආසි' සමාගමො.
11. අහං තෙන සමයෙන උත්තරො නාම මාණ්ඩවො
අසීතිකොට්ඨො මයහං සරෙ සන්තිවිතං ධනං.

1. ලොකුත්තරො - සිමු.

2. විත්තානතදිනං - මනුෂ්,

11. සුමෙධ බුද්ධචංශය

1. පියුමතුරා නම් බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි ලෝකනායක වූ නො ගැටියහැකි වූ උග්‍රතෙජස් ඇති මුළුලොවට උතුම් වූ සුමෙධ නම් බුදුහු (ලොව පහළ වූ සේක.)

2. පහත් නුවන් ඇති මනා මුව ඇති සිරුරු පමණින් මහත් වූ සාප්‍රශානු ඇති බබළන සිරුරු ඇති හැම සත්තට හිතකර වූ උන් වහන්සේ බොහෝ සත්ත්වයන් සංසාරබන්ධනයෙන් මුදුණු සේක.

3. යම් කලෙකැ සුමෙධ බුදුහු උතුම් වූ පරිපූර්ණ සම්බෝධයට පැමිණ සුද්ධිත නගරයෙහි දම්සක් පැවැත් වූ සේක් ද,

4. එකල්හි උන්වහන්සේ ගේ ධර්ම දෙශනායෙහි ධර්මාභිසමය තුනෙක් වී යැ. කෙළ සුවහසක් සත්තට ප්‍රථමාභිසමය වී.

5. යළි පස්මරුන් දිනු ඒ සුමෙධ බුදුහු කුමහකණ් නම් යක්ෂයා දමනය කළ සේක. (එකල්හි) අනු කෙළ දහසක් සත්තට ද්විතියාභිසමය වී.

6. යළි අපමණ යසස් ඇති බුදුහු චතුස්සත්‍යය ප්‍රකාශ කළහ, (එකල්හි) අසූ කෙළ දහසක් සත්තට තුන් වැනි ධර්මාභිසමය වී.

7. මහර්ෂි වූ සුමෙධ සච්ඡයන් වහන්සේට විගතරාගාදි මල ඇති සත්ත්වන් සිත් ඇති තාදිගුණ ඇති රහතුන් ගේ සන්තිපාත තුනෙක් වී.

8. යම් කලෙකැ පස්මරුන් දිනු බුදුහු සුද්ධිත නම් නගරවරය කරා එළැඹී සේක් ද, එකල්හි ක්ෂණායුධ භික්ෂූහු සියක් කොටසක් රැස්වූහ.

9. යළි දෙවකුටයෙහි භික්ෂූන්ට කෙළින් සිවුරු අතුළ කල්හි අනු කෙළක් ශ්‍රාවකයන් ගේ ද්විතීය සමාගමය වී.

10. යළි යම් කලෙකැ දසබල බුදුහු වාරිකායෙහි වැඩිසේක් ද එකල්හි අසූ කොටසක් ශ්‍රාවකයන් ගේ තෘතීය සමාගමය වී.

11. එසමයෙහි මම උකහර නම් මාණවයෙක් වීමි, මාගේ ගෙහි අසූ කෙළක් ධනය රැස් කරන ලද වී.

12. කෙවලං සබ්බං දක්ඛන සසඛෙස ලොකනායකෙ¹
සරණං තසසු'පාගඤ්ජිං පබ්බජ්ජඤ්චා'භිරොවයි².
13. සො'පි මං බුද්ධො³ ව්‍යාකාසී කරොතොතා අනුමොදනං
තිංසකප්පසහසසමිති අයං බුද්ධො හවිසසති.
14. අහු කපිලවනයා රමමා නික්ඛමී'ත්වා තථාගතො
පධානං පදභික්ඛාන කත්වා දුක්ඛකරකාරිකං.
15. අප්පාලරුක්ඛමුලස්මිං නිසිදිත්වා තථාගතො
තත්ථපායංසමග්ගො තෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
16. තෙරඤ්ජරාය නිරමිති පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමිති එහිති.
17. තතො පදකඛිණං කත්වා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසුඤ්ඤාමුලමිති බුද්ධස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිසසති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
19. කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
20. බෙමා උප්පලවණ්ණං ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස හගවතො අසුඤ්ඤා'ති පට්ඨවති.
21. විතො ච හරිතවකො අග්ගා හෙස්සන්ති පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා හෙස්සන්ති උට්ඨිකා
ආයු වස්සස්සං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිතො.
22. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙසිතො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධඛිත්තිකුරො අයං.
23. උක්ඛවසීසද්දං විතෙතන්ති අපෙඨාටෙනති හස්සති ච
කත්ඤ්ජලී නමස්සන්ති දස්සහස්සී සදෙවකා.

1. සසඛිසං ලොකනායකං - PTS

2. අභිරොවයි - PTS

3. කද - මවි.

12. සියලු ධනය නිරවශේෂයෙන් සතුන් සහිත ලෝකනායකයන් විෂයයෙහි පුද්ගලයන් වහන්සේගේ සරණයට පැමිණියෙහි, පැවිද්ද රුචි කෙළෙහි.

13. ඒ සුමේධ බුද්ධි ද අනුමොදනා කරන්නාහු 'මේ තෙම මෙයින් නිස්සංසක් වන කප්පි බුදු වන්නේ යැ' යි මට විවරණ දුන් සේක.

14. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙමේ රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -

15. තථාගත තෙම අප්පල් නම් නුගරුක්මුල්හි හිඳ එහි දි කිරි-පිඩු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට එළැඹෙයි.

16. පස්මරුන් දිනු මුනිහු නිල්දලාහෝතෙර හිඳ කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තම මාභියෙන් ඇසැතු බෝරැක් වෙත එළැඹෙයි.

17. ඉක්බිති මහාසසස් ඇති අනුත්තර වූ මහසත් බෝ මැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතු බෝ රැක මුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යි.

18. මොවුන්ගේ ජනිත මව මායා නම් වන්නී යැ, පිය තෙමේ ශුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

19. කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාමික වන්නාහ; ආනන්ද නම් උපසංඝයක තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපසංඝන කරන්නාහ.

20. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණයැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාමිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබෙයි.

21. චිත්ත යැ හත්ථාලවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසංඝයක වන්නාහ. උත්තරා යැ නන්දමාතා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසංඝයක වන්නාහ. යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වන්නේ යි.

22. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මේ බස් අසා 'මේ තෙම බුද්ධ-බිජාභිකුරයෙකැ' යි සතුටු වූ දෙවි මිනිස්සු-

23. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිතහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝ වැස්සෝ බද්දිළි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජකියාම සාසනං
අනාගතමහි අභිධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
25. යථා මනුස්සා නදිං තරුතා පටිතිත්ථා විරජකිය
හෙට්ඨා තිකෙට්ඨ ගහෙතාන උත්තරතති භොනදිං.
26. ඵච'මෙව මයං සමෙධ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අභිධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
27. තස්සා'පි වචනං සුත්වා හියොහා චිත්තං පසාදයිං
උත්තරි වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමි පුරියා.
28. සුත්තතතං විනයඤ්ඤාපි නවඛං සත්ථිසාසනං
සබ්බං පරියාපුණිත්වාන සොහසිං ජිනසාසනං.
29. තත්ථ'ප්පමනෙතා විහරතො නිසජ්ජධානවඛකමෙ
අභිඤ්ඤාසු පාරමිං ගතත්වා බ්‍රහ්මලොකමගඤ්ජ'හං.¹
30. සුදස්සනං නාම නගරං සුදනෙතා නාම ඛනියො
සුදත්තා නාම ජනිකා සුමෙධස්ස මහෙසිනො.
31. නවවස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣසො වසී
සුවඤ්ජනක කොඤ්ඤා සිරිවඩ්ඨා² තයො පාසාද මුත්තමා.
32. ති සොළසසහස්සාති නාරියො සමලඛිතා
සුමනා නාම සා නාරිපුත්තබ්බ සුමිත්තෙ³ නාම අත්‍රජො.
33. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා හත්ථියානෙන නිකබ්බි
අනුත්තකං අට්ඨමාසං⁴ පධානං පදහි ජිනො.
34. බ්‍රහ්මුතා යාවිතො සනො සුමේධො ලොකනායකො
වතති වක්කං මහාවීරො සුදස්සනුය්‍යානමුත්තමෙ.
35. සරණො සබ්බකාමො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සාගරො නාමුපට්ඨාකො සුමෙධස්ස මහෙසිනො.

1. බ්‍රහ්මලොකමගච්ඡහං - සිමු.

2. සුවඤ්ජනක සිරිවඩ්ඨා - මජ්ඣං.
සුගතො කඤ්චනො සිරිවඩ්ඨො - සායං.

3. පුත්තබ්බසු - මජ්ඣං.
පුත්තබ්බො - සායං.

4. අට්ඨමාසං - මජ්ඣං, මනුසං.

24. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

25. යම්සේ මිනිස්සු ගංභෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛ නිර්ථය වැරද, යටු තොටුහි ගෙන මහානදිය තරණය කෙරෙත් ද,

26. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ පස්මරුන් දිනු සම්බුද්ධන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමුවන්නම් හ.

27. ඒ බුදුනුදුගේ බස් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැදවීම්, දස පාරමීන් පුරන පිණිස මත්තෙහි ඉතාධිඤ්ඤා කෙළෙමි.

28. සුත්‍රාන්තයද විනය දෑ සි නවාඛයශාසනා ශාසනය සියල්ල පිරිවහා සච්ඡෙදනය හෙබැ වීම්.

29. එහි මම හිඳුම් සිටුම් සක්මන්හි අප්‍රමාද වැ වාස කරන්නෙමි අභිඤ්ඤා පරතෙරට ගොස් බබ්බලොවට ගියෙමි.

30. මහර්ෂි වූ සුමේධ බුද්ධන්ගේ නගරය සුද්ධින නම් වී යැ, සුද්ධින නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පියා වී යැ, මව් තොමෝ සුද්ධින නම් වූ.

31. ඒ සුමේධ සම්මාසම්බුද්ධ නව දහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට සුවඤ්ඤා යැ කොඤ්ඤා යැ සිරිවඩ්ඪි යැ සි උතුම් වූ තුන් පහයෙක් වී.

32. මොනොවට සරසන ලද අටසාළස් දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. ඒ මෙහෙසි තොමෝ සුමනා නමු. දුත්‍ර තෙම පුතබ්බ සුමිත්ත නම් වී.

33. පස්මරුන් දිනු බුදුහු සතර පෙර නිමිති දක ඇත් යානයෙකින් මහබිහික්මන් කළහ, පුරා අට මසක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වියරිය කළහ.

34. මහත් වියරි ඇති සුමේධ නම් ලොක නායකයන් වහන්සේ මහබඳුහු විසින් අයදනා ලදහ උතුම් වූ සුද්ධින උයන්හිදී දමසක් පැවැත්වූහ.

35. මහර්ෂි වූ සුමේධ බුද්ධන්ට සරණ යැ සබ්බකාම යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වූහ. සාගර නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් වූහ.

36. රාමා වෙව සුරාමා ච අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි නසස හගවතො මහානිපොති¹ චුවචති.
37. උරුවෙලො ච යසුවො ච අහෙසුං අගගු'පට්ඨකා
යසොධිරා සිරිමා ච අහෙසුං අගගුපට්ඨකා.
38. අට්ඨාසිති රතනානි අච්චුග්ගතො මහාමුනි
ඔභාසෙසි² දිසා සබ්බා වජ්ඣ තාරාගණ³ යවා.
39. චක්කවත්තිමණි නාම යවා තපනි යොජනං
තථෙ'ව තසස රතනං සමනනා ඵරති යොජනං.
40. නචුතිවසසසහසානි ආයු විජ්ජති තාවද
තාවතා තිට්ඨමානො යො තාපෙසි ජනනං බිභුං.
41. තෙවිජ්ජජලභිඤ්ඤාහි බලපතෙහි තාදිහි
සමාකුලමිදං ආසි අරහතනහි සාධුහි⁴.
42. තෙ'පි සබ්බෙ අමිතයසා විප්පමුත්තා නිරුපධි
ඤ්ඤානාලොකං දසසස්සා නිබ්බුතා තෙ මහායසා.
43. සුමේධො ජිනවරො බුද්ධො මෙධාරාමච්ඡි නිබ්බුතො
ධාතුච්ඡාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසතො'ති.

සුමේධ බුද්ධවංසො.

1. නිමබොති - සිවු, නිමබරුක්බොති - සායා.
2. පභාසෙති - මව්, ඔභාසෙති - සායා.
3. තාරගණ - මව්.
4. තාදිහි PTS.
සාසනං - සායා.

36. රාමා යැ සුරාමා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාචිකා වූහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ‘කොළොචරුක’ යයි කියනු ලැබේ.

37. උරුවෙල යැ යසව යැ යන දෙදෙන අග්‍රාපසායක වූහ. යසාධරා යැ සිරිමා යැ යන දෙදෙන අග්‍රාපසායිකා වූහ.

38. අට අසුරියන් උස්වූ මහමුනිහු තරුගණ මැද පුන්සඳ සෙයින් හැම දික් බැබැළ වූහ.

39. යම් සේ සක්විති රජක්හුගේ මිණිරුවන යොදුනක් තැන් බබළා ද, එසෙයින් මැ උන් වහන්සේගේ ආහාරන්තය භාත්පසා යොදුනක් තැන් පැතිරයි.

40. එකල්හි අනු දහසක් හවුරුදු ආයු පැනෙයි, එතෙක් වැඩසිටි උන් වහන්සේ බොහෝ ජන සමූහය සසර කතරින් තරණය කර වූහ.

41. ත්‍රිවිද්‍යා ඇති පඩහිඳු ඇති සාඤ්ඤල ප්‍රාප්ත වූ තාදී ගුණ ඇති රහතුන්ගෙන් මෙ සස්ත (මිහිතලය හෝ) ගැවැසිතෝත් යි.

42. අපමණ පිරිවර ඇති කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු උපධි රහිත වූ මහායසස් ඇති එ හැම රහත්හු ද යුගාලොකය දක්වා පිරිනිවීයහ.

43. ජිනොත්තම වූ සුමේධ නම් බුදුහු මෙධාරාමයෙහි උරිනිවීයහ, ධාතුහු ඒ ඒ ප්‍රදේශයෙහි පතළාහ යි.

එකොළොස් වැනි සුමේධ බුද්ධවංශය යි.

12. සුජාත බුද්ධචංසො

1. තඤ්ච මණ්ඩකපාමි සුජාතො නාම නායකො
සීහහත්ථු¹ සහකකිංකරා අප්පමෙය්‍යා දුරාසදෙ.
2. චක්ඛේව විමලො සුද්ධො සතරංසී²ව පතාපවා¹
ඵලං සොභති සමබුද්ධො ජලනෙතා සිරියා සද්².
3. පාපුණ්ණිකාන සමබුද්ධා කෙවලං බොධිමුක්තමං
සුමඛලමහි නගරෙ ධම්මචක්කං පවත්තයි.
4. දෙසෙනෙත පචරං ධම්මං සුජාතෙ ලොකනායකෙ
අසිතිකොටි අභිසම්භු පඨමෙ ධම්මදෙසනෙ.
5. යද් සුජාතො අමිත්තසො දෙවෙ වසං උපාගමී
සත්තතිංසසහසසානං දුතියාභිසමයො අහු.
6. යද් සුජාතො අසමසමා උපගඤ්ජි³ පිතුසන්නිකං
සට්ඨිසත්තසහසසානං තතියාභිසමයො අහු.
7. සන්තිපාතා තයො ආසුං සුජාතස්ස මහෙසීනො
බිණ්ණසවානං විමලානං සත්තචිත්තානතාදිනං.
8. අභිඤ්ඤාලක්ඛානං අප්පත්තානං⁴ හවාහවෙ
සට්ඨිසත්තසහසසානි⁵ පඨමං සන්තිපතිංසු තෙ.
9. පුනාපරං සන්තිපාතෙ තිදිවොරොහනෙ ජීනෙ
පඤ්ඤාසත්තසහසසානං දුතියො ආසි සමාගමො.
10. උපසංඛ්‍යාමනො නරවසහං⁶ තස්ස යො අග්ගසාවකො
චතුරි සත් සහසෙසති සමබුද්ධං උපසංඛ්‍යමි.

1. තාපවා - සිමු.

2. පභා - සිමු.

3. උපචේජ - සිමු, මතුප.

4. අප්පමත්තානං - සිමු.

අප්පමත්තා, - පු.

5. සට්ඨිසත්ත සහස්සානං - සිමු.

6. නරාසහං - මජ්ඣං, නරමුසහං - ස්‍යා.

12. සුජාත බුද්ධචංගය

1. එ මැ මණ්ඩ නම් කල්පයෙහි සිංහයකුට බඳු පරිපූර්ණ හනු ඇති වෘක්කයකුට බඳු සම වට කඳට ඇති ප්‍රමාණ නො කටහැකි වූ නො ගැටිය හැකි වූ සුජාත නම් ලොකනායකයන් වහන්සේ පහළ වූහ.

2. විගත මල ඇති එහෙයින් මැ ශුද්ධ වූ වන්ද්‍යා යම් සේ ද ප්‍රත්‍යාවත් සුයායා යම් සේ ද, එසෙයින් මැ හැම කල්හි සිරියෙන් බබළන සම්බුදුහු බබළති.

3. සම්බුදුහු උතුම් වූ පරිපූර්ණ සම්බෝධියට පැමිණ සුමධනු නම් නගරයෙහි දී දම්සක් පැවැත් වූහ.

4. සුජාත නම් ලොකනායකයන් වහන්සේ උතුම් වූ දහම් දෙසන කල්හි ප්‍රථම ධර්මදෙශනායෙහි අසූ කෙළක් ප්‍රාණිහු ධර්මාබ්‍යාසය කළහ.

5. යම් කලෙකැ අප්‍රමාණ යසස් ඇති සුජාත නම් සම්බුදුහු දෙව්-ලොවැ වස් එළැඹි සේක් ද, එකල්හි සත්තිස් දහසක් සත්තට ද්විතීය ධර්මාභිසමය වී.

6. යම් කලෙකැ අසමසම වූ සුජාත නම් බුදුහු පියරජහු සම්පයට වැඩියේක් ද, එකල්හි සැටලක්ෂයක් ප්‍රාණින්ට තුන් වැනි ධර්මාබ්‍යාසය වී.

7. මහර්මී වූ සුජාත සච්ඡයන් වහන්සේට විගතරාගාදීමල ඇති සන්තූන් සිත් ඇති තාදිගුණ ඇති රහතුන්ගේ සනතිපාත තුනෙක් වී.

8. අභිඤ්ඤයට පැමිණි කුදු මහත් භවයට නො පැමිණියවුන් අතුරින් ඒ සැටලක්ෂයක් රහත්හු පළමු වැ රැස් වූහ.

9. යළි පස්මරුන් දිනු බුදුන් ගේ දෙව්ලොවින් බස්නා සනතිපාත-යෙහි පනස් ලක්ෂයක් රහතුන් ගේ ද්විතීය සමාගමය වී.

10. ඒ සුජාත නම් බුදුන්ට යම් අගසවු කෙනෙක් වුවාහු ද, සුදර්ශන නම් වූ උන් වහන්සේ නරඥ්‍යා බුදුන් කරා පැමිණෙන්නාහු සාර ලක්ෂයක් පිරිවර හා සමග පැමිණියාහ.

11. අහං තෙන සමයෙන චතුදිපමිති ඉසුරො
අත්තලිකචරො ආසිං වකකචන්ති මහබ්බලො.
12. ලොකෙ අවජරියං දිසවා අබහුතං ලොමහංසනං
උපගන්ඛාන වඤ්ඤං සො සුජාතං ලොකනායකං.
13. චතුදිපෙ මහාරජ්ජං රතනෙ සත්ත උත්තමේ
බුද්ධෙ නියායදස්සිකාන පබ්බජිං තස්ස සන්තිකෙ.
14. අරාමිකා ජානපද¹ උට්ඨානං පටිපිණ්ඩිය²
උපනෙන්නි භික්ඛුසංඝස්ස පච්චයං සයනාසනං.
15. සො'පි මං බුද්ධො³ ව්‍යාකාසි දසසහස්සමිති ඉසුරො
ති සකප්පසහස්සමිති අයං බුද්ධො භවිස්සති.
16. අහු කපිලමායා රමමා නික්ඛමිත්වා තථාගතො
පට්ඨානං පදුඤ්ඤාන කඤ්ඤා දුක්ඛාරකාරිකං.
17. අප්පාලරුක්ඛමුලස්මිං නිසිද්ධිකා තථාගතො
තත්ථ පායාසමග්ගයන තෙරඤ්ඤප්ප්‍රපෙතිති.
18. තෙරඤ්ඤරාය තීරමිති පායාසං ආදය සො ජිනො.
පටියක්ඛවරමග්ගෙන බොධිමුලමිති ඵෙතිති.
19. තතො පදකම්මං කඤ්ඤා බොධිමුලං අනුත්තරො
අසංකල්පකමුලමිති බුද්ධස්සති මහායසො.
20. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං හෙසසති ගොතමො.
21. කොලිතො උපනිසෙසා ව, අග්ගා හෙසුනති සාවකා
ආනුඤ්ඤා නාමුප්පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
22. බෙමා උප්පලවණ්ණං ව අග්ගා හෙසුනති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සාදො'ති පට්ඨවති.
23. විතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙසුනතු'ප්පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙසුනතු පට්ඨිකා
ආයු වස්සස්සං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.

1. ජනපදෙ - සිමු, සායා.

3. තද - මව්.

2. පටිපිණ්ඩියං - PTS.

11. එසමයෙහි මම කොදිව සහිත සතර දිවයිනෙහි අධිපති වූ අභය්හි හැසිරෙන හෙබල ඇති සක්වති රජ වීම්.

12. ඒ මම ලොකයෙහි අද්භූත වූ ලොමුදහගන්වන ආකාශයීය දෑක සුජාත ලොකනායකයන් වහන්සේ කරා එළැඹ වැට්දෙමි.

13. සිව්මහදිවයිනිහි මහරජය උතුම් වූ යන් රුවන බුදුන් විෂය-යෙහි පුදු උන් වහන්සේ වෙත පැවිදි වීම්.

14. ආරාමික වූ දනව්වැස්සෝ කරවූවර පුඩු කොට බික්සහනට විවරාදි ප්‍රත්‍යය හා සෙනසුන් එළවත්.

15. දස දහසක් සක්වළට ඉසුරු වූ ඒ සුජාත බුදුහු දු ‘මේ තෙම මෙයින් නිස්දහස් වන කප්හි බුදු වන්නේ ය’යි මට විවරණ දුන් සේක.

16. එකල්හි තථාගතයෝ රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියයීය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

17. තථාගතයෝ අප්පල් නම් නුගරුක් මුල්හි හිඳ එහි දි කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දලාභෝතෙරට එළැඹෙන්නාහ.

18. ඒ පස්මරුන් දිනු බුදුහු නිල්දලාභෝතෙර හිඳ කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමාභියෙන් බොධි මූලය වෙත එළැඹෙන්නාහ.

19. ඉක්බිති මහා යසස් ඇති අනුත්තර වූ මහසත් බෝමැඬ පැදකුණු කොට ඇසැතුරුක්මුල්හි දි බුදු වන්නේ යැ.

20. මොවුන් ගේ ජනිත මව් තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ, පිය තෙම ශුද්ධාදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

21. කොලිත යැ උපතියා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ, ඒ බුදුනට ආනන්ද නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් උපසායන කරන්නාහ.

22. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ, ඒ භාග්‍යවතුන් ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබෙයි.

23. වික්ක යැ හස්සාළවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායක වන්නාහ, උත්තරා යැ නන්දමාතා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායක වන්නාහ, යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

24. ඉදං සුඡාත වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධඛිජ්ඣකුරො අයං.
25. උකකුට්ඨි සඤ්ඤා වනෙතනති අපෙඨාචෙනති හසනති ව
කතඤ්ඤා නමස්සනති දසසහසස්සි සදෙවකා
26. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස චිරජක්ඛියාම සාසනං.
අනාගතමයි අඤ්ඤානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
27. යථා මනුස්සා නදිං තරතතා පටිතිත්ථං චිරජක්ඛිය
හෙට්ඨා තිසෙත්ථ ගහෙත්ථාන. උත්තරනති මහානදිං.
28. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමයි අඤ්ඤානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
29. තස්සා'පි වචනං සුඡා භියොගා හාසං ජනෙස්භං
අබ්බියාහිං වනං උග්ගං දසපාරමිපුරියා.
30. සුත්තනතං විනයඤ්ඤා'පි නවඛං සන්ද්දාසනං
සබ්බං පරියාපුරිස්සාන සොහසිං ජිනසාසනං.
31. තත්ථ'සමනෙතො විහරතො බ්‍රහ්මං භාවෙත්ථ භාවනං
අභිඤ්ඤාපාරමිං ගනත්වා බ්‍රහ්මලොකමගච්ඡහං.
32. සුමඛලං නාම නගරං උග්ගතො නාම ඛනතිශො
මාතා පභාවති නාම සුඡාතස්ස මහෙසිනො.
33. නවවස්සසහසස්සාති අගාරමථ්ඤ්ඤො වසී
සිරි උපසිරි නන්ද තයො පාසාදමුත්තමා.
34. තෙවිසතිසහසස්සාති නාරියො සමලභකතා
සිරිනන්ද නාම නාරි උපසෙතො නාම අනුජො.
35. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා අසංයානෙන නික්ඛමි
අනුනතවමාසාති පධානං පද්ධි ජිනො.

* භියොගාභාවෙත්ථ මානසං.

9 බුද්ධවංසො 26 හා

24. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙ වදන් අසා ‘මේ තෙම බුද්ධි-
බිජාභිකූරයෙකැ’ යි සතුටු වූ දෙව් මිනිස්සු-

25. ඔල්වරසන් පවත්වනී, අපොළනී, සිනහසෙනී. දසදහසක්
සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ කළ ඇදිලි ඇති වැ නමස්කාර
කෙරෙත්.

26. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්ත වරදමෝ නම් අනාගත
කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

27. යම් සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛකීර්ථය
වැරදූ යට නොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

28. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ ජිතපක්ඛමාර
සච්ඡයන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

29. මම ඒ බුදුනුදුගේ බස් අසා බෙහෙවින් සන්තොසය දැනුවිමි.
දසපාරමිත් පුරන පිණිස උග්‍ර වූ චුතය අධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

30. සුත්‍රාන්තය ද විනය දැ යි නවාඩු ශාස්තෘශාසනය සියල්ල පිරිවහා
බුදු සසුන් හෙබැ විමි.

31. මම එ සසුන්හි නො පමා වැ වාසය කරනුයෙමි බ්‍රහ්මචාරිභාවනා
වඩා අභිඤ්චන්ගේ පරතෙරට පැමිණ බ්‍රහ්මලොවට ගියෙමි.

32. මහර්ෂී වූ සුජාත බුදුන්ගේ නගරය සුමඬිගල නම, පිය තෙමේ
උග්ගත නම් ක්ෂත්‍රිය විය, මව්නොමෝ පභාවතී නමු.

33. ඒ සුජාත බුදුහු නවදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ, ඔබට ශ්‍රී
යැ උපශ්‍රී යැ ශ්‍රී නඤා යැ යි උතුම් තුන්පහයෙක් වී.

34. මොනොවට සරසනලද තෙව්සිදහසක් පරිවාරස්ත්‍රිහු වූහ,
මෙහෙසිය සිරිනඤා නමු, උත්‍ර කෙම උපසෙත නම් වී.

35. පස්මරුන් දිනු බුදුහු සතර පෙරළිමිනි දක අභයානසෙකින්
මහබිනික්මන් කළහ, පුරා නවමයක් ප්‍රධන්වියම් කළහ.

36. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සන්තො සුජාතො ලොක නායකො
වතති වකකං මහාවිරො. සුඛිඤ්ඤා'යානමුත්තමො.
37. සුදස්සනො ච ටෙවො¹ ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
නාරදො නාමුපට්ඨකො සුජාතස්ස මහෙසිනො.
38. නාගා ච නාගසමාලා ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස හගචතො මහාවෙලු'ති වුචති.
39. සො ච රුක්ඛො ජාතරුචිරො² අච්ඡිදො හොති පත්තකො³
උජ්චංසො බ්‍රහ්ම හොති දස්සනියො මනොරමො.
40. එකකකිකො පට්ඨකිකා⁴ තතො සාධා පභිජ්ජත්ථ⁵
යථා සුබද්ධො මොරගන්තො එවං සොහති සො දුමො.
41. න තස්ස කණ්ඩකා⁶ හොනති නා'පි ඡිදං මහා අහු
විත්තිණ්ණසාධො අවිරලො සඤ්චාරියො මනොරමො.
42. සුදන්තො ටෙව චිත්තො ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
සුහදො ටෙව ප්‍රමා ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
43. පඤ්ඤා රතතො ආසි උච්චිත්තතො⁷ සො ජිනො
සබ්බාකාරවරුපෙතො සබ්බගුණමුපාගතො.
44. තස්සප්පහා අසම්පමා නිද්ධාවති සමිත්තතො
අප්පමාණො අතුලියො ච සපනෙහි අනුපමො.
45. නවුත්තිවස්සසහස්සාති ආයු විජ්ජති තාවදො
තාවකා තිට්ඨමානො සො තාට්ඨි ජහතං බහුං.
46. යථාපි සාගරෙ උච්චි ගගනෙ තාරකා යථා.
එවං තද්ද පාවචනං අරහතෙහි විතතිතං⁸
47. සො ච බුද්ධො අසමයමො දුණාති ච තාති අතුලියාති
සබ්බං සමන්තරහිතං නත්ත රික්තං සබ්බසංඛාරා.
48. සුජාතො ජිනවිරො බුද්ධො සිලාරාමොති නිබ්බූතො
තාත්ථ තස්ස චෙතියො තිණ්ණො ආවුත මුග්ගතො'ති.

සුජාත බුද්ධවංසො වාදසමො.

1. සුදෙවො - සිමු.

2. සතරුචිරො - සිමු.

සනක්ඛන්ධො - සා, මජ්ඣ.

3. ඡද්දං හොති පටිත්තකං - පු.

අභිජ්ජදො හොති පත්තිකො - මජ්ඣ.

4. පට්ඨකිකා - සිමු, - PTS.

5. පභිජ්ජති - මට්, අභිජ්ජති - සිමු.

6. කණ්ඩකා - සිමු.

7. උච්චතරත - සිමු.

8. විවිත්තිතං - PTS.

36. මහත් වියාසී ඇති ලොභනායක වූ සුජාත බුදුහු මහබලහු විසින් අයදනා ලදහු උතුම් වූ සුමධංග උයන්හිදී ධම්සක් පැවැත්වූහ.

37. මහර්ෂි වූ සුජාත බුදුන්ට සුදර්ශන යැ දෙව යැයි අඟසවු දෙන-මක් වූහ, නාරද නම් උපසථායක තෙර නෙතෙක් වූහ.

38. නාගා යැ නාගසමාලා යැ යි අග්‍රග්‍රාමිකා දෙනමක් වූහ, ඒ භාග්‍ය වතුන්ගේ බොධිය 'මහනුණ' යයි කියනු ලැබේ.

39. එරුක ද හටගත් රුසිරු ඇතියේ අල්පච්ඡද ඇතියේ බොහෝ පත්‍ර ඇත්තේ වෙයි. සාප්පු වූ හුණරුක අවටින් මහත් වූයේ දකුම්කලු වූයේ මනරම් වේ.

40. එක් කඳ වැ වැඩි එයින් ශාඛා බෙදිණ, එරුක මොනොවට බඳනාලද මසූරහඤායෙන් (මොනරපිළින් කළ හිරවරණක්) සෙයින් හොබී.

41. එරුක්හි කටු නැති, සිදුර ද මහත් නොවී, විසුළ අතු ඇත්තේ අවිරල වූ ගත සෙවන ඇත්තේ මනරම් වී.

42. ඔබට සුදුහඬ යැ විහ්න යැ යන දෙදෙන අඟ උවටු වූහ, සුහදා යැ පද්මා යැ යන දෙදෙන අඟ උවට වූහ.

43. සියලු ආකාරවරයෙන් යුත් වූ හැම ගුණයෙන් සමන්විත වූ ඒ බුදුහු උසින් පනස් රියන් වූහ.

44. උන් වහන්සේගේ අසමසම වූ ප්‍රභාව භාත්පයින්ම නික්ම යෙයි. ඔබ ප්‍රමාණ රහිත වූවාහු අතුලා වූවාහු උපමායෙන් අනුපම වෙත්.

45. එකල්හි අනුදහසක් හවුරුදු ආයු වෙයි, එතෙක් සිටිමින් උන් වහන්සේ බොහෝ ජන සමූහයා සසරකතරින් තැරැ වූහ.

46. සයුරුහි තරඟවැළ යම්සේ ද අහස්හි කරුකැළ යමසේ ද එසෙයින් එකල්හි ප්‍රවචනය රහතුන් විසින් විසිතුරු විය.

47. ඒ බුදුහු ද අසමසම වෙති, ඒ ගුණයෝද අතුලා වෙති, එ හැම අතුරුදහන් විය, හැම සංස්කාරයෝ සිස් වූවාහු නොද?

48. ජිනාත්තම වූ සුජාත බුදුහු ශීලාරාමයෙහි පිරිනිව්‍යහ, එහි මැ උන් වහන්සේ ගේ සැය තුන් යොත්තක් උස් වී යයි.

දෙළොස් වැනි සුජාත බුද්ධවංශ යි.

13. පියදසසි බුද්ධචංසො

1. සුජාතසස අපරන්ත සයම්භු¹ ලොක නායකො
දුරාසදො අසම්පමො පියදසසි මහායසො.
2. සො'පි බුද්ධො අමීතයසො ආදිවො'ව විරොචති
නිහන්තාන තමං සබ්බං² ධම්මවක්කං පවත්තයි.
3. තසො'පි අතුලතෙජසස අහෙසුං අභිසමයා තයො
කොට්ඨසත්තසහසානං පඨමා'භිසමයො අහු.
4. සුදසන්නො දෙවරාජා මි'ව්ඡාදිට්ඨිම' රොචයි
තසස දිට්ඨිං විනොදෙනො සත්ථා ධම්මෙ' දෙසයි.
5. ජනසන්තිපාතො අතුලො මහාසන්තිපති තද
නවුතිකොට්ඨසහසානං දුතියාභිසමයො අහු.
6. යද් දෙණමුඛං භුක්ථිං විනෙසි නරසාරථි
අසිතිකොට්ඨසහසානං තතියා'භිසමයො අහු.
7. සන්තිපාතා තයො ආසුං තසො'පි පියදසසිනො
කොට්ඨසත්තසහසානං පඨමො ආසි සමාගමො.
8. තතො පරං නවුතිකොට්ඨ සම්පු ඵකතො මුතී.
තතියෙ සන්තිපාතමහි අසිතිකොට්ඨයො අහු.
9. අහං තෙන සමයෙන කසසපො නාම බ්‍රාහ්මණො
අජ්ඣායකො මනනධරො ති'ණ්ණං වෙදනපාරගු.
10. තසස ධම්මං සුඤ්ඤාන පසාදං ජනයි. අහං
කොට්ඨසත්තසහසෙහි සඛසාරාමං අමාපයි.
11. තසස ද්‍යාන ආරාමං හට්ඨො සංවිග්ගමානසො
සරණං පක්ඛසිලෙ වු³ දුග්ගං කත්වා සමාදිධි.⁴
12. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි සඛසමජෙකි නිසිදිය
අවසාරසෙ කප්පසතෙ අයං බුද්ධො හට්ඨසාති.

1. සම්බුද්ධො - සිමු.

2. සබ්බං තමං නිහන්තවාන - මජ්ඣා,

3. සරණං පක්ඛසිලං - සිමු.

4. සමාදිධි - මනුෂ්.

13. ප්‍රියදර්ශී බුද්ධචංගය

1. සුරාන නම් බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි ස්වයම්භූ (පරොපදෙශ රහිත වැසියල්ල දන්තා) වූ ලොකනායක වූ නො ගැටියහැකි වූ අසමසම වූ මහායසස් ඇති ප්‍රියදර්ශී බුදුහු ලොව පහළ වූහ.

2. අප්‍රමාණ වූ යසස් ඇති ඒ බුදුහු ද සුයඝ්ඨා සෙයින් බබ ති, ඔබ සියලු මොහදුරු නසා දමසක් පැවැත්වූහ.

3. අතුලා වූ තේජස් ඇති උන්වහන්සේට ද අභිසමය තුනෙන් වී කෙළ ලක්ෂයක් සත්තට ප්‍රථමාභිසමය වී.

4. සුදර්ශන නම් දෙවරප මිථ්‍යාදාෂ්ටිය රැවී කෙළේ යැ, බුදුහු ඔහුගේ දාෂ්ටිය දුරු කෙරෙමින් දහම් දෙසූහ.

5. යම් කලෙකැ අතුල වූ මහාජනසන්නිපාතයෙක් වී ද එකල්හි අනු කෙළදහසක් සත්තට දෙ වැනි ධර්මාභිසමය වී.

6. යම් කලෙකැ පුරුපදමාසාරවිහු ද්‍රෝණවුබ නම් ඇත්රප දමනය කළ සේක් ද, එකල්හි අසූ කෙළදහසක් සත්තට තුන්වැනි ධර්මාභිසමය වී.

7. ඒ පියදස්සි බුදුනට ශ්‍රාවක සන්නිපාත තුනෙන් වී, කෙළ ලක්ෂයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථම සමාගමය වී.

8. එයින් මතු අනු කෙළක් මුනිහු එකට රැස්වූහ, තුන් වැනි සන්නිපාතයෙහි අසූ කෙළක් ශ්‍රාවකයෝ වූහ.

9. එසමයෙහි මම් වෙද හදුරවනුයෙම් වෙද මන්ත්‍ර ධරනුයෙම් ත්‍රිවෙදයෙහි පාරයට ගිය කාශ්‍යප නම් බ්‍රාහ්මණ වීමි.

10. මම් ඒ බුදුන්ගේ දහම් අසා ප්‍රසාද දැනවීමි, කෙළලක්ෂයක් කහවුණුයෙන් සඛකාරාමයක් නිර්මාණය කෙළෙමි.

11. සතුටු වූයෙම් සංවෙගයට පැමිණි සිත් ඇතියෙම් අරම උන්වහන්සේට පුද සරණ ද පන්සිල් ද දැඩි කොට සමාදන් වීමි.

12. ඒ සම්බුදුහු දු සහ මැද වැඩ හිඳ 'මේ තෙම මෙයින් අටළොස් කප්පියක්හු ගේ ඇවෑමෙහි බුදුවන්නේ යැ'යි මට විවරණ දුන්සේක.

13. අහු කපිලවහයා රමමා ගිකඛමිකා තපාගතො
පධානං පදහිකාන කකා දුකකරකාරිකං.
14. අජපාලරුකඛමුලසමිං නිසිදිකා තපාගතො
තස් පායාසමග්ගයහ නෙරඤ්ජරමුපෙහිති.
15. නෙරඤ්ජරාය තිරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියතචරමග්ගෙන බොධිමුලං හි එහිති.
16. තතො පදකඛණං කකා බොධිමණ්ඩං අනුතතරො
අසසඤ්ජරුකඛමුලමහි බුජ්ඣකිසසති මහංයසො.
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිසසති
පිතා සුදොධාදතො නාම අයං හෙසසති ගොතමො.
18. කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙසසනති සාවකා
ආනාදො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිසසති තං ජිතං.
19. බෙමා උප්පලව ඡණ්ණො ච අග්ගා හෙසසනති සාවකා
බොධි තස්ස හගවතො අසසඤ්ජො'ති පවුච්චති.
20. විතො ච හඤ්ඤවකො අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා
උතරා නාදුමාතා ච අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨිකා
ආයු වසසසතං තස්ස ගොතමස්ස යසසසිතො.
21. ඉදං සුකාන වචනං අසමස්ස මහෙසිතො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබ්ජඛතුරො අයං.
22. උකකුට්ඨිසද්දං විතොනති අපෙඨාටෙනති හසනති ච
කත ඤජ්ඣි නමස්සනති දසසහසසි සදෙවකා.
23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣිසාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං තරනතා පටිතිකං විරජ්ඣිය
හෙට්ඨාතිකො ගහෙකාන උතරනති මහානදිං.
25. එවමෙ'ව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිතං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.

13. එකල්හි කර්මාගතයන් වහන්සේ රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වීයා වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

14. කර්මාගතයෝ අපපල් නම් නුගරුක් මුල්හි වැඩහිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට එළැඹෙති.

15. ඒ පස්මරුන් දිනු බුදුහු නිල්දලාහෝතෙර දී කිරිපිඬු වලඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ මගින් බෝමුල් කරා එළැඹෙති.

16. ඉක්බිති මහා යසස් ඇති අනුක්‍රමය වූ බුදුහු බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුරුක්මුල්හි බුදු වන්නාහ.

17. මොවුන්ගේ ජනිතමව් තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ පිය තෙම ශුද්ධාදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

18. ඔබට කොළිත යැ උපනිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ, ඒ ජිනපක්‍ඛමාරයනට ආනන්ද නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් උපසායන කරන්නාහ.

19. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ, ඒ භාග්‍යවතුන් ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබෙයි.

20. වීර්‍යක යැ හස්සාලවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායක වන්නාහ, උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායකිකා වන්නාහ, යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

21. අයුම වූ මහර්ෂීන්ගේ මේ වදන් අසා 'මේ බුද්ධ බීජංඝකුරයෙකැ'යි සතුටු වූ දෙවමිනිස්සු-

22. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙත්. දසදහසක් සක් වළ සදෙවක ලොකයා බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙයි.

23. ඉදින් මේ ලෝකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛ තීර්ථය වැරද යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙද් ද.

25. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

26. තස්සා'පි වචනං සුත්තං භියොසා විතතං පසාදසීං
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසි දසපාරමිපුරියා.
27. සුධකුඤ්ඤං නාම නගරං සුදන්තො නාම බතතියො
සුවන්දු නාම¹ ජනිකා'පියදසසීසස සන්ත්තො.
28. නව වසස සහසසානි අගාරමජ්ඣකො වසී.
සුනිමලවිමලගිරිබ්‍රහ්මා² තයො පාසාදමුත්තමා.
29. තෙතතිංසතිසහසසානි නාරියො සමලච්ඡානා
විමලා නාම නාරි ව කඤ්ඤනාවෙලො³ නාම අත්‍රපො.
30. ගිමිකෙත වතුරො දිසවා රථයානෙන නිකඛමි
ජමාසං පධානවාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
31. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සන්තො පියදසසී මහාමුනි
වතති වකකං මහාවිරො උසභ්‍රයානො මනොරමො
32. පාලිතො සබ්බදසසී⁴ ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සොභිතො නාමුපට්ඨාකො පියදසසීසස සන්ත්තො.
33. සුජාතා ධම්මදින්නා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තසස භගවතො කකුඨො'ති පවුච්චති.
34. සන්ධකො⁵ ධම්මකො⁶ වෙච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
විසාධා' ධම්මදින්නා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
35. සො'පි බුද්ධො අමිත්තයසො දාතතිංසවරලකකණො
අසිනිහත්ථුබ්බෙබ්බො සාලරාජා'ව දිසසති.
36. අශ්චන්ද්‍ර සුරියානං නත්ති තාදිසිකා පහා
යථා අහු⁷ පහා තසස අසමසස මහෙසිතො.
37. තස්සා'පි දෙවදෙවසස ආයු තාවතකං අහු
නවුතිවසසසහසසානි ලොකෙ අට්ඨාසි වකබ්බමා.
38. සො'පි බුද්ධො අසමසමො යුගානි'පි තානි අතුලියානි
සබ්බං සමත්තරනිතං නත්තු රිත්තා සබ්බසබ්බාරා
39. සො පියදසසී මුනිවරො අසසඤ්ඤාමමි නිබ්බුතො
තත්ථව තසස ජිනපුපො තිණි යොජන මුග්ගතො'ති.

පියදසසී බුද්ධවංසො තෙරසමො.

1. වන්දනාමාසි - මජ්ඣං.

2. ගිරිබ්‍රහ්මා - මජ්ඣං.

3. කඤ්ඤනාවෙලො - සිමු.

4. පියදසසී - සිමු, මත්‍රප.

3. සන්ධකො - සිමු.

සන්ධකො - සත්‍ය.

6. ධම්මකො - සිමු.

7. විසිබො - සිමු.

8. ආහු - මව්.

26. මම් ඒ බුදුන්ගේ ද බස් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැද වීම්, මත්තෙහි දසපාරමීන් පුරන පිණිස වුත්තාධිජයාන කෙළෙමි.

27. පියදසසී නම් ශාස්තෘන් වහන්සේට ‘සුධංකු’ නම් නුවරෙක් වියැ, ‘සුදක්ක’ නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පිතෘ වී යැ. මව් නොමෝ ‘සුවඤා’ නම් වූ.

28. උන් වහන්සේ නවදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසුහ, ඔබට සුනිමල යැ විමල යැ ගිරිබුහා යැ යි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

29. මොනොවට සරසන ලද තෙතිස් දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ, ‘විමලා’ නම් අගමෙහෙසියක් වූ. කඤ්ඤනාවෙල නම් පුත්‍රයෙක් වී.

30. පුරුෂොක්කම තෙමේ සතර පෙර ගිමිති දෑක රථ යානයෙකින් මහබිතික්මන් කෙළේ යැ, සමසක් ප්‍රධන්වියා කෙළේ යි.

31. මහත් වියා ඇති පියදසසී මහමුනිහු මහබඬු විසින් අයදනාලභු මනරම් වූ උසහ නම් උයන්හි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

32. ශාසනා වූ පියදසසී බුදුන්ට පාලිත යැ සබ්බදසසී යැ යි අගසවු දෙනමක් වූහ, සොහිත නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් වූහ.

33. සුජාතා යැ ධම්මදින්නා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායකා වූහ, ඒ භාගාවතුන්ගේ බොධිය කතුධ (කුඹුක්) යයි කියනු ලැබෙයි.

34. සන්ධක යැ ධම්මක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායක වූහ. විසාබා යැ ධම්මදින්නා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායකිකා වූහ.

35. අප්‍රමාණ යසස් ඇති දෙතිස් මහපුරිස් ලකුණු ඇති ඒ බුදුහු ද අසූ රියන් උස් වූවා සුපිපි සල්ලකක් සෙයින් පැනෙති.

36. ඒ අසම වූ මහර්මී වූ පියදසසී බුදුන්ට යම්බඳු ප්‍රභාවක් වූ නම් එබඳු ප්‍රභාවක් අග්නි වන්ද සුයා යන මොවුන්ට නැති.

37. දෙවියනට දෙවි වූ ඒ පියදසසී බුදුන්ට ද එතෙක් ආයු විය, වක්ඡුස්මත්ත අනුදහසක් හවුරුදු ලොවැ වැඩ සිටියහ.

38. ඒ ප්‍රියදර්ශී බුදුහු ද අසමසම වූහ, ඒ ශ්‍රාවක යුග්මය ද අතුලා වී. එ හැම අතුරුදහන් වී, හැම සංස්කාරයෝ සිස් වූවාහු නො ද?

39. ඒ පියදසසී නම් බුදුහු ඇසැතු අරමිහි පිරිනිවියහ, එහි මැ උන් වහන්සේගේ ස්තුපය තුන්යොත්තක් උස් කොට බඳවන ලදී.

තෙළෙස් වැනි ප්‍රියදර්ශී බුද්ධවංසය යි.

14. අක්දසසි බුද්ධචංසො

1. තඤ්ච මණ්ඩකප්පමහි අක්දසසි නරාසභො¹
මහා තමං නිහන්තවාන පකෙතා සමෙධාධිමුක්තමං.
2. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සනෙතා ධර්මවක්කං පච්ඡන්ති
අමතෙන තසසධි ලොකං දසසහසසි සදෙවකං.
3. තසසා'පි ලොකනාථසස අහෙසුං අභිසමයා තයො
කොට්ඨසතසහසසානං පඨමාභිසමයො අහු.
4. යද් බුද්ධො අක්දසසි චරති දෙවචාරිකං
කොට්ඨසතසහසසානං දුත්ඨා'භිසමයො අහු.
5. පුනාපරං යද් බුද්ධො දෙසෙසි පිතුසන්තිකෙ
කොට්ඨසතසහසසානං තතිසා'භිසමයො අහු.
6. සන්තිපාතා තයො ආසුං තසසා'පි ච මහෙසිනො
බිණ්ණසවානං විමලානං සන්තච්ඡන්තාන'තාදිනං.
7. අට්ඨනවුත්ථිසහසසානං පඨමො ආසි සමාගමො
අට්ඨාසිත්ථිසහසසානං දුත්ථියො ආසි සමාගමො.
8. අට්ඨසන්නත්ථිසහසසානං තතිසො ආසි සමාගමො
අනුපාදවිමුක්තානං විමලානං මහෙසිනං.
9. අහං තෙන සමයෙන ජට්ඨෙලො උග්ගතාපනො
සුසිමො² නාම නාමෙන මහියා සෙට්ඨසමමතො
10. දිබ්බං මඤ්ජරවං පුසථං පදුමං පාරිච්ඡන්තකං
දෙවලොකා හරිත්වානං³ සමබුද්ධං අභිපූජයිං.
11. සොපි මං බුද්ධො⁴ ව්‍යාකාසි අක්දසසි මහාමුත්ති
අට්ඨාරසෙ කප්පසතෙ අයං බුද්ධො භවිසසති.

1. මහාසභො - මව්.

2. සුසිමො - මනුෂ්‍ය, සුසිමො-PTS.

3. දෙවලොකනො ආ හරිත්වා.

4. තද - බු.අ.

14. අතීතයේ බුද්ධිමය

1. එ මැ මනස නම් කල්පයෙහි නරශ්‍රේෂ්ඨ වූ අතීතය නම් බුද්ධි මහත් වූ මොහොතකාරය නසා උතුම් සමෘද්ධියට පැමිණියාහු.

2. මහබලවූ විසින් අයදනාලදහු දම්සක් පැවැත්වූහ. දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලොකයා අමායෙන් සැතපුව සේක.

3. ඒ ලොකනාමයන් වහන්සේ ගේ ද ධර්මාවබෝධයෙන් වී. කෙළලක්ෂයක් සත්තට පළමු වැනි ධර්මාවබෝධය වී.

4. යම් කලෙකැ අර්ථදර්ශී බුද්ධි දෙව්ලොවැ වාරිකා කළසේක් ද, එකල්හි කෙළලක්ෂයක් සත්තට දෙවැනි ධර්මාවබෝධය වී.

5. යළි යම් කලෙකැ බුද්ධි පියරජ සම්පයෙහි දහම් දෙසුසේක් ද, එකල්හි කෙළලක්ෂයක් සත්තට තුන්වැනි ධර්මාවබෝධය විය.

6. මහර්ෂී වූ ඒ අර්ථදර්ශී බුද්ධන්ට ද විගත රාගාදිමල ඇති සන්- හුන් සිත් ඇති තාදිගුණ ඇති රහතුන්ගේ සන්තිපාත තුනෙන් වී,

7. අධ්‍යාත්මයෙන් රහතුන්ගේ ප්‍රථම සමාගමය වී, අධ්‍යාත්මයෙන් ශ්‍රාවක- යන්ගේ ද්විතීයසමාගමය වී.

8. අනුපාදවිමුක්තියෙන් කෙලෙසුන් කෙරෙන් මුත් පහවූ රාගාදි මල ඇති මහර්ෂී වූ අට සැත්තැදහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ තුන් වැනි සමාගමය වී.

9. එසමයෙහි මම් උග්‍ර වූ තපස් ඇති පෘථිවියෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ යයි සමමත වූ නමින් සුසීම නම් වූ ජටිලයෙක් වීමි.

10. පරසතු මදාරා දිවකුසුම් දෙව්ලොවින් ගෙනවුත් සම්බුද්ධන් පිදිමි.

11. මහාවුති වූ ඒ අතීතය නම් බුද්ධි ද ‘මේ තෙම මෙයින් අට- ලොසියක් වන කප්පි බුද්ධ වන්නේ යැ’යි මට විවරණ දුන්නේක.

12. අහු කපිලවංශා රමමා නිකම්භා තථාගතො
පධානං පද්ධිකාන කතා දුක්ඛාරකාරිකං.
13. අප්පාලරුක්ඛමුලස්මිං නිසිද්ධා තථාගතො
තස්ස පායාසමග්ගයාන තෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
14. තෙරඤ්ජරාය නිරමහි පායාසං ආදාය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එතිති.
15. තතො පදකම්මං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසුසුරුක්ඛමුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.
16. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති
පිතා පුරුෂොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
17. කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමුප්පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
18. බෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස හග්ගතො අසුසුරොති පවුච්චති.
19. විතෙතා ච හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිතො.
20. ඉදං සුභාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජ්ඣකුරො අයං.
21. උකකුට්ඨිසඤ්ඤං වතෙත්තති අපොච්චන්ති හස්තති ච
කත ඤජලී නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
22. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස වීරජක්ඛ්‍යාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමුත්තා ඉමං.
23. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සං වීරජක්ඛ්‍ය
හෙට්ඨාතිස්සෙ ගහෙත්තාන උත්තරන්ති මහානදිං.
24. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්චාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමුත්තා ඉමං.

12. එකල්හි තථාගතයෝ රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන් වියා වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට—

13. තථාගතයෝ අජපාල නම් නුගරුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට එළැඹෙන්නාහ.

14. පස්මරුන් දිනු ඒ බුදුහු නිල්දලාහෝතෙර වැඩහිඳ කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ මහින් බෝමුල වෙත එළැඹෙන්නාහ.

15. ඉක්බිති මහායසස් ඇති අනුත්තර වූ මහසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුරුක්මුල්හි බුදු වන්නේ යි.

16. මොවුන්ගේ ජනිත මව මායා නම් වන්නී යැ, පිය තෙම ශුද්ධදෙන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

17. ඔබට කොලිත යැ උපතිසා යැ යන දෙදෙන අගසවු වන්නාහ. ආනතු නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් ඒ ජීතපක්ඛාර බුදුනට උපසායන කරන්නාහ.

18. බෙමා යැ උසාලවණ්ණායැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාචිකා වන්නාහ. ඒ භාගාවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

19. වික්ක යැ හත්ථාලවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායක වන්නාහ. උක්කරා යැ නතුමානා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාචිකා වන්නාහ. ඒ යසස් ඇති ගොයුම් සම්බුදුනට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

20. අසම වූ මහර්හිත්ගේ මෙ වදන් අසා ‘මේ තෙම බුද්ධබ්‍රාහ්මණ-යෙකැ’යි සතුටු වූ දෙවිමිනිස්සු—

21. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිතහසෙති, දසදහසක් සක්වළ සදෙවක ලොකයා කළ ඇඳිලි ඇති වැ නමස්කාර කෙරේ.

22. ඉදින් මේ ලෝකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමුවන්නම්හ.

23. යම්සේ චිත්තිස්ස ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛතිර්ථය වැද්ද යට තොටැහි ගෙන මහගඟ තරණය කෙරෙත් ද—

24. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

25. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤා හවෙධා සංවිග්ගමානසො
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමීසුරියා.
26. සොහනං නාම නගරං සාගරො නාම ඛනිකො
සුදස්සනා නාම ජනිකා අක්ඛංසිස්ස සඤ්ඤා.

 27. දසවස්සසහස්සානි අභාරමජ්ඣිකා වසී
අපරගිරිසුරගිරිගිරිවාහනා¹ නයො පාසාදමුත්තමා.
 28. තෙත්තිංසත්සහස්සානි² නාරියො සමලඛනතා
විසාඛා නාම සා නාරි සෙලො³ නාමා'පි අනුජො.
 29. හිමිකෙත වතුරො දිසවා අස්සයානෙන හිකුබ්බි
අනුනඅට්ඨමාසානි පධානං පදභී ජිනො.
 30. භුමුතා යාවිනො සනෙතා අක්ඛංසි මහායසො
වත්ති වකකං මහාවිරො අනොමුය්‍යානෙන නරාසහො.
 31. සනෙතා ව උපසනෙතා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
අහසො නාමු'පට්ඨාකො අක්ඛංසිස්ස සඤ්ඤා.
 32. ධම්මා චේ'ව සුධම්මා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස හගචිතො වම්පකො'ති පච්චන්ති
 33. නකුලො ව නිසහො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨනා.
මකිලා ව සුනඤ්ඤා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
 34. සො'පි බුද්ධො අසමසමො අසීති රතනාග්ගතො⁴
සොහති සාලරාජා'උ උචාරාජා'ව පුරිතො.
 35. තස්ස පාකතිකා රංසී⁵ අනෙකසනකොටියො
උදධං අධො දසදිසා ඵරන්ති යොජනං තද්⁶.
 36. සො'පි බුද්ධො නරාසහො සබ්බසඤ්ඤා'ත්තමො මුත්ති
වස්සසනසහස්සානි ලොකෙ අට්ඨාසි වකකුමා.
 37. අතුලං දසෙසුඤ්ඤා ඔහාසං විරොවෙනා සදෙවකෙ
සො'පි අනිච්චතං පනෙතා යථ'ග්ග'පාදනසංඛියා.
 38. අක්ඛංසි ජිනවරො අනොමාරාමමිති හිබ්බුතො
ධාතුච්ඡාරිකං ආසි පෙසු තෙසු පදෙසනො'ති.

අක්ඛංසි බුද්ධචංසො වුද්ධසමො.

1. අපරගිරිසුරගිරිවාහනො - මජ්ඣ.

2. තෙත්තිංසංච - සිමු.

3. සොනො - සිමු. සෙනො - PTS.

4. බුද්ධචංසෙ 26 ගා.

5. රසමි - සිමු.

6. සද - මජ්ඣ.

25. ඒ අර්ථදර්ශී බුද්ධත්වයේ ද බස් අසා සතුටු වූයෙහි සංවේ පත් සිත් ඇතියෙහි දසපාරමිත් පුරන පිණිස මත්තෙහි වුත්තාධිප්පාන කෙළෙහි.

26. ශාස්තෘ වූ අර්ථදර්ශී නම් බුද්ධත්වය ශාසන නම් නුවරෙක් වියැ පිය තෙම සාගර නම් ක්ෂත්‍රිය විය, මව් තොමෝ සුදසසනනම් වූ.

27. ඒ අර්ථදර්ශී බුද්ධු දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ, (මබට) අමරගිරි යැ සුරගිරි යැ ගිරිවාහන යැ යි උතුම් තුන් පහා කෙනෙක් වූහ.

28. මොනොවට සරහනලද කෙකිස්දහසක් පරිවාරස්ත්‍රිහ වූහ. විශාඛා නම් ස්ත්‍රියක් දගමෙහෙසි වූ. පුත්‍ර තෙම සෙල නම් වී.

29. පස්මරුන් දිනු බුද්ධු සතර පෙර නිමිති දෑක අශ්වසානයෙකින් මහබිණ්ණිකන් කළහ. පුරා අටසෙක් ප්‍රධන්වියා කළහ.

30. මහත්වියා ඇති නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ මහත් යසස් ඇති අර්ථදර්ශී බුද්ධු මහබඹු වසින් අයදනාලදු අනොම නම් උයන්හි දි දම්සක් පැවැත් වූහ.

31. අර්ථදර්ශී සම්බුද්ධත්වය ශාසන යැ උපශාසන යැ යන දෙදෙන අගසවූ වූහ. අභය නම් තෙර කෙනෙක් උපස්ථායක වූහ.

32. ධර්මා යැ සුධර්මා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාමිකා වූහ. ඒ භාග්‍යවතුනට බොධිය ‘සප්ප’ යයි කියනු ලැබේ.

33. නකුල යැ නිසහ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායක වූහ. මකිලා යැ සුනඤ්ඤ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායක වූහ,

34. අසමසම් වූ අසුරියනක් උස් වූ ඒ බුද්ධු ද සුපිපි සල්ලකක් සෙයින් ද පුන්සද සෙයින් ද බබළයි.

35. එකල්හි ඒ අර්ථදර්ශී බුද්ධත්වයේ නොයෙක් කෙළසියගණන් පියවිරස් උඩ යට දසදිග්හි භාත්පස්සි යොදනක් තැන් පැතිරෙයි.

36. නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ හැම සත්තට උතුම් වූ මුනි වූ පසැස් ඇති ඒ අර්ථදර්ශී බුද්ධු ද ලක්ෂයක් හවුරුදු ලොවැ වැඩ විසූහ.

37. අතුලු වූ අවභාස දක්වා සදෙවක ලොකයෙහි බැබැළී ඉන්ධනක්ෂයෙන් අග්නිය සෙයින් ඒ අර්ථදර්ශී බුද්ධු ද අනිත්‍යතාවට පැමිණියේක.

38. ජිනොත්තම වූ අර්ථදර්ශී බුද්ධු අනොමාරාමයෙහි පිරිනිවියහ, ධාතුහු ඒ ඒ පෙදෙස්හි පහළාහ යි.

තුදස් වැනි අර්ථදර්ශී බුද්ධචංශ යි.

15. ධම්මදස්සී බුද්ධචංසො

1. තතෝ'ව මණ්ඩකපාමහි ධම්මදස්සී මහායසො
තම'නුකාරං විධමෙතො අතිරොචති සදෙවකො.
2. තසසා'පි අතුලතෙජස්ස ධම්මචක්කපාවතතනො
කොට්ඨසතසහස්සානං පඨමා'හි සමයො අහු.
3. යද් බුද්ධො ධම්මදස්සී ටිනෙසි සඤ්ජයං ඉසිං
තද් නවුතිකොට්තං දුතියා'හිසමයො අහු.
4. යද් සකෙකා උපගඤ්ඤ් සහපරිසො¹ විනායකං
තද් අසීති කොට්තං තතියා'හිසමයො අහු.
5. තසසා'පි දෙවදෙවස්ස සනිහිපාතා තයො අහු²
බිණ්ණසවානං විමලානං සන්තචිත්තාන'නාදිනං.
6. යද් බුද්ධො ධම්මදස්සී සරණෙ වස්සං උපාගමී
තද් කොට්ඨසහස්සානං³ පඨමො ආසි සමාගමො.
7. පුතා'පරං යද් බුද්ධො දෙවතො එති මානුසං⁴
තද්'පි සතකොට්තං දුතියො ආසි සමාගමො.
8. පුතා'පරං යද් බුද්ධො පකාසෙසි ධුතො ගුණෙ
තද් අසීති කොට්තං තතියො ආසි සමාගමො.
9. අහං තෙන සමයෙන සකෙකා ආසිං පුරිඤ්ඤෙ
දිබ්බෙන ගන්ධමාලෙන⁵ තුරියෙන අභිසුජ්ඣිං.
10. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි දෙවමජෙකි නිසීදිය
අට්ඨාරසෙ කප්පසතෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
11. අහු කපිලවනයා රමමා හික්කමිතො තථාගතො
පධානං පදහිතාන කතො දුක්කරකාරිකං.
12. අප්පාලරුක්කමුලස්මිං නිසීදිතො තථාගතො
තත්ථ පායාසමග්ගස්ස තෙරඤ්ඤරමුපෙතිති.

1. සපරිසො - සිමු, මජ්ඣං.

2. ආහු - මව්, අහු - මජ්ඣං.

3. කොට්ඨසහස්සානං - සිමු, මජ්ඣං.

4. මානුසෙ - සිමු,

5. දිබ්බගන්ධෙනමාලෙන - මනුෂ්,

15. ධර්මදර්ශී බුද්ධචර්යා

1. එ මැ මණ්ඩ නම් කප්පි මහත් වූ යසස් ඇති ධර්මදර්ශී නම් බුදුහු මොහදුරු නසා සඳෙවක ලොකයෙහි අධික වැ බැබළුණාහ.

2. අපමණ තෙජස් ඇති ඒ ධර්මදර්ශී බුදුන්ගේ ද දම්සක් පැවැත්මෙහි දී කෙළලක්ෂයක් සත්තට ප්‍රථම ධර්මාවබෝධය වී.

3. යම් කලෙකැ ධර්මදර්ශී බුදුහු සංඝරය නම් රුහිහු දමනය කළ සේක් ද, එකල්හි අනු කෙළක් සත්තට දෙ වැනි අභිසමය වී.

4. යම් කලෙකැ සක්දෙවරජ පිරිස් සහිතවැ බුදුන් කරා එළැඹියේ ද, එකල්හි අසූ කෙළක් සත්තට තුන් වැනි ධර්මාභිසමය වී.

5. දෙවියනට දෙවි වූ ඒ ධර්මදර්ශී බුදුනට ද පහවූ රාගාදි මල ඇති සන්තූන් සිත් ඇති තාදි ගුණ ඇති රහතුන්ගේ සන්තිපාත තුනෙක් වී.

6. යම් කලෙකැ ධම්මදසසී බුදුහු සරණ නම් නගරයෙහි වස් එළැඹියේක් ද, එකල්හි කෙළදහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථමසමාගමය වී.

7. යළි යම් කලෙකැ ධර්මදර්ශී බුදුහු දෙව්ලොවින් මිනිස්ලොවට වැඩියේක් ද, එකල්හි දු කෙළසියක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ද්විතීය සමාගමය වී.

8. යළි යම් කලෙකැ බුදුහු (සුද්ධිනාරාමයෙහි දී භාරිත නම් තෙරණුවන් අගසවූ තැන්හි තබමින්) තෙළෙස් ධුතගුණයන් ප්‍රකාශ කළ සේක් ද එකල්හි අසූ කෙළක් ශ්‍රාවකයන්ගේ තෘතීය සමාගමය වී.

9. එසමයෙහි මම් පුරිඤ්ඤ වූ සක්දෙව් රජ වීමි, දිව ගදින් මලින් පසහතුරුවන් බුදුන් පිදීමි.

10. ඒ ධර්මදර්ශී නම් බුදුහු ද දෙව්පිරිස් මැද වැඩහිඳ මේ තෙම මෙයින් අටළොස් වන කප්පියෙහි බුදු වන්නේ යැ'යි මට විවරණ දුන් සේක.

11. එකල්හි තථාගතයෝ රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියභීය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

12. තථාගතයෝ අපපල් නම් රුක්මුල්හි හිඳ එහිදී කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දළාහෝතෙරට පැමිණෙන්නාහ.

13. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදාය සො ජිනො පටියත්තවරමගෙන න බොධිමුලමහි එහිති.
14. තතො පදකච්ඡං කඤ්චා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො අස්සකරුක්ඛමුලමහි බුජ්ඣ්ඤ්ඤා මහායසො.
15. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං. හෙස්සති ගොතමො.
16. කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා ආනන්දො නාමුප්පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
17. ඛෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා බොධි තස්ස හගවතො අස්සකොති පවුච්ඡති.
18. විතෙකා ච හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තුප්පට්ඨකා උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා හෙස්සන්තුප්පට්ඨිකා ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
19. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනො ආමොදිකා නරමරු බුද්ධිච්ඡඛිකුරො අයං.
20. උක්ඛුට්ඨිසද්දං විතෙකන්ති අපෙඨාටෙනති හසන්ති ච කතඤ්ඤි නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
21. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස වීරජක්ඛිස්සාම සාසනං අනාගතමහි අඤ්ඤානො හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
22. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං වීරජක්ඛිස හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙඤ්ඤාන උත්තරන්ති මහානදිං.
23. එවමෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමිමං ජිනං අනාගතමහි අඤ්ඤානො හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
24. තස්සාපි වචනං සුඤ්ඤා හිංසො විත්තං පසාදධිං උත්තරං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිපූරියා.
25. සරණං නාම නගරං සරණො නාම ඛනිගො සුනන්දො නාම ජනිකා ධම්මදස්සස්ස සත්ථිනො,

13. පස්මරුන් දිනු ඒ ධර්මදර්ශී වුදුහු භිල්ලොහෝතෙර දි කිවිපිඬු වළඳා දෙවියන් පිළියෙල කළ උතුම්මෙන් බෝවුල වෙත පැමිණෙන්නාහ.

14. ඉක්බිති මහත් යසස් ඇති අනුකර මහසත් බෝවැඩ පැදකුණු කොට ඇසැත් රුක්මුල්හි බුදුවන්නේ යි.

15. මොවුන්ගේ ජනිත මට මායා නට වන්නි' යැ, පිය තෙම සුඤ්ඤාන නට වන්නේ' යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වනාහෙ යි.

16. කොළිත යැ උපතිසා යැ යන දෙදෙන අග්‍රගාචක වන්නාහ, ආනන්ද නම් උපස්ථායක තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපස්ථාන කරන්නාහ.

17. බෙවා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රගාචකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ උබාධය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

18. චිත්ත යැ හක්ඛාලවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායක වන්නාහ, උත්තරා යැ නන්දමානා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායකා වන්නාහ. යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

19. අසම වූ මහර්මින්ගේ මෙ වදන් අයා 'මේ බුද්ධිභංකරයෙකැ' යි සතුටු වූ දෙවිමිනිස්සු-

20. ඔල්වරසන් පවත්වති අපොළති, සිනහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත මිනිස්සු කළ ඇඳිලි ඇති වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

21. ඉදින් ඇපි මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්ත වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

22. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛ තීර්ථය වැරද යැටැ තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද,

23. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ ජීතපක්ඛමාරයන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. ඒ ධර්මදර්ශී බුදුන්ගේ ද බස් අයා බෙහෙවින් සිත පැහැදවිමි, දසපාරමින් පුරන පිණිස මත්තෙහි ඉතාධිෂ්ඨානය කෙළෙමි.

25. ධර්මදර්ශී නම් ශාසනාත් වහන්සේගේ නගරය සරණ නම් විය, සරණ නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පිතෘ විය, මව් තොමෝ සුනඤා නම්.

26. අටඨ වසසසහසසානි අගාරමජ්ඣයො වසී
අරජො වීරජො සුදසසනො තයො පාසාදමුක්තමා.
27. තිවත්තාරිසසහසසානි නාරියො සමලඛිතනා
විචතොළි නාම නාරි අත්‍රජො පුඤ්ඤවසීනො.
28. භිමිකෙත චතුරො දිසවා පාසාදෙනා'භිතිකම්ඵ
සත්තාහං පධානචාරං අවරී පුරිසුක්තමො.
29. ඔහමුනා යාවිතො සනෙතා ධම්මදස්සී නරාසහො
වතති වකකං මහාවීරො මිගදයෙ නරුක්තමෙ.
30. පදුමො ඵුසසදෙවො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
සුනෙතො නාමු'පට්ඨාකො ධම්මදස්සීසු සත්ථුනො.
31. ඛෙමා ච සච්චනාමා ච අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තසු හගවනො බිම්බිජාලො¹ ති වුවන්ති.
32. සුහඳෙ කට්ඨසහො වෙච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
සාලියා ච වලියා ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
33. සො'පි බුද්ධො අසමසමො අසීතිහස්මුග්ගනො
අතිරොචති තෙජෙන දසසහසසීමති ධාතුයා.
34. සුඵලොපා සාලරාජාව විජ්ජ'ව ගගනෙ යථා
මජ්ඣගිනිකෙ ච සුරියො ඵචං සො උපසොහථ²
35. තසසා'පි අතුලතෙජස්ස සමකං ආසි ජීවිතං
වසසහසහසසානි ලොකෙ අට්ඨාසි වත්තුමා.
36. ඕහාසං දසසඤ්ඤාන විමලං කඤ්ඤාන සාසනං
රචිව්ඤ්ඤා ච ගගනෙ නිබ්බුතො සො සසාවකො'ති.
37. ධම්මදස්සී මහාවීරො කෙසාරාමමති³ නිබ්බුතො
තඤ්ඤ'ව'ස්ස⁴ ථූපවරො තියොජන සමුග්ගතොති.

ධම්මදස්සී බුද්ධචංසො පණ්ණරසමො.

1. බිම්බිජාලො - සිමු,
2. උපසොහිත්ථ - PTS

3. සාලරාමමති - මජ්ඣං,
4. සො - සිමු. PTS

26. උන් වහන්සේ අට දහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට අරජයැ විරජ යැ සුද්ධින යැ යි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

27. මොනොවට සරහනලද තෙසාලිස් දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ, විවිතොලී නම් අගමෙහෙසියක් වූ, පුත්‍ර තෙම පුණ්‍යවර්ධන නම් වී.

28. පුරුෂොක්කම වූ ධර්මදර්ශී බුදුහු සර පෙරනිමිති දැක ප්‍රාසාදය හා සමග මහබිත්තිමන් කළහ, සතියක් ප්‍රධන්වියා කළහ,

29. මහන්වියා ඇති නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ නරොත්තම වූ ධර්මදර්ශී සච්ඤ-යන් වහන්සේ මහබඹුහු විසින් අයදනාලඟු මුවලාවහි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

30. ධර්මදර්ශී නම් ශාස්තෘන් වහන්සේට පදුම යැ පුෂ්පදෙව යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාමක වූහ. සුනෙත්‍ර නම් තෙර කෙනෙක් උපස්ථායක, වූහ.

31. බෙමා යැ සච්චනාමා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාමිකා වූහ. ඒ හාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ‘රත්කරවිරුකැ’යි කියනුලැබේ,

32. සුහද යැ කට්ඨසහ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායක වූහ, සාලියා යැ වලියා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායිකා වූහ.

33. අසමසම වූ ඒ බුදුහු ද අසුරියනක් උස් වූවාහු දසදහසක් සක්වළ තෙජසින් අධික වැ බැබැළූහ.

34. සුපිපි සල්ලකක් සෙයින් ද ගුවන්තෙලෙහි විදුලිය සෙයින් ද මධ්‍යාහ්නයෙහි සුයායා සෙයින් ද උන් වහන්සේ ශොභමාන වූහ.

35. අතුල වූ තෙජස් ඇති ඒ ධර්මදර්ශී සර්වඥයන් වහන්සේගේ ද ජිවිතය සෙසුවන් හා සම විය, පසැස් ඇති බුදුහු හවුරුදු ලක්ෂයක් ලොවැ වැඩවිසූ සේක.

36. ඒ බුදුහු අවහාස දක්වා සස්න නිර්මල කොට ගුවන්තෙලෙහි සදහිරු සෙයින් ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිවියහ.

37. මහන්වියා ඇති ධර්මදර්ශී සච්ඤයන් වහන්සේ කෙසාරාමයෙහි පිරිනිවියහ, එහි මැ උන් වහන්සේ ගේ උක්කමස්තුපය තුන්යොත්තක් උස් කොට බදවනලද්දේ යි.

පසළොස් වැනි ධර්මදර්ශී බුද්ධිවංශය යි.

16. සිද්ධිකල්ප බුද්ධිවංසො

1. ධම්මදස්සිණ අපරෙත සිද්ධිකල්පා ලොකනායකො¹
නිහනිතා තථි සංඛං පූරියො අබ්භුග්ගතො යථා²
2. සො'පි පත්තාන සම්මොඛිං³ සත්තාරෙතො⁴ සදෙවකං
අභිවක්ඛි ධම්මමෙසෙන නිබ්බාපෙතො සදෙවකං.
3. තස්සා'පි අතුලතෙජස්ස අනෙසුං අභිසම්මා තයො
කොට්ඨසත්තස්සානං පඨමා'භිසම්මයො අහු.
4. පුනා'පරං භීමරථෙ⁵ යද අහනි දුක්ඛිං⁶
තද නවුති කොට්ඨං දුකියා'භි සම්මයො අහු.
5. යද බුද්ධො ධම්මං දෙසෙසි වෙහාරෙ යො පුරුක්ඛතමෙ
තද නවුති කොට්ඨං තනියා'භිසම්මයො අහු.
6. සත්තිපාතා තයො ආසුං තස්මි'ම්පි දිපදුක්ඛතමෙ
බිණ්ණෙවානං විමලානං සත්තවිත්තාන'තාදිනං.
7. කොට්ඨසත්තානං නවුතිනං අසීතියා ව කොට්ඨං
එතෙ ආසුං තයො ඨානා විමලානං සමාගමේ.
8. අහං තෙන සම්මයෙන මඤ්ඤො නාම තාපසො
උග්ගතෙජො දුස්සසහො අභිඤ්ඤාබලසමාහිතො.
9. ජම්බුතො ඵලමා'නෙකා' සිද්ධිකල්පස්ස අදස්'හං
පටිග්ගහෙකා සම්බුද්ධො ඉදං වචන'මබුචි.
10. පස්සථ ඉමං තාපසං ජට්ඨං උග්ගතාපතං
චතුනවුතෙ ඉතො කසො අයං බුද්ධො භවිස්සති.
11. අහු කපිලවහයා රමමා නික්ඛමිකා තථාගතො
පධානං පදහිකාන කකා දුක්ඛාරකාරිකං.
12. අජපාලරුක්ඛමුලමහි නිසීදිකා තථාගතො
තත් පායාසම්ග්ගයහ නෙරඤ්ජරමුපෙහිති.

1. නාමනායකො - සිමු.

2. පූරියොවබ්භුග්ගතො තද - මවි.

3. සම්බුද්ධං - සිමු.

4. සත්තාරෙත්වා - මවි.

5. භීමරථයො - සිමු. PTS සා. 1.

6. යද්දාහනිදුක්ඛිං - PTS

7. ඵලමාහත්වා - සිමු. PTS

16. සිද්ධාන්තී බුද්ධවංශය

1. ධර්මදර්ශි නම් බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි සිද්ධාන්තී නම් ලොකනායකයන් වහන්සේ හැම අපුරු නසා උදුඩු සුයායා සෙයින් ලොවැ පහළ වූසේක.

2. උන් වහන්සේ ද සම්බෝධියට පැමිණ සදෙවකලොකයා සසර කතරින් තරවමින් සදෙවකලොකයා නිවමින් දහම්වැසි වැස් වූ සේක.

3. අතුල වූ තෙජස් ඇති උන් වහන්සේට ද අභිසමය තුනෙක් විය, කෙළ ලක්ෂයක් සත්තට ප්‍රථමාභිසමය වී.

4. යළි යම් කලෙකැ හිමරථ නම් නගරයෙහි දහම් අමා බෙර වැසූසේක් ද, එකල්හි අනු කෙළක් සත්තට ද්විතියාභිසමය වී.

5. යම් කලෙකැ ඒ සිද්ධාන්තී නම් බුදුහු වෙහාර නම් පුරවරයෙහි (ඤ්ඤාසමාගමයෙහි) දහම් දෙසුසේක් ද, එකල්හි අනු කෙළක් සත්තට තෘතියාභිසමය වී.

6. ද්විපදෙතනම් වූ ඒ සිද්ධාන්තී බුදුන් කෙරෙහි දු විමල වූ සන්ත්‍රානසින් ඇති තාදිගුණ ඇති ක්ෂණාසුචයන්ගේ සන්තිපාතත්‍රයෙක් වී.

7. කෙළසියක් ද අනු කෙළක් ද අසූ කෙළක් ද යන තෙල තිදෙන රහතුන්ගේ සමාගමයෙහි සන්තිපාතසථානයෝ දූහ.

8. එසමයෙහි මම උග්‍ර තෙජස් ඇති නො ගැටියහැකි අභිඤ්ඤාසමාධි ඇති මඤ්ඤ නම් තවුස් වීමි.

9. මම දඹරුකින් එල ගෙනවුත් සිද්ධාන්තී බුදුන්ට දුනිමි, සමබුදුහු පිළිගෙන මෙවදන් වදළහ.

10. ජවාධර වූ උග්‍රතෙජස් ඇති මෙ තවුස් බලව. මෙ තෙම මෙයින් සිවු අනු වත කප්පි බුදු වන්නේ ය.

11. එකල්හි තථාගතයෝ රමා වූ කඳිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්-වියා වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -

12. තථාගතයෝ අප්පාල නම් නුගරුක් මුල්හි වැඩහිද එහි දි කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාභෝතෙරට පැමිණෙන්නාහ.

13. තෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමංගෙන නොධම්මලංහි එහිති.
14. තතො පදකච්ඡං කඤ්ඤා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සස්සරුකබ්බලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.
15. ඉමස්ස ජනිකා මාතා, මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
16. කොලිනො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො, උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
17. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භවෙතො අස්සස්සො'ති පවුලෙති.
18. විනෙතා ව හස්තාලවකො, අග්ගා හෙස්සන්තූ'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තූ'පට්ඨිකා
අයු වස්ස සත්තං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිතො.
19. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො,
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිච්ඡිද්ධිකරො අයං.
20. උකකුට්ඨිසද්ද වත්තන්ති අපොථොනති හස්තන්ච
කතඤ්ජලී, නමස්සන්ති දසසහස්සිසලෙවකා.
21. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානො හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
22. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්තං විරජ්ඣය
හෙට්ඨා තිත්තං ගහෙකාන උත්තරන්ති මහානදිං.
23. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානො හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
24. තස්සාපි වචනං සුඤ්ඤා භියොගා විත්තං පසාදයි
උත්තරං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමි පූරියා.
25. වෙහාරං නාම නගරං උදෙතො නාම ඛනිකො
සුචස්සා නාම ජනිකා සිද්ධිත්තස්ස මහෙසිනො.

13. ඒ පස්මරුන් දිනු බෝසත්හු නිල්දලාහෝතෙර දී කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමාභියෙන් බෝවුට වෙත පැමිණෙන්නාහ.

14. ඉක්බිති මහායංසේ ඇති අනුක්කර මහසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුරුක්මුල්හි දී බුදු වන්නේ යි.

15. මොවුන්ගේ ජනිකම්ම මායා නම් වන්නී යැ, පිය තෙම ශුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

16. කොලිත යැ උපනිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපසාදන කරන්නාහ.

17. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

18. විත්‍ර යැ හත්ථාළවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසාදක වන්නාහ. උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසාදිකා වන්නාහ. ඒ යසස් ඇති ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

19. අසම වූ මහර්මින්ගේ මෙ වදන් අසා ‘මේ බුද්ධබිජාභිකුරුයෙකැ’යි සතුටු වූ දෙවිමිනිස්සු -

20. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිතහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෙ කයා බද්දිලි වැ නටස්කාර කෙරෙයි.

21. ඉදින් ඇපි මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්ත වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

22. යම්සේ මිනිස්සු ගාහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛ තීර්ථය වැරදූ යටැ තොටැහි ගෙන මාගභ තරණය කෙරෙත් ද -

23. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. උන් වහන්සේගේ ද බස් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැදවිමි. දස-පාරමීන් පුරනු පිණිස මත්තෙහි ඉතාධිස්ථාන කෙළෙමි.

25. මහර්මි වූ සිද්ධාස්ථි බුදුන් ගේ නගරය වෙහාර නම. උදෙන නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පියා විය, මව්පාතෘමෝ සුඵසා නමු.

26. දසවස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣමො වසී
කොකාසුප්පලකොකන්ද නයො පාසාදමුත්තමා.
27. තිසොළසසහස්සාති නාරියො සමලඛුක්කා
සුමනා නාම සා නාරි අනුපමො නාම අනුජො.

 28. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා සිව්කා යානෙන නිකම්භි
අනුතදසමාසාති පධානං පදභී ජිනො.
 29. චුහමුතා යාවිතො සන්නො සිද්ධස්සො ලොකනායකො
වතති වක්කං මහාවිරො මීගදයෙ නරුක්කමො.¹
 30. සඬෙලො ව සුමිත්තො ව අහසුං අග්ගසාවකා
රෙවතො නාමු'පට්ඨාකො සිද්ධත්ස්ස මහෙසිනො.
 31. සිවලා ව සුරාමා ව අහසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො කණ්ඩකාරොති වුට්ඨි.
 32. සුප්පියො ව සමුද්දො ව අහසුං අග්ග'පට්ඨකා'²
රමො චෙව සුරමො ව අහසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
 33. සො බුද්ධො සට්ඨි රතනං අහොසි නහමුත්තො,
කක්ඛනග්ගිය³ සංකාසො දසසහස්සි වීරොවති.
 34. සො'පි බුද්ධො අසට් සමො අතුලො අප්පට්ඨග්ගලො
වස්සසහස්සාති ලොකෙ අට්ඨාසි වක්ඛමා.
 35. විපුලං⁴ පභං දස්සයිකා පුජාපෙත්වාන සාවකෙ
විලාසෙත්වා ව සමාපත්තා⁴ ගිබ්බුතො සො සාසට්ඨකො.
 36. සිද්ධස්සො මුනිවිරො බුද්ධො අනොමාරාමමහි නිබ්බුතො
තස්ස'ව'ස්ස ථුපවිරො චතුරයාජනමුත්තකො'ති.

සිද්ධත් බුද්ධචංසො සොළසමො.

1. පුරුක්කමෙ - සිමු.

2. කක්ඛනග්ගිය - සිමු.

3. විමලං - සිමු.

4. සමාපත්තිසා - සිමු. PTS

26. උන් වහන්සේ දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. (ඔබට) කොකාසය යැ උත්පල යැ කොකනද යැ යි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

27. ඔබට මොනොවට සරසන ලද අවසාලීස් දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. අගමෙහෙසි සුමනා නමු. පුත්‍ර තෙම අනුපම නම්.

28. පස්මරුන් දිනූ බුදුහු සතර පෙරනිමිති දැක රන්සිව්ගෙයෙකින් මහබිනික්මන් කළහ. පිරිපුන් දසමසක් ප්‍රධන්වියඹී කළහ.

29. මහත්වියඹී ඇති පුරුෂොත්තම වූ සිද්ධාත්ති නම් බුදුහු මහබඹහු විසින් අයදනාලභු (ගයා නම් වූ) මිහදයෙහි දී දම්සක් පැවැත්වූයේක.

30. මහර්මී වූ සිද්ධාත්ති නම් සච්ඤයන් වහන්සේට සම්බල යැ සුමිත්‍ර යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වූහ. රෙවත නම් තෙර කෙනෙක් උපසායක වූහ.

31. සිවලා යැ සුරාමා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වූහ. ඒ භාග්‍ය-වතුන්ගේ බොධිය කිණිහිරි යයි කියනු ලැබේ.

32. සුප්‍රිය යැ සමුද්‍ර යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායක වූහ. රමමා යැ සුරමමා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායකිකා වූහ.

33. ඒ බුදුහු සැටරියන් උස් වූහ. කසුන් ඇඟයක් සෙයින් දසදහසක් සක්වළ බැබළු වූහ.

34. අසමසම වූ අතුලය වූ ප්‍රතිපුද්ගලයන් නැති පසැස් ඇති ඒ බුදුහු ද හවුරුදු ලක්ෂයක් ලොවැ වැඩසිටියහ.

35. ඒ බුදුහු උදර වූ ආලොකය දක්වා (ධ්‍යානාභිඤ මාග් ඵලකුසුම-යෙන්) ශ්‍රාවකයන් විකසිත කරවා (ලොච්චොවුතුරා) සමවතින් ක්‍රීඩා කරවා ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිවියහ.

36. මුනිවර වූ සිද්ධාත්ති බුදුහු අනොමාරාමයෙහි උරිඊ වියහ. එහි මැ උන් වහන්සේගේ ස්තුපය සිව්දොන්නක් උස් කොට බඳවනැදි.

සොළොස් වැනි සිද්ධාත්ති බුද්ධචංශය යි.

17. තිසස බුද්ධවංසො

1. සිද්ධත් අපරෙත අසසමො අප්පට්ඨග්ගලො
අනන්තතෙජෝ¹ අමිතයසො තිසසො ලොකග්ගනායකො.
2. තම'නිකාරං විධිමෙත්වා ඔහාසෙත්වා සදෙවකං²
අනුකම්පකො මහා වීරා ලොකෙ උප්පජ්චිකක්ඛමා
3. තසසා'පි අතුලා ඉඤ්ඤි අතුලං සීලං සමාධි ච
සබ්බත් පාරමිං ගතත්වා ධම්මචකකං පවත්තයි.
4. සො බුද්ධා දසසහස්සිඤ්ඤි විඤ්ඤාපෙසි ගිරං සුචිං
කොට්ඨනානි අභිසම්භු පඨමෙ ධම්මදෙසනෙ.
5. දුතියො නවුත්තිකොට්ඨනං³ තතියෙ සඤ්ඤාකොට්ඨයො⁴
බන්ධනානො⁵ පමොචෙසි⁶ සම්පන්න නරමරු තද.
6. සන්තිපාතා තයො ආසිං තිසසො ලොකග්ගනායකෙ
බිණ්ණසවානං විමලානං සත්තවිත්තාන නාදිනං.
7. බිණ්ණසවසතසහස්සානං⁷ පඨමො ආසි සමාගමො
නවුත්ති සත සහස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
8. අසිති සතසහස්සානං තතියො ආසි සමාගමො
බිණ්ණසවානං විමලානං පුප්ඵිතානං විමුක්ඛයා.
9. අහං තෙන සමයෙන සුජාතො නාම බතතියො
මහාභොගං ඡඩ්ඪයිත්වා පබ්බජිං ඉසිපබ්බජං.
10. මයි පබ්බජිතෙ සතෙන උප්පජ්චි ලොකනායකො
බුද්ධා'ති සඤ්ඤා සුත්වාන පිති මෙ උප්පජ්චරං.
11. දිබ්බං මඤ්ඤාරවං පුප්ඵං පදුමං පාරිච්ඡින්නකං
උගො හතෙත්ති පග්ගයහ ධුතමානො උපාගමිං.

1. අනන්තසීලො - මව්. PTS

2. සදෙවකෙ - මව්.

3. දුතියෙ නවුත්තිකොට්ඨයො - සිමු.

4. තතියො සත්ත කොට්ඨයො - සිමු.

5. බන්ධනාසො - සිමු. 6. විමොචෙසි - PTS

7. බිණ්ණසව සහස්සානං - සිමු.

17. කිස්ස බුද්ධවංශය

1-2. සිද්ධාස්සී නම් බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි අසම වූ අප්‍රතිපුද්ගල වූ අනන්තතෙජස් ඇති අප්‍රමාණ යසස් ඇති ලොකාග්‍රන්ථායක වූ අනුකම්පා ඇති මහත්වීර්‍ය ඇති පසැස් ඇති තිස්ස නම් බුදුහු අවිද්‍යානිකාරය නසා සද්දෙවක ලොකය බබුළුවා ලොවැ පහළ වූසේක.

3. ඒ තිස්ස නම් බුදුන්ගේ ද සාද්ධිය අතුලා වූ යැ ශීලය ද සමාධිය ද අතුලා වී. (ඒ බුදුහු) සියලු දහම් විෂයෙහි පරතෙරට පැමිණ ද්විසක් පැවැත් වූසේක.

4. ඒ බුදුහු දසදහසක් සක්වලැ පවිත්‍ර වූ භිව්සස්වදන් අවබෝධ කරවූහ, ප්‍රථම ධර්මදෙශනායෙහි කෙළසියක් සත්තු ධර්මාවබෝධය කළහ.

5. අනුකෙළක් සත්තට දෙ වැනි ධර්මාභිසමය වී, තෙ වැනි ධර්මදෙශනායෙහි සැටකෙළක් සත්තු ධර්මාවබෝධය කළහ, එකල්හි පැමිණි දෙව්-මිනිසුන් දශසංයෝජනයෙන් මිදුසේක.

6. තිස්ස නම් බුදුරජාණන් වහන්සේට විගත රාගාදීමල ඇති සත්භූත-සිත් ඇති තාදීගුණ ඇති රහත් ශ්‍රාවකයන්ගේ සන්නිපාත තුනෙක් වී.

7. ලක්ෂයක් රහතුන්ගේ ප්‍රථම සන්නිපාතය වී යැ, අනු ලක්ෂයක් රහතුන්ගේ ද්විතීය සන්නිපාතය වී.

8. අර්හත්ඵල විමුක්තියෙන් විකසිත වූ විගතරාගාදි මල ඇති අසු ලක්ෂයක් රහතුන්ගේ තෘතීය සන්නිපාතය වී.

9. එසමයෙහි මම් සුජාත නම් ක්ෂත්‍රිය වූයෙමි මහත් වූ භෝග භැර පියා සෘෂිප්‍රභූජ්‍යාවට පැමිණියෙමි.

10. මා පැවිදි වූ කල්හි බුදුහු ලොවැ පහළ වූහ. 'බුද්ධ' යන හඬ අසා මට ප්‍රීති උපත.

11. දිවමදුරාමල් පරසතු කුසුම් දෙහොතින් ගෙන සැලෙනුයෙමි බුදුන් කරා එළැඹියෙමි:

12. වාතුව ණණපරිවුතං තිස්සං ලොකග්ගතායකං
තම'හං පුප්ඵං ගහෙතොන මත්ථකෙ ධාරයිං ජිනං.
13. සො'පි මං බුද්ධො¹ ව්‍යාකාසි ජනමස්සෙති හිසිදිය
දෙවනවුත්ත ඉතො කප්පො අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අහු කපිලවතයා රමමං නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදහිකොන කතො දුක්ඛාරකාරිකං.
15. අප්පාලරුක්ඛමුලමහි හිසිදිකා තථාගතො
තත්ථපායාසමග්ගයහ තෙරඤ්ජරවුපෙහිති.
16. තෙරඤ්ජරාය තිරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති.
17. තතො පදක්ඛණං කතො බොධිමුණ්ඩං අනුත්තරො
අසුඤ්ඤාමුලමහි බුද්ධස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
19. කොලිතො උපතිංසො ව අග්ගා හෙස්සනති සාවකා
ආනන්දො නා'මුප්පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
20. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සනති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අසුඤ්ජො'ති පවුච්චති.
21. විකෙතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සනතු'පට්ඨකා
උත්තරානන්ද ටාතා ව අග්ගා හෙස්සනතු' පට්ඨිකා
ආයුචස්සයතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
22. ඉදං සුකොත වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධ ඛිජ්ඣකුරො අයං.
23. උකකුට්ඨි සද්දං වතෙතනති අප්පොට්ඨනති හසනති ව
කත ඤ්ජලී නමස්සනති දසසහස්සි සදෙවකා.

1. තද - සිමු.

12. මේ එකසුම් ගෙන සිටිමින් පිරිවැරූ ලොවට එක් මැ නායක වූ නිසා නම් බුදුන්ගේ මහාකයෙහි ධර්මය.

13. ඒ බුදුහු ද පිරිස්වැද වැඩහිඳ ‘මේ තෙම මෙයින්’ දෙයානු වන කළුති බුදු වන්නේ යැ’යි මට විවරණ දුන්නේය.

14. එකල්හි තමාගතයෝ රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්-
වියා වඩා දුෂ්කර ක්‍රියා කොට -

15. තමාගතයෝ අප්පාල නම් නාග්‍රොධ මූලයෙහි වැඩහිඳ එහි දී
කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාභෝතෙරට එළැබෙන්නාහ.

16. ඒ පස්මරුන් දිනු බුදුහු නිල්දලාභෝ තෙර දී කිරිපිඬු වළඳා
(දෙටියන්) පිළියෙල කළ උත්තම මාභියෙන් බෝවුල් වෙත එන්නාහ.

17. ඉක්බිති මහාසසස් ඇති අනුත්තර වූ බුදුහු බෝමැඩ පැදකුණ
කොට ඇසැතුරුක් මුල්හි දී බුදු වන්නාහ.

18. මොවුන්ගේ ජනිතමම මායා නම් වන්නී යැ, පිය තෙම සුදෙවුන්
නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගොසුම් නම් වන්නේ යි.

19. ඔබට ‘කොලිත’ යැ ‘උපතිසා’ යැ යන දෙදෙන අගසවු වන්නාහ.
‘අනඳ’ නම් තෙර කෙනෙක් පස්මරුන් දිනු එබුදුන්ට උවැටන් කරන්නාහ.

20. ‘බෙමා’ යැ උප්පලවණණා’ යැ යන දෙදෙන අගසැව් වන්නාහ.
එබුදුන්ගේ බොධිය ‘ඇසැතු’ යයි කියනු ලැබේ.

21. විත්ත යැ හක්කාලවක යැ යන දෙදෙන අග උවටු වන්නාහ.
උත්තරා යැ නන්දමානා යැ යන දෙදෙන අග උවට වන්නාහ. යසස් ඇති ඒ
ගොසුම් ගොත් බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

22. අසම වූ මහර්ජිත්ගේ මේ තෙපුල් අසා ‘මේ බුද්ධබිජාඛකුර-
යෙකැ’යි සතුටු වූ දෙවිමිනිස්සු-

23. ඔල්වරසන් පවත්වනි, අපොළනි, සිත්තසෙති, දසදහසක් සක්වළ
දෙවියන් සහිත සත්ත්වයෝ ඇඳිලිබැඳ නම්ස්කාර කෙරෙති.

24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අභ්බානො හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
25. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්ථං විරජ්ඣය
හෙට්ඨා තිස්සේ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.

 26. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි' මං ජිනං
අනාගතමහි අභ්බානො හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
 27. තස්සා'පි වචනං සුත්වා භියොං විතතං පසාදසිං
උත්තරිං වත මධිට්ඨාසිං දසපාරමි පූරියා.
 28. ඛෙමකං නාම නගරං ජනසන්ධො නාම ඛත්තියො
පදුමා නාම ජනිකා තිස්සස්ස ව / මහෙසිනො.
 29. සත්තවස්සස්භස්සානි අගාරමජ්ඣ සො වසි
ගුහා සෙලනාරි තිස්සා තයො පාසාද මුත්තමා
 30. සමතිංස ස්භස්සානි නාරියො සමලඛිතා
සුභඥා නාම සා නාරි ආනන්දො නාම අත්රජො.
 31. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා අස්සයානෙන නිකමි
අනුන්තං අට්ඨමාසං පඨානං පදනි ජිනො.
 32. බ්‍රහ්මිනා යාවිතො සන්තො තිස්සො ලොකග්ගනායකො
වත්ති වක්කං මහාවීරො යසවතීද්‍යමුත්තවෙ.
 33. බ්‍රහ්මදෙවො ව උදයො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සමබ්බො¹ නාමුපට්ඨාකො තිස්සස්ස ව මහෙසිනො.
 34. ඵ්ඨස්සා ටෙ'වා ව සුදත්තාව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස හගවතො අසනො'ති පවුච්ඡති.
 35. සම්බලො ව සිරි² ටෙව අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා
කිසාගොතමි උපසෙනා අහෙසුං අග්ගපට්ඨිකා.

1. සමහො - මව්, සමහො - සා, සුමධගලො

2. සිරිමා - මස්ස, - සිමු.

24. ඉදින් ඇපි මේ ලෝකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

25. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛ තීර්ථය වැරදි යටැ තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

26. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

27. මම ඒ බුදුන්‍යුගේ තෙපුල් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැදවිමි, දසපාරමීන් පුරන පිණිස මත්තෙහි චුතාධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

28. මහර්ෂි වූ නිස්ස බුදුන්ගේ නගරය බෙමක නම. පිය වූ ක්ෂත්‍රිය තෙම 'ජනයන්ධ' නම, මට පදුමා නමු.

29. ඒ නිස්ස බුදුහු සත් දහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට 'ගුහා' යැ 'සෙලනාරි' යැ 'නිසභා' යැ යි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

30. මොනොවට සරසනලද නිස්දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. සුහදා නම් ස්ත්‍රිය අගමෙහෙසි වූ. පුත්‍ර තෙම ආනන්ද නම් වී.

31. ජිතපක්ඛමාර බුදුහු සතර පෙරනිමිති දැක අශ්වයානායෙකින් මහබිනික්මන් කළහ. පුරා අටමසක් ප්‍රධන්වියා කළහ.

32. මහාවීර වූ නිස්ස නම් බුදුහු මහබඬහු විසින් අයදනාලදහු. උතුම් වූ යසවත් නම් මුවළැවහි දී දම්සක් පැවැත්වූසේක.

33. මහර්ෂි වූ නිස්ස බුදුනට බ්‍රහ්මදෙව යැ උදය යැ යන දෙදෙනා අගසවු වූහ. සමඬග නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් වූහ.

34. ඵ්‍රස්සා යැ සුදත්තා යැ යන දෙදෙන අගසැවි වූහ. එබුදුන්ගේ බොධිය 'පියාරුකා' යි කියනුලැබේ.

35. ඔබට සම්බල යැ සිරි යැ යන දෙදෙන අග උවටු වූහ. කිසාගොතමී යැ උපසේනා යැ යන දෙදෙන අග උවට වූහ.

36. සො'පි බුද්ධො සංසිද්ධතො අහු උච්චතතො¹ ටිතො
අනුපමො අසදිසො නිමවා විය දිසාති.
37. තස්සා'පි අතුලතෙජස්ස ආයු ආසි අනුත්තරො
වස්සසත්තස්සානි ලොකෙ අට්ඨාසි වකඛ්ඛාමා.
38. උත්තමං පචරං සෙට්ඨං අනුභොතා මහායසං
ප්ලිකා අග්ගිකඛ්ඛා'ව හිබ්බතො සො සසාවකො.
39. වලාහකොව අනිලෙන සුරියෙන විය උසසාවො
අනුකාරොව දිපෙන නිබ්බුතො සො සසාවකො.
40. තිස්සො ජිනවරො බුද්ධො නන්දරාමභි හිබ්බතො
නඤ්ඤා'ව තස්ස ජිනපුරො නිඤ්ඤා යොජනමුසසිතො'ති.

තිස්ස බුද්ධචංසො සත්තරස්මො.

1. උච්චතරෙන - සිමු.

36. පස් මරුන් දිනූ ඵබ්බුද්දු ද උස්බැව්හි සැටරියන් ඇති වූහ. ඔබ අනුපම අසඳාග වූවාහු හිමගිරි සෙයින් පැනුණහ.

37. අතුල වූ තෙජස් ඇති ඒ තිස්ස බුද්දනට ද සුවහසෙක් හවුරුදු ආයු විය, පසැස් ඇති අනුත්තර බුද්දු එතෙක් කල් ලොවැ වැඩසිටියහ.

38. ඒ තිස්ස බුද්දු උත්තම වූ ප්‍රචර වූ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ මහායසස් අනුභව කොට ගිනිකඳක් සෙයින් දිලිහි ශ්‍රාවකයන් හා සමග පිරිනිවියහ.

39. පවතින් වලා සෙයින් ද හිරුගෙන් පිනිබිඳු සෙයින් ද පහතින් අඳුර සෙයින් ද ඵබ්බුද්දු සව්වන් හා සමග පිරිනිවියහ.

40. ජිනවර වූ තිස්ස බුද්දු නන්දරාමයෙහි පිරිනිවියහ, එහි මැ උන් වහන්සේගේ ජිනස්තුපය තුන් යොන්නක් උස් කොට බඳවන ලද්දේ යි.

සකළොස් වැනි තිස්ස බුද්ධචංශය යි.

18. ඵ්ඝස ඛුදධවංසො

1. තතෙථි'ව මණ්ඩකපමහි අහු සත්ථ අනුත්තරො
අනුපමො අසද්දිසො¹ ඵ්ඝසො ලොකග්ගනායකො.
2. සො'පි සබ්බං තමං හතඤා ච්ඡෙදිතා මහාජටං
සදෙවකං තප්පයනෙනා අභිවස්සි අමතමබ්බනා.
3. ධම්මවකකං පටිනෙතනෙන ඵ්ඝසො නකබ්බතමෙඛලෙ
කොට්ඨසතසහස්සානං පඨමා'භිසමයො අහු.
4. නවුතිසතසහස්සානං දුතියා'භිසමයො අහු
අසීතිසතසහස්සානං තතියා'භිසමයො අහු.
5. සන්තිපාතා තයො ආසුං ඵ්ඝසස්ස'පි මහෙසිනො
බ්බිණ්ණසවානං විමලානං සත්තච්ඡින්නාන'තාදිනං.
6. සට්ඨිසතසහස්සානං පඨමො ආසි සමාගමො
පඤ්ඤාසසත්තසහස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
7. චත්තාරියසතසහස්සානං තතියො ආසි සමාගමො
අනුපාද විමුක්තානං වොඡ්ඡින්නපටිසක්ඛිනං.
8. අහං තෙන සමයෙන විජ්ඣාචි නාම බතතියො
ජඩ්ඩයිත්තො² මහාරජ්ජං පබ්බජිං තස්ස සන්තියෙක.
9. සො'පි මං ඛුද්ධො ව්‍යාකායි ඵ්ඝසො ලොකග්ගනායකො
ඉතො දෙව නවුත්ති³ කප්ප අයං ඛුද්ධො හවිසුති.
10. අහු කපිලච්ඡායා රඉමා නිකම්භිතා තථාගතො
පධානං පදහිත්වාන කතා දුක්කරකාරිකං.
11. අජපාලරුක්ඛමූලෙහි නිසිදිතා තථාගතො
තත් පායාසලෙග්ගෙන තෙරඤ්ජරමුපෙහිති.

1. අසමසමො - සිමු.

2. ජාඩ්ඩයිත්තො - සිමු.

3. ද්විතවුතෙ - මව්, ද්විතවුතෙ - සිමු.

18. ප්‍රස්ස බුද්ධිමය

1. එ මැ මණ්ඩ නම් කල්පයෙහි අනුන්තර වූ අනුප්ප වූ අසදාශ වූ ලොකාග්‍රන්ථක වූ ප්‍රස්ස නම් ශාස්ත්‍ර කෙනෙක් පහළ වූහ.

2. ඒ ප්‍රස්ස නම් බුදුරජාණන් වහන්සේ ද සියලු අවිද්‍යාන්ධකාර නසා තෘප්තාව ගැරපියා සදේවක ලොකයා අවංක සම්බන්ධ දහම් කරා ජලයෙන් පිණිසින් දහම් වැසි වැස් වූහ.

3. නකත්මගුල් දින ප්‍රස්ස බුදුන් දම්සක් පවත්වන කල්හි කෙළ ලක්ෂයක් සත්තට පළමු වන ධර්මාභිසමය වී.

4. අනුලක්ෂයක් සත්තට දෙ වැනි ධර්මාභිසමය විය, අසුලක්ෂයක් සත්තට තුන්වැනි ධර්මාභිසමය වී.

5. මහර්පි වූ ප්‍රස්ස බුදුන් ද විමල වූ ශාන්ත සිත් ඇති තාරිගුණ ඇති ක්ෂණාසුච ග්‍රාචකයන්ගේ සන්නිපාත තුනක් වී.

6. සැට ලක්ෂයක් ග්‍රාචකයන්ගේ ප්‍රථම සමාගමය විය, පනස්ලක්ෂයක් ග්‍රාචකයන්ගේ ද්විතීයසන්නිපාතය වී.

7. උපාද්‍ය රහිත වැසකලෙසුන් කෙරෙහි ටිදුණු සිද්ධපළ ප්‍රතිසන්ධි ඇති සාලිස් ලක්ෂයක් ග්‍රාචකයන්ගේ තෘතීය සන්නිපාතය වී.

8. එසමයෙහි මට්ටිපිතාව නම් ක්ෂත්‍රිය වූයෙම මහරජයා ගැරපියා ඒ ප්‍රස්ස බුදුන් වෙත පැවිදි වීම.

9. ලොකාග්‍රන්ථක වූ ඒ ප්‍රස්ස බුදුරජාණන් වහන්සේ ද 'මේ තෙම මෙසින් දෙසානු වන කප්පි බුදු වන්නා යැ' යි මට්ටි චිවරණ දුන්සේක.

10. එකල්හි තථාගතයෝ රම්‍ය වූ කච්චායකු නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්විංචි වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

11. තථාගතයෝ අප්පල් නම් නුගරැක්පිල්හි හිඳ එහි දි කිරිඳිබු පිළිගෙන නිල්දලානෙතෙට එළැඹෙන්නාහ.

12. තෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති.
13. තනො පදකම්ණං කතො බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො අසාඤ්ජරාකම්මුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.
14. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති පිතා සුඥොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
15. කොලිතො උපතිංසො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
16. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා බොධි තස්ස හගවතො අසාඤ්ජරා'ති පවුට්ඨිති.
17. විකේතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා ආයු වස්ස සතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිතො.
18. ඉදං සුක්කාන වචනං අසමස්ස මහෙසිතො ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජඝ්ඤා රො අයං.
19. උකකුට්ඨි සද්දං වකේතන්ති අපෙඨායෙනති' හසන්ති ව කතඤ්ජේ නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
20. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣස්ස ම සාසනං අනාගතමහි අද්ධාතො හෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං.
21. යථා මනුස්සා නදිං තරුණා පටිතිත්ථං විරජ්ඣය හෙට්ඨා තිට්ඨේ¹ ගහෙක්කාන උත්තරන්ති මහානදිං.
22. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්චාමි'මං ජිනං අනාගතමහි අද්ධාතො හෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං.
23. තස්සා'පි වචනං සුක්කා හියෙයා විත්තං පසාදධිං උත්තරිං වත මධිට්ඨාසිං දසපාරමිස්සරියා.
24. සුත්තන්තං විනයඤ්ඤා'පි නවධං සත්ථිසාසනං සබ්බං ජරියාපුණික්කාන සොහසිං ජිතසාසනං.

1. තිත්ථං - මුද්.

12. ඒ ජින තෙම භිල්ලාභෝතෙර දී කිරිදිවු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙල කළ උතුම් හේන් බෝමුල වෙත පැමිණෙන්නේය.

13. ඉක්බිති මහාසසස් ඇති අනුත්තර වූ මහසත් බෝමැඩ පැකුණු කොට ඇසැතුරුක්වුල්හි දී බුදු වන්නේය.

14. මොවුන්ගේ ජනිතමව මායා නම් වන්නී යැ, පිය තෙම භූද්ධොදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

14. (ඔබට) කාලිත යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රගාමක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපස්ථායක තෙර කෙනෙක් එ බුදුන්ට උදැටන් කරන්නාහ.

16. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රගාමිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බෝධිය 'ඇසැතු' යයි කියනු ලැබේ.

17. චිත්ත යැ හත්ථාළවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායක වන්නාහ. උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායිකා වන්නාහ, යසස්වී වූ ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

18. අසම වූ මහර්ෂින්ගේ මේ තෙපුල් අසා 'මේ තෙම බුද්ධබ්‍රිජා-ඛිකුරයෙකැ'යි සතුටු වූ දෙවිමිත්තිස්ස-

19. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනාසෙති, දසදහසක් සක්වළ සදෙවකලොකයා බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙයි.

20. ඉදින් අපි මේ ලෝකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

21. යම්සේ මිත්තිස්ස ගංභෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛතිර්ථය වැරද යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

22. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මෙබුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

23. එ බුදුන්ගේ ද බස් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැදිවිමි. දසපාරමිත් පුරන පිණිස මත්තෙහි චුතාධිස්ථානය කෙළෙමි.

24. සුත්‍රාන්තපිටකය ද චිනය ද නවාසිගඤාස්තෘඤාසනය ද යන සියල්ල පිරිවහා බුදු සස්න හෙබැවිමි.

25. තත්ථාය'මනෙතා විහරෙතතා බ්‍රහ්ම භාවෙත'¹ භාවනං අභිඤ්ඤාසු පාරමිං ගගාධා බ්‍රහ්මලොක'මගච්ඡ'හං.
26. කාසිකං නාම නගරං ජයසෙනො නාම ඛනනියො සිරිමා නාම ජනිකා චූළසූත්‍රාපි මහෙසිනො.
27. නවවසුසහසානි අගාරමජ්ඣමො වසී ගරුලපක්ඛංසසුචණ්ණිකාරා² තයො පාසාදමුත්තමා.
28. තිණ්ණසහසානි³ නාරියො සමලඛනා කිසාගොතමි නාම නාරි අනුපාමො⁴ නාම අනුපො
29. නිමිත්තෙ වතුරො දිසවා හතියානෙන නිකම්මි ඡමාසං පධානවාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
30. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සෙනො චූළො ලොකග්ගනායකො වතති වකකං මහාවීරො මිගදයෙ නරුත්තමො.
31. සුරකම්මො⁵ ධම්මසෙනො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා සහියො නාමු'පට්ඨාකො චූළසූත්‍රා ච මහෙසිනො.
32. වාලා ච උපවාලා ච, අහෙසුං අග්ගසාවකා බොධි තස්ස හගවතො ආමණ්ඩා'ති පට්ඨවති.
33. ධනඤ්ඤො විසාබො ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා පදුමා වෙ'ව නාගා ච' අහෙසුං අග්ගපට්ඨිකා.
34. අට්ඨපඤ්ඤාසරතනං සො'පි අච්ඡිග්ගතො මුති සොභති සතරංසිව උලුරාජාව පුරිතො⁶.
35. නවුතිවසුසහසානි ආයු විජ්ජති තාවදෙ තාවතා කිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහු.
36. ඔච්චිකා බහු සතෙත සන්තාරෙකා මහාජනෙ සො'පි සන්ධා අතුලයසො නිබ්බුතො'සො සසාවකො⁷.
37. චූළො ජිනවරොසන්ධා සෙතාරාමමිති⁸ නිබ්බුතො ධාතුච්ඡාරිකං ආසී තෙසු තෙසු පදෙසතො'ති.

චූළසූත්‍රය බුද්ධචංසො අට්ඨාරසමො.

1. භාවෙත්වා - PTS,	5. සුඛිකො - සිමු.,
2. ගරුලපක්ඛංසසුචණ්ණිකාරා - මජ්ඣ.,	6. උලුරාජාව පුරිතො - මව්.
ගරුල හංස සුචණ්ණිකාරා - සායා.	7. නිබ්බුතොවසාවකො - මව්.
3. තෙව්සතිසහසානි - සිමු.	8. සොතාරාමමිති-සිමු, සෙතාරාමමිති-සායා-මජ්ඣ.
4. ආනන්දෙ - සිමු.	

25. මම් එසසුන්හි අප්‍රමාද වැ වාසය කරනුයෙම්. බ්‍රහ්මචිහාරභාවනා කොට අභිඤ්චනාහි පාරප්‍රාප්ත වැ බලලොවට ගියෙම්.

26. මහර්ෂි වූ චූස්ස බුදුන්ට ද නගරය කසී නම් විය, ජයසෙන නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පිතෘ විය, මව්නොමෝ සිරිමා නමු.

27. ඒ චූස්ස බුදුහු නවදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට ගරුධපක්ෂ යැ හංස යැ සාමාන්‍යගාර යැයි උතුම් තුන්පහයෙක් වී.

28. මොනොවට සරසනලද තිස්දහසක් පිරිවර අභනෝ වූහ. කිසාංගාතම් නම් අගමහෙසියක් වූ යැ. අනුපම් නම් පුත්‍රයෙක් වී.

29. පුරුෂොක්තම් චූස්ස බුදුහු සතර පෙරනිමිති දැක දැන්යානසෙකින මහබිතික්මනා කළහ. සමසක් ප්‍රධනවියාර් කළහ,

30. මහත්වියාර් ඇති පුරුෂශ්‍රේෂ්ඨ වූ ලොකාග්‍රන්‍යායන වූ චූස්ස බුදුහු මහබලහු විසින් අයදනා ලදහු ඉසිලනන නට මුවළුවහි දී දමසක් පැවැත්වූසේක.

31. මහර්ෂි වූ චූස්ස බුදුන්ට සුරක්ෂිත යැ ධර්මසෙන යැ යන දෙදෙන අගසවු වූහ. සහිය නම් උපසාර්යන තෙර කෙනෙක් වූහ,

32. වාලා යැ උපවාලා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාමිකා වූහ, ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ‘අභිලරුකැ’යි කියනු ලැබේ.

33. ධනඤ්ඤය යැ විශාඛ යැ යන දෙදෙන අග්‍රාපසාර්යක වූහ, පද්මා යැ නාගා යැ යන දෙදෙන අග්‍රාපසාර්යිකා වූහ,

34. ඒ චූස්ස මුනිහු ද අටපනස්රියන උස්වූ සේක් දිවසුරු සෙයින් ද පුන්සද සෙයින් ද ශෝභමාන වූහ.

35. එකල්හි අනුදාසක් හවුරුදු ආයු පැනෙයි, උන්වහන්සේ එතෙක් වැඩසිටිමින් බොහෝ ජනසමූහයා සසරකතරින් තැරවූසේක.

36. අතුලා වූ යසස් ඇති ඒ චූස්ස බුදුහු ද බොහෝ සත්තට ඔවා දී මහජනයා සසර කතරින් තරවා ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිවියාහ.

37. ජිනොක්තම වූ චූස්ස බුදුහු ශෛකාරාමයෙහි පිරිනිවියාහ. ඒ ඒ ප්‍රදේශයන්හි ධාතු පතළේ යි.

අටළොස් වැනි චූස්ස බුද්ධවංශය යි.

19. විපසයි බුද්ධවංසො

1. ඵ්‍රස්සස්ස ච අපරෙත සමබ්බදො දිපදුත්තමො
විපසයි නාම නාමෙන ලොකෙ උප්පජ්ඣ වක්ඛමා¹.
2. අවිජ්ජං සබ්බං පදලොකා පතොතා සමොධිමුත්තමං
ධම්මවක්කං පවතොතා පක්කාමී ඛන්ධමති පුරං.
3. ධම්මවක්කං පවතොතො උභො බොධෙසි නායකො
ගණනාය න වත්තබ්බො පඨමා'භිසමයො අහු.
4. පුනාපරං අමිත්තයො තස්ස සම්මං පකාසයි
චතුරාසීති සහස්සානං දුතියා'භිසමයො අහු.
5. චතුරාසීති සහස්සාති සබ්බො අනුපබ්බජ්ජං
තෙසමාරාමපන්නානං ධම්මං දෙසෙසි වක්ඛමා.
6. සබ්බාකාරෙත භාසෙතා සුඤ්ඤා උපනිස්සදිනො²
තෙ'පි ධම්මං වරං ගතො තතියා'භිසමයො අහු.
7. සන්තිපාතා තයො ආසුං විපසයිස්ස මහෙසිනො
බිණ්ණාසවානං විමලානං සන්තවිත්තානාදිනං.
8. අට්ඨසට්ඨිසහස්සානං³ පඨමො ආසි සමාගමො
භික්ඛුසහස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
9. අසීතිභික්ඛුසහස්සානං තතියො ආසි සමාගමො
තස්ස භික්ඛුගණමජ්ඣෙ සමබ්බදො අතිරොචති.
10. අහං තෙන සමයෙන නාගරාජා මහිදධිකො
අතුලො නාම නාමෙන පුඤ්ඤවතො පුත්තිධරො.
11. නෙකානං නාගකොට්ඨං පරිවාරෙත්වාන'හං තද්ද
වජ්ජෙනා' දිබ්බතුරියෙහි ලොකජෙට්ඨං උපාගමිං.

1. නායකො - සිමු.

2. භාසෙන සුත්වා උපනිස්ස ජිනෙ - සිමු.

3. අට්ඨසට්ඨිසහස්සානං - සිමු.-

19. විපස්සි බුද්ධවංශය

1. ඵ්‍රස්ස බුදුන්ට මෑත භාගයෙහි නමින් විපස්සි නම් වූ පසැස් ඇති ද්විපදෙන්තම් වූ සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ලොවැ පහළවූසේක.

2. හැම අටිය අඳුරු බිඳ උතුම් වූ සම්බෝධයට පැමිණියාහු දම්සක් පවත්වන්නට බන්ධුමති සුරයට වැඩිසේක.

3. දම්සක් පවත්වා (මල්බැබණක රාජපුත්‍ර යැ, තිස්ස පුරොහිත පුත්‍ර යැ යන) දෙදෙනාට සත්‍යාවබෝධය කරවූහ. ගණනින් නො කියහෙන සත්ක කෙනෙක් පළමු වැනි ධර්මාවබෝධය කළහ.

4. යළි අප්‍රමාණ යශස් ඇති විදර්ශි බුදුහු ඒ ක්පෙම නම් මුට්ඨාවිහි දී සිව්සස් පැවැසූහ. සුවාසු දහසක් සන්නට ද්විතියාභිසමය වී.

5. සුවාසු දහසක් සන්න බුදුන්ට පසුවැ ලා පැවිදි වූහ, පසැස් ඇති බුදුහු අරමට පැමිණි ඔවුන්ට දහම් දෙසූසේක.

6. සර්වාකාරයෙන් කරුණු එළවමින් වදාරන විපස්සි බුදුන්ගේ දහම් අසා ඒ සුවාසු දහසක් මහණහු ද උතුම් දහම් දැන (මෙසේ ඔවුන්ගේ) තුන් වැනි ධර්මාවබෝධය වී.

7. මහරජි වූ විපස්සි සංවඥයන් වහන්සේට විමල වූ ශාන්ත සිත් ඇති තෘතීගුණ ඇති රහතුන්ගේ ශ්‍රාවක සන්නිපාත තුනෙක් වී.

8. අටසැටලක්ෂයක් රහතුන්ගේ ප්‍රථම සන්නිපාතය වී යැ, ලක්ෂයක් රහත්මහණුන්ගේ ද්විතීය සන්නිපාතය වී.

9. අසූ දහසක් ක්වණාසුව භික්ෂූන්ගේ තෘතීය සන්නිපාතය වී යැ, එහි මහණගණ මැද සම්බුදුහු අතිශයින් දිලිසුණාහ.

10. එසමයෙහි මම නමින් අතුල නම් වූ පින් ඇති පැහැපත් මහ ඉඳුහ ඇති නාරජ වූයෙමි.

11. එකල්හි මම නොයෙක් කෙළගණන් නයින් පිරිවරා දිවපසභ-වයමින් බුදුන් කරා එළැඹියෙමි.

12. උපසංඝතමිත්වා සම්බුද්ධං විපස්සීං ලොකනායකං
මණිමුත්තරතනබ්විතං සබ්බාහරණභූසිතං
හිමනෙතඤ්ඤා ධම්මරාජස්ස සුචණ්ණපිට්ඨ¹ මදසහං.
13. සො'පි මං බුද්ධො වායාකාසී සබ්බමජ්ජෙකි නිසිද්දිය
එකනවුතෙ ඉතො කපපෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අහු කපිලවහයා රමමා නිකම්මිත්වා තපාගතො
පධානං පදනිත්වාන කඤ්ඤා දුක්ඛකාරකාරිකං.
15. අජපාලරුක්ඛමුලමහි නිසිද්දිත්වා තපාගතො
තඤ්ඤා පායාසමග්ගෙයහ තෙරඤ්ජර'මුප්පෙතිති.
16. තෙරඤ්ජරානදීතිරෙ පායාසං අසති ජිනො,
පටියතභවරමග්ගෙන බොධිමුල'මුප්පෙතිති.
17. තතො පදකඛිණං කඤ්ඤා බොධිමණ්ඩමනුහතරං
අස්සත්මුලෙ සංඛොධිං බුජ්ඣස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුභංදාදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
19. අනාසවා විතරාගා¹ සත්තවික්ඛා සමාහිතා
කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දොනා'මුප්පට්ඨාකො² උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
20. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සංඝොති පවුච්චති.
21. විතෙතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
22. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙස්සිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිවිජ්ඣකුරො අයං.

1. වික්ඛො - සිමු.

2. ආනන්දොනාම නාමෙත - මව්.

12. මම් ලොකස්වාමී වූ විදර්ශී සම්බුද්ධන් කරා ඵලාභ දහම්ප වූ බුද්ධන් පවරා මිහිමුතු ඇ රුවනින් නිමවන ලද පබළු ඇ සැරඟුමෙන් සරඟන ලද රන් පුවුවක් පිදිමි.

13. ඒ විදර්ශී සර්වඥයන් වහන්සේ ද සහ මැද වැඩහිද මේ තෙමේ මෙයින් එක් අනුවන කල්පයෙහි බුද්ධ වන්නේ යයි විවරණ දුන් සේක.

14. ඒ තථාගත වූ බෝසත් සිත්කලු වූ කිඹුල්වත් නම් නුවරින් නික්ම ප්‍රධන්වියා වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

15. තථාගත වූ බෝසත් අප්පල් නම් නුගරුක්මුල වැඩහිද එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලා පෝතෙරට පැමිණෙන්නේ ය.

16. ජිනමාර වූ බෝසත්හු නිල්දලා හෝ තෙර හිද කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උතුම් මගින් බෝමුල වෙත පැමිණෙන්නාහ.

17. ඉක්බිති මහායඟස් ඇති අනුන්තර වූ මහසත්හු බෝමැඩ පැද-කුණු කොට අ-සැතරුක්මුල්හි හිද සමයක් සම්බෝධය අවබෝධ කරන්නාහ.

18. මොවුන් ගේ ජනිකාමව මායා නම් වන්නිය. ජනකපිය තෙමේ ශුද්ධෝදන නම් වන්නේ ය. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.

19. අනාපුච්ච වූ විගතරාග ඇති ශාන්ත වූ සිත් ඇති ඵලසමාපත්ති-යෙන් සමාහිත වූ කොලිත යැ උපරිස්ස යැ යන දෙදෙනා අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසායකයෙක් ඒ බුද්ධන්ට උපසායන කරන්නේ ය.

20. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙනා අග්‍රශ්‍රාවකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවත්හු ගේ බෝධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

21. විත්ත යැ හස්සාලවක යැ යන දෙදෙනා අග්‍රොපසායක වන්නාහ. උත්තරා යැ නන්දමාකා යි අග්‍රොපසායකා දෙදෙනෙක් වන්නාහ. ඒ යශස්වී වූ ගෞතම බුද්ධන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

22. අසම වූ මහර්ෂි වූ බුද්ධන් ගේ මේ වදන් අසා 'මේ තෙමේ බුද්ධ-විජාතුරයෙකැ'යි සතුටු වූ දෙව මනුෂ්‍යයෝ-

23. උක්කුලිසී සඤ්ඤා වංකතනාති අපෙඨායේනාති හසනාති ච කතඤ්ඤාදි නමස්සනාති දස්සහසසී සදෙවකා.
24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජකිස්සාම සාසනං අනාගතමති අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
25. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිනික්ඛං විරජකිය හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
26. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමිමං ජිනං අනාගතමති අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
27. තස්සා'හං වචනා සුත්වා භියොසා විතතං පසාදධිං උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දස්ස පාරමි පූරියා.
28. නගරං බන්ධුමති නාම බන්ධුමා නාම බන්තියො මාතා බන්ධුමති නාම විපස්සිස්ස මහෙසිනො.
29. අට්ඨවස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣං යො වසී නඤ්ඤා සුනඤ්ඤා සිරිමා තයො පාසාදමුත්තමා.
30. තිවත්තාරිය සහස්සාති නාරියො සමලබ්භතා සුත්තා නාම සා නාරි සමවත්තකඤ්ඤා නාම අගුපො.
31. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා රථයානෙන නික්ඛමි අනුනඅට්ඨමාසාති පඬානං පද්ධි ජිනො.
32. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සනෙතා විපස්සී ලොකනායකො චත්ති වකකං මහාවීරො මිගදයෙ නරුත්තමො.
33. බණ්ණො¹ ව තිස්සනාමො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා අයොකො නාමු'පට්ඨාකො විපස්සිස්ස මහෙසිනො.
34. වඤ්ඤා ව වඤ්ඤා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා බොධි තස්ස හගවතො පාටලි'ති පවුච්ඡති.

1. බණ්ණො - සිදු.

23. ඔල්වරසන් පැවැත්වූහ. අත්පොළසන් දුන්හ. සිතහසුණහ. දස-
දහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලොකවාසීහු බඳදිලි වැ නමස්කාර කළහ.

24. ඉදින් ඇපි මෙ ලෝභිවියන් ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත
කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම් හ.

25. යම්සේ නදිය තරණය කරන මිනිස්සු හමුයෙහි වූ ප්‍රතිමාව නිර්මාණ
වැදෑ යට තොටැහි ලා ගෙන මගහ තරණය කෙරෙත් ද,

26. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම්
අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමුවන්නම්හ.

27. මම ඒ විදර්ශී බුදුන්ගේ බස් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැදවිමි. දස-
පැරැමි මත්තෙහි ව්‍යාධිමයානස කෙළෙමි.

28. මහර්ශී වූ විදර්ශී බුදුන් ගේ නගරය බන්ධුමනි නම් විය. බන්ධු-
මන් නම් ක්ෂත්‍රිය තෙමේ පියා විය. මවු තොමෝ බන්ධුමනි නම් වූය.

29. ඒ බුදුහු අටදහසක් හවුරු ගිහිගෙයි වුසුහ. නඤ යැ, සුනඤ යැ,
සිරිමත් යැයි උතුම් වූ තුන් පහයෙක් විය.

30. මොනොවට සැරසුණු තෙසාලස් දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ.
සුතනා නම් ප්‍රතිභා ස්ත්‍රිය අගමෙහෙසුන් බියෝ වූය. සමචක්කත්තක නම්
පුතණු කෙනෙක් වූහ.

31. සතර පෙරැමිනි දැක රජයානෙකින් මහබිහික්මන් කළහ. එ
ජිනපඤ්චාරයෝ පිරිසුන් අටමසක් ප්‍රධන්වියම් කළහ.

32. මහාචාර වූ නරොත්තම වූ විදර්ශී ලොකසාමීහු මහබඹහු
විසින් අයදනා ලද්දහ මිගදා නම් උයනෙහි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

33. විදර්ශී බුදුන්ට බණ්ඩ යැ නිස්ස යැ යන නම් ඇති අග්‍රගාමක-
යෝ දෙදෙනෙක් වූහ. අසොක නම් උපසායක හික්ෂු කෙනෙක් වූහ.

34. වඤා යැ වඤ්ඡිතා යැයි අග්‍රගාමිකාවෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ
බුදුන් ගේ බොධිය පළොල් යැයි කියනු ලැබේ.

35. පුනබ්බසුචිතො නාගො ව අහෙසුං අගගු'පඨකා
සිරිමා උතතරා වෙව අහෙසුං අගගු'පඨකා'
36. අසිති හස්ත්‍රඛෙධො¹ විපසී ලොකනායකො
පහා නිදාවති තස්ස සමන්තා සත්ත යොජනෙ.
37. අසිති වස්සසහසානි ආපු බුද්ධස්ස තාවදේ
තාවතා තිඨමානො සො තාදෙසි ජනතං බහුං.
38. බහු දෙවෙ මනුසෙස ව බන්ධනා පරිමොචසී
මහො' මහගඤ්ඤ ආවිකම් අවසෙසපුටුජ්ජනෙ.
39. ආලොකං දසාධිකාන දෙසෙකා² අමතං පදං
ජලිකා අගගිකඛ්ඤො'ව ඡ බ්‍රිතො සො සභාවකො.
40. ඉද්ධිවරං පුඤ්ඤවරං ලක්ඛණං ව කුසුමිතං
සබ්බං සමන්තරහිතං නත්‍ර ටිත්තා සබ්බසංඝාරා.
41. විපසීචිතවරො බුද්ධා³ සුමිත්තාරාලෙහි නිබ්බුතො
තකෝ'ව තස්ස පුළුවරො සත්ත යොජන මුඤ්ඤො'ති-

විපසී බුද්ධචංසො එකනව්සතිමො.

1. අසිතිහස්ත්‍රඛෙධො - මව.

2. දෙසිත්වා - සිමු.

3. සිරො - සිමු.

35. පුනබ්බසුභිසං යැ නාග යැ යන අග්‍රොපසායකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. හිරිමා යැ උත්තරා යැ යන අග්‍රොපසායකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ.

36. විදර්ශී ලොකස්වාමීහු අසුරියන් උස් වූහ. ඔබගේ ගරිතාන්තිය භාත්පස සත්යොද්‍යනෙක්හි පැතිරී යයි වූනේ යි.

37. එකල්හි ඒ බුදුන්ගේ ආයුෂ හවුරුදු අසුරහසෙක් විය, එතෙක් කල් වැඩිවි ඒ බුදුහු බොහෝ ජනසමූහයා (සසර සයුරෙන්) නැරඳූහ.

38. බොහෝ දෙවියන් ද මිනිසුන් ද සංසාරබන්ධනයෙන් මිදූ වූහ. සෙසු පුහුදුවනට (ශාස්ත්‍රවිද්‍යාවෙන්ද විරහිත ධ්‍යානප්‍රතිපදා සංකීර්ණ අමාත්‍යාධිපතිවරයා) මාර්ගය ද (කායකිප්‍රමාදී) අමාත්‍යය ද වදළහ.

39. ග්‍රාවකයන් සහිත වූ ඒ බුදුහු මාහිඤ්ඤාප්‍රාකය දක්වා අමාත්‍යපදය දෙශනා කොට ගිණිකදසෙයින් දිලියෙමින් වැඩිවි පිරිනිවි සේක.

40. උත්තමසාද්ධිය ද උත්තම පුණ්‍යය ද උත්තම භාවාදීන් මණ්ඩිත වූ බුදු සිරුර ද යන සියල්ල අන්තර්ගත විය. හැම සංස්කාරයෝ තුළු වූවාහු නු?

41. ජිනවර වූ විදර්ශී බුදුහු සුමිත්තාරාමයෙහි දී නිර්නිවිසහ. එහි මැ ඔබ ගේ ස්තුපවරය සත්යොද්‍යන කොට බඳනා ලද්දේ යි.

එකුන්විසි වැනි විදර්ශී බුද්ධිවංශ යි.

20. සිබ් බුද්ධවංසො

1. විපසසිසස අපරෙත සමබ්බො දිපදුන්නමො
සිබ්වහයො¹ ආසි ජිනො අසමො අපච්ඡුග්ගලො.
2. මාරසෙනං පලෙද්දිනා² පනෙනා සමොධිමුත්තමං
ධමුවකකං පවතෙනසි අනුකම්පාය පාණිනං.
3. ධමුවකකං පවතෙනතෙන සිබ්මහි මුනි පුඤ්ඤවෙ³
කොට්ඨසහසසානං පය්මා'හිසමයො අහු.
4. අපරලෙයි ධමුං දෙසෙනෙත ගණසෙට්ඨා නරුත්තමෙ
නමුනිකොට්ඨසහසසානං දුතියා'හිසමයො අහු.
5. යමකං පාටිභීරුඤ්ඤ දසසයෙනෙ සදෙවකෙ
අසිතිකොට්ඨසහසසානං තතියා'හිසමයො අහු.
6. සතතිපාතා තයො ආපුං සිබ්සස'පි මහෙසිනො
බිණ්ණාසවානං විමලානං සතඤ්ඤානා'නාදිනං.
7. හික්ඛුසහසසානං පය්මො ආසි සමාගමො
අසිති හික්ඛුසහසසානං දුතියො ආසි සමාගමො.
8. සතතති හික්ඛුසහසසානං තතියො ආසි සමාගමො
අනුපලිනො පදුමං'ව නොයමහි සමපවඩ්ඪිතං.
9. අහං තෙන සමයෙන අරිඤ්ඤමො නාම ඛතතියො
සමබ්බුද්ධපමුඛං සඤ්ඤං අනතපානෙන තපසිං.
10. බහුං දුසස්වරං දතා දුසස්කොට්ඨං අනප්පකං
අලඬකතං හතියානං සමබ්බුද්ධසස අද්දස'හං.
11. හතියානං නිමිතිතා කපපියං උපනාමසිං
පුරසිං මානසං මයහං නිවටං දද්දනමුපට්ඪිතං.

1. සිබ්සවහයො නාම - සිමු.

2. පභික්ඛිත්වා - මව්.

3. ජිනපුඤ්ඤවෙ - මව්, මජ්ඣං සංයා.

20. සිව් බුද්ධවංශය

1. විදර්ශී නම් බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි ද්විපදෙන්තම වූ පස්මරුන් දිනූ අසම වූ අප්‍රතිපුද්ගල වූ සිව් නම් සමාසක්සමබුද්ධයන් වහන්සේ ලොවැ පහළ වූ සේක.
2. මරසෙනහ මැඩපියා උතුම්වූ සම්බෝධියට පැමිණි සේක් සන්තොයන්ට අනුකම්පා පිණිස දම්සක් පැවැත්වූ සේක.
3. මුනිග්‍රෙෂ්ඨ වූ සිව් බුදුරජාණන් වහන්සේ දම්සක් පවත්වන කල්හි කෙළ ලක්ෂයක් සත්තට පළමුවන ධර්මාභිසමය වී.
4. නැවත ද ගණග්‍රෙෂ්ඨ වූ නරොක්තම වූ බුදුරදුන් දහම් දෙසන කල්හි අනුකෙළදහසක් සත්තට දෙවෙනි ධර්මාභිසමය වී.
5. සදෙවක ලොකයා විෂයෙහි යමාමහ පෙළහර දක්වන බුදුන් දහම් දෙසන කල්හි අසූකෙළදහසක් සත්තට තුන්වැනි ධර්මාභිසමය වී.
6. මහර්මී වූ සිව් බුදුරදුන්ට ද විගත වූ කෙලෙස්මල ඇති සන්භුන් සිත් ඇති තාදිගුණ ඇති ක්ෂීණාස්‍රවයන් සම්බන්ධි වූ තුන් ශ්‍රාවකසන්නිපාත කෙනෙක් වූහ.
7. භික්ෂූන් සියදහසක් සම්බන්ධි වූ ප්‍රථම ශ්‍රාවක සන්නිපාතය විය. භික්ෂූන් අසූදහසක් සම්බන්ධි වූ ද්විතීය ශ්‍රාවක සන්නිපාතය වී.
8. භික්ෂූන් සැත්තැදහසක් සම්බන්ධි වූ තෘතීය ශ්‍රාවකසන්නිපාතය වී (දියෙහි ඉපදූ) දියෙහි වැඩුණු දිය හා අලිප්ත වූ පිපුමක් සෙයින් (ඒ භික්ෂු සන්නිපාතය ද) ලොකධර්මයන් හා අලිප්ත වූයේ වී.
9. ඒ සමයෙහි මම අරිඤ්ඤානම් ක්ෂත්‍රීය වූයෙමි බුදුපාමොක් සහන ආහාරපානයෙන් සන්තර්පණය කෙළෙමි.
10. මම බොහෝ වූ උතුම් වස්ත්‍ර ද, අනල්ප වූ වස්ත්‍ර කොට ද දි, බුදුරදුන්ට (රන්දූල් ආදීන්) සරසන ලද හස්තියානයක් දිනිමි.
11. හස්තියානය ප්‍රමාණ කොට (ඇතු උසට) කප්පියභාණ්ඩ පූජා කෙළෙමි. නිරතුරු දඩ්ව එළැඹ සිටි මා ගේ මතය පිරිමි.

12. සො'පි මං බුද්ධො වායාකාසි සිඬිලොකග්ගනායකො
එකතිංසෙ ඉතො කපපෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
13. අහුකපිලවග්ගා රඉචා නිකඛිඤ්ඤා තථාගතො
පධානං පදගිඤ්ඤා කඤ්ඤා දුකකර කාරිකං.
14. අප්පාලරුක්ඛමුලමහි නිසිදිඤ්ඤා තථාගතො
තස්ස පායාසමග්ගයහ නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
15. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං⁵ ආදය සො ජිනො
පටියනනවරමග්ගෙන බොධිමුල'මුපෙතිති.
16. තතො පදකඛිණං කඤ්ඤා බොධිමණ්ඩං අනුනතරො
අසුසුරුක්ඛමුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති.
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
18. අනාසවා චිත්තරාගා සන්තචිත්තා සමාහිත්තා
කොට්ඨො උපතියෙසා ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
19. බෙමා උපපලවණ්ණා ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අසුසුරුක්ඛ'ති පවුච්චති.
20. චිත්තො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
21. ඉදං පුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජ්ඣකුරො අයං.
22. උක්ඛුරිඬි සද්දං පවත්තෙන්නි අපෙඨාටෙනි ඤ්ඤානි ව.
කතඤ්ජලී නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.

12. ලොකාග්‍රන්ථයක වූ ඒ සිව් බුදුහු ද මේ තෙමේ මෙයින් එක්-
තිස්වන කල්පයෙහි බුදු වන්නේ ය'යි මට විවරණ දුන්හ.

13. එකල්හි තථාගත වූ බෝසත්හු රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන්
නික්ම ප්‍රධන්වීර්යය වඩා දූෂකර ක්‍රියා කොට-

14. එ තථාගතයෝ අප්පල් නම් නුගරුක් මූල වැඩහිඳ එහි දී කිරි-
පිඩු පිළිගෙන නිල්දලා ගංගෙරට පැමිණෙන්නාහ.

15. එ ජිතමාර වූ බෝසත්හු නිල්දලා ගංගෙර හිඳ කිරිපිඩු වළඳා
දෙවියන් සැරසූ උතුම් මහින් බෝමුල කරා පැමිණෙන්නාහ.

16. ඉක්බිති අනුත්තර වූ මහසත්හු බෝමැඩ පැදකුණු කොට, මහා-
යශස් ඇත්තාහු ඇසැතුරුක් මුල්හි වැඩහිඳ සත්‍යාවබෝධය කරන්නාහ.

17. මොවුන් ගේ ජනිතමවූ තොමෝ මායා නම් වන්නී ය. පියතෙමේ
සුඛොදන නම් වන්නේ ය. මේ තෙමේ ගොතම නම් වන්නේ යි.

18. අනාසුච වූ චිත්තරාග වූ ශාන්ත සිත් ඇති අර්හත්ඵල සමාධියෙන්
සමාහිත වූ කොලික යැ උපතිස්ස යැ යන මොහු අග්‍රග්‍රාවක වන්නාහ.
ආනන්ද නම් උපසංඝයෙකක් ඒ බුදුන්ට උපසංඝයා කරන්නේ යි.

19. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවිකා වන්නාහ.
ඒ භාග්‍යවත්හු ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

20. චිත්ත යැ හත්ථාලවක යැ යන මොහු අග්‍රොපසංඝයක වන්නාහ.
උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන මොහු අග්‍රොපසංඝාධිකා වන්නාහ. යසස්වී
වූ ඒ ගොතම බුදුන්ට ආයු සියක් හවුරුදු වෙයි.

21. අසම වූ මහර්මින් ගේ මෙ වදන් අසා දෙව මනුෂ්‍යයෝ මේ
තෙමේ බුද්ධබිජුකුරයෙකැයි සතුටු වූවාහු-

22. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිතහසෙති, දෙවියන් සහිත වූ
දසදහස් ලෝකා වැසියෝ බඳුදිලි ව නමස්කාර කෙරෙත්.

23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස චිරජක්ඛිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං තරතතා පටිතිත්ථං චිරජක්ඛි
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙත්තාන උත්තරන්ති මහානදිං.
25. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
26. තස්සා'හං වචනං සුත්වා භික්ඛො චිත්තං පාසාදධිං
උත්තරිං චිත්ත මධිට්ඨාසිං දසපාරමිපුරියා.
27. නගරං අරුණවති නාම අරුණවා නාම¹ ඛත්තියො
පභාවති නාම ජනිකා සිඛිස්ස ව මහෙසිනො.
28. සත්තවස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣස්සො වසි
සුවඤ්ඤ ගිරිවසහො තයො පාසාදමුත්තමං.
29. චතුර්විසති සහස්සාති නාරියො සමලඛිතතා
සබ්බකාමා නාම නාරි අතුලො නාම අත්තපො.
30. නිමිත්තෙ චතුරො දිස්වා හත්ථියානෙන නික්ඛමි
අට්ඨමාසං පධානචාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
31. චුහමුතා යාවිතො සතෙතො සිඛි ලොකග්ගනායකො
චන්ති වක්ඛං මහාවීරො මිගාවීරෙ තරුත්තමො².
32. අහිභු සමුච්චො නාම අහෙසුං අග්ගසාවකා
බෙමචක්කරො නාමු'පට්ඨාකො සිඛිස්ස'පි මහෙසිනො.
33. මඛිලා³ ව පදුමා චෙති අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස හගවතො පුණ්ඤිරිකොති වුචති.
34. සිරිවට්ඨයා ව නඤ්ඤ⁴ ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
චිත්තා චෙ'ව සුගුත්තා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.

1. අරුණො නාම - සිමු, මජ්ඣං, සායා.

2. මිගදයො - සිමු.

3. අඛිලා සිමු.

4. චන්ද් - සිමු.

23. ඉදින් ඇපි මේ ලෝභිමියන් ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. යම්සේ ගහ තරණය කරන මිනිස්සු හමුයෙහි වූ නොට වැරදූ යට නොටෙහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද,

25. එසෙයින් මැ ඇපි සියලු දෙනමෝ මේ බුද්ධන් හරමෝ නම්, අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමුවන්නම්හ.

26. මම ඔබ ගේ බස් අසා වැඩිතරම් කොට සිත පැහැදවිමි. දස-පැරුම් පුරනු සඳහා මත්තෙහි චුතාධිප්පායය කෙළෙමි.

27. මහර්ෂි වූ සිඛි බුද්ධන් ගේ නගරය අරණවතී නම් විය. අරුණවත් නම් ක්ෂත්‍රිය තෙමේ පිතෘ විය. මව් නොමෝ ප්‍රභාටතී නම් වූ.

28. ඒ බුදුහු සන්දහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. සුවඤ්ඤා ගිරි යැ වසහ යැ යන උතුම් වූ තුන් පහයෙක් වී.

29. ඔබට මොනොවට සැරසුණු පරිවාරස්ත්‍රිහු සුවිසිදහසක් වූහ. අගමෙහෙසුන් බිසව සබ්බකාමා නම් වූ. පුත්‍ර තෙමේ අතුල නම් වී.

30. සතර පෙරනිමිති දැක ඒ පුරුෂොත්තම වූ සිඛි මහසත්තූ හස්තියානසෙකින් මහාභිනිෂ්ක්‍රමණය කළහ. අටමයෙක් ප්‍රධන්වියඞ් කළහ.

31. මහාවීර වූ නරොත්තම වූ සිඛි නම් ලොකාග්‍රන්ථකයන් වහන්සේ මහබලිහු විසින් අයදනා ලද්දහු මිහාවීර නම් උයන්හි දමසක් පැවැත්වූහ.

32. අභිභූ යැ සම්භව යැ යන නම් ඇති අග්‍රග්‍රාචකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ සිඛි නම් මහර්ෂින් වහන්සේට බෙම්බකර නම් උපසායක යෙක් වී.

33. මබ්ලා යැ පදුමා යැ යන අග්‍රග්‍රාචිකාවෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ භාග්‍යවත්තූ ගේ බොධිය හෙළඹ රුකැයි කියනු ලැබේ.

34. සිරිවඩ්ඪ යැ නඤ්ඤා යැ යන අග්‍රොපසායකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. චිත්තා යැ සුගුත්තා යැ යන අග්‍රොපසායකිකා දෙදෙනෙක් වූහ.

35. උච්චිත්තනො සො බුද්ධො සත්තති හත්ථ්‍රිග්ගනො
කඤ්ඤිනස්සි¹ සංකාසො ආත්තිංසවරලකංඡො.
36. තස්ස² බ්‍යාමප්පභා කායා දිවාරතති. නිරතතරං
දියො දිසං නිවජරතති තිණියොජනසො පභා.
37. සත්තතිවස්සසහස්සාති ආයු තස්ස මහෙසීනො
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බ්‍රහ්මං.
38. ධම්මමෙසං පචසෙසකා තෙමසීකා සදෙවකෙ
බෙමත්තං³ පාපසීකාන නිබ්බුතො සො සසාවකො.
39. අනුච්ඡාද්ධනසම්පන්නං ද්වත්තිංසවරලකංඡං
සබ්බං සමත්තරහිතං නනු රිත්තා සබ්බසබ්බාරා.
40. සිඛි මුනිවරො බුද්ධො දුස්සාරාමමහි නිබ්බුතො
තඤ්ඤා ව තස්ස පුප්ඵරො තිණියොජනමුග්ගනො.

සිඛි බුද්ධිවංසො විසතිමො.

1. කඤ්ඤිනස්සික - සිමු.

2. තස්සාපි - මජ්ඣං, සිමු, ඥා.

3. බෙමත්තං - සිමු.

35. කසුන් ඇඟයක් බදු වූ දෙතිස් වරමහාපුරුෂ ලක්ෂණයෙන් යුක්ත වූ ඒ සිඛි නම් බුදුහු උසින් සැත්තැරියන් වූහ.

36. ඒ බුදුන් ගේ කසින් ව්‍යාමප්‍රභාව රූපවල් නිරතුරු විය, රශ්මිහු තුන් යොදුන් පමණින් දිශානුදිශායෙහි නික්මෙන්;

37. ඒ මහර්ෂි වූ බුදුන්ට සැත්තැදහසක් හවුරුදු ආයු විය, එපමණ කල් වැඩ සිටිමින් ඒ බුදුහු බොහෝ ජනසමූහයා (සසරින්) තැරැ වූහ;

38. දහම් මහමේ වස්වා දෙවියන් සහිත ලෝ වැසියන් තෙමා ක්ෂේම වූ නිවනට පමුණුවා ශ්‍රාවකයන් සහිත වූ ඒ බුදුහු පිරිනිව් සේක;

39. අසු අනුචාරාඤ්ඤායෙන් සමාභි වූ දෙතිස් මහා පුරුෂ ලක්ෂණය හැම අතුරුදහන් වී. හැම සංස්කාරයෝ තුළු වූවාහු නු?

40. මුනිවර වූ සිඛි බුදුරජාණන් වහන්සේ දුෂ්සාරාමයෙහි පිරිනිව් සේක, එහි මැ ඔබ ගේ ස්තුපවරය තුන් යොදුන් උස්ව පිහිටියේ යි.

විසිවැනි සිඛි බුද්ධවංශ යි,

21. වෙසසභු බුද්ධවංසො

1. කළුව මණ්ඩකය මගි අස මා අසවිපුනනලො
වෙසසභු නාම නාමෙන ලොකෙ උප්පජ් නායකො.
2. ආදිත්තනි ව¹ රාගසෙ.හණ්ඩානං විජිතං තද
නායො'ව බන්ධනං ජේඛා පනොත් සමොධිමුක්තමං.
3. ධම්මවක්කං පවනොතෙන² වෙසසභු ලාකනායක
අසිතිනකාටිසහසානං පඨමා'භිසමයො අහු.
4. පක්කනො වාරිකං රටෙයි ලොකජෙටෙයි³ නරාසහ
සත්තති කොටිසහසානං දුතියා භිසමයො අහු.
5. මහාදිබ්බිං විනොදෙනො පාටිථිරං කරොති සො
සමාග්ගා නරමරු දසහසසි සදෙවකෙ.
6. මහා අව්ඡරියං දිස්වා දබ්බතං ලොමහංසනං
දෙවා වෙ ව මනුසා ව බුරුකරෙ සවසිකොටියො.
7. සන්තිපාතා තයො ආහුං වෙසසභුසා මහෙසිනො
බිණ්ණසවානං විමලානං සත්තවිත්තන'කාදිනං.
8. අසිතිහික්ඛුසහසානං පඨමො අ සි සමාගමො
සත්තතිහික්ඛුසහසානං දුතියො ආසි සමාගමො.
9. සට්ඨි හික්ඛුසහසානං තතියො ආසි සමාගමො
ජරාදි හයා'තිතානං⁴ ඔරසානං මහෙසිනො.
10. අහං තෙන සමයෙන සුදසසනො නාම බතතියො
ත්තිමනෙත්තා මහාවීරං දනං දත්වා මහාරහං
අත්තපාතෙන වළෙන් සසඬ්ඤං ජිනමුද්දසිං.

1. ආදිත්තං වන - මජ්ඣං, අසිත්තමිව - සිමු.

ආදිත්තං ඉද - සා

2. ධම්මවක්කපවත්තෙන - සිමු.

3. ලොකසෙටියෙ - වේ.

4. ජරාදිහයතිතානං - සිමු, මජ්ඣං.

21. වෙසසහු බුද්ධවංශය

1. ඒ මණ්ඩකල්පයෙහි මැ අසම වූ අප්‍රතිප්‍රද්ගල වූ නාමයෙන් වෙස්සහු නම් වූ බුද්ධරජාණන් වහන්සේ ලොවැ පහළ වූ සේක.

2. එකල්හි ර ගගින්නෙන් (මේ හැම තුන්ලොව) ආදිප්ත වී යයි ද, තැන්පොවන් ගේ විජිතයෙකැයි ද දැන කිඳිලියබැඳුම් සිඳි ඇත්රජක්හු සෙයින් (කෙලෙස් බැඳුම් සිඳි) උතුම් වූ සම්බෝධයට පැමිණි සේක.

3. වෙස්සහු ලොකනායකයන් වහන්සේ දම්සක් පවත්වන කල්හි අසුකෙළඳහසක් සන්නට ප්‍රථම ධර්මාවබෝධය වී.

4. ලොකපොෂ්ඨ වූ නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ සච්ඡයන් වහන්සේ ජනපද-වාරිකායෙහි නික්මැ ගිය කල්හි සැත්තැකෙළඳහසක් සන්නට දෙවැනි ධර්මාභිසමය වී.

5. ඒ බුදුහු මහත් වූ දෘෂ්ටිජාලය දුරු කෙරෙමින් යමාමහපෙළහර කළහ. එකල්හි දශසහසුසදෙවලොකයෙහි දෙවිමිනිස්සු රැස්වූහ.

6. අද්දහන වූ ලොමුදහන මහත් වූ ආශ්වයඝ්‍රීය දෑක සැටකෙළක් දෙවියෝ ද මනුෂ්‍යයෝ ද ධර්මාවබෝධය කළහ.

7. වෙස්සහු මහර්මීන් වහන්සේට විගත වූ රාගාදිමල ඇති ශාන්ත වූ සිත් ඇති තාදිගුණ ඇති ක්ෂිණාසුවයන් සම්බන්ධ වූ තුන් ශ්‍රාවකසන්නිපාත කෙනෙක් වූහ.

8. අසුදහසක් හික්මුන්ගේ ප්‍රථමශ්‍රාවකසන්නිපාතය විය. සැත්තැ-දහසක් හික්මුන්ගේ ද්විතීය ශ්‍රාවකසන්නිපාතය වී.

9. ජරාදි සසරඛිය ඉක්ම වූ මහර්මීන්ගේ පුත්‍ර වූ සැටදහසක් හික්මුන්ගේ තෘතීය ශ්‍රාවකසන්නිපාතය වී.

10. එසමයෙහි මම පුද්ගිත නම් ක්ෂත්‍රීය වූයෙමි මහාවීර වූ බුදුන් පවරා මහාර්භ වූ දනක් දි ආහාරපානයෙන් ද වසුත්‍රයෙන් ද සඩ්ධියා සහිත වූ බුදුන් පිදිමි.

11. තස්ස බුද්ධස්ස අසමස්ස චක්කං චතතිත'මුත්තමං
සුඤ්ඤාන පණිතං ධම්මං පබ්බජ්ජ'මභිරොවයි.
12. මහාදුතං පවනෙතඤා රතතිං දිවමතඤ්ඤො
පබ්බජ්ජං ගුණසම්පන්නං පබ්බජිං ජිනසන්නිකො.

 13. ආචාරගුණසම්පන්නො චත්තසීලසමාහිතො
සබ්බඤ්ඤානං ගවෙසනො රමාමි ජිනසාසනෙ
 14. සද්ධාපිතිමු'පාගනඤා පාදෙ ව්‍යුමි සසරි¹
පිති උප්පජ්ජති මයහං බොධියායෙ'ව කාරණා.
 15. අනිවතතිමානසං² ඤාතො සමබ්බද්ධො එතද'මුචි
එකතිංසෙ ඉතො කමෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
 16. අහු කපිලවහයා රමමා නික්ඛමිඤා තථාගතො
පධානං පදහිඤාන කඤා දුක්ඛකාරකාරිකං.
 17. අප්පාලරුක්ඛමුලමහි හිසිදිඤා තථාගතො
තඤ්ඤා පායාසං පඤ්ඤානං තෙරංජරමුපෙහිති.
 18. තෙර ඤාපරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටිසත්තවිරමඤ්ඤානං බොධිමුලමුපෙහිති.
 19. තතො පදකඛිණං කඤා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසසඤ්ඤා රුක්ඛමුලමහි බුජ්ජතිස්සති මහායසො.
 20. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං භෙසසති ගොතමො.
 21. අනාසවා විතරාගා සත්තවිත්තා සමාහිතා
කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා භෙසසන්ති සාවකා.
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.

1. සද්ධාපිතිං උපගන්ත්වා : බුද්ධං වන්දමි සත්ථරං - මජ්ඣ.,
සද්ධාපිතිං උපගන්ත්වා බුද්ධං වන්දමි සත්ථරං - සිමු.
සද්ධාපිතිං උපපාදෙත්වා බුද්ධං වන්දමි සත්ථරං - සංයා.
2. අනිවත්තමානසං - සිමු., මජ්ඣ.

11. අසම වූ ඒ බුදුන් විසින් උතුම් වූ දම්සක් පවත්වනලද. ප්‍රණීත වූ ඒ දහම් අසා පැවිද්ද රුවි කෙළෙමි.

12. රුදෙවෙහි අනලස් වූයෙම් මහදන් පවත්වා පැවිද්ද ගුණසම්පන්න යැ යි දැන බුදුන් සම්පයෙහි පැවිදි වීමි.

13. ආචාරයෙන් හා ගුණයෙන් දුක්ත වූයෙම් වනින් හා ශීලයෙන් යුක්ත වූයෙම් සච්ඡතාඤාය සොයමින් බුදුසසුන්හි සිත් අලවා විසීමි.

14. ශ්‍රද්ධාවට ද ප්‍රීතියට ද පැමිණ ගෘහ්‍යාන් වහන්සේගේ පාසතුඵවන් වැන්දෙමි. සමාක්සම්බොධිය මැ හෙතු කොට ගෙන මට ප්‍රීතිය උපත.

15. සම්මාසම්බුදුහු (මා) නො පසුබස්නා සිත් ඇත්තහු දැන 'මේ තෙම මෙයින් එක්තිස් වන කපැ බුදු වන්නේ ය' යි මෙවදන් වදළහ.

16. එකල්හි තථාගත වූ බෝසත්හු රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වීයී වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -

17. ඒ තථාගතයෝ අප්පල් නම් තුගරුක්මුල වැඩහිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට පැමිණෙන්නාහ.

18. ඒ ජිනමාර වූ බෝසත්හු නිල්දලාගංතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා දෙවියන් සැරසූ උතුම් මහින් බෝමුල කරා පැමිණෙන්නාහ.

19. ඉක්බිති අනුත්තර වූ මහසත්හු මහායශස් ඇත්තාහු ඇසැතුරුක්මුල්හි වැඩහිඳ සත්‍යාවබෝධය කරන්නාහ.

20. මොවුන්ගේ ජනිකමව් තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ පිය තෙමේ සුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ මේ තෙමේ ගොතම නම් වන්නේ යි.

21. අනාසුච වූ චිත්‍රාග වූ ශාන්ත සිත් ඇති අර්හත්ඵලසමාධියෙන් සමාහිත වූ කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන මොහු අගුග්‍රාවක වන්නාහ. ඒ බුදුන්ට ආනන්ද නම් උපසංයකයෙක් උපසංයන කරන්නේ යි.

22. බෙමා උපුලව ඡුණා ව අග්ගා හෙසසනති සාබ්බා
බොධි තසස හගවතො අසසොභා'ති පවුච්චති.
23. විතොතා ව හඤ්ඤාචරො අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා
උතතරා නඤ්ඤාතා ව අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා
ආයු වසසසතං තසස ගොතමසස යසසසිතො.
24. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමසස මහෙසිතො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිබ්ජකුරො අයං.
25. උකකුලසිසද්දං වතොතනි අපොඨාටෙනි හසනති ව
කතඤ්ඤා නමසසනති දසසහසසි සදෙවකො.
26. යදි'මසස ලොකනාඨසස විරජකිසසාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
27. යථා මනුසසා නදිං තරතො පටිතිත්ථං විරජකිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙඤ්ඤාන උතතරනති මහානදිං.
28. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
29. තසසා'හං වචනං සුඤ්ඤා හියොසා විතො පසාදසිං
උතතරං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිසුරියා.
30. අනුපමං¹ නාම නගරං සුප්පතීතො නාම බතතියො
මාතා යසවති නාම වෙසසභුසස මහෙසිතො.
31. ජබ්බසසසහසසානි අගාරමජ්ඣ සො වසි
රුචිසුරුචිරතිවඩ්ඪතො² තයො පාසාදමුතමා.
32. අනුනති'සසහසසානි නාරියො සමලභකතා
සුවිතො නාම සා නාරි සුප්පබුද්ධො නාම අනුජො.

1. අනොමං - සිමු, මජ්ඣං.

2. රුචිසුරුචිරතිවඩ්ඪතො - සිමු, රුචිසුරුචිරතිවඩ්ඪතො - සායා.

22. බෙමා යැ උප්පලව ඡන්දො යැ යන දෙදෙන අග්‍රාග්‍රාහිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබෙයි.

23. චිත්ත යැ හත්ථාලවක යැ යන මොහු අග්‍රොපසාධායක වන්නාහ, උත්තරා යැ නඤ්ජානා යැ යන මොහු අග්‍රොපසාධිකා වන්නාහ. යශස්වී වූ ඒ ගෞතමබුදුන්ට ආයු සියක්හවුරුදු වෙයි.

24. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අයා දෙවමනුෂ්‍යයෝ මේ තෙමේ බුද්ධවීරාච්ඡරයෙකැ'යි සතුටු වූවාහු.

25. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනාසෙති, දෙවියන් සහිතවූ දසදහසක් සක්වලවැසියෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

26. ඉදින් ඇපි මේ ලෝහිමියන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

27. යම්සේ ගහ තරණය කරන මිනිස්සු හමුයෙහි වූ තොට වැරද යටැ තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද,

28. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

29. මම් ඔබගේ බස් අයා වැඩි තරම් කොට සිත පැහැදවීම් දසපැරැම් පුරනු සඳහා මත්තෙහි චුකාධිෂ්ඨානය කෙළෙමි.

30. මහර්ෂී වූ වෙස්සභු බුදුන්ගේ නගරය අනුපම නම් විය. සුප්පතින නම් ක්ෂත්‍රිය තෙමේ පියා විය. මව් තෙමෝ යසවති නම් වූ දෙවිය යි.

31. ඒ බුදුහු සදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි ටිසුහ. ඔබට රුචි යැ සුරුචි යැ රතිවඩ්ඪන යැ යන උතුම් වූ තුන් පහයෙක් වී.

32. මොනොවට සැරසුණු මනා අඩු වූ තිස්දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. සුවිත්තා නම් ප්‍රසිද්ධ වූ ස්ත්‍රිය අගමෙහෙසි වූ යැ පුත්‍ර තෙමේ සුප්පබුද්ධ නම් වී.

33. නිමිතෙන චතුරො දිසවා සිව්කායා'භිනිකකම්
ජ මාසං පධානචාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
34. චුහමුතා යාවිතො සතෙනා වෙසසහුලොකනායකො
චන්ති චකකං මහාවීරො අරුණාරාමෙ නරුත්තමො.
35. ධොණො ච උත්තරො වෙච අහෙසුං අග්ගසාවකා
උපසතෙනා නාමු'පට්ඨාකො වෙසසහුසු මහෙසිනො.
36. දමා' වෙච සමාලා ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තසස භගවතො සාලො ඉති පවුච්චති²
37. සොත්ථිකො වෙච රමෙමා ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
ගොකම් ච සිරිමා ච³ අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
38. සට්ඨිරතනමුඛෙබ්බො භෙමයුපසමුපමො
කායා නිච්ඡරති ර.සි⁴ රතනි සිඛි ච පබ්බතෙ.
39. සට්ඨිවසසසහසාති ආයු විජ්ජති තාවදෙ⁵
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
40. ධම්මං විස්ථාරිකං කඤ්ඤා විහජ්ඤා මහාජනං
ධම්මනාවං යපෙඤ්ඤා නිබ්බුතො සො සසාවකො.
41. දසසනිසං සබ්බජනං විහාරඤ්චිරියාපථං
සබ්බං සමනතරහිතං නන්ත රිත්තා සබ්බසඤ්චාරා
42. වෙසසහු ජිනවරො සඤ්ඤා බෙමාරාමමති⁶ නිබ්බුතො
ධාතු විස්ථාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසතොති.

වෙසසහු බුද්ධචංසො එකවිසතිමො.

-
1. රාමා - මජ්ඣං.
 2. මහාසාලොති වුච්චති - සිමු, මජ්ඣං.
 3. කාලිගොතමි-මව්, ගොතමි සිරිමාවෙච - මජ්ඣං.
 4. රජමි - මජ්ඣං.
 5. ආයු තස්ස, මහෙසිනො - මව්.
 6. බෙමෙ මිහදයෙ - මව්.

33. සතර පෙරනිමිති දක සිව්කායෙකින් මහබිනික්මන් කළහ. ඒ පුරුෂොත්තමයෝ සමසක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධානවියා කළහ.

34. මහාවීර වූ නරොත්තම වූ වෙස්සහු ලෝකනායකයන් වහන්සේ මහබඹු විසින් අයදනා ලද්දහු අරුණාරාමයෙහි වැඩහිඳ දමසක් පැවැත්වූහ.

35. ඒ වෙස්සහු සඵඤයන් වහන්සේට යොණ යැ උත්තර යැ යි අගසවු දෙදෙනෙක් වූහ. උපසන්න නම් තෙර කෙනෙක් උපසංඝයක වූහ.

36. දමා යැ සමාලා යැ යන අග්‍රශ්‍රාවිකාවෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ බොධිය 'සල්ලකැ'යි කියනු ලැබේ.

37. සොක්ඛික යැ රම්ම යැ යි අග්‍රොපසංඝයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. තොතම් යැ සිරිමා යැ යි අග්‍රොපසංඝයා දෙදෙනෙක් වූහ.

38. රන්ටැඹක් බඳු වූ ඒ බුදුහු සැටරියන් උස් වූහ. රාත්‍රියෙහි කඳු-මුදුනෙක ගින්නක් සෙයින් (ඔබගේ) සිරිරිත් රැස් නික්මිණි.

39. එකල්හි සැටදහසක් හවුරුදු ආයු විය. එතෙක්කල් වැඩසිටිමින් ඒ බුදුහු බොහෝ ජනසමූහයා සසරින් තැරැවූහ.

40. දහම් පතුරුවා මහාජනයා (උද්ඝටිතාදී විසින් ශ්‍රෝතාපන්නාදී විසින්) විභාග කොට (අඡ්චාඨිගමාගී සඤ්ඤාත) දහම්නැවැ පිහිටුවා ශ්‍රාවකයන් සහිත වූ ඒ බුදුහු පිරිනිවිසේක.

41. දඹ්ඪිය ඒ සියලු ශ්‍රාවකයන් සහිත ඒ බුදුහු ද විහරණය ද රියඹාපථය ද යන සියල්ල අතුරුදහන් වී. ගැම සංස්කාරයෝ තුවාල වුවාහු නු?

42. ජීනවර වූ වෙස්සහු ශාසනාන්වහන්සේ' බෙමාරාමයෙහි පිරිනිවිසේක. ඔබගේ ධාතුහු ඒ ඒ පෙදෙස්හි පැතුරුණාහ'යි.

එක්විසිවැනි වෙස්සහු බුද්ධවංශයයි.

22. කකුසන්ධ බුද්ධවංසො

1. වෙසසභුසස අපරෙන සමුද්දො දිපදුන්නමො
කකුසන්ධො¹ නාම නාමෙන අසමෙය්‍යා දුරාසදෙ
2. උග්ගාටෙකා සබ්බභවං චරියාපාරම් ගතො
සීහො'ව පඤ්ඤාං හෙකා පතො සමොධිමුත්තමං.
3. ධම්මවකකං පවත්තොන කකුසන්ධ ලොකනායකෙ
චත්තාළිය² කොට්ඨසභසානං පඨමා'භිසමයො අහු.
4. අනුලිකම්භි ආකාසෙ යමකං කකා විතුබ්බනං
තිසකොට්ඨසභසානං බොධෙසි දෙවමානුසෙ.
5. නරදෙවසස යකඛසස චතුසච්චපකාසනෙ.
ධම්මා'භිසමයො තසස ගණනාතො අසඬ්ඛියො.
6. කකුසන්ධසස³ භගවතො එකො ආසිසම්භගමො
බීණාසවානං විමලානං සත්තචිත්තාන නාදිනං.
7. චත්තාළියසභසානං තද⁴ ආසි සමාගමො
දුත්ත භූමිමනුපාත්තානං ආසවාරිගණකඛයා⁵
8. අහං තෙන සමයෙන බෙමො නාමාසිං බත්තියො⁶
තථාගතෙ ජිනපුත්තෙ ව දනං දකා අනප්පකං.
9. පත්තඤ්ච විවරං දකා අඤ්ඤාං මධුලවසීකං
ඉමෙන ජනිතං සබ්බං පටියාදෙමි⁷ වරං වරං.
10. සො'පි මං මුනි ව්‍යාකාසි කකුසන්ධො ලොකනායකො⁸
ඉමම්භි හද්දකෙ කප්පො⁹ අයං බුද්දො භවිස්සති.

1. කුක්කුසන්ධො - ස්‍යා.

2. චත්තාරිසං - සිවු.

3. කුක්කුසන්ධස්ස - ස්‍යා.

4. දුතියො - සිවු.

5. ආසවාරිගණකඛයා - සිවු, PTS.

6. බෙමො නාම බත්තියා - මව්.

7. පටියාදෙන්වා - සිවු.

8. විනායකො - සිවු.

9. ඉමම්භි හද්දකප්පමහි - මව්.

22. කකුසද බුද්ධචංශය

1. චේස්සභු බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි ද්විපදෙන්තම වූ අප්‍රමෙයගුණ ඇති ළං විය නො හැකි නාමයෙන් කකුසද නම් වූ සම්බුද්ධයන් වහන්සේ -

2. සියලු පාරමිතාවන්ගේ කෙළවරට පැමිණියාහු සියලු (නවවිධ) භවය නසා මැදිරිය බිඳ සිංහරාජයකු සෙයින් භවපඤ්ඡරය නසා උතුම් වූ සම්බොධියට පැමිණියහ.

3. කකුසද ලොකනායකයන් වහන්සේ දවසක් පවත්වන කල්හි සතලිස්කෙළඳහසක් සත්තට පළමු වන ධර්මාභිසමය වී.

4. අන්තරික්ෂ ආකාශයෙහි යමාමහපෙළහර කොට තිස්කෙළඳහසක් දෙවිමිනිසුනට ධර්මාවබෝධය කරවී.

5. නරදෙව නම් යක්ෂයාගට සිව්සස්දහම් දෙසීමෙහි දී උන් වහන්සේ ගේ (තුන් වැනි) ධර්මාභිසමය ගණනින් අසඩ්බෙය වී.

6. කකුසද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට විගතමල වූ සන්තූන්ගින් ඇති තෘදිගුණ ඇති ක්ෂිණාසුවයන්ගේ එක් වැග්‍රාවකසන්නිපාතයෙක් වී.

7. එකල්හි ආසුව නමැති සතුරුගණයා ක්ෂය කිරීමෙන් නිවනට පැමිණි සතලිස්දහසක් රහතුන්ගේ යමාගමය වී.

8. මම එසමයෙහි බෙම නම් වූ ක්ෂත්‍රිය වීමි. තරාගතයන් කෙරෙහි ද බුද්ධපුත්‍රයන් කෙරෙහි ද අනල්ප වූ දන් දී -

9. පාසිවුරු දී අඳුන් යැ වැල්විකඩ යැ යන උතුම් උතුම් වූ මේ රිසියුණු සියල්ල පිළියෙළ කොට දිනිමි.

10. ලොකනායක වූ ඒ කකුසද බුදුහු ද 'මේ තෙම මේ හදුනල්ප-යෙහි බුදු වන්නේ යැ'යි මට විවරණ දුන්හ.

11. අභු කපිලවහයා රමමා නිකම්ඵ්ඵා තථාගතො
පධානා පද්ඨිකාන කතා දුකකරකාරිකං.
12. අජපාලරුකඛමුලමි නිසීදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගයහ තෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
13. තෙරඤ්ජරා නදීතිරෙ පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුල' මුපෙතිති.
14. තතො පදකඛිණං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසාසමුපල සමෙබ්බං බුජ්ඣ්ඣාති මහායසො.
15. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුභාදාදතො නාම අයං හෙස්සාති ගොතමො.
16. අනාසවා චිත්තරාගා සත්තචිත්තා සමාභිතා
කොලාතා උපතිස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා.
ආනඤ්ඤා නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
17. බෙමා උපපලව ඡිණ්ණා ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අසාසො'ති පවුච්ඡති.
18. චිත්තො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නඤ්ජමානා ව අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිතො.
19. ඉදං සුකාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධි ඛිජ්ඣකුරො අයං.
20. උකකුට්ඨි සද්දං චත්තෙන්ති අපෙඨාටෙන්ති භස්නති ව
කතඤ්ජලී නාමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
21. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස චිරජ්ඣස්සාම සාසනං
අනාගතමි අභ්බානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
22. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං චිරජ්ඣය
හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙකාන උත්තරන්ති මහානදිං.

11. එකල්හි තථාගත වූ බෝසත්හු රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් හික්ම ප්‍රධන්වියා වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -

12. ඒ තථාගතයෝ අප්පල් නම් නුගරුකමුල වැඩහිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාගංතෙරට පැමිණෙන්නාහ.

13. ඒ ජීනපඤ්චාර වූ බෝසත්හු නිල්දලාගංතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා දෙවියන් සැඟවූ උතුම් මහින් බෝමුල කරා පැමිණෙන්නාහ.

14. ඉක්බිති අනුන්තර වූ මහසත්හු බෝමැඩ පැදකුණු කොට මහායශස් ඇත්තාහු ඇසතුරුක්මුල්හි වැඩහිඳ සත්‍යාවබෝධය කරන්නාහ.

15. මොවුන්ගේ ජනිත මවු තොමෝ මායා නම් වන්නි යැ. පිය තෙමේ සුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.

16. අනාසුව වූ චීතරාග වූ ශාන්තසීන් ඇති අර්හත්ඵලසමාධියෙන් සමාහිත වූ කොළිත යැ උපතිස්ස යැ යන මොහු අග්‍රග්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසායකයෙක් එබුදුන්ට උපසායන කරන්නේ යි.

17. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

18. චින්තයැ හත්ථාලවක යැ යන මොහු අග්‍රොපසායක වන්නාහ. උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන මොහු අග්‍රොපසායිකා වන්නාහ. යශස්වී වූ ඒ ගෞතමබුදුන්ට ආයු සියක්හවුරුදු වෙයි.

19. අසම වූ මහර්ජිත්ගේ මෙවදන් අසා දෙවමනුෂ්‍යයෝ 'මේ තෙම බුද්ධබිජාභිකුරයෙකැ'යි සතුටු වූවාහු -

20. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිතහසෙති, දෙවියන් සහිත වූ දසදහස්ලෝකාහි වැසියෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

21. ඉදින් ඇපි මේ ලෝහිමියන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත-කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

22. යම්සේ ගහ තරණය කරන මිනිස්සු හමුයෙහි වූ තොට වැඳූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද -

23. එම'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසාම සමමුධා ඉමං.
24. තස්සා'හං චචනං සුත්තා භියෙයා චිත්තං පසාදයිං
උත්තරිං චතමධිට්ඨාසිං දස පාරමි පූරියා.

 25. නගරං බෙමචති නාම බෙමො නාමාස'හං තද
සබ්බඤ්ඤානං ගවෙසනො පබ්බජිං තස්ස සන්තිකො.
 26. බ්‍රාහ්මණො අග්ගිදත්තො ච ආසි බුද්ධස්ස සො පිතා
විසාධා නාම ජනිකා කුකුසන්ධස්ස මහෙසිනො.
 27. වජ්ඣති'තස්ස බෙමපුරෙ සමබුද්ධස්ස මහාකුලං
නරානං පවරං සෙට්ඨං ජාතිමත්තං මහායසං.
 28. චතුරස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣයො වසි
රුචි සුරුචි රතිවඤ්ඤා තයො පාසාද මුක්තමා.
 29. සමතිංසසහස්සාති නාරියො සමලක්ඛනා
විරොචමානා නාම නාරි උත්තරො නාම අනුජො
 30. නිමිත්ත චතුරො දස්වා රථයානෙන නික්ඛට්ඨි
අනුනක්ඛං අට්ඨමාසං පධානං පද්ධි ජිනො.
 31. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සනො කකුසන්ධා ලොකනායකො
චතති චක්ඛං මහාවිරො මිගද්දයෙ නරුත්තමො.
 32. විචුරො සඤ්චිතො ච අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බුද්ධිජො'නාමු'පට්ඨාකො කකුසන්ධස්ස සන්ත්තො.
 33. සාමා ච චම්පා නාමා ච'අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො සිරියො'ති පවුච්ඡති.
 34. අච්චිතො ච සුමනො ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨාකා
නන්දා චෙව සුනන්දා ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා

1. වසි - සිමු.

2. හද්දිජො - සිමු.

3. සාමා ච චම්පනාමාව - සිමු.

23. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. මම ඔබගේ බස් අසා වැඩිතරට කොට සිත පැහැදවිමි. දසපැරැටි පුරනු සඳහා මත්තෙහි මුනාධිෂ්ඨානය කෙළෙමි.

25. එ කකුසදබුදුන්ගේ නගරය බෙමවනි නම් විය. එකල්හි මම බෙම නම් වූයෙමි. සච්ඤාඥනය සොයන්නෙමි එ කකුසදබුදුන් වෙත පැවිදි වීමි.

26. මහර්මී වූ කකුසද නම් බුදුන්ට ඒ අග්ගිදත්ත නම් බ්‍රාහ්මණ පියා විය. මවු තොමෝ විශාඛා නම් වූ.

27. මිනිසුන් කෙරෙහි උතුම් වූ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ උත්තමජාති ඇති මහත් වූ යශස් ඇති ඒ බුදුන්ගේ මහාඥානිකුලය ඒ බෙම පුරයෙහි විය.

28. ඒ බුදුහු සාරදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි වාසය කළහ. ඔබට රුවි යැ පුරුවි යැ රතිවර්ධන යැ යි උතුම් වූ තුන් පහයෙක් වී.

29. ඒ බෝසත්හට මොනොවට සැරසුණු පරිවාරස්ත්‍රිහු තිස්දහසක් වූහ. විරොවමානා නම් බිරිඳක් වූ යැ. පුත්‍ර තෙමේ උත්තර නම් වී.

30. ඒ ජිනමාර තෙමේ සතර පෙරනිමිති දැක රියයානායෙකින් මහබිනික්මන් කෙළේ යැ. නො අඩු අටමසක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වියම් කෙළේයි.

31. මහාවිර වූ නරොත්තම වූ කකුසද ලොකනායකයන්වහන්සේ මහබ්බහු විසින් අයදනාලඳහු මිගදය නම් උයන්හි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

32. කකුසද ශාඤ්ඤාත් වහන්සේට විධුර යැ සඤ්ජීව යැ යන නම් ඇති අගසවුදෙදෙනෙක් වූහ. බුද්ධිජ නම් තෙර කෙනෙක් උපසාර්යක වූහ.

33. සාමා යැ වම්පා යැ යන නම් ඇති අගසැවි දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ භාග්‍යවත්හුගේ බොධිය මහරි නමැයි කියනු ලැබේ.

34. ඔබට අවිචුත යැ සුමන යැ යි අග්‍රොපසාර්යකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. නඤා යැ සුනඤා යැ යි අග්‍රොපසාර්යකා දෙදෙනෙක් වූහ.

35. වක්ඛාළීස රතනානි අවචුඤ්ඤා මහාමුනි
කතකප්පභානිච්ඡරති¹ සමන්තා දස යොජනං.²
36. වක්ඛාළීසවස්සභස්සානි ආයු තස්ස මහෙසිනො
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං ඛුං.
37. ධම්මා'පණං පසාරෙක්ඛා³ නරනාරිනං සදෙවමක
නදීක්ඛා සීහනාදංව⁴ නිබ්බුතො සො සසාවකො.
38. අට්ඨඛගච්චනසම්පන්නො අච්ඡිද්දානි තීරනතරං
සබ්බං සමකතරහිතං නත්ථු රික්ඛා සබ්බසංකාරා.
39. කකුසන්ධො ජීනවරො ඛෙමාරාමමහී නිබ්බුතො
තස්සෙ'ව තස්ස ථූපවරො ගාචුතනභමුඤ්ඤානො.

කකුසන්ධ බුද්ධචංසො දවාට්ඨිකමො.

1. නිච්ඡරන්ති - සි.

2. ද්වංදසයොජනං - සිමු.

3. පසාරිත්ථා - මව්.

4. සීහනාදංව - සිමු.

35. ඒ මහාමුනිහු සතලිස්වියන් උස්වූහ. භාත්පස දසයොදුන් තැන (සිරුරින්) රත්වත්පැහැ නික්මිණ.

36. ඒ මහර්ෂී වූ බුදුන්ට සතලිස්දහසක් හවුරුදු ආයු විය. එතෙක් කල් වැඩසිටීමත් ඒ බුදුහු බොහෝ ජනපමුහයා සසරින් කැරවූහ.

37. ඒ බුදුහු දෙවියන් සහිත ලොවැ ස්ත්‍රීපුරුෂයනට දහම නමැති අවුණු විදහා සිංහනාද මෙන් අභයනාද කොට ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිවිසේක.

38. ඒ බුදුහු අණ්ටාඛගසමුපෙත සාර ඇතියහ, තිරතුරු අභිද්‍ර (සිදුරු තැනි) වූ ශීලාදිය හෝ ශ්‍රාවකයුගලාදිය උන්වහන්සේට විය, ඒ සියල්ල අතුරුදහන් වී, හැම සංස්කාරයෝ තුළු වූවාහු නොද?

39. ජිනවර වූ කකුසද බුදුහු බෙමාරාමයෙහි පිරිනිවිසේක, ඔබගේ ස්තූපවරය එහි මැ ගව්වක් උස් කොට බඳවනලද්දේ වී යයි.

දෙවිසිවන කකුසද බුද්ධිමංගල යි.

23. කොණාගමන බුද්ධවංසො

1. කතුසකසස අපරෙන සමුද්දො දිපදුන්නමො
කොණාගමනො නාම ජිනො ලොකජේට්ඨො නරාසහො
2. දසධිමෙ පුරයිතො¹ කන්නාරං සමතිකකම්
පවාහිය මලං සබ්බං පකෙතා සමෙබ්බමුත්තමං.
3. ධම්මවකකං පවතෙතෙන කොණාගමනනායකෙ²
තිංසකොට්ඨසහසානං පඨමා'භිසමයො අහු
4. පාටිහිරං කරොතෙන ව පරවාදසමද්දනෙ
විසතිකොට්ඨසහසානං දුතියා'භිසමයො අහු
5. තනො විකුබ්බනං කතො ජිනො දෙවපුරං ගතො
වසති තත් සමුද්දො සිලායං පණ්ඩුකමඛලෙ
6. පකරණෙ සත්ත දෙසෙනො වසං වසති සො මුනි
දසකොට්ඨසහසානං තතියා'භිසමයො අහු
7. තසා'පි දෙවදෙවසස එකො ආසි සමාගමො
බිණාසවානං විමලානං සත්තවිත්තානා'තාදිනං.
8. තිංසතිකුසහසානං තද ආසි සමාගමො
ඔසානම'තිකකන්නානං³ හිජ්ජිතානකඤ්ච⁴ මවුනං.
9. අහං තෙන සමයෙන පබ්බතො නාම ඛත්තියො
මිත්තාමචෙවහි සම්පකෙතා බලවාහනමනසපකං⁵
10. සමුද්ධිදසනං ගනතො පුතො ධම්මමුත්තරං.
තිමනෙතො සපිනං සබ්බං දුතං දතො යදිව්ඡකං⁶
11. පකුණ්ණං චිතපට්ඨකඤ්ච කොසෙයාං කමඛල'මි ව
සොචණ්ණසාදුකකෙඤ්ච⁷ දදාසිං සත්ථුසාවකෙ

1. පුරයිතො - මව්

2. කොණාගමනෙනාමනායකෙ - සිවු.

3. අතික්කන්තවතුරොසනං - PTS,

4. හඤ්ජිතානං - මජ්ඣං.

5. අනන්තබලවාහනො - සිවු.

6. යතිව්ඡකං - සිවු.

23. කොණාගමන බුද්ධචංගය

1. කකුසඳු බුදුන්ට මැන ගාගයෙහි සමුදාන වූ දව්පදෙතම වූ ලොකජ්‍යෙෂ්ඨ වූ තරග්‍රෙෂ්ඨ වූ කොණාගමන නම් වූ බුදුහු-

2. දසපෙරුම්දම් පුරා සයර කරන ඉක්ම වූහ. හැම කෙලෙස් ටල සොධා හැර උතුම් වූ සමාක් සම්බෝධියට පැමිණිය හ.

3. කොණාගමන බුදුරජාණන් වහන්සේ දම්සක් පවත්වන කල්හි තිස් කෙළ දහසක් සත්තට පළමු වන ධර්මාභිසමය වී.

4. ඒ පරවාදමථනය කරන බුදුන් සමාමහ පෙළහර කරන කල්හි විසි කෙළදහසක් සත්තට දෙවන ධර්මාභිසමය වී.

5. ඉක්බිති බුදුහු විකුච්ඡ සාදා පවත්වා දිව්‍යහවයනට වැඩිසේක් එහි පඩු ඇඹුල් සලයෙහි විසූ සේක.

6. ඒ බුදුහු සන්නප්‍රකරණයන් දෙගනා කෙරෙමින් වස් විසූහ. (එහි දී) දස කෙළදහසක් සත්තට තුන් වැනි ධර්මාභිසමය වී.

7. ඒ දෙවාතිදෙව වූ බුදුන්ට ද විගතමල වූ ශාන්ත සිත් ඇති තාදි-ගුණ ඇති ක්ෂිණාසුඛයන් ගේ එක් මැ ශ්‍රාවක සන්තිපාතයෙක් වී.

8. එකල්හි චතුරොසයන් ඉක්ම වූ පස්මරුන් බිදහළ තිස්දහසක් හික්මුන් ගේ සමාගමය වී.

9. මම් එසමයෙහි මිත්‍රාමාත්‍යයන්ගෙන් යුක්ත වූ පබ්බත නම් ක්ෂත්‍රිය වීම්. මට අනල්ප වූ බලවාහන විය.

10. බුදුන් දක්නට ගොස් අනුකර වූ දහම් අසා බුදුන් සහිත වූ සඤ්ඤා පවරා කැමැති සේ දන් දී-

11. බුදුන්ට ද ශ්‍රාවකයන්ට ද පතනු ණණ දෙගයෙහි වසන ද චිත්තපට ද කොසෙය්‍ය වසන ද කම්බල ද රත්මිරිවැඩි ද දිත්ථි,

12. සො'පි මං මුහි ව්‍යාකාසි සංකමපෙක භිසිදිය
ඉමමහි හද්දකෙ කප්පෙ අයං බුද්ධො හවිස්සති
13. අහු කපිලවහයා රමමා භිකම්මිකා තපාගතො
පධානං පදම්මිකාන කතා දුක්කරකාරිකං¹
14. අප්පාලරුක්කමුලමහි භිසිදිකා තපාගතො
තත් පායාසම භ්‍යාසානො තෙරඤ්ඤපුට්ඨපතිති
15. තෙරඤ්ඤාය තිරමහි පායාසං² ආදය සො ජිනො
පටිසත්තවරමභ්‍යානනො බොධිමුලපුට්ඨපති'ති
16. තතො පදකම්මං කතා ධාමිමණ්ඩං අනුක්‍රමරො³
අස්ස ත්වමිලෙ සමෙබ්බාධිං බුජ්ජමිස්සති මහායයො
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො
18. අනාසවා චිත්තරාගා සත්තචිත්තා සමාහිතා
කොලිතො උපතිස්සො ච අභ්‍යා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමුප්පධානො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
19. බෙමා උප්පලචණ්ණො ච අභ්‍යා හෙස්සන්ති සාවකා
අනාසවා චිත්තරාගා⁴ සත්තචිත්තා සමාහිතා
බොධි තස්ස හගවතො අස්සපො'ති පවුච්චති.
20. චිත්තො ච හත්ථාප්පවකො අභ්‍යා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අභ්‍යා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො
21. ඉදං සුක්ඛාන වචනං අසමස්ස මහෙස්සිනො
ආමෙදේතා නරමරු බුද්ධිබ්ජඤ්ඤරො අයං.
22. උක්කුට්ඨි සංගං චිත්තෙන්ති අපෙඪාට්ඨෙන්ති හසන්ති ච
කත ඤජ්ජි නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා

1. කාරියං - සිමු.

2. පායසං - සිමු.

3. අනුත්තරං - සිමු.

4. චිත්තලා - සිමු.

12. ඒ බුදුහු ද සහ මැද වැඩ හිඳ 'මේ තම මේ හදුකල්පයෙහි බුදු වන්නේ යැ' යි මට විවරණ දුන් සේක.

13. එකල්හි තරාගත වූ බෝසත්හු රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියඝීය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

14. ඒ තරාගතයෝ අප්පල් නම් නුගරුක් මුල වැඩ හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලා ගංතෙරට පැමිණෙන්නා හ.

15. ඒ ජිතපක්ඛිමාර වූ බෝසත්හු නිල්දලා ගංතෙර හිඳ කිරිපිඬුවලදා දෙවියන් සැරසූ මහින් බෝමුල කරා පැමිණෙන්නාහ.

16. ඉක්බිති අනුකර වූ මහසත්හු බෝ මැඩ පැදකුණු කොට මොයගස් ඇත්තාහු ඇසතුරුක් මුල්හි වැඩ හිඳ සත්‍යාවබෝධය කරන්නා හ.

17. මොවුන් ගේ ජනිකාමවු තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ. පිය තෙමේ සුදොදන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.

18. අනාසුව වූ විතරාග වූ ශාන්ත සිත් ඇති අර්හත් ඵල සමාධියෙන් සමාහිත වූ කොලිත යැ උපතිසක යැ යන මොහු අග්‍ර ශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනතු නම් උපසායකයෙක් ඒ බුදුන්ට උපසායන කරන්නේ යි.

19. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණය යැ යන දෙදෙන අග්‍ර ශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවත්හු ගේ බොධිය 'ඇසතු' යයි කියනු ලැබේ.

20. වික්ක යැ හස්සාලවක යැ යන මොහු අග්‍රොපසායක වන්නාහ. උක්කරා යැ නතුමාකා යැ යන මොහු අග්‍රොපසායකිකා වන්නාහ. යශස් වී වූ ඒ ගෞතම බුදුන්ට සියක් හවුරුද්දෙක් ආයු වෙයි.

21. අසම වූ මහර්ෂින් ගේ මෙ වදන් අසා දෙවමනුෂ්‍යයෝ 'මේ තෙමේ බුද්ධිබිජාඛකුරයෙකැ' යි සතුටු වූවා හ.

22. ඔල්වරසන් පවත්වති. අපොළති. සිතහසෙති. දෙවියන් සහිත වූ දසදහස් ලෝධා වැසියෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

23. යදි'මසා ලොකනාථසා විරජකිසාම සාසනං
අනාගතමි අද්ධානෙ හෙසාම සමමුඛා ඉමං.
24. යථා මනුසා නදිං තරතා පටිතිස්. විරජකිය
හෙට්ඨා තිසෙ ගහෙතාන උතතරනි මහානදි.

 25. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං පිනං
අනාගතමි අද්ධානෙ හෙසාම සමමුඛා ඉමං.
 26. තසා'හං වචනං සුත්වා භියොසා විතතං පසාදසිං
උතතරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිසුරියා
 27. සබ්බඤ්ඤානං ගවෙසනො දනං දත්වා නරුක්කමි
ඔහායාහං¹ මහාරජ්ජං පබ්බතියිං තසා සන්තරුකෙ
 28. නගරං සොහවති නාම සොහො නාටා'සි ඛනකියො
වසති තස් නගරෙ සමුද්ධාසා මහාකුලං.
 29. බ්‍රාහ්මණො යඤ්ඤාදනො ව ආසි බුද්ධසා සො පිතා
උතතරා නාම ජනිකා කොණාගමනසා සත්ථිතො
 30. තිණි වසාසහසාති අගාරමජ්ඣ සො වසි
තුසිතසනතුසිත සනතුට්ඨා තයො පාසාදමුත්තමා
 31. අනුනසොලසසහසාති නාරියො සමලඤ්ඤා
රුචිගතා නාම නාරි සත්ථාහො² නාම අනුජො
 32. නිමිකෙත වතුරො දිසවා හත්ථියානො නිසබ්බි
ජමාසං පධානවාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
 33. ඉහමුතා යාවිතො සතො කොණාගමනො නාම නායකො
වතති වකං මහාවිරො මිගදයෙ නරුක්කමො
 34. භියාසො³ උතතරො නාම අහෙසුං අග්ගසාවිකා
සොත්ථිජො⁴ නාමුපට්ඨාකො කොණාගමනසා සත්ථිතො
 35. සමුද්දං ව උතතරාවෙති⁵ අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තසා හගවතො උද්ධමරො'ති පවුට්ඨති

1. ඔහාධිමං - සිමු.

2. සත්ථාහො - මනුස.

3. භියොසො - මනුස.

4. සොට්ඨජො. - සිමු. PTS.

5. උත්තරාවෙව - සිමු.

23. ඉදින් ඇපි මේ ලෝභිමියන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. යම් සේ ගහ තරණය කරන මිනිස්සු හමුයෙහි වූ කොට වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

25. එසෙයින් මැ ඇපි සියලු දෙනමෝ මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

26. මම් ඔබගේ බස් අසා වැඩි තරම් කොට සිත පැහැදවිම් දස පැරැම් පුරානු සදහා මත්තෙහි චුතාධිෂ්ඨාතය කෙළෙමි.

27. මම් සච්ඡතාඥනය සොයන්නෙමි නරොත්තම වූ බුදුන් කෙරෙහි දැනක් දී මහරජය හැරපියා ඒ කොණාගමන බුදුන් වෙත පැවිදි උමි.

28. ඒ කොණාගමන බුදුන්ගේ නගරය සොහවති නම් විය එහි සොහ නම් රජ කෙනෙක් වූහ. සම්බුදුන්ගේ මහත් වූ ඥාතිකුලය එතුමා වසී.

29. ප්‍රසිද්ධ වූ යක්කුදහන නම් බමුණු බුදුන්ගේ පියා විය. කොණාගමන ශාක්‍යයන් වහන්සේගේ මවු තොමෝ උත්තරා නම් වූ යැ.

30. ඒ බුදුහු තුන් දහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට තුමින යැ සනතුමින යැ සන්තුමින යැ උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

31. මොනොවට සැරසුණු නො අඩු සොළොස් දහසක් පරිවාර ස්ත්‍රීහු වූහ. රුවිගත්තා නම් බිරිඳක් වූ යැ. සත්වාහ නම් පුත්‍රයෙක් වී.

32. පුරුෂොත්තම වූ ඒ භෙසත් සතර පෙරනිමිති දෑන ඇත්-යානසෙකින් මහබිනික්මන් කෙළේ යැ. සසෙක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වියම් කෙළේ යි.

33. මහාචර වූ නරොත්තම කොණාගමන බුදුහු මහබමුහු විසින් අසදහා ලඳුහු මුව පැවිහි දම්සක් පැවැත් වූහ.

34. කොණාගමන නම් ශාක්‍යයන් වහන්සේට භියාස යැ උත්තරයැ යන නම් ඇති අගයවූ දෙදෙනෙක් වූහ. සොත්ථි නම් උපසංයාක තෙර කෙනෙක් වූහ.

35. සමුද්ද යැ උත්තරා යැ යි දහසැව දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ බුදුන්ගේ බොධිය 'දිඹුල්' යයි කියනු ලැබේ.

36. උග්ගො ව සොමදෙවො ව අගෙසුං අගගුපඨකා
සිවලා වෙව සාමා ව අගෙසුං අගගුපඨකා
37. උච්චතතනෙන සො බුද්ධො තිංසහස්සමුග්ගනො
උකකාමුඛෙ යථා කමබු එවං රංසිති මණ්ඩෙනො
38. තිංසවස්සසහසානි ආයු ච්ඡති¹ තාවදෙ
තාවතා තිඨස්මානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
39. ධම්මවෙතිං සමුසස්සිතා² ධම්මද්දසාවිභුසිතං
ධම්මපුප්ඵලං කත්වා නිබ්බුතො සො සසාවකො
40. මහාවිද්‍රාසො තස්ස ජනො සිරිධම්මපාකාසනො
සබ්බං සමනතරහිතං නත්තු රිත්තා සබ්බසංඛාරා
41. කොණාගමනො සමබුද්ධො පබ්බතාරාමහි නිබ්බුතො
ධාතුච්ඡාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසකො'ති

කොණාගමන බුද්ධවංසො තෙව්සති මො.

1. බුද්ධස්ස - සිමු.

2. සමුස්සෙත්වා - මව්.

36. උග්‍ර යැ සොමදෙව යැ යි අග්‍රොපසායක යෝ දෙදෙනෙක් වූහ. සිවලා යැ සාමා යැ යි අග්‍රොපසායකා දෙදෙනෙක් වූහ.

37. ඒ කොණාගමන බුදුහු උසින් නිස්සරියන් උස්වූවාහු කඹුරු උදුනෙහි රත්නිකක් යම් සේ ද එසෙයින් රසින් සමලඬකෘත වූහ.

38. එකල්හි (සත්තට) නිස් දහසක් හවුරුදු ආයු විය. ඒ බුදුහු එතෙක් වැඩ සිටිමින් බොහෝ ජන සමූහයා සසර කැරිනා තැර වූහ.

39. සිව්සස් දහම් නැමැති පතකායෙන් සැරසුණු සත්තිස් බොධි පාක්ෂික ධර්ම නැමැති සෑය පිහිටුවා දහම් නැමැති මල්ගුල කොට ශ්‍රාවකයන් සහිත වූ ඒ බුදුහු පිරිනිවිය හ.

40. ඒ කොණාගමන බුදුරදුන් ගේ මහත් වූ සෘණීවිලාසයට පැමිණි ශ්‍රාවකජන තෙමේ ද ලොවුතුරු දහම් පැවැසූ ඒ බුදුහු ද යන සියල්ල අතුරු දහන් වී හැම සංස්කාර ධර්මයෝ තුවෑ වූවාහු නො ද?

41. කොණාගමන සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ පච්ඡාරාමයෙහි පිරිනිවිසේක. ඒ බුදුන් ගේ ධාතු ඒ ඒ පෙදෙස්හි විසිරුණේ වී යයි.

තෙව්සිවන කොණාගමන බුද්ධවංශ යි.

24. කසසප බුද්ධචංසො

1. කොණාගමනය අපරෙත සමබ්බද්ධා දිපදුත්තමො
කසසපො නාම නාමෙන ධම්මරාජා පහඬනරො.
2. සඤ්ඤිතා, කුලමුලං බහුං ච පානභොජනං¹
දක්වාන යාවකෙ දුතං පුරිකිත්වාන මානසං.
උසභො'ව ආලකං හෙතො පතො සමොධිමුත්තමං.
3. ධම්මවකකං පවතෙතෙන කසසපෙ ලොකනායකෙ.
විසතිකොට්ඨසහස්සානං පඨමා'භිසමයො අහු.
4. චතුමාසං යද් බුද්ධා ලොකෙ වරති වාරිකං
දසකොට්ඨසහස්සානං දුතියා'භිසමයො අහු.
5. යමකං විකුබ්බනං කථා ඤාණධාතුං පකිත්තයි²
පඤ්ඤිකොට්ඨසහස්සානං, තතියා'භි, සමයො අහු.
6. සුධම්මදෙවපුරෙ රමම තඤ්ඤා ධම්මං පකාසයි
තිණි කොට්ඨසහස්සානි⁴ දෙවානං බොධයි ජිනො.
7. නරදෙවස්ස යක්ඛස්ස අපරෙ ධම්මදෙසනෙ
එතෙසානං අභිසමයො⁵ ගණනාතො දසඩ්ඛියො⁶
8. තස්සා'පි දෙවදෙවස්ස එකො දාසි සමාගමො
බිණාසවානං විමලානං සත්තවිත්තානතාදිනං.
9. විසති භික්ඛුසහස්සානං තද් දාසි සමාගමො
අතිකකතරාගවතතානං⁷ හිරිසිලෙන තාදිනං.
10. අහං තද් මාණවකො⁸ ජොතිපාලෙ ති විසුත්තො
අජායකො මත්තධරො තිණ්ණං වෙදන'පාරගු.

1. සංචිත්තං - මනුප.

2. බහුත්තපාන භොජනං - මජ්ඣං, බවහත්ත-
පාන භොජනං - මව්, බහුත්තපාන භොජනං - PTS.

3. පකාසයි - මව්.

4. සහස්සානං - සිමු., මජ්ඣං.

5. අභිසමයො - සිමු., මව්.

6. දසඩ්ඛියො - සිමු., මව්.

7. ඉතික්කන්ත භවත්තානං - සා., මජ්ඣං.

අතික්කන්ත භවත්තානං - සිමු.,

අතික්කන්ත භවත්තානං - PTS.

8. අහං තෙන සමයෙන - මව්.

24. කාශ්‍යප බුද්ධචංශය

1. කොණාගමන බුදුන්ට මැත් භාගයෙහි වතුසසත්‍යාවබෝධය කළ ද්විපදෙකම වූ ප්‍රභාකර වූ නාමයෙන් කාශ්‍යප නම් ධර්මාඡයන් වහන්සේ-

2. හැරපියන ලද කුලගෙය ද බොහෝ ආහාරපාන ද යාවකයන්ට දන් දී සිත් පුරා ගොවුද සිඳි වාප්පයකු සෙයින් (ගෘහබන්ධන සිඳි) උතුම් වූ සමෙබ්බසං පැමිණියහ.

3. කාශ්‍යප ලොකනායකයන් වහන්සේ දම්සක් පවත්වන කල්හි විසි කෙළදහසක් සත්තට පළමුවන ධර්මාභිසමය වී.

4. යම් කලෙකැ බුදුහු සිව්මසක් මුළුල්ලෙහි ලොවැ වාරිකායෙහි හැසුරුණු සේක් ද එකල්හි දස කෙළදහසක් සත්තට දෙවැනි අභිසමය වී.

5. යම් කලෙක යමක ප්‍රාතිහායනීය කොට සඵඤ්ඤාදනායා ගේ සවභාවය පැවැසූ සේක් ද එකල්හි පස් කෙළදහසක් සත්තට තුන්වැනි ධර්මාභිසමය වී.

6. රමය වූ තාවතීසහවනයෙහි සුධම්මා නම් දිව්‍යසභායෙහි වැඩහිඳ අභිධම්මය ප්‍රකාශ කළ සේක් ද එකල්හි බුදුහු තුන්කෙළ දහසක් දෙවියනට ධර්මාවබෝධය කර වූහ.

7. නරදේව නම් යක්භට අන්‍ය වූ ධර්ම දෙශනායෙක්හි තෙල දෙව් මිනිසුන් ගේ අභිසමය ගණනින් අසඬිය වී.

8. ඒ දෙවැනිදෙව් වූ කාශ්‍යප සඵඤ්ඤාත් වහන්සේට ද විගත රාගාදිමල ඇති ශාන්ත සිත් ඇති තාදිගුණ ඇති ක්ෂිණාසුවයන්ගේ එක් සමාගමයෙක් වී.

9. එකල්හි ඉක්ම වූ රාගසන්නයන් ඇති ජිරියෙන් හා සීලයෙන් හා සමාන වූ විසිදහසක් හික්මුන් ගේ සන්තිපාතය වී.

10. මම් එසමයෙහි 'ජොතිපාල' යයි ප්‍රසිද්ධ වූ වෙද හදුරන වෙද මන්ත්‍ර ධරන්නා වූ ත්‍රිවේදයන් ගේ පරතෙරට පැමිණි-

11. ලක්කණෙ ඉතිහාසෙ ව සධම්මෙ පාරමිං ගතො
භූමනනළිකෙකි¹ කුසලො කතවිජේජා අනාවයො²
12. කසුපස්ස භගවතො සථිකාරො නාමු'පට්ඨාකො
සගාරවො සප්පතිසෙසා ගිඛුබුතො තිතියෙ ඵලෙ.
13. ආද්‍ය මං සථිකාරො උපගඤ්ජ් කසුපං ජිනං
තස්ස ධම්මං පුණ්ණිකාන පබ්බජිං තස්ස සන්ධිකෙ.
13. ආරභවිරියො හුක්ඛා වනනා'වනෙහස්ස කොවිදො
න කවා'ප්³ පරිභායාමි පුරෙමි ජිනසාසනං.
15. යාවතා බුද්ධභණ්ණං නවඛං ජිනසාසනං
සබ්බං පරියාපුණ්ණිකාන යොහසිං ජිනසාසනං.
16. මම අවජරියං දිස්වා යො'පි බුද්ධො විශාකරි
ඉමමිහි භග්ගකෙ කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
17. අහු කපිලවහයා රමමා නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදහිකාන කකා දුක්ඛකාරිකං.
18. අප්පාලරුක්ඛමූලමිහි නිසීදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගයහ තෙරඤ්ජරමුපෙහිති.
19. තෙරඤ්ජරාය තීරමිහි පායාසං පරිභුඤ්ජය
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමණ්ඩමුපෙහිති.
20. තතො පදක්ඛණං කකා බොධිමණ්ඩං නරුක්ඛතරො⁴
අපරංජිතයානමිහි බොධිපලලඤ්ඤාමුත්තමෙ
පලලඤ්ඤාන නිසීදිකා බුජ්ඣස්සති මහායසො.
21. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
22. අනාසවා විකරාගා⁵ සත්තචිත්තා සමාහිතා,
කොලිතො උපතිසෙසා ව අග්ගා හෙස්සන්ති යාවකා,
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.

1. භූමමන්තලික්කෙ - ස්‍යා., මවි.

2. අනාමයො - මවි.

3. කවචි - ස්‍යා., මවි., මජ්ඣ.

4. නරුක්ඛතමො - සිඛු.

5. විකලො - සිඛු.

11. උක්ෂණශාස්ත්‍රයෙහි ද ඉතිහාසයෙහිද සාධකය බ්‍රාහ්මණ ධර්මයෙහි ද පරතෙරට පැමිණි භූමි පරික්ෂායෙහි හා ජ්‍යොතිශාස්ත්‍රයෙහි දක්ෂ වූ අභ්‍යාස කළ විද්‍යා ඇති අනුනවිද්‍යා ඇති මාණවක වීම.

12. කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගෞරව සහිත වූ යටත් පැවැතුම් ඇති තුන්වැනි (අනාගාමී) ඵලය නිමිති කොට ක්ලෙශපරි-නිවාරණය කළ සටිකාර නම් උපසායකයෙක් වී.

13. ඒ සටිකාර තෙම මා ගෙන කාශ්‍යප බුදුන් කරා එළැඹියේ යැ, ඔබගේ දහම් අසා ඔබ සම්පයෙහි පැවිදි වීම.

14. පටන් ගන්නා ලද වෙර ඇති වැව් වතාවත්හි දක්ෂ වූයෙමි ශීලසමාධ්‍යාදි කිසි තැනෙක්හි නො පිරිහිණිමි බුදු සදුන පිරිමි.

15. නවාභග ශාක්‍යාශාසන සංක්‍රියාත වූ යම් පමණ බුද්ධභාෂිතයෙක් වෙයි ද එ හැම පුහුණු කොට බුදුසසුන හෙබැ වීම.

16. ඒ කාශ්‍යප බුදුහු ද මාගේ ආශ්වය්‍යය දැක 'මේ තෙම මේ හදුකල්පයෙහි බුදු වන්නේ යැ' යි විවරණ දුන් සේක.

17. එකල්හි තථාගත වූ බෝසත්හු රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් හික්ම ප්‍රධන්විය්‍යය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

18. ඒ තථාගතයෝ අප්පල් නම් නුගරුක් මූල වැඩ හිඳ එහි දි කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලා ගංතෙරට පැමිණෙන්නා හ.

19. ඒ ජිකමාර වූ බෝසත්හු නිල්දලා ගංතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා දෙවියන් සැරසූ උතුම්මහින් බෝමූල කරා පැමිණෙන්නා හ.

20. ඉක්බිති අනුත්තර වූ මහසත්හු බෝමැඩ පැදකුණු කොට මහා-යශස් ඇත්තාහු ඇසතු රුක්වුල්හි වැඩහිඳ සත්‍යාච්ඛොධය කරන්නාහ.

21. මොවුන්ගේ ජනික මවු තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ. පිය තෙමේ සුදොදන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙම ගොතම නම් වන්නේ යි.

22. අනාසුව වූ විතරාග වූ සත්හුන් සිත් ඇති අර්හත්ඵලසමාධි-යෙන් සමාහිත වූ කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන මොහු අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපසායන කරන්නාහ.

23. බෙමාඋසුලව ඡුඡුඡා වී අග්ගා හෙසුනැති සාවිකා
අනාසවා විතරාගා සත්තවිත්තා සමාහිතා
බොධි තස්ස භගවතො අසුසොති පවුළවති.
24. විතෙතා ව හඤ්ඤවතො අග්ගා හෙසුනැත් පට්ඨකා
උතතරා නැත්තමා ව අග්ගා හෙසුනැත් පට්ඨකා
ආයු වසුසනං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
25. ඉදං සුඤ්ඤා වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබ්ඡ්ඤායො අයං.
26. උකකුඨ්ඨිසද්ධං වතෙතනැති අපොථොවෙතැති හසනැති ව
කත ඤජලී නාමස්සනැති දසසහසසි සදෙවකා.
27. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජකිස්සාම සාසනං.
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසුසාම සමමුඛා ඉමං.
28. යථා මනුස්සා නදිං තරතතා පටිතිත්ථං විරජකිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙඤ්ඤා උතතරනැති මහානදිං.
29. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාපි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසුසාම සමමුඛා ඉමං.
30. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤා භියො¹ විතතං පසාදසිං
උතතරිං² වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිපුරියා.
31. ඵ්චං අහං සංසරිත්වා පරිවජෙස්සෙතො අනාවාරං³
දුක්ඛරක්ඛා කතං මයහං බොධියා'පෙව කාරණං.
32. නගරං බාරාණසි නාම කිකිනාමා'සි බතනියො
වසති තත්ථ නගරෙ සමබුද්ධස්ස මහාකුලං.
33. බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මදනෙතා ව ආසි බුද්ධස්ස සො ජිතා
ධනවති නාම ජනිකා⁴ කසුපස්ස මහෙසිනො.
34. දුට්ඨෙ වසුසහස්සාති අගාරමජ්ඣ සො වසී
හංසො යසො සිරිනන්දො තසො පාසාදමුත්තමා.

1. භියො - මවි., මනුප.

2. උත්තරි - මජ්ඣ.

3. අනාවරං - මජ්ඣ.

4. මාතා ධනවති නාම - මවි., මනුප.

23. බෙමා යැ උපුලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රාචිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවත්හු ගේ බොධිය 'ඇසැතු' යයි කියනු ලැබේ.

24. වික්‍ක යැ හත්ථාලවක යැ යන මොහු අග්‍රොපස්ථායක වන්නාහ. උක්කරා යැ නකුමානා යැ යන මොහු අග්‍රොපස්ථායිකා වන්නාහ. යශස්වී වූ ඒ ගෞතම බුදුන්ට සියක් හවුරුදු ආයු වන්නේ යි.

25. අසම වූ මහර්ෂින් ගේ මෙ වදන් අසා දෙව මනුෂ්‍යයෝ 'මේ තෙම බුද්ධිබීජාඛකුරයෙකැ' යි සතුටු වූවාහු,

26. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිතහසෙති. දෙවියන් සහිත වූ දසදහස් ලෝධා වැසියෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

27. ඉදින් ඇපි මේ ලෝභිමියන් ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම් හ.

28. යම්සේ ගහ තරණය කරන මිනිස්සු හමුයෙහි වූ තොට වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද -

29. එසෙයින් මැ ඇපි සියලු දෙනමෝ මෙ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම් හ.

30. මම ඔබගේ බස් අසා වැඩි තරම් කොට සිත පැහැදවිම් දසපාරුම් පුරනු සඳහා මත්තෙහි මුනාධිස්ථාන කෙළෙමි.

31. මෙසේ මම නො කටයුතු දුරුකෙරෙමින් සසර සැරිසරා (ඇවිද්දෙමි.) මා විසින් සමාස්ත සංඛ්‍යාධාරිය මැ හෙතු කොට ගෙන දුෂ්කරක්‍රියාද කරනලද.

32. එ බුදුන්ගේ නුවර බරණැස් නමැ. එහි කිකි නම් ක්ෂත්‍රියරජෙක් විය. එනුවර කාශ්‍යප සමාස්තබුද්ධියන්ගේ මහාඤ්ඤානිකුලය වාසය කෙළේ යි.

33. මහර්ෂි වූ කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේට ප්‍රසිද්ධ වූ බ්‍රහ්මදත්ත නම් බමුණු තෙමේ පියා විය. ධනවතී නම් බැමිණිය මාතෘ වූවා යැ.

34. ඒ බුදුහු දෙවාදහසක් ගිහිගෙයි විසූහ. භංස යැ යස යැ සිරිනකු යැ යන උතුම් වූ තුන් පහයෙක් වී.

35. නිසොළසසහසානි නාරියො සමලඛකා
සුගඤා නාම සා නාරි විජිතසේනා නාම අනුජො.
36. නිමිත්තෙ චතුරො දිස්වා පාසාදෙනා'භිනිකංචි
සකතා'හං පඨානචාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
37. ඉහමුතා යාවිතො සන්නො කසුපො ලොක නායකො
චංඤි චක්කං මහාවීරො මිගදයෙ නරුත්තමො.
38. නිසසාව භාරදවාජො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
සබ්බමිත්තො උපට්ඨාකො කසුපස්ස මහෙසිනො.
39. අනුලා ච උරුවෙලා ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස භගවතො නිග්ගාධො'ති පවුච්ඡති.
40. සුමඬගලො සට්ඨකාරො ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
විජිතසේනා ච-හද්ද ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
41. උච්චත්තතොන සො බුද්ධො වීජතිරත්තමුග්ගතො
විජුලලසීච ආකාසෙ චඤා'ව ගහපුරිතො.
42. වීජතිවස්සසහසානි ආයු තස්ස මහෙසිනො
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජතනං බහුං.
43. ධම්මෙත්ථාකං මාපෙක්ඛා සීලං දක්ඛා විලෙපනං
ධම්මදුස්සං නිවාසෙක්ඛා ධම්මමාරුං විහජ්ජිය¹
44. ධම්මවිමලමාදස්සං ධජ්ජික්ඛා මහාජනෙ
කෙවි නිබ්බානං පඤ්ඤානා පස්සනතු මෙ අලඛකරං.
45. සීලකඤ්චිකං දක්ඛාන ක්කානකචචචමිත්තං²
ධම්මචම්මං පාරුපික්ඛා දක්ඛා සන්නාහ'මුත්තමං.
46. සතිඵලකං දක්ඛාන තිබ්බං ඤාණකුන්දමං
ධම්මබග්ගවරං දක්ඛා සීලං³ සංසග්ගමද්දනං

1. වරාජය - සිමු.

2. ක්කාන කචච ධම්මිකං - සිමු.

3. සීල - සිමු.

35. මොනොවට සැරහුණු අටසාලිය් දහසක් පරිවාරස්ත්‍රිහු වූහ. සුනාඤා නම් ප්‍රසිද්ධ ස්ත්‍රිය බිරිඳ වූ යැ, සුත්‍ර තෙමේ විජිතයෙන නම්වී.

36. ඒ පුරුෂොත්තමයෝ සතර පෙරනිමිති දැක ප්‍රාසාදයෙන් මහබිනික්මන් කළහ. යතියක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වියැ කළහ.

37. මහාවීර වූ නරොත්තම වූ කාශ්‍යප ලොකනායකයන් වහන්සේ මහබඹහු විසින් අයදනාලඤු මිහදයෙහි වැඩහිඳ දමසක් පැවැත්වූහ.

38. මහර්ෂි වූ කාශ්‍යපබුද්ධන්ට තිස්ස යැ භාරද්‍රාජ යැයි අගසවු දෙදෙනෙක් වූහ. සබ්බමිත්ත නම් තෙර කෙනෙක් උපසාරයක වූහ.

39. අනුලා යැ උරුවෙලා යැ යන අගසැව් දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ බුද්ධන්ගේ බොධිය 'නුගරුකැ'යි කියනුලැබේ.

40. සුමඛල යැ සවිකාර යැ යන අග්‍රොපසාරයක දෙදෙනෙක් වූහ. විජිතසෙනා යැ හඳු යැ යන මොහු අග්‍රොපසාරයක වූහ.

41. ඒ බුද්ධු උසින් විසිරියන් උස්වූහ. අහස්හි විදුලියක් සෙයින් ද ග්‍රහතාරකාවන් පිරිවැරූ සඳු මෙන් ද බැබළුණහ.

42. ඒ මහර්ෂින්ට විසිවාදහසක් ආයු විය. ඒ බුද්ධු එතෙක් කල් වැඩසිටිමින් බොහෝ ජනතාව සසරින් තැරවූහ.

43. දහම් නමැති විල් මවා සිල් ලැ විලෙවූන් දී (හිරිඬනස්) දහම් මැ සඵ හඳවා (සත්තිස්බොධිපාක්ෂික) දහම් මැ මල්දම් රචනා කොට-

44. 'නිවන් පතන කිසි කෙනෙක් මා විසින් දක්වනලද අලඬිකාරය දකිත්ව'යි මහජනයාට දහම්මුවා කැටපත පිහිටුවා-

45. සිල් නැමැති කස්ස (සැට්ටය) පෙරෙවා ධ්‍යාන නමැති කවචය බැඳ සමාතිසමාග්ඤාන සංඛ්‍යාත වමීය පෙරෙවැ උතුම් වූ (වතුරඬ සමනාගත වියැ සංඛ්‍යාත) සන්තාහය කොට-

46. සිහි නමැති ඵලකායුධය ද තියුණු වූ විදහිනාඤාන නමැති කුතකායුධය ද දී ක්ලෙසස සහි මර්දනය කරන ලොකොත්තරශීලය වූ මාරිප්‍රඥ සංඛ්‍යාත උත්තමබ්බය දී-

47. තෙවිජ්ජ¹ භූසනං දක්වා ආවේලං චතුරො ඵලෙ
ජලභිඤ්ඤාභරණං දක්වා ධම්මපුප්ඵලෙනිකං.
48. සද්ධම්මපණ්ණාසකං² දක්වා පාපනිවාරණං
මාපඤ්ඤා'භයං³ පුප්ඵං නිබ්බූතො සො සාවකො.
49. ඵසො හි සම්මා සම්බුද්ධො අප්පමේයො දුරාසද්ද
ඵසොහි ධම්මරතනො සවාසනාතො ඵහිපසසිකො.
50. ඵසො හි සඤ්ඤාතනො සුප්පට්ඨතනො අනුත්තරො
සබ්බං සමනතරහිතං නන්ත ටිත්තා සබ්බසංඛාරා.
51. සො කසසපො ජීනවරො සද්ධා සෙත්තාරාමමහි නිබ්බූතො
තඤ්ඤා'ව තසා ජිනපුප්ඵො යොජනුබ්බද්ධමුග්ගතො'ති.

කසසප බුද්ධචංසො චතුර්විසතිමො.

1. තෙ විජ්ජා - සිමු.

2. සද්ධම්මපණ්ණාසකං - සිමු.

3. මාපඤ්ඤාභයං - සිමු.

47. ත්‍රිවිද්‍යාමය අලංකාරණ දී සතර ඵලයන් වටංසක කොට ඡඩ්දහිඳු නමැති ආහරණ දී නවලොවුතුරු දහම් නමැති මල් පළඳනා කොට.

48. පච්චලහන සදහම් නමැති සේසත් දී අභයසුරයට යන සුලු අශ්ඨාඛ්‍යාමාති ප්‍රඡ්ඡ මධ්‍ය ඒ කාශ්‍යප බුදුහු ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිව්වාහ.

49. පමණ නො කටහැකි වූ නො ගැටිය හැකි වූ සමාක්සේබුදුහු තුලුහු මැ යැ ස්වාඛ්‍යාත වූ 'එව බලව'යි කීමට නිසි වූ දහමාරුවන් එ මැ වෙයි.

50. අනුත්තර වූ සුපිළිපත් වූ සභරුවන එ මැ වෙයි. එ හැම අතුරුදහන්වී. හැම සංස්කාරයෝ තුළු නො ද?

51. ජිනාත්තම වූ ඒ කාශ්‍යප බුදුහු සෙනව්‍යාරාමයෙහි පිරිනිව්වාහ, එහි මැ එබුදුන්ගේ ජිනපුපය යොදනක් උස් කොට බඳවන ලද යයි.

සුවිසි වන කාශ්‍යප බුද්ධවංශ යි.

ගෞතම බුද්ධවංසෝ

1. අභමේ'තරහි සමවුද්ධො¹ ගෞතමො සක්කාවසිසිනො²
පධානං පදභික්ඛාන පතොතො සංකොධිමු'ත්තමං.
2. බ්‍රහ්මිනා යාවිතො සංතොතා ධම්මවකකං පවත්තයි.
අට්ඨාරස්සන්තං කොට්ඨං පඨමා'හි සමයො අහු.
3. තතො පරඤ්ඤා දෙසෙතො නරමරුනං³ සමාගමෙ
ගණනාය න වත්තබ්බො දුතියා'හි සමයො අහු.
4. ඉධෙවා'හං එතරහි ඔවදිං මම⁴ අනුජං
ගණනාය න වත්තබ්බො තතියා'හි සමයො අහු.
5. එකො'ව⁵ සන්තිපාතො මෙ සාවකානං මහෙසීනං
අධිඤ්ඤාසසනානං භික්ඛුනාසි සමාගමො.
6. විරොචමානො විමලො භික්ඛුසංඝස්ස මජ්ඣමො
දදුමි පඤ්ඤං සබ්බං ඡෙති'ව සබ්බකාමදො.
7. එලමා'කඛමානානං හවච්ඡඤ්ජනසීනං
චතුසවචං පකාසෙමි' අනුකම්පාය පාණිනං.
8. දසවීසසහස්සානං ධම්මාභිසමයො අහු
එකද්විතො අභිසමයො ගණනාතො අසඬ්ඛියො.
9. විජාරිකං බාහුජඤ්ඤං⁷ ඉදං චිතං සුදුලුචිතං
ඉධ මයහං සක්කාමුනිතො සාසනං සුවිසොධිතං.
10. අනාසවා විතරාගා සත්තවිත්තා සමාහිතා
භික්ඛු'නෙක සතා සබ්බෙ පරිවාරෙතති මං සද්දං.
11. ඉද්දති යෙ එතරහි ජහන්ති-මානුසං හවං
අප්පත්තමානස්ස සෙබ්බා තෙ භික්ඛු විඤ්ඤාගරහිතා

1. අභං එතරහි බුද්ධො - සිමු.

2. සක්කාවද්ධනො - මව්., සක්කාපුඬ්ඛනො - පු.

3. නරදෙව - සිමු., සා., මජ්ඣ.

4. ධවදිස්සාමි - මව්.

5. එකොසි - මව්.

6. පකාසෙසිං - සිමු.

7. බාහුජඤ්ඤං - සිමු.

ගෞතම බුද්ධවංශය

1. මෙ දවස ශාක්‍යකුල වඩනා ගෞතම නම් සම්බුදු වූ මම් ප්‍රධන්-
වියා කොට උතුම් වූ සම්බෝධියට පැමිණියෙමි.

2. මහඛ්‍යු විසින් අයදනාලද්‍රයෙම දම්සක් පැවැත් වීම්. අටළොස්
කෙළක් සත්තට ප්‍රථම ධර්මාවබෝධය වී.

3. ඉන් මැහභාගයෙහිදු දිව්‍යමුණුෂ්‍යසමාගමයෙහි (මධ්‍යලසුත්‍රය)
දෙගනා කරන කල්හි ගණනින් නො කියයුතු දෙව්මිනිස් කෙනෙකුන්ට
දෙවැනි ධර්මාවබෝධය වී.

4. මෙ දවස මම් මෙහිමැ මාගේ පුත්‍ර (රාහුල) හට අවවාද කෙළෙමි ද,
එකල්හි ගණනින් නො කියයුතු සත්‍ය කෙනෙකුන්ට තුන්වැනි ධර්මා-
භිසමය වී.

5. මට එක් මැ ශ්‍රාවකසංක්‍රාන්තයෙක් වී, මහර්ෂි වූ අධ්‍යතෙළෙස්සියක්
ශ්‍රාවකභික්ෂූන්ගේ සමාගමය වී.

6. බුද්ධශ්‍රීන් දිප්ත වූ විගතරාගාදිමල ඇති මම් භික්ෂුසඛ්‍යාමධ්‍යයට
පැමිණියෙමි සියලු කැමැති සැපත් එළවා සිතුම්ණිරුවනක් සෙයින් පැතු
හැම ලොවිලොවුතුරා සුවචෙසෙස් දෙමි.

7. ස්‍රෝතාපක්‍ෂාදි චතුර්විධ ඵලය කැමැති වන්නා වූ භවතාප්ණා
හරනා කැමැති සත්තට අනුකම්පායෙන් සිව්සස් ප්‍රකාශ කෙරෙමි.

8. කිස්දහසක් සත්තට ධර්මාභිසමය විය. එක් දෙදෙනකුන් ආදීන්-
ගේ වශයෙන් අභිසමය ගණනින් අසඛ්‍ය වී.

9. මෙකල්හි ශාක්‍යමුනි වූ මාවිසින් ටොනොවට පවිත්‍ර කළ සස්ත
(දෙව්මිනිසුන් කෙරෙහි) පැතුරුණේ බොහෝදෙනා කෙරෙහි ප්‍රසිද්ධ වූයේ
සමාද්ධි වූයේ පරිපූර්ණ වූයේ හටගත් භෙඵල කුසුම් ඇත්තේ වී.

10. සියල්ලෝ අනාසුව වූ ජහවු රාග ඇති ශාක්‍ය සිත් ඇති සමාධියට
පැමිණි නොයෙක් සියගණන් භික්ෂූහු හැම කල්හි මා පිරිවරා සිටිති.

11. දැන් මෙකල්හි රහත්ඵලයට නො පැමිණි සිත් ඇති ගෞතම
වූ යම් කෙනෙක් මනුෂ්‍ය භවය හරනාහු ද, ඒ භික්ෂූහු නුවණැතියන් විසින්
ගරභන ලද්දහ.

12. අරියඤ්ඤාං පොමයන්තා සද්ධම්මරතා ජනා
බුජ්ඣ්ඤානා සතිමනෙතා සංසාරසරිතා නරා.
13. නගරං කපිලවත්ථි මෙ රාජා සුද්ධාදනො පිතා
මයහං ජනෙනතිකා මාතා මායා දෙවි'ති වුච්චති.

 14. එකුනතිංස වසානි අගාරමජ්ඣනං වසිං
රමෙවා සුරාමෙවා සුභකො¹ නයො පාසාද මුත්තමා.
 15. වත්තාරිය සහසානි නාරියො සමලඬකතා
හද්දකච්චානා² නාම නාරී රාහුලො නාම අනුජො.
 16. නිමිත්තං චතුරො දිස්වා අසසානෙන නිසබ්බිං
ඡබ්බසං පධානචාරං අවරිං දුක්කරං අහං.
 17. බාරාණසියං ඉසිපතනෙ පිනවකකං පවත්තිතං³
අහං ගෞතම සම්බුද්ධො සරණං⁴ සබ්බපාණිනං.
 18. කොට්ඨො උපනිස්සො ච දෙව භික්ඛු අග්ගසාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො සන්තිකාවචරො මම.
 19. ඛෙමා උප්පලවණ්ණො ච භික්ඛුනි අග්ග සාවිකා
විතෙතා ච හත්ථාලවතකා අග්ගපට්ඨාකු'පාසකා.
 20. උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගපට්ඨිකු'පාසිකා
අහං අසසන්'මුලමි පතෙතා සමෙධාධි මුත්තමං.
 21. බාමප්පහා සද්ධං මග්ගං සොළසහ ඤ්චුග්ගනා⁵
අප්පං වසසසතං ආයු ඉද්දනෙ'තරහි විජ්ජති
තාවතා තිට්ඨවානො'හං තාරෙමි ජනනං බහුං.

1. සුවන්දකො කොකනුද කො හුවො - සායා.

2. යසොධරා - මව්, සායා.

3. වත්තං පවත්තිතං මයා - සිමු.

4. සරණං - සිමු., මජ්ඣ., සායා.

5. මුත්තමො - සිමු.

12. හැම කල්හි දහමහි ඇලුණු ජනයෝ ආයුඵ්පටාභිගිකමාභිය පසස්නාහු සිවුසස් ප්‍රතිවෙධ කෙරෙති. ස්මාතිවත් වූ ඒ මනුෂ්‍යයෝ සසර-සසුර කරණය කෙරෙත්,

13. මාගේ නගරය කපිලවාස්තු නමැ, පිය තෙමේ සුදෙවුන්රජ යැ. මාගේ ජනිකා වූ මවු තොමෝ මායා දෙව් නමැ'යි කියනු ලැබේ.

14. මම එකුන්තිස්වසක් ගිහිගෙයි වාසය කෙළෙමි. රඹු යැ සුරඹු යැ සුභ යැ යන උතුම් වූ තුන්පහයෙක් වී.

15. මොනවට සැරැහුණු සතලිස්දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. හඳු-කවචනා නම් ස්ත්‍රිය අගමෙහෙසුන් වී. පුත්‍ර තෙමේ රාහුල නම් වී.

16. සතර පෙර නිවිති දෑක අභයානායෙකින් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කෙළෙමි. මම සවසක් දුෂ්කර වූ ප්‍රධන්වියා කෙළෙමි.

17. මව්සින් බරණැසැ ඉසිපතන්හි දී දම්සක් පවත්වන ලද්දේ යැ. ගෞතම බුද්ධ නම් වූ මම හැම සන්තට සරණ වෙමි.

18. කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන භික්ෂූහු දෙදෙන අගසව් වෙති. මාගේ සන්ධිකා වචර වූ උපසායක තෙමේ ආනඤ්ඤ නම් වෙයි.

19. බෙමා යැ උප්පලවණණා යැ යන භික්ෂූහු අගසව් වෙති. වික්ක යැ හසාළවක යැ යන මොහු අග්‍රොපසායක වෙති.

20. උත්තරා යැ නඤ්ඤා යැ යන අගඋවටු උවැසියෝ වෙත්. මම ඇසැතුබෝවුල්හි හිඳ උතුම් වූ සමාක් සමෙබ්බියට පැමිණියෙමි.

21. හැම කල්හි මාගේ ව්‍යාමප්‍රභාව සොළොස්රියන් උස්වැ නැඟිණ. දෑත් මෙකල්හි අල්ප වූ වර්ෂ සියයෙක් ආයු පවත්නේ යි. එතෙක් කල් සිටිනා වූ මම බොහෝ ජනතාව කරවමි.

22. ධම්මකං¹ පඤ්චමං ජනංඛාධනං
අහ'මපි²න වීරසෙසව සද්ධිං සාවකසංඝතො
ඉධෙ'ව පරිනිබ්බිසං අගභී'වාහාරසංඛයා.
23. තානි ච අකුලතෙජානි ඉමානි ච දසබ්බානි ඉද්ධියො³
අයං ච ගුණධරවරදෙහො⁴ ද්වත්තිංස ලක්ඛණවිචිතො⁵.
24. දසදිසා පභාසෙත්වා සතරංසී'ව ජරාහා
සබ්බා සමනතරහෙසසන්ති නත්තු රික්ඛා සබ්බසංඛාරා'ති.

ගොතම බුද්ධවංසො පඤ්චවිසතිමො.

1. ධම්මොක්ඛං - සිවු.

2. අහමපි - සිවු.

3. ඉමානි ච දසබ්බානි ච - සිවු., ඉමානි ච සසබ්බානි ඉද්ධියො-සා., ඉමානි ච දසබ්බානි-බ්බානි - මජ්ඣ.

4. අයංවගුණධරදෙහො-සිවු., අහංගුණධාරණ දෙහො - සා., අය භූව ගුණධාරණො දෙහො - මජ්ඣ.

5. ද්වත්තිංසවරලක්ඛණවිචිතො-මජ්ඣ.,සා ද්වත්තිංසවර ලක්ඛණවිතො - සිවු.

22. පශ්චිමජනතාව ප්‍රබෝධ කරන දහම් නමැති දඬුවැටපහන තබා මම් ද ශ්‍රාවක සංඝයා සමග නොබෝ කලකින් මැ ඉතා ක්ෂයෙන් ගින්නක් සෙයින් මෙහි මැ පිරිනිවෙන්නෙමි.

23. ඒ අතුලා වූ තෙජස්සු ද මෙ දඟවිධ කායබලයෝ ද සාද්ධිහු ද දෙතිස් මහපුරිස් ලකුණින් ගැවැසිගත් මේ උතුම් වූ ගුණධර දෙහය ද යන -

24. හිරුහු දසදිගුන් සෙයින් සවනකරයින් (ලොව) හෙළි කොට උක්තප්‍රකාර වූ සියල්ලෝ අතුරුදහන් වන්නාහ. හැම සංස්කාරයෝ තුළු වූවාහු නු? යි.

පස්විසිවැනි ගෞතම බුද්ධවංශය යි.

බුද්ධසකිණ්ණක කණෙඩා

1. අපරිමෙය්‍ය ඉතො කප්පෙ චතුරො ආසුං විනායකා
තණ්හඛ්ඛරො මෙධඛ්ඛරො අපො'පි සරණඛ්ඛරො
ද්‍යාඛ්ඛරො ච සමබුද්ධො එකකප්පමි තෙ ජිනා.
2. දීපඛ්ඛරස්ස අපරෙන කොණ්ඩකඤ්ඤා නාම නායකො
එකො'ච එක කප්පමි තාරෙසි ජනනං බහුං.
3. දීපඛ්ඛරස්ස භගවතො කොණ්ඩකඤ්ඤාස්ස ච සන්ත්තො
එතෙසං අනුරා කප්පා ගණනාතො අසඬ්ඛියා.
4. කොණ්ඩකඤ්ඤාස්ස අපරෙන මඬගලා නාම නායකො
තෙසමි අනුරා කප්පා ගණනාතො අසඬ්ඛියා.
5. මඬගලා ච සුමනො ච රෙවතො සොහිතො මුනි
තෙපි බුද්ධා එක කප්පෙ චක්ඛමනො පභඩ්ඛරා.
6. සොහිතස්ස අපරෙන අනොමදසී මහායසො
තෙසමි අනුරා කප්පා ගණනාතො අසඬ්ඛියා.
7. අනොමදසී පදුමො නාරදෙ චා'පි නායකො
තෙ' පි බුද්ධා එකකප්පෙ තමනකාරකා මුනි.
8. නාරදස්ස අපරෙන පදුමුත්තරො නාම නායකො
එකකප්පමි උප්පනො තාරෙසි ජනනං බහුං.
9. නාරදස්ස භගවතො පදුමුත්තරස්ස සන්ත්තො
තෙසමි අනුරා කප්පා ගණනාතො අසඬ්ඛියා.
10. කප්පසතස්සමි එකො ආසි මහාමුනි
පදුමුත්තරො ලොකවිදු ආහුනිනං පටිගගහො.
11. තිස්සකප්පසමි දුට්ඨෙ ආසුං විනායකා
සුමෙට්ඨො ච සුජාතො ච ධරතො පදුමුත්තරා¹.

1. ධරපො පදුමුත්තරො - - සිමු. ධරතො පදුමුත්තරො - සා.

බුද්ධ ප්‍රතිර්ණක කාණ්ඩය

1. මෙයින් පෙර අප්‍රමේය කල්පයෙහි තණ්හාධාර යැ මෙධාධාර යැ යළි සරණධාර යැ දීපධාර යැ යන ඒ පස්මරුන් දිනු සතර බුදුවරයෝ වූහ.

2. දීපධාරබුදුන්ට මෑත භාගයෙහි කොණ්ඩිත්‍ය නම් වූ එක් මැ ලොකනායකයන් වහන්සේ එක් කපෙකැ බොහෝ ජනසමූහයා සසරින් එතෙර කරවූ සේක.

3. දීපධාර භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ද කොණ්ඩිත්‍ය ශාස්තෘන් වහන්සේට ද යන මේ බුදුවරයන්ට අතුරු කල්පයෝ ගණනින් අසඹිය වූහ.

4. කොණ්ඩකඤ්ඤ බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි මහල නම් ලොකනායකයන් වහන්සේ ලොවැ පහළ වූහ. ඒ බුදුවරයන්ට ද අනාරකල්පයෝ ගණනින් අසඹිය වූහ.

5. මහල යැ සුමන යැ රෙවත යැ සොභිත යැ යන චක්ෂුර්මත් වූ ප්‍රභාකර වූ ඒ බුදුවරයෝ ද එක් කපෙකැ පහළ වූහ.

6. සොභිත නම් බුදුන්ට මෑත භාගයෙහි මහායශස්ක වූ අනොමදසී නම් බුදුහු ලොවැ පහළ වූහ. ඒ බුදුවරයන්ට ද අනාරකල්පයෝ ගණනින් අසඹිය වූහ.

7. අනවමදර්ශී යැ පදුම යැ නාරද යැ යන ලොකනායක වූ කෙලෙස් අදුරු දුරු කළ ඒ තුන් බුදුමුත්තර ද එක් කපෙකැ පහළ වූහ.

8. නාරද බුදුන්ට මෑත භාගයෙහි පදුමිකාර නම් ලොකනායකයන් වහන්සේ එක් කපෙකැ උපන්සේක් බොහෝ ජනතාව සසරින් තැරුවූහ.

9. නාරද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ද පදුමිකාර ශාස්තෘන් වහන්සේට ද යන ඒ බුදුවරයන්ට අනාරකල්පයෝ ගණනින් අසඹිය වූහ.

10. මෙයින් ලක්ෂයක් වන කල්පයෙහි ආගන්තුකසත්කාරයන් පිළි ගන්නා වූ මහාමුනි වූ පදුමිකාර නම් එක් සර්වඥ කෙනෙක් පහළ වූහ.

11. මෙයින් පෙර තිස්දහස් වන කල්පයෙහි පිදුමතුරා බුදුන්ට මෑත භාගයෙහි සුමධ යැ සුජාත යැ යන බුදුවරයෝ දෙදෙනෙක් පහළ වූහ.

12. අට්ඨාරයෙ කප්පසතෙ තයො ආසුං විනායකා
පියදසසී අත්ථදසසී ධම්මදසසී ච නායකා
ඔරතො¹ ච සුජාතසස සබ්බේදධා ද්විපදුක්ඛමා.
13. චතුනවුතෙ ඉතො කප්පෙ එකො ආසි මහාමුනි
සිද්ධිකො සො ලොකවිදු සථුලකතො අනුත්තරො.
14. දෙවනවුතෙ ඉතො කප්පෙ දුවෙ ආසුං විනායකා
තිස්සො චුස්සො ච සම්බුද්ධො අසමා අප්පට්ඨුගලා.
15. එකනවුතෙ ඉතො කප්පෙ විපසසී නාම නායකො
සො පි බුද්ධො කාරුණිකො සතෙ මොචෙසි බකිනා.
16. එකතිංසෙ ඉතො කප්පෙ දුවෙ ආසුං විනායකා
සිඛි ච චේසසගු චෙ'ව අසමා අප්පට්ඨුගලා.
17. ඉම්බේ හද්දකෙ කප්පෙ තයො ආසුං විනායකා
කකුසන්ධො² කොණාගමනො කසසපො වා'පි නායකො
අහ'මෙතරහි සම්බුද්ධො මෙතෙතෙයො වා'පි හෙසුති.
18. එතෙ'පි පඤ්ඤා සබ්බේදධා³ ධීරා ලොකානුකම්පකා
එතෙසං ධම්මරාජුනං අඤ්ඤාසං නෙක කොට්ඨං
ආචික්ඛිතාන නං මග්ගං නිබ්බුතානෙ සසාවකා'ති.

බුද්ධපකිණ්ණකකණෙධා නිවර්තො.

1. ධරසො - සිමු.

2. කුක්ඛසන්ධො - සායා.

3. එතෙසිමෙ පඤ්ඤා බුද්ධා - මජ්ඣිම, සායා. එතෙසි පඤ්ඤා බුද්ධා - සිමු.

12. සුඡාත බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි අටලොස් වන කප්පියෙහි පියදසී යැ අකදසී යැ ධම්මදසී බුදුහු යැ යන සම්බුද්ධ වූ ද්විපදෙහි වූ තුන් විනයකයන් වහන්සේ ලොවැ පහළවූහ.

13. මෙයින් සිවුඅනු වන කප්පි (කෙලෙස් ගති පැළීමෙහි) ශල්‍ය-කර්ම වූ අනුකර වූ ලොකවිදු වූ ඒ එක් මැ සිද්ධාත්මී නම් බුදුහු ලොවැ පහළවූහ.

14. මෙයින් දෙයානුවන කප්පි විනේදනන් විනයනය කරන තිස්ස යැ චුස්ස යැ යන අසම වූ අප්‍රතිප්‍රද්ගල වූ සම්බුදුවරු දෙදෙනෙක් වූහ.

15. මෙයින් එකානුවන කප්පි විපසී නම් ලොකනායකයන් වහන්සේ ලොවැ පහළවූහ. කාරුණික වූ ඒ බුදුහු ද සන්තියන් සංසාර බන්ධනයෙන් මුදුන් සේක.

16. මෙයින් එක්තිස් වන කප්පි විනයක වූ සිඛී යැ වෙස්සහු යැ යන අසම වූ අප්‍රතිප්‍රද්ගල වූ බුදුවරු දෙදෙනෙක් ලොවැ පහළ වූහ.

17. මේ මහාභද්‍රකල්පයෙහි කකුසන්ධි යැ කොණාගමන යැ කාශ්‍යප ලොකනායකයන් වහන්සේ යැ යි තුන් බුදු කෙනෙක් වූහ. මේ මෙකල්හි සම්බුද්ධයෙහි අනාගතයෙහි ජෛත්‍රෙය නම් බුදු කෙනෙක් ද ලොවැ පහළ වන්නාහ.

18. තෙල පස්බුදුවරු ද ධීරයහ, ලොවට අනුකම්පා ඇතියහ, උන් වහන්සේ මේ ධර්මාරාජයන්ගේ ද අත්‍ය වූ නොයෙක් කෙළගණන් බුදුවරයන්ගේ ද ඒ නියමාණුමාර්ගය ප්‍රකාශ කොට ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිව්වාහ යි.

බුද්ධප්‍රකීර්ණක කාණ්ඩය නිමියේ යි.

ධාතුභාෂ්‍යය කථා

1. මහාගොතමෝ ජීනවිරෝ කුසිනාරාය¹ නිබ්බූතෝ
ධාතු විඤ්ඤාං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසතෝ.
2. එකො අජාතසත්තුසු එකො වෙසාලියාපුරෙ
එකො කපිලවත්ථුමහි එකො ව අප්‍රකාශකෙ.
3. එකො ව රාමගාමමහි එකො ව වෙය්දිපකෙ
එකො පාවෙය්‍යකෙ මලෙප්‍ර එකො ව කොසිනාරකෙ
4. කුම්බසු චූපං කාරෙයි බ්‍රාහ්මණෝ දෙණ සංඝයෝ
අඛාරචූපං කාරෙසුං මොරියා තුට්ඨ මානසා
5. අට්ඨසාරිරිකා චූපා නවමො කුම්බෙතිකියො
අඛාර චූපො දසමො තදයෙව පතිට්ඨිතො.
6. එකා දයා තිදසපුරෙ එකා නාගපුරෙ අහු
එකා ගඤ්ඤාං විසයෙ එකා කාලිඛ්‍යාපිනෝ
7. චක්කාලීස සමාදන්තා කෙසා ලොමා ව සබ්බසො
දෙවා හරිංසු එකෙකං චකකවාළ පරම්පරා.
8. මධුරායං හත්තනො පත්තො දණ්ඩකඛි විවරං
නිවාසනං කුසස්සරෙ පටිඤ්ඤාං කපිලවත්ථයෙ.
9. පාටලිපුත්තනගරෙ කර්කං කායබන්ධනං
චමපායමුද්දකසාරිකා උමාමොලොමකඛි කොසලෙ.

1. කුසිනාරාමමහි - සිමු., කුසිරාමමහි - මජ්ඣ.

උණ්ඨිසං තසෙසා දයා - අකඛකා වෙව ධාතුයො

a. අසමිතිනා ඉමා සත්තං සෙසා භික්ඛා ව ධාතුයො

මහනකා මුග්ග මත්තා ව - මජ්ඣිමා භික්ඛා තණ්හා

මුද්දකා සාසං පමත්තා - නානා චිත්තා ව ධාතුයො

ධාතුභාෂ්‍යය කථා

1. (ශීලාදිගුණයෙන්) වහන් වූ ගෞතම නම් සච්ඡයන් වහන්සේ කුසිනාරා නගරයෙහි පිරිනිවියහ. (උන් වහන්සේගේ) ධාතුන් වහන්සේ ඒ ඒ පෙදෙස්හි පතළාහ.

2. එක් කොටසෙක් අජානගුලුගේ රාජධානියෙහි ද, එක් කොටසෙක් විසල්පුරයෙහි ද, එක් කොටසෙක් කිඹුල්වත්තෙහි ද, එක් කොටසෙක් අල්ලකප්ප නම් රටෙහි ද-

3. එක් කොටසෙක් රාමගම්මිහි ද, එක් කොටසෙක් වෙය්ද්විපයෙහි ද, එක් කොටසෙක් පාවානුවරවැසි මලයයන් කෙරෙහි ද, එක් කොටසෙක් කුසිනාරා නුවරවැසි මලයයන් කෙරෙහි ද වී.

4. ද්‍රෝණ නම් බමුණු තෙම කුම්භස්තුපයක් කරවී. මොයබියෝ අටුසින් ඇතිවූ අභිගාරවෛත්‍යයක් කැවූහ.

5. ශාරීරිකස්ථූප අටෙකි. නවවැනි කුම්භස්තුපය ද දසවැනි අභිගාරවෛත්‍යය ද එකල්හි මැ පිහිටියාහ.

6. එක් දළදවක් තිදස්පුරයෙහි ද එක් දළදවක් නාගපුරයෙහි ද එක් දළදවක් ගඤ්ඤායෙහි ද එක් දළදවක් කලිගුරුපුරයෙහි විජිතයෙහි ද වූ යැ.

7. සමසතලිස් දන්තයෝ ද කෙස් ද ලොම් ද දෙවියෝ සක්වළ පරපුරින් සච්ඡකාරයෙන් එකෙක විසින් ගෙන ගියහ.

8. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාත්‍රධාතු ද කොතුරුදඬු ද සිවුර ද මධුරායෙහි වෙයි, හඳුනාසිවුර කුසසර නම් තැන්හි වෙයි, පසතුරුණ කිඹුල්වත්ත පුරයෙහි වෙයි.

9. ඩබ්බාව ද කාබ්බන ද පැළලුප්තුවර වෙයි, දියසඵව වම්පා-
නගරයෙහි ද උණුලොම්ද කොසොල්දනවියෙහි ද වේ.

10. කාසාවඤ්ඤා භිමලොකෙ වෙදිනං තිදසෙ පුරෙ
පාසාණකෙ පදං සෙට්ඨං යඤ්ඤාපි අවමුනිසාදං
නිසීදනං අවනති පුරෙ රට්ඨෙ අඤ්ඤං තද
11. අරණි ව මිට්ඨායං විදෙහෙ පරිසාචනං
වාසි සුචිසරඤ්ඤා'පි ඉඤ්ඤාපකෙත පුරෙ තද.
12. පරිකබ්බාරං අවසෙසං ජනපදෙ අපරන්තකෙ
පරිභුක්තඤ්ඤා මුනිනා අකංසු මනුජා තද.
13. ධාතු විඤ්ඤාං ආසි ගොතමස්ස මහෙසිනො
පාණිනං අනුකම්පාය ආහු පොරාණිකා තද.

ධාතුභාෂණීයකථා නිවසිතා.

බුද්ධචංසො නිවසිතො.

මහත්තා සුචිසරං වණං ව - මුත්තා වණංව මජ්ඣමා

බුද්ධකා මකුලවණංව - සොළස දෙණ මත්තකා

මහත්තා පඤ්ච නාලියො - නාලියො පඤ්ච මජ්ඣමා

බුද්ධකා ජනාලි වෙට්ඨ - ඵතා සබ්බා'පි ධාතුයො

උණතිසං සිහලෙ දීපෙ - භුමිම ලොකෙ ව වාමකං

සිහලෙ දකඛිණකම්මං - සබ්බා පෙතා පතිට්ඨිතා'ති

1 වර්තමාන-PTS

2 මකුලපුර-සුමු

3 කාසාවා, භිමලොකෙ, ව - මජ්ඣං, කාසාවකං භිමලොකෙ - සා

ඉමා ගාථායො මරමිඤ්ඤා පොඤ්ඤා දිසානති.

සිහල පොඤ්ඤා නාසී.

10. එකල්හි කසාවත බබ්බලවහි ද හිස්වෙළුම් තිදස් පුරයෙහි ද නියුත්තිවුර අවන්තිපුරයෙහි ද අතුරුණ කරුරටෙහි ද පිහිටියේ ය.

11. අරණිය (ගිනිගානාදණ්ඩ) මිටිලායෙහි ද පෙරහන විදෙහයෙහි ද වාසි හා හිදිගුළු හා ඉඳිපත්නුවරෙහි ද පිහිටියේ යැ.

12. එකල්හි මිහිස්සු බුදුන් විසින් වළඳනාලද සෙසු පිරිකර අපරාන්තජනපදයෙහි පිහිටුවාලූහ.

13. මෙසෙයින් සත්තට අනුකම්පා පිණිස මහර්ෂි වූ ගෞතම-සච්ඡයන් වහන්සේගේ ධාතුන්ගේ පැතිරීම වී යයි එකල පෞරාණිකා-වායෑයෝ කීවාහු ය.

ධාතුභාෂණීය කථා නිමි.

බුද්ධවංශය නිමියේ යි.

වර්ෂාපිටක පාලි

චරිතාපිචකපාලි

නමෝ තසං භගවතෝ අරහතෝ
සමමාසමබ්බදාසං

1. දහපාරමිතා

අකිත්ති වරියං

1. කප්පෙ ව සත්‍යභයෙස්ස චතුරෝ ව අසඬිතො¹
එත්තනුරෝ යං වරිතං සඬං තං බොධිපාවනං.
2. අතීතකප්පෙ වරිතං ධම්මචා භවාහවෙ
ඉමමහි කප්පෙ වරිතං පටික්ඛිස්සං සුඡොහි මෙ.
3. යද අහං බ්‍රහ්මාරක්ඛෙස්ස සුඤ්ඤෙ විපින කානතනො²
අප්පෙක්ඛාගහෙතො³ විහාරාමි අකිත්ති නාම තාපසො.
4. තද මං තපනෙජෙන සත්තතෙතො තිදිවාධිභු⁴
ධාරෙනො බ්‍රාහ්මණවණණං හික්ඛාය මංඋපාගමි.
5. පටිනා ආහතං පණණං අනෙලඤ්ඤි අලොභිකං
මම දුරාරෙ ධිතං දිස්වා සකටාගෙන ආකිරි.
6. තස්ස දඤ්ඤානං පණණං නිකකුජ්ඣාන භාජනං
පුනෙසනං ජහිත්වාන පාටිසිං පණණසාලකං.
7. දුතියමි තතියමි උපගඤ්ඤි මලෙන්තිකං
අකමිත්තො අනොලඤ්ඤො එවමෙවමදසහං.
8. න මෙ තප්පව්වයා අත්ති සරිරසමිං විවණණියං
මිතිසුබ්බෙත රතියා විතිනාලෙමි තං දිවං.

1. අසඬිතො - සිමු

2. විපින - සිං, විවන - සායා

3. අප්පෙක්ඛා ගාහෙතො මජ්ඣං PTS.

4. තිදිවාධිභු, මු - මජ්ඣං, ප.

5. ආහතං - සායා, PTS.

වරියාපිටක පාලි

ඒ හඟවත් අභිත් සමාක් සම්මාසම්බුදුරජාණන්
වහන්සේට නාමස්කාර වේවා

1. දනපාරමිතාව

අකිරිති වයභාව

1. සාරාසඛ්ඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂ්‍යක් තුළ (අප මහ බෝසතුන්ගේ) යම් වරියාවක් වූ නම් ඒ සියල්ල සමාක් සම්බෝධිය හෙවත් සර්වඥතා-ඥනය මුහුකුරු වනු විය.

2. ඉකුත්වූ (සාරාසඛ්ඛ්‍ය කල්පලක්ෂ සඛ්ඛ්‍යාත) කල්පයෙහි කුදු මහත් හවයෙහි පුරුදු කරන ලද දනාදි ප්‍රතිපත්තිය හැර පියා මේ හදුනාලයෙහි වරිතය කියමි. (ශාරිපුත්‍රය) මාගේ වචනය අසව,

3. යම් කලෙක මම අකිත්ති නම් තවුස් ව ඉපිද ජනසංකාර රහිත වූ කරගසින් ගහන වූ මහවනයෙහි පිවිස වාසය කෙළෙමි ද,

4. එකල මාගේ තවුස් තෙදින් තැවුණු සක්දෙව් රජතෙම බමුණු වෙස් ධරමින් පිඬු පිණිස මා වෙත එළඹ සිටියේ ය.

5. පවතින් අලිළ තෙල් ලුණු නැති (දිසු) කරකොළ මාගේ දෙර සිටියහු දැක භාජනයෙන් ගෙන (තමහට ඉතිරි නොකෙළ) ඔහට දිනිමි.

6. මම සක්දෙව් රජහට කරකොළ දී භාජනය යටිකුරු කොට තබා නැවත (එදවස) අහර නොසොයා පන්සලට පිවිසියෙමි.

7. දෙවන තෙවන දවස්හි දු හේ මා වෙත එළැඹියේ ය. මම මසුරු බැටින් නොසැලුණෙමි ලොහයෙන් නොලැගුණෙමි එසෙයින් මැ දිනිමි.

8. ඒ දනහෙතෙයෙන් මාගේ ශරීරයෙහි විරූප බවෙක් නැති. දන්දීමෙන් ඇති වූ ප්‍රීති සුඛයෙන් හා අභිරතියෙන් එ තුන් දවස ඉක්මවිමි.

9. යදි මාසඉදි දෙම මාසං දකඛිණෙය්‍යාං වරං ලභෙ
අකම්මිතො අනොලිතො දදෙය්‍යං දනවුත්තමං.
10. න තස්ස දනං දදමානො යසං ලාභඤ්ච පසුබි.
සබ්බඤ්ඤානං පසුබියානො තාති කම්මොති ආවරිත්ති.

අකිත්ති වරියං පයමං.

2. සබ්බ වරියං

11. පුතාපරං යද හොමී බ්‍රාහ්මණො සබ්බසම්මාදො
මහාසම්මදං තරිතුකාමො උපගච්ඡාමි පටන්.¹
12. තස්සදාසාමි පටිපටේ සයම්භං අපරාජිතං
කතතාරද්ධානං² පටිපත්තං තත්තාය කම්මනාමියා.
13. තමහං පටිපටේ දිස්වා ඉමමස්ස විචිත්තයි.
ඉදං³ බෙත්තං අනුප්පත්තං පුඤ්ඤකාමස්ස ජනතුනො.
14. යථාපි⁴ කස්සකො පුරිසො බෙත්තං දිස්වා මහාගමං.⁴
තස්ස භිජං න රොපෙති න මයා ධරෙය්‍යන අත්ථිකො.
15. එවමෙවාහං පුඤ්ඤකාමො දිස්වා බෙත්තං වරුත්තමං
යදි තස්ස කාරං න කරොමී නාහං පුඤ්ඤන අත්ථිකො.
16. යථා අමච්චො මුද්දිකාමො රඤ්ඤ අත්තෙ පුරෙ ජනෙ
න දෙති තෙසං ධනධරෙය්‍යං මුද්දිතො පරිභායති.
17. එවමෙවාහං පුඤ්ඤකාමො විපුලං දිස්වාන දකඛිණං
යදි තස්ස දනං න දදමී පරිභායිස්සාමි පුඤ්ඤතො
18. එවාහං විත්තයිත්තානං ඔරොතිත්තා උපාහනා
තස්ස පාදති වජ්ඣිත්තා අදස්සි ජනතුපාහනං
19. තෙනෙවාහං සතගුණතො සුබ්බමාලො සුබ්බධිතො
අපිච්ච දනං පරිපුරෙත්තො එවං තස්ස අද්දසහනති

සබ්බවරියං දුක්ඛියං.

1. කතතාරද්ධානං - මජ්ඣං.

කතතාරද්ධානං - සත්ථා

2. ඉමං - සත්ථා.

3. යථා - මජ්ඣං.

4. මහාරාමං - සත්ථා.

5. බෙත්තං - සත්ථා.

9. ඉදින් යම් හෙයෙකින් (ගුණයෙන්) උතුම් වූ දක්ෂිණාර්ථ කෙනකුත් උබම් නම් මසකුදු දෙමසකුදු නො සැලෙනුයෙම් නො පසුබස්නෙම් උතුම් වූ දනය දෙමි.

10. එ සක්දෙව රජුට දන් දෙනුයෙම් යස පිරිවර සමපත් හෝ (වක්‍රවර්ති සමපත් ආදී වූ) ලාභයක් හෝ නො පැතීම්. වැළි, බුදුබව පකතු යෙම් ඒ දනමය පින්කම් කෙළෙමි යි.

පළමුවන අකිරිති වයඨාව යි.

2. සබ්බ වයඨාව

11. තවද අතිකුදු වර්තයක් කියමි. (එද අසව) යම් කලෙක (මම) සබ්බ නම් බ්‍රාහ්මණ වීම් ද එකල (සාද්‍රණ්‍යමය කරා යන්නට) මහමුහුදෙන් එතරවනු කැමැත්තෙමි පටුන බලා ගියෙමි.

12. එ පෙරමහ ගිමින් තැවුණු රථ බිමහි වූ කතර අදන්මගට පිළිපත් සමයම්භු වූ අපරාජිත වූ පසේ බුදු කෙනකුත් වහන්සේ දිට්මි.

13. මම එසේ පෙරමහ එන එ පසේබුදුන් දක, මෙකරුණ සිතුවෙමි. පින් කැමතියාහට පින් කෙතක් ලැබුණේ යි කියා යි.

14. යම් සේ ගොවිපුරුපයෙක් මහත් වූ අස්වනු ලැබෙන විපුල වූ ශාඛාඵලදයක කෙතක් දක එහි බිජුවට නො වපුරා නම් ඒ ගොවියා ධාන්‍ය කැමැතියෙක් නො වේ ද.

15. එ පරිද්දෙන් ම පින් කැමැති වූ මම පින් කෙත් අතුරින් අතිශයින් උතුම් වූ (ආයාච්ඡාවකාන්තෙන්) අග්‍ර වූ පසේබුදු කෙනකුත් වන පින්කෙතක් දක උන් වහන්සේට පූජාසත්කාර නො කෙරෙමි නම් මම පින් කැමැතියෙමි නො වෙමි.

16. යම්සේ රාජවුද්‍රාධිකාර පදවිධර අමාත්‍යයෙක් හෝ සෙනාපතියෙක් හෝ ඇතොවුරෙහි ද ඉන් පිටිත බලකායාදීන් කෙරෙහි ද රාජානුශාසනය පරිද්දෙන් නො පිළිපදී ද ඔවුනට ධන ධාන්‍ය නොදේ ද හෙතෙම එම වුද්‍රාධිකාර ධුරයෙන් පිරිහේ.

17. එපරිද්දෙන් මම ද පින් කැමැතියෙමි උදුර වූ දක්ෂිණාර්ථයකු දක ඉදින් ඔබට දන් නොදෙමි නම් පුණ්‍යඵලයෙන් ද පිරිහෙමි.

18. මම මෙසේ සිතා (දුරදීම) වහන්සඟළ මුදගෙන ඒ පසේබුදුන් වහන්සේගේ පා වැද (උත්වහන්සෙට) පත්කුඩා සහ වහන්සඟළ ද දිනිමි.

19. සබ්බ බ්‍ර භ්‍රමණ වූ මම (ඒ පසේබුදුන්ට වඩා එකල) සියුමැලි ව සුවසේ වැඩි සිටියෙමි. එසේ වුව ද මාගේ දනපාරමිතාව පුරනුයෙමි මෙසේ උත්වහන්සේට ජත්‍රොපාහනය දිනිමි යි.

දෙවන සබ්බ බ්‍රාහ්මණවයඨා යි.

3. කුරුධම්මවරියං.

20. පුනාපරං යද හොමී ඉඤ්ජපෙක්ඛ¹ පුරුක්ඛමෙ
රාජා ධනඤ්ජයො නාම කුසලෙ² දස හුපාගතො.
21. කාලිඛ³ රට්ඨවිසයා බ්‍රාහ්මණා උපගඤ්ජුමං
ආයාචුං මං හත්ථිනාගං ධඤ්ඤං මධ්‍යලසමමතං.
22. අවුට්ඨිකො ජනපදෙ දුබ්භිකෙඛා ජාතකො මහා
දද්ධි පවරං නාගං නීලං අඤ්ජනසමයං.
23. න මෙ යාවකමත්තසංකෙත පටිකෙඛපො අනුච්චවො
මා මෙ හිජ්ජ සමාදනං දසසාමී විපුලං ගජං.
24. නාගං ගහෙක්ඛා සොණ්ඩාය හිඬකාරෙ රතනාමයෙ
ජලං හත්ථි ආකිරික්ඛා බ්‍රාහ්මණානං අදං ගජං.
25. තස්ස නාගෙ පදිනනමහි අමාචා ඵතදමුචුං
කිනතු තුයහං වරං නාගං යාවකානං පදසසයි.
26. ධඤ්ඤං මධ්‍යලසමපනතං සඬගාමවිජ්ජුත්තමං
තස්මිං නාගෙ පදිනනමහි කිංතන රජ්ජං⁴ කරිසසති.
27. රජ්ජමි මෙ දදෙ සඬඬං සරිරං දජ්ජමත්තනො
සඬඬඤ්ඤානං පියං මයහං තස්මා නාගං අදසහනති⁵

කුරුධම්මවරියං තතිසං.

4. මහාසුදස්සනවරියං.

28. කුසාවතීමහි නගරෙ යද ආසිං මහීපති
මහාසුදස්සනො නාම චක්ඛාචකති මහඬලො.
29. තස්මාහං⁶ දිවසෙ තික්ඛනතුං සොසාපෙමී තහිං තහිං
කො කිං ඉච්ඡති පඤ්ඤති කස්ස කිං දියතු ධනං.

1. ඉඤ්ජනෙත - සිමු.

2. කුසලෙහි - සායා.

3. කලිඬග - මජ්ඣ.

4. කුරුරාජ - මජ්ඣ.

5. තදහං - ඉ.

3. කුරුධම්ම වරියාව

20. තවද අනෙකුදු වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක (මම කුරුරට) උතුම් වූ ඉදිපත් නුවර දුනාදි වූ දස පින් කිරිය වනින් හෙවත් දඟ කුශල කර්මපථයෙන් යුක්ත වූ ධනස්ථය නම් රජ වූයෙමි ද.

21, 22. එකල බමුණෝ (අට දෙනෙක්) කලිඟු රටින් මා වෙත පැමිණියාහු ය. ධනා ලක්ෂණ සම්පන්න වූ මඩල සමූහ හඤ්ජරාජයා මාගෙන් ඉල්ලූහ. කලිඟු ජනපදය වැසි නැත්තේ ය, දුර්භික්ෂ ඇත්තේ ය, සායුක් ඇත්තේ ය. එ හෙයින් උතුම් වූ නිලවර්ණ වූ අඤ්ජන හඤ්ජරාජයා අපට දුන මැනවයි අයැද සිටියහ.

23. යාවක ජනයා මා කරා පැමිණ යමක් ඉල්ලූ කල ඒ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම මට නො හිසි වෙයි. මාගේ පාරමිතාසමාදානය නො බිඳේව යි මහත් වූ මේ මඩල හඤ්ජරාජයා දෙමි.

24. ඇත්රජු සොඬින් ගෙන රන් මුවා කෙණ්ඩියෙන් අතපැන් එව ඇත් රජු බමුණන්ට දිනිමි.

25, 26. ඒ හඤ්ජ රාජයා දුන් කල්හි ඇමැතියෝ මෙසේ කීහු. ධනා වූ මඩල ලක්ෂණ සම්පන්න වූ සඬග්‍රාම විජයෙහි ප්‍රධාන වූ තොපගේ උතුම් ඇත්රජු කවර හෙයින් දුන්නහු ද, ඒ ඇතු දුන් කල්හි තොපගේ රාජ්‍යය කුමක් කරන්නේ ද.

27. මා ගේ මේ සියලු රාජ්‍යය ද දෙමි, සියලු ශරීරය ද දෙමි. සඬඤ්ඤාභ්‍යාසය මට ප්‍රියවෙයි. එ බැවින් මම හඤ්ජරාජයා දිනිමි යි.

කෙවන කුරුධර්ම උරිත යි.

4. මහාසුදස්සන වරියාව

28. යම් කලෙක (මම) කුසාවතී නුවර මහත් වූ බල ඇති මහාසුදර්ශන නම් සක්විති රජ වූ යෙමි ද,

29. ඒ නුවරදී මම ඒ ඒ තැන්හි දවසට තුන් වරක් බෙර පියවි කර විමි. එකල්හි (බ්‍රාහ්මණාදීන්අතුරෙන්) කවරෙක් කුමක් කැමැති වේ ද, කුමක් පතා ද, කවරක්හට කවර ධනයක් මා විසින් දෙනු ලැබේ ද,

30. කො ජාතකො කො තසිතො කො මාලං කො විලෙපනං
නානාරක්ඛාහි වස්ථානි කො නග්ගො පරිඤ්ඤානි.
31. කො පථෙ ජත්තමාදෙති කො පාහනා මුදු පුහා
ඉති සායඤ්ඤා පාතො ව සොසාපෙම් තභිං තභිං.
32. න තං දසසු යානෙසු න පි¹ යානසතෙසු වා
අනෙකසතයානෙසු පටියක්ඛං යාවකෙ ධනං.
33. දිවා වා යදිවා රත්තිං යදි එති වණ්ඤකො
ලද්ධා යදිවජ්ඣං හොගං පුරහස්ථොව ගවජ්ඣති.
34. එවරුපං මහාදුතං අදසිං යාවජීවිකං
නපාහං දෙසුං ධනං දමම් නපි නත්ති නිවයො මයි.
35. යථා'පි ආතුරො නාම රොගතො පරිමුක්ඛියා
ධනෙන වෙජ්ජං තප්පෙත්වා රොගතො උරිමුචති.
36. තථෙවාහං ජාතමානො පරිපුරෙතුවමසසතො
උපාමනං පුරස්සිත්තුං දෙමි දුතං වණ්ඤකෙ
හිරාලයො අපච්චාසො සමොධිමනුපක්ඛියාති.

මහාසුද්දසුනවරියං වතුස්ථං.

5. මහාගොවිඤ්ඤා වරියං

37. පුනාපරං යදු හොමි සක්ඛ රාජපුරොහිතො
පුජිතො නරදෙවෙහි මහාගොවිඤ්ඤාභුමණො.
38. තදුහං සක්ඛරජෙජසු යං මෙ ආසි උපායනං
තෙන දෙමි මහාදුතං අකක්ඛාහං² සාගරුපමං.
39. න මෙ දෙසුං ධනං ධණ්ණං නපි නත්ති නිවයො මයි
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයහං තස්මා දෙමි වරං ධනන්ති.

මහාගොවිඤ්ඤා වරියං පඤ්ඤාමං.

1. තභි - සායා.

2. අකක්ඛාහං සිමු - මජ්ඣං
අවජ්ජං - 9

30. කචරෙක් සාදුක් ඇත්තේ ද කචරෙක් පවස් ඇත්තේ ද, කචරෙක් මල්දම් කැමැත්තේ ද, නග්ග වූ කචරෙක් නානා වර්ණයෙන් රඳනා ලද වස්ත්‍රයන් හඳිනූ කැමැති වේ ද.

31. කචර මගියෙක් මගදි (වැසි සුළං අවිවේච්ඡා වැළකීම පිණිස) ඡත්‍රයක් රිසි වේ ද, කචරෙක් හොබනා වූ මොලොක් වූ පාවහන් රිසි වේ දැයි උදය දවල් සවස ඒ ඒ තැන මෙසේ සෝපණය කරවිමි.

32. (එසේ) ඒ දනය දස තැනක සියක් තැනක හෝ නො වෙයි. වැළිදු නොයෙක් සිය ගණන් නැති යාවකයන් උදෙසා ධනය පිළියෙළ කරන ලද්දේ යි.

33. ඉදින් දහවල වේවයි රාත්‍රියෙහි වේවයි යාවක ජනයා පැමිණේ නම් කැමති පරිද්දෙන් වස්තුව ලැබ ගෙන (පිරුණු) අත් ඇතිව මැ යෙයි.

34. දිවි ඇති තාක් ම මෙබඳු මහදන් දිනිමි. මට අප්‍රිය වූ අමනාප වූ වස්තුවක් මම නො දෙමි. මා සම්පයෙහි වස්තු රැස්කිරීමෙන් නැත්තේ ද නො වේ.

35. යම්සේ රෝගි වූ පුරුෂයෙක් එම රෝදුකින් මිදෙනු පිණිස ධනයෙන් වෙදහු සතුටු කොට විධි වූ පරිද්දෙන් (පිළිපැදීමෙන්) රොගයෙන් මිදේ ද,

36. එ පරිද්දෙන් ම මම ඒ දන්තෙමි නිරවශෙෂ වශයෙන් (සක්‍රයන්ගේ අදහස්) සපුරන පිණිස අඩුසිත පිරිමට යාවකජනයාට දන් දෙමි. එ ද අපේක්ෂා රහිතව කිසිවකුදු නො පතමින් හුදෙක් සර්වඥතාඥනය අවබෝධ කරගැනීමට දෙමි.

සකරවන මහා සුදර්ශන වරියා යි.

5. මහාගොවින්ද වරියාව

37. තවද අනික් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙක මම සත් රජුන්ට පුරෝගිත වූ සියලු රජුන් විසින් පුදනු ලැබූ මහාගොවින්ද නම් චාත්මණ වූයෙමි ද,

38. එකල සත්රජයෙහි (රජුන්) මට එළවන ලද යම් පඬුරෙක් විද, එයින් මම (කිසිවකු විසින්) ඇළලිය නො හැකි සාගරය වැනි වූ මහා දනයක් දිනිමි.

39. මට ධන ධාන්‍යයද අප්‍රිය නො වෙයි. මා ගේ වස්තු රැස් කිරීමෙන් නැත්තේ ද නො වෙයි. සර්වඥතාඥනය (එ ධනධාන්‍යයට) වඩා මට ප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් උතුම් වූ ධනය දෙමි.

පස්වන මහාගොවින්ද වරියා යි.

6. නිමිරාජ වරියං.

40. පුනාපරං යද හොමී මිටිලායං පුරුකතවෙ
නිමි නාම මහාරාජා පණ්ණිනො කුසලකීකො.
41. තදහං මාපයිකාන වතුසාරං¹ වතුමමුඛං
තස්ස දනං පවතෙහසිං මිගපකනිනරාදිනං.
42. අව්භාදනඤ්ඤා සයනඤ්ඤා දනනා පානඤ්ඤා භොජනං
අබ්බොවජිනනා කරිකාන මහාදනං පවතෙහසිං.
43. යථාපි සෙවකො සාමී ධනගෙතුමුපාගතො
කායෙන වාචා මනසා ආරාධනියමෙසති.
44. තපෙව්වාහං සබ්බභවෙ පරියෙසිසාමී බොධිජං
දුනෙන සතෙත තපොකා ඉව්භාමි බොධිමුක්ඛමනති.

නිමිරාජවරියං ජට්ඨමං.

7. වන්දකුමාර වරියං.

45. පුනාපරං යද හොමී එකරාජසා අත්‍රපො
නගරෙ පුප්ඵවතියා කුමාරො වන්දසව්ගයො.
46. තදහං යජනා මුත්තො නිකඛන්තො යඤ්ඤවාටතො²
සංවෙගං ජනයිකාන මහාදනං පවතෙහසිං.
47. නාහං පිචාමි බාදමි නපි භුඤ්ජාමි භොජනං
දකඛිණෙයො අදකාන³ අපි ජප්පඤ්ඤා රතනියො.
48. යථාපි වාණිජො නාම කකාන භණ්ඩසඤ්ඤායං
යස්ස ලාභො මහා භොති තස්ස භරති භණ්ඩකං.
49. තපෙව සකභුත්තාපි⁴ පරෙ දිනනං මහප්ඵලං
තස්සා පරසා දනබ්බං සතභාගො භවිස්සති.
50. එතමස්ඵවසං ඤාකා දෙමි දනං භවාහවෙ
න පටිකකමාමි දනං තා සංඛොධිමුක්ඛපතනියාති.

වන්දකුමාරවරියං සත්ථමං.

1. වතුසාරං - සාගා

2. යඤ්ඤවාටතො - සාගා.
යඤ්ඤවාටතො - සිමු.

3. දකඛිණෙයං - කස්ඵි

4. සකපරිකුත්තාපි - දු.

6. නිමිරාජ වරියාව

40. තවද අනික් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙක මම මිට්ටා නම් උතුම් නගරයෙහි පණ්ඩිත වූ පින් කැමති වූ නිමි නම් මහරජ වූයෙමි ද,

41. එකල මම සතර දිශාවට දෙර ඇති වතුශ්ශාලාවක් කරවා මාග පක්ෂි මනුෂ්‍යාදීන්ට ද එහි මහදන් පැවැත් වීමි.

42. හදනා පොරෝනා වතු යහනුදු ආහාරපානදු සෙසු නොයෙක් බොදුනුදු නිරතුරු කොට තබා මහදන් පැවැත්වීමි.

43. යම්සේ සේවක පුරුෂයෙක් ධනහෙතියෙන් සවාමියාගේ සම්පයට පැමිණියේ කසින් වචනයෙන් සිතින් සතුටු කළ යුතු උපාය සොයා ද,

44. එපරිද්දෙන් මම ද උපනුපන් සියලු හවයෙහි ධනයෙන් සියලු සත්ත්වයන් සතස්පා සර්වඥතාඥනය (සියලු උත්සාහයෙන්) සොයන්තෙමි. ඒ උතුම් සමාක් සමෛධිය විශෙෂයෙන් ප්‍රාඤ්ඤා කෙළෙමි යි.

සවන නිමිරාජ වරියා යි.

7. වන්දකුමාර වරියාව

45. තවද අනෙක් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙක (මම) පුෂ්පවතී නුවර ඒකරාජ නම් කසි රජයාගේ ඖරස පුත්‍ර වූ වන්ද නම් කුමාර වූයෙමි ද;

46. එකල මම (බණ්ඩාලයා කළ) යාග විධානයෙන් මිදුණෙමි යාගාවාටයෙන් නික්ම ගියෙමි අනිශ්චිත් සංවේග උපදවා (වෙසානතර රජුගේ දනය වැනි වූ) මහ දන් පැවැත්වීමි.

47. මම දක්ෂිණාර්භයන්හට ස පස්රයක් පමණකුදු පවා නොදී නො පිමි. නො කැයෙමි. නො බිදිමි.

48. යම් සේ වෙළෙඳෙක් (මද මිළයෙන් විකිණිගෙන) බඩු රැස් කොට යම් තැනෙක ලාභ මහත් වේ ද එතැන්හි ඒ බඩු ගෙන යේ ද,

49. එසේම සවාතිය පරිභොගයට වඩා අනෙක් ප්‍රතිග්‍රාහක කෙනකුන්ට දෙන ලද්ද මහත් ඵලවිපාක ඇත්තේ ය. එහෙයින් (තමන් අනුභව නොකොට) අනුන්ට දියයුතු ය. මත්තෙහි විපාකවාර සිය කොටසින් වන්නේ ය.

50. මේ කාරණය දනගෙන කුදු මහත් හවයෙහි දන් දිනිමි. බුද්ධත්වයට පැමිණීම පිණිස දන පාරමිතායෙන් මදකුදු නො නැවැත්තෙමි යි.

සත්වන වන්දකුමාර වරියා යි.

8. සිවිරාජ වරියං

51. අරිඳ්වසවහයෙ නගරෙ සිවි නාමාසිං¹ බතනියො
නිසජ්ජ පාසාදවරෙ එවං විනෙක්සභං තදු
52. යං කිඤ්චි මානුසං දුතං අදිත්තං මෙ න විජ්ජති
යොපි වාචෙය්‍ය මං චකඛුං දදෙය්‍යං අවිකම්බිතො.
53. මම සඛකපාලිඤ්ඤය සංකතා දෙවානම්සසරො
නිසිනෙතා දෙවපරිසාය ඉදං වචනමබ්‍රුවි.
54. නිසජ්ජ පාසාදවරෙ සිවිරාජා මහිද්ධිකො
විනෙක්කො විවිධං දුතං අදෙය්‍යං සො න පසස්සි,
55. තථ නාහු විතථනෙත්තං හන්දු විමංසයාමි² තං
මුහුත්තං ආගමෙය්‍යාථ යාව ජානාමි තං මනං.
56. පච්චෙදිමානො පලිතසිරො චලිතගත්තො ජරාතූරො
අක්ඛිවණ්ණොව හුත්වාන රාජානං උපසඛිකමි.
57. සො තදු පග්ගහෙත්වාන වාමං දක්ඛිණධාහු ව
සිරස්මිං අඤ්ඤාලිං කත්වා ඉදං වචනමබ්‍රුවි.
58. යාවාමි තං මහාරාජ ධම්මකරඳ්වවඩ්ඪන
තව දුතරතා කිත්ති උග්ගතා දෙවමානුසෙ.
59. උගොපි නෙත්තා නයනා අක්ඛා උපහතා මම
එකං මෙ න. යනං දෙහි සිම්බි එකෙන යාපය.
60. තස්සාගං වචනං සුත්වා හට්ඨො සංවිග්ගමානාසො
කතඤ්ඤාලි වෙදජානො ඉදං වචනමබ්‍රුවි.
61. ඉදුනාහං විත්තධිකා³ පාසාදතො ඉධාගතො
කං මම විත්තමඤ්ඤය නෙත්තං යාවිතුමාගතො.

1. නාමාසිං- කසවි

2. විමංසිසයාමි - කසවි

3. විත්තධිකාන - මජ්ඣං, සාය

8. සිවිරාජ වරියාව

51. (යම් කලෙක මම) අට්ඨක නම් නුවර (ගෝත්‍රයෙන්) සිව් නම් වූ ක්ෂත්‍රිය රජ වූයෙම් ද, එකල මම උතුම් ප්‍රාසාදයෙහි හිඳ මෙසේ සිතුයෙමි:

52. ම විසින් නො දෙන ලද යම් කිසි මානුෂක දෘතවස්තුවෙක් නැත. යමෙක් මාගෙන් ඇස ඉල්ලා නම් නො සැලුණු සිත් ඇතිව එය දෙන්නෙමි යි,

53. මා ගේ අදහස දූතගෙන දෙවියන්ට අධිපති වූ සක්දෙව රජ දෙව පිරිස්හි හුන්නේ මෙ වදන් කී:

54. ඔහු රාජර්ඳු ඇති ඒ සිවිරජ තෙම උතුම් පහයෙහි හිඳ තමා දුන් විවිධ (බාහිර) දූතය සිංහන්නේ නො දිය හැකි ආධ්‍යාත්මික වස්තුවකුදු නො දකී.

55. එබැවින් තෙල දූතාධ්‍යායය සත්‍යයෙක් දෝ හෝ අසත්‍යයෙක් දෝ හොසි ඒ සිවිරජුහු විමසට යි ඔහුගේ සිත යම් තාක් දූත ගනිම ද ඒ තාක් මොහොතක් බලව.

56. පැසුණු ධීවරයෙක් රැළි වැටුණු ශරීර ඇත්තේ, මෙකී ජරා යෙන් පිඩිතවූයේ වෙවුළුවන් අඳ වෙස් ඇති වැ රජු කරා එළඹිය ය.

57. එකල ඒ බවුණු වෙස් ගත් සක් දෙව රජ වට්ට ද දාමණ ද ඔසවා හිස මතුයෙහි ඇඳිලි කොට ගෙන ඔව්දන් කී:

58. ධාර්මික වූ ටට වඩන්නා වූ මහරජාණෙනි, නොප දයාද සිටිමි. නොපගේ දූතාභිරතියෙන් ඇති වූ කීර්තිය දෙව විනිසුන් කෙරෙහි උස් වැ පැන නැගිණි.

59. මා ගේ තෙත් සකියාන වූ දෙනුවන අනුව ගියේ ය, නැගිණි. එහෙයින් ටට එක් දැසක් පදනු මැගවි. තෙවිදු උක් දැසෙකින් යැපෙනු මැනවැයි කීයේ ය.

60. ටට ඔහුගේ විවිධය අසා සතුටු වූයෙට, සංවේගයට පැටිණි සිත් ඇතිවෙට, කරන ලද ඇඳිලි ඇති වැ උපන් සාධනයක් ඇති වැ මෙවදන් කිමි.

61. මම දූත (ආධ්‍යාත්මික වස්තු පරිත්‍යාග කෙරෙහි) සිතා පහයෙන් නික්ම මෙහි ආයෙමි. තෙහි මා ගේ සිත දූතගෙන මෙන් ඇසක් ඉල්ලන්ට ආවහුද?

62. අහො මෙ මානසං සිද්ධං සංකප්පො පරිපූරිතො
අදින්නප්පබ්බං දනවිරං අජ්ජ දසුනාමී යාවකෙ.
63. එහි සිව්ක උච්චයති මා දක්කි මා පච්චෙයි
උභොපි නයනෙ දෙහි උප්පාටෙත්වා වණ්ඤකෙ.
64. තතො යො චොදිතො මයහං සිව්කො වචනඤ්ඤරො
උඤ්චිත්වාන පාදසි කාලමිඤ්ඤං ව යාවකෙ.
65. දද්ධමානසසා දෙත්තසසා දින්නදනසසා මෙ සතො
චිත්තසසා අඤ්ඤාථා නත්ති ඛොධියා යෙව් කාරණං
66. න මෙ දෙසුනා උභො චකඤ්ඤා අත්තා න මෙ න දෙසසියො¹
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයහං තස්මා චකඤ්ඤා දද්ධාහන්ති.²

සිවිරාජවරියං අවයමං.

9. වෙස්සනකර වරියං

67. යා මෙ අභොසි ජනිකා පුසති නාම³ ඛන්තියා
සා අනිතාපු ජාතිපු සක්කසසා මහෙසි පියා.⁴
68. තස්සා ආයුක්කයං දිස්වා දෙව්දෙසු එතදබ්බුච්චි
දද්ධි තෙ දසවරෙ වර⁵ හදෙද් යදිව්ඡසි.
69. එවං වුත්තාව සා දෙව් සක්කං පුත්තිද මබ්බුච්චි
කිනන්තා මෙ අපරාධත්ති කිනන්තා දෙසුනා අහං තව
රමො වාවෙසි මං යානා වාතොව ධරණිරුහං.
70. එවං වුත්තො ව යො සක්කො පුත්ත නසීද්⁶ මබ්බුච්චි
න චෙව් තෙ කතං පාපං න ච මෙ කම්මසි අපපියා

1. අත්තානං මෙ න දෙසසියා - පු

අත්තාපි මෙ න දෙසසියො - පු

2. අද අහං - පු.

3. පුසසති සා - මජ්ඣ.

4. සක්කසසා මහෙසිසි සා - සා

සක්කසසා ච මහෙසියා - සිඤ්ඤ

5. වරං - සි.

6. තසෙසද-PIS, සා

62. (අහෝ) විස්මයෙක (ඇස් දෙමැයි) මා සිත තුළ උපන් දුනාධ්‍යාසය නිපත. මා මනදෙළ පිරිණි. නුදුන් විරු උතුම් දනය අද යාවකයාට දෙමි.

63. මෙහි එව සිව්කය, (නො පසුබට වෙව) වියඹ කරව, මාගේ මේ ඇස් දීමෙහි ලා සහාය වෙව, පමා නො වෙව, කම්පා නො වෙව, දැසම උපුටා යාවකයාට දෙව.

64. ඉක්බිති මා විසින් මෙසේ මෙහෙයන ලද කීකරු වූ සිව්ක වෙද තෙම (මා) ඇස තල් ලොඳක් සේ උදුරාගෙන යාවකයාට දුන්නේ ය.

65. සමාක් සම්බෝධිය ම කරුණු කොට ඇස් දෙන්නට වෙදහු ලවා ඇස් උපුටන්නා වූ ද, එම උපුටා පියන ලද ඇස් ගනු බ්‍රාහ්මණයා අත තබන්නා වූ ද, දෙන ලද ඇස් ඇත්තා වූ ද, මාගේ දුනාධ්‍යාසය පිළිබඳ වෙනසෙක් නැති.

66. (මා) දෙ ඇස මට අප්‍රිය නො වෙයි. මා විසින් ආත්මය තෙමේ ද්වේෂ කටයුතු ද නො වෙයි. නොහොත් මාගේ ආත්මය මට අප්‍රිය නො වේ. මට බුදු බව ප්‍රිය වේ එ බැවින් ඇස් දුනිමි යි.

අටවැනි සිව්සූච වර්ගය යි.

9. වෙස්සන්තර වර්ගාව

67. පුසති නම් වූ යම් කැන්දුවක් වෙස්සන්තර වූ මට මවු වූ ද ඔ නොමෝ අතීත ජාතියෙහි සක්දෙව් රජහට ප්‍රිය මෙහෙසි වූ ය.

68. සක් දෙව් රජතෙම ඒ පුසති දේවියගේ (දිව්‍යගතික වූ) ආයුෂ්ක්ෂය (මරණය) දක, “සොදුර, පුසති දේවිය තිට වර දසයක් දෙමි. යමක් තිට කැමැත්තේ ද එය ගනුව”

69. යළි මෙසේ කියනු ලැබූ ඒ දේවී තොමෝ ගනු දෙවෙන්ද්‍රයාහට මේ වචනය කියූ. “කිම මා කළ අපරාධයෙක් ඇත් ද කිම ඔබ විසින් මම අප්‍රිය කරනු ලබමි ද ගසක් උදුරා දමන මහ පවනක් මෙන් සිත්කලු වූ මෙම දෙව්ලොවින් මා ව්‍යුත කරවුද” යි.

70. මෙසේ කියනු ලැබූ සක්දෙව් රජ ද යළි ඒ මෙහෙසියට මෙවදන් කී; තී විසින් පව නොකරන ලද ම ය-තෝ මට අප්‍රිය නො දවෙයි.

71. එතතකං යෙව නෙ ආයු¹ විචනකාලො හවිසසති
පටිග්ගණිත මයා දිනෙන වරෙ දස වරුකතමෙ.
72. සකෙකන යා දිනනවරා කුට්ඨහට්ඨා පමොදිතා
මම අඛපානතරං කකා චුසති දසවරෙ වරි.

 73. තතො චුතා යා චුසති ඛනිකෙ උපපජ්ජථ
ජෙතුකතරමිති නගරෙ සක්ඛයෙන සමාගමී.
 74. තදහං චුසතියා කුච්ඡිං ඔක්කතො පියමාතුයා
මම තෙජෙන මෙ මාතා සද්ද දුතරතා අහු.
 75. අධිනෙ ආතුරෙ පිණ්ණො යාවකෙ අද්ධිකෙ ජනෙ²
සමණො බ්‍රාහ්මණො³ ඛිණ්ණෙ දෙනි දුතං අකිඤ්චනෙ.
 76. දසමාසෙ ධාරඤ්චාන කරොතො⁴ පුරපදකඛිණං
වෙසසානං විටියා මරෙකි ජනෙසි චුසති මම.
 77. න මග්ගං මනනිකං⁵ නාමං නපි පෙතතිකසමභවං
ජාතොමහි වෙසැවිටියා තසමා වෙසසනතරො අහු.
 78. යදහං දුරකො හොටි ජාතියා අට්ඨවසසිකො
තද නිසජ්ජ පාසාදෙ දුතං දුතං විචිතතයි.
 79. හදයං දදෙයං චකඤ්ඤි මංසමි රුධිරමිච්ච
දදෙයං කායං සාවෙච්චා යදි කොටි යාවයෙ මම.
 80. සාහවං විතනයනාසය අකමිනමසණධිතං
අකමි තස්ස පඨවි සිනෙරුවනවටංසකා,
 81. අනවභාමාසෙ පණ්ණරසෙ පුණ්ණමාසෙ උපොසථෙ
පට්ඨයං නාගමාරුක්ඛ දුතං දුතං උපාගමි.

1. ආයුං - කසවි

2. පටිකෙ - කසවි

3. සමණ බ්‍රාහ්මණ - කසවි-ප

4. කරොතා - කසවි

5. මෙතතිකං නාම - සිඳු

71. තිගේ ආයුෂ මෙපමණෙක් ම ය- ව්‍යුහවන කාලය වන්නේ ය. මා දෙන ලද අතිශයින් උතුම් වූ දඟවරය ගනුව.

72. සක්දෙව් රජු විසින් දෙන ලද වර ඇති ඒ ඵ්‍රසන්න දෙව් නොමෝ තුටුපහවූ වූවා ප්‍රමුද්ධ ව මා ඇතුළත් කොට දඟවරය ඉල්ලූ ය.

73. ඒ ඵ්‍රසන්න නොමෝ තවතිසා දෙව් ලොවින් ව්‍යුහව අවුත් රාජවංශයෙහි ඉපිද ජෙතුත්තර රාජධානියෙහි සඤ්ජය නම් කුමාරයා සමඟ එක් වූ ය.

74. යම් කලෙක මම ප්‍රිය මාතෘ වූ ඵ්‍රසන්න දෙවියගේ කුස තුළ පිළිසඳ ගනිමි ද, එකල මාගේ දනාධ්‍යාසබලයෙන් මාගේ මව දන් දීමෙහි හැම කල්හි ඇලුණි වුව.

75. ඕනොමෝ නිර්ධන වූ ආතුර වූ ජරායෙන් පීර්ණ වූ යාවක වූ මාර්ගික වූ ජනයා විෂයෙහි ද මහණ බමුණන් විෂයෙහි ද ධනානිත්‍යන් විෂයෙහි ද අයැති නැතිගන් විෂයෙහි ද දන් දෙයි.

76. (සඤ්ජයරජු දෙවිය ගෙන) නුවර පැදකුණු කරන කල්හි ඵ්‍රසන්න දෙව් නොමෝ දසමසක් මුළුල්ලෙහි ධරා වෙළෙඳුන්ගේ වීථිමැද මා ප්‍රසව කළා.

77. මාගේ නම මවගෙන් ආයේ නො වෙයි. පියාගෙන් ආයේ ද නො වෙයි. මම වෛශ්‍යවීරියෙහි උපන්නි. එහෙයින් මම වෙස්සන්තර නම් වීම්.

78. යම් කලෙක මම උපන්නි අටහැවිරිදි ළදරු වූයෙමි ද එකල්හි පහයෙහි හිඳගෙන දන් දෙන්නට සිතුවෙමි.

79. ඉදින් කිසිවෙක් මාගෙන් ඉල්ලා නම් හඳවන ද ඇස ද ඇඟ-මස ද ලේ ද දෙන්නෙමි. දස්බව අස්වා ශරීරය ද දෙන්නෙමි.

80. නො සැලුණු නො හැකුළුණු යථාසම්භාව වූ දනාධ්‍යාසය සිතන කල්හි සිනේරුමභාවනයන් මුදුන්මල් කොට ඇති පෘථිවි නොමෝ කම්පා වූ ය.

81. අධමසක් පාසා දන්හලට යන්නෙමි මස පිරිමෙන් හා සඳපිරිමෙන් ද යුක්ත වූ පණුරැසි පොහොයෙහි පව්වය නම් මහලැකු පිට නැඟී දන් දෙන්නට (දන්හල් කරා) එළඹියෙමි.

82. කාලිඛරට්ඨවිසයා බ්‍රාහ්මණා උපගක්ඛු මං
ආයාචුං මං හත්ථිනාගං ධක්ඛං මඛලසමිතං.
83. අවුච්ඡිකො ජනපදෙ දුඛිකෙඛා ජාතකො මහා
දද්ධි පවරං නාගං සබ්බසෙනං ගජ්ඣතමං.
84. දද්ධි න චිකමපාමි යං මං යාවන්ති බ්‍රාහ්මණා
සත්තං නප්පතිගුහාමි¹ දනෙ මෙ රමති² මනො.
85. නමෙ යාවකමනුප්පන්නෙ පටිකෙඛපො අනුච්චවො
මා මෙ භිජ්ජි සමාදනං දසසාමි විජුලං ගජං.
86. නාගං ගහෙත්වා සොණ්ඩාය භිඤ්ඤාරො³ රතනාමයෙ
ජලං හත්ථෙ ආකිට්ඨවා බ්‍රාහ්මණානං අදං ගජං.
87. පුතාපරං දදන්තස්ස සබ්බසෙනං ගජ්ඣතමං
තද්දපි පඨවි කම්මි සිනෙරුවනවට්ඨසකා.
88. තස්ස නාගස්ස දනෙන සිවයො කුද්ධා සමාගතා
පබ්බොජෙස්සුං සකා රට්ඨා “වඛං ගච්ඡතු පබ්බතං.”
89. තෙසං නිවජ්ඣ⁴ මානානං අකම්මිතමසණ්ඨිතං
මහාදනං පවත්තෙතුං එකං වරමයාවිසං⁵.
90. යාවිතා සිවයො සබ්බෙ එකං වරමදාස්සු මෙ
සාවිසිත්වා කණ්ණිහෙරිං මහාදනං දදමහං,
91. අට්ඨකං වත්තති සදෙද්ද තුමුලො හෙරවො මහා
දනෙන මං⁶ නිහරන්ති පුන දනං දදන්තයං⁷.
92. හත්ථි⁸ අසෙස රට්ඨ දත්වා දසිද්දසං ගවං ධනං
මහාදනං දදිත්වාන නගරා හික්ඛමිං තද්ද,

1. නප්පතිගුහාමි-සත්තා

2. රමතෙ-මජ්ජ-ප

3. භිඤ්ඤාරො-මජ්ජ-සත්තා

4. නිවජ්ඣ - PTS

5. එකවර මයාවිසං - සත්තා

6. දනෙන-මජ්ජ, සිමු

7. දදමහං - සිමු

8. හත්ථිං - මජ්ජ

82. කළිභුරට නම් දෙසින් බමුණෝ අවදෙනෙක් මා කරා පැමිණියහ. ඔහු ධනා පුණ්‍ය ලක්ෂණ සම්පන්නවූ මඩගල සම්මත වූ පඬය නම් හස්තිරාජයා මාගෙන් ඉල්ලූහ.

83. (මහරජාණෙනි) කළිභුරනපදය වැසි නැත්තේ ය. දුර්භික්ෂ වූයේ ය. මහත් සාදුක් ඇත්තේ ය. එහෙයින් සර්වාඛයෙන් ධවල වූ ඇතුන් කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ වූ උතුම් ඇත්රජු දෙනු මැනව.

84. බමුණෝ මාගෙන් යමක් ඉල්ලත් නම් එහි කම්පිත නොවෙමි. එය දෙමි. ඇති වස්තුව සභවාගෙන නො සිටිමි, මා සිත දුනයෙහි ඇලෙයි.

85. යාවත ජනයා මාවෙත පැමිණි කල්හි ප්‍රතික්ෂේප කරලීම මට තරම් නො වෙයි. මාගේ දුතපාරමිතා සමාදානය නො බිඳේවා, ගුණ විපුල වූ හස්තිරාජයා දෙන්නෙමැයි—

86. (සියලු හස්තාලඤ්ඤායෙන් සරසන ලද) හස්තිරාජයා සොඬින් ගෙන රුවන් කෙණ්ඩියෙහි වූ සුවඳපලය අතැ එව බමුණන්ට හස්තිරාජයා දුනිමි.

87. සථිධවල වූ හස්තිරාජයා දෙන්නා වූ මට නැවත වරක් සිනේරුවනාවතාස කොට ඇති මහපොළොව කම්පිත විය.

88. ඒ මහලැන්රජු පරිත්‍යාග කිරීම හේතුකොට ගෙන කොප වූ සිව් රටවැස්සෝ රැස්වූවාහු. (වෙස්සන්තරජ) වඤ්ඤාපච්ඡිකයට යේවයි සිය රටින් (මා) නෙරපූහ.

89. ඒ සිව් රටියන් විසින් මා නෙරපන කල්හි කම්පාවක් හැකිළීමක් නැති ව මහාදානය පවත්වනු උණිස එක්වරයක් ඉල්ලිමි.

90. මව්සින් යාවඤ්ඤා කරන ලද සියලු සිව්රටවාසීහු මට එක්වරයක් දුන්හ. එවිට මම කන්තරෙය (නම්මැට) සෝමණ්‍ය කරවා (සජ්න-ගතක) මහාදානය දිනිමි.

91. ඉක්බිති මම දන්හලෙහි බිය එළවන මහත් ශබ්දයෙක් වෙයි. දන්දීම හේතුවෙන් මා නෙරපත්. (එහෙත්) මම නැවතත් දන් දෙමි.

92. එකල්හි ඇතුන් අසුන් ද රජයන් ද දසිදසුන් ද දෙනුන් ද (මුතු මැණික් ආදී) ධනය ද පරිත්‍යාග කොට මහදන් දී නුවරින් නික්ම ගියෙමි.

93. නිකම්භිකාන නගරා නිවහනිකා විලෝකිතෙ
තද්දපි පඨවී කච්ඡි සිනෙරුවනවටංසකා.
94. චතුචාහිං රථං දකා යකා චාතුමහාපථෙ¹.
එකාකියො අදුනියො මද්දිදෙවිං ඉදමබ්බවිං.
95. “කං මද්දි කණං ගණ්ඨාහි, ලහුකා එසා කනිඳ්ඪිකා²
අහං ජාලිං ගහෙසුයාහි ගරුකො භානිකො හි සො.
96. පඳුමං පුණ්ඩරිකං³ව මද්දිකණ්ඨාහිගහහි
අහං සුවණ්ණබ්බිඛොව ජාලිං ඛනනියමගහහිං,
97. අභිජාතා සුබ්බමාලා ඛනනියා චතුරො ජනා
විසමං සමං අකකමනනා විකිං ගච්ඡාම පබ්බතං.
98. ටස ටතච්ච චතුරා එන්ද්⁴ අනුමග්ගෙ පටිසංථෙ
මග්ගං තෙ පටි පුච්ඡාම කුහිං වඩ්ඤනපබ්බතො⁴
99. තෙ තත්ථ අලො පසංඝිකා කරුණං ගිරමුදිරස්සං
දුක්ඛතො පටිවෙදෙතති දුරෙ වඩ්ඤනපබ්බතො.
100. යදි සසුන්තී පවතො දුරකා එලිතෙ⁵ දුමෙ
තෙසං එලානං හෙතුමහි උපරොදනති දුරකා.
101. රොදනෙත දුරතෙ දිස්වා උඤ්ඤා⁶ විසුලා දුමා
සයමෙවොනම්භිකාන උපගච්ඡන්ති දුරතෙ.
102. ඉදං අච්ඡරීසං දිස්වා අබ්භුතං ලොමහංසනං
සාධුකාරං පවතෙතසි මද්දි සබ්බඛගසොහනා.
103. අච්ඡරං වත ලොකසමිං අබ්භුතං ලොමහංසනං
වෙසානතරස්ස තෙජෙන සයමෙවොනතා දුමා.
104. සබ්බිපි-සු පථං යකඛා අනුකම්පාස දුරතෙ
නිකම්භනදිට්ඨෙ යෙව්⁷ චෙතරධම්මපාගමුං.

1. චතුමහා, චාතුමහා-කසව්

2. කණිවඩිකා - සිමු

3. යනති PTS

4. වඩ්ඤන - මජ්ඣ.

5. එලිතෙ - මජ්ඣ.

6. උඤ්ඤා - මජ්ඣ.

7. උඤ්ඤා - සා

7. දිවසෙනෙව මජ්ඣ, සා

93. නුවරින් නික්ම පෙරළා බලන් ම එතැන්හිදී සිනේරුවනොත්තංස කොට ඇති පාරිවී තොමෝ කම්පිත වූ ය.

94. ආජාතිය අසුන් සතර දෙනකුන් විසින් උසුලන රථය දැන් දී හුදෙකලා ව දෙවැනි කෙනකුන් ද නැති ව සතරම සක්කියෙහි සිට මද්දේවියට මෙවදන් කිමි.

95. (සොදුර) මද්දේවිනි, තෙහි කාළංසිනාවන් වඩා ගනුව. බාල වූ සි සැහැල්ලු ය, මම ජාලිය කුමරුවන් වඩාගනිමි. වැඩිමහලු සොහොයුරු හෝ බර ය.

96. මද්දේවි තොමෝ කාළංසිනා කුමරිය හෙළ පිපුමක් මෙන් වඩා ගත්තා ය. මම ජාලියකුමරු රන්රුවක් මෙන් වඩා ගත්තෙමි.

97. මෙසේ ජාතිසංපන්න වූ සියුමැලි වූ රජදරු වූ අපි සතරදෙන විෂම වූ ද සම වූ ද (උස් පහත්) භූමි ප්‍රදේශයන් ඉක්මවමින් වඩාගිරියට ගියමහ.

98. යම් කිසි මිනිස් කෙනෙක් පසු මගැ හෝ පෙර මගැ හෝ එක් ද ඔවුන් අතින් වඩාගිරිය කොහි දැයි මාර්ගය විචාළමහ.

99. ඒ මිනිස්සු එහි දී අප දැක දුක්පත් වැ බස් පැවසූහ. වඩාගිරිය (මෙහි සිට) ඉතා දුර ය යි ඔහු දුක පළ කළහ.

100. ඉදින් ඒ දරුවෝ දෙදෙන මහවෙනෙහි වූ එළහරිත මහරුක් දකින් ද ඔහු එල හෙතෙයෙන් හඬන්.

101. එසේ හඬන දරුවන් දැක සංවේගයට පත් මහාවාක්ෂයෝ තුමු ම නැමී දරුවන්ට සමීප වෙත්.

102. සියලු අභිප්‍රත්‍යාසයෙන්ගෙන් හොබනා වූ මද්දේවි තොමෝ අද්භූත වූ රොමොද්ගමනය උපතා වූ මේ ආශ්වයාය දැක සාධුකාර පැවැත්වූ ය.

103. වෙසතුරු රජහුගේ පින්තෙදින් මහාවාක්ෂයෝ තුමු ම නැමීගියහ. මෙය ලොකයෙහි ඒකාන්තයෙන් ආශ්වයාය, අද්භූතය, ද වේ. ලොමුදහගන්වයි.

104. දරුවන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් දෙවියෝ මාර්ගය හඳුළුවාලූහ. නික්මුණු දවස්හි ම සැහැරටට පැමිණියහ.

105. සංඝිරාජසහසානී තදුවසනති මාතුලෙ¹
සංඛෙ පඤ්ඤිකා භුක්වා රොදමානා උපාගමු.
106. තත් වංතොකවා සල්ලාං වෙතෙහි වෙතපුතොති
තෙ තතො ගිකඛ්චිකවාන වචකා අගමු. පබ්බත.
107. ආමනතධිකවා දෙව්දෙව් විසාකමු² මහිද්ධිකං
අසාමං සුතතං රමමං පණ්ණසාලං සුමාපය.
108. සකකසා වචනං සුක්වා විසාකමුචො මහිද්ධිකො
අසාමං සුතතං රමමං පණ්ණසාලං සුමාපයි',
109. අප්පකාගගොකවා පචනං අපසසද්දං නිරාකුලං
චතුරො ජනා මයං තත් වසාම පබ්බතතනරො.
110. අහඤ්ච මද්දිදෙව් ව ජාලි කණ්ණාජිනා වුහො
අඤ්ඤාමඤ්ඤාං සොකනුද්ද වසාම අසාමෙ තද.
111. දුරතො අනුරකකිත්තො අසුඤ්ඤා³ ගොමි අසාමෙ
මද්දි ඵලං ආහරති⁴ පොසෙති සා තයො ජනෙ.
112. පවනෙ වසමානසා අද්ධිකො මං උපාගමි
ආසාවි පුත්තතො මයං ජාලි කණ්ණාජිනඤ්චුහො.
113. යාවකං උපගතං දිස්වා භාසො මෙ උපපජ්ජථ
උහො පුත්තත ගගොකවාන අද්ධිං බ්‍රාහ්මණෙ තද.
114. සතො පුත්තත වජ්ජනසා පුජකෙ⁵ බ්‍රාහ්මණෙ යද
තද්ධි පඨවි කම්පි සිනෙරුවනවටංසකා.
115. පුනදෙව සකෙකා ඔරුසා භුක්වා බ්‍රාහ්මණසකුරිහො
ආසාවිමං මද්දිදෙවිං සිලවනති.⁶ පතිබ්බත.

1. මාතුලා - සායා

2. විසාකමඛ - සායා

3. අසුඤ්ඤා - සු

4. ආහරිකා - මජ්ඣ.

5. යාවකෙ - ප්‍ර

6. සිලවති - සායා

105. එකල මසිල් රජහු වෙත සැටදහසක් රජදරුවෝ වෙසෙත්. ඒ සියලු රජදරුවෝ දෙහොත් මුදුනෙහි තබා හඬමින් වෙස්සන්තර රජු කරා එළඹුණාහ.

106. එ රාජසමගමයෙහි දී වේනරජුන් හා වේනකුමරුන් සමඟ පිළියදර කොට ඔහු එයින් නික්ම වඩකගිටියට ගියාහ.

107. එවිට -සක්දෙවරජ මහර්ද්ධි ඇති විශ්වකර්ම දිවාපුත්‍රයා අමතා මනාසේ සකස් කළ අසපුවක් ද සිත්කලු වූ පන්සලක් ද මව්වලට සි අණ කෙළේ යි.

108. මහර්ද්ධි ඇති විශ්වකර්ම තෙම සක්දෙව් රජහුගේ වචනය අසා මනාකොට සකස් කළ අසපුවක් ද සිත්කලු පන්සලක් ද මැවී.

109. නිශ්ශබ්ද වූ නිරාකුල වූ මහවනයට පිවිස අපි සතරදෙනමෝ එහි ගල් අතර වාස කළෙමහ.

110. එකල ජාලිය කෘෂ්ණජිතා යන දෙදරුවන් ද ලිද්දේවිය ද මම් ද ඔවුනොවුන් ගිසා ශොකය දුරු කෙරෙමින් ඒ ආශ්‍රමයෙහි වාස කළෙමහ.

111. මම අසපුයෙහි දෙදරුවන් රක්මින් එය නො සිස් කෙරෙමින් වෙසෙමි. ලිද්දේවි එලාඑල ගෙන එයි. ඕ නොමෝ අප නිදෙන පෝෂණය කෙරෙයි.

112. (මෙසේ) මහාවනයෙහි වාස කරන කල මගියෙක් මා වෙත එළඹියේ ය. හේ ජාලිය කෘෂ්ණජිතා යන මාගේ දරුවන් දෙදෙන ඉල්ලා සිටියේ ය.

113. පැමිණි යාවකයා දෑක වට සොමනස් උපන. එකල්හි දෙදරුවන් ගෙන බමුණට දුන්මි.

114. යම් කලෙක ජුජන බමුණුට තම පුතුන් දිනිම ද එකල්හි මා දෙනුවහට මහාමේරුපච්ඡිකවනයන් මුදුන් මල් කොට ඇති මහා ධරණී නොමෝ කම්පිත වූ ය.

115. නැවත ද ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍ර තෙමේ දෙවලොවින් බැස බමුණකු වැනි වෙස් ඇති ව සිල්වත් වූ පතිවත් දහමින් යුත් මද්‍රිදේවිය මාගෙන් ඉල්ලීය.

116. මද්දිං හතේ ගහෙකාන උදකඤ්ජලි පුරිය¹
පසන්තමනස්සකපො තස්ස මද්දිමදසහං.
117. මද්දියා දියමානාය ගගනෙ දෙවා පමොදිතා
තද්දි පයථි කමපි සිනෙරුවනවටංසකා.
118. ජාලිං කණ්ඨාජිනං ධීනං මද්දිදෙවිං පතිබ්බනං
චජ්ඣානො න චිත්තෙසිං බොධියායෙව කාරණා.
119. න මෙ දෙසසා උහො පුත්තා මද්දි දෙවි න දෙසසියා
සබ්බඤ්ඤනං පියං මය්සං තස්මා පියෙ අදසහං.
120. පුනාපරං බ්‍රහාරඤ්ඤ මාතාපිතුසමාගමෙ
කරුණං පරිදෙවනෙන² සප්පතෙන සුඛං දුඛං²
121. භිරොත්තප්පෙන ගරුතා³ උභිත්තං උපසම්මකම්.
තද්දි පයථි කමපි සිනෙරුවනවටංසකා.
122. පුනාපරං බ්‍රහාරඤ්ඤ තිසබ්බිකා සඤ්ඤානිහි
පටිසාම්භි⁴ පුරං රමමං ජෙතුකතරං⁵ පුරුහතමං.
123. රතනානි සත්ත වසසිංසු මහාමෙසො පවසසථ
තද්දි පයථි කමපි සිනෙරුවනවටංසකා.
124. අවෙකනා'යං පයථි අවිඤ්ඤාය සුඛං දුඛං
සාපි ද්‍යාබ්ලාමයනං සත්තකබ්බතුං පකම්පථාති.

වෙසසන්තකරවරියං නවමං.

1. උදකඤ්ජලිං පුරය - කසථි
2. දුකඛං - PTS සිමු සාය
3. ගරුතං - සාය

4. පටිසාම්භි - සාය
5. ජෙතුකතරං - සිමු PTS

116. මද්දෙවිය අත්ති ගෙන දියෙන් (බමුණුගේ) ඇඳිලි පුරවා ප්‍රසන්න වූ විත්ත සංකල්පනා ඇති ව ඔහුට මද්දෙවිය මම දුන්නි.

117. මද්දෙවිය දෙනු ලබන කල්හි ගුවන් තෙලෙහි සිටි දෙවියෝ ද සතුටු වූහ. එකල්හි ද මහාමේරුපථිකවනගහන මුදුන්මල් කොට ඇති මහා මේදිනි තොමෝ කම්පිත වූය.

118. ජාලිය පුත්‍රයා ද කාජ්ණපිනා පුත්‍රිකාව ද මද්දෙවිය ද පරිත්‍යාග කරන්නා වූ මම සභිඤ්ඤාප්‍රතිලාභය ම කාරණ කොට නැවුල් වශයෙන් නො සිතුවෙමි.

119. පුත්‍රයෝ දෙදෙන මට අප්‍රිය නො වෙත්. මද්දෙවිය ද අප්‍රිය නො වේ. සභිඤ්ඤාඥානය මට ප්‍රියවෙයි. එහෙයින් ප්‍රිය වූ අභිඤ්ඤාවන් දුන්මි.

120. නැවත ද මහාවනයෙහි දී මවුපියන්ගේ සමාගමයෙහි දුක්පත් වැ ගඩන කල්හි, සුබදුෂ්ඨ සල්ලාප කරන කල්හි.

121. බලවත් හිරිඔනප් දෙකින් යුක්ත ව මවුපියන් කරා එළැඹියෙමි. එකල්හි ද මහාමේරුපථිකවනගහන ශෙබර කොට ඇති වසුධාඛණ්ඩා තොමෝ කම්පා වූ ය.

122. යළි සාකිස වූ ඥාතින් හා සමඟ මහාවනයෙන් නික්ම නගර ශ්‍රේෂ්ඨ වූ උතුම් ජයතුරා නුවරට පිවිසියෙමි.

123. එකල්හි ද සන්තරුවන් දැසි වට. මහමෙවට, මහාමේරු පර්වත වන ගහන මොලි කොට ඇති වසුධාඛණ්ඩා තොමෝ කම්පා වූ ය.

124. වෙනනා රහිත සුවදුක් නොදත් මේ මහාපෘථිවි තොමෝ මාගේ දනබලයෙන් සන්තරක් කම්පා වූ ය.

නවවන වෙස්සන්තර වරියා යි.

10. ස්සපණ්ඩිත වරියං.

125. පුනාපරං යද් හොමී සසකො පවනවාරිකො¹
තිණපණ්ණසාකඵලහකොං පරහෙයනවිච්ඡිකො.
126. මකෙකවා ච සිගාලො ච² උඤ්ජොනො චහං තද්
වසාම ඵකසාමනනා සායං පාතො පදිසසරො³.
127. අහං තෙ අනුසාසාමි කිරියෙ කල්‍යාණපාපකෙ
පාපානි පරිවජ්ජෙථ කල්‍යාණෙහිතිවිසුථ.
128. උපොසථමහි දිවසෙ චන්දං දිසවාන පූරිතං
ඵතෙසං තත්ථ ආචිකම්⁴ දිවසො අජජ්ජොපොසථො.
129. දුනානි පටියාදෙථ දකඛ්ණෙය්‍යසු දතවෙ
දකො දුතං දකඛ්ණෙය්‍යො උපවසාමුපොසථන්ති.
130. තෙ⁵ මෙ සාධුති වක්ඛාන යථාසත්ති යථාබලං
දුනානි පටියාදෙකො දකඛ්ණෙය්‍යං ගවෙසිසුං⁶.
131. අහං ත්‍රියසජ්ජ විතෙතසිං දුතං දකඛ්ණානුච්ඡවං
යදිහං උගෙ දකඛ්ණෙය්‍යං කිං මෙ දුතං හවිසුති.
132. න මෙ අත්ථි තිලා මුග්ගා මාසා වා තණ්ඩුලා සතං
අහං තිණෙන යාපෙමි නසකකා තිණ දතවෙ.
133. යදි කොචි ඵති⁷ දකඛ්ණෙය්‍යො හික්ඛාය මම සතතිකෙ
දජ්ජාහං සකමනනානං න සො තුලෙචා ගමිසුති.
134. මම සඛ්ඛප්පමඤ්ඤය සකෙකා බ්‍රාහ්මණවණ්ණිනා⁸
ආසයං මෙ උපාගඤ්ඤ දුතං විමංසනාය මෙ.
135. තමහං දිසවාන සනතුලෙසා ඉදං වචනමබ්‍රුවිං
සාධු බොසි අනුප්පනෙනා සාස හෙතු මමනතිකෙ.

1. වාරකො - මජ්ඣ.

2. සිගාලො - මජ්ඣ.

3. පාතොවාදිස්සරො - සිමු.

4. ආචික්ඛි-මජ්ඣ. සිමු.

5. තංමෙ - මජ්ඣ.

6. ගවෙසිසුං - සිමු. ගවෙසෙය්‍යසුං - මජ්ඣ.

7. යදි ඵති - PTS

8. වණ්ණිනො - සිමු.

10. සසපණ්ඩිත වරියාව

125. නැවත අනෙකුදු වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම් තණපත් පළා පලවැළ බුදින, මහවෙනෙහි හැසිරෙන අභිසක වූ යා වැ උපනිම ද,

126. එකල්හි වසුරෙක සිවලෙක මස්කාවෙක මම යැ යන අපි නුදුරු පෙදෙසකැ වුසුමහ. උදය සවස එක්තැන් වැ දක්නා ලැබෙමහ.

127. මම් ඔවුනට “පවින් දුරුවවු, කුසල් දහමිහි යෙදි පවතුම” යයි කුශලාකුශලකර්මයෙහි අනුශාසනා කෙරෙමි.

128 - 129. පොහෝදවස්හි (පුරතුදුස්වක්ඛය මඳක්) නුපුන්සඳ දැක ඔවුනට එහිදී ‘අඳ පොහෝ දිනය වෙයි. දක්ෂිණාර්ථ කෙනකුන්ට දෙන්නට දන් පිළියෙළ කරවු. දක්ෂිණාර්ථ කෙනකුන් කෙරෙහි දනක් දී පෙහෙවස් වසවු’ යයි කියෙමි.

130. ඔහු මට ‘මැනවැ’ යි කියා ශක්ති පරිදි බල පරිදි දන් පිළියෙළ කොට දක්ෂිණාර්ථයකු සෙවුහ.

131. මම් හිඳගෙන දක්ෂිණාවට හෝ දක්ෂිණාර්ථයනට හෝ තිසි දෙයධර්මයක් සිතමි. ‘ඉදින් මම් දක්ෂිණාර්ථ කෙනකුන් ලබමි නම් දියයුතු කවර වස්තුවක් මට ඇද්ද’යි.

132. තල මුං මැ සහල් ගිතෙල් හෝ මට නැත. මම් තණපතින් යැපෙමි. තණපත් (දක්ෂිණාර්ථයනට දෙන්නට) නො හැක්ක.

133. ඉදින් පිඬු පිණිස මා වෙතට කිසිවෙක් ආ නම් මම ඔහුට සිය සිරුර දෙන්නෙමි. (එකල්හි) හෙතෙම නො සිස් වැ යන්නේ යි.

134. මා ගේ ඒ අදහස දන සක්දෙව රජ බමුණුවෙස් ගත් අත් බැවින් මාගේ ද්‍යාධ්‍යායය විමසන පිණිස මා වසන වන ළැහැබ කරා එළඹියේ ය.

135. බමුණුවෙස් ගත් ඔහු දැක සතුටු වූයෙමි ‘ආහාර හෙතෙයන් මා සම්පයට ආයෙහි මැනවැ’ යන මෙවදන් කියෙමි.

136. අදින්නපුබ්බං¹ දුතවරං අජජ දසසාථි තෙ අහං
තුචං සිලගුණුපෙතො අපුත්තනේන පරහෙය්නං.
137. එහි අඟ්ගිං පදීපෙහි නානා කලෙය් සමානිය
අහං පටිසංමනනානං පකකං තං හකබ්බිසසසි
138. සාධුනි සො හට්ඨමනො නානා කලෙය් සමානයි
මහනං අකාසි විතකං කතො නඛඛාරං² ගබ්හකං
139. අග්ගිං තත්ථ පදීපෙසි යථාසො බීජං මහා හවෙ
ථොටෙතො රජගතෙ ගතෙන එකමනනං උපාවිසි.
140. යද මහා කට්ඨපුරුෂො ආදින්නො³ ධම් ධමායනි⁴
තදුප්පතිතො පපති⁵ මජ්ඣෙ ජාලසිඛනනරං
141. යථා සිතොදකං නාම පට්ටයං යසස කසසථි
සමෙති දරථපරිලාහං අසසාදං දෙති පිති ව්
142. තථෙව ජලිතං අඟ්ගිං පට්ටයසා මමං⁶ තද
සබ්බං සමෙති දරථං යථා සිතොදකං විය
143. ජට්ඨි වමමං මංසංනහරං⁷ අට්ඨිං හදය ඛකුතං
කෙවලං සකලං කායං බ්‍රාහ්මණස්ස අද්දසහනනි

සසපණ්ඩිත වරියං දසමං.

අකිත්ති බ්‍රාහ්මණො සබ්බො කුරුරාජා ධනඤ්ජයො
මහා සුදසසනො රාජා මහාගොවිඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණො
නිමි වඤ්ඤ කුමාරො ව සිවි වෙසසනනරො සසො
අහමෙව තද ආසිං යො තෙ දුතවරෙ අද.

එතෙ දුතපරික්ඛාරා එතෙ දුතස්ස පාරමි
ජීවිතං⁸ යාවකෙ දතො ඉමං පාරමි⁹ පුරසි.

භික්ඛායුපගතං දිස්වා සකත්තානං පරිවට්ඨං
දුතෙන මෙ සමො නත්ති එසා මෙ දුතපාරමිති

දුතපාරමිතා නිට්ඨිතා.

1. පුබ්බ - වජ්ජ.

2. අඛාර - මජ්ජ.

3. ධුම ධුමායනි - සි.මු. ධුමායනි - මජ්ජ.

4. පසති - සි. මජ්ජ.

5. පිතිඤ්ඤ - මජ්ජ.

6. මම - මජ්ජ.

7. නහාර - මජ්ජ.

8. ජීවිත-මජ්ජ.

9. පාරමි-යජ්ජ.

136. මම අද තොපට නුදුන්විරු දනක් දෙමි. තෙපි ශීලභුණ්ණයෙන් යුක්ත වූවහු යැ(එහෙයින්) තෙපෙ විසින් මෙරමා පෙළුනු නො නිසි වෙයි.

137. මෙහි එව. නොයෙක් දර රැස් කොට ගිනි දල්වව. (එහි පැන) මම මාගේ සිරුර පලහන්නෙමි. පැහැණු එය තෙපි බුද්ධිමත් වූ යැ.

138. සක්දෙවරජ 'යොගකැ' යි සතුටුසිත් ඇතියේ නොයෙක් දර රැස් කළේ යැ. අඟුරු ගැබ් කෙට මහත් වූ සැයක් කෙළේ ය.

139. එහි ඒ ගිනිකඳු යමාස් වහා මහත් වන්නේ ද එපරිද්දෙන් දල්වී යැ (එම) බුද්ධි වැකුණු මා ගේ ගාත්‍රයන් (තවරක්) සලාපියා එකක්පස් වැ පුනිමි.

140. යම් කලෙකැ ඒ මහත් වූ දරරැස ගාත්පසින් ඇවිළගත්තේ 'ධම ධම' යන අනුකරණ කෙරෙ ද එකල්හි දුල්සිළු අතුරෙහි වූ (අඟුරුරැස) මැද පැන වැටිණිමි.

141. යමෙක් ගිම්කලැ සිහිල්දිය නම් යම් කිසිවක්හු විසින් පිටි-සියේ (ඔහුගේ) පිඩා පරිඳහ යන්සිඳුවා ද දස්වැසිලි හා මිත්‍රිය හා උපදවා ද-

142. එසේ වැ එකල්හි දුල්වුණු ගින්නට පිවිසි මාගේ සියලු ගරිරපිඩා සිහිල්දිය සෙයින් යන්සිඳුවයි.

143. සිව් යැ සව් යැ මස්පිඩු යැ නහර යැ ඇට යැ හදමස් යැ යන මේ ඇති හුදු සියලු සිරුර (සක්දෙව්) බමුණුට මම දිනිමි'යි.

දස වැනි සසපණ්ඩිත වරියා යි.

උද්දනය:

යම් කලෙකැ යමෙක් අකිත්ති බ්‍රාහ්මණ වැ සංඛි බ්‍රාහ්මණ වැ කුරුරජ වැ ධනඤ්ජය රජ වැ මහාසුදර්ශන රජ වැ මහාගොවින්ද බමුණු වැ නිම් රජ වැ වන්ද්‍රකුමාර වැ සිවිරජ වැ වෙස්සන්තර රජ වැ ගගපණ්ඩිත වැ ඉපැද ඒ උතුම් දනයන් දුන්නේ නම් එකල්හි ඒ මම මැ විමි.

තෙල පරිත්‍යාගයෝ (මා ගේ) දනපරික්කාරයෝ වෙති. තුලුහු දනපාරමිතා වෙති. (මාගේ) ජීවිතය යදියනට දී මේ දන පාරමිතාව පිරිමි.

හික්ෂා පිණිස පැමිණි යාවකයා දැක තම සිරුර පරිත්‍යාග කෙළෙමි. දිමෙන් මා හා සමයෙක් නැති. මේ මාගේ දනපරමාණී පාරමිතාව යි.

පළමු වැනි අකිත්තිවර්ගය යි.

දනපාරමිතා නිමි.

2. සිලපාරමිතා

1. මාතුපොසක වරිය.

144. යද අහොසි¹ පවනෙ කුසුරො මාතුපොසකො
න, තද අසී මභියා ගුණෙන මම සාදිසො.
145. පවනෙ දිසවා වනවරො රඤ්ඤා මං පටිවෙදසි
තවානුවජ්ඣො මහාරාජ ගජො වසති කානනො.
146. න තස්ස පරිබාය'කේ² නසි ආලොකකාසුයා³
සමං ගහිතෙ සොණ්ඩාය සයමෙව ඉධෙහිති⁴.
147. තස්ස නං වචනං සුඤ්ඤා රාජාපි තුට්ඨමානසො
පෙසෙසි හතීදමකං ඡෙකාවරියං සුසිකඛිතං.
148. ගතකාග⁵ සො හතීදමකො අඤ්ඤා පදුමස්සරෙ
හිසමුලාලං උඤ්ඤා යාපනස්ථාය මාතුයා.
149. විඤ්ඤාය මෙ සීලගුණං ලක්ඛණං උපධාරසී
එහි පුත්තාති වජාන මම සොණ්ඩාය අග්ගහි.
150. යමෙම තද පාකතිකං සරිරානුගතං බලං
අජජ නාගසහස්සානං බලෙන සමසාදිසං.
151. යදිහං තෙසං පකුප්පයාං උපෙතානා' ගහනාය මං
පටිබලො හවෙ තෙසං යාව රජජමපි මානුසං.
152. අපි වාහං සීල' රක්ඛාය සීලපාරමී පුරිය⁶
න කරොමී විතෙත අඤ්ඤාපතං පකඛිපතෙත මමාලොකෙ
153. යදි තෙ මං තත් කො ධෙවියාං ඵරසුහි තොමරෙහි ච
තෙව තෙසං පකුප්පයාං සීලබණ්ඩහයා මමාති

මාතුපොසකවරියං පඨමං.⁷

1. අහොසි-මජ්ඣ.

2. පරිබාය-මජ්ඣ.

3. නපියාල්හක-සිච්ඡ.

4. නපිලාලක-PTS-නපිලාලක-මජ්ඣ.

5. ඉතෙයෙහිති-මජ්ඣ.

6. ගත්තවා-සිච්ඡ.

7. උපෙත-කත්ථසී.

8. සීල-රක්ඛාය-සිච්ඡ.

9. පුරියා-නා-මජ්ඣ.

පුරසි-සි.

9. සීලවනාගවරියං පඨමං-සි.

2. ශීල පාරමිතාව

1. මාතුපොසක වර්යාව

144. යම් කලෙකැ මම මහවෙනෙහි මාතුපොසක වූ හසිරාජ වීම් ද එකලැ පොළෝතෙලෙහි සිල්ගුණයෙන් මා හා සම වූ කිසිවෙක් නැති.

145. මහාවනයෙහි දී වනවරපුරුෂයෙක් මා දැක රජුට මෙසේ සැල කෙළේ යැ. 'මහරජ තොපට නිසි ඇත්රජෙක් මහවෙනෙහි වෙසේ යැ'යි.

146. 'ඔහු ගැනීමෙහි ලා අගලින් අතීයෙක් නැත. ඇතුන් බඳනා ටැඹිනුදු බොරුවළිනුදු ප්‍රයෝජන නො ද ඇති. සොඬින් ගත්කල්හි තෙමේ මැ මෙහි එන්නේ යැ'යි රජුට දැන්වී.

147. ඔහු ගේ එබස් අසා තුටුසිත් ඇති රජ තෙමේ ද ඇතුන් දමනය කරන මොනවට හික්මුණු නිපුණ ඇදුරකු යැවී යැ.

148. එ ඇත්ඇදුරු ද (එහි) ගොස් මවගේ යාපනය පිණිස පියුම්-විල්හි නෙළුබල හා නෙළුබුදුලි උදුරන ඇත්රජු දිවී.

149. හෙතෙම මා ගේ ශීලගුණය දැක සිරුරුලකුණු විමසී යැ. ඉක්බිති 'එව පුතැ'යි කියා මා ගේ සොඬ ගත්තේ යැ.

150. එකල්හි මට යම් පියවිසිරුරුබලයෙක් වී ද, ඒ අද ඇතුන් දහසක්හුගේ බලය හා සුදුසු වෙයි.

151. 'ඉදින් මා ගැනීම වෙතට පැමිණි ඔවුනට මම කිපියෙම නම් ඔවුන්ගේ මානුෂරාජාය පවා වැනැසීමට පොහොසත් වීම්.

152. එතෙකුදුවත් මම (තමා කෙරෙහි වූ) සිල් රක්තා පිණිස ශීලපාරමිතාව පුරනු පිණිස, මා වැඟෙහි බැඳ තබන්නාහු දැක ද සිත්හි වෙනසක් නො කෙළෙමි.

153. ඉදින් එහි දී ඔහු පොරොචින් ද තෝමරයෙන් ද මා කොටන්නාහු නම් මා ගේ සිල් බිඳුනා බියෙන් ඔවුනට නො මැ කිපෙන්නෙමි.

පළමු වැනි මාතුපොසක වර්යා යි.

2. භූරිදාන වරියං.

154. පුගාපරං යද හොමී භූරිදානො මහිද්ධිකො
විරූපසෙඛන මහාරඤ්ඤා දෙවලොකමගවජ්ඣං.
155. තස්ස පසංකිත්තං දෙවෙ ඵකන්තං පුබ්බ සමසපිනෙ
තං සහං ගමනස්ථාය සිලබ්බතං සමාදිධං.
156. සරිරකිව්වං කක්ඛාන භුක්ඛා යාපනමෙත්තකං
චතුරො අඛෙය අධිට්ඨාය සෙමි වමේක මුද්ධති.
157. ඡට්ඨා වමෙතන මංසෙන නහාරුද්ධස්සෙහි වා
යස්ස ඵතෙන කරණීයං දින්නං ඵව හරාතු¹ යො.
158. සංයිතො අකතඤ්ඤානා ආලම්බනො² මමග්ගහි
පෙළාය පක්ඛිපිත්තාන³ කිළෙති මං තභිං තභිං.
159. පෙළාය පක්ඛිපතෙත්ති සමමුද්දානෙත්ති පාණිනා
ආලම්බනො⁴ න කුප්පාමි සිලබණ්ඩහයා මම.
160. සකප්චිත පරිවටාගො තණතො ලහුකො මම
සිලච්ඡිකකමො මයහං පඨවිලබ්බන්නා⁵ විය.
161. නිරන්තරං ජාතිසතං වජෙය්‍යං මම ජිවිතං
නෙව සිලං පභිඤ්ඤායං චතුද්දිපානගෙතුපි.
162. අපි වාහං සිල⁶ රක්ඛාය සිලපාරම්පුරියා
න කරොමි චිත්තෙ අඤ්ඤාපන්නං පක්ඛිපන්තමි පෙළකෙති.

භූරිදාන වරියං දුතියං.

1. හරතු-සිමු

2. ආලම්බායනො-මජ්ඣං.

3. ආලම්පනො-PTS

4. පක්ඛිපත්තා-මජ්ඣං.

4. ආලම්පනො-මජ්ඣං.

5. උප්පන්නා-සිං-උප්පත්තනා-මජ්ඣං.

6. සිලං රක්ඛාය-සි.මු

2. භූරිදත්ත වරියාව

154. නැවත අනෙක් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙක මම මහත් සෘද්ධි ඇති භූරිදත්ත නම් නාගරාජ වැ උපන්මි ද එකල්හි (මම) විරූපාක්ෂ නම් මහරජු හා සමග (තවත්සා) දෙව්ලොවට ගියෙමි.

155. එහි දී අත්‍යන්තප්‍රබයෙන් සමර්පිත වූ දෙවියන් දැක දෙව්ලොවට යනු පිණිස ශීල සඬ්ඛ්‍යාත වූ ඉතවයඝාව සමානන් වීමි.

156. (මුවතෙවුම් ආදී) සිරුරුකිස කොට යැපෙන පමණ අහරක් වළඳා සතර අසක් ඉටාගෙන තුබියක් මතුයෙහි ගෙන යා කෙළෙමි.

157. (එ සතර අහ නම්:) 'සලක්ගට සිටියෙන් සමින් මසින් නහරින් හා ඇටයෙන් වෙවසි මෙයින් කටයුත්තක් ඇත්තම් ඒ දෙන ලද මැයි හෙතෙම එය ගෙන යේව'යි.

158. අකාතඥ වූ නෙසාදයා (වැද්ද) විසින් ලකුණු කියනලද ආලම්බන තෙමේ මා අල්වා ගත්තේ ය. හෙතෙම මා පැසෙක්හි බහා ඒ ඒ කැන කෙළවයි.

159. පැසෙහි බහාලන කල ද අතින් මඩනා කල ද 'මාගේ ශීලය බිඳෙයි' යන බියෙන් ආලම්බනයා කෙරෙහි නොකිපි ගියෙමි.

160. සඬ්ඛිය ජීවිතපරිත්‍යාගය තෘණශලාකාවක් පරිත්‍යාගයට ද වඩා ලඝු කොට මට වැටහෙයි. ශීල ව්‍යතික්‍රමය වූ කලි පොළොව පෙරළීමක් මෙන් මට වැටහීගියේ යැ.

161. නිරතුරු ජාතිසියයක් මුළුල්ලෙහි මාගේ ජීවිතය පරිත්‍යාග කරනෙමි. සතර දිවයින හෙයින්ද සිල් නො මැ බිඳිනෙමි.

162. තවද සිල් රක්තා පිණිස සිල් පැරුම් පුරනු පිණිස හැනහැන මා පෙළායෙහි බහාලන ආලම්බනයා කෙරෙහි ද මා සිත තුළ වෙනසක් නො කෙළෙමි.

දෙ වැනි භූරිදත්තවරියා යි.

3. වමෙපයානාග වරියං.

167. පුනාපරං යද හොමි වමෙපයාකො මහිද්ධිකො
තදපි ධම්මකො ආසිං¹ සීලබ්බතසමපපිනො.
168. තදපි මං ධම්මචාරිං උපවුක්ථං උපොසථං
අභිතුණ්ඨිකො² ගහෙත්වාන රාජද්වාරමහි කීළ්ඨි.
169. යං³ සො වණ්ණං විතනයති නිලං පිතංකු⁴ ලොභිතං
තස්ස විතනානුවතෙතොනො හොමි විතති සන්තිහො.
170. ඵලං කරෙයාං⁵ උදකං උදකමිති ඵලං කරෙ
යදිහං තස්ස පකුපෙයාං බණෙන ජාරිකං කරෙ.
171. යදි විතතවසි හෙසං පරිභාසිසාමි සීලතො
සීලෙන පරිභිණස්ස උතතමසො න සිජ්ඣති.
172. කාමං භිජ්ජතු යං කායො ඉධෙව විකිරියතු
නෙව සීලං පභිඤ්ඤාං විකිරෙනෙ භුසං වියාති.

වමෙපයා නාගවරියං තතියං.

4. චුලලබොධි වරියං.

173. පුනාපරං යද හොමි චුලලබොධිං සුසීලවා
හවං දිස්වාන හයතො නෙකබ්බමං අභිජිකම්මිං¹
174. යාමෙ දුතිසිකා ආසි බ්‍රාහ්මණී කතකසනතිහා
සාපි වට්ඨෙ අනපෙකම් නෙකබ්බමං අභිජිකම්මි.
175. නිරාලයා ජිත්ත බන්ධු අනපෙකම් කුලෙ ගණෙ
වරතනාගාමනිගමං බාරාණසි මුපාගමු.
176. තත්ථ වසාම නිපකා අසංසද්ධා කුලෙ ගණෙ
නිරාකුලෙ අපසසද්දෙ රාජ්‍යානෙ වසාමුහො.

1. ආසි-සි-PTS

2. අභිගුණ්ඨිකො සි.

3. යං යං -මජ්ඣ.

4. නිලපිතං-ව-PTS-නිලං ව පිතං මජ්ඣ.
නිලංකු ව පිතංලොභිතං-සි.වු.

5. කරෙයා චුදකං-මජ්ඣ.

6. චුළ-මජ්ඣ.

7. අභිජිකම්මි-සි.වු.

3. වම්පෙය්‍යනාග වරියාව

167. තවද අනෙක් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙක මම් මහත් සාද්ධි ඇති වම්පෙය්‍ය නම් දිව්‍යනාගරාජ වැ උපතීම ද එකල්හිදු ශීලවුත සමාදානයෙන් යුක්ත දු ධාර්මිකයෙමි වීමි.

168. එකල්හි දු ධාර්මික වැ පෙහෙවස් සමාදන් වැ සිටි මා අභිතුණ්ඨිකයෙක් අල්ලාගෙන රජගෙදෙර ක්‍රීඩා කරවයි.

169. එ අභිතුණ්ඨික තෙමේ නිල්වන් හෝ රන්වන් හෝ ලේවන් හෝ යම් පැහැයක් සිතාද, ඔහු ගේ සිතට අනුව පවත්නෙමි. සිතු ආකාර ඇත්තෙමි වෙමි.

170. මම් පොළොව ජලය කෙරෙමි. ජලය ද පොළොව කෙරෙමි. ඉදින් ඔහුට කිපුණෙම නම් ඇසිල්ලෙකින් ඔහු හඬ කොට දියමි.

171. ඉදින් මම් සිතට වසහ වීම නම් ශීලයෙන් පිරිහී යන්නෙමි. ශීලයෙන් පිරිහුණහට උත්තමාක්ඛීය සිද්ධ නො වෙයි.

172. මේ ගරිරය එකාත්තයෙන් බිඳියේවා! මෙහි මැ විසිරයේවා! බොල්මිටක් සෙයින් මාගේ සිරුර විසිර යන කල්හිදු ශීලය නො බිඳින්නෙමි.

තුන් වැනි වම්පෙය්‍යනාග වරියා යි.

4. චූළබොධි වරියාව

173. තවද අනෙක් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙක මම් ශීලසම්පන්න වූ චූල්ලබොධි නම් පරිමාජක වීම ද, එකලැ සියලු හවය හය වශයෙන් දැක නෛෂ්ත්‍රමය තන්ප්‍රතිපක්ෂ හෙයින් දැක පැවිදි වීමි.

174. මට රන් බඳු සිව්පැහැ ඇති යම් බමුණු බිරිඳක් වූ නම් ඔ තොමෝ ද සසරෙහි අපෙක්ෂා රහිත වැ අභිනිෂ්ක්‍රමණ කළා යැ.

175. ඇපි නිරාලය වැ සිදුනාලද තෘෂ්ණාබන්ධන ඇති වැ කුලයෙහි ගණයෙහි අපෙක්ෂා නැති වැ ගම්නියම්ගම්හි හැසිරෙමින් බරණැස කරා පැමිණියම්හ.

176. එහි නුවණැති ඇපි දෙදෙන කුලයෙහි ගණයෙහි නො ඇලුණමෝ (ජනසංඝ්ථාර රහිත බැවින්) නිරාකුල වූ නිශ්ශබ්ද වූ රාජොද්‍යානයෙහි වුසුම්හ.

177. උය්‍යාන දස්සනං ගනන්වා රාජා අද්දස බ්‍රාහ්මණිං
උපගමම මමං පුච්ඡි තුය්‍යෙසා කස්ස හාරිසා¹.
178. එවං චුක්ඛෙ අහං තස්ස ඉදං වචනමබ්‍රවිං
න මයහං භරිසා එසා සහධම්මො² එකසාසනි
179. තස්ස³ සාරත්තාධිගතො⁴ ගාහාපෙක්ඛාන වෙට්ඨෙ⁵
නිපපිළයනෙතා බලසා අනෙතපුරං පච්ඡසයි.
180. ඔද්දත්තකියා⁶ මය්‍යං සහජා එකසාසනි
ආකඩ්ඪිත්වා නයන්තියා⁷ කොපො වෙ උපපජ්ජථ
181. සහ කොපෙ සමුප්පනො සීලබ්බතමෙනුසාරිං
තඤ්ච කෝපං නිග්ගණ්හිං නාද්ධිං වඩ්ඪිතුජරි⁸
182. යදිහං⁹ බ්‍රාහ්මණිං කොචි කොට්ඨයා නිණ්ඨසත්තියා
නෙචි සීලං පභිජෙද්දයං බොධියායෙච කාරණං
183. නමෙ සා බ්‍රාහ්මණි දෙස්සා න පි මෙ බලං න විජජති
සබ්බඤ්ඤානං පියං මය්‍යං තස්මා සීලානුරක්ඛිස්සන්ති

චුලලබොධිවරියං චතුස්ථං.

5. මහිසරාජ වරියං

184. පුනාපරං යද හොමි මහිසො¹⁰ පචනචාරිකො¹¹
පච්ඤ්ඤායො බලවා මහනෙතා භීම දස්සනො.
185. පඤ්ඤා රෙගිරි දුග්ගෙ ව රුක්ඛමුලෙ දකාසයෙ
හොතෙඤ්ච යානං මහිසානා¹² කොචි කොචි තභිං තභිං.
186. විවරනෙතා බ්‍රහ්මාරඤ්ඤා යානං අද්දස හද්දකං
තං යානං උපගන්ත්වාන නිට්ඨාමි ව සයාමි ව.

1. හාරියානි-මජ්ඣං.

2. සහජා-මජ්ඣං.

3. කිස්සා-මජ්ඣං.

4. සාරත්තගධිකො-සීමු.

5. වෙතකො-මජ්ඣං.

6. ඔද්දත්තකියා-PTS

7. නියන්තියා-PTS

8. වඩ්ඪිතුජරි-මජ්ඣං.

9. වුඩ්ඪිතුජරි-PTS

10. යදිදං-මජ්ඣං.

11. මහිසා-මජ්ඣං.

12. වාරකො-සී.

13. මහිසානං-මජ්ඣං.

177. බරණැස්ස රජ උයන දැක්මට ගොස් බැමිණිය දිටි. (හේ) මා කරා පැමිණ 'මෝ' නොමෝ' නොපටි කවර යැ, කවරක්නුගේ භායාචකැ'යි (මා) විචාළේ යැ.

178. මෙසේ කී කල්හි මම ධුතංග මෙවදන් කිමි: මෝ' නොමෝ' මාගේ භායා නො වෙයි. සහධාර්මික වූ සමානශික්ෂා ඇත්තකැ'යි කියෙමි.

179. ඇය පිළිබඳ වැ බලවත් රාගයෙන් බැඳුණේ දසුන් (රාජ-පුරුෂයන්) ලවා ගත්වා ගෙන බ්‍රාහ්මණයන් පෙළමින් ඇනොවුරට ඇතුළු කරවි.

180. (ප්‍රමුඛයා ජාති වශයෙන්) මාගේ සහජාව වූ සමාන ශික්ෂා ඇති (උදකපාත්‍ර සාක්ෂි කොට ගත් බැවින්) ඔදපත්තිකි වූ භායාච ඇදගෙන යන කල්හි මට කොප උපන.

181. කොපය උපන් කල්හි ඒ හා සමග ශීලව්‍යය සිහි කෙළෙමි. එහි මැ ඒ කොපය නිග්‍රහ කෙළෙමි. මන්තෙහි වැඩෙන්නට නුදුන්නි.

182. ඉදින් කිසිවෙක් එ බැමිණිය තියුණු සැත්තැ කොටා නම් සමාක්-සම්බොධිය මැ කරුණු කොට සිල් නො මැ බිඳෙන්නෙමි.

183. එ බැමිණි මට අප්‍රිය නො වෙයි, මට බල නැත්තේ නො ද වෙයි, මට සම්ඤ්ඤාය ප්‍රිය වෙයි, එහෙයින් ශීලය රක්ෂා කෙළෙමි'යි.

සතර වැනි වූළබොධිවර්ගය යි

5. මහිසරාජ වර්ගාව

184. තවද අනික් වයාචක් කියමි. යම් කලෙක මම වෙසෙසින් වැඩුණු කය ඇති ශක්ති ඇති මගත් වූ සිරුරැ ඇති බිහිසුණු දකුම් ඇති මහවෙතෙහි හැසිරෙනසුලු මිහි වැ උපනිමි ද- (එකල්හි)

185-186. තෙල මහවෙතෙහි ප්‍රාග්භාරපයහි ද ගිරිදුරියෙහි ද වාක්ෂ-මුලයෙහි ද ජලාගය සම්පයෙහි ද කිසි පාදෙසෙක් මිහිවුනට සිටුනාතැන් වෙද ඒ ඒ තැන්හි සරනුයෙමි පොළුරු තැනක් දිටිමි. එතැනට එළඹැ සිටුනෙමි ද හෝනෙමි ද වෙමි.

187. අපේසු කපිමාගනනා පාපො අනරියො ලුහු
බකෙ නලාටෙ හමුකෙ මුගනති සිහණෙනි මං.
188. සකමි දිවසං දුතියං තතියං චතුසමි ච
දුසෙති මං සබ්බකාලං තෙන භොමී උපද්දතො.
189. මමං උපද්දතං දිසවා යකෙබ්බා මං ඉදමබ්බි
නාසෙහෙනං¹ ඡවං පාපං සිඬ්භගි ච බුරෙහි ච.
190. එවං වුතෙන තද යකෙබ්බ අහං තං ඉදමබ්බි
කිංකං මකෙබ්බි කුණපෙන පාපෙන අනරියෙන මං².
191. යදිහං තස්ස කුපප්පය්‍යං තතො භීතතරො හවෙ
සීලඤ්ච මෙ පභිජෙජ්ජය්‍යා විඤ්ඤ ච ගරහෙය්‍යු මං.
192. භිළිතා ජීවිතා වාපි පරිජුඤ්ඤා මතං චරං
කායාහං ජීවිතහෙතුපි කාභාමි පරහෙදන්.
193. මමෙ වායං³ මඤ්ඤමානො අඤ්ඤපෙවං කරිස්සති
තෙව තස්ස වධිස්සන්ති සා මෙ මුතති හවිස්සති.
194. භීතමජ්ඣමඋකකට්ඨ සහනො අවමානිතං
එවං ලහති සප්පඤ්ඤ මනසා යථාපජ්ඣිතන්ති.

මහිස⁴ රාජවරියං පඤ්චමං.

6. රුරුමිගරාජ වරියං

195. පුනාපරං යද භොමී සුතත්ත කතකසන්තිභො
මිගරාජා රුරුනාම පරමසීල සමාහිතො.
196. රමෙම පාදයෙ රමණියෙ විචිතෙන අමනුස්සකෙ
තස්ස වාසං උපගඤ්ජිං ගංගාකුලෙ මනොරමෙ.

x උභදකි ඉතිභවිතබ්බං

1. නාසහෙනං-සිමු

2. අනරියෙන-මජ්ඣං

3. මං-එවායං-PTS

4. මහිස-මජ්ඣං

187. එකල්හි ලාමක වූ නිහින ආචාර ඇති ලොල වූ වදුරෙක් එහි පැමිණ (මාගේ) කඳෙහි ද නළලෙහි ද බැමෙහි ද සුලුදිය කෙරෙයි වසුරු කෙරෙයි -

188. එක් දවසකුදු දෙවැනි දවස්හි දු තෙවැනි දවස්හි දු සිව්වැනි දවස්හි දු හැම කල්හිදු එ මා දූෂණය කෙරෙයි. එ වදුරු විසින් උපද්‍රවයෙම වෙමි.

189. එ රුක්හි (අධිපති වූ වෙසෙන) දෙව් (ඔහු විසින්) පෙළනලද මාදෑක මට මෙවදන් කී: හිත වූ ලාමක වූ තෙල වදුරු හඟිනුදු ඇත කරයෙනුදු මැඩ නසව'යි කී.

190. එසඳු එ දෙවියා එසේ කී කල්හි මම ඔහුට මෙ වදන් කීම: කුමක් හෙයින් තෙපි (කුණප සදාශ හෙයින්) කුණප වූ ලාමක වූ අනායාසි වුවහු සමග මා තවරා දැයි.

191. ඉදින් මම ඔහුට කිසෙම නම් ඔහුට ද වඩා හිතතරයෙම වෙමි. මා ගේ සිලුදු බිඳෙන්නේ යැ. නුවණැති දෙවිමිනිස්සු ද මට ගරහන්නාහ'යි.

192. (නුවණැතියන් විසින්) ගර්හිත වූ ජීවිතයට ද වඩා පවිත්‍ර වූ ශීලයෙන් යුක්ත වූ මරණය මැ උතුමැ, කිම මම ජීවිතය නිමිති කොට ද මෙරමා වෙහෙසනු කරන්නෙමි ද?

193. මම තෙම මා මෙන් හඟිනේ අන් මිනිවුන්ට ද මෙසේ කරන්නේ යැ එහිලා ඔහු මැ (හඟින් ඇත මොහු) නසන්නාහ, ඒ නැසීම මට මිදීම වන්නේ යි.

194. හිත මධ්‍යම උත්කාෂ්ටයන් නිමිති කොට ඔවුන් විසින් කළ අවමානය ඉවසනුයේ සප්‍රාඥ තෙමේ මෙසේ සිතින් ප්‍රාර්ථනා කළ පරිදි (සඵඤ්ඤාභ්‍යාසය) ප්‍රතිවෙධ කෙරේ යයි.

පස් වැනි මනිසරාජවරියා යි.

6. රුරුමිගරාජ වරියාව

195. නැවත ද අනෙක් වයඹාවක් කියමි. යම් කලෙකැ මම මොනොවට නැවු රන් බඳු පැහැ ඇති විශුද්ධ වූ සිල් හා එකඟ වූ සිත් ඇති රුරු නම් මාගරාජ වීම ද,

196. එකල්හි පුෂ්පඵලාදීන් රමණීය වූ ජනවාස රහිත වූ මිනිසුන්ගේ හැසිරීම් නැති රමා ප්‍රදේශයෙක්හි වූ, එහි සිත්කලු ගං ඉවුරෙකැ වාසයට පැමිණියෙමි.

197. අපො උපරිගංගාය ධනිකෙහි පරිපීළිතො
පුරිසො ගංගාය පපති¹ ජීවාමි වා මරාමි වා.
198. රත්තිඤ්චං සො ගඛාය වුයහමානො මහොදකෙ
රවනො කරුණං රාවං² මජ්ඣෙකෙ ගඛාය උච්ඡති.
199. තසසාහං සද්දං සුඤ්ඤාන කරුණං පරිදෙවතො
ගඛාය තිරෙ යානාන අපුච්ඡි කොසි කං නරො.
200. සො මෙ පුට්ඨො ව ව්‍යාකාසි අත්තනො කාරණං තද
ධනිකෙහි භිතො තසිතො පක්ඛනොගාහං මහානදිං.
201. තසස කඤ්ඤාන කරුණං වජ්ඣා මම ජීවිතං
පච්ඡිකා නිහරිං තසස අනුකාරමි රත්තියා.
202. අසසඤ්ඤා කාලමඤ්ඤාය තසසාහං ඉදමමුච්චිං
එකං තං වරං යාවාමි මා මං කසසචි පාවද.
203. නගරං ගතවාන ආචිකම් පුච්ඡිතො ධන හෙතුකො
රාජානං සො ගහෙකාන උපගඤ්ඡි මමනතිකං.
204. යාවතා කාරණං සබ්බං රඤ්ඤා ආරොචිතං මයා
රාජා සුඤ්ඤාන වචනං උසුං⁴ තසස පකප්පඨි
ඉධෙව සාතයිසාමි මිත්ත දුබ්බිං⁵ අනාරියං.
205. තමහං අනුරක්ඛනො නිමමිති මම අත්තනො
තිට්ඨතෙ සො මහාරාජ කාමඤ්ඤාරො⁶ භවාමි තෙ.
206. අනුරක්ඛං මම සීලං නාරක්ඛං මම ජීවිතං
සීලවා හි තද ආසිං බොධියා එව කාරණාති.

රුරුරාජ වරියං ජට්ඨමං.

1. පතති-මජ්ඣං-නා-PTS

2. රවං-මජ්ඣං-PTS

3. අස්සත්ත-සීමු

4. උස්සුං-මජ්ඣං-PTS

5. දුබ්බිං-සීමු-දුබ්බිං-නා

6. කාමඤ්ඤාරො-සී.මු

197. එකල්හි උඩුහොයැ ධනහිමියන් විසින් (ණය නො දෙනුයෙන්) පෙළනලද පුරුෂයෙක් (මෙයින්) ධනෙම්මා හෝ මියෙම්මා හෝ'යි ගහෙහි පැන්නේ යැ.

198. හෙතෙම ධදුච්ල් ගහැ මහවතුරෙහි ඉල්පෙනුයේ බැගෑහසින් හඬමින් ගහමැද යෙයි.

199. මම් බැගෑපත් වැ හඬන්නා වූ ඔහුගේ හඬ අසා ගඟුවුරෙහි සිට තෝ කවර මිනියෙක්හි දැ යි විචාළෙමි.

200. එකල්හි හෙ ද මා විසින් පුළුවස්නාලද්දේ 'මම ණයහිමි ධනිකයන් කෙරෙන් බියපත් වූයෙම් නැතිගන්නෙම් මහානදියට පැනපිමි'යි තමාගේ ක්‍රියාව ප්‍රකාශ කෙළේ යැ.

201. ඔහුට කරුණා උපදවා මාගේ දිවි පුද්‍ර ධය අඳුරෙහි ගහට පිටිය ඔහු (පිට හිඳුවා එයින්) බැහැර කෙළෙමි.

202. (විඩා හැරපියා) අස්වැසුණුකල් දැන මම් ඔහුට මෙ වදන් කිමි: මොප අතින් එක්වරයක් ඉල්වමි. 'නහලේ මා කිසිවක්හට කියව'යි.

203. හෙ නුවරට ගොස් (රත්මුවක) පුළුවස්නාලයේ ධනය හිමිකි කොට ඇතියේ (රජුට මා) දැන්විය. හෙතෙම රජු ගෙන මා වෙත එළැඹීමේ යැ.

204. (මා විසින් ඔහුට කළ) යම් පමණ උපකාරයෙක් වී ද. එහැම මා විසින් රජුට දන්වන ලද. රජ එබස් අසා මිත්‍රද්‍රෝහි වූ අනායාසී වූ මොහු මෙතැන්හි මැ නසාපියමි'යි ඒ පුරුෂයාහට තිය දුන්නෙහි සැදී යැ.

205. මම් ඔහු රක්නෙම් 'මහරජ කෙල පුරුෂයා සිටිවා. මම් තොපට රිසිදැ කරනුයෙම් වෙමි'යි මාගේ ආත්මයෙන් ඔහු පරිවර්තන කෙළෙමි. (මරණයෙන් මුදවාලිමි)

206. මාගේ ශීලය මැ ධකපිමි. මාගේ දිවි නො ධක්කෙමි. එකල්හි සමාක්සම්බොධිය මැ කරුණු කොට මම් සිල්වත් වීමි.

සවැනි රුරුමිගරාජ වරියා යි.

7. මාතඞග වරියං.

207. පුනාපරං යද හොමී ජට්ඨො උග්ගතාපනො
මාතඞගා නාම නාමෙන සීලවා සුසමාහිතො.
208. අහංකථා බ්‍රාහ්මණො එකො රඞ්ගාකුලෙ වසාමුහො
අහං වසාමී උපරි හෙට්ඨා වස්ති බ්‍රාහ්මණො.
209. විවරතො අනුකුලමහි උඤ්ඤං මෙ අසාමග්ගස
තස්ම ටං පරිභාසෙක්ඛා¹ අභිසපි මුද්ධිචාලනං.
210. යදිහං තස්ස පකුපෙපයාං යදි සීලං න ගොපයෙ
ඔලොකෙක්ඛාන 'හං තස්ස කරෙයාං ඡාරිතං විය.
211. යං සො තද මං අභිසපි කුපිතො දුට්ඨමානසො
තස්සෙව මත්තෙ නිපති යොගෙන නං පමොවසීං.
212. අනුරක්ඛිං මම සීලං නාරක්ඛිං මම ජිවිතං
සීලවා හි තද ආසිං බොධියා යෙව කාරණාති.

මාතඞගවරියං සත්තමං.

8. ධම්මදෙවපුත්ත වරියං.

213. පුනාපරං යද හොමී මහෙසකෙකා² මහිද්ධිකො
ධම්මො නාම මහායකො සබ්බලොකානුකම්පකො.
214. දස් කුසලකම්මපටෙ සමාදසෙනො මහාජනං
වරාමී ගාමනිගමං සමිතො සපරිජ්ජනො.
215. පාපො කදරියො යකෙඛා දිපෙනො දස් පාපකෙ
සොපෙත්ථ³ මහියා වරති සමිතො සපරිජ්ජනො.
216. ධම්මවාදී අධම්මො ව උග්ගා පච්චනිකා මයං
ධුරෙ ධුරං සංවයනො සමිතො පටිපටෙ උග්ගො.

1. පරිභාසිත්වා-සිමු

2. මහායක්ඛො-සිං-PTS

3. සොවෙත්ථ-සිමු

7. මාතඨග වරියාව

207. තවද අන් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙක මම ජටාධර වූ උග්‍ර වූ තපස් ඇති ශීල සම්පන්න වූ සමාහිත වූ සිත් ඇති නමින් මාතඨග නම් තාපස වූ උපනිමි ද,

208. (එකල ජාතිමත්ත නම්) බමුණු ද මමද (පැවිදි වූ) අපි දෙදෙනා ගං ඉවුරෙකැ වාසය කළෙමහ. මම උඩුගහ වසමි, එ බමුණු යටිගහ වෙසෙයි.

209. හෙතෙම ගංතෙර හැසිරෙනුයේ උඩුගහැ පිහිටි මා ගේ අසපුව දීටි. එහි දී 'මට පරිභව බැණ මා මුදුන් පැළේව'යි ශාප කෙළේ යැ.

210. ඉදින් මම ජටිලයාගට කිසියෙමි නම්, ඉදින් මම සිල් නො රැකියෙමි නම් මම ඔහු දෙස බලා ඔහු හඬ මෙන් කරන්නට සමරියෙමි.

211. කුපිත වූ දූෂිත සිත් ඇති ඒ ජටිල තෙම මට යම් ශාපයක් කෙළේ ද, ඒ ශාපය ඔහු මත්තෙහි මැ වැටිණ. ඒ ශාපය උපායෙන් මුදුලිමි.

212. මා ගේ ශීලපාරමිතාව මැ ආරක්ෂා කෙළෙමි. ජිවිතය ආරක්ෂා නො කෙළෙමි. සඵඤ්ඤාභ්‍යාස මැ සඳහා එකල්හි සිල්වත් වූයෙමි යි.

සත් වැනි මාතඨග වරියා යි.

8. ධම්මදෙවපුත්ත වරියාව

213. තවද අන් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙකැ මම මහායශස්ත වූ මහත්සාදධි ඇති සියලු ලොවට අනුකම්පා කරන ධර්ම නම් දිව්‍ය පුත්‍ර වැ උපනිමි ද,

214. එකල්හි මම මහාජනයා දශකුශල කර්මපථයෙහි සමාදන් කරවමින් මිත්‍රයන් සහිත වූයෙමි පරිවාරජනයා සහිත වූයෙමි ගමනියම්-ගමහි හැසිරෙමි.

215. පාපිෂ්ඨ වූ තද මසුරු වූ දිව්‍ය පුත්‍රයෙක් ද දශකුශලධර්මයන් ප්‍රකාශ කෙරෙමින් මිත්‍රයන් සහිත වූයේ පරිවාර ජනයා සහිත වැ පාරිථිය ආසන්නයෙහි හැසිරෙයි.

216. ධර්මවාදී වූ මම ද අධර්මවාදී වූ දිව්‍යපුත්‍ර ද යන අපි දෙදෙනා ඔවුනොවුන්ට ඉඳුරා විරුක වූවමෝ එක් දවසක් ප්‍රතිපථයෙහි තමා රියහිසින් මෙරමා රියහිස ගටමින් හමු වූමහ.

217. කලහො වහනති හෙය්වා කල්යාණපාපකසස ව
මග්ගා ඔක්කමනක්ඛාය¹ මහාපුද්දො උපට්ඨිතො.
218. යදිහං තස්ස පක්ඛාපසයාං යදි හිනෙදු තපොගුණං
සහ පරිජනං තස්ස රජභුතං කරෙය්‍යහං.
219. අපිවා'හං සීලරක්ඛාය නිබ්බාපෙක්ඛාන මානසං
සහ ජනෙතොක්කමික්ඛා පථං පාපස්ස 'දසහං.
220. සහ පථතො ඔක්කමෙන කක්ඛා විහතස්ස නිබ්බුතිං
විවරං අද්දසි පඨවී පාප්ඤ්ඤාස්ස තාවදේති.

ධම්ම²දෙවපුත්ත වරියං අවංමං.

9. අලීනසත්ත වරියං

221. පඤ්චාලරඳො නගරවරො³ කම්පිලායං⁴ පුරුත්තමෙ
රාජා ජයදදිසො නාම සීලගුණමුපාගමො.
222. තස්ස රඤ්ඤ අහං පුත්තො පුත්තමෙවා පුසිලවා
අලීනසත්තො ගුණවා අනුරක්ඛපරිජනො⁵ සද.
223. පිතා මෙ මිගචං ගන්තවා පොරිසාදං උපාගමි
සො මෙ පිතුමග්ගාහසි හසෙබ්බාසි මම මා වලි.
224. තස්ස තං වචනං පුත්තො හීතො තස්සිතපේධිතො
ඌරුක්කමෙහා අහු තස්ස දිස්වාන පොරිසාදකං.
225. මිගචං ගගෙක්ඛා මුඤ්ඤස්ස කක්ඛා ආගමනං පුත්ත
බ්‍රාහ්මණස්ස ධනං දක්ඛා පිතා ආමන්තසි මම.
226. රජජං පුත්ත, පටිපජ්ජ මා පමජ්ජ පුරං ඉදං
කතං මෙ පොරිසාදෙන මම ආගමනං පුත්ත.

1. උක්කමනත්ථාය-සායා

2. ධම්මා ධම්ම දෙව පුත්ත-සී.මු

3. නගරෙ-PTS

4. කපිලාය-සී.මු

කපිලාය-PTS-කපි

ලාය-සායා

5. අනුරක්ඛ පරිජනො PTS-සායා

217. එවිට ඒ ධාර්මික අධාර්මික දෙදෙනා ගේ මගින් ඉවත්වීම නිමිති කොට භය ජනක වූ කලහයෙක් විය. මහාසඛ්‍යාමයෙක් එළඹ සිටියේ යැ.

218. ඉදින් මම ඒ අධාර්මිකදෙවතාවාට කිපුණෙමි නම් (එයින් මාගේ) තපොගුණ බිඳී යන්නේ යැ. ඉදින් මම කිපියෙමි නම් පරිවාර සහිත වූ ඔහු ධූලි කරන්නට පොහොසත්වේ.

219. වැළිදු මම ශීලසංරක්ෂණය පිණිස සිත සන්තිද්‍රවාගෙන මාගේ පරිවාරජනයා හා සමග ඉවත් වූ ඒ පාපී වූ දෙවතාවාට මාගිය දිණිමි.

220. යථොක්ත නයින් සිත සන්තිද්‍රවා ගෙන මාගියෙන් ඉවත්වනු හා සමග එකෙණෙහි පාපී වූ දෙවියාට පෘථිවි තොමෝ චිවර දුන.

අටවැනි ධම්මදෙවපුත්ත වරියා යි.

9. අළිනසත්ත වරියාව

221. පක්‍ෂාල රටැ පිහිටි, දඹදිව අගනුවර වූ කම්පපුර නම් නගර වරයෙහි ආචාරශීලයෙන් හා රාජගුණයෙන් ද යුක්ත වූ ජයද්දිය නම් රජෙක් වී.

222. මේ එරජහට බහුශ්‍රැත වූ සිල්වත් වූ ගුණසම්පන්න වූ හැම කල්හි අනුරක්ක වූ පරිවාර ජනයා ඇති අළිනසත්ත නම් පුත්‍ර වැ උපන්නේ.

223. (එක් දවසක්) මා ගේ පියරජ මුවදඩ ගොස් පොරියාදයා මෙන එළඹියේ යැ. ඒ පොරියාදා තෙම 'තෝ මට ගොදුරු වූයෙහි, නහමක් සැලෙව යි මපියාණන් (අන) අල්ලාගත්තේ යැ.

224. ඒ පොරියාදයා ගේ වචනය අසා බියෙන් වූයේ ත්‍රස්ත වූ කම්පා වූයේ යැ, පොරියාදයා දක රජහුගේ උරුක්කමය විය.

225. (රජ) මේ මුවමය ගෙන මා මුදුහරුවැයි කී. පෙරළා ඊමට ප්‍රතිඥා දී අවුත් ඒ නන්ද බමුණුට ධනය දී (ඉක්බිති) පිය රජ කෙම මා කැඳවී.

226. පුත, රජය පිළිගනුව, මේ පුරය රක්තෙහි, නහමක් පමා වෙව, නැවත මා ගේ ඊමට මව්සින් පොරියාදයාහට ප්‍රතිඥා දෙනලද.

227. මාතු පිතු ව වැදිඤා නිසාජිඤාන අත්තානං¹
නිකම්පිඤා ධනුං² බග්ගං පොරිසාද ලුපාගමිං.
228. සසත්භක්ඛුපග්ගං කදචි සො තසි සසති
තෙන හිජ්ජසසති සීලං පරිත්තාසං කතෙ³ මසි.
229. සීල බණ්ඩහයා, මයහං තසා දෙසං න බ්‍යාහරිං
මෙත්තවිත්තො හිතවාදී ඉදං වචනමබ්‍රවිං.
230. උජ්ජාලෙහි මහාඅඟ්ගිං පපතිසාමි රුක්ඛනො
සම්පකක කාලලඤ්ඤාය භක්ඛිය කං⁴ පිතාමහ,
231. ඉති සීලවතං හෙතු නාරකම් මම ජිවිතං
පබ්බාපෙසිං වහං⁵ තසා සද පාණානිපාතිකන්තී.

අලිතසකත වරියං නවමං.

10. සබ්බපාල වරියං

232. පුතාපරං යද හොමි සබ්බපාලො මහිද්ධිකො
ද්ධාචුඬො සොරවිසො ද්විජිවෙතො උරගාධිභු⁶.
233. වතුපපෙථ මහාමග්ගෙ නාන්තං ජනසමාකුලෙ
වතුරො අඬෙක අධිට්ඨාය තත්ථ වාසමකප්පයිං.
234. ජට්ඨා වමෙමන මංසෙන නහාරු අඬ්ඬිකොහි වා
යසා ඵනෙන කරණියං දින්නං යෙව හරාතු සො.
235. අද්දසංසු හොජ්ජුත්තා බරා ලුඤ්ඤා අකාරුණා
උපගඤ්ජුං මමං තත්ථ දණ්ඩමුග්ගරපාණිනො.
236. නාසාය විනිවිජ්ඣිඤා නඩ්භුට්ඨො ටිලිකණ්ටකො
කාපෙ ආරොපයිඤාන හොජ්ජුත්තා හරිස්ස මං.

1. නිමමිනිඤාන අත්තනා-සි.මු, ප

2. ධනු-PTS

3. ගතෙ-සි.මු

4. භක්ඛිය මං-සි.මු

5. පබ්බාපෙසිං-සි.මු

පබ්බාපෙසිං-වාහං PTS

6. උරගාහිභු සි.මු

227. මම මාපියන් වැඳ දියා සඳහා ආත්මය පරිත්‍යාග කොට දුන්න හා කඩුව බහා තබා පොරිසාදයා වෙත එළැඹියෙමි.

228. ආයුධ ගත් අත් ඇති වැ පැමිණි මා දක හේ ත්‍රස්ත වී නම මා ඔහු තැනිගැන්වූ කල්හි ඒ හෙතුවෙන් මාගේ ශීලය බිඳෙන්නේ යැ.

229. 'මාගේ ශීලය බිඳෙයි' යන බියෙන් ඔහුට අප්‍රිය වූ බසක් නො කිමි. මෙන්සින් ඇතියෙමි හිතවාදි වැ ලෙවදන් කිමි.

230. මහපියාණෙනි, මහභිති දල්වාලව. මම රුකට නැඟී පහින්- නෙමි. තෙපි පැලැහුණු කල් දැන මා (මස්) කව.

231. මෙසෙයින් ශීලවුත හෙතෙයෙන් මාගේ දිවි නො රැක්කෙමි ඔබ හැම කල්හි ප්‍රාණවධ කරන ඔහු පැවිදි කරවිමි.

නව වැනි අලිතසත්ත වරියා යි.

10. සඛිබ්පාල වරියාව

232. තවද අනෙකක් කියමි. යම් කලෙක මම නාගර්දබ් ඇති, දළ මා අවි කොට ඇති උග්‍ර වූ විෂ ඇති දෙදිවි ඇති නාගයන්ට අධිපති වූ සඛිබ්පාල නම් නාරජ වීමි ද.

233. ඕබිනොබ යන මහාජනයා විසින් ගැවැසිගත් මාවතෙකැ සතර මංසකියක් සමීපයෙහි වූ (තුඹසක් මතුයෙහි) සතර අඬුණක් ඉටා එහි වාස කෙළෙමි.

234. 'සිවියෙන් හෝ සමීන් හෝ මසින් හෝ ඇටනහරින් හෝ යමක්හට මෙයින් කටයුතු වී නම් (ඔහුට) එ දෙනලද මැ යැ, හෙතෙම ගෙන යේව'යි.

235. රඵවූ දරුණු වූ හිඵකාරුණික වූ වැදිපුත්තු (සොළොස් දෙනෙක්) මා දුටුවාහු යැ (ඔහු) දඩුමුගුරු ගත් අත් ඇත්තාහු මා කරා එළැඹියාහු යැ.

236. ඒ හොජ්ජත්‍රයෝ (මාගේ) නැහැයෙහි ද නහුටු පෙරෙයෙහි ද පිටකටු සමීපයෙහි ද (හුලින්) විද කදෙහි නහා මා ගෙන ගියාහු යැ.

237. සපාගරණං පඨවිං සත්තනනං සපබ්බතං.
ඉච්ඡමානො වහං.¹ තස්ස නාසාවාතෙන² ක්කාපයෙ.
238. සුඉලභි චිජ්ඣියතෙතපි කොට්ඨයලතෙතපි සත්ත්ති
භොජ්ජුතෙත න කුප්පාමි එසා මෙ සීලපාරමිති.

සබ්බපාල වර්ගං දසමං.

හස්සි නාගො හුරිදකො වලෙඨපයො බොධි මානිසො
රුරුමාතඤ්ඤා ධර්මො ව අනුජො ව ජයද්දිසො.

එතෙ සබ්බෙ සීලබලා පරික්ඛාරා පදෙසිකා
ජීවිතං පරිරක්ඛන්තා සීලානි අනුරක්ඛන්තා.

සබ්බපාලස්ස මෙ සතො සබ්බකාලමපි ජීවිතං
යස්ස කස්සචි නියන්තං තස්මා සා සීලපාරමිති.

සීල පාරමිතිදෙසො නිවසීතො.

1. මහං සි.මු

2. නාස වාතෙන-PTS

237. එකල්හි මම් රිසි වූයෙම් නම්, සයුරු කෙළවර කොට ඇති වන සහිත වූ ගල් සහිත වූ පොළොව නාසාවාතයෙන් දවන්නෙමි.

238. හුලින් විද්‍යා කල්හි දු අඩියවියෙන් තොටනා කල්හි දු ඒ වැදි-පුත්තට නො කිපියෙමි. තෙල මාගේ ශීලපාරමිතාව යි.

දස වැනි සංඛිඛපාලවරියා යි.

උද්දත:

ශීලව නම් භස්තිරාජ යැ හුරිඤ්ඤ නාගරාජ යැ වම්බයා නාගරාජ යැ වුළුබොධි පරිව්‍රාජක යැ මහිසරාජ යැ රුරු මාගරාජ යැ මාතඛන පණ්ඩිත යැ ජයද්දිසපුත්‍ර වූ අලිනසත්ත කුමාර යැ යන-

මෙ හැම වරියාවෝ ශීලය ම. බල කොට ඇත්තාහ. (පරමාර්ථපාරමි සංඛ්‍යාත) ශීලයට පරිජිකාර වූවාහු යැ (ශීලපරමාර්ථපාරමිතා අසම්පූර්ණ හෙයින්) සප්පදෙහ වූවාහු යැ (එහි දී) ජීවිතය රක්ෂා කෙරෙමින් ශීලය භාත්පසින් රක්ෂා කෙරෙමි.

සංඛිඛපාලනාගරාජ වූ මා විසින් හැම කල්හි මැ යම් කිසිවක්හට ජීවිතය පරිත්‍යාග කරනලද, එහෙයින් මි නොවෝ (මාගේ) ශීලපරමාර්ථපාරමි නම් වූ යැ.

දෙ වැනි භස්තිනාගවර්ගය යි.

ශීලපාරමිතා නිමි.

3. නෙකබමම පාරමිතා

1. සුඛඤ්ජය වරිය.

239. යද අහං අමිතයසො රාජපුතො සුඛඤ්ජයො
උසාවබිඤ්ඤං සුරියාතපෙ පතිතං දිසවාන සංවිජි¹.
240. තඤ්ඤවාධිපතිං කතා සංවෙගමනුක්‍රාහයි.
මාතුපිතු² ච වඤ්ඤා පබ්බජ්ජමනුයාවහං.
241. යාවනතිමං පඤ්ඤිකා සනෙගමා සරඨකා
අජෙව පුත්ත පටිපජ්ජ ඉඤ්ඤං චිතං මහාමහිං.
242. සරාජකෙ සහොරොධෙ සනෙගමෙ සරඨකෙ
කරුණං පරිදෙවනෙත අනපෙසො හි පබ්බජිං³.
243. කෙවලං පඨවිං රජ්ජං ඤාති පරිජන⁴ යසං
චජ්ජමානො න විනෙතයි. බොධියායෙව කාරණං.
244. මාතා පිතා න මෙ දෙසසා නපි⁵ දෙසසං මහායසං
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයහං නසවා රජ්ජං පරිවච්ඡිනති.

සුඛඤ්ජය වරියං පඨමං.

2. සොමනස්ස වරිය.

245. පුනාපරං යද හොමි ඉඤ්ජනෙත පුරුත්තමෙ
කාමිනො දාමිනො පුතො සොමනස්සාති විසුතො.
246. සිලවා ගුණ සම්පන්නො කල්‍යාණපටිභාණවා
වුද්ධාපවාසි හිරිමා සබ්බගෙසු ච කොවිදො.
247. තසා රඤ්ඤා පතිකරො අහොසි කුහකනාපසො
ආරාමං මාලාවච්ඡා රොපධිකානා ජිවති

1. සංවිජි-PTS

2. මාතා පිතු-PTS

3. අනපෙසො පරිවච්ඡි-සි.වු

4. පරිජනං-PTS

5. නපි මෙ දෙස්සං-සි.වු

3. නෛෂ්ත්‍රමය පාරමිතාව

1. යුධඤ්ජය වරියාව

239. යම් කලෙක මම අපරිමිත වූ (භොගපරිවාර) යසස් ඇති යුධඤ්ජය නම් රාජපුත්‍ර වූයෙමි ද හිරුරස් වැටෙන කල්හි නැසීගිය පිහිබිදු දක (අනිත්‍යතාමනසිකාර විසින්) සංවේගයට පැමිණියෙමි.

240. එ පිහිබිදුවලැ අනිත්‍යතාව මැ පෙරදැරි කොට සංවේගය නැවත නැවත වැඩිමි. මම මවුද පියා ද වැද පැවිද්දට (අවසර) ඉල්විමි.

241. නියමිගම්මසියන් සහිත වූ රටැසියන් සහිත වූ රාජපුරුෂයෝ බඳදිලි වුවහු ('නහමක් පැවිදි වෙව'යි) මා අයදිති. (මවුපිය දෙදෙන වැළිත්) පුත, සමාඬ වූ ධනධාන්‍යයෙන් පිරුණු මහපොළොව අද මැ පිළිගනුව.

242. රජු සහිත වූ ඇතොවුරු සහිත වූ නියමිගම් වැසියන් සහිත වූ රටවැසියන් සහිත වූ මහාජනයා බැගෑපත් වැ පරිදෙවනා කරන කල්හි අපෙක්ෂා රහිත වැ පැවිදි වීමි.

243. සියලු පාරිච්ඡෙයහි රාජ්‍යය ද ඥාතිපරිවාර ජනයා ද ඵෙඤ්චයාය ද හරනෙමි සමාක්සමේධාය මැ කරුණු කොට නො සිතුවෙමි.

244. මව්පිය දෙදෙන මට දෙවණ්‍ය නො වෙති. මහත්ඵෙස්වයාය ද දෙවණ්‍ය නො වෙයි සථිඤ්ඤාඤ්ජනය මට ප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් රාජ්‍යය හැරවිමි.

පළමුවැනි යුධඤ්ජය වරියා යි.

2. සොමනස්ස වරියාව

245. නැවත අනෙකක් කියමි: යම් කලෙක මම ඉන්ද්‍රප්‍රස්ථ නම් උතුම් පුරයෙහි (මවුපියන් විසින්) පනන ලද ප්‍රිය කරනලද 'සොමනස්ස' යයි ප්‍රසිද්ධ වූ රාජපුත්‍ර වූයෙමි ද, (එකල්හි මම)

246. සිල්වත් වූයෙමි. (ග්‍රඤ්ඤා) ගුණයෙන් යුක්ත වූයෙමි පුතුර වූ පුඤ ඇතියෙමි ජාතිවාඬ ගිලවාදායන් පුදනපුදු වූයෙමි (පාපපිගුච්ඡන ලක්ෂණ) ලජ්ජා ඇතියෙමි සතර සධ්ගුහවස්තුවෙහි දක්ෂ වූයෙමි වෙමි.

247. එකුරුරජුට වල්ලභ වූ කුහන තාපසයෙක් විය. (හෙතෙම) පුෂ්පාරාම ඵලාරාම ද මල්ගොමු ද රොපණය කොට ජීවත් වෙයි.

248. තමහං දිස්වාන කුහකං පුස්සරාසිංව අපඤ්චුලං.¹
දුචං අනෙතා ව සුසිරං කදලිංව අසාරකං.
249. නන්ති'මසස සතං ධරේවා සාමඤ්ඤපගජො අයං.
නිරි සුක්කධම්මජනිතො ජිවිතදුක්ඛිකාරණං.
250. කුපිතො අනෙහි පට්ඨනෙතො අට්ඨති පරනතිති
තං නිසෙධෙතුං ගට්ඨනෙතො අනුසාසි භික්ඛා මමං.
251. මා පමජ්ඣි තුචං තාන ජට්ඨං උග්ගතාපනං
යදිව්ඤ්ඤං පට්ඨනෙති සබ්බකාමදදො හිංසා
252. තමහං ගණානු' පට්ඨානං ඉදං වචනමබුචි.
කච්චනෙ ගහපති කුසලං කිං වා තෙ ආහරියතු.
253. ධෙන සො කුපිතො ආසි කුහකො මානනිසිසිතො
සාතාපෙමි තුචං අපඤ්ච රට්ඨා පබ්බාජයාමි වා.
254. නිසෙධිස්සිකා පඤ්ඤං රාජා කුහකමබුචි
කච්චි තෙ ගුහන ඛමනීයං සමමානනං තෙ පටිත්ථිතො
තස්ස ආචිකක්ඛි පාපො කුමාරො යථා නාසිසො.
255. තස්ස ජං වචනං දුක්ඛා ආණාපෙසි මජ්ඣති
සිසං තස්සෙව ජිජ්ඣා කකාන වදුබ්බසිකං
රට්ඨා රට්ඨං දෙසුං සා ගති ජට්ඨතිසුතො.²
256. තස්ස කාරණිකා ගණානා වණ්ණා ලුද්ද අකාරුණා
මාතු අධෙසු හිංසාසු ආකඤ්ඤා නානති මං.
257. තෙසාහං ජට්ඨෙවචං බන්ධනං ගාමනිකිනං
“රඤ්ඤ දෙසුං මං ඛිජං රාජකිරිංනි අත්ථිමෙ”.

1. රාසිංව කඤ්චුලං-සි.මු

2. නිසිතා-සි.මු (FTS)

248. මම සහල් නැති බොල්ලසක් වැනි වූ ඇතුළත සිදුරු ඇති රූකක් වැනි වූ හර නැති කෙසෙල්ගසක් වැනි වූ ඒ කුහකයා දැක-

249. මොහුට ධ්‍යානාදී වූ සන්පුරුදයන්ගේ ධර්මයෙක් නැත. මේ තෙම ශීලාදී ශ්‍රමණභාවයෙන් පහවූයෙක. හරනලද හිරි සඬ්ඛ්‍යාත කුශල ධර්ම ඇතියෙක (හුදෙක්) දිව්වාටුම් හෙතෙයෙන් (නාපසලිඛයෙන්) හැසිරෙයි.

250. දෙශසීමානතරවාසී වූ වනවැසියන් විසින් ප්‍රත්‍යාත්තය කොප කරන ලද්දේ විය. ඒ (ප්‍රත්‍යාත්තකොපය) සන්තිද්‍රවනු පිණිස යන පිය රජ තෙමේ මට (මෙසේ) අනුශාසනා කළේ යැ.

251. “පුත, තෙපි උග්‍ර වූ තපස් ඇති ජට්ටියාහට නහමක් ප්‍රමාද වෙව. ඔහුගේ සිතට අනුකූල වැ පටකුට. හෙතෙම (අපට) සියලු කැමැතිදෑ දෙනුසුලු වූයේ මැ යැ.”

252. මම එ තවුසා වෙත උවැටනට ගොස් ‘ගෘහපතිය, කිම තොපට ආරොග්‍ය ද? කුමක් හෝ තොපට ගෙනායුතු දැ යි මෙ වදන් කිමි.

253. මානනිශ්ශ්‍රිත වූ ඒ කුහක තෙම ඒ ගෘහපතිවාදයෙන් කිපියේ විය. ‘තා අද (රජු ආ කල්හි මැ) නස්වමි, රටින් හෝ නෙරවමි’ යි කී.

254. රජ තෙම පසල්දනවූ සන්තිද්‍රවා (පැමිණ) කුහකයාහට ‘වහන්ස, කිම තොපට සහනය කොට හැකි ද? තොපට (කුමරහු විසින්) සම්මාන පටන්වනලද දැ?’ යි කී. පව්වු තවුස් තෙම කුමර යමයේ නැසියයුතු ද එසෙයින් රජහට කී යැ.

255. පාරිවීශ්වර තෙම ඔහුගේ එ තෙපුල් අසා ‘එහි (දුටුනැත) මැ (කුමරහුගේ) හිස් සිද සතරකකින් කොට ඒ ජට්ටියනට නිඤ් කළ හෙයින් විපාක යයි විවිසෙන් විවිසෙහි දක්වාලව’ යි ඇණවි.

256. එ රජුගේ ආභ්‍යුදයෙහි ලා වණ්ඩ වූ රොදු වූ අකාරුණික වූ වධකයෝ ගොස් මවගේ ඇකයෙහි හුන් මට අනදර කොට ඇද මා (වධක ස්ථානයට) ගෙන යති.

257. දැඩි බැලුමින් බඳනා ඔවුනට මම මෙසේ කිමි. ‘වහා මා රජහට දක්වව, මට රාජකායභියෝ ඇතැ’ යි.

258. තෙ මං රංඤ්ඤා දසසංඝා පාපසං පාපපෙවිනො
දිසවාන තං සඤ්ඤාපෙසිං.¹ මෙඤ්ඤි වසමානයිං.
259. සො මං තස්ස ඛමාපෙසි මහාරජ්ජමදාසි මෙ
සොහං තමං දළ්ඨිකා පබ්බජිං අනගාරියං.
260. නමෙ දෙසං මහාරජ්ජං කාමභොගො න දෙසසියො
සබ්බඤ්ඤානං පියං මග්ගං තස්මා රජ්ජං පරිච්ඡින්නී.

සොමනස්ස වරියං දුතියං.

3. අයොසර වරියං

261. පුනාපරං යද් භොමි කාසිරාජස්ස අත්‍රපො
අයොසරමහි සංවට්ඨො නාමනාසි අයොසරො.
262. දුක්ඛානං ජීවිතො ලද්ධො සමුප්පෙ පතීපොසිතො
අපජ්ච පුත්ත පටිපජ්ජ කෙවලං වසුධං ඉමං.
263. සරඨකං සනිගමං සජනං වජ්ඣකා ඛත්තියං
අඤ්ඤිමපග්ගංහන්තාන ඉදං වචනමුච්චිං.
264. යෙ කෙවි මහියා සත්තා භිනුක්කඨාමජක්ඛිමා
නිරාරක්ඛා සකෙ ගෙහෙ විධින්නති සහ ඤාතිහි.²
265. ඉදං ලොකෙ උත්තරියං සමුප්පෙ මම පොසනං
අයොසරමහි සංවට්ඨො අප්පහෙ'වජ්ජුරියෙ.
266. පුත්තිකුණපසමුපු ඡාණං³ මුච්චිකා මාතු කුසිත්තො
තතො සොරතරෙ දුක්ඛෙ පුන පකඛින්නො අයොසරෙ
267. යදිහං තාදිසං පත්වා දුක්ඛං පරමදුරුණං
රජ්ජසු යදි රඤ්ඤාමි⁴ පාපානං උත්තමො සියා⁵

1. සඤ්ඤාපෙසිං-සිමු-PTS.

2. ඤාතිහි-PTS කසව්

3. සමුපුණ්ණො-සිමු

4. රජ්ජාමි-ප

5. සියං-PTS, කසව්

258. ඔහු පට්ටු වූ, පට්ටු තවුසා යෙවුනා වූ රජුට මා දක්වාදුහ. ඔහු දැක (ඔහුගේ කුටතාපස භාවය) හඟවාලිමි. එ රජු මාගේ වසභයට ද පැමිණවිමි.

259. එහි දී එ රජ මා ක්ෂමා කරවිය. මට මහත් වූ රාජ්‍යය දින. ඒ මම මොහදුර බිඳහැර අනභාරිය වූ තවුස් පැවිද්දෙන් පැවිදි වීමි.

260. මට මහාරාජ්‍යය අප්‍රිය නො වෙයි. පඤ්ඤාම පරිභාගය අප්‍රිය නො වෙයි. මට සච්ඡන්දනය ප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් රාජ්‍යය පරිත්‍යාග කෙළෙමි යි.

දෙ වැනි සොමනසස චරියා යි.

3. අයොසර චරියාව

261. නැවත අනෙකුදු චරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම කාසි රජුට පුත්‍ර වූයෙමි ද, එකල්හි (මහත් වූ) අයොමය ගෘහයෙක්හි වැඩුණෙමි නමින් 'අයොසර' නම් වීමි.

262-263. සමබ්බයෙහි වඩන ලද්දෙමි දුකසේ දිවි ලද්දේ ය. පුත්‍රය, අද මැ රට සහිත වූ නියම්ගම් සහිත වූ ජනයා සහිත වූ මේ සියලු පාර්විය පිළිගනුව. මම පියරජු වැඳ ඇඳිලි බැඳ ගෙන මෙ වදන් කිමි:

264. පාර්වියෙහි හිනොත්කෘප්ටමධ්‍යම වූ යම් සත්ත්‍ව කෙනෙක් වෙත් ද ඔහු ඥාතින් සමග අරක් නැති වැ වැඩෙත්.

265. සමබ්බයෙහි මාගේ මේ වැඩිම මෙලොවැ අසදාඤ්ඤායෙක් විය. සඳු හිරු දෙදෙනා ගේ ආලෝක රහිත වූ අයොමය ගෘහයෙහි වැඩිණිමි.

266. පුත්‍රිකුණපයෙන් පිරුණු මවුකුසින් මිදී නැවත එ මවුකුසැ විසීමට වඩා ඉතා දරුණු දුක් ඇති අයොමයගෘහයෙහි බහාලන ලද්දෙමි.

267. ඉදින් මම එබදු වූ අනිගඤින් දරුණු දුකට පැමිණ රාජ්‍යයෙහි ඇලෙමි නම් ලාමක පුරුෂයන් අතුරෙහි උතුම් වෙමි.

271. උක්කණ්ඨිතොමහි කායෙන රජෙන්නමහි අනක්කො
නිබ්බුතිං පරියෙසිස්සං යත් මච්චු න මද්දියෙ
272. එවාහං චිත්තසික්ඛාන විරට්ඨතං මහාජනං
නාගොව ඛන්ධිනං ඡෙත්වා පාවිසිං¹ කාන්තං වනං.
273. මාතා පිතා න මෙ දෙස්සා නපි මෙ දෙස්සං මහායසං
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයහං තස්මා රජජං පරිච්චජින්නි

අයොසර වරියං තතියං.

4. හිස වරියං

274. පුතා පරං යද හොමි කාසිනං පුරවරුක්කමෙ
හගිති භාතරො සක්ක නිබ්බන්තා සොක්ඛියෙ කුලෙ
275. එතෙසං පුබ්බජෙ: ආසිං හිරි සුක්කමුපාගතො
හවං දිස්වාන හයතො නෙකකම්මාහිරතො අහං.
276. මාතා පිතුහි පහිතා² සභායා එකමානසා
කාමෙහි මං නිමමන්තන්ති කුලවංසං ධරෙහිති
277. යං තෙසං වචනං වුත්තං හිහි ධරෙම පුබ්බාවහං
තරෙම අහොසි කඤ්ඤානං තත්තථාලසමං³ විය
278. තෙ මං තද උක්කප්පන්තං පුජ්ඣංසු පක්ඛිතං මම
ක්කිං කුං පක්ඛියසි? සමම! යදිකාමෙ න භු ඤ්ඤි
279. තෙසාහං එවමච්චං අක්කාමො⁴ හිතෙසිනං
නාහං පඤ්ඤාමි හිහිභාවං නෙකකම්මාහිරතො අහං.
280. තෙ මයහං වචනං සුක්ඛා පිතු මාතු ව සාවස්සං⁵
මාතා පිතා එවමාහු සබ්බෙපි⁶ පබ්බජාම හො
281. උහො මාතා පිතා මයහං හගිති ව⁷ සක්ක භාතරො
අමිතං ධනං ඡබ්ඪසික්ඛා පාවිසිමහා⁸ මහාවනන්ති

හිස වරියං චතුස්සං.

1. පාවිසි-PTS,

2. පහිතො-සිවු

3. තත්තථාල-සිවු-සත්තත්ත-මජ්ඣ.

4. අක්කාම හිතෙසිනං -සිවු

5. සාවෙස්ස-නා-සාවෙස්ස-මජ්ඣ.

6. සබ්බෙව-සිවු-ප,

7. හගිති-සිවු

8. පාවිසි-නා-PTS,

271. මේ ගර්ථය හෙතු කොට ගෙන උකටලී වෙමි. රාජ්‍යයෙකුදු ප්‍රයෝජන නැත්තෙමි වෙමි. යම් නැගෙනැ සිටි මා මාර තෙමේ නො මඩනේ ද එ නිවන සොයන්නෙමි.

272. මම මෙසේ සිතා (ඔවුපියන් ප්‍රමුඛ) මහජනයා හඬන කල්හි බැඳුම් සිදු ඇත් රජකිහු සෙයින් මහවනයට පිවිසියෙමි.

273. ඔවුපිය දෙදෙන මට අප්‍රිය නො වෙති. මහත් වූ යශස් මට නො ද අප්‍රිය වෙයි. මට සච්ඡතාඤ්ඤාය ප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් රාජ්‍යය හළිමි.

තුන්වැනි අයෝසර වරියාව යි.

4. හිස වරියාව

274. නැවත අනෙකුදු වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම කසිරට (බරණැස් නම්) අගනුවර (මහාකස්සප නම් කුමාර) වීම ද එකල්හි නැගණි යැ සත් සොහොන යුගල යැ යන ඇපි (මන්ත්‍ර හදරන) සොඤ්ඤා නම් කුලයෙහි උපන්නමෝ වූමහ.

275. මොවුන්තුරින් මම දෙවු වූයෙමි ගුක්ඛ සංඛ්‍යාත වූ පථ ගරභන නිරියට පැමිණියෙමි හවය හය හෙයින් දැක නෛස්සකම්මයයෙහි ඇඳුනෙමි.

276. මමපියන් විසින් මෙහෙයන ලද (පෙර මා හා) ඒක අදහස් ඇති යහළුවෝ 'කුලටංභය ධරව' යි කාමයෙන් මා නිලන්ත්‍රණය කළහ.

277. ඔවුන් විසින් ගිහි බැව්හි සුව එළවන යම් වදනෙක් කියන ලද ද ඒ මට රත් කළ සිවැලක් බදු වී.

278. එකල්හි ඔහු 'යහළුව, ඉදින් කාමයන් පරිභෝග නො කරවු නම් තෙපි කුලෙක් ප්‍රාඤ්ඤා කරවු ද'යි මාගේ ප්‍රාඤ්ඤාව (කාමයන්) ප්‍රතික්ෂෙප කරන මා විවෘළහ.

279. මට හිත කැමැති ඔවුනට නමහට වැඩ කැමැති මම මෙසේ කීමි. 'මම ගිහි බව නො පතමි. මම නෛස්සකම්මයයෙහි ඇඳුණෙමි'යි.

280. ඔහු ම බය අසා මවුපියනට ද ඇස්වූහ. මවුපිය දෙදෙන මෙසේ කිහ. හවන්නි, 'ඇපි සියල්ලමෝ පැඳිද වමහ' යි.

281. මාගේ මා පිය දෙදෙන යැ නැගණියෝ යැ සත් සොහොනවුරෝ යැ යන ඇපි අද්මාණ වූ ධර්මය හැරපියා මහ වනයට පිවිසියමහයි.

සතරවැනි හිසවරියාවයි.

5. සොණපණ්ඩිත වරියං.

282. පුතාපරං යද හොමි නගරෙ බුහුවිසිත්තෙ
තත්තු උච්චරෙ සෙට්ඨෙ මහාසාලෙ අජායනං¹
283. තද්ධි ලොකං දිස්වාන අක්කිභුතං² තමොත්තං³
විත්තං භවතො පතිකුට්ඨි තුත්තවෙගහතං විය
284. දිස්වාන විට්ඨං පාපං එවං විතොසහං තද
කද්දහං ගෙහා නිකම්මෙ පටිසිසසාමි කානනං.
285. තද්ධි මං නිමිත්තං⁴ සුඤ්ඤාමහොගෙහි ඤාතයො
තෙසංචි ප්ලව්විකාමි මානිමනෙත්ථ තෙහි මං⁵
286. යොවෙ කණ්ඩංකො භාෂා නොදානාමාසි පණ්ඩිතො
යොපි මං අනුසිකම්මෙනා පබ්බජ්ජං සමරොවයි
287. අහං සොණො ව නොදො ව උභො මාතා පිතා මට්ඨ
තද්ධි හොගෙ ජබ්බිකා පාටිසිසො⁶ මහාවනන්ති.

සොණපණ්ඩිත වරියං පඤ්චමං.

නෙකකම්මපාරමිතා නිට්ඨානා.

1. අජායනං-මජ්ඣං.

2. අක්කිභුතං-මජ්ඣං.

3. තමොත්තං-සිමු ප.

4. නිමිත්තෙසු-සිමු.

5. තෙහිමං-මු-තෙහි මම-මජ්ඣං.

6. පාටිසිසං-මු.

5. සෞණපණ්ඩිත වරියාව

282. නැවත අනෙක් වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම 'බ්‍රහ්ම-වඩ්ඪන' නම් නගරයෙහි උපනිමි ද එකල්හි මම එහි ග්‍රෙණය වූ අග්‍ර වූ මහාසාර කුලයෙකු උපනිමි.

283. එකල්හි දු (පැහැය නැතියෙන්) අද වූ අවිදු අඳුරු වතළ ලොව දැක තෝමරයෙන් පෙළන ලද යෙයින් සිත හවයෙන් හැකිලෙයි.

284. එකල්හි මම නොයෙක් පවිකට දැක මෙයේ සිතිමි. 'කිකලෙකු මම ගිහිගෙන් නික්මා වල්වදිම ද' යි.

285. එකල්හි දු (මාගේ) නැයෝ කාමභෝගයෙන් මා නිමන්ත්‍රණය කළහ. 'ඒ කාමයෙන් නහමක් මා නිමන්ත්‍රණය කරව' යි ඔවුනට දු (මාගේ) ඡන්දය කිමි.

286. මට පණ්ඩිත වූ 'නන්ද' නම් යම් කනිටු බෑයෙක් වී නම් හෙ ද මා අනුව නික්මෙමින් පැවිද්ද රිසි වී.

287. මම ද සෞණ ද නන්ද ද මාගේ මාපිය දෙදෙන ද යන ඇපි එකල්හි දු භොගයන් හැරපියා මහවනයට පිවිසියමහ' යි.

පස්වැනි සෞණපණ්ඩිත වරියා යි.

නෛෂ්ක්‍රමය පාරමිතා නිමි.

අබ්ධයාන පාරමිතා

6. තෙමිය පණ්ඩිත චරියං.

288. පුතා පරං යද හොමි කාසිරාජස්ස අත්‍රුපො
මුග්ගපකෙබ්බාති නාමෙන තෙමියොති වදන්ති මං.
289. සොළඤ්ඤි සහස්සානං න විජ්ජති පුමො තද්¹
අහොරත්තානං අච්චියෙන නිබ්බන්තො අහමෙකකො.
290. කිච්ඡා ලද්ධං පියං දුක්ඛං අභිජාතං ජුතිකරං
සොඛවජ්ජතං ධාරෙඤ්ඤාන සයනො පොසෙති මං ඩිතා.
291. නිඤ්ජයමානො සයනවරෙ පබුජ්ඣකිත්තානහං තද
අද්දසං පණ්ඩරං ඡන්තං යෙනාහං නිරයං ගතො.
292. සහද්ධියං මෙ ඡන්තං තාසො උප්පජ්ඣ හෙරවො
ටිඨිවජ්ජයං සමාපන්නො කද්දුහං² ඉමං මුඤ්ඤිස්සං³.
293. පුබ්බසාලොභිතා මස්සං දෙවතා අත්තකාමිනි
සාමං දිස්වාන දුක්ඛිතං තිස්ස යානෙස්ස යොජ්ඣි.
294. මාපණ්ඩිවම්⁴ විභාය ඛාලමනො භව සබ්බසාණිනං⁵
සබ්බො ජනො ඔව්චිනායතු⁶ එඬං තථ අපො⁷ භවිස්සති.
295. එවං චුත්තාය හං තස්සා ඉදං වචනමබ්‍රවිං⁸
කරොමි තෙ නං වචනං යං තුං⁹ භණ්ඩි දෙවතෙ
අත්තකාමාසි මෙ අමම! භික්කාමාසි දෙවතෙ!
296. තස්සාහං වචනං දුක්ඛා සාගරෙව ඵලං ලභිං
හට්ඨො සංචිග්ගමානාසො තයො අබ්බො අබ්ධයානිං.

1. යද-සිමු-

2. කථාහං-සි-මු-ප

3. මුච්චිස්සං-මජ්ජ.

4. මා පණ්ඩිවජ්ජයං-සිමු-ප

5. බ්‍රහ්මනං සජ්ජාණි-කසුට්ඨි

6. ඔජ්ජායතු-සිමු-

7. එවං අපො - කසුට්ඨි

8. මුච්චි-නා - කසුට්ඨි

9. යං මං - කසුට්ඨි

4. අධිෂ්ඨාන පාරමිතාව

6. කෙමිය පණ්ඩිත වරියාව

288. නැවත අනතුරු වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම් කසිරජහට පුත්‍ර විමි ද එකල්හි මට නමින් 'කෙමිය' යයි ද (වුත හෙයින්) 'මුග්ගකක' යයි ද (මව්පිය ආදිහු) කියති.

289. එකල්හි (ඇතොවුර) සොළොස් දහසක් ස්ත්‍රීනට පුත්‍රයෙක් නො ලැබෙයි. නොයෙක් දවරය (බොහෝ කල්) ඇවෑමෙන් එක් මැ මම් උපනිමි.

290. (බොහෝ කල් පතාසිට) දුකසේ ලත් ජාතිසම්පන්න වූ කාය-දුක්ඛයෙන් හා ඥාතදුක්ඛයෙන් හා සන්තප්ත වූ ප්‍රිය දුග්‍ර වූ මා ම-පිය වූ කසිරජ සේසත් නභා සිරියහන් හි හොවා පොෂණය කෙරෙයි.

291. එකල්හි මේ උතුම් වූ සිරියහන්හි නිද පිබිද එයින් පෙර තෙවැනි අත්බැවැ මම යම් සේසතක් කරණ කොට ගෙන නිරයට ගියෙමි ද, ඒ සේසත දිටිමි.

292. ඒ සේසත දුටු මට දක්නා හා මැ බිය එළවන ත්‍රාසයෙක් උපන. කි සෙයින් මම මෙ රජය හැරපියමි දැ'යි විචාරණයට පැමිණියෙමි.

293. මට පෙර අත්බැවෙක සහලේ (මැණි) වූ වැඩ කැමැති සේසතැ වෙසෙන දෙව දුටු ක් වූ ද, ඕ නොමෝ (වෛතසික දුකින්) දුප්පත් වූ මා දැක තුන් කරුණෙක්හි යෙද වූ යැ.

294. පණ්ඩිත බව නහමක් පාළ කරව. සියලු සත්ත්වයන් විසින් 'බාලයකැ'යි දන්නා ලද්දෙහි වෙව, (ඇතුළත පිටත) සියලු ජන තෙමේ (මු බැහැර ලැයි) අවඤ කෙරේවා, මෙසේ කල්හි තොපට වැඩෙක් වන්නේ ය.

295. මෙසේ කී එ දෙවදුටු මම් මෙ වදන් කිමි, දෙවිය, තෝ යම් බසක් කියෙහි නම්, නි ගේ එ වචනය කෙරෙමි. මැණියනි, දෙවිය (තෙපි) මට වැඩ කැමැතියව, දූව කැමතියව.

296. මම් ඇගේ බස් අසා සාගරයෙහි ගැලෙන්නක්හු ගොඩබිමක් සෙයින් ප්‍රතිස්ථාපිතයි. සතුටු වූයෙමි සංවේගයට පැමිණි සිත් ඇතියෙමි තුන් අඟ ඉටා ගනිමි.

297. මුහො අහොධිං බධිතො පකෙඛා ගති විචජ්ජිතො
එතෙ අබ්බො අධිට්ඨාය වසානං භසාලසං¹ වධිං.
298. තතො මෙ හත්ථාදෙ ව ජිව්හං² සොතඤ්ඤා මදදිය
අනුනතං මෙ පසසිකා කාලකංභිති ත්ඤ්සු.³
299. තතො ජානපද්⁴ සබ්බෙ සෙත්ථාපති දුරොභිතා
සබ්බෙ එකමනා හුත්වා ජඩ්ඛිනං අනුමොදිසුං.⁵
300. සොහං තෙසං මතිං සුත්වා හට්ඨො සංවිග්ගමානසො
යසාසාය තපො විමොඡ්ඡා සොටෙ අකොං සමිජ්ඣමි.
301. නභාපෙත්වා⁶ අනුලිඤ්ඤා වෙදෙත්වා රාජවෙදනං
ජනනා අභිසිඤ්ඤිත්වා⁷ කාරෙසුං දුරං⁸ පදකම්භං.
302. සත්ථ හං ධාරිත්වාන උග්ගතෙ රවිමණ්ඩලෙ
රථෙන මං නිහරිත්වා සාරථී වනමුපාගමී.
303. එකොකාසෙ රථං කත්වා සජ්ජසං⁹ හත්මුඤ්ඤිතො¹⁰
සාරථී බණ්ඩි කාසු නිබාතුං පට්ඨියා¹¹ මම.¹²
304. අධිට්ඨිතමධිට්ඨානං තජ්ජතො¹³ විවිධකරණා
නාභිඤ්ඤි¹⁴ වනමධිට්ඨානං බොධියා යෙව කාරණං.
305. මානා පිතා න මෙ දෙස්සා අත්ථා මෙ න ව¹⁵ දෙසසියො
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයං තස්මා වනමධිට්ඨමි.
306. එතෙ අබ්බො අධිට්ඨාය වසානං භසාලසං¹⁶ වධිං.¹⁷
අධිට්ඨානෙන සමො නස්මි ඵයා මෙ අධිට්ඨානපාරමිති.

තෙමිය¹⁸ උරියං ජට්ඨමං.

අධිට්ඨානපාරමිතා නිට්ඨිතා.

1. වස්සානි සොලස-කත්ථි
වස්සානි සොලස-සිමු-
2. ජිව්හා-මජ්ඣං.
3. නිද්දිසු-මු-නා- නිද්දිසු-මජ්ඣං.
4. ජානපද-සිමු
5. අනුමොදිසු-මජ්ඣං.
6. නාහපෙත්වා-මජ්ඣං.
7. අභිසිඤ්ඤි-කත්ථි
8. දුරං-මජ්ඣං.
9. සජ්ජස්සං-මජ්ඣං.
10. මුඛිවිතො-මජ්ඣං.

11. පට්ඨියා-සිමු-
12. මම-මජ්ඣං.
13. තජ්ජන්තො-සිමු-
14. නභිත්ථිවකමධිට්ඨානං-නා-
නභිත්ථිවක මධිට්ඨානං-ම-
15. අත්ථානලෙව-නා-කත්ථි
16. සොලසං-කත්ථි
17. ඉමං-නාරද්ධං මරමමපොත්ථකෙසු නත්ථි
18. තෙමිය පණ්ඩිත වරිය-සිමු-

297. (නොගොළ වැ) ගොළ වීම්. (නො බිහිරි වැ) බිහිරි වීම්. (නො පිළ වැ) හළ ගමන් ඇති පිළ වීම්. තෙල තුන් අභ ඉටිගෙන සොළොස් හවුරුද්දක් විසිම්.

298. ඉක්බිති මාගේ අත්පා ද දිව ද කන ද මැඩ (විමසා) මාගේ අවිකල බව දැක මේ තෙම කාලකණ්ණියෙකැ යි නිගා කළහ.

299. අනතුරු වැ සියලු දැව වැසියෝ ද සෙනෙවි පෙරෙවි ජනයෝ ද යන සියල්ලෝ එක්සිත් වැ මා බැහැර කිරීම දනුමෝදන් වූහ.

300. එ මම ඔවුන්ගේ අධිප්‍රාය අසා සතුටු වූයෙමි සංවෙගයට පැමිණි සිත් ඇති වීම්. යම් කරුණක් සඳහා (මූග්‍හාවාදී ඉත සංඛ්‍යාත) තපස පිරුයෙමි ද මාගේ එ අභිය සමාදා වී.

301. ගඳ දියෙන් මා නහවා පිලෙවුන් ගල්වා රජවොටුනු හිස පළඳවා රාජාභිෂෙකයෙන් අභිෂෙක කොට සේසතින් යුක්ත කොට නුවර පැදකුණු කරවූහ.

302. සතියක් මුළුල්ලෙහි සේසත් දරා රිවිමඩුලු උදවු ඇසිල්ලෙහි රියැදුරු තෙමේ රියෙකින් මා බැහැර කොට මහවනයට එළැඹියේ ය.

303. යෙදූ අසුන් ඇති රිය එක්පසෙකැ නවනා අනින් (මා) මුදුලු රියැදුරු තෙම පාරිවිසෙහි (මා) වළලන්නට වළක් කනි.

304. විවිධ වූ කාරණයෙන් තර්ජනය කරනු ලබනුයෙමි සමයන් සමබාධිය මැ කරුණු කොට ඉටාගත් අධිෂ්ඨාන සංඛ්‍යාත චුරාධිෂ්ඨානය නො බිත්තේම්.

305. මට මවුපිය දෙදෙන දොණ්‍ය ගො වෙති. මට ආත්මය අප්‍රිය වූයේ නොද වෙයි. යම් හෙයකින් මට සච්ඡතාඤ්ඤා ප්‍රිය වී ද එහෙයින් චුරාධිෂ්ඨානය කෙළෙම්.

306. තෙල මූග්‍හාවාදී අභයන් ඉටාගෙන සොළොස් වසක් විසිම්. අධිෂ්ඨානයෙන් මා හා සම වූයෙක් නැති. තෙල මාගේ අධිෂ්ඨාන පාරමිතාව යි.

සවැනි වූ තෙමිය පණ්ඩිත වරියා යි.

අධිෂ්ඨාන පාරමිතා නිම්.

5. සච්ච පාරමිතා

7. කපිරාජ වරියං.

307. යද අහං කපි ආසිං නදී කුලෙ දරියයෙ
පිළිකො සුංසුමාරෙන¹ ගමනං නලභාමිහං.²
308. යමෙතාකායෙ අහං යන්තා ධර³ පාරං පතාමහං
තත්ථච්ඡි සතතු⁴ වධකො කුම්භි⁵ ලද්ද⁶ දසසනො.
309. සොමං අසංසි⁶ එහිති අහමෙමිති⁷ තං උදිං⁸
තස්ස මත්තමකකමම පරකුලෙ පතිට්ඨං.
310. න තස්ස අලිකං හංසිතං යථා වාවං අකාසහං
සච්චන මෙ සමො නත්ති ඒසා මෙ සච්ච පාරමිති.

කපිරාජ වරියං සත්තමං.

8. සච්ච තාපස වරියං.

311. පුතා පරං යද හොමී තාපසො සච්චසභායො
සමෙවන ලොකං පාලෙයිං⁹ සමග්ගං ජනමිකාසහනි.
සච්ච පණ්ඩිත වරියං අට්ඨමං.

9. වට්ටපොතක වරියං.

312. පුතාපරං යද හොමී මගධෙ වට්ට පොතකො
අජාතපසෙකා නරුණො මංසපෙසි කුලාවකෙ.
313. මුඛතුණ්ඩකෙ¹⁰ නාහරිත්වා මාතා පොසයති මම.
තස්සා ඵොසසන ජිවාමී නත්ති මෙ කාශිකං බලං.

1. සුසුමාරෙන-මජ්ඣං.

2. ලභා මහං-සිච්ච.

3. ධරා-මජ්ඣං.

4. සත්ථු-නා-

5. රුද්ද-නා-කත්ථවි

6. ආසිංසි-සිච්චං.

7. අහංසෙමිති-මජ්ඣං.

8. උදි-නා-කත්ථවි

9. පාලෙයිං-සිච්චං.

10. තුණ්ඩෙනාහරිත්වා-සුච්ච-ඵස

5. සත්‍ය පාරමිතා

7. කපිරාජ වරියාව

307. යම් කලෙකැ මම් කපිරාජ වැ උපනිමි ද එකල්හි ගංතොරකැ පිහිටි ගල්ගුහායෙකැ වාසය කෙළෙමි කිඹුලකු විසින් පීඩිත වූයෙමි මම ඔබ්නොබ ගමන නො ලද්මි.

308. මම් යම් පෙදෙසෙක් (ගහ මැද පිටිපහණෙක්) හි සිට මෙ තෙරින් එතෙරට පනිමිද ඒ පිටිගල්හි සතුරු වූ වධක වූ රෝද දර්ශන ඇති කිඹුලෙක් හුන්නේ ය.

309. හෙතෙම 'එව'යි මට කී යැ. මම් 'එමි' යි ඔහුට කියෙමි. (මම්) ඔහුගේ හිස ඇත්ම එතෙර ඉවුරෙහි පිහිටියෙමි.

310. ඔහුට (මව්සින්) බොරු නොකියන ලද. මම් වචනය පරිදි කෙළෙමි. සබවසින් මා හා සමයෙක් නැති. මේ මාගේ සත්‍යපාරමිතා යි.

සත්වැනි කපිරාජවරියාව යි.

8. සත්‍යතාපස වරියාව

311. තවද අනෙක් වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම් සත්‍ය නම් වූ තාපස වීම ද එකල්හි මම් සත්‍යයෙන් ලොවැ පාලනය කෙළෙමි. ජනයා සමගි කෙළෙමි.

අටවැනි සත්‍යතාපස වරියාව යි.

9. වට්ටපොතක වරියාව

312. නැවත අනෙක් වරියාවක් කියමි. යම් කලෙකැ මම් මගධ රටැ නූපන් පියාපත් ඇති තරුණ මාංශපෙශියක් වූ වට්ටපොව වැ කසල්ලෙහි විසීම ද (එකල්හි)

313. මව් මුවකුසින් අහර ගෙනවුත් මා පොෂණය කෙරෙයි. ඇගේ පහසින් (උණුසුම් වැ) දිවි රක්මි. මට කායිකබලයෙක් නැති.

314. සංවච්ඡරෙ ගිමහසමයෙ දවඩාහො¹ පදිප්පති
උපගච්ඡති අමනාකං පාවිකො කණ්ඩකනති.
315. ධූම ධූමං ඡනිකෙවං² සඤ්ජනො මහාසිඛි
අනුපුබ්බෙන ක්කාපෙකො දඤ්චි මම මුපාගමි.
316. අඤ්චෙගහයා භීතා තසිතා මාතා පිතා මම
කුලාවකෙ මං ඡංඛිඤ්ඤා අත්තානං පරිමොවසු.
317. පාදෙ පතෙති පජනාමි නත්ති මෙ කාසිකං බලං
සො, හං අගතිකො තත්ථ එවං විතෙතසහං තද.
318. යෙසාහං උපධාවෙය්‍යං භීතො තසිතවෙධිතො
තෙමං ඕහාය පකබ්බතො කපං මෙ අජ්ජ කාතවෙ.
319. අත්ති ලොකෙ සිලගුණො සච්චං සොවෙය්‍ය නුද්දයා
තෙන සච්චෙන කානාමි සච්චකිරියමුත්තමං.
320. ආවජ්ජකා ධම්ම බලං සරිතා පුබ්බකෙ ජිනෙ
සච්චබලම්චසාය සච්ච කිරිය මකාසහං.
321. සන්ති පකබ්බ අපනනා සන්ති පාද අවඤ්ඤනා³
මාතා පිතා ච නිකබ්බතො ජාතවෙද පටිකකම.
322. සහ සච්චෙ කතං මය්‍යං මහා පජ්ජලිතො සිඛි
චජ්ජසි සොළස කරිසානි උදකම්පකා⁴ යථා සිඛි
සච්චෙන මෙ සමො නත්ති එසා මෙ සච්චපාරමිති.

වට්ඨපොතක⁵ වරියං නවමං.

10. මච්ඡරාජ වරියං

323. පුනාපරං යද හොමි මච්ඡරාජා මහාසරෙ
උණෙත සුරියසත්තාපෙ සරෙ උදකං ඛියථ⁶.
324. තතො කාතා ච ගිජ්ඣා ච බකා⁷ කුළල සෙනකා
භකබ්බනාති දිවා රත්තිං මච්ච උපනිසිදිය.

1. වන්දහො-මජ්ඣං-දවඩාහො-නා

2. ධූම ධූමං ඉති එවං-මජ්ඣං

3. අවඤ්ඤනා-සිමු-කත්ථි

4. උදකම්පකො-නා

5. වට්ඨකරාජ වරියං-ප

6. ඛියාථ-මජ්ඣං-ඛියෙථ-සිමු-

7. කංකා-මජ්ඣං

314. හවුරුදු පතා ගිම් කල්හි ඇවිගිනි ඇවිලෙයි. (අග්‍රභයන් ගුණ කරන බැවින්) පාවක නම් වූ (ගිය මහ හඬ කරන බැවින්) කණ්ඩවණ්ණනි නම් වූ ගින්න අප කරා එළැඹෙයි.

315. මෙසෙයින් මහසිඵ ඇති ගින්න 'ධම ධම' අනුකරණ උපදවා හඬ නගමින් අනුක්‍රමයෙන් දවමින් මා කරා එළැඹියේ යැ.

316. මාගේ මවුපිය දෙදෙන වේගයෙන් එන ගින්නට බියෙන් බිය-පත් වූ තැනිගත්තාහු කැදුල්ලෙහි මා හැරපියා තමා දුදු ගත්හ.

317. මම් පාද පක්ෂයන් ගමනට හළිම් (සැදිම්) මට කායිකබලයෙක් නැති. එකල ඒ මම් ගමනබල නැතියෙම් එහිදී මෙසේ සිතීමි.

318. මම් (මරණීය) බියපත් වූයෙම් තැනි ගන්නා ලද්දෙම් වෙවුළු-නුයෙම් යම් කෙනෙකුන් කරා දිව ගියෙම් නම් ඒ මාපිය දෙදෙන මා හැර පියා පැන ගියහ. අද මා කෙසේ කළ යුතුද!

319. ලොකයෙහි ශීලගුණය ඇත. සත්‍යය ඇත. ශුචි භාවය ඇත. දයාව ඇති. ඒ සත්‍යයෙන් උතුම් වූ සත්‍යත්‍රියාව කරන්නෙමි.

320. මම් අතීතයෙහි වූ බුදුවරුන් සිහි කොට (ශීලාදී) ධර්මබලය ආවර්ජනා කොට සත්‍යබලය අරබයා සත්‍යත්‍රියා කෙළෙමි.

321. මට පියාබහු නොහැකි පියාපත් ඇත. පියනහනු නොහැකි පාද ඇති මවුපිය දෙදෙන ද පලාගියහ. අභිනව නවතුව.

322. මා සත්‍යත්‍රියා කළ කල්හි (සත්‍යත්‍රියාව) සමග මහත් වූ ඇළිළුගත් ගින්න ජලයට පැමිණ සෙයින් යොළොස්කිරිකක් පමණ තැන් හැරපිය. සත්‍යයෙන් මා හා සමයෙක් නැති. මේ මා ගේ සත්‍යපාරමිතාව යි.

නවවැනි වට්ටපොතක වර්ගය යි.

10. මත්ස්‍යරාජ වර්ගාව

323. නැවත අන් වර්ගාවක් කියමි. යම් කලෙකැ (කොසොල් රට) මහවිලෙක්හි මස්ථප වැ උපනිමි ද, එකල්හි ගිම් කලැ හිරු රැසින් එ විල්හි දිය සිදිගියේ යැ.

324. එකල්හි කදුඩුවෝ ද ගිජුලිහිණිහු ද කොක්කු ද කබරුස්සත් හා උකුස්සෝ ද දවර දෙකේ කලල් මතුයෙහි හිඳ මසුන් කති.

325. එවං විතොසංගං තත්ථ සහ ඤාතිහි පිළිනො
කෙන නුබො උපායෙන ඤාති දුක්ඛා පමොවයෙ.
326. විචිත්තංගිකා ධම්මත්ථං සච්චං අද්දස පසංයං
සච්චං යත්තා පමොවෙසිං ඤාතිතං තං අතිකංගං.
327. අනුසාරිකා සංඤ්චිං¹ පරමත්ථං විචිත්තං
අකාසිං සච්චකිරිං යං ලොකෙ දූවසස්සතං.
328. යතො සරාමී අත්තානං යතො පතොසමී විශ්ඤානං
නාහිජානාමී සංඤ්චිව ඵකපාණං විහිංසිතං²
එතෙන සච්චවජ්ජන පඤ්ඤානො අභිවසංගු.
329. අභිත්තංග පඤ්ඤාන නිධිං කාකස්ස නාසය
කාකං සොකාය රුකේහි³ මචෙජ් සොකා පමොවය.
330. සහකතෙ සච්චවරෙ පඤ්ඤානො⁴ වාහිඤ්ජය
ඵලං නිත්තංගො පුරෙතො ධම්මෙන අභිවසංගු.
331. එවරුපං සච්චවරං කත්වා විරියලික්ඛමං
වස්සාපෙසිං මහා මෙසං⁵ සච්චතෙජ් ඛලස්සිතො
සච්චෙන මෙ සමො නත්ථි ඵසා මෙ සච්චපාරමිති.

මචජරාජ වරියං දසමං.

11. කණ්ණදීපායන වරියං.

332. පුත්තාපරං යද් හොමී කණ්ණදීපායනො ඉසී
පරො පඤ්ඤාසවස්සානි අනභිරුතො වරිං⁶ අහං.
333. න කොචි ඵතං ජානාති අනභිරුතිමනං මම
අහං⁷ කස්සචි නාචිකංගිං අරති මෙ වරති⁸ මානසෙ.
334. සමුත්ථවාරි ලණ්ඩබ්බො⁹ සහායො මෙ මහාඉසී
පුබ්බකම්ම සමායුතො සුලමාරොපණං ලභී.

1. සතං ධම්මං-ජෙසං.

2. ඵකපාණං පිහිංසිතං-නා-ජෙසං.
ඵකපාණමපි හිංසිතං-පිටු-

3. රත්ථෙහි-ජෙසං.

4. වහිඤ්ජය-නා-අභිභජ්ජය-කත්ථි

5. වස්සාපෙසිමහං මෙසං-ජෙසං.

6. වරියං-කත්ථි-වරිං-නා-

7. අහමපි-කත්ථි-නා-

8. අරතිං-මෙරතිමානසං-කත්ථි-

අරතිං මෙරති මානසං-නා-

9. ලණ්ඩබ්බො-කත්ථි

325. එ විල්හි නැයන් සමග පිඩින වූ මම වෙසේ සිතිමි. කවර උපායෙකින් ඥාතීන් දුකින් මුදුලමුදෝ හෝ'යි.

326. ධර්මයෙන් අනපෙත වූ අර්ථය හෙවත් සත්‍යය සලකා (නැයනට) වහල් වූ සත්‍යක්‍රියාව දිවිමි. සත්‍යයෙහි පිහිටා නැයන්ගේ ඒ මහාවිනාශය මුදුලිමි.

327. සාධුන්ගේ ධර්මය සිහි කොට පරමාර්ථ වූ සත්‍යය සිතමින් ලොවැ යම් අවිහිංසාවක් වේ ද එය ධූව යැ ගාසවන යැ යි සිතමින් සත්‍යක්‍රියා කෙළෙමි.

328. යම් තැනක පටන් සාධකීය ආත්මභාවය සිහි කෙරෙමි ද යම් තැනෙක පටන් නුවණැති බවට පැමිණියෙමි ද (එතැන් පටන්) දෑන දෑන කිසි එක් සත්ත්වයකුදු හිංසාකරනු ලැබුවහු නො දැනිමි. මේ සත්‍ය වචනය හෙතු කොට ගෙන මෙසය වැසි වසිවා.

329. මෙසය (වැසිවලා දෙවිය) විදුලි නඟා වැසි වස්වව. කවුඩාගේ මත්ස්‍ය නිධානය නසව. කවුඩු කැල ගොකයට රඳව මසුන් යොකයෙන් මුදුලට.

330. උතුම වූ සත්‍යක්‍රියාව කළ කල්හි ඒ සත්‍යක්‍රියාව සමග මෙසය ගර්ජනා කොට වළගොඩ පුරමින් ඇඬිල්ලෙකින් වැස්සේ යැ.

331. මෙබඳු වූ උතුම සත්‍යක්‍රියාව කොට උතුම් වීර්යය කොට සත්‍යානුභාව බලය ඇසුරු කෙළෙම මහවැසි වස්වාපිමි. සත්‍යයෙන් මට සම වූයෙක් නැති. මේ මාගේ සත්‍යපාරමිතාව යි.

දසවැනි වූ මව්පරාජරියා යි.

11. කණ්හදීපායන වරියාව

332. නැවත අනෙකක් කියමි. යම් කලෙක මම කණ්හදීපායන නම් සෘෂි වීම ද එකල්හි මම සාධික වූ පනස්හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි අධිකුලෙ ධර්මයෙහි නො ඇලුණෙමි බඹසරවස් විසිමි.

333. තෙල මාගේ අනභිරතී චිත්තය කිසි එකෙකුදු නො දනි. යම් හෙයකින් මම මාගේ සිත්හි අනභිරතිය ඇතැයි කිසිවක්හට නො කිමි ද එහෙයිනි.

334. මා ගේ යහළු වූ සමාන බඹසරවස් ඇති මණ්ඩව්‍ය නම් වූ මහා සෘෂි තෙම පූර්ව කථමයෙකින් යුක්ත වූයේ හුලා හිඳුවනු ලැබී.

335. තමහං උපට්ඨතිත්වා ආරොග්‍ය මනුපාපධිං¹
ආපුච්ඡිත්වා ආගඤ්ඤිං² යං මයහං සකම්ප්‍යමං.
336. සතායො බ්‍රාහ්මණො මයහං හරියං³ ආදය පුත්තකං
තයො ජනා සමාගහතො⁴ ආගඤ්ඤං පාහුනාගතං.
337. සමමාදමානො තෙහි⁵ සහ නිසින්නො සකම්ප්‍යමෙ
දුරකො වට්ටමනුකම්පං ආසිවිසමකොපධිං.
338. තතො සො වට්ටගතං මග්ගං අනෙ⁶ සන්නො කුමාරකො
ආසිවිසස්ස හඤ්ඤා උත්තමිඛං පරාමසී.
339. තස්ස ආමසනෙ කුද්ධො සප්පො ටිස ඛලස්සිතො
කුපිතො පරමකොපෙන අඩංසී⁷ දුරකං ඛණං.
340. සහ දට්ඨො ආසිවිසෙන⁸ දුරකො පපති භූමියං
තෙනාහං දුක්ඛිතො ආසිං මම වාහසි තං දුක්ඛං.
341. නාහං අස්සාස යිත්වාන දුක්ඛිතෙ සොකසලලිතෙ
පඨමං දකාසිං⁹ තිරියං අඤ්ඤං සට්ඨං වරුත්තමං.
342. සත්තාහමෙවාහං පසන්නවින්නො පුඤ්ඤත්තකො අවරිං බ්‍රහ්මචරියං
අථාපරං යඤ්චරිතං මමසීදං වස්සානි පඤ්ඤස්ස සමාධිකානි.¹⁰
343. අකාමකො වාහි¹¹ අහං වරාමි එතෙන සචෙචන සුවත්ති හොතු
හතං විසං ජීවතු යඤ්ඤදහෙනා.
344. සහසට්ඨ කතෙ මයහං විසචෙගෙන චෙධිතො
අබ්‍රුජ්ඣිත්වාන දුට්ඨාසි ආරොග්‍යො වාසි මංණවො
සට්ඨන මෙ සමො නත්ති එසා මෙ සච්චපාරමිති.

කණ්ණදීපායන වරියං එකාදසමං.

1. මනුපාපධි-නා-කත්ථවි

2. ආගඤ්ඤි-නා-තත්ථවි

3. හරියං-කත්ථවි-අරියං-මජ්ඣං
හරියමාදය-නා-

4. සමා-මජ්ඣං

5. කෙති-නා-

6. අන්නෙ සන්නො-නා-

7. අදසිං - නා-කසවි

8. අතිවිසෙන - නා-කසවි

9. අකාසි-ජෙසං

10. සමාධිකානි-නා-

11. අකාම කෙවාහං-මජ්ඣං

335. මට ඔහුට උපසාන කොට (හෙවත්) ඔහු කරා එළැඹ නිරොග බවට පැමිණවිමි. ඔහු පිළිවිස මාගේ යම් අසපුවක් වී ද ඒ සවකිය අසපුව කරා පැමිණියෙමි.

336. මාගේ යහප් වූ එ බඩුණු තෙම භාර්යාව හා පුත්‍රයා හා රැගෙන තුන් දෙනා එක් වැ භාගනතුක වැ පැමිණයා වූ මා කරා එළැඹියා වූ යැ.

337. ඔවුන් සමග සතුටු වෙමින් සිය අසපුවෙහි පුන්තෙමි. දරු තෙමේ පන්දු කෙළිමින් සර්පයකු කොප කෙළේ යැ.

338. ඉක්බිති ඒ කුටර තෙමේ පන්දුව ගිය මග යොයනුයේ අනිත් සර්පයාගේ නිස ස්පර්ශ කෙළේ යැ.

339. ඔහුගේ ස්පර්ශයෙහි ලා විසබල අභුරු කළ සර්ප තෙමේ අධික වූ කොපයෙන් කිටියේ දරුවා එ කෙණෙහි ද්වට කෙළේ යැ.

340. සර්පයා විසින් ද්වට කරන ලද්දේ ද්වට කළ කාලය හා සමග දරු තෙමේ බිම වැටිණි. එ කරුණෙන් මට දුකට පැටිණියෙමි. එ දුක (මා ගේ ශරීරයෙහි වූවක් මෙන්) මට පැමිණියේ යැ.

341. මට දුකට පැටිණි ගොකගල්ලයෙන් විදුනාලද ඔවුන් අස්වයා පළමු කොට ග්‍රෙස්ස වූ ඉතා උතුව වූ සත්‍යක්‍රියාව කෙළෙමි.

342. මට පහන්සින් ඇතියෙට හිනින් අර්ථ ඇතියෙම සන් දවසක් මුළුල්ලෙහි වැ බබසර ගසලෙමි. එයින් මතු මාගේ වෙ යම් බබසර සැරි- මෙක් අධිකයක් සහිත පනය හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි වී ද (මෙතෙක් කල්)

343. මට නො කැමැති වැ මැ බබසර ගැසිරෙමි. මේ සත්‍යයෙන් (දරුවාට) සුව වේවා. යඤ්ඤදක්‍ත තෙමේ නැයුණු විෂ ඇති වැ ජීවත් වේවා.

344. මා විසින් සත්‍යක්‍රියාව කළ කල්හි ඒ සත්‍යක්‍රියාව සමග විෂ- වෙගයෙන් කම්පිත වූයේ (විසංඤ භාවයෙන්) පිබිදි නැගිසිටියේ ය. කුමාර තෙමේ ද අරොග විය. සත්‍යක්‍රියාවෙන් මාහා සමවූයෙක් නැති. තෙල මාගේ සත්‍යපාරමිතා යි.

එකාලොස් වැනි කණ්හදිසායන වරියා යි.

12. සුතසොම වරියං

345. පුනාපරං යද හොමි සුතසොමො මහිපති
ගහිතො පොරියාදො ආහමණෙ සඛරං¹ සරිං.
346. බන්ති යානං එකසතං ආවුණ්ඤා කරතලෙ²
එතෙ සමප්පිලාපෙතො යඤ්ඤාතෙ උපනයි³ මම.
347. අපුඤ්ඤා⁴ මං පොරියාදෙ කිංකරං ඉච්ඡාමි නිස්සජං⁵
යථාමති තෙ කාහාමි යදි මෙ කං පුනෙතිසි.
348. තස්ස පටිසුඤ්ඤානං⁶ උණෙත ආගලිතං මම
උපාගතො පුරං රච්ඡං රජ්ජං නියාදං තද.
349. අනුසාරිකා සංඛිතං⁷ පුබ්බතං පිනසෙවිතං
ආහමණස්ස ධනංදො පොරියාදං උපාගමි.
350. නත්ති මෙ සංඝයො තත් සාතයිස්සති⁸ වා නවා
සච්චවාචානුරසබ්බෙනා පිටිතං වජ්ඣ මුපාගමි.
සච්චෙන මෙ සමො නත්ති එසා මෙ සච්ච පාරමිති

සුතසොම වරියං දවාදසමං.

සච්ච පාරමිතා නිට්ඨිතා.

1. සබ්බකාරං-නා-කත්ථවි

2. කරංතලෙ-කත්ථවි-කරත්තලෙ-මජ්ඣං

3. උපනාමයි-කත්ථවි

4. අපුඤ්ඤා-සිමු

5. නිස්සජ්ජං-මජ්ඣං

6. පටිසුඤ්ඤාතං-මජ්ඣං

7. සතං ධම්මං-මජ්ඣං-නා-කත්ථවි

8. සාතයිස්සාමි - නා

12. සුතසොම වරියාව

345. නැවත අනෙකක් කියමි: යම් කලෙක මම සුතසොම නම් මිහිපල් වූයෙමි ද එකල්හි පොරිසාදයා විසින් ගන්නා ලද්දෙමි නැදූ බ්‍රාහ්මණ කෙරෙහි (තමා හා) කළ ප්‍රතිඥාව සිහි කෙළෙමි.

346. එක්සියක් කැත් රජුන්ගේ අතුල්තලයන් අවුණා තුලුන් (අහර සිඳීමෙන්) මලානික කොට මා යාග කිරීම සඳහා පැමිණ වී යෑ.

347. පොරිසාද තෙම 'කිමෙක් ද තෙපි (මා අතින්) මිදීම කැමැත්තවූ ද'යි මා විවාළේ යෑ ඉදින් තෙපි මා වෙත වටාලා එන්නවු නම් නොප ගේ කැමැත්ත පරිදි කරන්නෙමි' යි කී.

348. උදෑසන මැ මාගේ පැමිණීම ඔහුට පිළින කොට සිත්කලූ වූ ඉදිපත්තුවරට පැමිණි එකල්හි තුන්සියක් යොදුන් රාජ්‍යය (මව්පියන්ට) පාවාදිනිමි.

349. පුරාතන වූ බ්‍රහ්මාදින් විසින් සෙවුනා ලද සත්‍යවචන සඤ්ඤාන සඤ්ඤාමය සිහි කොට නැදූ බ්‍රාහ්මණයාහට ධනය දී පොරිසාදයා කරා පැමිණියෙමි.

350. ඒ පොරිසාදයා වෙත එළැඹීමෙහි ලා කිම මේ තෙම මා නසන්නේ දෝ හෝ, නො නසන්නේ දෝහෝ'යි සැකයෙක් නැති. සබ්-වස රක්තෙමි දිවි පුද පොරිසාදයා වෙත එළැඹියෙමි. සත්‍යවචනයෙන් ම හා සම වූයෙක් නැති. මේ මාගේ සත්‍යපරමාර්ථ පාරමිතා යි.

දෙළොස්වැනි සුතසොම වරියා යි.

සත්‍යපාරමිතා නිමි.

6. මෙතතා පාරමිතා

13. සුවණ්ණසාම වරියං

351. සාමො යද වනෙ ආසිං සකෙකන අභිනිමිතො
පවනෙ සිහබ්බගෙසතිව මෙතතාය මුපනාමයිං.
352. සිහබ්බගෙසති දීපිති අවෙහි මහිංසෙහි ව
පසදම්භවරාහෙහි පරිවාරෙකා වනෙ වසිං.
353. න මං කොච්ඡි උත්තසනි, නපිහං භායාමි, කසාචි,
මෙතතාබලෙත්ථපකත්ථො¹ රමාමි පවනෙ තද්දති.

සුවණ්ණ සාම වරියං තෙරසමං.

14. එකරාජ වරියං

354. පුනාපරං යද හොමි එකරාජාති විසසුතො
පරමං සීලං අධිට්ඨාය² පසාසාමි මහාමහිං.
355. දසකුසලකම්මපටෙ වත්තාමි අනවසෙසතො
වතුහි සඛගභවත්ථිහි සඛගණකාමී³ මහාජනං.
356. එවං මෙ අසමත්තසස ඉධලොකෙ පරත්ථ ව
දබ්බසෙතො උපාගන්තවා අච්ඡිද්දතො පුරං මමං.⁴
357. රාජුපජීවෙ නිගමෙ සබලටෙඨ සරට්ඨකෝ⁵
සබ්බං භත්ථගතං කත්වා කාසුයං නිබ්බණ් මමං.
358. අමච්චමණ්ඛලං රජුසං ජීනං අනෙතපුරං මම
අච්ඡිද්දිත්තාන ගහිතං පියං පුත්තංව පසාහං
මෙතතාය මෙ සමො නත්ථි එසා මෙ මෙතතාපාරමිති.

එකරාජවරියං වුද්දසමං.

මෙතතා පාරමිතා නිට්ඨිතා.

1. මහිංසෙහි ව-මජ්ඣ.

2. පරමංසීලං මධිට්ඨාය-නා-
පරමසීලං අධිට්ඨාය-සුමු-

3. සංගහාමි-මජ්ඣ.

4. පුරං මම-සමු-

5. සරලට්ඨකො-නා-

6. ටේබ්ලි පාරමිතාව

13. සුවණ්ණසාම වරියාව

351. යම් කලෙක මට මහවෙතෙහි ගක්කා විසින් (උපදෙස් දීමෙන්) උපදවන ලද සාම කුමාර වූයෙහි ද එකල්හි මහවෙතෙහි සිංහ ව්‍යාජ්‍යයන් වූයෙන් වැඩිමෙන් පැතිර වීම්. (සිංහ වග්ග පවා මෙන්සින් ලැබුණ'යි සේයි.)

352. සිංහවග්ග විසින් දිවියන් විසින් වලසුන් විසින් මිහිවුන් විසින් පසදමුවන් හුරන් විසින් පිරිවරා වෙතෙහි විසිමි.

353. කිසි සත්තයෙක් මා නො නැතිගන්වයි. (මම) කිසිවක්හට බිය නො වෙමි. එකල්හි මෙන් බලයෙන් වහල්ලියෙහි මහවෙතෙහි සිත්අලවා වාසය කෙළෙමි.

තෙළෙස්වැනි සුවණ්ණසාම වරියා යි.

14. එකරාජ වරියාව

354. නැවත අන් වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම එකරාජ යයි ප්‍රසිද්ධ වූයෙහි ද එකල්හි උතුරු වූ දගකුගල කර්මපට්ඨිලය සමාදාන වශයෙන් ඉටාගෙන මහපොළොව අනුගාමනා කෙළෙමි.

355. දගකුගලකර්මපට්ඨයෙහි හිරවගෙප කොට සමාදන් වැ පවතිමි. සිව්සහරාවතීන් මහාජනයා සඬග්ග කරමි.

356. මෙසේ මෙලොව ද පරලොව ද මා අප්‍රමාද වැ වසන කල්හි දඬසෙන නම් කොසොල් රජ (සිවුරහසෙන් රැගෙන මාගේ රාජ්‍යයට) පැමිණ මා ගේ බරණැස් නුවර අසිඳගන්නේ-

357. බලසෙනහ සහිත වූ රටවැසියා සහිත වූ ඇමැති ආදී රාජ්‍යපථි-වන් ද හිසමගම වැසියන් ද යන සියල්ල අත්පත් කොට ගෙන මාවළෙක වළලුවි.

358. මා ගේ ඇමැතිමඩුල ද සමාභිධු රාජ්‍යය ද ඇතොවුරු ද අසිඳ ගන්නාලද්වහ මට ප්‍රියපුත්‍රයකු සෙයින් දිටිමි. මෙන් වැඩිමෙන් මා හා සම වූයෙක් නැති. මේ මාගේ ටේබ්ලිපාරමිතාව යි.

තුදස්වැනි එකරාජ වරියා යි.

ටේබ්ලි පාරමිතා නිමි.

7. උපෙක්කා පාරමිතා

15. මහාලොමහංස චරියං.

- 359 සුසානෙ යෙයාං කප්පෙම් ජවට්ඨිකං උපනිධාය හං¹
ගොමණ්ඩලා² උපාගන්තා³ රූපං දසෙසන්ති නප්පකං⁴
360. අපරෙ ගන්ධකුම් මාලකු⁵ හොජනං විවිධං බහුං
උපායනානුපනෙනති හට්ඨා සංවිහමනසා.
361. යෙ මෙ දුක්ඛං උපදහන්ති යෙ ච දෙනති සුඛං මම
සබ්බෙසං සමකො හොමි දයාකොපො⁶ නවිජුති.
- 362 සුබදුක්ඛතුලා භූතො යසෙසු අයසෙසුචි
සබ්බත්ථ සමකො හොමි එසා මෙ උපෙක්කා පාරමිති.

මහාලොමහංස චරියං පණ්ණරසමං.

උපෙක්කා පාරමිතා නිවට්ඨිතා.

උද්දන ගාථා :

363. යුධකුණ්දයො සොමනසෙසා අයොසර හිසෙනච
සොණනනෙ⁷ මුගපකෙකා කපිරාජා⁸ සචචසච්ඡයො.
364. චට්ටකො මචජරාජාව කණ්ණදීපායනො ඉසි
සුතසොමො පුත ආසිං සාමොච එකරාජහු
උපෙක්කා පාරමි ආසි ඉති චුක්ඛං මහෙසිනා.
365. එචං බහුවිධං දුක්ඛං සමපත්ති ච⁹ බහුවිධා¹⁰
හවා හවෙ අනුභවිතා පතො සලොධම්මික්ඛමං.
366. දන්තා දුතබ්බකං දුතං සීලං පුරෙත්වා අසෙසතො
නොක්කලෙ¹¹ පාරමිං ගන්තවා පතො සලොධම්මික්ඛමං.

1. උපනිධා-මජ්ඣං ජවට්ඨිං උපධායහං-
2. ගාමණ්ඩලා-මජ්ඣං
3. උපගන්ත්වා-නා-මජ්ඣං
4. දස්සෙත්ත නප්පකං-ප
5. ගන්ධමාලා භූමි-මජ්ඣං
6. දයකොපො-නා

7. සොණදණ්ඩො-නා-
8. කපිරාජ-නා-
9. සමපත්ති-ච-මජ්ඣං
10. බහුවිධං-මජ්ඣං-තත්ථවි
11. නෙක්ඛම්ම-මජ්ඣං

7. උපේක්ෂා පාරමිතාව

15. මහාලොමහංස වරියාව

359. (ලොමහංස වැ උපන්) මම මිනිඳාටයක් කන්වසින් කොට සොහොනෙකු ගයනය කෙළෙමි. එකල්හි ගම්දරුවෝ මා වෙත පැමිණ නන්වදාරම් විප්‍රකාර දක්වූහ.

360. ඔවුන් කෙරෙහි ඇතැම් කෙනෙක් සතුටු වූවාහු සංවේගයට පැමිණි සිත් ඇත්තාහු උදමල් ද විවිධ වූ බොහෝ වූ හොඳන ද යන පඬුරු එළවත්.

361. යම් කෙනෙක් මට දුක් උපදවන් ද යම් කෙනෙක් මට සුව උපදවන් ද එ හැම දෙනකුන්ට සම වූයෙමි වෙමි. (උපකාරකයනට) දයාවෙක් හෝ (අපකාරකයනට) කොපයෙක් හෝ නැති.

362. සුවදුක් දෙකින්ද යශස්සින්ද අයශස්සින්ද මැදහත් වූයෙමි සියලු අටලෝදහම්හි සම වූයෙමි වෙමි. මේ මාගේ උපේක්ෂා පාරමිතා යි.

පසළොස්වැනි මහාලොමහංස වරියා යි.

උපේක්ෂා පාරමිතා නිමි.

උද්දනය :

363. සුධංකුලය කුමාර වීමි. සොමනසු නම් කුමාර වීමි. හිසාප-දෙගයෙන් දක්වූ මහාකංකුලන වරියාව සමග අයෝසර රාජකුමාර ද වීමි. සොණ පණ්ඩිත වීමි. මුග්ගල්ලා නම් තෙමියකුමාර වීමි. කපිරාජ වැ උපන්මි. සච්ච නම් තාපස වීමි.

364. වට්ඨකපොතක වීමි. මන්දාරාජ වීමි. කණ්ණදිපායන නම් සාමි වීමි. නැවැත සුතසොම රජ වීමි. සාමකුමාර වැ ද එකරාජ වැ ද උපන්මි. ලොමහංස වරියාවෙහි මා ගේ උපේක්ෂාපාරමිතාව විය. මෙසේ මහර්මි වූ මා විසින් බොධිචය්‍යායෙහි හැසිරෙන ලද.

365. මෙසේ කුදුමහත් හවයෙහි. බහුප්‍රකාර වූ දුක් ද බහු ප්‍රකාර වූ සම්පත් ද විද උතුම් සංකොධියට පැමිණියෙමි.

366. (දනපාරමිතාදි හෙද ඇති) දියයුතු දන් දී නිරවශේෂ කොට (කායිකසංවරාදි හෙද ඇති) සිල් පුරා (ත්‍රිවිධ වූ මැ) මහාභිනිෂ්ක්‍රමණයෙහි පරකෙරට පැමිණ උතුම් වූ සංකොධියට පැමිණියෙමි.

367. පඤ්ඤානෙ පරිපුජ්ඣතා විරියං කතාන මුත්තමං¹
 ඛන්තියා පාරමිං ගන්තො පතො සමොධි මුත්තමං.
368. කතා දුෂ්ඨමධිච්ඡානං සච්චවාචානුරක්ඛිය²
 මෙත්තාය පාරමිං ගන්තො පතො සමොධි මුත්තමං.
369. ලාභාලාභෙ යස යසෙ සමමානනාවමානනෙ
 සබ්බස්ස සමකො හුත්වා පතො සමොධි මුත්තමං.
370. කොසජ්ජං භයතො දිස්වා විරියාරම්භකං ඛෙමතො
 ආරභවිට්ඨා හොථ එසා බුද්ධානුසාසනි³
371. විවාදං භයතො දිස්වා අවිවාදකං ඛෙමතො
 සමග්ගා සබ්බා හොථ එසා බුද්ධානුසාසනි⁴

සුඛඤ්ජයවග්ගො තතිසො.

ඉත්ථං පුදං භගවා අත්තනො පුබ්බවරියං සමාචාරයමානො
 බුද්ධාපදානිදං නාම ධම්මපරියායං අභාසිත්වාති.

වරියාපිටකපාළි සමත්තා⁵

1. උත්තමං-සිමු-

2. රක්ඛිතා-නා-

3. බුද්ධානුසාසනි-අවිධි-සිමු-

4. බුද්ධානුසාසනි-අවිධි-සිමු-

5. වරියා පිටකං නිවේදනං-කත්ථවි

367. පණ්ඩිතයන් පිළිවිසැ (ප්‍රඥාපාරමිතාව පුරා) උතුම් වූ ප්‍රධන් වියඹි කොට ක්ෂාන්තිකයෙහි පරම කොටියට පැමිණ උතුම් වූ සමාක්සකොධියට පැමිණියෙමි.

368. කුහලසමාද්‍යාදියට දෘඪ අධිෂ්ඨාන කොට (පිටිනාතනරායෙහි පවා) සත්‍යවචනය ආරක්ෂා කොට මෙමත්‍රියෙහි පරමොත්කෘතියට පැමිණ උතුම් වූ සකොධියට පැමිණියෙමි.

369. ලංහාලාහයෙහි දු යතස් අයගස්හි දු සමමානන අවමානනයෙහි දු සියලු තැන්හි සමසින් ඇති වැ උතුම් වූ සකොධියට පැමිණියෙමි.

370. කුසින බව භය විසින් දෑක වියඹාර්භය නිර්භය විසින් ද දෑක (අධිශිලගික්ෂාදි) සමෙහාගයගි ආරක්ඛවියඹි ඇති වූ. මේ බුදුවරුන්ගේ අනුශාසනා යි.

371. විවාදය භය විසින් ද අවිවාදය නිර්භය විසින් ද දෑක (කායවිතත දෙකින්) සමග වූවාහු (බුදුනොවුන් කෙරෙහි මාදු වූසින් ඇත්තාහු වවු) මේ බුදුවරුන්ගේ අනුශාසනා යි.

372. (සමානිවප්‍රවාස සඛ්ඛාන) ප්‍රමාදය භය විසින් ද අප්‍රමාදය නිර්භය විසින් ද දෑක අශ්වාභිගික වූ ආයඹිමාභිය වඩවු. මේ බුදුවරුන්ගේ අනුශාසනා යි.

තුන් වැනි යුධඤ්ජයවර් යි.

මෙසේ බුදුහු තමන් වහන්සේ ගේ පූර්විකානිති ප්‍රතිපත්ති දුෂ්කර-ක්‍රියාව අතැලුලක් සෙයින් ප්‍රකාශ කරන සේක් බුද්ධාපදානිය නම් වූ ධර්මදෙශනාව වදාළසේක.

වරියාපිටකපෙළ නිමි.

සුභනන්තපිටකෙ-බුද්දකනිකාසෙ

බුද්ධචංස සාලි

ගාථාදිපාද-සුවි

අ	පිටස්ඛකා	අ	පිටස්ඛකා
අකකම්භාන වං බුද්ධො	28	අනුලා ව උරුවෙලා ව	230
අකේවඤ්ඤා සුරියානං	150	අනුවාස ඤානසම්පන්නා	198
අප්පාලරුක්ඛමුලසම්	30, 62, 68 194, 202	අනුනතිංස සහසානි	204
අච්ඡානො ව සුමනො ව	212	අනුන සොළසසහසානි	220
අජ්ඣායකො මනනධරො	20	අනුපමං නාම නගරං	204
අඤ්ඤා පග්ගහෙකාන	12	අනොමදස්සි (ඒනො සක්ඛා)	106
අට්ඨබ්බවත්තමපනෙනා	214	අනොමදස්සස්ස අපරෙන	108
අට්ඨදෙසසමාකි ඡුඤ්ඤා	24	අනොමදස්සි පදුමො	240
අට්ඨනවුති සහසානං	152	අනොවට්ඨෙන උදකං	36
අට්ඨපඤ්ඤා රතනං	98, 112	අනුලික්ඛමි අකාසෙ	208
අට්ඨස්සත්තසහසානං	100	අපරමි ධම්මං දෙසෙන්න	192
අට්ඨස්සත්ත සහසානං	152	අපරිමෙය්‍ය ඉතො කප්පෙ	240
අට්ඨාරමෙ කප්පසතෙ	242	අබ්භුතො වත නො අජ්ඣ	8
අට්ඨාසිති රතනානි	74, 120, 136	අභිඤ්ඤාබලපන්නානං	138
අතිකකතා ගණනපථං	84	අභිවාදනං ථොමනඤ්ඤා	10
අතිතබුද්ධානං ඒනානං දෙසිතං	18	අමිතා අසමා වෙව	128
අනුලං දසෙසකා ඔහාසං	156	අරුණි ව මිට්ඨායං	246
අනුලාසි පහා තස්ස	68	අරියඤ්ඤා ථොමසන්නා	236
අකුදස්සි ඒනවරො	156	අච්ඡං සබ්බං පදුලෙකා	184
අකු භෙහිති සො මග්ගො	20	අසමො ව සුනෙතෙනා ව	96
අදංසු තෙ මමොකාසං	26	අසිති හික්ඛසහසානං	184
අදොජ්ඣවචනා බුද්ධා	38	අසිති සත්තසහසානං	170
අනාසවා චිත්තරාගා	30, 194, 232, 234	අසිති සත්ත්ව ඛණ්ඩො	58
අනිලසිතෙ මමොකාසෙ	28	අහමෙතරහි සමබ්බෙද්ධා	234
අනිලගතො පකකමති	36	අහං තද්ධ මාණවකො	224
අනිවත්ත මානසං ඤානං	202	අහං තෙන සමයෙන	26, 56, 60 68, 78, 192, 290
අනුකම්පකො කාරුණිකො	126	අහු කපිලවහයා රමො	30, 62, 68, 194, 202
		අහො අවුරියං ලොකෙ	8, 16

ගාලාදිපාද-සූචි

ආ	පිටුවකිනා
ආකාසවයා ව භූමිවයා	8, 34
ආචාරදේශසම්පනෙතා	202
ආදය මං සට්ඨකාරො	226
ආදිකමපි ව රාගයෙහි	200
ආනන්ද නාමපට්ඨකො	30
ආපනති අනාපනතියා	14
ආභසසරං සුභකිණිං	6
ආරභවිට්ඨියො හුත්වා	226
ආරාමිකා ජනපද	140
ආලෝකං දසසිංහාන	190
ආහනෙ අමතගෙරිමිති	122

ආ

ඉදං සුඛාන වචනං	32, 62, 68, 194
ඉදනි යෙ එතරහි	234
ඉද්ධිවරං පුණ්ණවරං	190
ඉද්ධි ව ආදෙසනානුසාසනි	4
ඉධෙව පරිනිබ්බිසං	238
ඉධෙවාහං එතරහි	234
ඉන්ද්‍රියබල බොජ්ඣංගයං	60
ඉමමහි භද්දකෙ කප්පෙ	242
ඉමස්ස ජනිකා මාතා	30, 62, 194
	202
ඉමං කං දුතියං තාව	40
ඉමං කං පඨමං තාව	40
ඉමිනා මෙ අධිකාරෙන	28
ඉමෙ ධම්මෙ සම්මසනො	48

උ

උකකාසිත ඝණි බිපිතං	12
උකකුට්ඨිසද්දං වකෙතනති	32, 62
	194
උග්ගතො නාම සො රාජා	92
උග්ගරිනො ව වසභො ව	120
උග්ගො ව සොමදෙවො ව	222

උ

පිටුවකිනා	
උච්චකතෙන සො බුද්ධො	82,
	88, 198, 222, 230
උත්තමං පවරං සෙඨං	174
උත්තරා නන්දමාතා ව	236
උත්තරා ව ඵගගුනී වෙව	120
උපසඩකතො නරවසහං	138
උපසඩ්ධමිකා පසානති	12
උපසඩ්ධමිකා සබ්බුද්ධං	186
උපපජ්ජතො ව ජායතො	26
උබ්බිසො තසිතා භීතා	48
උය්‍යානෙ වෙසසරෙ නාම	74
උරගොව තවං පිණ්ණං	112
උරුවෙලො ව යසවො	136

එ

එකකකිකො පවට්ඨික	144
එකතියෙ ඉතො කප්පෙ	242
එකනවුතෙ ඉතො කප්පෙ	242
එකා දයා නිදසපුරෙ	244
එකුනතිංස වසානති	236
එකො අජාතසතකුසා	244
එකො ව රාමගාමමිති	244
එකො ව සනතිපාතො මෙ	234
එතතකායෙව තෙ ලොකෙ	48
එතෙසං විතතමඤ්ඤය	14
එථ සබ්බෙ සමාගගතො	12
එවමෙතො යොගො	76
එවමෙව මයං සබ්බෙ	32, 62, 196
එවමෙවංහං ඉමං කායං	24
එවමෙව සිද්ධිප්පත්තස්ස	26
එවං අහං සංසරිතො	228
එවං කිලෙසපරිරුද්ධො	22
එවං කිලෙසමලධොවං	22
එවං කිලෙසව්‍යාධිති	22

එ		ක	
පිටස්ඛකා		පිටස්ඛකා	
එවං නිරාකුලං ආසි	126	කෙවලං සබ්බං දන්තන	132
එවං සබ්බගුණොපෙතං	10	කෙසෙ මුඤ්චිත්තං තත්	28
එවාහං විත්තාසිත්තන	24	කොට්ඨසතසහසානං	60, 78
එසො හි සමමාසමබ්බුද්ධො	232	කොණාගමනස්ස අපරෙත	224
එසො හි සබ්බරතතො	232	කොණාගමනො සමබ්බුද්ධො	222
		කොණ්ඩකුඤ්ඤස්ස අපරෙත	68, 240
		කොණ්ඩකුඤ්ඤ පටිරො බ්බුද්ධො	66
		කොලිතො උපතිස්සො ව	62, 68
ඔ		ඛ	
ඔක්කන්ති මෙ සමොනත්ථි	16	ඛණ්ණො ව තිස්සනාමො ව	188
ඔහාසං දසසයිත්තන	162	ඛිණ්ණසවසතසහසානං	170
ඔහාසිතා ව උද්ධි සදෙවකා	4	ඛිණ්ණසවෙහි විමලෙහි	12, 66
ඔවදිත්තා බහු සතෙත	182	ඛෙමකං නාම නගරං	172
ඔවාදකො විඤ්ඤප්පකො	122	ඛෙමා උප්පලවණ්ණො ව	62, 194
ඔවාදං අනුසිට්ඨං ව	98	ඛෙමා ව සච්චනාමා ව	162
ක		ග	
කකුසන්ධස්ස අපරෙත	216	ගජ්ජිතා කාලමෙසො ව	14
කකුසන්ධස්ස හගවතො	208	ගායන්ති සෙලෙනති ව වාදයන්ති	10
කකුසන්ධො ජිනවරො	214		
කඬිනස්සාරසමයෙ	108	ස	
කප්පසතසහසමහි	240	සටානෙකසහසානි	48
කප්පෙ ව සතසහසෙස ව	20		
කසුචි දෙති සාමඤ්ඤං	54	ච	
කසුචි වරසමාපත්තියො	54	චක්කවත්ති මණි නාම	136
කසාපස්ස හගවතො	226	චක්කමං තත් මාපෙසිං	24
කාලො'යං තෙ මහාවිර	14	චක්කමෙ චක්කමනෙත්ථාච	16
කාසාවකඤ්ච බ්‍රහ්මලොකෙ	240	චතුදිපෙ මහාරජ්ජං	140
කාසිකං නාම නගරං	182	චතුනවුතෙ ඉතො කප්පෙ	242
කිමෙම අඤ්ඤතකවෙසෙන	28	චතුමාසං යද් බ්බුද්ධො	224
කිමෙම උකෙත තිණ්ණින	28	චතුච්ඡිති සහසානි	196
කිං එතං අච්ඡරියං ලොකෙ	14	චත්තාරිසසහසානි	56, 236
කිං හවිස්සති ලොකස්ස	50	චත්තාරො අසංඝිග්ගා	14
කි දිසො තෙ මහාවිර	16	චත්තාරිස සමා දන්තා	214
කුඩ්ධා කවාටා භිත්ති ව	128		
කුඩ්ධා කවාටා සෙලා ව	48		

ව	පිටස්ථාන	න	පිටස්ථාන
වතුසහා සුරියපහා	112	තත්පමනො-විහරනො 64,	72, 134
වතු ව වතුමිනො ව	188	තත් සබ්බකිලොසාති	114
වතු ව විමලො සුඤ්ඤා	138	තත්ථාසිරුකො සසවිපුලො	114
වමසක. නාම නගර.	112	තත්ථෙව-මණ්ඩකපමිති	138, 152,
වමසක. සලල. නිප.	28	153, 200	
වලති රවති පයව්	48	තත්ථෙව තමසි අධිධානෙ	46
වාතු වණ්ණ. පරිවුත.	172	තත්ථෙව තමසි සචේසු	46
වාලා ව උපවාලා ව	182	තත්ථෙව තමසි සුඛදුකො	48
විනො ව හත්ථාලවකො	32, 194	තත්ථෙව තමසි හිතාහිතෙ	48
වුති ව උපපතති ව	38	තත්ථෙව තං. වතුසු භුමිසු	40
ඡ		තත්ථෙව තං. සබ්බකාල.	42
ඡන්තං සතසහසානං	102	තත්ථෙව තං. සබ්බහවෙ	42, 44
ඡ		තත්ථෙව යාවකෙ දිසා.	40
ඡන්තසන්නිපාතො අතුලො	146	තත්ථෙවිම. සුතිකායං	22
ඡමවුතො ඵලමානෙත්වා	164	තද තෙ භොජයිත්වාන	54
ඡලන්තං දීපරුක්ඛංව	10, 12	තද තෙ විමලා හික්ඛු	108
ඡාතිධම්මො ජරාධම්මො	20	තද දෙවමනුසානං	114
ඡොතයිත්වාන සඤ්ඤාම.	58	තදපහං අසමසම.	116
ඤ		තදපි ධම්මදෙසනෙ	76
තඤ්ඤා ඤාණං අකිරිය	82	තදපි ම. බුද්ධධම්ම.	88
තනො පදකම්ඤා කත්වා	30, 62, 68	තදපි සො මහාවිරො	110
තනොපරඤ්ඤා- දෙසෙන්නො	60,	තද පිතිමනුබ්බහනො	72
92, 234		තදහං නාගහවිතං	78
තනො'පරමිති සමයෙ	100	තපුසසහලලිකානං	58
තනො පරමිති වසන්තෙ	100, 122	තමන්ධකාරං විධිමෙත්වා	170
තනොපරං නවුතිකොටි	146	තමහං උපසඤ්ඤාම	68
තනොපරං සන්නිපාතෙ	78	තසමි. වඩ්ඤාමනෙ ධිරො	6
තනො විකුබ්බනං කත්වා	216	තසා ගිලානපුච්ඡාය	87
තත්ථ ඤාණවරුප්පජ්ජි	114	තසා දත්වාන ආරාමං	146
තත්ථ යත්වා විවිනෙත්ඤි	26	තසා ධම්මං සුභිත්වාන	146
තත්ථ පධානං පද්ධිං	24	තසා පුට්ඨො ව්‍යාකාසිං	18
		තසා බුද්ධසා අසමසා	202
		තසා බ්‍යාමප්පහා කායා	120, 198
		තසා යාගං පකිත්තෙන්නො	92

	පිටස්ථාන		පිටස්ථාන
තසා සමුප්පත්තො ධම්මො	50	තෙ මෙ දුට්ඨා බ්‍යාකංසු	26
තසා සරීරෙ නිබ්බතා	90	තෙපි සබ්බෙ අමිතසා	136
තසා සීලං සමාධිඤ්ඤා	84	තෙවිජ්ජප්පෙහිකෙඤ්ඤා	136
තසාපි අතුලතෙජ්ජසා	108, 164	තෙවිජ්ජප්පසනං දක්වා	232
තසාපි අතුලං සීලං	103	තෙවිසති සහසානි	104
තසාපි අතුලා ඉද්ධි	170	තෙ සට්ඨි සහසානි	82
තසාපි දෙව-		තෙ සං තද සඤ්ඤාතෙහි	50
දෙවසා 150, 158, 216, 224		තෙහි ථුතසා සකො සො	52
තසාපි ලොකනාට්ඨසා	152	තෙහි හිතබ්‍රහ්මි ජරිවුතො	12
තසාපි වචනං සුඤ්ඤා	88, 112		
තසාහිසමයා තිණි	84	ථ	
තසාහං වචනං සුඤ්ඤා	62, 68	ථලජා දකජා දුපථා	43
තාය පරිසාය සමුද්ධා	92		
තාරණියෙ තාරසිකා	82	ද	
තාරාගණා විරොචනති	36	දස දිසා පහාසෙකා	238
තාවතා තිට්ඨමානොහං	238	දස ධම්මෙ පුරස්සිකාන	216
තාවතිසා ව යාමා ව	6	දස නාගබලා කායෙ	10
තිවත්තං රිස සහසානි	118, 126	දස පාරමි තසා ධර	18
තිත්තියෙ අභිමදුතො	60	දස වසාසහසානි 56, 64,	
තිසොළස සහසානි	134		112, 156
තිසා ව උපතිසා ව	66	දසවිස සහසානං	56, 234
තිසො ව භාරදවාජො ව	230	දසසහසා අතිකකමම	4
තිසො ජිනවරො බුද්ධො	176	දසසහසා ලොකධාතු	4, 8, 34
තිසතස සහසාමසි	240	දසහි සද්දෙහි අවිචිතං	20
තිණි දසසහසානි	182	දසානං මෙ අතිකකතො	32
තිණි සහසහසානි	56, 64	දසානෙතපි තං බුද්ධං	100
තුට්ඨහට්ඨො පමුදිතො	26	දසාධිකා බුද්ධබලං	90
තුලා සසාධානුවග්ගා	6	දලහං පග්ගණා විරියං	38
තුචං සකා ව තෙතු ව	6	දනං සීලං ව නෙකමම	16
තුසිතා කායා වචිකාන	16	දමා වෙව සමාලා ව	206
තෙතතිස සහසහසානි	150	දිබ්බවකබ්‍රහ්මං යො අග්ගො	14
තෙතතිස සහසානි	104	දිබ්බං චතුරවං දුපථා	6, 28, 170
තෙන යොගෙන ජනකායං	54	දිබ්බං මාත්‍රසකං පුපථා	50
තෙපි බිණ්ණසවා හිකබ්‍ර	82	දිව්‍යාසරසා අපරෙන	60, 240

ගාථාදිපාද-සූචි

ද	පිටියකො	න	පිටියකො
දීපකරසස හඟවතො	240	නගරං අරුණවතී නාම	186
දීපකරො ජිනො සකා	58	නගරං උකතරං නාම	72
දීපකරො ලොකවිදු	30, 32	නගරං කපිලවස්තු මෙ	236
දුතියො කොටිසහසානං	68	නගරං බෙමවතී නාම	212
දුතියො නවුතිකොටිනං	170	නගරං වතුචතී නාම	104
දූවෙ වසසහසානි	228	නගරං බඤ්ඤවතී නාම	118
දෙවතා දෙවකඤ්චා ව	8	නගරං බක්කුමතී නාම	188
දෙවලොකෙ වසීඤාන	94	නගරං බාරාණසී නාම	228
දෙවලො ව සුජාතො ව	128	නගරං රමෙවතී නාම	56, 64
දෙවා මනුසො පසානති	28	නගරං හංසවතී නාම	126
දෙසෙනො පරමං ධර්මං	138	නගරං සබ්බසමසමනං	20
දෙව නවුතෙ ඉතො කපෙ	242	නගරං සොහවතී නාම	220
		නගරෙ අමරවතියා	20
ධ		න කසා කණ්ඩකා හොනති	144
ධනඤ්ඤො විසාබො ව	182	නතු වෙව සුනතු ව	58
ධර්ම වකකං ධාරයිඤාන	74	නන්දිවඤ්චා සිරිවඤ්චා	104
ධර්මවකකං පවනෙතෙන	60, 178, 192, 200	නතු වෙව විසාබො ව	74
ධර්මවෙතිං සමුච්චිතා	222	නරදෙවසා යකබසා	208
ධර්මතළාකං මාපෙතා	230	නවවසාසහසානි	72, 80, 134
ධර්මදසසිසා අපරෙන	164	නවුතිවසාසහසානං	178
ධර්මදසසි මහාවීරා	162	නවුතිවසාසහසානි	74, 82
ධර්මමෙසං පවනෙතා	198	න හෙතෙ උත්තකායෙව	40, 42
ධර්මවිලමාදසං	230	න හෙතෙ ජානනති-	
ධර්මං විජාරිකං කතා	206	යදෙවමානුසා	2
ධර්මො වෙව සුධර්මො ව	156	න හොති අරතී සත්තානං	36
ධර්මාපණං පසාරෙතා	214	නාගා ව නාගසමාලා ව	144
ධර්මාභිසමයො තසා	100	නාරදසා අපරෙන	122, 240
ධරණුපමො බමනන	60	නාරදසා හඟවතො	240
ධාතුච්චාරිකං ආසි	216	නාරදෙ ජිනවසමො	120
		නිදර්ශිතා කිලෙසෙ සො	76
		නිමිකෙ වතුරො-	
න		දිසවා	56, 64 70, 196
නකුලො ව නිසමො ව	156	නිරතරං අකුලිං	76
න කෙවි තෙන සමයෙන	120	නිරයෙසු දසසහසි	38

න	පිටස්ථාන	ඍ	පිටස්ථාන
නිසභො ව අනොමො ව	104	පාටිභීරං කරොනෙත ව	216
නෙකානං නාගකොට්ඨං	181	පාපුණ්ණිකාන සලේඛෙඛා	138
නෙරඤ්ජරාය තීරස්සං	30, 62	පාපුණ්ණිකාන සමෙධාධිං	114
	68, 191, 202	පාලිතො සබ්බදස්ස ව	150
ඍ		පීතිපාමොජ්ජ ජනනං	18
පකරණෙ සත්ත දෙසෙන්නො	216	පුණ්ණමාසෙ යථා වන්ඤ	52
පකකන්නෙ වාරිකං රටෙඨ	200	පුන වාරිකං පකකන්නො	122
පච්චන්තදෙසවිසයෙ	26	පුන නාරදකුට්ඨේ	56
පච්චික්ඛමනා චත්තනති	28	පුනබ්බසුථිකො නාගො ව	190
පඤ්ඤානං භික්ඛුසත්තං	10	පුනාපරං අමිතයසො	130, 184
පඤ්ඤාභික්ඛු සත්තා සබ්බෙ	12	පුනාපරං කුමනකණ්ණං	130
පඨමාභිසමයෙ චූඨෙඛා	54, 108	පුනාපරං දසබලො	130
පඨවියං ගිජනනස්ස	28	පුනාපරං දෙවකුටෙ	130
පත්තඤ්ඤ චිවරං දැව්	208	පුනාපරං පුරගණො	92
පත්තනනං වීනපට්ඨඤ්ඤ	296	පුනාපරං යද චූඨෙඛා	152, 158
පත්තන බොධිමතුලං	68	පුනාපරං රාජපුත්තො	92
පදුමස්ස අපරෙත	114	පුනාපරං සනතිපාතෙ	138
පදුමුත්තරස්ස අපරෙත	130	පුනාපරං සො නරාසභො	108
පදුමුත්තරස්ස භගවතො	122	පුනාපරං හිමරටෙ	164
පදුමුත්තරො ජිනො චූඨෙඛා	128	ඍ	
පදුමො චෙව කුඤ්ඤරො ව	88	ඵලමාක භික්ඛානානං	234
පදුමො ජිනවරො සත්ථා	112	ඵල චක්ඛාරි සාමඤ්ඤ	76
පදුමො චුස්සදෙවො ව	162	චුස්සස්ස ව අපරෙත	184
පධානවාරං චරිකාන	58	චුස්සා චෙව සුදත්තා ව	174
පරිකබ්බාරං අවසෙසං	246	චුස්සො ජිනවරො සත්ථා	182
පරිපකකමානසෙ සකෙත	112	බ	
පලලඛනාභුජනෙං මග්ගං	32	බහුං දුස්සවරං දැව්	192
පලලඛනන ගිසිදිකා	32	බහු දෙවෙ මනුසෙස ව	190
පසන්නනෙතො සුමුඛො	130	බාරාණසියං ඉසිපතනෙ	236
පස්සථ ඉමං තාපසං	30	බ්ලාසයා දරිසයා	36
පස්සන්ති තං දෙවසඤ්ඤා	6, 8	බුද්ධස්ස චචනං සුච්චා	38, 50
පාටලීපුත්ත නගරෙ	244	බුද්ධොති තෙසං සුච්චාන	8

බ

පිටියකො

බුද්ධාති මම සුඤ්චාන	26
බොධිනෙය්‍යං ජනං දිසවා	54
බ්‍යාමප්පහා සද් මසාං	236
බ්‍රහ්මදෙවො ච උදයො ච	174
බ්‍රහ්මා ච ලොකාධිපති සහමපති	2
බ්‍රහ්මිනා යාවිතොසනො	64,
	72, 82, 196
බ්‍රාහ්මණො ච අහිංසකො ච	212
බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මදකො ච	228

හ

හගවා ච තමහි සමයෙ	16
හද්දසාලො ජිනමිකො	120
හද්දෙවෙව සුහදෙ ච	64, 88
හයං තද් න හවති	36
හික්ඛුසතසහසානං	192
හියයො උත්තරො නාම	220
හියො වෙව අසමො ච	112
හුමො මහාරාජිකා තාවතිංසා	4

ම

මබ්ලා ච පද්මා චෙති	196
මබ්ගලසා අපරෙන	76
මබ්ගලා ච සුමනො ච	240
මණ්ඩුකා වාලුකාතිණ්ණො	6
මණ්ඩකපො ච යො ආසි	122
මදනිමදනං යොකනුදං	18
මධුරායං හගවතො පතො	244
මනුසානං ලිඛයමපති	30
මම අවජරියං දිසවා	226
මසි පබ්බජිතෙ සනෙහ	170
මහා අවජරියං දිසවා	200
මහා කසපොපි ච ථෙරො	14

ම

පිටියකො

මහාගොතමො ජිනවරො	244
මහාදනං පටිකොඤ්ඤා	202
මහාදිට්ඨං විනොදෙකො	200
මහාදෙණං නාගරාජං	114
මහාවාතා න වායනති	34
මහාවිලාසො කසා ජනො	222
මහාසම්මදෙද්ද ආභුජති	34
මහාහත්ථසහසකො	54
මානුසකා ච දිබ්බා ච	34
මාරසෙනං පඤ්ඤා	192
මුඤ්ඤාති පුප්ථං පන පඤ්ඤා	

වණ්ණිකං 6

මෙබ්ලං නාම නගරං	60, 80
-----------------	--------

ය

යථා අනුසරෙ පුරිසො	42
යථා අරිහි පරිරුද්ධා	22
යථා ආපනාසනානං	40
යථා උච්චාරයානමසි	22
යථා උච්චාති ගහණං	120
යථා යා කාවි නදියො	52
යථා බික්කං නහෙ ලෙඛධු	38
යථා ගුරුගතො පුරිසො	22
යථා කුසලං මහාවීර	10
යථා නික්ඛන්තසයනසා	40
යථාපි උණ්ණං විජ්ජනෙ	22
යථාපි උදකං නාම	46
යථාපි ඔසධි නාම	46
යථාපි කුණ්ථං පුරිසො	22
යථාපි කුමො සමපුණ්ණො	40
යථාපි ජජ්ජරං නාවං	24
යථාපි චම්චි වාලං	40
යථාපි දුක්ඛං විජ්ජනෙ	20
යථාපි පඨවි නාම	44, 48

ගාල්ලපාද-සූචි

ය	පිටියකිනා
යථාපි පබ්බතො සෙලො	46
යථාපි පාපෙ විජ්ජනෙත	22
යථාපි පුරිසො වොරෙහි	24
යථාපි බ්‍යාධිතො දුරිසො	23
යථාපි හික්ඛු හික්ඛනො	42
යථාපි සබ්බසත්තානං	38
යථාපි සමයෙ පනෙන	50
යථාපි සාගරෙ උථි	74
යථාපි සාගරො නාම	98
යථාපි සිහො මිගරාජා	44
යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා	32, 62, 196
යථා යෙ කෙවි සමබ්බද්ධා	50, 52
යථා රත්තිකයෙ පනෙන	38
යථා සුද්දුං පවනං	96
යද අරිඤ්ඤං රාජං	84
යද ච දෙවහවනමහි	54
යද ච පදුමො බුද්ධො	108
යද දෙවා මනුස්සා ච	76
යද දෙණ්ඩුබං හත්ථිං	146
යද බුද්ධො අසුද්ධස්සි	106, 152
යද බුද්ධො ධම්මදස්සි	158
යද බුද්ධො ධම්මං දෙසෙසි	164
යද බුද්ධො පාපුණ්ණිකා	130
යද බුද්ධො බුද්ධගුණං	114
යද වේරොචනො නාගො	116
යද සකෙකා උපගඤ්ජි	58
යද සකෙකා දෙවරාජා	78
යද සුජාතො අමිතසො	138
යද සුජාතො අසමසමො	138
යද සුනන්දෙ වකකවත්ති	68
යදහං තුසිතෙ කායෙ	14

ය	පිටියකිනා
යදහං මාතුකුච්ඡිතො	16
යදි බුද්ධස්ස සොධෙථ	26
යදිමස්ස ලොකනාථස්ස	32, 62, 196
යනනුනිමං පුත්තිකායං	23
යමකං පාටිභීරඤ්ඤ	192
යමකං විකුබ්බනං කත්වා	224
යමහං අජ්ජ බ්‍යාකාසිං	50
යමහි කාලෙ මහාවීරො	56, 76
	114, 122
යා පුබ්බෙ බොධිසත්තානං	34
යාව අවසාසි සමබ්බද්ධා	74
යාවතා නිරයා නාම	38
යාවතා පරිසා ආසි	48
යාවතා බුද්ධගුණිකං	226
යෙ අප්පමිත්තා අබ්ලා	76
යෙ කෙවි තෙන සමයෙන	56
යෙ තස්සාහු ජීනපුත්තා	32
යොපි පඤ්ඤා අසමො	84
ර	
රජො නුද්ධංසති උද්ධං	36
රජ්ජො වෙච සුදත්තො ච	98
රහොගතො නිසීදිත්වා	20
රාගො තද තනු හොති	36
රාධා වෙච සුරාධා ච	112
රාමා වෙච සුරාමා ච	134
රාහු මුත්තො යථා සුරියො	52
රූපෙ සීල සමාධිමහි	13
රෙවතස්ස අපරෙත	92
රෙවතො යසධරො බුද්ධො	90
රොගා තදුපසමෙත්ති	36

C	පිටස්ථාන	ස	පිටස්ථාන
ලක්කණේ ඉතිහාසය ව	226	සකං සකං හි භවතො	8
ලතා වා සදි වා රුක්කා	34	සඬ්ඛා ව පණ්ඩා වෙව	8
ලොකපසසාදකං නාම	12	සඬ්ඛාරානං සභාවන්තං	74
ලොකෙ අවස්ථිතං දිස්වා	140	සඬ්ඛිතිකො පවතෙන්නති	8
ව		සඤ්ඤාධිතං කුලමූලං	220
වතති වක්කං මහාවිරො	58	සට්ඨිතිකා සහසානං	204
වන්දිතා සිරසා පාදෙ	108	සට්ඨිට්ඨ සහසානාති	90
වරුණො ව සරණො ව	82	සට්ඨි සහසහසානාති	187
වරුණො බ්‍රහ්මදෙවො ව	88	සතවස්ස සහසානාති	58, 198
වද්‍රාහකොව අතිලෙන	176	සතිඵලං දකාන	230
වසති තත්වං බෙමපුරෙ	212	සතතති හිතාසහසානං	192
වසසතසහසානාති 66, 106, 112		සතත වස්සසහසානාති	196
වසසං වුත්ථස්ස භගවතො	78	සතතාහං පටිසල්ලානා	84
වාපිතං රොපිතං ධඤ්ඤං	24	සතතාහං වරසමාපනතිස	108
විචිත්තපුඤ්ඤං ගගනා	34	සත්තුන්තමො අනධිවරො	
විචිත්තනො තද දක්ඛිං	40, 42	විනායකො	4
විතිණ්ණො වෙවතිසොසො ව	128	සදෙව ගතිබලමත්තසාරකඬ්ඛා	4, 6
විසාරිතං බාහුජඤ්ඤං	56, 234	සද්ධම්ම පණ්ඩරාජන්තං	232
විධුරො සඤ්ජව නාමො ව	212	සතතාරෙතා බහුජනං	128
විපසස්ස අපරෙන	192	සතො ව උපටිසොසො ව	156
විපසස්ස ජිනවරො බුද්ධො	190	සඤ්ඤාකා ධම්මකො වෙව	150
විපුලාහං දස්සයිකාන	168	සනතිපානා තයො ආසුං 54, 60, 78	84, 192, 196
විමලො හොති සුරියො	38	සබ්බඤ්ඤානං ගවෙසනො	220
විරොවමානො විමලො	234	සබ්බාකාරෙන භාසනො	184
විසති වස්සසහසානාති	230	සබ්බිතිකො විවජ්ජනතු	50
වෙද්දානං ජනං දිස්වා	26	සබ්බෙ තත්ව සමාගතත්වා	126
වෙද්දානති ව තෙ සොත්ථිං	50	සබ්බෙ දෙවා පදිස්සන්ති	38
වෙහාරං නාම නගරං	166	සමතිංස සහසානාති	72, 172
වෙසසහ ජිනවරො සත්වා	206	සමාදිසිතා බුද්ධාදිණං	50
වෙසසහ අපරෙන	208	සමුද්ද ව උත්තරා වෙව	220
ව්‍යාහතා තිත්ථියා සබ්බෙ	126	සමබලො ව සිරි වෙව	174
		සමබලො ව සුමිත්තො ව	168

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාල-සූචි

ස	පිටුව	ස	පිටුව
සමාජිකත්වය	2	සුදුසුකම් නිවැරදි	130
සරණාගතය	54	සුදුසුකම් නාම නිවැරදි	134
සරණාගතය	82	සුදුසුකම් ව දෙවැනි ව	144
සරණාගතය සම්බන්ධයෙන් ව	134	සුදුසුකම් දෙවැනි ව	146
සරණාගතය නාම නිවැරදි	160	සුදුසුකම් බලපැවැත්වෙන ව	74
සහසම්ප්‍රදාය ලෝකය	32	සුදුසුකම් නාම නිවැරදි	150
සංසාරයෙන් පිටවීම	30	සුදුසුකම් නාම නිවැරදි	96
සංසාරයෙන් තරණය	120	සුදුසුකම් දෙවැනි ව	224
සාගරය ව අසම්බන්ධය	100	සුදුසුකම් නාම නිවැරදි	68
සා ව අනුලියා ඒකය	66	සුදුසුකම් ව සුදුසුකම් ව	106
සා ව ඉතිහාසය සා ව	58	සුදුසුකම් ප.ව.ව.ව.	56, 106
සා ව. පරිච්ඡේදය	24	සුදුසුකම් සාගරය ව	10
සාගරය නිවැරදි	12	සුදුසුකම් සාගරය ව	162
සා ව ව.ව.ව.ව.ව.	212	සුදුසුකම් සාගරය ව	168
සාර්වත්‍රිකය මහාපරිච්ඡේදය	10, 12, 16	සුදුසුකම් කටයුතු ව	162
සාගරය ව උපසාගරය ව	112	සුදුසුකම් සාගරය ව	230
සිව් මුනිවරයා බුදුන්	189	සුදුසුකම් නාම නිවැරදි	58
සිව්සාගරය අපරිච්ඡේදය	170	සුදුසුකම් නාම නිවැරදි	142
සිව්සාගරය මුනිවරයා බුදුන්	168	සුදුසුකම් අපරිච්ඡේදය	84
සිරිවික්‍රමය ව නිවැරදි ව	196	සුදුසුකම් සාගරය බුදුන්	82
සිත. ව්‍යාප්තය. හෙතෙ	34	සුදුසුකම් ඒකය බුදුන්	136
සිලකසුත්තය. දක්‍රියා	230	සුදුසුකම් බලපැවැත්වෙන ව	182
සිව්සාගරය අපරිච්ඡේදය	74	සුදුසුකම් දෙවැනි ව	68
සිව්සාගරය සුරාමය ව	168	සො අවධානයෙන්	66
සුබ්‍රහ්මණ්‍යය පරිච්ඡේදය	14	සො කසාපය ඒකය	232
සුබ්‍රහ්මණ්‍යය පරිච්ඡේදය	32	සො ව බුදුන් අසම්බන්ධය 98,	144
සුරාමය අපරිච්ඡේදය	146	සො ව රුක්මන ජාතරුවරයා	144
සුරාමය බලපැවැත්වෙන ව	150	සො ව සාගරය අපරිච්ඡේදය	106
සුරාමය ඒකය බුදුන්	144	සො ජනපද බලපැවැත්වෙන ව	100
සුරාමය විනයසූත්‍රය 64, 68,	134, 142, 180	සො ඒකය සකගෙන	92
සුදුසුකම් වේව විකේතය ව	144	සොගරය ව උපසාගරය ව	82
		සොගරය ව උපසාගරය ව	204
		සොගරය ව උපසාගරය ව	66

ස	පිටුවකි	ස	පිටුවකි
සොක්කො වෙව රමෙව ව	206	සොහනං නාම නගරං	156
සොපි තද අමතහෙරි	76	සොභිතස්ස අපරෙන	100, 240
සොපි පඤ්ඤා සමෙධාධි	174	සොභිතො ව සමබුද්ධො	98
සොපි ධම්මං පකාසෙසි	84	සො යාචිතො දෙවවරෙන	
සොපි බුද්ධො අමිතයසො	146	වකබ්බමා	4
සොපි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි	62, 68	සො වස්සසහස්සානි	126
	78, 194		
සොපි මං මුනි ව්‍යාකාසි	208	හත්තං නිමිතිකා	192
සො පියදස්සි මුනිවරො	150	හතු බුද්ධකරෙ ධම්මෙ	40
සොපි සබ්බං තමං හන්තා	178	හතුහං දස්සයිස්සාමි	2
සො බුද්ධො චක්කවත්තස්ස	114	හිමවත්තස්ස අවිදුරෙ	24
සො බුද්ධො දස්සහස්සිමහි	170	හිමකාරං සාධුකාරඤ්ච	8

බුද්ධචංස පාලි

සංඝඤානාමානුකම්පිකා

	පිටස්ථිකා		පිටස්ථිකා
අ		උ	
අකංඝිට්ඨ	6	උදය	174
අප්පාල	30	උද්දන්	82, 166
අතිදෙව	84	උපවාලා	82, 182
අතුල	78, 199	උපතිසසා	66, 236
අකුදසසි	152	උපවාන	104
අනුපම	82, 168	උපසන්න	156
අනුරුඬ	10, 64	උපසාල	112
අනුලා	74, 230	උපසෙන	142
අනොම	96, 106	උපසෙනා	174
අනොමදසසි	100, 108	උපසොණ	66, 82
අභය	156	උපාලි	10
අභිභූ	196	උපාලවංශ	30, 236
අමර	20	උපාලා	106
අමිතා	128	උරුවෙල	136
අරිඤ්ථ	192	උරුවෙලා	230
අරුණවනභූ	196		
අසම	96, 112		
අසමා	112	ක	
අසොක	188	කඤ්චනාවෙල	150
අසොකා	74	කට්ඨිහ	162
		කපිල	30
ආ		කසප	224
ආනන්ද	30, 126, 174, 236	කිත්ති	228
ආභයධර	6	කිසාගොතම්	174
		කුඤ්ඤර	88
උ		කුඤ්ඤකංශ	130
උග්ග	222	කොණාගමන	216
උග්ගන	142	කොණ්ඩකඤ්ඤ	60, 68
උග්ගර	72, 126, 130, 220	කොලින	124, 236
උග්ගරා	32, 72, 112, 190, 220, 236		

සංස්කෘතාමාත්‍යකම්පිකා

පිටුවකින		පිටුවකින	
බ		බ	
බණ්ඩ	188	ධනසූරය	112, 182
බෙමකර	196	ධනවතී	223
බෙමා	30, 162, 236	ධමුක	24, 150
		ධමුදසී	158
ගිජකුට	10	ධමුදිනා	150
ගොතම	32, 234	ධමුසෙන	74, 182
		ධමුලා	156
ස		න	
සට්කාර	226, 230	නකුල	156
		නකුලා	96, 98
වතුමිනා	188	නතු	74, 196
වතුවතී	104	නතු	58, 66
වතු	188	නතුරාමා	58, 112
වමසක	112	නතුට්ඨ	106
වාලා	82, 182	නාග	190
වික	32, 144, 236	නාගසමාලා	144
විකා	98, 196	නාගා	144, 182
		නාරද	114, 122, 144
ජටිල	116, 122	නිසභ	106, 156
ජනසක	174		
ජයසෙන	182		
ජොතිපාල	224		
න		ප	
තපසු	58	පද්ම	108, 114, 162
තිසා	56, 128, 170, 188, 230	පද්මා	56, 88, 106, 144, 174, 182, 196
තිසා	66	පද්මිකර	122
තුසිත	6, 16	පබ්බත	216
		පභාවතී	142, 196
		පාලිත	74, 150
දිපකර	26, 54, 60	පියදසී	146
දෙව	144	පුකුලවිචිත	162
දෙවල	123	පුණ්ණ	10
දෙණ	244	පුනබ්බසුමික	190

සංඝරාජාචාර්යාණිකා

පිටස්ථාන		පිටස්ථාන	
ප	පිටස්ථාන	ර	පිටස්ථාන
චූසස	178	රමමා	108
චූසසදෙව	162	රාධා	112
චූසසා	174	රාමා	136
		රාහුල	236
		රුවි	112
		රුවිගුණා	220
බඤ්චමති	188	රුවිදෙව්	64
බඤ්චමා	188	රෙවන	84,92,168
බ්‍රහ්මදත්ත	228		
බ්‍රහ්මදෙව	88, 174	ව	
		වටංසිකා	82
		වරුණා	82,88,106,112
		වලියා	162
හද්ද	64, 88	වසවතති	6
හද්දකච්චානා	236	වසිලා	222
හද්දා	230	වසුදත්තා	126
හලලික	58	විවිතාලි	162
හාරද්වාර	230	විවිතා	123
හාවිතන	82	විජිතසෙන	230
හිංසා	112	විජිතසෙනා	64
		විජිතාවි	178
		විති-භූමි	128
මකිලා	156	විපසි	184
මබ්ලා	96, 196	විපුල	88
මඬහල	68, 76	විපුලා	88
මහාකසුප	10	විමලා	150
මායා	30	විසාඛ	74,182
මමබල	80, 82	විසාඛා	150,156
මොග්ගල්ලාන	10	වෙසාර	74
		ස	
ය		සච්ච	162
යඤ්ඤදත්ත	202	සත්චාහ	220
යසව	104, 136	සත්ත	156
යසවති	72, 88	සන්ධික	150
යසොධරා	104,139	සන්ධිකාම	134

සංඝරක්ඛනාමානුකූලමහාසංඝරක්ඛනා

පිටියකො		පිටියකො	
ස		ස	
සබ්බකාමා	196	සුද්දසනා	88,104,156
සබ්බමිත්ත	230	සුදෙව	56,74
සබ්බදසී	150	සුදොදන	30
සභිය	182	සුධංකුචනී	88
සමඛන	174	සුධමම	96
සමවත්තකඛන	188	සුධමො	96,156
සමුද්ද	168	සුනඤ්ඤ	64,68
සමුද්ද	220	සුනඤ්ඤ	58,156,160,230
සමඛල	168,174	සුනෙත්ත	96,162
සමහව	88,196	සුනරී	106
සරණ	82,134,160	සුපපිය	168
සාගත	58	සුඵසා	166
සාගර	134,156	සුභකිණි	6
සාමා	222	සුභද්ද	64,88,162
සාරිපුත්ත	10,16	සුමඛල	58,230
සාල	112	සුමන	76,84,128
සාලිය	162	සුමනා	106,134,168
සිඛි	192	සුමිත්ත	134,168
සිද්ධත්	164	සුමෙධ	20,130
සිරි	74,174	සුමෙධා	56
සිරිනඤ්ඤ	142	සුරකඛිත	182
සිරිමා	58,66,80,88,104,136,182	සුරමො	168
සිරිවඩ්ඪ	106,196	සුරාධා	112
සිවලා	74,168	සුරාමා	136,168
සිවලි	70	සුරුවි	70
සිහ	96	සෙල	156
සුගුත්ත	196	සොණා	58,66,82
සුවඤ්ඤ	150	සොත්ථි	220
සුජාත	128,138,170	සොහ	220
සුජාතා	64,94,96,126,150	සොහිත	92,100,150
සුත්තා	74,188	සොමදෙව	222
සුදත්ත	80,98,134,144,150	හ	
සුදත්තා	134,174	හත්ථා	128
සුදසන	144,200	හත්ථාලවක	32,236
		හිමවත්ත	24

චරියාපිටක

ගාථාදිපාද - සූචි

අ	ආ
අකාමකො වාහි අහං වරාමි 318	ආමත්ඤ්ඤා දෙව්දෙස 270
අභිච්ඡෙදගහයා හීතා 314	ආවජ්ජෙතා ධම්මෙතලං 314
අවෙතනායං පඨවි 272	
අවජාදන ඤාණ සයන ඤාණ 258	ඉ
අච්ඡෙදං වනං ලොකසමි 268	ඉති සිලවතං හෙතු 294
අච්ඡෙදාගහෙතා පවතං 270	ඉදං අච්ඡරියං දිස්සා 268
අතිතකප්පෙ වරිතං 250	ඉදං ලොකෙ උත්තරියං 302
අත්ථ ලොකෙ සිලගුණො 314	ඉද්දනාහං වික්කමිතා 260
අපේකා කපිමාගහතා 286	
අපේකා වත්තති සදෙද 266	උ
අපේකා උපරිගඛයා 288	උක්කණ්ඩිතොමි කායෙන 304
අදින්නපුබ්බං දනවරං 276	උජ්ජාලෙහි මහාආරාමි 294
අද්දසංසු භොජපුත්තා 294	උප්පෙසථෙහි දිවසෙ 274
අධනෙ ආතුරං පිණෙණි 264	උභොපි නෙත්තා නායනා 260
අධිච්ඡිතමධිච්ඡානං 310	උභො මාතා පිතා මයහං 304
අනුරක්ඛිං මම සිලං 288, 290	උය්‍යානදස්සනං ගහතා 284
අනුසාරිතා සද්ධං 316, 320	
අනුදාමාසෙ පණ්ණාසරංසෙ 264	එ
අපරෙ ගතඤ්ඤා මාලඤ්ඤා 324	එකොකාසෙ රථං කතා 310
අපිච්ඡාහං සිලරක්ඛයා 278, 280, 292	එතමකංචසං ඤාතා 258
අපුච්ඡි මං පොරියාදෙ 320	එතෙ අසඬ අධිච්ඡාය 310
අභිජාතා සුචුමාලා 268	එතෙසං පුබ්බපො ආසිං 304
අභිකුන්දා පඤ්ඤා 316	එත්තකංයෙව තෙ ආයු 264
අච්ඡිද්ධසමායෙ නගරෙ 260	එවමෙවිහං පුඤ්ඤකාමො 252
අච්ඡිද්ධකො ජනපදෙ 254, 266	එවරුපං මහාදනං 256
අසසාසා කාලමඤ්ඤා 288	එවරුපං සමචරං 316
අහ ඤාණි බ්‍රාහ්මණො එකො 290	එවං විනේතස්සං තස්මි 316
අහ ඤාණි මද්දිදෙවි ව 270	එවං මෙ අප්පමත්තස්ස 322
අහං තෙ අනුසාසාමි 274	එවං චුත්තා ව සා දෙවි 262
අහං නිසජ්ජ විනේතසිං 274	එවං චුත්තායහං තස්සා 308
අහං සොණො ව නෙත්තෙ ව 306	එවං චුත්තෙ අහං තස්සා 284
අහං මෙ මානසං සිද්ධං 262	

එ

එවං චුන්නතද යකෙබ්	286
එවං චුන්නො ව සො සකෙකා	262
එවාහං විත්තධිත්තාන	252, 304
එහි අග්ගිං පදීපෙහි	276
එහි සිව්ක උට්ඨෙහි	262

ඔ

ඔදපක්කනියා මයහං	284
-----------------	-----

ක

කපෙප ව සත්ථගසෙස	250
කලහො වත්තති හෙසමා	292
කාමං භිජ්ජතුයං කායො	282
කාලිබ්බරට්ඨ විසයා	254, 266
කිංචා ලඤ්ඤං පියං පුත්තං	308
කුදිතො අහොසි පච්චන්තො	300
කුසාවතීමිහි නගරෙ	254
කෙවලං පඨවිං රජ්ජං	298
කො ජාතකො කො තසිතො	256
කො පථෙ ජත්තමාදෙති	256

බ

බත්තියානං එකසතං	320
-----------------	-----

ග

ගහකාන සො හත්ථිදමකො	278
--------------------	-----

ච

චතුපපථෙ මහාමග්ගෙ	294
චතුචාහිං රථං දුක්ඛා	268

ජ

ජවි වමමං මංසං නහාරුං	276
ජවියා චමෙමන මංසෙන	280, 294

ජා

ජාලිං කණ්ණාජිතං ධිතං	272
----------------------	-----

ක

කකෙකුචාධිපතිං කත්වා	298
කතො කාකා ව උජ්ජාච	314
කතො චුතො සා ඵුසති	264
කතො ජානපද සබ්බෙ	310
කතො මෙ ඡත්ථ පාදෙ ව	310
කතො සො චොදිතො මයහං	262
කතො සො චට්ඨගතං මග්ගං	318
කත්ථ කාරණිකා ගහකා	300
කත්ථදසාමී පටිපථෙ	252
කත්ථ පසසිත්වා දෙවෙ	280
කත්ථ චක්කෙත්වා සල්ලාපං	270
කත්ථ වසාම භිජ්ජා	282
කත්ථාහං දිවසෙ තික්ඛිතතුං	254
තථ නක්ඛ විතථ නෙතතං	260
තථෙව ජලිතං අග්ගිං	276
තථෙව සකභුත්තාපි	258
තථෙවාහං ජානමං නො	256
තථෙවාහං සබ්බහවෙ	258
තදපි මං ධම්මෙ වාරිං	282
තදපි මං භිමන්තිංසු	306
තදපි ලොකං දිස්වාන	306
තද මං තපනෙපෙන	250
තදහං ඵුසතියා කුච්ඡිං	264
තදහං මාපසිත්වාන	258
තදහං යජනා මුත්තො	258
තදහං සත්තරජ්ජෙසු	256
තමහං අනුරක්ඛන්තො	288
තමහං උපට්ඨහිත්වාන	318
තමහං ගහකානුපට්ඨානං	300
තමහං දිස්වාන කුහකං	300
තමහං දිස්වාන සන්තුට්ඨො	274
තමහං පටිපථෙ දිස්වා	252
තස්ස ආමසගො කුදෙධා	318
තස්ස කත්වාන කාරුකිකං	288
තස්ස තං වචනං සුත්වා	278, 292, 300

ක		ධ	
තසස දන්තනහං පණ්ණාසං	250	ධකුකුං මහනු සමපන්නං	254
තසස නාගසස දනෙන	266	ධමමවාදී අධ්මමො ව	290
තසස නාගෙ පදින්නමහි	254	ධමධමං ජනිතෙව.	314
තසස පතිසපුණිත්තන	320		
තසස රකෙකු අහං පුත්තො	292	න	
තසස රකෙකු පතිකරො	298	න කොවි එතං ජානාති	316
තසස ආයුක්කයං දිසා	262	නගරං ගතත්තා ආවිකති	288
තසසා සාරත්තාධිගතො	284	න තසස අලිකං හණිතං	312
තසසාහං වචනං සුත්තං	260, 308	න තසස දනං දදමානො	252
තසසාහං සද්දං සුත්තන	288	න තසස පරිබායකෝ	278
තෙ තත් අමෙක පසසිත්තං	268	න තං දසසු යානෙසු	256
තෙන සො කුපිතො ආසි	300	නත්තිසස සතං ධමමො	300
තෙනෙවාහං සතගුණතො	252	නත්තිමෙ සංසයො තත්	320
තෙ මයහං වචනං සුත්තං	304	න මය්හං මතතිකං නාමං	264
තෙ මං තද උක්ඛිපන්නං	304	න මං කොවි උත්තසති	322
තෙ මං රකෙකු දසසධිංසු	302	න මෙ අත්තිතිලා මුගා	274
තෙ මෙ සාධුති වත්තන	274	න මෙ තප්පවිසා අත්ති	250
තෙසං භිවුත්තමානානං	266	න මෙ දෙසසං ධනං ධකුකුං	266
තෙසාහං ඵලමවචං	300, 304	න මෙ දෙසසං මහාරජ්ජං	302
තහං අසසාධිත්තන	318	න මෙ දෙසසා උගො වක්ඛු	262
ත්වං මද්දි කණ්ණං ගණ්ණාහි	268	න මෙ දෙසසා උගො පුත්තං	272
ඵ		න මෙ යාවකමනුප්පත්තෙ	254, 272
ඵලං කරෙය්හං උදකං	282	න මෙ සා බ්‍රාහ්මණී දෙසසා	284
ඤ		නහාපෙත්වා අනුලිපිත්තං	310
දදමානසස දෙනතසස	262	නාගං ගහෙත්වා සොණ්ඩාය	254,
දදුමි න විකම්පාමි	266		266
දසකුසලකමමපපෙ	290, 322	නාසාය විනිවිජ්ඣිත්තං	394
දසමාසෙ ධාරධිත්තන	264	නාහං පිවාමි බාදුමි	258
දන්තාති පටියාදෙථ	274	නිකම්භිත්තන නගරා	268
දරකෙ අනුරක්ඛනෙතො	270	නිදදුයමානො සයනවරෙ	308
දිවා වා යදි වා රත්තිං	256	තිරත්තරං ජාතිසතං	280
දිසාන විවිධං පාපං	306	නිරාලයං ඡින්නබන්ධු	282
දුක්ඛන ජිවිතො ලද්ධො	302	නිසජ්ජ පාසාදවරෙ	230
දුතිසමිති තතිංසමිති	250	නිසෙධිත්තං පච්චත්තං	300

ප

පඤ්චාලරවෙය් නගරවරෙ	292
පදුමං පුණ්ඩරිකඤ්ච	268
පබ්බාසරෙ ගිරිදුග්ගෙ ව	284
පචනා ආහතං පණ්ණං	250
පචනෙ දිස්වා වනවරො	278
පචනෙ වසමානස්ස	270
පචෙධමානො පටිත්තසිරො	260
පාදෙ පකෙඛ පජ්ඣාමි	314
පාපො කදරියො යකෙකා	290
පිතා මෙ මිගවං ගතතා	292
පුනදෙව සකෙකා ඔරුයහ	270
පුනාපරං දදන්තස්ස	266
පුනාපරං බ්‍රහ්මරක්ඛෙ	272
පුනාපරං යදහොමි 252, 254, 256,	
258, 274, 280, 282, 284	
286, 290, 294, 298, 302	
306, 308, 312, 314, 316	
320, 322	
පුබ්බසාලොහිතා මයහං	308
පුත්තිකුණප සමිපුණ්ණො	302
පෙළාය පකඛිපතෙතපි	280

ම

මකකටො ව සිගාලො ව	274
මදදියා දියමානාය	272
මදදිං හතෙව ගගහත්ත	272
මම සංකප්පමඤ්ඤාය	274
මමං උපදද්ධං දිස්වා	286
මමෙව්‍යායං මඤ්ඤමානො	286
මාතෘපිතා න මෙ දෙස්සා	298, 304
මාතෘපිතුහි පහිනෙ	304
මාතු පිතු ව වර්ජිතා	294
මා පණ්ඩිතං විභාය	308
මා පමජ්ජි තුවං තාත	300, 310
මිගවං ගතෙතා මුඤ්ඤස්ස	292

ම

මුඛතුණ්ඩකෙනාහරිතා	312
මූගො අහොසිං ඛධිරො	310

ය

යතො සරාමි අත්තානං	316
යථා අමචෙවා මුද්දිකාමො	252
යථාපි ආතුරො නාම	256
යථාපි කස්සකො පුරිසො	252
යථාපි වාණිජො නාම	258
යථාපි සෙවකො සාමිං	258
යථා සිනොදකං නාම	276
යද අහං අමිතයසො	292
යද අහං බ්‍රහ්මරක්ඛෙ	250
යද අහොසි පචනෙ	278
යද මහාකට්ඨපුරුෂො	276
යදහං කපි ආසිං	312
යදහං දුරකො හොමි	264
යදි කොචි එති දකඛිණෙය්‍යො	274
යදි වික්ඛවසි හෙස්සං	282
යදි තෙ මං තත්ථ කොට්ඨෙය්‍යො	278
යදි පසංගති පචනෙ	268
යදි මාසමි දෙවමාසං	252
යදිහං තස්ස කුප්පෙය්‍යං	286
යදිහං තස්ස පකුප්පෙය්‍යං	290, 292
යදිහං තදිසං පචා	302
යදිහං තෙසං පකුප්පෙය්‍යං	278
යදිහං බ්‍රාහ්මණං කොචි	284
යමෙකාකාසෙ අහං යතා	312
යං කිඤ්චි මානුසං දුතං	260
යං තෙසං වචනං දුක්ඛං	304
යං මෙ තද පාකතිකං	278
යං සො තද මං අභිසපි	290
යං සො වණ්ණං විත්තයති	282
යාවකං උපගතං දිස්වා	270

ය	
යාවන්තීමං ප ඤජ්ඣිකා	298
යාවාමී තං මහාරාජ	260
යාවිතා සිවයො සබ්බො	266
යා මෙ අහොසි ජනිකා	262
යා මෙ දුග්ගිකා ආසි	282
යාවිතා කාරණං සබ්බං	288
යෙ කෙවි මනුජා එන්ති	268
යෙ කෙවි මහියා සත්තා	302
යෙ මෙ දුක්ඛං උපදහන්ති	324
යෙ සාහං උපධාවෙය්‍යං	314
යො මෙ කණ්ඩොකො භාතා	206

ර

රජ්ජමි මෙ දදෙ සබ්බං	254
රජ්ජං පුත්ත පටිප්පජ්ජ	292
රත්තානි සත්ත වසසිංසු	272
රත්තින්ද්වං සො ගඛයාය	288
රමම පදෙසෙ රමණීයෙ	286
රාජුපජ්චෙ නිගමෙ	322
රොදනෙත දුරකෙ දිස්වා	268

ච

චිචරනෙතා අනුකුලමහි	290
චිචරනෙතා බ්‍රහ්මාරකෙකු	284
චිචිත්තධිත්වා ධමමණ්ණං	316
චිඤ්ඤාය මෙ සීලගුණං	278

ස

සකජිවිත පරිච්චාගො	280
සකකසා වචනං සුත්වා	270
සකෙකන සා දිත්තවරා	264
සකෙ පුත්ත වජ්ජනසා	270
සකිමි දිව්‍යං දුතියං	286
සබ්බිමිංසු පථං යකඛා	268
සට්ඨි රාජසහසානි	270
සත්තාහමෙවාහං පසන්නවිනෙතා	318

ස

සත්තාහං ධාරයිත්වාන	310
සන්තී පසබ්බා අපත්තා	314
සබ්බුහමවාටී මණ්ඩබ්බො	316
සභාවං විත්තයත්තසා	264
සමමොදමානො තෙහි සභ	318
සරඨකං සනිගමං	302
සරාජකෙ සහොරොධෙ	298
සරිරකිච්චං කත්වාන	280
සස කුහල්ලපග්ගං	204
සසාගරත්තං පඨවිං	296
සහකට්ඨෙතෙ සච්චවරෙ	316
සහ කොපෙ සප්ප්පනෙත	214
සහ දවෙඛා ආසිවිසෙන	318
සහ දිට්ඨසා මෙ ජත්තං	308
සහ පථනො ධික්කනෙත	292
සහ සච්ච කතං මයහං	314
සහ සච්ච කතෙ මයහං	318
සභායො බ්‍රාහ්මණො මයහං	318
සංචිච්චරෙ ගිහිකසමයෙ	314
සංසිතො අකත්ඤ්ඤානා	280
සාදුති සො හට්ඨමනො	276
සාමො යද වනෙ ආසිං	322
සීලබණ්ඩහයා මයහං	294
සීලවා ගුණසමපනෙතා	298
සීහබ්බාගෙහි දිපිහි	322
සුබදුකෙකි තුලාභුතො	324
සුසානො සෙය්‍යං කපෙමි	324
සුලෙහි විජ්ඣයනෙතපි	296
සො තද පග්ගපෙත්වාන	260
සො මං අසංසි එහිති	312
සො මං තත්ථ බමාපෙසි	302
සො මෙ පුට්ඨා ව ව්‍යාකාසි	288
සොහං තෙසං මතිං සුත්වා	310
සොළසිත්ථි සහසානානං	308

හ

හත්ථි අසෙස රථෙ දත්වා	266
හදයං දදෙය්‍යං චක්ඛුං	264
හිරොත්තපෙත ගරුතා	272
හිනාමජක්ඛිමලකකට්ඨ	286

වර්ගපිටක

සංඝඤ්ඤානාමානුකකමනිකා

	අ	පිට්ඨකය	ද	පිට්ඨකය
අකිකති		250	දබ්බසෙන	322
අයොසර		302	ධ	
අරිට්ඨ		260	ධනඤ්ජය	254
අලිනසත්ත		292	ධම්ම	290
ආලම්බන		280	න	
	ඉ		නඤ්ඤ	306
ඉඤ්ජපත්ත	254, 294, 298		නිමි	258
	එ		පට්ඨය	264
එකරාජ		258, 322	ප	
	ක		පඤ්ඤාල	292
කණ්ණිකපායන		316	පුප්ඵවති	258
කණ්ණාජින	268, 270, 272		පොරිසාද	292, 320
කම්පිලල		292	ඵ	
කසි		304	ඵසති	262
කාලිබ්බ		254, 266	බ	
කාසිරාජ		302, 308	බාරණසි	282
කුරුරාජ		276	බුහ්මවච්ඡන	306
කුසාවතී		254	හ	
	ච		හිස	304
චඤ්ඤ		258	හිරිදත්ත	280
චම්පෙය්‍යක		282	හොජපුත්ත	294
චුල්ලබොධි		282	ඞ	
චේතපුත්ත		270	මගධ	312
	ජ		මණ්ඩබ්බ	316
ජයද්දිස		292	මද්දිදෙවි	268, 270, 272
ජාලි		268, 270, 272	මහාගොච්ඤ්ඤ	256
ජුජක		270	මහා ලොමහංස	324
ජේතුකතර		264, 272	මාතබ්බ	298
	ක		මිට්ඨලා	258
තෙමිය		308	මුග්ගපකා	308

සංඝරාමානුකූලමනිකා

	ස		ස
සුධර්මය	298	සච්ඡ	312
රුරු	286	සංඝය	264
	ව	සාම	322
වචන	268, 270	සිතෙරු	266, 272
විරූපකඩ	280	සිව්	260, 266
විසංකමම	270	සිවක	262
වෙසසනර	264	සුතසොම	320
	ස	සොණ	306
සකක	262, 270, 274, 322	සොත්ථිය	304
සභි	252	සොමනස	298
සභිපාල	294		

බුද්ධවංස පාලි

විසේසපදනුකමනිකා

අ	පිට්ඨකා	ඵ	පිට්ඨකා
අඤ්ඤා	22, 26	ඵහිනි	30, 62, 116
අසම්මි	82		
අනුභවජ්ඣානවිචාරා	38	ඔසධි	46
අධිකාර	28, 30		
අනාධිවර	2, 4	ක	
අනාවයො	226	කඨිනවිවරෙ	108
අනිලඤ්ඤා	8	කඨිනකුමාර	130
අනිවර්තනිගමනං	100	කෙවලං බොධිං	114, 138
අනුචිත්තං	40	කොරණ්ඩසමසාදියො	12
අනුසරෙ	42		
අප්පකමානසා	234	ග	
අප්පරජකමනිකා	2	ගගනමණ්ඩලෙ	36
අභිඤ්ඤාබල	24	ගණතුයො	74
අභිනිහාරො	16, 30	ගවපානොන	70
අභිසංකොතා	32	ගිරං	100
අමතද්දුහිං	122		
අමතගෙරිං	76	ජ	
අසති	186	ජලහිකෙඤ්ඤාහි	28
අහු	62, 226	ජ	
ආදෙසනානුසාසනි	4	ජිසව්වා	36
ආලිභත	114	ජිනවකකං	236
ආහුතිනං	30, 32	ජිනබොධියං	82
		ජුතිතිරසා	2
ඉ			
ඉඤ්ඤා	88		
ඉසි	14	ඤ්ඤා	
		ඤ්ඤාමාතූ	224
උ			
උකතුරුසිසද්දං	32, 62, 210	ත	
උරුධානං	140	තාදිහි	28
උතුරුසෙස	46	තිපාටිහිතෙ	4
උපනිසාදිනො	184	තිවිධිග්ගි	22

විෂයසපදනුකකමනිකා

ද	පිටුවකකා	බ	පිටුවකකා
දකපා	34	බුද්ධිරංසෙන	120
දසිතඔරසො	114	බොධිපාවනා	42, 44, 46, 48
දර්ශයා	36	බ්‍රහ්‍මා	114, 130, 144
දසපාරාසුරියා	80, 112	බ්‍රහ්ම	142, 182
දුබ්බදිනො	42	හ	
දුරාසද්	60, 100 130, 146, 208	හදකෙ කපො	208, 218, 226
ධ		හාථ	50
ධාතුවෙති.	222	හසවානෙහි	46
ධම්මදෙසනෙ	68, 76, 84	ම	
ධම්මධාතුයා	40	මණ්ඩකපා	122, 138, 152
ධම්මහෙරි.	68	මධුලවිසික.	208
ධම්මකක.	68, 74	මානස.	58
ධුටසාව.	24	මානුසක.	50
ධුට.	32, 34, 36	මානුසෙහි	28
ධුමකෙතු	74	මොරහසො	144
න		ව	
නරමරු	28, 62, 170	වටුමායන.	26
නරවසහ.	138	වසිහුන	26, 32
නවක. ජිනසායන.	226	විථන.	38
නවක. සත්ථසායන.	64	විශාකරි	110
නිවජ්ඣනනි	126	ස	
ප		සකාච	6
පකරණ සකන	216	සකරංසි	6, 106, 138
පතිට්ඨහ	48	සමිංසු	56, 108, 114, 130, 146
පරිවෙසනෙ	48	සමපනනවිජජාචරණසා	2
පලක.	24	සලකකෙනා	242
පචන.	52	සංකිලෙසමරණ.	74
පාටිභීර.	12, 200	සිබ්බි	112, 206
පාවචන.	56, 98, 106, 144	සෙරි	22
බ		සෙලෙනි	10
බ්ලාසයා	36	හ	
බුද්ධකරෙ ධම්මෙ	40	හඤ්ඤ.	2
බුද්ධධම්මා	40, 42, 44, 46, 48	හිංකාර.	8
		හුතාසනො	98
		හෙසානි	30
		හෙහිනි	20

වරියාපිටක පාලි

විසෙසපදනුකකමනිකා

අ	පිටුවසංඛ්‍යා	ක	පිටුවසංඛ්‍යා
අතිකඛන	264	කඨිනං	304
අතිකඛයං	316	කණ්ණිකා	266
අනගාරියං	302	කණ්ණිකා	314
අනාරියො	286	කද්දලිං ව අසාරකං	300
අනුච්ඡවො	254	කරුණං	272, 288, 298
අනොලීනො	252	කම්මකාරො	288
අපච්ඡාසො	256	කාරං	252
අපරාජිතං	252	කාසුං	310, 322
අපසායං	316	කාහාමි	286
අබ්බොච්ඡිකං	258	කුසලං	300
අලිකං	312	කුසාවතීමසි	314
ආරාධනියං	258		
ආසයං	274	ගිහිධම්මෙ	304
ආලංකකාසුයා	278		
		සාසහෙතු	274
උත්තමඛං	318		
උපායනං	256	චතුර්වාරිං	268
උබ්බිග්ගා	268	චතුර්සාරං	258
උරගාධිභු	294	චෙට්තෙ	284
උරුකබ්බෙගා	292		
		ජවං	286
එකසාසනී	284	ජාතකො	254, 256, 266
		ජ	
ඔච්ඡායතු	308	ජට්ඨිකිලිනො	300
ඔද්දකනිකා	284	ජාතවේද	314
ඔහනෙනි	286	ජාලසිඛනතරෙ	276
		ජුතිකරං	308

විසේෂපද්‍රැක්කමතිකා

ක	පිටියකා	ප	පිටියකා
තථං	260	පවනෙ	268, 270, 278, 322
තසා	294	පසදම්භං	322
තාලම් කුණ්ඩ	262	පාවකො	314
තුණ	306	පාවද	288
ථ		ජාහුනාගතං	318
ථූසරාසිංච අතඤ්චං	300	පිතු මාතු ච	304
ද		පුබ්බසාලොභිතා	308
දකාසයා	284	පෙළායං	280
දකඛ්ඤානුච්ඡවං	274	ඛ	
දධිනො	298	බලසා	284
දරථපරිලාභං	276	බොධිජං	258
දර්ශයෙ	312	බොධිපාවනං	250
දවඩාහො	314	බොධියා	262, 272, 284, 288
දයාචුඨො	294		290, 298, 310
දුමං අනෙකච සුසිරං	300	බුහාරඤ්ඤා	272, 284
දෙසා 262, 272, 284, 298, 304	310	හ	
ධ		හවාහවෙ	250, 258
ධඤ්ඤා 254, 256, 266		හික්කාරෙ	244, 266
ධම්මකර්මයොසිනො	260	හෙජා	292
ධරණීරූභං	262	ම	
ධමෙධමං	314	මාතු පිතු ච වඤ්ඤා	304
න		මාලාවච්ඡං	298
නිච්ඡුහමානානං	266	මහාසිඛි	314
නිපපිළයනෙතා	284	මුත්තෙති	286
ඞ		මුඤ්ඤිකාමො	252
පකෙබ්බා	310	මුත්තා	310
පජ්ජනෙතා	316	ය	
පඤ්ඤා	320	යජනා	258
පතිකරො	298	යඤ්ඤාවාටනො	258
පබ්බාතර	284	ර	
පරනිභිති	300	රජගතෙ	276
පරිත්තාසං කතෙ මයි	294	රජියා රජියං	300
		රාජවේදනං	310
		රාජපථිවෙ	322

විසෙසපදනුකකමනිකා

ව	පිටයඳකා	ස	පිටයඳකා
වණ්ඳකෙ	262	සමුහමවාරි	316
විථනං	250	සමිතො	290
විපිනකානනෙ	260	සමපිළෙ	302
විවණ්ඳයං	250	සයමහුං	252
වෙදජානො	260	සහධමො	284
වෙධිනො	318	සාමඤ්ඤපගනො	300
		සාරතතාධිගනෙ	284
		සිවි	314
සකවාහෙන	250	සිනෙරුවටවටංසකා	264, 266
සඬගරං	320		268, 270, 272
සමවච්ඡේදන	316	සිලබ්බතසමපිනො	282
සජ්ජසං	310	සොළසිං	310
සතභාහො	258	හ	
සතං ධමමො	300	හත්ථුඤ්ඤිතො	310
සබ්බඤ්ඤතං	252, 262	හත්ථිදමකං	278
	284, 298, 302, 304	හිළිතො	286

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා

අංකය	ග්‍රන්ථ නාමය	මුද්‍රණය	පිටු	රෙදි බැමම	කඩදසි බැමම
1.	පාරාජිකපාළි	1959	696	17.50	14.00
2.	පාවිත්තියපාළි	අමුද්‍රිත	—	—	—
3.	මහාවග්ගපාළි 1	1957	608	විකිණි	විකිණි
4.	„ „ 2	1957	458	විකිණි	10.00
5.	දුලලවග්ග පාළි	අමුද්‍රිත	—	—	—
6.	i පරිවාර පාළි } ii පරිවාර පාළි }	මුද්‍රණයෙහි	—	—	—
7.	දීඝනිකාය 1	1962	700	විකිණි	14.00
8.	„ „ 2	1976	600	නැත	45.00
9.	„ „ 3	1977	616	නැත	45.00
10.	මජ්ඣිමනිකාය 1	1964	846	20.00	විකිණි
11.	„ „ 2	1973	800	60.00	55.00
12.	„ „ 3	* (1974)	—	—	—
13.	සංයුක්තනිකාය 1	1960	540	විකිණි	විකිණි
14.	„ „ 2	1962	512	විකිණි	10.00
15.	„ „ 3	අමුද්‍රිත	—	—	—
16.	„ „ 4	අමුද්‍රිත	—	—	—
17.	„ „ 5	අමුද්‍රිත	—	—	—
18.	අධිගුණනරනිකාය 1	1960	672	විකිණි	12.00
19.	„ „ 2	1962	580	විකිණි	12.00
20.	„ „ 3	1968	506	20.00	18.00
21.	„ „ 4	1970	544	20.00	18.00
22.	„ „ 5	මුද්‍රණයෙහි	—	—	—
23.	„ „ 6	අමුද්‍රිත	—	—	—
24.	i බුද්ධකපාය } ii ධර්මපද } iii උදන } iv ඉතිවුත්තක }	1960	628	විකිණි	12.00
25.	සුත්තනිපාත	මුද්‍රණයෙහි	—	—	—
26.	විමානවක්‍රාන්ත ...	අමුද්‍රිත	—	—	—

අංකය	ග්‍රන්ථ නාමය	මුද්‍රණය	පිටු	රෙදි බැම්ම	කඩයයි බැම්ම
27.	පෙතවිත්ති ...	අමුදින	—	—	—
28.	චේරගාලා ...	1972	362	නැත	15.00
29.	චේරිගාලා ...	1972	150	නැත	විකිණි
30.	ජාතකපාළි 1	අමුදින	—	—	—
31.	„ „ 2	අමුදින	—	—	—
32.	„ „ 3	අමුදින	—	—	—
33.	මහානිද්දෙස පාළි	1961	788	17.50	14.00
34.	මුලලනිද්දෙස පාළි	1976	676	නැත	45.00
35.	i පටිසම්භිද්ධානපාළි	1971	562	20.00	18.00
	ii „ „	1972	274	20 00	18.00
36.	අපදන පාළි 1	1961	700	17.50	14.00
37.	„ „ 2	අමුදින	—	—	—
38.	i බුද්ධචංස පාළි	} මුද්‍රණයෙහි	—	—	—
	ii වරියාපිටක පාළි		—	—	—
39.	නෙත්තිප්පකරණ	අමුදින	—	—	—
40.	පෙටකොපදෙස	අමුදින	—	—	—
41.	ධර්මසංඛිතසංකරණ ...	*(1973)	—	—	—
42.	විභංගසංකරණ 1	*(1975)	—	—	—
43.	„ „ 2	*(1975)	—	—	—
44.	කල්‍යාණවිත්තිසංකරණ 1	1967	622	15.00	12.00
45.	„ „ 2	1968	588	17.50	15.00
46.	„ „ 3	1969	554	20.00	18.00
47.	i ධාතුකල්‍යාණසංකරණ	} 1976	452	නැත	30.00
	ii පුග්ගලපඤ්ඤාතති				
48.	යමකසංකරණ 1	අමුදින	—	—	—
49.	„ „ 2	අමුදින	—	—	—
50.	පට්ඨානසංකරණ 1	අමුදින	—	—	—
51.	„ „ 2	අමුදින	—	—	—
52.	„ „ 3	අමුදින	—	—	—

*මුද්‍රණය අවසන් වී ඇතත් පොත් බැඳීම් නිම වී නැත.

විකිණි = විකිණි අවසානයයි

නැත = රෙදි බැම්මේ පොත් හදු නැත

මුද්‍රණය :

තිසර යන්ත්‍රාලය, නො. 137, දුටුගැමුණු පාර, දෙහිවල.